

**DRŽAVNI ZBOR
REPUBLIKE SLOVENIJE**

Sejni zapisi

19. izredna seja

(11. in 12. februar 2010)

**Dokumentacijsko-knjižnični oddelek
Ljubljana, 2010**

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

19. izredna seja

(11. in 12. februar 2010)

Sejo so vodili dr. Pavel Gantar, predsednik Državnega zbora, ter France Cukjati, mag. Vasja Klavora, Miran Potrč, podpredsedniki Državnega zbora.

Seja se je pričela ob 9.00.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Pričenjam 19. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 58. člena in drugega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanci: Miro Petek, Milenko Zihherl, Vili Rezman, Franc Bogovič, Srečko Prijatelj, Zmago Jelinčič Plemeniti, dr. Luka Juri in Milan Gumzar. Na sejo sem vabil predsednika Vlade k 2. in 7. točki dnevnega reda, predstavnike Vlade k vsem točkam dnevnega reda ter kandidata za ministra za okolje in prostor dr. Roka Žarniça k 7. točki dnevnega reda.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na določitev dnevnega reda 19. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli s sklicem seje 10. februarja 2010. Predloga za razširitev dnevnega reda nisem prejel. Zato prehajamo na določitev dnevnega reda. Državnemu zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem. Prehajamo na glasovanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje svoje glasovalne naprave. Glasujemo. Očitno prvo glasovanje ni uspelo. Zato bomo glasovanje ponovili.

Glasujemo še enkrat. Glasujemo. Navzočih je 36 poslank in poslancev.

Sejo prekinjam za 10 minut. Z glasovanjem bomo nadaljevali ob 9.12. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 9.02 in se je nadaljevala ob 9.12.)

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospod Tanko, ne morem vam dati besede za proceduralno, ker smo pri glasovanju o dnevnem redu.

Prehajamo na glasovanje. Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev, za je glasovalo 58, proti nihče.

(Za je glasovalo 58.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 19. izredne seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA - OBRAVNAVA PREDLOGA PRIPOROČILA V ZVEZI Z NEOBJAVLJENIMI JAVNIMI RAZPISI SLUŽBE VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN REGIONALNO POLITIKO ZA OBDOBJE 2009-2013.**

Predlog priporočila je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Francem Pukšičem.

V zvezi s tem predlogom priporočila Odbor za lokalno samoupravo in regionalni razvoj predlaga Državnemu zboru sprejem sklepa, da predlog priporočila ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Besedo dajem predsedniku odbora Viliju Trofeniku za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa.

VILI TROFENIK: Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Odbor za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 11. nujni seji 9. februarja 2010 obravnaval Predlog priporočila v zvezi z neobjavljenimi javnimi razpisi Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko za obdobje 2009-2013, ki ga je Državnemu zboru v okviru zahteve za sklic izredne seje Državnega zbora predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Francem Pukšičem.

Odbor je bil pred sejo seznanjen z mnenjem Zakonodajno-pravne službe in mnenjem Vlade Republike Slovenije k predlogu priporočila. Odbor se je seznanil tudi z dodatno obrazložitvijo predstavnika predlagateljev zahteve, ki je poudaril, da izhajajo razlogi za sklic izredne seje Državnega zbora iz strahu predlagateljev, da Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko ne bo objavila razpisa za obdobje 2012-2013. Menil pa je tudi, da seja Državnega zbora ni bila namenoma sklicana toliko časa, da je Vlada pripravila 5. javni razpis. Izrazil je tudi skrb v zvezi z usodo nerazpisanih sredstev v višini nekaj čez 90 milijonov evrov. Predstavniki predlagateljev je tudi menil, da je državna sekretarka v Službi Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropske zadeve z obvestilom Evropske komisije ustavila dotok evropskih kohezijskih sredstev v državni proračun.

Minister dr. Henrik Gjerkeš je odboru pojasnil, da Vlada meni, da je predlog priporočila neutemeljen, ker je Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko kot pristojno posredniško telo za izvajanje prioritete usmeritve razvoja regij v januarju 2006 objavila 3. javni razpis za izbor operacij prednostne usmeritve, razvoj obmejnih območij s Hrvaško in javni poziv za predložitev vlog za sofinanciranje operacij iz naslova "prednostne usmeritve, regionalni razvojni programi, razvojne prioritete in razvoj regij za obdobje 2010-2012".

Državna sekretarka v Službi Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropske zadeve je argumentirano zavrnila vse

navedbe predstavnika predlagateljev in pojasnila, da Slovenija ni mogla pridobiti sredstev iz evropske blagajne zaradi ugotovljenih nepravilnosti v poročilu Računskega sodišča, da je Vlada v prejšnjem mandatu takratni minister pri izvrševanju proračuna je kršil predpise, konkretno predpis, ki se nanaša na uredbo pri izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2007-2008.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je prav tako opozorila, da se glede na že prej navedene objavljene dokumente Službe Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko v zvezi z razpisi na internetu oziroma Uradnem listu zastavlja vprašanje: Ali oziroma v kolikšni meri je podana podlagala za sprejem priporočila s predlagano vsebino? V razpravi je bilo izraženo mnenje s strani predlagateljev zahteve, da zaradi zahtevnosti postopkov črpanja evropskih sredstev v prejšnjih letih ni bilo možno dovolj hitro in učinkovito črpati evropska kohezijska sredstva, da prav zaradi njih posamezne občine niso upoštevale vseh kriterijev, ki so bili določeni, zlasti pa regionalne razvojne programe, nekatere občine pa so sredstva enostavno razdelila po številu prebivalcev. Zato za višino počrpanih sredstev v letih 2007 in 2008 nikakor ni kriva takratna vlada. Prav tako so predlagatelji menili, da nekaj nepravilnosti, ki jih je ugotovilo Računsko sodišče pri črpanju evropskih sredstev v tem obdobju, ne bi smelo vplivati za zaustavitev financiranja izvedbe projektov in zadrževanje petega javnega razpisa. Na drugi strani pa so člani odbora v nasprotju z navedenim menili, da želijo predlagatelji zahteve s političnimi stališči zamegliti dejstvo, da v času delovanja prejšnje vlade izbrani projekti in podpisane pogodbe, ki so se financirale iz evropskih kohezijskih sredstev, niso bile v skladu z veljavnimi regionalnimi razvojnimi programi, kar je kasneje ugotovilo tudi Računsko sodišče. Pri tem pa ne gre samo za količino in dinamiko koriščenja teh sredstev, ampak predvsem za kvaliteto porabe teh sredstev.

Izraženo je bilo večinsko mnenje, da predlog priporočila ni povezan z aktualno problematiko črpanja evropskih kohezijskih sredstev in da so že v času oddane zahteve spremenile dejanske in pravne okoliščine.

Na podlagi razprave na seji, mnenja Zakonodajno-pravne službe in mnenja Vlade je odbor sprejel sklep, da predlog priporočila ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo dajem predstavniku predlagateljev Francu Pukšiču, za uvodno predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa, gospod predsednik. Kolegice in kolegi, ministra s sodelavkami in sodelavci! Lep pozdrav!

V osnovi mi je pravzaprav žal, da zahtevka za sklic izredne seje v Slovenski ljudski stranki in Slovenski demokratični stranki nismo podpisali že lansko leto junija, ker če bi to naredili, potem bi v kratkem času prišlo do petega javnega razpisa. Pa vendar ne gre samo za peti javni razpis, za operativni program krepitve regionalnih razvojnih potencialov, za program razvoj regij, ampak gre za celotno problematiko črpanja sredstev iz Evropske unije. Dejstvo je, da je program črpanja 2004-2006 prejšnja vlada izpeljala tako rekoč fantastično, do 95% sredstev, kar je najvišje, kar je bilo mogoče. Čeprav je, ko je dobila 2004, bilo nekaj malega šele razpisano, ampak so potem stvari tekle tako, kot je treba. Kaj in kako bo s programom, ki ga je izpogajala prejšnja vlada, torej v višini 5,5 milijard, od tega je plusa približno 2 milijardi evrov oziroma 4,2 milijarde v treh operativnih programih, 0,9 je za kmetijstvo, ali bo to izčrpano ali ne, je pa danes vprašanje. Po zadnjih uradnih podatkih iz februarja s strani Ministrstva za lokalno samoupravo in regionalno politiko izhaja, da ne. Sami se že bojijo, da tega Slovenija ne bo izčrpala, celo napovedujejo v dokumentih za zaostajanje za cca 600.000 evrov, na kar pa smo jih opozarjali že pred enim letom oziroma ob predaji je bila na to nova vlada opozorjena.

Pa gremo po vrsti. 11. novembra 2008 je bila na obisku v Sloveniji komisarka gospa Danute Hübner, kjer je zapisala, da je Slovenija ena izmed dveh držav, ki je bila podpisana že februarja 2008 pogodba o zaupanju. Preverili so slovenski revizorski sistem in so rekli, da je odličen, zato so podpisali pogodbo o zaupanju in dali možnost, da je Slovenija sama izvajala večji nadzor. Ta ista komisarka je ugotovila, da je Slovenija v obdobju 2004-2006 maksimalno izkoristila razpoložljiva sredstva, kar izhaja iz njenega dopisa. Potem je prišlo pismo 19. novembra, nekaj dni za tem, od generalnega direktorja Dirka Ahnerja, ki je generalni direktor generalnega direktorata za regionalno politiko v Bruslju, ki pa je zapisal takole: "V okviru vašega srečanja s komisarko gospo Hübnerjevo, ki je potekalo 11. novembra, je komisarka poudarila, da se je Slovenija izkazala ko močan in zanesljiv sistem upravljanja in nadzora ter da je vzpostavila funkcijo usklajevanja ključnega pomena na nivoju organov upravljanja. Iz nedavnega objavljenega koalicijskega sporazuma pa izhaja, da smo v bližnji prihodnosti lahko priča temeljnim spremembam sistema upravljanja in nadzora. Gospod Dirk Ahner je napisal v sedmih točkah možne probleme, ki bi nastali z napovedano spremembo v koalicijski pogodbi. Opozoril je, da to ne bi bilo dobro. V 1. točki je celo zapisal, da bi potrebovali, če bi šli v spremembe, približno od 12 do 18 mesecev za vzpostavitev stanja, ki ga je Vlada že prevzela in je bilo potrjeno z Evropsko komisijo in tako dalje.

Nato je bivši minister za lokalno samoupravo dr. Žagar čutil potrebo in odgovornost do Slovenije in je napisal odprto

pismo predsedniku Vlade gospodu Pahorju, kjer je zapisal, da so bili avgusta in novembra 2007 spogajani vsi operativni programi za obdobje 2007-2013, da je z Evropsko komisijo podpisana pogodba o zaupanju in da so akreditirani sistemi črpani. In še nekaj je zapisal, da je bilo razpisanih in podpisanih pogodb od avgusta in novembra 2007 pa do predaje za 1,5 milijarde evrov. Potem pa je Žagar v tem istem odprtem pismu predsedniku Vlade zapisal, da koalicijska pogodba predvideva spremembe in je opozoril, da lahko pride zaradi teh spremembe do ogroženosti, da Slovenija lahko izgubi eno milijardo evrov. Zapisal je tudi, da bi bilo črpanje sredstev za velike regijske projekte bistveno enostavneje in lažje, če bi imeli regije. Kot vemo, tega sedaj ni in tega več ne bo, ker so regije po Pahorju mrtve.

Po vseh teh opozorilih, ki so bila, se zgodi, in sicer to takoj po sestavi Vlade, obisk v Bruslju. Torej nova Vlada odpotuje v Bruselj. In kdo odpotuje v Bruselj? Minister Gaspari, gospa Andreja Jerina, potem še nekdo iz sekretariata, gospod Vatovec. Kje je pa ministrica Ploštajnerjeva? Če je še vedno bila SVRL tista, ki je bila nosilec programov. In minister Gaspari v Bruslju, ne glede na pismo 19. 11., to pomeni nekaj dni za tem, to je bilo 4. decembra, 10, 12 dni potem odpotuje v Bruselj in minister Gaspari pove, skupaj z državno sekretarko mag. Andrejo Jerina, da koalicijska pogodba predvideva reorganizacijo kohezijske politike, in sicer, da bo operativni program krepitve regionalnih razvojev prenesla na ministrstvo ta gospodarstvo, da bo razvoj človeških virov prenesen na Ministrstvo za delo, družino in socialno in da bo razvoj okoljske in prometne infrastrukture prenesen na Ministrstvo za promet. Koordinacijsko vlogo bo izvajal minister pristojen za Evropske zadeve. In pravi, da ne bo nobenih težav, ker je tudi podpredsednik Vlade.

In kaj se zgodi? Na tem sestanku je bila komisarka Hübnerjeva, ki je prej opozorila v svojem pismu preko direktorja direktorata generalnega direktorja Ahnerja na posledice. In na tem sestanku gospa komisarka Hübnerjeva ponovno opozori na vse že prej našteta opozorila, in sicer možnost konflikta interesov na resornih ministrstvih, možnost nezadovoljivea koordiniranja ministrstev, možnost prekinitve ali odloga vmesnih plačil zaradi novega poročila o ugotavljanju skladnosti sistema, vloga trenutnega organa upravljanja in administracije pri organizaciji, usposobljenost naj ne bi bila zmanjšana. Seveda pove, da bodo morali vsi trije, če se prenese na tri resorje, imeti vse službe, kar pomeni, da se bodo stvari podvojile in za nekaj milijonov evrov tudi podražile. Vpraša, ali bo zamenjana tudi revizijska strategija, pravi, da zaključevanje projektov iz prejšnjega obdobja, kar mora vlada zagotoviti v letu 2009, torej iz prejšnjega obdobja 2004-2006 se dokončajo v letu 2009, zato bodo ostali odprti, še posebej opozori, da se naj izogibajo kakršnikoli spremembi pri operativnem programu razvoj okolja

in prometne infrastrukture, na katerem je na razpolago milijarda 636 milijonov evrov. Naši predstavniki Vlade povedo, da ne gre za notranja trenja, ampak da gre za skupno iskanje boljših rešitev. In tako pridemo do konca leta 2009, kjer so našli skupno rešitev programov. 20. januarja 2009 je ministrstvo za regionalni razvoj, takrat ga je še vodila gospa Ploštajnerjeva, zapisalo, črpanje sredstev za obdobje 2007-2013 - to je iz SVLR-ja - za programsko obdobje 2007 - 2013 je bilo doslej razpisanih oziroma potrjenih za dobrih 1,5 milijarde evropskih sredstev. Dokument, ki pa smo ga dobili pred kratkim, predlog finančnega izvajanja operativnih programov za programsko obdobje 2007 - 2013, in to iz iste službe, ampak sedaj z drugim ministrom, pa so zapisali, da za programsko obdobje 2007 - 2013 je bilo od začetka programskega obdobja pa do konca leta 2009 - kje je razlika - celo 2009 je zraven, prej je bilo poročilo 2007-2008, torej do leta 2008, sedaj pa je poročilo za 2009 skupaj, potrjenih operacij za 1,8 milijarde evrov evropskih sredstev, toliko znaša poraba programskega obdobja. Navedeni znesek se nanaša tako na potrjene in objavljene javne razpise. To pomeni, spoštovana vlada gospoda Pahorja je uspela v enem letu razpisati in potrditi za točno 0,3 milijarde ali za 300 milijonov evrov. Za 300 milijonov evrov. Prej pa je Vlada, da je spogajala programe, potrdila za 1,5 milijarde evrov. Torej petkrat več. Če ni točno, boste povedali, to so dokumenti, ki so prišli iz vlade gospoda Pahorja.

Kaj se je vmes dogajalo? Vmes se je pa dogajal politični linč prejšnje vlade in seveda črnenje in blatenje ministra Žagarja ter celotne prejšnje vlade. To se je seveda dogajalo tudi tako, da je sama gospa državna sekretarka, ki je bila tudi na tistem obisku, Andreja Jerina v Bruslju 4. decembra, napisala, ko so se ministri že nekaj dogovorili, da vse tisto pač ne velja in da bodo dobili na Evropsko komisijo, resor za regionalni razvoj novo pismo. In v tem istem dokumentu, gospod Žagar vas je opozoril leto dni pred tem, da bomo zapravili milijardo evrov, pa sami navajate, da je iz enega operativnega programa 200.000 evrov vprašljivih, iz drugega operativnega programa pa 400.000 evrov. To pomeni 600.000 evrov danes priznavate, da jih ne bomo izkoristili.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospo Pukšič, prosim, da zaključite stavek, ker je čas že potekel.

FRANC PUKŠIČ: V Slovenski ljudski stranki seveda pričakujemo, da boste začeli delati odgovorno za Slovenijo, ne pa za svoje politične interese.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod Pukšič.

Besedo dajem predstavniku Vlade za uvodno predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa. Besedo ima

dr. Henrik Gjerkeš, minister za lokalno samoupravo in regionalni razvoj.

DR. HENRIK GJERKEŠ: Hvala, gospod predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Predlagatelj je precej razširil tematiko svojega prvotnega predloga, se bom pa kljub vsemu poskušal držati dnevnega reda in odgovoriti na koncu na nekaj trditev, ki so bile izrečene.

Vlada Republike Slovenije je proučila Predlog priporočila v zvezi z neobjavljenimi javnimi razpisi Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko za obdobje 2009-2013, ki ga je Vladi Republike Slovenije na pobudo skupine poslancev, s prvopodpisanim Francem Pukšičem, dne 28.1.2010 poslal predsednik Državnega zbora Republike Slovenije.

Vlada ocenjuje, da je Predlog priporočila v zvezi z neobjavljenimi javnimi razpisi neutemeljen iz dveh razlogov. Prvič, Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, pristojno posredniško telo za izvajanje prioritete usmeritve, je v januarju 2010 objavila dva dodatna instrumenta za uspešno izvedbo programa, in sicer:

3. javni razpis za izbor operacij prednostne usmeritve "Razvoj obmejnih območij s Hrvaško" v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013 in javni poziv za predložitev vlog za sofinanciranje operacij iz naslova prednostne usmeritve "Regionalni razvojni programi, razvojne prioritete, razvoj regij" Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov 2007-2013 za obdobje 2010-2012.

Drugi razlog je, da je pri pripravi javnega poziva za predložitev vlog za sofinanciranje operacij iz naslova prednostne usmeritve "Regionalni razvojni programi, razvojne prioritete, razvoj regij" SVRL odločila, da kot upravičene projekte v 5. instrumentu izloči cestno infrastrukturo. Kot ste seznanjeni, glede na različno razvojno problematiko po regijah, operativni program vsebuje omejitve glede namena porabe. Ker je treba ustrezno načrtovati porazdelitev po namenih in z ozirom na doseganje učinkov in rezultatov, ki so prav tako opredeljeni v operativnem programu, je bilo treba nekatere namene omejiti. Glede na dosedanje realizacije programa ugotavljamo, da je namen prometne infrastrukture dosegel ustrezno stopnjo porabe, zato tega namena januarski javni poziv, torej 5. instrument, ne vsebuje.

Zaradi navedenih razlogov ocenjujemo, da ni več potrebe po sprejetju predlaganega priporočila, kar v svojem stališču ugotavlja tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora Republike Slovenije.

Spoštovane poslanke in poslanci! Ob tej priložnosti bi rad poudaril, da za zaskrbljenost za izvajanje programa Razvoj regij in drugih programov kohezijske politike ni razloga, saj

načrtovane aktivnosti potekajo v skladu z zastavljenimi cilji. Obveščam vas, da je na podlagi sklepa Odbora za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, sprejetega 22. decembra lani, Vlada pripravila poročilo o izvajanju razvojne prioritete Razvoj regij, v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, ki ga je Vlada posredovala Državnemu zboru 28. januarja. Iz poročila je mogoče razbrati naslednje ugotovitve: od začetka izvajanja perspektive leta 2007 do 31. 12. 2009 je bilo skupaj doslej razpisanih 336 milijonov evrov, kar je 54% sredstev za celotno programsko obdobje. V tem obdobju je bilo v dosedanjih šestih javnih razpisih - dveh za razvoj obmejnih območij s Hrvaško in štirih za sofinanciranje operacij iz regionalnih razvojnih programov pogodbeno dodeljeno občinam skupaj 320 milijonov evrov, od teh izplačanih 206 milijonov evrov, kar je 64%, od tega v letu 2009 102 milijonov evrov. Skupaj je bilo odobrenih 487 operacij, ki se izvajajo v letih med 2007 in 2010. Od tega bi morale biti po sklenjenih pogodbah v letu 2009 zaključenih 262 operacij, vendar se jih 77, torej 16%, ni. Nadzorni odbor operativnega programa je zanje sprejel sklep o podaljšanju roka za 9 mesecev. Ob razmeroma nizkem povprečnem odstotku realizacije v letih 2007 in 2008, ki ni presegel 60% za leto 2009 beležimo pomemben napredek na približno 80%. Z 29. 1. objavljenim javnim pozivom je na razpolago 203 milijone evrov, skoraj toliko, kot je bila realizacija do konca 2009 pri vseh operacijah, na podlagi vseh šestih dosedanjih javnih razpisov. Opozarjam, da je vseh razpoložljivih sredstev za obdobje 2007-2013 585,8 milijonov evrov, dodeljenih v dosedanjih štirih razpisih je bilo 294,7 milijonov evrov, kar kaže na obseg sredstev javnega poziva, objavljenega v tem mesecu.

Bi pa rad komentiral še navedbe poslanca gospoda Pukšiča...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim za pozornost v dvorani.

DR. HENRIK GJERKEŠ:...ko je navajal podatke, je mešal jabolka in hruške. Podatki, ki jih je navajal, so takšni, da je bilo do 31. 12. 2008 podpisanih pogodb za 862 milijonov 417.724 evrov, ne pa milijardo in pol, kakor je navajal, in šele stanje z 31. 12. 2009 kaže na to, da je razpisanih in podpisanih pogodb milijardo 552 milijonov in še nekaj evrov. Govorim o sredstvih EU in naših domačih sredstvih.

Tudi podatki, ki jih je omenjal, da smo dobili potrditev, da revizijski sistem deluje dobro, še ne postavljajo v nič celotnega kohezijskega sistema. Trditve, da revizijski sistem deluje dobro, ne zagotavlja, da tudi celoten kohezijski sistem dela dobro. Delal je delno dobro. Trudimo se, da bi delal še boljše. Zanima me, o čem se bomo danes pogovarjali. Sredstva evropske kohezijske politike so namenjena za Slovenijo. Niso namenjena ne za prejšnjo vlado, ne za sedanjo vlado, niti za Službo Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

Mislím, da je tudi prejšnja vlada v določenem delu dobro zastavila sam program evropske kohezijske politike, dobro se je izpogajala, razpisala je določena sredstva in podpisala pogodbe, vendar črpanje pomeni povračilo iz evropskega proračuna. Tega v prejšnjem obdobju pri prejšnji vladi ni bilo. Zato je treba celoten postopek dodelati do konca in seveda ob razpisu, saj ni treba ali pa še vedno ni nujno poznati celoten dvostopenjski postopek do konca, ga dodelati do vsake potankosti. Mi smo ga morali, ker po pravilu N+2, N+3 moramo črpati 2007-2008 sredstva že v letu 2010. Še enkrat pravim, da je prejšnja vlada določene stvari dobro naredila. Mi jih nadgrajujemo in celoten sistem, celotna sredstva evropske kohezijske politike so za Slovenijo, ne za prejšnjo vlado, ne za sedanjo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Zvonko Černač.

ZVONKO ČERNAČ: Spoštovane kolegice in kolegi, vsi ostali prisotni!

V letu dni govorimo že drugič o tematiki koriščenja evropskih sredstev. Spomnite se, o tem smo govorili pred letom dni, točneje 4. marca 2009 na zahtevo poslancev Pahorjeve koalicije. Predvsem goreči so bili tukaj predstavniki Zaresa. Namen, ki so ga javno takrat deklarirali, je bil v boljšem koriščenju evropskih sredstev v prihodnje, v tem, da se poenostavijo dokaj zbirokratizirani postopki, dejansko pa je bil namen nekaj drugega. In kot vidimo, se tudi ta premisa o tem, da naj bi se sredstva koristila bolje, ni uresničila. Nasprotno. V celem letu 2009 ni bil iz naslova regionalnih spodbud objavljen noben razpis. Noben. Pod prejšnjo vlado samo v letu 4 in 2 na področju čezmejnega sodelovanja s Hrvaško. Nedostojno in nekorektno pa je, da se Pahorjeva Vlada hvali z dobrim koriščenjem sredstev v letu 2009 in z neto pozicijo do proračuna Evropske unije, ki je seveda rezultat razpisov, ki so bili objavljeni v letih 2007 in 2008, torej v času prejšnje vlade. To izhaja ne nazadnje tudi iz samega mnenja Vlade, kjer pravi, da je bilo od začetka izvajanja perspektive skupaj doslej razpisanih 336 milijonov evrov, in sicer v šestih razpisih. Štirje krepitev razvojnih potencialov regij in dva čezmejnega sodelovanja. Ti razpisi pa so bili objavljeni vsi do 31. 12. 2008. Ker v letu 2009 ni bilo nobenega razpisa, je popolnoma jasno, da je realizacija, ki pade v leto 2009, izključno posledica razpisov, objavljenih v obdobju prejšnje vlade. Seveda pa skrb za boljše koriščenje ni bil takratni razlog za razpravo, pač pa sta bila dejanska razloga, kot se je izkristaliziralo, dva. Prvič, prikazati neuspešnost prejšnje vlade na tem področju, in drugič, prikazati, da so bila sredstva deljena po političnih barvah. Ne eno, ne drugo ni uspelo, podatki, ki jih je posredovala Pahorjeva vlada, so

vse te trditve demantirali. Dodaten namen je bil pa še diskreditacija bivšega ministra in bivše vlade preko poročila Računskega sodišča, ki se je večkrat namerno bralo napačno, češ, da je bila neto pozicija Slovenije v letu 2007 negativna. Čeprav iz poročila Računskega sodišča na strani 29 izhaja, da je bila pozitivna, Računsko sodišče je tam ugotovilo, da je Republika Slovenija iz Evropske unije, iz evropskega proračuna prejela 31 milijonov 330 tisoč 280 evrov več, kot je vanj plačala. Nekorektno je, da to neresnico stalno ponavlja državna sekretarka na Gasparijevem ministrstvu, ki je sama revidirala to področje, saj je bila pred tem zaposlena na Računskem sodišču. Prejšnja vlada je torej na področju spodbujanja regionalnih razvojnih potencialov uspela v letu dni objaviti šest razpisov, sedanja Vlada v letu dni nobenega.

Zadnji peti, ki je bil objavljen pred nekaj dnevi, in tretji, glede čezmejnega sodelovanja s Hrvaško, 8. januarja, je očitno tudi odraz tega splošnega nezadovoljstva in revolta, ki je bil sprožen v celi državi na ta račun in verjetno tudi posledica zahteva za sklic izredne seje o tej tematiki. To zavlačevanje je bilo neposreden povod za sklic te seje. Vemo, da so bile obljube prejšnje ministrice pisne, da bo ta razpis objavljen najkasneje do 30. junija. To se ni zgodilo. Kasneje je bila obljuba do 30. 9., tudi ta se ni uresničila. Ne zaradi nje, ampak zaradi dolge roke nekega drugega ministrstva, ki je želelo na glavo postaviti utečen sistem financiranja na tem področju. Kot vidimo, mu to, hvala bogu, ni uspelo. In obstaja še vedno realna možnost, da bo kljub tem zapletom in kljub letu dni izgubljenemu času Slovenija v obdobju te perspektive počrpala vse, kar ji je namenjeno. Dogajanja glede tega razpisa so razgalila predvsem neučinkovitost, neusklajenost med resorji, pa tudi ambicijo po dominantnosti enega izmed ministrstev na škodo koristnikov sredstev in na škodo učinkovitosti teh sredstev. Posledice prerekanja znotraj Vlade in njeno neučinkovitost pa plačujejo predvsem občani, občine, gospodarstvo, ki bi lahko prišli do tega krvavo potrebnega evropskega denarja v letu 2009, ko smo se soočali skoraj z desetino upada bruto domačega proizvoda.

Ministri niso odgovorni samo za ravnanja, spoštovane kolegice in kolegi, odgovorni so tudi za opustitve dolžnih ravnanj, enako Vlada. Potrebno se je vprašati, da bomo vedeli, za kaj gre, koliko otrok v tem letu ni imelo možnosti vrtčevskega varstva, ker ta razpis ni bil objavljen. 2700 jih je ostalo pred vrati vrtcev 1. septembra 2009. Kar nekaj vrtcev bi bilo lahko iz teh sredstev zgrajenih v letu 2009, tudi v letu 2010 ne bodo, ker so pogoji tega razpisa takšni, da onemogočajo potek projektov med pripravo in samo izvedbo, čemur smo bili priča v predhodnih razpisih, ker pogojujejo prijavo na pravnomočno gradbeno dovoljenje. In to je neka ovira, ki bo po mojem povzročila to, da se bodo prijavljali tudi napačni projekti. Občine bodo prijavile tiste projekte, za katere imajo pripravljeno dokumentacijo, ne pa tistih glede

katerih je dokumentacija v teku in glede katerih so svoje ambicije tudi izražale v regionalnih razvojnih programih. In ponovno bo lahko Računsko sodišče ugotavljalo neusklajenost regionalnih razvojnih programov s konkretno prijavljenimi projekti. To je dvakrat, trikrat narobe, tisto, kar je dodatno narobe, je pa vse večja birokratizacija te države. O tem, ali je nek projekt regionalno usmerjen ali ne, bo odločala Služba Vlade za lokalno politiko in regionalni razvoj, ob tem, da imamo svete regije, ob tem, da imamo okolja, kjer se ti projekti usklajujejo in prijavljajo, bo neka birokratska institucija v Ljubljani odločala o tem, kaj je za neko okolje dobro in kaj ne, in bo posamezne projekte na podlagi tega merila ali pa drugih kriterijev, ki bodo senca temu merilu, tudi izločala.

Ta razprava danes naj bi bila tudi priložnost za opozorilo o razmeroma šibkem črpanju sredstev iz obdobja, ki je bilo izpogajano v času prejšnje vlade do leta 2013, ker iz poročil izhaja, da je pri vseh treh operativnih programih do konca leta 2009 bilo samo 15% odobrenih sredstev, certificiranih povračil pa krepko pod 10%. Najslabša operativna programa sta razvoj človeških virov in okoljska ter prometna infrastruktura, kjer je izplačil in povračil krepko pod 10%, torej področja, kjer je Slovenija najbolj šibka, kjer potrebuje najbolj dodatna vlaganja in kjer potrebuje najbolj dodatne spodbude in kjer bi bilo treba aktivnosti najbolj pospešiti. Namesto da bi v času krize ključno pozornost namenili učinkovitemu črpanju evropskih sredstev in nehali razpravljati o tem, ali so neke pike in vejice pravilno postavljene, in ker bi morala biti evropska sredstva ključni vir za aktiviranje gospodarstva, smo vedno znova priče prepiranj med resorji in s tem neučinkovitostijo pri črpanju teh sredstev. Mnenje Vlade in vladne službe je, da to, kar govorimo v opoziciji, ne drži, da je Vlada in so ministrstva učinkovita in to mnenje seveda izhaja iz tega, da je neto pozicija Slovenije v 2009 ugodna. To drži. Povedal sem, da je to predvsem posledica razpisov, ki so bili objavljeni še v času prejšnje vlade. Neto pozicija sama po sebi pa ne govori veliko o učinkovitosti črpanja evropskih sredstev. Finančna perspektiva za obdobje 2007 - 2013 je bila ugodna izpogajana. V tem obdobju imamo na voljo okrog 5 milijard evrov sredstev, plačati jih moramo približno 3 milijarde. Torej je naša neto pozicija, globalno, 2 milijardi evrov. In popolnoma nepomembno je, ali je v določenem obdobju večja ali manjša. Pomembno je, ali bomo ta sredstva v višini cca. 5 milijard izkoristili. In v tem primeru bo naša neto pozicija ob koncu v vsakem primeru 2 milijardi evrov. Če pa jih ne bomo izkoristili, je pa seveda to drug problem in nam medletne neto ali ne neto pozicije ne pomenijo veliko. V letu 2009 je sicer Pahorjeva vlada z rebalansom 2009 načrtovala, da bo iz Evropske unije dobila 814 milijonov evrov sredstev. Prejela jih je nekaj manj kot 600 milijonov evrov, načrtovala je 452 milijonov evrov plačil v

Evropsko unijo, ki so se nekako v skladu z načrti tudi realizirali, se pravi, neto pozicija, ki je bila načrtovana in kar je bilo prejšnji vladi očitano pred letom dni, da je slabo načrtovala, je znašala 362 milijonov evrov, realizirana je bila v višini 155 milijonov evrov, kar je več kot polovica manj od načrtov. In sedaj že spet bi se lahko po taki logiki, kot ste jo vi vpeljali pred letom dni, začeli tukaj prerekati o tem, ali je to dobro ali je to slabo. Nepomembno je, spoštovane gospe in gospodje, pomembno je, ali se bodo sredstva, ki so na voljo, črpala in koristila operativno in v skladu z nameni, ki jih lokalna okolja in infrastruktura te države potrebujejo. Da teh namenov ni, pa kažejo tudi spremembe resolucije o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje od 2007 do 2023, kjer se predvideva, da se jih od 35 projektov 13 črta. To je tretjina. Med njimi nekateri ključni projekti, ki so financirani tudi iz Evropskih sredstev kot so gospodarska središča, kjer je predvideno, da od 9 ostanejo samo 3 oziroma 4 oziroma Vlada pravi največ 5. Med njimi črta ta predlog tudi gospodarsko središče OKO v Pomurju. Zanimivo! Potem se predlaga črtanje dodatnega avtocestnega programa, ki je bil vreden, približno milijardo 300 milijonov evrov, cestnih razvojnih osi - milijardo 450 milijonov evrov. Vse to je predlagano, da se iz te resolucije črta, ob tem, da je na postavki gospodarskih središč bilo predvidenih iz evropskih sredstev 336 milijonov evrov samo za Pomurje, za OKO (Pomurje) 26 milijonov evrov, za modernizacijo državnega cestnega omrežja na prioritetnih razvojnih oseh - govorim o 3., 3.a in 4. razvojni osi, ki so predlagane za črtanje - nekaj manj kot 300 milijonov evrov, in tako naprej. Menim, da je to slaba usmeritev in da kaže na neko čudno, izkrivljeno logiko pogleda na državo in na tiste probleme, ki jih je nujno treba infrastrukturno reševati in za katere imamo na voljo izpogajana evropska sredstva. Med drugim se predlaga tudi črtanje nekaterih projektov v posameznih okoljih, recimo, Goriškega turističnega centra in tako naprej.

V tej razpravi govorimo predvsem o učinkovitosti oziroma neučinkovitosti Vlade, tokrat na področju koriščenja evropskih sredstev. Dovolite mi, da za to uporabim primer, ki je nekako simbol in pokazatelj splošnega stanja in delovanja, in to je Falcon. To je tisti problem, gospe in gospodje, ki ga Pahorjeva Vlada ni bila sposobna rešiti v letu dni. Leto dni se ta problem rešuje! In če ta Vlada ni bila sposobna rešiti relativno enostavnega problema, kako bo sposobna reševati ključna vprašanja, s katerimi se sooča Slovenija. Iz tega razloga seveda ni čudno, da je Slovenija v preteklem letu na vseh področjih nazadovala, da se je zadolženost države podvojila, zato Sloveniji ne bo pomagala nobena papirnata, nedodelana izhodna strategija, pač pa učinkovita ekipa, ki se ne bo ukvarjala sama s seboj in z lastnimi aferami oziroma njihovim pometanjem pod preprogo. Zato tudi ta razprava, spoštovani, žal ne bo pripomogla k večji učinkovitosti pri

koriščenju evropskih sredstev. Je pa svoj namen že dosegla s tem, ko je bil končno objavljen tako imenovani 5. razpis in s tem dana vsaj možnost številnim občinam, podjetjem, posameznikom za izvedbo številnih projektov, če le ne bo dolga roka državne birokracije preprečila izvedbo tistih, za katere bo oblast v Ljubljani ugotovila, da nimajo regionalne razvojne note. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Alojzij Potočnik.

ALOJZIJ POTOČNIK: Hvala. Spoštovani predsedujoči, kolegice in kolegi, predstavniki Vlade!

V Poslanski skupini Zares podpiramo sklepe, ki jih je sprejelo matično delovno telo.

Skupina poslancev s prvopodpisanim Francem Pukšičem je v parlamentarno proceduro vložila Predlog priporočila v zvezi z neobjavljenimi javnimi razpisi Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko za obdobje 2009-2013. Med navedenimi razlogi naj bi bil neobjavljen 5. razpis, domnevno zaradi različnih mnenj Službe Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko ter Ministrstva za finance, in sicer o primernosti javnih razpisov. Kot je bilo pojasnjeno na matičnem delovnem telesu, je pristojna služba v januarju objavila dva dodatna instrumenta za uspešno izvedbo programa. Gre za, če skrajšam, 3. javni razpis za izbor operacij prednostne usmeritve pri razvoju obmejnih območij s Hrvaško in javni poziv za sofinanciranje regionalnih razvojnih programov. V poročilu o izvajanju razvojnih prioritet pa je Vlada obširno in pregledno navedla podatke po strukturi, po regijah, občinah in odobrenih zneskih, izplačilih in posredovanih zahtevkih za povračilo. Navedla je tudi, da so bili v letu 2009 odpravljeni zaostanki iz preteklih let in razrešeni nekateri problemi in nejasnosti v proceduri v zvezi z javnimi razpisi, ki so takrat potekali. Odbor je bil tako seznanjen z nekaterimi ugotovitvami iz poročila Računskega sodišča, ki razkriva posamične nepravilnosti pri uporabi sredstev, tudi evropskih. Predlagatelj je s tem pravzaprav nevedoč in nazavedno odprl tudi vprašanje črpanja oziroma uporabe evropskih sredstev v preteklem mandatu. Časovni horizont se je torej razširil in njemu gre končno vprašanje o uspešnosti in uporabi evropskih sredstev. Vprašanje je namreč, ali so bili dosednji razpisi v skladu s pravili igri, in ne gre za vejice kolegi, in predvsem, ali bodo cilji, za katere so se po namenu sredstva črpala, doseženi glede zakonitosti, gospodarnosti in učinkovitosti.

V Poslanski skupini Zares smo sicer prepričani, da je današnji sklic, predvsem glede na izrazito prisilno zoženo vsebino, ki nam jo ponuja, nezadosten in neutemeljen. Dejansko

stanje in resno ter odgovorno upravljanje na tem področju bistveno presega precej očitno politično motiviko in tudi interese.

Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Janez Ribič.

Prosim.

JANEZ RIBIČ: Dober dan, spoštovane gospe in gospodje poslanci. Spoštovani gospod minister, predstavniki Vlade!

V Slovenski ljudski stranki smo razočarani, da se moramo na takšen način truditi, da se ponovno normalizira črpanje evropskih sredstev. Ta vlada je že pri sestavljanju koalicijske pogodbe pričela govoriti, da so pri črpanju evropskih sredstev potrebne institucionalne spremembe, če hočemo biti uspešnejši. O tem so govorili predsednik Vlade, bivša ministrica in celo minister za finance. Slednji je govoril, da so bile napake narejene s koncipiranjem programa črpanja evropskih sredstev, kljub temu da ste bili s strani Evropske komisije za regionalno politiko opozorjeni, da spremembe niso primerne in bo to upočasnilo črpanje. Takrat še ni bilo jasno, s kakšnim namenom to počnete. Danes je popolnoma jasno, da želite upravičiti svojo neuspešnost in zato neupravičeno krivite bivšega ministra za lokalno samoupravo, ki je delal zelo dobro. To je potrdila tudi evropska komisarka za regionalno politiko Danute Hübner, ko je večkrat pohvalila Slovenijo. Komisarka Evropske komisije je ob koncu mandata prejšnje vlade pri črpanju evropskih sredstev za Slovenijo ugotovila naslednje, uradni dokument: "Smo v postopku implementacije novega programskega obdobja. Slovenija je ena izmed prvih držav članic, katere programi so bili sprejeti. Slovenski revizijski sistem je ustrezen, dobra administrativna sposobnost pri implementaciji sredstev kohezijske politike. To dokazuje podpis pisma o zaupanju z Evropsko komisijo, kjer je bila Slovenija ena izmed redkih držav, s katerim je Evropska komisija takšno pismo tudi podpisala."

V programskem obdobju 2004-2006 je Slovenija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj počrpala 95% sredstev in 90% iz ostalih skladov, s čimer je Evropska komisija zadovoljna. Za obdobje 2007-2013 si je Slovenija izpogajala 4,2 milijarde evrov iz naslova kohezijske politike. To je 3,5-kratno povečanje v primerjavi s prejšnjim obdobjem. Od zaključka pogajanj za obdobje 2007-2013 do konca mandata so angažirali oziroma potrdili za okoli 1,5 milijarde evrov v okviru vseh operativnih programov. To pa je potrdil tudi direktor direktorata na generalnem direktoratu za regionalno politiko pri Evropski komisiji Nicholas Martyn ob zadnjem obisku v Sloveniji.

Spoštovani! V Slovenski ljudski stranki smo prepričani, da področje evropske kohezijske politike spada v okvir evropske regionalne politike, zato menimo, da bi odgovornost za spremljanje in izvajanje te politike morala ostati, kot je bilo to v preteklih mandatih, na resorju, odgovornem za regionalni razvoj. Vaše želje po spremembi tudi razumemo, samo vedite, da je obstoječi sistem naravnan k decentralizaciji Slovenije in vas to očitno moti. O projektih so odločale regije, vi pa želite, da o tem odločajo birokrati in ne želite transparentnosti. In o tem naj odločajo takšni birokrati, ki zaradi nezadovoljstva s svojim šefom ustavijo črpanje evropskih sredstev v Bruslju. In tako je naša država bila ob skoraj 300 milijonov evrov.

Spoštovani! Najdimo skupaj toliko modrosti, da bomo v obdobju, ki je pred nami, počrpali čim več sredstev iz evropskih skladov. S tem pa bomo pomagali tudi našemu gospodarstvu, predvsem izboljšanju standarda bivanja državljanov in pomoči lokalnim skupnostim pri njihovem razvoju. Zato se v Slovenski ljudski stranki trudimo in si prizadevamo tukaj v Državnem zboru, da bi spodbudili k večji, hitrejši intenzivnosti vseh, ki v tej državi delate na področju črpanja evropskih sredstev. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališče Poslanske skupine demokratične stranke upokojencev bo predstavil Matjaž Zanoškar. Prosim.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani predsednik. Spoštovani minister s sodelavci! Kolegice in kolegi, dovolite, da predstavim predlog priporočil v zvezi z neobjavljenimi javnimi razpisi Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko za obdobje 2009-2013.

Mnenje poslanske skupine je bilo jasno predstavljeno že na matičnem telesu in ko je bil izveden tretji razpis za razvoj obmejnih območij s Hrvaško in pa peti razpis za razvoj prioritet in razvoj regij, v tistem trenutku je usahnil tudi razlog za predlog priporočil v zvezi z navedenimi razpisi. Smatramo, da je SVLR poskrbel, da je sproščen normalen tok financiranja vseh teh vsebin, ki izhajajo iz 3. in 5. razpisa in se nam zdi razprava o priporočilih danes v tem trenutku popolnoma nepotrebna in neumestna. Ve se, da so kritike na račun SVLR-ja zaradi plorogiranja obeh teh razpisov, vendar moramo se zavedati, da tega plorogiranja ne bi bilo, če v tem času v predhodnem obdobju, tudi v obdobju prejšnje vlade ne bi vsi ti razpisi in prijave na te razpise pokazale velike pomanjkljivosti in velike napake. To je ugotovilo tudi Računsko sodišče. Ugotovitve Računskega sodišča nalagajo konkretne naloge za korekture dela SVLR-ja. In to obdobje je bilo tisto v katerem so se lahko nekatere anomalije vseh teh razpisov in razpisnih pogojev popravile.

V tem smislu tudi v poslanski skupini pozdravljamo to, da je razpis oziroma da sta oba razpisa narejena tako, kot je treba da je sproščen tok financiranja na tak način, da se bo lahko normalno opravljalo. Poglejte, današnja je razprava je predvidena, da se bo odvila v šestih urah. Prepričan sem, da mnogi izmed vas veste, kakšno je trenutno stanje v slovenskih občinah in v slovenskih regijah po januarskem razpisu, tretjem in petem razpisu. V regijah in v občinah se danes ukvarjajo s tem, kako bodo kvalitetno pripravili razpis, se prijavile in kvalitetno in učinkovito črpale evropska sredstva. Danes verjetno v slovenskih občinah in v regijah jim ni veliko mar za razprave, ki so lansirane v povsem drugačna, civilna in drugačna področja, kot pa to zadeva učinkovito črpanje evropskih sredstev za razvojne prioritete regij in za razvoj regij in tudi obmejna območja s Hrvaško. In to obdobje v katerem smo čakali na oba razpisa, se mi zdi, da so v slovenskih občinah in v regijah izkoristili v ta namen, da so še enkrat pregledali vse razvojne prioritete, še enkrat modificirali vse razvojne cilje in jih pripravili do take mere, da se bo denar lansiral v prave vsebine, da bo denar lansiran v tiste vsebine, ki bodo dale nek rezultat in pospešile razvoj regij in obmejnih območij. Plorongiranje in pa mogoče zakasneli čas obeh teh razpisov v poslanski skupini DeSUS ne ocenjujemo zgolj negativno, tako kot je bilo povedano.

Na koncu naj rečem še enkrat to, da poslanska skupina DeSUS v celoti podpira tudi sklep matičnega delovnega telesa, da so priporočila in predlogi v zvezi z neobjavljenimi razpisi, ki jih predlagatelj v tem trenutku predlaga, popolnoma neumestni in nepotrebni in bomo glasovali za to, da niso primerni za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Bogdan Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala za besedo, gospod predsednik. Kolegice in kolegi, gospod minister, dober dan!

Ne zaradi nas - vem, da marsikoga v tej dvorani tudi ne zanima ta vsebina -, ampak zaradi tistih, ki jih, ki nas tudi poslušajo in gledajo, naj začnem s tem, da je preveč učenega besedja v tej dvorani, preveč leporečja, zato bi v imenu Slovenske nacionalne stranke ta problem rad izpostavil zelo poljudno in razumno.

Prvič. Ne vem, kaj je narobe, da vedno vzamemo priporočilo kot priporočilo, kot nekaj negativnega, in da ena stran nagaja drugi. Kaj je slabega s priporočilom, če priporočamo in želimo vsem nam dobro? Prebral sem magnetogramski zapis razprave o sklepih, ko smo prvič opozarjali na slab potek nasploh razpisov in koriščenja evropskih sredstev 9. marca lani. Zgodba je bila popolnoma

enaka: večurna razprava, več ur dobrih želja, nazadnje celo sklep, da bi odbor podprl Vlado in ministrstvo pri prizadevanjih, da se v čim večji meri izkoristijo evropska sredstva. In, zanimivo, tudi ta sklep ni bil sprejet. Očitno se danes dogaja enaka zgodba in očitno lahko ponovim samo tiste besede, ki sem jih izrekel na matičnem delovnem telesu: politika igra svojo igro.

Dejstvo je, da v letu 2009 ni bilo razpisov, ki smo jih pričakovali. Pričakovali smo jih - bilo jih ni. In hvala bogu, da zdaj je. Dejstvo je, da se je zgodilo zdaj, tako kot se je dogajalo prej. Tisto, kar je pa najslabše: pet minut pred dvanajsto dobiš navodila za igro. To pomeni, konkretno, da smo se v našem regionalnem razvojnem centru tri občine natančno dogovorile lansko leto, kaj in s čim bomo startali za pridobitev evropskih sredstev, glede na to, kar je bilo predvideno. Ko smo to naredili, smo dve minuti pred dvanajsto letos, 5. januarja, dobili navodilo. Bom po domače povedal, boste bolje razumeli, tisti, ki jih to zanima. Planirali smo energetske sanacije vrtcev. Prišla je nova zahteva, da mora biti na ta razpis prijava takšna, da je iz nje razvidno, da sega tudi na druge občine v regiji, da ni samo v eni občini. Ja, ne vem, kako naj jaz v Trbovljah saniram vrtce v Zagorju ali pa Hrastniku. Če jih pa saniram, dobro, bom pa pripeljal tri otroke iz Hrastnika, da bo regijski projekt - in sem jih moral vreči iz programa. Z evropskimi sredstvi smo odlično zgradili primarni kolektor. Torej skrbimo za čisto Slovenijo, vredno 8 milijon evrov. Živa logika je, da je primarni kolektor zgrajen zato, da se bodo vsepovsod stekale vode in vse ostalo, kar sodi zraven, v ta kolektor. Torej iz sekundarnih kolektorjev. Torej živa logika je, da je to skupni projekt. Saj primarni kolektor ne rabi nič, če nimamo sekundarnih in teh imamo slučajno, to je živ primer, v eni občini 24 in logično je, da je to v enem sklopu. Mi moramo dobiti sicer soglasja za zemljišča in tako naprej in tako naprej, logično pa nam ni bilo, da bi morali za vsak sekundarni kolektor pridobiti gradbeno dovoljenje. Moramo ga. Ampak ta proces bo, recimo, za letošnje leto do junija zelo težek in če bi morali, hvala bogu, da imam jaz tukaj kolega iz občine Hrastnik, s katerim smo skupaj pristopili k temu projektu. Ker, če ne, bi na novo navodilo, da mora biti potrjen samo tisti projekt, ki sega širše v regiji, v druge občine, potem še denarja za ta sekundarni projekt po zgrajenem primernem ne bi dobil. Zakaj spremembe tri minute pred dvanajsto? Zakaj? In to je splošna napaka. Splošna napaka je, vedno se izve, kar koli rabimo, tik pred zdajci. Ne moremo mi vedeti, da je objavljen meseca novembra razpis in da je zadnji rok za prijavo decembra. Ja kako naj človek naredi vse postopke pri tej birokraciji, kakršno ima ta država. Kako naj pridobi vse papirje, soglasja, po možnosti še kakšna gradbena dovoljenja. Ker je resnica ta, da ti projekti v naprej niso bili znani, nismo bili informirani, nismo bili pravočasno

informirani o vseh potrebnih elementih, ki so potrebni za koriščenje evropskih sredstev. Ampak to je bil očitek tudi prejšnji vladi, ne samo tej. Osebnostno vem, da sem se mnogokrat prepiral s prejšnjim ministrom za lokalno samoupravo. Tako, da bo jasno. Meni ne gre za politične barve. Meni gre za to, da se 4 milijard in še nekaj, torej skoraj 5 milijard evropskih sredstev izkoristi do leta 2013 ali 2014, da jih izkoristimo. Vsi priznani ekonomisti trdijo, da bo v tem času krize brez evropskih sredstev Slovenija potonila in da bo šla po poti Grčije. Vsi. Ne glede na politične barve. Mi smo v tem času izkoristili koliko? Milijardo pa še nekaj. Zdaj jaz govorim o izkoristku, tudi tistim, kar še ni prišlo.

In kar se tiče, gospod minister, realizacije. Saj je prav, pogledajte, vedno vsepovsod v vsaki politiki je tako, prejšnja oblast, ali je to na lokalnem nivoju, ali pa na državnem, pripravi neke temelje, pripravi osnutke, pripravi osnove, vse potrebno, da se nekaj zgodi. Najprej je razpis, potem so prijave na razpis, izbor, izvedba, revizija in ko je vse končano, je realizacija. In pošteno je reči, da je ta realizacija iz leta 2009 rezultat vsega tistega, kar je bilo pripravljeno in storjeno v prejšnjem mandatu. In tudi vas bo bolelo, ko se bo po letu 2012 mogoče katera druga politična opcija hvalila, pogledajte, leta 2013 kakšno realizacijo smo mi naredili na koriščenju evropskih sredstev, ko bo v bistvu to plod vašega dela. Tako to je. Dejstvo je, da to priporočilo ni slabo in ni za zavreči. Je očitek, da delamo prepočasi, je očitek, da ne bomo sposobni pri takšnih prepirih in političnih vtikanjih nekaterih izkoristili vseh potrebnih sredstev. Dejstvo je, da je komunikacija med službo Vlade, med pristojnim ministrstvom, in med lokalno samoupravo pretrgana. Komunikacija je slaba, je nezadostna. Dejstvo je, da moramo občine, ali večina občin najemati zunanje sodelavce za to, da v tej kaotični situaciji, govorim tudi za nazaj, sploh spremljajo kakšne razpise, bo ta država, to ministrstvo ali to ministrstvo brez resorja in kdaj izdalo da se bomo lahko pravočasno prijavili na koriščenje evropskih sredstev. Zato, ker mi sami ne vemo, mi pa tudi ne moremo iskati vsak dan, jaz, hvala bogu, gospo Zlato Ploštajner dolgo časa poznam in mi je vedno odgovorila na telefon. Pri njej sem osebno iskal informacije. Kam bomo prišli, če bo 210 županov, 210 občin vsak dan hodilo in spraševalo kaj, kje, kako, kdaj in zakaj. Nikamor. Vam se bo zmešalo. Ta služba je dolžna obveščati pravočasno vse tiste koristnike kdaj, kje in kako se bodo koristila evropska sredstva in potem se lahko vsi koristniki pravočasno pripravijo. Boli me očitek, ki sem ga slišal, da so bili razpisi pripravljene, da je bilo koriščenje mogoče, ampak da je bilo, ne vem, 60 ali 73 ali 77 projektov nerealiziranih ker tisti, ki so bili zainteresirani, niso bili pripravljene. Ja, seveda ne moremo biti pripravljene, če novembra izvemo, da bo decembra razpis za nekaj. Če pa greš iskati gradbeno dovoljenje in soglasja v današnjem sistemu birokratizacije te

države in slabem pravnem sistemu pa traja eno leto. Samo eden od tisočih se pritoži in to traja leto, dve, tri. Adijo projekt! To so resnice, ki nas bolijo in to so resnice, na katere opozarjamo. Ne opozarjamo samo vas, opozarjali smo gospoda Žagarja. Osebnostno vem, da sem se z njim prepiral. Opozarjamo vse tiste, ki bodo prišli naprej, da naj, hudiča, vendarle vedo kaj počno, naj pravočasno obveščajo. Izkoristimo ta sredstva! Tudi predlogi spremembe namembnosti koriščenja evropskih sredstev, ki so razvidni iz izhodne strategije, kažejo in seveda vaša prizadevanja, in gospod minister, iz včerajšnjega srečanja sem videl, da ste ogromno naredili na področju regionalizacije, pa vendarle vidimo, da resorsko niste usklajeni, zato ker najdemo iz drugih ministrstev nekaj, kar podira vse tisto, kar ste vi zgradili, zgradili pošteno in vestno.

Ko načrtujemo, želimo vpeljati nove regije, hkrati pa v izhodni strategiji piše, kako se bo število javnih uslužbencev zmanjšalo za 7 tisoč. Ja seveda je "misijska nemogoča" računati, da bomo imeli regije, regijske svete, birokracija se bo pa zmanjšala. To je "misijska nemogoča", to je laž, to je zavajanje. Ampak takšne vsebine se dogajajo tudi na teh področjih. Sedaj ne vem po čigavi krivdi. In priporočilo, kakršnokoli že, vzemimo vsi skupaj kot dobro in začnimo koristiti sredstva. Spremembe, ki so v namembnosti, ki so zapisane v izhodni strategiji, so sicer zapisane, ampak če jaz jutri pridem mogoče do vas, gospod minister, mi boste znali še razložiti, da bo šlo sedaj več denarja za inovacije, ne vem, za izobraževanje itn., itn. Ampak oprijemljivega pa ne bom imel nič. Imam namen recimo pripeljati eno fakulteto v svoje mesto. Kako naj jaz zdaj vem, ali bo to, kar piše v izhodni strategiji, res. Ali bom jaz dobil sedaj evropska sredstva ali ne bom. To so tiste komunikacije, ki manjkajo, kolegice in kolegi. Tisto, kar ni pravočasno pripravljeno, tisto, kar ni usklajeno, medresorsko, tisto, kar eno ministrstvo na eni strani podira to, kar to ministrstvo začne s trudom in hoče s trudom in angažiranostjo delati. To je tista krivda. Tukaj gre krivda na pristojno ministrstvo, ki ga vodi podpredsednik Vlade, pa mogoče tudi na Vlado kot opozorilo, da naj vendarle vzamejo tudi Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj kot sebi enakopravno ministrstvo. Nenazadnje smo včeraj pošteno slišali, da je to ministrstvo eno tistih redkih, poleg Ministrstva za gospodarstvo, Ministrstva za okolje, Ministrstva za visoko šolstvo, razvoj, tehnologije, ki edino lahko dvigne raven gospodarstva, oživi gospodarstvo, da bomo lahko normalno živeli v tej državi. Včeraj je bilo to priznано, ampak ta vlada, ta ministrstva znotraj te vlade, temu ministrstvu tega priznanja ne dajejo. Očitno jim ne dajo tudi možnost, da bi delali korektno, vestno in pošteno do vseh uporabnikov teh sredstev, pa ne po svoji krivdi, ker kot, da sami ne vedo, koliko denarja lahko kam dajo, sami ne vedo do zadnjega

trenutka, kaj bomo smeli in kaj ne bomo smeli delati z evropskimi sredstvi. To je narobe in to drži, da je to tako. In to vam lahko potrdim zato, ker sem v tem matičnem delovnem telesu že sedmo leto in sem tudi sedmo leto že župan in spremljam vse razpise. Ljudi na koncu pa zanima samo: "Župan, si imel možnost dobiti evropska sredstva? Si jih dobil? Nisi. Zakaj ne? Me ne briga. Ti si kriv." Pa ni res. Marsikdo tu ni kriv, marsikdo pa je.

Jaz podpiram intenzivnost dela te službe Vlade in bom sprejel, tudi Slovenska nacionalna stranka, priporočilo kot dobronamerno. Jasno in glasno pa opozarjam Vlado, da naj njeni resorji, njena ministrstva pomagajo, sodelujejo in naj jemljejo Ministrstvo za lokalno samoupravo, jaz sem tudi že gospe Ploštajnerjevi, prejšnji, povedal, da mi je žal, da je ministrica brez listnice. Žal mi je. To bi moralo biti enakovredno ministrstvo tudi z nazivom. Sicer naziv ne pove nič. Pove delo. Ampak ima in mora imeti enako veljavo. Priporočilo bomo podprli in upamo in želimo, da bomo izkoristili vsa sredstva, čas pa teče. Eno leto pa smo zamudili. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo. Prijazen pozdrav ministru, obema sodelavcema.

Seveda govorimo o pomembni za Slovenijo, razvojni temi v prihodnje, ki se je je pa treba lotevati manj, po našem mnenju, s političnimi vzvodi in seveda bolj s strokovnimi pa argumentiranimi. Predlog samega priporočila v zvezi z neobjavljenimi javnimi razpisi Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko za obdobje med 2009 in pa 2013, ki ga obravnavamo na pobudo skupine poslancev, je po našem mnenju neutemeljen iz številnih razlogov, zagotovo pa iz dveh, ki jih navajam v nadaljevanju.

Prvič. Služba Vlada Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, pristojno posredniško telo za izvajanje prioritete usmeritve razvoja regij, je v januarju 2010 objavila dva dodatna inštrumenta za uspešno izvedbo programa to je enostavno in pa preprosto dejstvo, in sicer tretji javni razpis za izbor operacij prednostne usmeritve razvoja obmejnih območij s Hrvaško v okviru operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje med 2009 in pa 2013. In pa drugič, javni poziv za predložitev vlog za sofinanciranje operacij iz naslova prednostne usmeritve, regionalni razvojni programi, razvojne prioritete, razvoj regij operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za že prej omenjeno obdobje. S tem je na razpolago 203 milijone evrov, skoraj toliko, kot je bila realizacija do konca leta 2009 pri vseh

operacijah, na podlagi vseh šestih dosedanjih javnih razpisov. Ponovno opozarjamo in poudarjamo, da je pa vseh razpoložljivih sredstev v obdobju od 2007-2013 kar 585 milijonov evrov, dodeljenih v dosedanjih štirih razpisih pa jih je bilo zgolj 294,7 milijona evrov, kar kaže na obseg sredstev javnega poziva objavljenega v tem mesecu. In to je konkretno dejanje in pa pomembno.

Še drugi razlog je, da je pri pripravi javnega poziva za predložitev vlog za sofinanciranje operacij iz naslova razvoja regij, določil, da kot upravičene projekte v petem inštrumentu izloči cestno infrastrukturo. Kot ste seznanjeni, glede na različno razvojno problematiko po regijah operativni program vsebuje določene omejitve glede samega namena porabe. Zato je treba ustrezno načrtovati porazdelitev po namenih, upoštevajoč predvsem porabo po namenih z ozirom na doseganje učinkov in rezultatov, ki so prav tako že bili predhodno dogovorjeni in pa tudi potrjeni v operativnem programu.

Glede na dosedanje realizacije programa ugotavljamo, da namen prometne infrastrukture dosega ustrezno stopnjo porabe, zato tega namena, januarski javni poziv, tako imenovani peti inštrument, ne vsebuje. Zaradi navedenih razlogov ocenjujemo, da ni več potrebe po sprejemanju predlaganega priporočila, kar ugotavlja v svojem stališču tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora.

V dosedanjih predstavitev stališč, pogledov v javnosti je bilo moč zaslediti tezo o nesposobnosti trenutne vlade pri objavljanju razpisov, saj jih je prejšnja vlada po številu objavila več kot dosedanja. To zagotovo ne drži. Pri tem bi želeli izpostaviti naslednje dejstvo, da je pomembnejša vsebina, vsota izčrpanih sredstev, kot pa število in pa forma. Prejšnji minister je resda objavil razpise skoraj po tekočem traku, vendar brez ustreznih postopkov in procedur, ki jih zadeva Evropska unija. Moram reči, da je bila v številnih slovenskih občinah med župani pa tudi v tem parlamentu obilica negotovosti, nelagodja, slišati je bilo tudi informacije, da se lahko v občinah pripravimo tudi na črni scenarij, da bo ta že porabljen in počrpana sredstva treba vrniti, ker smo se projekta lotili preveč po domače, lahkomišno in nismo upoštevali pravil igre, ki jih predpisuje Evropska unija. In zato se mi zdi izredno pomembno in pohvalno, da se je ta vlada s tem problemom soočila, uredila stanje na področju razpisov, postopke in dokumentacijo. Kot odgovoren gospodar Vlada Republike Slovenije in Ministrstvo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj nista hitela z razpisi, da bi težave in napake še poglobila, ampak sta najprej opravila delo, pripravila podlago, ki so za izvajanje takšnih razpisov potrebni. In lahko bi dal neko splošno, mogoče tudi politično oceno, da je v enoletnem mandatu ta vlada na področju črpanja evropskih sredstev naredila nekaj, kar prejšnji ni uspelo v celem mandatu. Zadevo smo postavili na prave pravne temelje, tako, da za pridobljena sredstva v tej državi nikogar ne bo

strah. In v tem je problem. O tem v Sloveniji veliko nismo govorili, toda bila je dilema, da Slovenija velik del teh sredstev izgubi in vrne. Ta težava je sedaj odpravljena in razpis je tudi ustrezno objavljen.

V skladu s temi dejstvi bomo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije podprli predlog sklepa Odbora za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, da predlog priporočila v zvezi z neobjavljenimi javnimi razpisi Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko za obdobje od 2009 do 2013 ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Vesel sem pa in v Poslanski skupini Liberalne demokracije Slovenije podpiramo del razprave, ki bo ministrstvo, samega ministra in strokovne sodelavce seznanil s konkretnimi problemi in težavami, ki jih imamo v občinah s pridobivanjem teh sredstev, to zgodbo je korektno odprl že moj predgovornik kolega Bogdan Barovič, kajti prej, recimo, niso bila potrebna takoj gradbena dovoljenja, to je zdaj nov argument in imamo zakonodajo na številnih področjih, ki pri črpanju sredstev postavlja številne ovire. Prav bi bilo in pa jaz sem prepričan, da bo to razpravo danes slišal tudi novi minister za prostor in okolje. V tej državi smo različne vlade spreminjale prostorsko zakonodajo, izhod in pa končni izplen pa je slab. Postopki so iz leta v leto bolj težavni, bolj komplicirani. Danes je bilo nekaj slišati tudi o možni gradnji in obnovi šol in vrtcev, vsekakor potrebno in pomembno in od predstavnikov Vlade in od samega ministra v toku današnje razprave pričakujemo tudi odgovore, kako in pa v kakšnem obsegu, predvsem pa pod kakšnimi pogoji je ta regionalna sredstva možno koristiti tudi za ureditev tega področja, ki je v Sloveniji ta trenutek še kako pomembno in pa potrebno. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila Renata Brunskole. Prosim.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa. Lepo pozdravljene kolegice in kolegi, prisotni gospod minister in zaposleni v Službi Vlade za lokalno samoupravo in regionalni razvoj.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo podprli predlagani sklep Odbora za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, da ni več podane podlage za sprejem priporočil s predlogom vsebine predlagatelja, torej, da ta priporočila v tem trenutku niso več primerna podlaga za nadaljnjo obravnavo, predvsem zaradi dveh dejstev. Kot je bilo danes s strani kolegov že večkrat povedano, Služba Vlade za lokalno samoupravo je 29. januarja 2010 objavila 5. javni razpis za prednostno usmeritev - regionalni razvojni programi. Prav tako je ta služba 8. januarja objavila 3. javni razpis za prednostno usmeritev razvoja obmejnih območij s Hrvaško.

V letu 2009 je bilo potrjenih za preko 900 milijonov evrov sredstev na različnih operacijah, 10 javnih razpisov in 7 neposrednih potrditev operacij v okviru Operativnega programa razvoja regij v skupni vrednosti 415,6 milijonov evrov, 20 javnih razpisov in 24 neposrednih potrditev operacij v okviru Operativnega programa v skupni vrednosti 192 milijonov evrov in 315,2 milijonov evrov neposrednih potrditev operacij v okviru Okvirnega programa ROPI. Prav tako se je pri izvajanju kohezijske politike sledilo protikriznim ukrepom Vlade Republike Slovenije. S potrjenimi instrumenti pa so bile podprte zlasti aktivnosti podjetij za uspešno soočanje s težavami, ki jih je prineslo leto 2009. Ne glede na to, da ni bilo 5. javnega razpisa za prednostno usmeritev Regionalni razvojni programi, pa je bilo vseeno v okviru Operativnega programa Regionalni razvoj podprto tudi 45 razvojno-investicijskih projektov v vrednosti 104,75 milijonov evrov, 231 nakupov nove tehnološke opreme, v okviru razpisa P4 podjetniškega sklada v skupni vrednosti 34,5 milijonov evrov, 8 centrov odličnosti v skupni vrednosti 77,5 milijonov evrov, 21 razvojnih regionalnih projektov razvoja e-vsebin in e-storitev v obsegu 7,3 milijonov evrov, program instrumentov finančnega inženiringa v vrednosti 35 milijonov evrov in program za izvajanje garancijske sklada s subvencijo obrestne mere, garancije za bančne kredite, subvencijo obrestne mere za obdobje 2009 do 2013, v okviru katerega je iz naslova sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji 42,7 milijonov evrov namenjenih vplačilu v garancijski sklad, 7,5 milijonov evrov pa za namene sofinanciranja obrestne mere.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov pozdravljamo dejstvo, da je Slovenija v letu 2009 izboljšala črpanje evropskih sredstev. O tem je na seji Odbora za lokalno samoupravo in regionalni razvoj jasno govorila in tudi predstavila mag. Andreja Jerina, državna sekretarka. Seveda je bilo ob tem navedenih kar nekaj pomembnih dejstev, za katere je prav, da jih tudi kot poročevalka stališča Poslanske skupine Socialnih demokratov navedem. In sicer, ugotovitve so bile: Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalni razvoj v letu 2007 in 2008 ni ustrezno preverila nekaterih projektov, in sicer niso bila dodeljena merila. Služba Vlade je, na primer, izdala sklep o odobritvi projektov, preden je za to sploh odločala komisija. To so dejstva, in tudi teh navedb ne smemo kar tako pozabiti in navajati kakorkoli drugače. Prav tako pa v Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da bo v letu 2010 črpanje evropskih sredstev še boljše in uspešnejše, kot je bilo v letu 2009. Zato podpiramo sklep Odbora za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, saj priporočila predlagateljev zaradi objave 5. javnega razpisa in 3. razpisa za razvoj obmejnih območij s Hrvaško niso več primerna podlaga za nadaljnjo obravnavo.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Besedo ima Janko Veber. Oprostite, se opravičujem! Besedo ima gospod Pukšič, kot predlagatelj.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa, v imenu predlagateljev.

Gospod minister, ki ga trenutno ni v dvorani, morda pa kje posluša, je danes omenil, da se je prejšnja vlada za veliko stvari s področja operativnih programov izpogajala z bruseljsko administracijo, torej, za črpanje 5 milijard evrov, s čimer je opravila dobro in veliko delo. Tu je tudi prvič priznal in povedal, da je prejšnja vlada objavila tudi veliko razpisov v tistem zelo kratkem času. Aha, minister je ravnokar prišel. Minister, sami ste za to govornico povedali, da je bilo za 336 milijonov, menda, podpisanih pogodb, ste pa nekorektno očitati predlagateljem, da mešajo hruške in jabolka. Minister, morda je temu tako, vendar boste to težko rekli meni, kot tehniku, in kot tehnik vas tudi ne razumem. Če pa gre za kakšen političen pamflet, govor neke državne sekretarke, mi je to popolnoma razumljivo, saj blebete vse mogoče in blati državo samo zaradi svojih osebnih interesov; to je druga stvar. Minister, nisem mešal hrušk in jabolk, zaradi tega ne, ker sem prebral gradivo, gradivo o črpanju evropskih sredstev v Sloveniji, 20. januar 2009. Boste pač morali demantirati gradivo in demantirati svoje predhodnike, torej ministrico Ploštajnerjevo. V gradivu piše: "Črpanje sredstev za obdobje 2007-2013: Za programsko obdobje 2007-2013 je bilo doslej razpisanih oziroma potrjenih za dobrih 1,5 milijarde evropskih sredstev." Govoril sem o tem, zato ne govoriti, da mešam hruške in jabolka. In vi, minister, ste pod dokumentom, ki je nastal pod vašimi rokami Poročilo o pospeševanju črpanja sredstev kohezijske politike, v skladu s sklepom Odbora za lokalno samoupravo in regionalno politiko zapisali: "Za programsko obdobje 2007-2013 je bilo od začetka programskega obdobja pa do konca leta 2009," še enkrat poudarjam, prej je šlo do 2008, tu pišete do 2009, torej za leto dni zraven, kar je o.k., korektno, "potrjenih operacij za 1,8 milijarde evrov." Če bi tu naredili piko, torej potrjenih operacij, potem bi začel brskati, ali to pomeni potrjenih operacij, podpisane pogodbe. Ampak naprej navajate: "...evropskih sredstev, kar znaša toliko, to je 42,8% vseh pravic porabe programskega obdobja. Naveden znesek se nanaša tako na potrjene in objavljene javne razpise, kot na projekte in aktivnosti, ki se potrjujejo neposredno." Minister, ja, nisem mešal hrušk in jabolk. Govorila sva o 1,5 milijardi, sedaj govoriva o 1,8 milijarde in to je točno to, kar ste sami povedali, da je bilo razpisanih v obdobju Pahorjeve vlade 336 milijonov, torej to, kar sem tudi sam trdil. Ampak potem v tem poročilu piše naslednje. Poglejte, kaj se da delati celo z eksaktno vedo, kot je matematika, koliko manipulacije, koliko neresnic, da ne rečem še kaj hujšega okoli tega. "Napredek v

letu 2009 je velik, saj predstavlja povečanje za 78,5%." No, če predstavlja za 78,5% povečanje pa rečemo takole, 75% od milijarde in pol je milijarda. To pomeni, če bi to bilo res v nadaljevanju, potem bi Pahorjeva vlada morala razpisati za 2,5 milijarde evrov in milijarda in pol bi imeli 4 milijarde evrov razpisanih in že potrjenih sredstev, kar bi bilo dobro. V četrtem letu programskega koriščenja, v četrtem letu smo. Seveda šele po teh razpisih pridejo potem naslednja, dodeljena sredstva, to pomeni, da dobijo predlagatelji, ki so se prijavili na razpis, sklep, da jim je bilo nekaj dodeljeno. Potem se zgodi še podpis pogodbe med tistim, ki se je prijavil in med nosilcem operativnega programa. Ko je to izvedeno, ko je podpisana pogodba, potem pravzaprav lahko gre predlagatelj na javni razpis, da izbere izvajalca. In pri vsem tem mora imeti gradbeno dovoljenje. Če tega nima, kar je že kolega Barovič rekel, se zadeve za dve, tri leta lahko zaustavijo.

No, ko je to narejeno, ko je izvedba končana, pride do izplačila s strani slovenskega proračuna, torej proračuna Republike Slovenije in šele na to seveda lahko certificirate in zahtevate povračilo iz Evropske skupnosti. Ampak, pogledjte minister, v tem istem dokumentu, ste zapisali, da je treba do leta 2010 izčrpati 540 milijonov evrov. Sedaj jaz osebno mislim, da tega problema ne boste imeli, 540 milijonov evrov torej dobiti nazaj iz Evropske skupnosti v proračun Republike Slovenije. Ker če ne, po pravilu N+3 bo seveda, če tega ne izčrpamo, zapadlo. Jaz mislim, da tega problema ne boste imeli, boste pa imeli problem 2011 izčrpati 1 milijardo 095, kumulativo govorim, in leta 2012 - 1 milijardo 600 milijonov evrov. Sedaj, zopet podatki, ki izhajajo iz OP-jev, ki izhajajo iz razdelitve sredstev itd., in tudi sami v tem poročilu navajate, da bo leto 2012 pravzaprav kritično, ker se ti operativni programi oziroma sredstva, povračila iz bruseljske blagajne v proračun Republike Slovenije ne bodo zgodila. To je tista zadnja instanca, ko je že vse ostalo narejeno. Ampak zakaj? Prav zaradi leta 2009. Prav zaradi leta 2009, ko niste naredili razpisov, ne očitam sedaj vam minister, ker ste pač še na tem mestu nekaj časa, ampak seveda, Vladi, Vladi pa gre očitek, podpredsedniku Vlade. Povedal sem, kaj je naredil 4. decembra 2008. Niti dobro se še ni usedel na ministrski stol in je šel v Bruselj podirati tisto, kar je bilo prej vse postavljeno in tam so mu zopet povedali, komisarka mu je zopet povedala "Ej fant, ohladi se malo, ohladi se." In smo pred mesecem dni povedali, kaj in kako, ko smo bili v Sloveniji. In zaradi tega je, minister Gjerkeš, vaša skrb, da se ne bo pokoristilo, upravičena. Upravičena. In če bo današnja razprava premaknila to vlado in dala mogoče vam boniteto pravega sogovornika v Vladi, kot je kolega Barovič rekel, potem OK. Seveda, vse ostale "čvekarije", nekaterih pa niti nima smisla komentirati. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima minister dr. Henrik Gjerkeš.
Prosim.

DR. HENRIK GJERKEŠ: Hvala gospod predsednik. Spoštovani poslanke, poslanci, gospod Pukšič.

Seveda smo mi vaša priporočila vzeli kot dobronamerna. Vendar se žal nanašajo na že izvršena dejstva. Najbrž se spomnite, da sem pred dobrimi tremi meseci, ko sem nastopil funkcijo, pogledal, obljubil tudi določene prioritete, ki jih bo izvajala Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko in prva prioriteta je bil 5. javni, takrat smo še govorili o razpisu, zdaj govorimo o pozivu. To sem tudi povedal že prvi mesec in to sem tudi izpolnil, kar sem se obvezal. Torej bil je objavljen prvi mesec v januarju.

Seveda pa moram vedno znova ponavljati, zakaj je trajalo pol leta od takrat, ko je bil najavljen in ko so bili znani in povedani vsi nameni in vsi stroški upravičeni, ki bodo, in tako naprej in vse spremembe, ki niso sicer velike, ampak v določenem delu so, zakaj je to trajalo pol leta. In še enkrat bom ponovil, da bo stvar še toliko bolj jasna. Razlogi so bili objektivni. Imeli smo mnenje, trikratno mnenje dveh različnih neodvisnih organov, Računskega sodišča in Urada za nadzor proračuna, ki sta povedala, kaj je treba dopolnit. Mi smo naredili odzivno poročilo. Mi smo popolnili postopke, mi smo razjasnili nejasnosti, dopolnili smo pravne podlage, ki so bile potrebne, uskladili to z Evropsko komisijo in šele takrat, ko je bilo, ko smo razčistili prve štiri javne razpise, ko smo zagotovili, da teh sredstev občinam ne bo treba vračati tako, kot smo danes slišali, da bi se lahko tudi zgodilo, smo šli v 5. javni poziv. In vmes, kakor to Vlada počne, je pa najbrž to diskrecijska pravica Vlade, kako se usklajuje, kako dela. Na podlagi naših internih komunikacij ni treba sklepati nekih velikih zaključkov, kakor jih morebiti tukaj slišimo.

Naslednja zadeva, ki je bila povedana, da ni bilo objavljenih razpisov, predvsem, da je gospodarstvo trpelo v letu 2009 zaradi tega. Ni res. Ni res. Razpisi, ki smo jih pripravljali iz naslova evropske kohezijske politike, so šli v smeri podpore kriznim ukrepom Republike Slovenije in aktivnosti podjetij za blažitev težav in za zdrav izhod iz krize. Če samo naštejemo, smo se osredotočili na različne oblike subvencioniranja zaposlovanja, sofinanciranje usposabljanja zaposlenih in na podporo podjetjem pri ohranjanju razvoja in raziskav. 45 razvojno investicijskih projektov v vrednosti 104,8 milijona evrov, razpis je bil objavljen 2009. 231 nakupov nove tehnološke opreme v skupni vrednosti 34,5 milijona evrov, razpis za centre odličnost v vrednosti 77,5 milijonov evrov in tako naprej, da ne naštevam, v skupni vrednosti preko 900 milijonov evrov v letu 2009. Moramo pa vedeti, da Evropska kohezijska politika ni samo politika razvoja regij.

Če se dotaknem še očitkov, da so bili v določenem delu bistveno spremenjeni postopki, v petem javnem pozivu, niso bili. Navodila so bila znana že prej, sedaj smo jih po navodilu neodvisnih kohezijskih organov napisali tudi v javnem pozivu. Ampak postopki so bili znani že prej. Da se pa ne začnemo pogovarjati o konceptualnem problemu same razvojne prioritete razvoja regij, kjer se pogovarjamo, ali je določen projekt primeren kot prioriteta za nadaljnji razvoj določene regije ali občine ali da se dogovorijo občine o raznih kvotah. Te stvari ne spadajo v to institucionalno organiziranost in tudi institucije, ki znotraj tega skrbijo za razvoj regije, bodo oziroma so dobila v skladu s tem jasna navodila, kako in kaj pri petem javnem pozivu v izogib bodočim težavam, ki so sledile tudi iz tega naslova. Zato me veseli, da je bil pri nekaterih razpravljalavcih poudarjen regionalni pomen te razvojne prioritete.

In, če zaključim, seveda, najbrž me niste dobro poslušali v začetku, jaz dajem priznanje prejšnji vladi in tudi ministru Žagarju, da je zavzeto izpogajal ta Evropska kohezijska sredstva, da je začel zavzeto postopke in kolikor ga osebno poznam, vem, da je to počel, ne v dobro sebe ali Vlade, ampak v dobro Slovenije, enako kot počne zdaj ta vlada. Vendar so ti postopki kompleksni in ni potrebe, da bi bili razdelani že v začetku pri objavi razpisa. To enostavno ne pomeni, če se mi izpogajamo za 4,2 milijardi evrov, da je ta denar že naš. Ja, ni res! Tudi ni naš takrat, ko razpišemo nek razpis, ko podpišemo pogodbo. Naš je takrat, ko ga povrnemo iz evropskega proračuna, ko ga upravičimo s poročili in ustreznimi postopki.

Gospod Pukšič. Glede teh števil, ker sva oba tehnika, pa še vedno mislim isto o hruškah in jabolkih. Poglejmo postavko Potrjene operacije, ki jih moramo ločiti od Podpisanih pogodb. Potrjene operacije kumulativa so bile na dan 31. 12. 2008 v višini milijarde 157 milijonov in tako naprej, na stanje 31. 12. 2009 pa 2 milijardi 61 milijonov in tako naprej. Medtem ko so bile podpisane pogodbe na dan 31. 12. 2008 v višini 862 milijonov, govorim o EU in slovenskem delu skupaj, v vseh primerih, medtem ko je bilo to na dan 31. 12. 2009 v višini milijardo 552 milijonov. In mislim, da te razlike so jasne, tudi v našem poročilu.

Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Ja, prosim gospod Pukšič, kot predlagatelj.

FRANC PUKŠIČ: Minister, sami ste pravkar povedali razpisane in potrjene situacije. V obeh poročilih Vlade piše, da so bile potrjene in razpisane operacije. V obeh piše, enkrat milijardo 500 drugič piše milijardo 800. Torej, razpisane in potrjene. Seveda je lahko bilo potem več potrjenih operacij. Torej, v prvem poročilu do 2008 je bilo očitno več razpisanih kot potrjenih, če piše, da je bilo skupaj za milijardo in pol.

Ker, najprej morajo biti razpisane, potem so lahko potrjene. To je res. In zato ste jih lahko potrdili. Kaj pa se bo potrjevalo v letu 2010, če pa v letu 2009 ni bilo razpisov?! In tu je razlika. Potem govoriti o takšnih neumnih procentualnih primerjavah je zelo nekorektno. Ne boste prepričali, vsaj tistih ne, ki vemo za kaj gre, pa tudi slovenske javnosti ne, zakaj ni bilo razpisa leto dni, tako kot pravite. Torej, ni res. Maja leta 2009 je ministrica napovedala, da bo razpis že junija. Ampak, seveda, vseskozi se je zadaj dogajala zgodba iz 4. decembra, ko sta bila gospa Andreja Jerina in minister Gaspari, ampak brez Ploštajnerjeve, v Bruslju in ko so hoteli vse tri operativne programe prenesti na tri posamezna ministrstva, kar sem v uvodnem nastopu tudi povedal. Jasno sem povedal, da se še kako zavedamo in vemo, da so trije operativni programi vredni 4,2 milijarde in da ne govorimo samo o operativnem programu, o regionalnih razvojnih potencialih in tako imenovani 4. točki, Razvoj regij. Sklep je bil tako pripravljen, čeprav je bilo vnebovpijoče, da do tega razpisa ni prišlo, in to kljub temu, da je bilo tako s pravnimi strokovnjaki kot revizijsko komisijo znotraj bruseljske administracije usklajeno, da bi lahko dali zahtevek za povračilo 296 milijonov. Tudi ko je bilo vse to narejeno, je vzela odločitev v svoje roke državna sekretarka, ki je vzela telefon, poklicala in povedala, da se še usklajujejo in da pismo, ki so ga dobili, pač ni pravo in da bodo dobili novo pismo. Pismo je bilo potrjeno s strani ministrske ekipe. Torej, ni res, in je ni treba zagovarjati, minister, to ni vaša stvar. Vaša skrb in vaša stvar je, da v poročilu za leti 2011 in 2012 ne bo pisalo, da je prišlo do neizkoriščenih sredstev. Vaša skrb, minister, in odgovornost je, da bo milijarda 100 milijonov vrnjenih sredstev iz evropskega proračuna v slovenski proračun leta 2011 in leta 2012 milijarda 666 milijonov. To pa je vaša skrb in vaša odgovornost. Ne pa to, zakaj je to Andreja Jerina počela, ker je počela iz svojih osebnih interesov, o čemer smo že govorili.

Glede tega zadnjega razpisa, petega... /Oglašanje v dvorani./ Ja, točno tako, kot ste rekli, prej je bil razpis, zdaj je poziv. Torej, to je bila napaka prejšnje vlade, da je napisala "razpis". In to je ugotovilo Računsko sodišče, da ni napisala "poziv". Mislim, lepo vas prosim! Seveda pa to, da ste v tem pozivu navedli tudi upravičenost do DDV. Minister, pa povejte, kako lahko vaši, za to pa ste odgovorni, vaši iz SVLR-ja hodijo okrog in razlagajo po regijah, kaj vse je treba narediti, pa kar na glas povedo: "Veste kaj, tisti upravičeni DDV, ki smo ga notri napisali, veste, tega se rajši izogibajte, saj še sami ne vemo, kako bi to izpeljali." Saj niti ne vedo, da so lokalne skupnosti ali upravičenec za povračilo DDV-ja ali pavšalisti ali pa nič od tega, torej niso upravičenci za vračilo DDV-ja. In potem sami rečejo, a veste to smo malo bolj tako, da smo nekaj naredili in tega ni. In

govoriti, da je izločena infrastruktura upravičena zato, ker je bilo že prej toliko infrastrukture narejene, enostavno ni res. Mislim, da 34% na tistih 300 milijonov. Na teh zadnjih 300 milijonov, kaj še pa ostalo, pa pač ni, niste dovolili, ker verjetno, jaz sicer ne vem zakaj, ampak zadržujete tistih 80 milijonov evrov, 90 milijonov evrov, s katerimi pa otežujete izvajanje projektov, ki so bili potrjeni na regijah, tudi na okoljski infrastrukturi, ker enostavno bo občinam ostal kanal 2 za 100, 200 tisoč evrov, ki jih ne bodo mogli narediti, lahko pa jih bi, če bi celotni projekt, tudi za katerega imajo gradbena dovoljenja in vse ostalo dovolili. Ne, to se pa ne sme, še celo več, ne dovolite občinam niti porabiti tistih sredstev, ki so jih v prejšnjih štirih razpisih, recimo, privarčevale, privarčevale zato, ker je bil razpis, izvajalci so se prijavili, izbral si najnižjega, ostalo ti je 100.000 evrov in sedaj ga v tej kvoti, ki ste jo razpisali, ne moreš izkoristiti in tudi tisto, kar je bilo že prej razpisano. Skratka, nepojmljivo in tukaj pa boste odgovorni, minister, za nekatere stvari. Ni variante, da bi občine vračale zaradi postopka, če je prišlo do izplačila s strani proračuna Republike Slovenije, potem občine nimajo kaj vračati, potem ste odobrili projekte, potem je vaša izključna in zadnja naloga še zahtevke za povračilo iz bruseljske blagajne. In tu notri okoli tega, da gospa Jerina tega ni dovolila s svojim posredovanjem, je prvovrsten politični škandal, Vlada bi morala že zdavnaj odstraniti. Ampak kar je najpomembnejše, pomembnejše je pa to, da je to prvovrstni gospodarski škandal, ki ga je s tem naredila in seveda pripeljala državo resnično do tega, da bomo imeli težave v 2011 in 2011 pri črpanju iz bruseljske blagajne. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima minister dr. Gjerkeš.

Izvolite.

DR. HENRIK GJERKEŠ: Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Ja, tako je gospod Pukšič in prav imate, evropska kohezijska politika je proces, za katerega sem jaz odgovoren kot minister in Služba Vlade lokalne samouprave in regionalne politike z menoj vred. Ampak jaz zato tudi počnem to tako, da procesi tečejo dobro. V mojem interesu je, da strokovno čim boljše delamo in poskušamo čim manj tu ali pa sploh nič vpletati različne politične pritiske ali vplive strokovno želimo delati. Imam strokovno ekipo. Dva sodelavca sedita zraven danes mene, ki sta vrhunska strokovnjaka na tem področju in noben politik. Zato tudi ne vidim razlogov, da neprenehoma ponavljate ta problem, ki je rešen. Ta problem smo na Vladi rešili. Na koncu sem ga rešil jaz s klicem v Bruselj in je bila stvar rešena v treh dneh. Ni bilo to pol leta, ni bilo to zadrževanje nekega denarja, ne vem, tako kot razlagate, ampak je prišlo, če se izrazim, do komunikacijskega

šuma. Prišlo je to popolnoma na začetku nastopa mojega mandata, prišlo je to z željo, da pomagajo pri pospešitvi tega dogovarjanja z Evropsko komisijo in morda moram še enkrat ponoviti, da je zadeva zaključena in ne vidim, zakaj se o njej pogovarjamo še zdaj dva meseca po tem.

Kar se tiče vaše pripombe, da del sredstev ni razpisan. Mi smo morali ravno v skrbi zaradi tega, da dosežemo zastavljene cilje, ki so v operativnem programu, zadržati določen del sredstev, ker imajo regije, institucije v regijah, predvsem pa svet regije avtonomno pravico izbirati projekte, za katere mislijo, da pospešujejo regijski razvoj in tudi to, da mi vplivamo na ta izbor regij, ni res. V 5. javnem pozivu je postopek res da dvostopenjski. Najprej se izvedbeni načrti pošljejo na službo Vlade, kjer mi podamo mnenje. Ampak mnenja podamo v tej smeri, ali se zasledujejo zastavljeni cilji operativnega programa ali ne. Nobena navodila ne dajemo regiji, ampak mnenje in te regije, če to mnenje predvideva kakšno dopolnitev, upoštevajo ali pa ne. Torej ne gre za nobeno določanje projektov v Ljubljani, kakšni se bodo izvajali v določeni regiji.

In še o številkah, o katerih smo se pogovarjali, gospod Pukšič. Vas zanima? Poglejte, vi govorite o razpisanih in potrjenih, itn. Moramo vedeti, da se sredstva razdelijo na osnovi razpisov in na osnovi neposrednih potrditev, predvsem večjih projektov. In torej, razpisani, zato imamo tudi ločene tukaj potrjene operacije, ki lahko vključujejo oboje. Potrjene operacije so lahko javni razpisi, neposredne potrditve in zato v besedilih piše tudi tako, kot piše. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Prehajamo k razpravi poslank in poslancev. Prvi ima besedo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER: Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Zagotovo je za Slovenijo izjemno pomembno, da bomo postali čim bolj učinkoviti pri črpanju evropskih sredstev, kajti to je nenazadnje eden od edinih in najkvalitetnejših virov, ki jih lahko pridobimo, da spodbujamo gospodarsko rast in seveda tudi gradimo infrastrukturo in vse kar je potrebno v skladu z operativnimi programi v posameznih področjih. Vendar je pri tej točki dnevnega reda treba vendarle tudi izpostaviti zelo jasno dejstvo, da je bilo v obdobju od leta 2007 do leta 2008 izdanih zelo veliko sklepov, tudi veliko razpisov je bilo narejenih, ampak vendar so bili ti sklepi o dodelitvi sredstev izdani brez predhodnega pregleda, ali so izpolnjeni vsi kriteriji, da investitor ta sredstva lahko tudi pridobi. In na to je opozorilo Računsko sodišče in to je bil tudi razlog, zakaj je morala Vlada v letu 2009 zelo veliko časa potrošiti za to, da je najprej pregledala vse postopke za nazaj in poskušala potem tudi oblikovati razpis, s katerim bomo lahko učinkovito črpali sredstva tudi za naprej. Dejstvo tudi je, da v letu 2007 in v letu 2008 ni bil pridobljen niti en evro iz

evropskega proračuna, kar pomeni, da so se sredstva dodeljevala samo iz državnega proračuna. Zahtevkov v evropski proračun pa očitno ni bilo posredovanih tudi iz razloga, ker niso bili vsi postopki očitno primerno peljani in ta revizija je bila nujno potrebna.

To, kar pa želim sam tudi še posebej izpostaviti, je pa res dejstvo, da si nekatere postopke nekateri uradniki razlagajo po svoje, lahko rečemo, drugi drugače. Najbolj mučno je, ko pravzaprav v enem in istem ministrstvu del uradnikov odobri program, se naredi projekt, se pripravi vse za to, da oddaš vlogo za izdajo sklepa o odobritvi sredstev, potem v tisti zaključni fazi drugi uradnik ugotovi: "Oprostite, ta vloga pa ni upravičena za črpanje kohezijskih sredstev." Takšnih situaciji se moramo dobesedno v prihodnje izogibati 100%. To resnično ni primerno, namreč, kako razložiti, da nek projekt, ki je nastajal od leta 2004, v letu 2010 ne more dobiti sklepa, ker uradnik ugotovi, da ne izpolnjuje pogojev za uvrstitev v kohezijsko politiko. Tukaj konkretno mislim na okoljsko ministrstvo. Ni toliko problem v merilih, ni toliko problem v predpisih, bolj je očitno problem v tem, kako si nek uradnik dovoli razumeti, bom blago rekel, posamezen kriterij.

Tudi te stvari se zdaj v tem obdobju rešujejo, se bodo izčistile in enostavno pač tisti projekti, ki ne izpolnjujejo projektov, ne bodo financirani iz tistih skladov Evropske unije, za katere pač kriterije ne izpolnjujejo. To je zelo pomembno, kajti sicer bomo res prišli v situacijo, da bomo kljub temu, da smo počrpali neka sredstva, morali potem ta sredstva tudi vračati. Postavlja pa se vprašanje, kaj pa s tistimi projekti, ki so dejansko že bili sfinancirani, pa se zdaj ugotavlja, da ne izpolnjujejo pogojev - kako pa ta problem rešiti? Mislim, da je to še ena od velikih nalog, ki jih bo morala Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko poglobljeno obravnavati in se predvsem tudi pogovoriti s konkretnim resornim ministrstvom, zakaj je do tega sploh prišlo. Upam, da bo recimo eden od konkretnih projektov, to je porečje reke Krka 2, druga faza, končno prišel v tisto fazo, da bomo v letošnjem letu dobili tako sklep Ministrstva za okolje za črpanje sredstev in tudi Službe Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, in da se lahko opravi razpis za izgradnjo komunikacijskega omrežja.

Kako previdni pa moramo biti resnično pri tem, ko obravnavamo posamezne vloge, bom pa poskušal ponazoriti tudi na primeru vinjet. V postopku gradnje avtocest smo spremenili sistem cestninjenja in Evropska komisija je, ker je ta sistem cestninjenja bil v nasprotju z evropskimi predpisi, zadržala evropska sredstva za gradnjo avtocest. Eno leto je bilo porabljen, da je Ministrstvo za promet dokazovalo in poskušalo pripraviti tudi spremembo cestninjenja z vinjetami, da so ta sredstva bila končno tudi sproščena v Evropski uniji. Tako da, čestitke Ministrstvu za promet, da je uspelo uskladiti vse, kar je bilo treba uskladiti, že pred uvedbo

vinjet, ne pa ko so bile šele uvedene. In to so tiste težave, ki jih je prejšnja vlada dejansko imela pri izvajanju kohezijske politike in črpanju evropskih sredstev. Nekatere so že uspešno rešene, nekatere se rešujejo, leto 2009 je žal bilo namenjeno v veliki meri tudi temu, da je razpis za razvoj regij in za obmejna območja prišel z enoletnim zamikom, pa upamo, da bo toliko uspešnejši sedaj v tem obdobju, ko je dejansko tudi razpisan. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Zvonko Černač.

ZVONKO ČERNAČ: Lep pozdrav še enkrat!

Najprej bi rad rekel, da danes pravzaprav tukaj ne sedi pravi minister, glede na zaplete, ki so nastajali, bi moral tukaj sedeti njegov kolega Gaspari in njegova namestnica. Tudi v javnosti smo poslušali in brali pisanja glede tega. Od kje in na kakšen način ta problematika pri blokadi koriščenja teh sredstev izvira. In treba je povedati, da prejšnja ministrica mag. Ploštajnerjeva in tudi ta minister za razvoj, sta gotovo storila vse, kar se je dalo, da bi se ta blokada ne zgodila. Tako, da je obžalovanja vredno, da nimamo tukaj tistih, ki so ta problem zakuhali. Kakorkoli že, čim je ta problem postal problem dveh ministrov, je tukaj problem Vlade. In Pahorjeva vlada je ta problem reševala leto dni, tako kot falcona, in na približno enak način. Državna sekretarka v Gasparijevem ministrstvu, ki je, ko je bila še na Računskem sodišču, črpanja sredstev revidirala, in tam ugotovila, da naj bi bile neke nezakonitosti pri izvrševanju teh razpisov, je sedaj, ko je presedlala v vladne vrste, najprej do onemoglosti na Evropski komisiji te zadeve poskušala zaustavljati in potem, ko to ni bilo več mogoče, je seveda na pritisk, tudi znotraj Vlade, popustila. Ampak, če bi bilo res kaj narobe, če bi bilo res kaj narobe v zvezi s tem, potem verjemite, da Evropska komisija teh sredstev ne bi sprostila. Kajti birokracija je tam še veliko močnejša kot je v Sloveniji, pa je že v Sloveniji premočna. In če so očitki, ki govorijo o tem, da posamezni projekti niso bili v regionalnih razvojnih programih, so se pa sredstva zanje odobrila, ker so jih potrdili sveti regij, torej isti nivo, ki potrjuje regionalne razvojne programe, da so bili tukaj razlogi, da se je ta blokada dogajala leto dni, potem so to, oprostite, smešne zadeve. Zakaj morajo o teh sredstvih odločati birokracija v Ljubljani? Za enkrat res nimamo pokrajin. Če bi jih imeli, bi bilo prav, da bi bila ta sredstva locirana na pokrajinah in o teh zadevah bi morali odločati ljudje v tistih okoljih. Nobene potrebe ni, da o teh stvareh odloča neka birokracija, ki je po neki formalni plati nad vsem. Ne glede na to mislim, da je to ena izkušnja, ki je tudi za to vlado dragocena, ker če se bo ponovno na kakšnem izmed področij glede koriščenja evropskih sredstev ponovila podobna situacija, potem verjemite,

Slovenija ne bo izkoristila tistega, kar je v času prejšnje vlade izpogajala. Če je prej bil dosežek, da se je izpogajalo bistveno več sredstev, kot je bilo realno pričakovati, in da imamo na voljo v tem obdobju 5 milijard, zdaj pa v sedmih letih ta vlada ni sposobna tega spraviti v koriščenje in črpanje, tukaj moram reči, je pa nekaj hudo, hudo narobe.

Jaz sem prej govoril o razpisih s področja regionalnega razvoja. In glede teh razpisov ugotavlja Vlada v svojem mnenju, torej Pahorjeva Vlada, da so bili v tem obdobju objavljeni štirje plus dva za čezmejno sodelovanje. In to drži. Nekorektno je sicer napisano do 31. 12. 2009, ker vemo, da so bili ti objavljeni do 31. 12. 2008 in da v letu 2009 ni bil objavljen na tem področju noben razpis. To drži, ker govorimo o tem 5., ki je bil objavljen v januarju mesecu. Glede ostalih razpisov, ki ste jih omenili, centri odličnosti in tako naprej, o tem bo tekla debata, upam, še na kakšni seji Državnega zbora, ko bomo ugotavljali, kako je mogoče, da je vsa pamet, ki je sofinancirana preko centrov odličnosti, locirana v Ljubljani, v ostali Sloveniji pa očitno te pameti ni. Kako je to mogoče? Kako je mogoče, da ob tem, ko govorimo, da so posamezna območja v Sloveniji v razvojnem zaostanku, da se namenjaajo dodatna sredstva, ki naj bi dvignila intelektualni potencial, samo centru. Ampak to ni predmet današnje razprave. Jaz sem se omejil na tisti del, ki je nesporen in nedvoumen in govori o tem, da tega razpisa, ki ga je prejšnja ministrica decidirano napovedala do 30. junija, ni bilo v letu 2009. In tega, kar je bilo izgubljeno, ni mogoče več sanirati. Iz tega razloga tudi slabo črpanje sredstev glede na rebalans, ki ga je Pahorjeva Vlada popravila dvakrat v letu 2009 in po katerem bi morala v skladu z lastnimi napovedmi iz evropskega proračuna v letu 2009 počrpati 362 milijonov evrov sredstev več, kot jih je vanj plačala. Počrpanih je bilo 155 milijonov, kar pomeni preko 200 milijonov manj, kot je sama sebi postavila ta cilj. In to je točno ta številka, o kateri govorimo v okviru 5. razpisa. Zato naj bo poanta te razprave predvsem v tem, da se s temi zadevami ni igrati in je neumestno, da se kriminalizirajo zadeve za nazaj, ki so bile dobre in so omogočale izvedbo preko 400 projektov širom te države in da se iz te predpostavke poskušajo tudi v naprej blokirati zadeve pri koriščenju denarja, ki je na voljo in bi lahko dodatno spodbudil razvoj v Sloveniji na številnih področjih. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Gospod Matjaž Zanoškar ne bo razpravljajal. Gospod László Göncz. Pardon. Pred gospodom Gönczom je želel gospod minister. Izvolite.

DR. HENRIK GJERKEŠ: Hvala lepa, gospod predsedujoči. Spoštovane poslanke, poslanci!

Jaz ne vem, ali se poslušamo tukaj ali ne. Kdo kriminalizira dejanja prejšnje vlade? Jaz sem dal prejšnji

vladi kredit za to, kar je naredila, ni pa naredila vsega. In nekaj je morala prihraniti tudi za zdajšnjo vlado, ker takrat še ni bilo treba narediti vsega, ker po pravilih smo morali celoten postopek, ki je v bistvu črpanje denarja, torej povračilo, če ga takrat nismo rabili izvajati po pravilu N plus 2, N plus 3. Sedaj ga moramo in takrat ni bilo treba, da bi bil ta postopek dodelan, zdaj pa mora biti. In smo rabili nekaj časa, da smo ga dodelali. Zato nihče ne kriminalizira tega, ampak pravim, da v določenem delu dajem kredit tudi ministru Žagarju in prejšnji vladi, ker so bile stvari dobro narejene. Zato tudi ne razumem, da se kriminalizira tu neka blokada, ki je ni bilo. Jaz v teh treh mesecih, kolikor sem minister, sem stvari urejal, kakor sem jih. In jaz mislim, da sem relativno uspešno določene stvari pripeljal do konca, so pa bile začete že prej, saj tudi petega javnega poziva ni mogoče v treh mesecih pripraviti, ni mogoče pripraviti pravnih podlag, ni se mogoče z Evropsko komisijo dogovoriti za korekcije samega programa, ki so bile potrebne v skladu z navodili, dvakratnimi navodili Računskega sodišča in Urada za nadzor proračuna. In tu je tisti razlog, zakaj ministrica Ploštajnerjeva ni mogla držati obljube in objaviti junija 2009 petega javnega razpisa ali poziva, ker takrat še vse stvari niso bile niti znane, ki jih je treba dodelati. In to ni samo v imenu, kot sem slišal, ni to samo zdaj v imenu poziv razpis, ampak je šlo za globlja vsebinska vprašanja in nejasnosti, ki smo jih dorekli. Ena od teh nejasnosti je tudi eksplicitno pisanje meril v javni poziv, to je bil očitek Računskega sodišča, in na osnovi tega tudi dvostopenjski postopek, ki je pri petem javnem pozivu. Ampak v globalu teh postopkov nismo spreminjali, ampak se jih držimo, ker so bili dogovorjeni že leta 2006, vendar se morda niso izvajali v tolikšni meri in zaradi tega tudi pripombe Računskega sodišča in Urada za nadzor proračuna. To je prva stvar, ki se neprenehoma ponavlja, da je bila blokada črpanja, ki je ni bilo, in druga stvar, da je črpanje slabo. Vse, kar človek dela, je lahko boljše, to priznam. Ampak Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko in jaz kot minister se trudimo te postopke optimalno voditi, da bomo maksimalno počrpali tisti denar, ki je bil spogajan leta 2006. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Gospod Lazslo Göncz, izvolite.

LAZSLO GÖNCZ: Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovani gospod minister, poslanke in poslanci! Kontekst sedanje razprave mi daje slutiti, da bo lahko tudi ta razprava do neke mere v bodoče prispevala k uspešnejšemu izvajanju javnih razpisov in tudi črpanju sredstev iz evropskih skladov. Predlagatelji priporočila so opozorili na resne težava, ki jih nedvomno velja upoštevati in so bili podani tudi konkretni primeri, ki jih zdaj ne bi ponavljal, predvsem s strani občin.

V določenih primerih, žal, vzdrži dejstvo, da se nekaterih stvari verjetno ne bo dalo popraviti. Različne ocene in mnenja v zvezi z neobjavljenimi javnimi razpisi so nakazali tudi težave, da v samem postopku tako s strani države kot tudi s strani občin je bilo mogoče zaslediti kar precej nedoslednosti v okviru celotne procedure, in te pač velja nedvomno popraviti. Kljub vsemu je po mojem mnenju treba poudariti, in je to v tem trenutku morda zelo pomembno, da so tisti argumenti, ki so bili podani s strani Vlade v zvezi s tem priporočilom, dokaj tehtni. S strokovnega vidika jim je težko oporekati, s političnega vidika je zadeva drugačna, ampak se v to zdaj ne bi spuščal.

Konkretnih podatkov, kot sem tudi že prej rekel, ne bom ponavljal, vendar pri dokončnem odločanju mora biti pomembno in odločilno, da je pred kratkim bil le objavljen ta javni razpis, s čimer je na razpolago skoraj toliko sredstev, in tudi dosedanja razprava je pokazala nekaj podobnega, kolikšna je bila realizacija do konca leta 2009 pri vseh operacijah na podlagi vseh dosedanjih razpisov. Ta podatek je zame ključnega pomena in mislim, da tudi z vidika celotne vsebine tega vprašanja. Kljub določenim utemeljenim pomislekom in drugačnemu mnenju je treba le verjeti, da je Vlada do določene mere uspela odpraviti nekatere napake in največje nedoslednosti, na katere so predhodno opozarjale pristojne državne institucije. Upajmo, da je tako dejansko sproščen tisti del finančnih možnosti, ki jih žal zaradi tega izpada ni bilo. Torej, upajmo.

Strinjam se z ugotovitvijo Odbora za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, da je treba pospešeno nadaljevati črpanje evropskih sredstev na podlagi 5. javnega razpisa in čim hitreje sprejeti tudi nov zakon o splošnem regionalnem razvoju. O tem je že tekla razprava na različnih forumih in delovnih telesih in smatram, da je ta akt res ključnega pomena. Upajmo, da bo tudi v taki obliki sprejet, da bo dejansko posredno prispeval tudi k reševanju tovrstnih težav.

V skladu z navedenim bom pri glasovanju podprl stališče matičnega delovnega telesa. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Besedo ima gospod Samo Bevk.

SAMO BEVK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani zbor!

Opozicija vsak mesec poskrbi, da imamo v Državnem zboru poleg rednega dela še vrsto izrednih plenarnih sej in izrednih sej delovnih teles, ki hromijo normalno delo. Ljudska stranka poleg tega napoveduje še novo interpelacijo. Nič nimam proti izrednim sejam, toda če pride do hiperprodukcije in vsebinskega podvajanja, se lahko to obrne proti nam vsem. Hiperaktivnost pa je ponavadi tudi kontraproduktivna. Tematika črpanja evropskih sredstev je bila tema že januarske izredne

seje, ki jo je predlagala opozicijska Slovenska demokratska stranka. O tem bomo spregovorili tudi v nadaljevanju te seje v petek, ko bo na dnevnem redu obravnavala slovenske izhodne strategije za obdobje 2010-2013. Vlada je že januarja v odgovoru na SDS-ove predloge za spopad z gospodarsko in finančno krizo temeljito odgovorila na ta vprašanja. Poleg tega je Vlada že marca lansko leto predstavila, kakšne ukrepe je in kakšne še bo pripravila za bolj učinkovito črpanje evropskih sredstev.

Prav je, da pogledamo, kakšna je bila realizacija prejetih sredstev iz Evropske unije v državnem proračunu v času prejšnje vlade. Slovenija že v letu 2005 ni bila uspešna pri realizaciji prejetih sredstev iz Evropske unije, ker je bila realizacija le 62% od predvidenih 483 milijonov evrov oziroma za 181 milijonov evrov manj ali za 0,66% bruto družbenega proizvoda manj. V letu 2006 je Republika Slovenija počrpala le 77% predvidenih sredstev iz Evropske unije. V letu 2007 pa so bili realizirani prihodki iz sredstev Evropske unije za 40% oziroma za 234 milijonov evrov nižji od načrtovanega proračuna. Zaradi tega je Republika Slovenija v evropski proračun vplačala več, kot je iz njega pridobila. Bila je torej neto plačnica. Črpanje sredstev Evropske unije v letu 2007 je bilo slabo tudi zaradi tega, ker je prejšnja vlada Evropski uniji šele 16. februarja 2007 posredovala nujne dokumente za črpanje evropskih sredstev, in sicer Nacionalni strateški okvir za obdobje 2007-2013, Operativni program krepitve regionalnih razvojnih potencialov, Operativni program razvoja človeških virov in Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013. Evropski uniji bi morala Vlada poslati navedene dokumente vsaj leta 2006, če ne že prej, torej še pred začetkom nove finančne perspektive 2007-2013. Poslala pa jo je med to finančno perspektivo.

Na področju kohezijske politike je bila realizacija v letu 2007 le 31,69%. Računsko sodišče je ugotovilo, da je tako majhna realizacija na področju strukturnih skladov ne le zaradi dinamike črpanja, ampak tudi zaradi neustreznega načrtovanja, ki je temeljilo na nerealnih predpostavkah. Na neustrezno načrtovanje plačil Republike Slovenije je opozorila tudi Evropska komisija. Najslabše črpanje sredstev iz Evropske unije pa je bilo v letu 2008, ker je Sloveniji v državnem proračunu uspelo počrpati le 46% načrtovanih sredstev. Zaradi tega pa je bila država še večja neto plačnica v evropski proračun kot leto poprej, saj je država nakazala 64,7 milijona evrov več, kot jih je iz njega dobila, čeprav je Vlada takrat načrtovala presežek v višini 407 milijonov evrov. V letu 2009 je realizacija črpanja evropskih sredstev bistveno večja kot v prejšnjih letih. Republika Slovenija je bila tako v letu 2009 neto prejemnik sredstev v državni proračun v višini 155 milijonov evrov. Boljša realizacija v letu 2009 je prav gotovo rezultat sprejetih ukrepov za pospešitev črpanja sredstev iz

Evropske unije. Nova vlada je že konec leta 2008 pričela s sprejemanjem ukrepov za pospešitev črpanja sredstev kohezijske politike. Poleg možnosti avansiranja iz EU sredstev in medijske kampanje, ki jo je po priporočilih Evropske komisije začela izvajati Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, je bila sprejeta tudi dopolnitev zakona o javnih financah. Z njo je omogočila prerazporejanje sredstev s projektov za projekte, ki bi lahko bili izpeljani v tekočem letu. V letu 2009 pa je Vlada uvedla systemske spremembe na področju kohezijske politike, ki bistveno izboljšujejo pogoje za izvajalce projektov. Te so: uvedba predplačil za upravičence, uvedba sprotnih plačil za investicijske projekte občin, uvedba pavšalov, uvedba DDV kot upravičenega stroška, poenostavitev sistema poročanja in kontrol, odprava ovir in izboljšanje celotnega sistema z vidika zagotavljanja povračil iz proračuna Evropske unije in pospeševanjem prilivov v proračun Republike Slovenije, kar se odraža tudi v postopnem večanju prilivov iz naslova kohezijske politike v proračun Republike Slovenije. Nadalje, izboljšanje delovanja informacijskega sistema kohezijske politike, zagotovitev tesnejšega vsebinskega sodelovanja s posredniškimi telesi in zagotavljanje pomoči pri njihovem delu ter izvajanje aktivnosti na področju kohezijske politike. Kot je zapisala Vlada Republike Slovenije ob svoji prvi obletnici, je na področju evropske kohezijske politike uvedla spremembe, ki so zahtevne, saj so v to politiko vključena skoraj vsa ministrstva, obenem pa posega tudi na področje financ in davčne politike. Kljub temu je Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko v letu dni v sodelovanju z Ministrstvom za finance in ostalimi resorji uspela uvesti korenite spremembe s ciljem, da se sistem poenostavi in postne prijaznejši za izvajalce ter obenem tudi bolj učinkovit, hkrati pa še zmeraj zadosti vsem zahtevam Evropske unije. Ti ukrepi se pa že obrestujejo, saj je v letu 2009, kot sem že prej navedel, državni proračun Republike Slovenije v odnosu do proračuna Evropske unije realiziral neto proračunski presežek v višini 155 milijonov 709 tisoč 591 evrov. Torej prvi presežek vplačil v proračun Republike Slovenije v obdobju evropske finančne perspektive za obdobje 2007-2013.

Kot je razvidno iz odgovora Vlade, mnenja Zakonodajno-pravne službe in sklepov matičnega delovnega telesa in kot je bilo že danes večkrat povedano, so odpravljeni vsi razlogi za sprejem priporočil, kot jih predlaga skupina opozicijskih poslancev. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Besedo ima gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Vesel sem, da razpravljamo o tej problematiki, ker je zelo pomembna za nadaljnji razvoj in tudi za boljše koriščenje teh sredstev. Lahko rečemo, da je na osnovi vseh teh pritiskov oziroma odpiranja tematike vseeno prišlo do tega, da se je razpisal 8. januarja razpis za čezmejne projekte in koncem januarja tudi peti razpis. To je pozitivno. Če pa gledamo, kako se stvari odvijajo, smo pa lahko kar precej zaskrbljeni. V operativnem programu so bili izposlovanji tako trije podsklopi: krepitev regij, človeški viri, okoljska in prometna problematika. Na drugih odborih obravnavamo tematiko umeščanja v prostor, kjer so večinoma ti projekti datirani z državnimi prostorskimi, lokacijskimi in drugimi načrti nekje v letu 2013. To pomeni na nek način, da se je ta vlada že odpovedala okoljskim in prometnim projektom, kar sledi tudi iz predloga Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropske zadeve, kjer so določeni projekti, ki so bili v nacionalnih razvojnih projektih umeščeni v sodelovanju z regijami, s sveti regij, se pravi s tistimi, ki v tem prostoru poznajo problematiko, in so zdaj na nek način pod velikim vprašajem oziroma so že iz teh projektov izbrisani. Konkretno: modernizacija državnega cestnega omrežja na prioritetnih razvojnih oseh - črtano iz nacionalnih razvojnih projektov. Podobno govorimo o dodatnem avtocestnem programu, ker vemo, da imamo še nekatere odseke nedokončane. Enako govorimo o gospodarskih središčih, ki so pod velikim vprašajem, čeprav so se nekatera začela odvijati na primeren način, predvsem projekt In Prime na Goriškem, vendar je tudi ta pod vprašajem. Goriški turistični center je brisan iz teh nacionalnih projektov. Zanimivo pa je, da se pospešuje modernizacija sistema zdravstva E-zdravje, se pravi nek projekt, ki ne prinaša nekih velikih novih delovnih mest, prinaša pa neke velike zasluške za informacijske družbe, ki bodo ta projekt peljale. Enako sistem E-pravosodje. Se pravi, projekti, ki govorijo o tem, da se da veliko sredstev plasirati v neke, ne bom rekel neproduktivne na dolgi rok, ampak v to, da s tem velika delovna mesta pridobimo in razvijamo celotno območje naše države, pa močno dvomim. To je en del te zgodbe.

Zdaj pa bi se rad obrnil na ta ključni, o katerem je kolega Pukšič veliko govoril, veliko smo brali v medijih. Ko jaz berem magnetogram odbora, ki je obravnaval to tematiko, se na nek način sprašujem, kako bo ta vlada v nadaljevanju delovala, glede na to da mag. Andreja Jerina, ki je bila prej v funkciji revizorke na Računskem sodišču, v svojem izvajanju na odboru navaja neka dejstva, ki jih bom tudi citiral in vas opozoril na nekatere stvari, ki se meni zdijo zelo problematične, če držijo, tako kot jih gospa Jerina tudi navaja. In ona se tudi v tej razpravi opravičuje, ker govori poenostavljeno in jaz bom tudi to uporabil, se pravi te njene citate. Ona pravi: "V vsem razvitem svetu velja osnovno pravilo, ki pravi: v kolikor želite pridobiti javna sredstva, je potrebno predložiti račun ali listino, in ta račun mora

odražati za katere namene želite pridobiti javna sredstva." To se verjetno vsi strinjamo. In pravi: "To velja tudi za državni proračun Republike Slovenije kot tudi za proračun Evropske unije." Lepo. In potem pravi naprej, citiram: "Problem, ki je nastal v letu 2007 in se je nadaljeval v letu 2008 in polovico oziroma tričetrt leta 2009, je bil, da do tega računa oziroma listine, na podlagi katere bi lahko pridobili sredstva iz evropskega proračuna, Vlada Republike Slovenije ni mogla poslati na Evropsko komisijo v imenu Vlade Republike Slovenije in Ministrstva za finance." In potem odgovori, zakaj. In pravi: "Zaradi ugotovitev Računskega sodišča, ki je revidiralo izvrševanje proračuna v letih 2007 in v letih 2008" se pravi, tov isti osebi. "Računsko sodišče v svojem poročilu", kot pravi, bom kar citirala, in tudi jaz citiram, da ne bo težav, "ugotovilo," to izhaja iz povzetka, "da je Vlada Republike Slovenije, konkretno Služba Vlade za lokalno samoupravo oziroma njen predstojnik," to je bivši minister Žagar, "v letih 2007 in 2008 pri izvrševanju proračuna kršila predpise." To vsi razumemo, se pravi, "kršila predpise," navaja. In sicer pravi: "... konkretno predpis, ki se nanaša na Uredbo o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2007-2008." In pravi: "Ta uredba je nacionalni predpis, ki je izdan na podlagi Zakona o Vladi," se pravi, ni evropski predpis. "Kot izhaja iz preambule in uvodnih členov, določa sistem izvrševanja cela serija evropskih direktiv na področju strukturnih skladov." In kaj je Računsko sodišče ugotovilo? "Da Služba Vlade v letih 2007 in 2008 ni ustrezno preverila projektov in je, brez da bi jih ustrezno preverila, dodelila sredstva." In dalje pravi - to pa za tiste župane, ki tu sedite: "V objavi javnega razpisa niso bila navedena merila - kar pomeni, da so se projekti izbirali brez meril -, ni bilo zagotovljeno, da bi bil izbran tisti projekt, ki bo za davkoplačevalce dosegel največji učinek; da je služba izdajala sklepe o odobritvi projektov, preden je o tem odločala komisija, in da ni preverjala skladnosti izplačil s predpisi." To govori za celotno obdobje 2007-2008. To pomeni, da so bila vsa ta izplačila na osnovi teh razpisov nezakonita. Tako govori Računsko sodišče. In se sprašujem, ker vidim nekaj kolegov županov, ki vedo, kako so te zadeve potekale, koliko dela je bilo vloženega v to, da je bila na konkreten razpis dostavljena vsa dokumentacija in utemeljena zahteva, zakaj prihaja do določenih projektov. In se sprašujem, kako lahko nek uradnik na podlagi nekega svojega mnenja postavlja take teorije. Se pravi, da so bili razpisi brez meril, da ni bilo zagotovljeno, da bi se s tem davkoplačevalcem omogočil nek nov projekt oziroma neka dodana vrednost in tako naprej. Mislim, da je to v pristojnosti svetov regij in tistih, ki so odločali o določenih projektih. In nekdo z nekega uradniškega vidika iz Ljubljane ali pa iz Bruslja ne more ocenjevati, kaj nek projekt v določeni regiji pomeni. Najbolj pa moti to, da govori o tem, da ni bilo meril.

"Če pogledamo," pravi, "malo bolj konkretno, se vse te ugotovitve v samem poročilu Računskega sodišča, ki so za leto 2008, nanašajo na 1., 2. in 3. javni razpis in so v posameznih konkretnih primerih ugotovljene tudi nepravilnosti, ki jih bom poleg tega navedla samo nekaj. Na primer," potem govori o tem, "da se določeni razpisi v občini Šenčur, za naselje Trnovo," govori o Mestni občini Slovenj Gradec in tako naprej in pravi, da "niso bili predvideni, niso bili upravičeni do dodelitve sredstev." Zdaj pa sprašujem zdajšnjega ministra in zdajšnjo vlado, ali so potem v letu 2009 dobili ta sredstva, če Računsko sodišče ugotavlja, da niso upravičeni do teh sredstev. In naprej pravi: "Na osnovi tega, zaradi ureditve, ki velja v Evropski uniji, in ureditve, ki velja v Republiki Sloveniji, začeni z Zakonom o javnih financah..." Tu se lahko dotaknemo še ene zadeve, ki jo tudi poznajo tisti, ki so sodelovali v teh projektih: v začetku so bili vsi projekti zastavljeni kot regionalni, ne glede na to, da regij nimamo, imamo pa statistične regije. Večina projektov se je dogovarjala med posameznimi občinami do trenutka, ko je Ministrstvo za finance in Računsko sodišče povedalo, da skupnega projekta za več občin ne more izvajati ena občina v finančnem smislu za ostale občine. In so se vsi projekti nazaj sparcerilizirali in razpisovali za vsako občino posebej. Sedaj naj se pa zmenijo Služba Vlade za lokalno samoupravo, Ministrstvo za finance in Računsko sodišče, kaj je sprejemljivo za finančne postopke v Sloveniji in kaj je primerljivo z evropskimi razpisi. Ampak ta zahteva je bila zahteva Računskega sodišča in Ministrstva za finance, ne občin in posameznih regij, ki so pripravile regijske projekte, kar je tudi velika pripomba Računskega sodišča v tem trenutku in kar je bil tudi razlog za to, da se določena sredstva iz EU niso črpala, ker je Računsko sodišče navajalo, da niso izpolnjeni kriteriji za regionalne projekte. V drugem primeru je pa Računsko sodišče napisalo, da ena občina za sosednjo ne more izvajati projekta v smislu plačilnih transakcij. To ne gre skupaj.

Zelo pomemben je ta stavek, spet citiram: "Šele v letu 2009, ko je ta vlada po zelo težkih pogovorih z Evropsko komisijo našla način, da vseeno steče v določenem delu finančni tok, se je to konec leta v resnici zgodilo." Kaj to pomeni? Najprej govori o nezakonitosti, potem pa za iste nezakonite projekte, za iste projekte, ki so se skozi prejšnje razpise odvili in ki so bili korektno izpeljani, v nasprotnem primeru se ta vlada ne bi mogla izpogajati, da se ta finančna sredstva sprostijo. Se pravi, dve leti govoriti o tem, da je nekaj nezakonito, v naslednjem letu, ko smo pa v drugi funkciji, se pravi nismo več na poziciji Računskega sodišča, ampak smo na poziciji nekega svetovalca ali v Bruslju, ali v nekem ministrstvu za razvoj, pa rečemo, da so ti projekti v redu in jih je treba podpreti in dobiti sredstva zato, ker so že izvedeni." To piše, tega si ne izmišljujem. To je na odboru

gospa izjavila. To pomeni, da je najprej govorila o tem, da smo nezakonito ravnali in da so se razpisi nezakonito podelili brez meril, brez ustreznih razpisov, v naslednjem trenutku pa pravi, "po težkih pogajanjih smo iste razpise umestili in Evropa nam daje denar za iste razpise." To je kontradikcija. Upam, da razumete. Poglejte si magnetogram odbora. In pravi: "To v resnici pomeni, da v letu 2007 prejšnja vlada ni uspela iz naslova zaradi teh razlogov razvoja regij pridobiti v slovenski proračun niti enega samega evra, enako v letu 2008 niti enega samega evra, po uskladitvi v mesecu novembru z EU pa je finančni tok stekel." Zelo zanimiva izjava nekoga, ki je sedaj v neki službi, ki skrbi za razvoj. Najprej govori o nezakonitosti, o tem, da je bilo vse narobe, kasneje pa reče, da so se uspeli za iste projekte izpogajati in pridobiti sredstva. To me na nek način skrbi, kaj to pomeni.

Priporočam vseeno, da se na področju lokalne samouprave in razpisov vseeno zgledujemo po dobrih praksah, kar vsi veliko govorimo, sosednjih držav in predvsem to, da se naši uradniki odvadijo na nek način ovirati lastno državo v Evropski uniji. Tega si niti Avstrijci niti Italijani ne privoščijo. In Računsko sodišče, ki da neko mnenje o nekem projektu, to še ne pomeni, da moramo v Bruselj leteti in povedati, da je nek projekt tam v neki vasi napačen. Gre predvsem za manjše projekte. In da so to podlaga za to, da nekdo ovira izplačevanje sredstev iz Evropske unije, je malce smešno. Predvsem pa še v tem kontekstu, da najprej govoriti, da so to nezakonita, neustrezna ravnanja, kasneje pa govori, da je to uspešno rešeno in se s tem še hvali. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Besedo ima gospod Bojan Kontič.

BOJAN KONTIČ: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi! Jaz sicer dvomim, da je temeljni prispevek današnje razprave ta, da je Vlada oziroma pristojna služba poskrbela za objavo poziva ali razpisa, kakorkoli ga imenujemo. Jaz sem prepričan, da bi ta razpis oziroma poziv bil objavljen tudi brez te zahteve kolegov poslancev iz opozicije. Vseeno ali pa ravno zaradi tega menim, da je današnja razprava, pa bom ponovil to, kar sem že enkrat povedal, namenjena temu, da danes iščemo odgovor na vprašanje, zakaj se razpis ne objavi, pri tem pa ugotavljamo, da je razpis že bil objavljen. To je podobno, kot da govorimo o lanskem snegu, na dvorišču imamo pa letošnjega, novega. In to potezo in razpravo bi tudi razumel, če bi bil namen te razprave ta, da izboljšamo, da smo učinkovitejši pri črpanju evropskih sredstev. Dejansko pa gre za neke vrste vzajemnost, ko nekateri grajajo prejšnjo in hvalijo sedanjo vlado, drugi poskušajo povedati, da je prejšnja bila dobra in je sedanja slaba, v bistvu pa nekega dobrega rezultata ne bo na koncu te razprave. In vse zaradi tega, ker je pri vseh prisotna neke

vrste bojazen, da gre za delitev sredstev po tako imenovanem političnem kriteriju. Pri tem se seveda sprašujem, kaj je naši cilj. Verjetno smo soglasni pri tem vsi, da si želimo skladnejši regionalni razvoj. Tu ne bodo zadoščala samo sredstva, pa naj bodo ta iz državnega proračuna ali pa iz evropske blagajne. Potrebno bo resno razmisliti o zakonu o skladnejšem regionalnem razvoju, ga spremeniti in natančno razmisliti o vlogi tudi RRA-jev znotraj zakona o skladnem regionalnem zakonu. Tipičen primer je v tem obdobju v Celju, v savinjski statistični regiji, kjer ugotavljamo ali pa ugotavljajo, da zaupanja v RRA Celje ni več in želijo spremembe, pa pridemo do tega, da RRA, ki je v večinski zasebni lasti, postavlja pogoje tako državi, kot lokalnim skupnostim, da bodo lahko uspešna pri črpanju evropskih sredstev. Narobe svet. Tega seveda ni moč dovoliti in je treba s spremembami zakona tudi te nepravilnosti odpraviti.

Torej naš cilj mora biti uspešno črpanje sredstev, vendar smo že in bomo tudi v prihodnje naleteli tudi na eno osnovno težavo: denar za sodelležbo, lastni delež. Ni ga v občinskih blagajnah, zdaj bomo ugotovili, da ga za večino zmanjka tudi v državni blagajni. Potem so vse te razprave, ki jih danes vodimo, težko najdem pravi izraz. Torej želim si dober končni rezultat in samo upam lahko, da takšna dejanja, kot smo jim priča v Celju, da takšne razprave, ki se vodijo znotraj tudi te dvorane, ne bodo rezultirale na koncu v to, da iz tega prostora Evropsko komisijo opozarjamo in nagovarjamo, naj bo posebej pazljiva pri dodeljevanju sredstev Sloveniji, ker obstaja velika verjetnost, da so ta sredstva nenamensko porabljen. Jaz ne razumem tega početja. Ne v tej dvorani in ne širše. Če želimo Sloveniji kot celoti, pa jo enkrat za božjo voljo ne glejmo samo skozi oči svoje občine in svojega projekta, če želimo Sloveniji kot celoti nadaljnji razvoj, pri tem pa seveda tudi sam poudarjam pomen skladnejšega regionalnega razvoja, jaz upam, da na koncu ne bo rezultat ta, ki se ga dejansko sam najbolj bojim. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Besedo ima mag. Radovan Žerjav. Oprostite, gospod Žerjav, gospod Pukšič se je javil. Izvolite gospod Pukšič.

FRANC PUKŠIČ: Kot predlagatelj. Torej številke, ki so bile povedane s strani nekaterih, enostavno ne držijo. Res je, kar je v poročilu ministrstva zapisano, da se nekateri podatki RS-ja, torej pri nas, in Evropske komisije razhajajo. Razhajajo se zato, ker proračun RS ne upošteva avansov, evropska skupnost pa upošteva avanse. Mogoče nehote, ampak glede na to, na kakšen način so bili podani, niso bili nehote podani. Zato vam bom povedal, kakšna je bila neto pozicija leta 2008. Neto pozicija konec leta 2008 je bila 6 milijonov evrov plusa v celotni perspektivi. Ne samo 6 milijonov. Tudi tisto, kar se sedaj razhaja s proračunom RS in Evropsko unijo, je 240

milijonov plusa na Banki Slovenije in še približno 24 milijonov za neposredne projekte. To pomeni cca. 280 milijonov evrov neto plusa, priliva iz Evropske skupnosti v času prejšnje vlade. To je bila dediščina, ki jo je prevzela sedanja vlada. Programsko obdobje 2004 - 2006, za katero je bilo izključno odgovorna prejšnja vlada, je iz evropskega sklada za regionalni razvoj izkoristila točno 95%. Vsi podatki, vse tabele so takšne. Tudi evropska komisarka in vsi so nam tudi čestitali za to. Kmetijstvo in ribištvo smo izkoristili 90%. Mogoče samo, zakaj tam 95%. Zato, ker 5% ostane, se komisija zadrži. Potem iz evropskega socialnega sklada smo izkoristili 80, iz kohezijskega sklada je bilo izkoriščenih 60%, čeprav so se vsi postopki morali zaključiti, torej za vračilo iz Evropskega proračuna v letu 2009. Ali so se in koliko so se, bi pa seveda morala povedati ta vlada. Končni rezultat tega. Res je, kolegice in kolegi, 12. januarja smo dali zahtevo za sejo, potem seveda velika slavna vladna koalicija prepereči na tak način, da te pozove, da moraš nekaj dopolniti itd., ker si prvorazredni učenec, ki pride med diplomirane vladajoče koalicijske poslance, ti solijo pamet zato, da seveda zavlečejo. Med tem časom je res prišlo do razpisa. In, če bi imeli in če bi lahko proceduralno oziroma postopkovno predlagali, bi predlagali dopolnitev sklepa, naj Vlada pripravi po operativnih programih, po vseh teh operativnih programih procent razpisanih sredstev, glede na razpoložljiva sredstva, na dan 31. 12. 2009. To bi bilo korektno. To bi zahtevali in to bi predlagali.

In preden končam. Ja, točno to, kar je rekel prej eden izmed govorcev, blatiti Slovenijo zunaj zaradi nekih kratkih ozkih videnj. In to naredi nekdo, ki je sedel, bil državni sekretar na ministrstvu na SVRL, se presedla na Računsko sodišče, gospa Andreja Jerina, in potem presedla na Ministrstvo za evropske zadeve in razvoj. Ona blati Slovenijo zunaj brez kakršnega koli pooblastila. Zakaj? Zato, ker ji menda predsednik Vlade ni odobril obljubljenе dežele oziroma službe v evropski skupnosti.

Konkretno gospodje, minister, ministri, dokument, kjer je Evropska komisija problematizirala prejšnje razpise, delo prejšnje vlade. En papir pokažite. Kje ga imate? Ni res. Ni problematizirala. Problematizirala je samo gospa Jerina, ki je bila v vseh treh službah. Evropska komisija tega ni problematizirala.

Saj je nerodno, ker gradiva je ogromno, stvari je treba pač veliko študirati in veliko je treba tudi poznati. Vsi postopki so zapisani, ker so sestavni del akreditacije, na kakšen način so se izvajali. Pri teh postopkih je sodelovala od Evropske komisije do inštitucij doma pri nas. Pa ne samo to, da so to del sestavljene akreditacije, še nekaj več je. Nadzorni odbor gre čez vse to. In takšne traparije, kot so jih nekateri govorili. Ampak kdo je v tem odboru? Člani Evropske komisije, člani naših inštitucij, Ministrstva za finance,

Uprave za nadzor proračuna. Pa veste kdo še? Računsko sodišče. Člani Računskega sodišča. In niti v enem zapisu ni, da bi kdo iz Računskega sodišča opozoril, da kaj v prejšnjih razpisih ni bilo v redu.

Pri tem 5. razpisu, mimogrede, veliki strokovnjaki, ki so to pripravili, nimate nič specifikirano, kaj je bilo narobe, niti enega papirja. Mi imamo 11 točk v tem trenutku zapisanih, kaj v tem 5. razpisu ni v redu. 11 točk. In če kolega Zanoškar govori, da je bilo po občinah in, ne vem, kje vse narobe, potem pa naj pove, saj menda je bil njegov projekt resnično problematičen. Ampak pravi, da ne, menda zdaj ni, zdaj je v koaliciji, zdaj ni več problematičen. Naj povedo. Saj med 500 projekti je res lahko kakšen, ampak za tistega bo odgovarjal tisti, ki ga je prijavil, ki ga ni izvedel v skladu z dokumentacijo, kar se seveda preveri.

Minister je govoril, da ima okrog sebe velike strokovnjake. Lahko pove sam, da je menda dr. Lavtar funkcionar LDS-a, vidnejši funkcionar. Torej ni samo strokovnjak, je tudi politik. Da ne bi govorili o sami čisti stroki.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Mag. Radovan Žerjav. Izvolite.

MAG. RADOVAN ŽERJAV: Hvala lepa, gospod podpredsednik za besedo. Kolegice in kolegi! Morda na začetku nekaj replik. Zagotovo interpelacije kmetijskega ministra ne bi bilo v nobeni demokratični državi v Evropski uniji, če bi se zgodilo to kar se je zgodilo pri nas. V normalni demokratično državi v Evropski uniji bi minister za kmetijstvo odstopil sam in interpelacija ne bi bila potrebna.

Drugo. Očitno bi bilo najbolje, da opozicija kar utihne, da ne povemo ničesar, da ne opozarjamo ničesar, da preprosto tu sedimo in gledamo, kako bodo na nasprotni strani dvigovali roke in tako dvigujemo tudi mi. To bi bilo očitno najbolje. Za koalicijo. Vprašanje, če je to dobro za državo. Prepričan sem, da tega petega razpisa še danes ne bi bilo, če ne bi bilo zahteve za izredno sejo. Nihče me ne bo prepričal v nasprotno. Tudi zaradi tega zavlačevanja, ki je bilo, zavlečimo še malo, da bomo prej razpisali ta razpis in da bomo potem govorili o lanskem snegu. Ne bi bilo tega razpisa. Sicer sem sam želel opozoriti... Ne, še nekaj bi prej želel dodati. Vesel sem priznanja ministra za lokalno samoupravo gospoda Gjerkeša, ki je priznal, da vendarle vse pri črpanju EU sredstev v preteklem mandatu ni bilo tako slabo. To je pravzaprav prvo priznanje, ki sem ga danes slišal prvič, da očitno v prejšnjem mandatu pa vendarle ni bilo vse tako slabo, vse tako črno, kot je bila to leto vladanja te koalicije želja, da se prikaže, kot da smo se pa pravzaprav v prejšnjem mandatu na tem področju dobesedno hecali in tega nismo resno jemali. Vesel sem tega priznanja, da pa je vendarle nekaj bilo dobro, kar so

nam ne nazadnje priznavali tudi komisarji oziroma Evropska komisija. Strinjam pa se, da je vedno lahko kaj bolje, da je vedno lahko kaj spremeniti na bolje. In to je v tem trenutku odgovornost na vas.

Sam bi želel opozoriti na drugi vidik problematike, ne razpisa tega petega razpisa, predvsem vidik spodbujanja investicij, ampak investicij na lokalnem nivoju, investicij na nivoju podeželja. Dejstvo je, da je sistem v preteklosti, dokazano, dobro deloval, saj v Sloveniji skoraj ni bilo občine, v kateri ne bi stala kakšna tabla o kakšni investiciji, ki bi dokazovala, da gre za sofinanciranje s strani evropskih sredstev. Skoraj v vsaki občini so bile te velike table. To potrjuje, da je črpanje bilo, da je bilo dobro, praktično smo počrpali vsa sredstva v prejšnji perspektivi, začelo se je dobro tudi v novi perspektivi. Verjamem, da se bo to nadaljevalo. To so nam priznavali vsi, tudi v Evropski komisiji.

Večkrat smo v Slovenski ljudski stranki tudi dejali, da bi lahko ravno investicije v infrastrukturo na lokalnem nivoju, ob dejstvu, da imamo, kakorkoli obračamo, težave z investicijami na državnem nivoju zaradi infrastrukturnih investicij, denimo zaradi prepočasnega umeščanja teh projektov v prostor težave, da bi lahko bile ravno investicije na lokalnem nivoju pomemben prispevek, tudi pri borbi z višjo gospodarsko rastjo, bi lahko bile pomemben prispevek pri novih delovnih mestih, ki jih tako potrebujemo. Večkrat smo dejali, da bi spodbujanje investicij na lokalni ravni lahko bil eden od dobrih protikriznih ukrepov. Zakaj menimo tako? Preprosto zato, ker so na lokalnih ravneh, torej v občinah, veliko bolj operativni, veliko bolj iznajdljivi, veliko hitrejši pri realizaciji projektov v primerjavi z državnim nivojem.

Pa še nekaj je pomembno. Izvedba projektov na lokalni ravni je velikokrat veliko cenejša. To vam lahko potrdijo tudi mnogi župani, sedeči tu v tej dvorani. Zagotovo županom, tudi tukaj sedečim, ne more in ne sme biti nelagodno ali da bi jih bilo sram zaradi načina črpanja sredstev do sedaj. Veliko so občine dobile iz naslova črpanja, seveda pa so tudi morale veliko storiti in veliko truda je bilo treba vložiti v to, da so do teh sredstev prišle.

Vsebine za črpanja so zapisane v operativnih programih. To je praktično skupen proračun, če govorimo o novi perspektivi, za 2007-2013, torej načrtovanja skupne in dogovorjene politike Slovenije in EU. Operativni programi so dogovorjeni in potrjeni. Če jih bomo spreminjali, bo ta dogovor treba ponovno skleniti in se dogovoriti, dobiti potrdilo, validacijo s strani Evropske komisije. In to bo trajalo, če jih bomo spreminjali. S tem bomo zagotovo tvegali, če ne drugo, zamaknitev črpanja sredstev.

Ti operativni programi so bili ocenjeni tudi skozi tako imenovane, v narekovajih, "lizbonske stroške". Torej skozi razvojni vidik. In ocena je pokazala, da so ti stroški, ki jih

je namenila v ta namen Republika Slovenija, popolnoma primerljivi z zneski, ki so jih v ta namen namenile nekatere najbolj razvite države EU. Že v obstoječih operativnih programih so bili upoštevani tudi centri odličnosti, o katerih se je danes nekaj govorilo. Že takrat se je razmišljalo o razvoju, se je razmišljalo o marsičem, pa takrat še ni bilo krize, ko so se pripravljali tisti operativni programi.

In še nekaj čisto konkretnega. Projekt sofinanciranja avtocestnega odseka Beltinci-Pince je bil prvi oziroma med prvimi velikimi projekti, potrjenimi na Evropski komisiji med vsemi članicami v EU. Med prvimi je bil tudi projekt avtocestnega odseka Slivnica-Draženci, ki je bil dokončan, vsa dokumentacija in vse, še za časa mojega ministrovanja. Sredstva so prišla v letu 2009. Odštejte teh 100 milijonov, pa potem govorite o rezultatih črpanja, bo popolnoma druga luč, bo popolnoma druga bilanca tega črpanja. Ne si pripisovati lovorik, ki vam ne gredo oziroma zanje niste zaslužni. Potem tudi te blazno dobre aktivnosti na tem področju postanejo malce drugačne oziroma jih lahko postavimo v drugačno luč.

Jaz trdim, veliko dobrega je bilo narejenega v prejšnjem mandatu, ne trdim, da je bil vse dobro. Ampak tudi ni vse dobro, kar se počenja danes. Bodimo realni. In to opozorilo, glede na to, da smo bili ves čas na prangerju, kako smo bili nesposobni pri črpanju evropskih sredstev, dokazuje, da se je ta balonček razblinil, ne drži. In da tudi vi niste veliko uspešnejši. Še razpisa niste v stanju pripraviti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Besedo ima gospa Breda Pečan.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Začela bi s tem, da ugotovitve Računskega sodišča v zvezi z napakami ali nepravilnostmi pri razporejanju evropskih sredstev in ob tem tudi lastnih sredstev države ter v zvezi s pomanjkanjem ali neobstojem meril za dodeljevanje sredstev lahko povemo še kako drugače - da so obstajala tudi merila, ki niso bila napisana, in so bila zelo striktno upoštevana, samo prave barve je moral biti župan. Zanimivo, da ni bilo važno, kakšne barve je občina, važno je bilo, kakšne barve je župan. In temu primerno so bili tudi potrjeni projekti, ki niso izpolnjevali ne samo nekih meril, ki niso bila zapisana, temveč tudi temeljnih pravil dodeljevanja evropskih sredstev za posamezne projekte, ne glede na to, za kakšne namene je šlo. Ko so bila, recimo, dodeljena sredstva oziroma odobreni projekti, ki niso imeli niti projektne dokumentacije pripravljene, kaj šele kaj drugega. Zaradi tega mislim, da je današnja točka na tej seji popolnoma nepotrebna, saj gre tu za razpravo, ki nastaja na osnovi tokrat niti ne strankarske, ampak osebne zamere, osebne jeze, osebne nasprotovanja neki osebi v Vladi Republike Slovenije. In mislim, da gre tu pa res že stvar preko vsake normalne meje. Seveda, na žalost tistega,

ki je sprožil to točko na izredni seji, je nemogoče proti tej osebi sprožiti interpelacijo, zato išče vse možne načine, da bi jo oblatil in pred javnostjo prikazal kot neko sovražnico države številka ena. Rekla bi, da tak način ustvarjanja politike v tej državi pač kaže na to, da enostavno še vedno nismo zrela, demokratična država, ker si lahko vsak privošči, karkoli hoče, da lahko svoj lasten ego uveljavi pred slovensko javnostjo in slovenskimi volivci. Zato seveda ne nameravam vsebinsko razpravljati, ker se mi zdi, da je ta točka pripravljena samo zaradi tega, da se dodatno izgublja čas z nepotrebnimi in nesmiselnimi razpravami, da se ministrstvu oziroma Službi Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko obesi še dodatno delo, da zaradi tega težje napravi korake, ki so bili in ki so še vedno potrebni, da se izboljša sistem ne le črpanja, ampak tudi načrtovanja za črpanje evropskih sredstev na vseh treh operativnih programih in v strukturnih skladih. Jaz upam, da bo slovenska javnost, da bodo naši, tisti, ki nas poslušajo in gledajo, videli, da je dejansko to, kar danes počnemo pod 1. točko tega dnevnega reda, samo zapravljanje časa in da bi lahko ta čas bistveno bolj koristno uporabili, kot ga pa sedaj porabljamo. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Gospod Pukšič, izvolite.

FRANC PUKŠIČ: Enostavno moram odreagirati na te netočnosti in zavajanje slovenske javnosti. Prvo. V Republiki Sloveniji so bile najprej določene kvote za posamezne regije. Kvote so bile določene po enem pravilu, to je indeksu ogroženosti. To bi lahko kot nekoč županja tudi vedela. Indeks ogroženosti je res v Prekmurju dvajsetkrat večji kot je v osrednji slovenski regiji. Ko so bile te kvote določene, pa so sveti regij, v katerih sedijo tudi župani, znotraj sveta regij so potrdili regionalne razvojne programe. In nobena služba, noben minister pa nobene barve, noben sekretar, noben politični funkcionar, ni o tem odločal. Ni res. To, kar ste rekli, da je šlo po barvi, so laži. Če pa ne, pa boste morali argumentirano to dokazati. Izključno sveti regij so to naredili. Sedaj po novem, po tem razpisu pa bodo službe odločale. In to kako? Politično sestavljene in po političnih botrih. To ste pa sedaj pripeljali v ta 5. razpis. Žal, res. Jaz sem prepričan, da vam sicer ne bo uspelo, ampak delali pa boste v tej smeri.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Gospa Breda Pečan, izvolite.

BREDA PEČAN: Postopek ste opisali tako, kot je tekel. Vendar to, da so se odločitve, projekti, programi, ki so jih sveti regij potrdili, pozneje kar takole spreminjali, to ste pa pozabili povedati. Treba je povedati vse od začetka do konca. Povejte tudi to, lahko z argumenti nastopim, vendar mislim, da

je škoda časa, da tukaj z vami polemiziram. To, da ste pa vi notorično žaljivi proti vsakemu, ki samo za milimeter drugače misli kot vi, gospod Pukšič, pa je seveda globoka resnica. Zaradi tega bi vam svetovala, da nekoliko umirite svoj ton in da nekoliko manj napadalno in žaljivo govorite o ljudeh, ki ne mislijo vedno in ne vem zakaj bi morali misliti vedno enako kot mislite vi.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala. Gospod Pukšič replike več ne morete imeti. Kot predlagatelj pa lahko govorite kadarkoli. Ne, zaenkrat. Hvala lepa. Besedo ima gospod Milan Čadež.

MILAN ČADEŽ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Veseli me, da lahko pozdravim gospoda ministra v dvorani. Spet gre razprava v tej smeri, ko želimo kot opozicija opozoriti na dejstva, ampak koalicija in opozicija vidimo stvari vsak na svojem bregu.

Želim poudariti dejstvo, kar je čisto res. Prejšnja vlada je objavila štiri razpise in še dva čezmejna za sodelovanje s Hrvaško. Sedaj pa čakamo več kot eno leto oziroma smo težko dočakali ta peti razpis. Resnica je, da je ta peti razpis pokazal, da so se zahteve spremenile. Potrebna je ta birokracija in vanjo vložiti veliko več truda, kot je bilo to na samem začetku. Želim poudariti tudi to, da smo za časa prvih štirih razpisov prejeli dobrih 30 milijonov več, kot smo pa bili vložili. To je tudi bistvenega pomena, kajti če nam uspe pridobiti več sredstev, kot jih vložimo, pomeni, da smo uspešni.

Veliko občin je veliko truda vložilo v svoje projekte. In želim poudariti to, da so prav župani tisti, ki z kandidiranjem na takšne in drugačne razpise spodbujajo gospodarsko aktivnost. Sploh pa na temu gradbenem sektorju, za katerega vemo, da je v zadnjem času v največjih škripcih. In omejujemo ta trend, ker vemo, kakšen je zdaj, da brezposelnost narašča, zaposlovanje pa, žal, nazaduje. Sam prihajam z loškega območja, kjer smo tudi planirali gospodarsko središče, ki je pa sedaj bistveno bistveno omejeno in moramo žal razmišljati čisto v drugi smeri.

Na koncu bi se želel dotakniti razvojnih osi. Zelo mi je žal, ker vidim v načrtu razvojnih programov za četrto razvojno os, to je povezava od Ljubljane do Tolmina, vsako leto samo po 100 tisoč evrov. Ko pa gledamo dokument Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropske zadeve, pa vidimo, da piše izločiti iz resolucije načrta razvojnih programov. Želim pa poudariti, da smo pa občine, kjer naj bi potekala trasa četrte razvojne osi, vložile veliko truda in svojega časa v ta projekt, ki pa žal, zdaj vidimo, ne bo zagledal luč sveta, vsaj s pomočjo evropskih sredstev. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Besedo ima gospod Anton Urh. (Ne bo razpravljaj.) Gospod Miran Jerič.

MIRAN JERIČ: Hvala za besedo, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani minister s sodelavcem! Kolegice poslanke, kolegi poslanci!

Tudi sam se pridružujem temu mnenju, da pri črpanju evropskih sredstev v prejšnjem mandatu ni bilo vse narobe, vse slabo. Mislim, da so bile nekatere stvari dobro odpeljane, ampak daleč od tega, da bi bilo črpanje evropskih sredstev odlično in fantastično, to kar sem danes v razpravi slišal. Na te pomanjkljivosti je opozorilo Računsko sodišče in po mojem mnenju je prav, da si je tako Vlada kot tudi Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko vzela čas, da je v teh postopkih za dodelitev teh sredstev vgradila kriterije in merila in da bo črpanje evropskih sredstev bolj uspešno in po mojem mnenju bolj učinkovito. V tem parlamentu smo nekajkrat spregovorili o črpanju evropskih sredstev, veliko smo govorili o uspešnosti, zelo malo pa o učinkovitosti, ker za učinkovitost je pa potrebno izpolnjevati določene kriterije oziroma merila.

Da podkrepim to, da ni bilo vse odlično in fantastično, o tem sem že enkrat govoril in bom ponovil. Prvi razpis iz operativnega programa za razvoj regij v letu 2007. Razpis je bil objavljen 1.6., rok za oddajo vlog je bil 26.6., odpiranje vlog na Službi Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko je bilo 2.7., sklepe službe smo prejeli 29.8.2007, pogodbe konec septembra 2007. In veste, do kdaj je bil rok, da je bilo treba opraviti oziroma izvesti te ukrepe? Do 30.9. Povejte mi, na kakšen način smo mi spoštovali Zakon o javnih naročilih, oddali dela in izvedli vse te projekte v skladu s kriteriji. Po mojem mnenju je bil takšen način slab in ga je bilo na nek način treba spremeniti. Ne trdim, da naslednji razpisi niso bili, kar se tiče časovnice, boljši, kot je bil ta prvi razpis. Kar se tiče postopkov, drži, da so sveti regij sprejeli regionalne razvojne programe in tudi izvedbene programe. Še prej so jih obravnavali odbori in tudi regionalni razvojni sveti in pridobili smo tudi soglasje Službe Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko. In veste kaj je? Jaz ne trdim, da je veliko teh projektov, ampak nekatere poznam. Ti projekti, ki so dobili denar na teh razpisih, ki so bili objavljeni leta nazaj, niso bili uvrščeni ne izvedbeni del niti v regionalni razvojni program. Kriteriji pa so se spreminjali. Prvotno je bilo dogovorjeno in tudi objavljeno, da bodo prišli v poštev na razpisu projekti, ki bodo težki najmanj 600.000 evrov. Potem se je to spreminjalo, kriteriji so se nižali, da ne govorim še kaj drugega.

Jaz mislim, da je to treba priznati, Računsko sodišče nas je na to opozorilo in je treba ta sistem spremeniti, če želimo, da bo črpanje evropskih sredstev bolj uspešno, predvsem pa bolj učinkovito. Jaz trdim, da je ta 5. razpis pripravljen v skladu s temi pripombami in sledi cilju, da bo koriščenje evropskega denarja bolj učinkovito. Tisto, kar je

zame pomembno, da danes govorimo, ni samo pomembno, da govorimo o tem, kakšno je črpanje in višina v sedanjem obdobju, ker jaz uspešnosti ne bi meril po številu tabel, ki so širom Slovenije. In na teh tablah so projekti, ki jih izvajamo v naši državi. Ampak bolj po tem, kaj bodo ti projekti prinesli v smislu dodatne vrednosti, večje gospodarske rasti, odpiranja novih delovnih mest in bolj skladnega regionalnega razvoja. In tukaj nismo imeli pravih kriterijev. Jaz trdim, da bodo vsi ti cilji težko doseženi. Po mojem mnenju je prav, da si je Vlada Republike Slovenije tudi vzela čas, glede na gospodarsko in finančno krizo, da ponovno preveri vse prioritete, preveri operativne programe in da pogleda, ali so te prioritete prave ali niso več prave. In če niso več prave, takšne, ki bi nas pripeljale k bolj učinkovitemu in boljšemu razvoju, naj se te prioritete in operativni programi spremenijo. Za dosego teh ciljev pa je bilo treba kar nekaj storiti. V prihodnje je treba te projekte bolj ustrezno planirati, po mojem mnenju niso bili najboljše planirani, zmanjšati administrativne ovire pri črpanju, optimizirati sistem črpanja in zagotoviti večje poenotenje postopkov, vzpostavitev preglednega informacijskega sistema glede poročanja, plačil in nadzora nad uspešnim črpanjem evropskih sredstev. In to sta Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko in Vlado postorili.

Jaz sem prepričan, da bo črpanje v prihodnje bolj uspešno, predvsem pa bolj učinkovito.

Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Lahko dam naprej besedo poslancu? Lahko.

Gospod Miran Györek, izvolite.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Kolegice in kolegi, spoštovani gospod minister!

Natanko pred 11 meseci smo, kolegice in kolegi, razpravljali o isti oziroma enaki zadevi, le da se je takrat sprožila problematična razprava o črpanju evropskih sredstev, kar je med drugim tudi neposredno vezano na sistem javnih razpisov za črpanje EU sredstev. Razlika je bila samo v tem, da ste bili pobudniki oziroma akterji polemike spoštovani poslanci iz koalicijskih vrst, na udaru pa je bila bivša Janševa vlada in konkretno bivši minister Žagar. Očitno opozicija vrača udarec. Takrat med najbolj aktivnimi pobudniki ste bili kolegica pravi vi, gospa Breda Pečan, sedaj pa pravite, da vsebinsko ni vredno o tem razpravljati, če se prav spominjam takratne razprave pred enajstimi meseci. Formalni povod za takratno polemiko je bila odločba Evropske komisije, ki je določala zahtevo, da mora nekaj držav Evropske unije vrniti sredstva, ki so jih neupravičeno porabile. Šlo je za Grčijo, Ciper in tudi Slovenijo. Šlo je za skupno cca 130 milijonov evrov, od tega se je od Slovenije zahtevalo, če se

prav spomnim, 1,5 milijona evrov, in to zaradi pomanjkanja pri nadzoru nad plačili, kajti države članice so namreč odgovorne za izplačilo in preverjanje izdatkov skupne kmetijske politike in Evropska komisija mora zagotoviti, da države članice sredstva pravilno porabijo. Tako smo bili ponovno, kot tudi v ostalih številnih primerih izigravanja predpisov in zaradi neaktivnosti pristojnih inštitucij, finančno kaznovani vsi davkoplačevalci. In prav lansko leto ste, kolegice in kolegi iz koalicije, sprožili pravo histerijo in politično propagando o hipotezi, da Slovenija naj ne bi izkoristila vseh možnosti za črpanje evropskih sredstev. Kot kaže, predstavljajo evropska sredstva zelo primerno sredstvo za medsebojno obračunavanje aktualne in bivše oblasti.

S podpisom pogodbe za zaupanje za evropski sklad za regionalni razvoj in kohezijski sklad je Slovenija na nek način dobila priznanje, da ima ustrezne mehanizme za nadzor črpanja sredstev iz skladov Evropske unije. Če si malo osvežimo spomin, je bilo tudi s strani najvišjih inštant Evropske komisije potrjeno, da se programsko obdobje 2007-2014 izvaja oziroma se je izvajalo dokaj uspešno. Bivša slovenska vlada je namreč izpogajala 4,2 milijarde evrov iz naslova kohezijske politike, kar je bilo takrat 3,5-kratno povečanje v primerjavi s preteklim obdobjem oziroma perspektivo. Šele sedaj vidimo, da so bile kritike koalicijskih poslancev na račun takrat neučinkovitega črpanja EU sredstev neupravičene. Sploh pa, če delamo primerjave s sedanjim stanjem oziroma s stanjem v letu 2009. Takrat je celo Računsko sodišče modrovalo in ugotavljalo, da naj bi bila nizka realizacija na področju strukturnih skladov ne le posledica dinamike črpanja, ampak tudi neustreznega načrtovanja na nerealnih predpostavkah. In prav zanima me, do kakšnih modrih ugotovitev bo prišlo Računsko sodišče sedaj. Če se dotaknem še spremljanja in nadzora, kajti to je očitno akutni problem, na katerega smo v Slovenski nacionalni stranki lansko leto večkrat opozarjali. Nobena institucija ni ustrezno zadolžena za sistemsko spremljanje vseh prejetih sredstev. In če sem že pri odgovornih institucijah in službah, bi le-te povabil na teren, na obisk v Prekmurje, recimo, na obisk k županom naših manjših občin na Goričkem. V predvolilnem času so kar deževale obljube o pomoči pri javnih razpisih, o poenostavljenih postopkih, o pomoči pri pripravi projektov in tako naprej, da ne naštevam. Do zdaj pa, žal, od tega ni bilo nobene koristi. Zadnje upanje pa je, zgleda, učinkovito izvajanje Zakona o razvojni podpori Pomurju, pomurski regiji. Ampak žal, kot kaže, tudi tu zadeve šepajo že na samem začetku. Ker v Republiki Sloveniji ni bilo institucije, ki bi celovito zajemala podatke o prilivih iz evropskega proračuna, je takrat Računsko sodišče Ministrstvu za finance naložilo, da sproži postopke za pripravo standardnega formata poročanja, ki bo celovito obravnavalo finančne tokove evropskih sredstev in stanja na področju črpanja. Pri tem pa je podalo še nekaj priporočil, ki bi

omogočala bolj pregledno predstavitev sredstev iz evropskega proračuna, tudi z namenom, da ne bi prihajalo do različnih interpretacij in razlag tako imenovanega neto položaja Republike Slovenije, kar se tiče teh skladov. Pa še nekaj bi mimogrede omenil - dolžnost države, ki v tem tripartitnem sistemu razpisa sodeluje. Dostikrat je ravno država tista, ki zavira izvajanje teh javnih razpisov. Hvala.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Gospa Breda Pečan, replika.

BREDA PEČAN: Hvala za besedo.

Kolega Györek, res je, jaz sem tudi veliko govorila o tem. Zato mislim, da tu o tem nima smisla govoriti, o tem smo govorili na pristojnem delovnem telesu. In ravno to, kar ste vi povedali, je posledica nepravilnega ravnanja ljudi, ki so odobravali sredstva Evropske unije. Na področju kmetijstva, konkretno, mora država vračati denar, ker ni bilo nadzora ali pa je bil zelo slab nadzor pri prijavljanju površin kmetijskih zemljišč za neposredna izplačila. In kaj se je zgodilo? Vemo za eklatanten primer, ko je nek kmet, ki na čigar nekdanjem zemljišču je bil zgrajen trgovski center Spara prijavil to zemljo za neposredna nadomestila. In to je bilo v prejšnjem mandatu, mimogrede.

Da ne bi do takih posledic prihajalo, je Računsko sodišče, ko tako sarkastično govorite, da je modrovalo, je Računsko sodišče modro ugotovilo, da je treba evidence o prijavljenih oziroma zahtevanih izplačilih in o izplačilih imeti na nekem centralnem mestu, da ni raztreseno vse okoli in na koncu sploh ne veš, kdo pije in kdo plača. In tukaj sta Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko in tudi Služba za Evropske zadeve naredili v preteklem letu, mislim, da glede na neurejenost razmer, je bilo potrebno leto dni, da so lahko uredili stvari in da imamo cel kup izboljšav, ki so pripeljale tudi do tega, da je bilo izplačil mnogo več, kakor pa v preteklih letih in da imamo presežek, takšen kot je.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Besedo ima gospod Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ: Spoštovane in spoštovani! Veliko je bilo danes povedanega o politični naravi te razprave. Jaz moram dejati, da mi je prav vseeno, kdo ima zasluge in kdo je za kaj kriv, če bomo kot produkt te razprave izboljšali naše skupne možnosti za to, da bomo pri črpanju evropskih sredstev uspešni. Mi smo v proračunu za leto 2010 in v proračunu za leto 2011, slovenska izhodna strategija pa napoveduje, da bo tako tudi v letih 2012 in 2013, stavili zelo visoko stavo, da bomo uspešni pri črpanju približno milijardo evrov sredstev na leto.

Te stave kot država in kot ekonomija ne smemo izgubiti, ker se vsi skupaj moramo zavedati, da so to tista sredstva, ki jih imamo v tej državi in v skupnosti na voljo za to, da pospešimo razvoj. Pri tem pa je nekako ločnica po polovici te dvorane pravzaprav to, kako gledamo na vlogo institucij pravne države, in med njimi gotovo tudi Računskega sodišča, in ta ločnica se nam simptomatično pojavlja na več mestih. Stališča, sodbe tudi Računskega sodišča je treba spoštovati. In revizija Računskega sodišča je na tem področju nedvoumna. Jaz si ne bi želel trditi, da je to plod neke politične zarote v dvoboju med dvema političnima poloma, ki želita drug drugemu dokazati, da je bila naša oziroma vaša vlada boljša, da je naša oziroma vaša vlada kriva za neke stvari. Na teh točkah se mi nikoli ne bomo mogli poenotiti, in to je dejstvo. Vendar iz revizije izhaja, da so bili projekti dani brez meril in da pogosto s sredstvi nismo dosegli zastavljenih učinkov, ker so tudi učinki, želeni učinki bili slabo premišljeni. Veste, to je približno tako, kot da je v proračunu Republike Slovenije važno samo to, da ga imamo, ne pa, kar so prioritete tega proračuna, kaj so programi, v katere namenjamo sredstva, kaj so učinki in cilji, za katerimi stojimo kot nacija, ki jih želimo doseči zato, ker želimo dinamizirati razvoj, ker želimo okrepiti socialno povezanost naše skupnosti in ne nazadnje zato, ker želimo naše gospodarstvo narediti konkurenčnejše in sposobnejše za boj na globalnem trgu.

In sredstva evropske kohezijske politike bodo dodatno prispevala k temu razvojnemu učinku, k ustvarjanju tega finančnega potenciala, ki je naši državi na voljo samo tako, če bomo pravila in programske dokumente ustrezno prilagodili. Naša vlada je k temu odgovornemu delu pristopila zato, ker se zaveda, da je to tista temeljna podstat, po kateri nam pade naše globalna politika ali pa politika uspe. In pri tem ne želim zahajati v to, kakšno je bilo črpanje sredstev po letih, ker ne želim biti na tem mestu boja za interpretacijo, ali je bil minister Žagar pri tem uspešen, ali je bila prejšnja vlada pri tem uspešna ali ne. Tisto, kar nas mora skupaj zanimati, je to, da bomo sredstva, ki jih imamo od tega trenutka dalje pa do konca te finančne perspektive na voljo, uspešno počrpali za dobro lokalnih skupnosti, za dobro gospodarstva, za dobro naše večje socialne povezanosti. Kljub temu mi dovolite, ker je tema neposredno povezana, tudi s tem, kar je država opredelila v slovenski izhodni strategiji, da nekaj povem tudi o spremembah operativnih programov. Mislím, da je pristop, pri katerem stavimo na izvedljive projekte, da v letu 2009 financiramo tisto, kar je v letu 2009 mogoče izvesti, zato da nam sredstva ne ostanejo v Bruslju ali da iz Bruslja ne dobimo povračil, kot se je dogajalo v preteklih letih. S tem ciljem je Vlada pristopila k spremembi operativnih programov in postavila temeljna poudarka teh meril, da morajo ta sredstva služiti za spodbudo dvigu dodane vrednosti našega gospodarstva in ustvarjanju delovnih mest. Veliko sredstev je bilo namreč

doslej počrpanih tudi tako, da smo jih sicer uspešno počrpali, vendar z njimi ni bilo ustvarjenega zelenega razvojnega učinka, ne delovnih mest, ampak, kot pogosto v zadnjem času rečemo, predvsem zidovi, prazne poslovne cone, ki jih je danes težko napolniti z vsebino.

Spremembe prioritet porabe, usmerjene na podjetništvo in razvoj, s temeljnim principom od zidov k ustvarjanju delovnih mest z visoko dodano vrednostjo, k varni prožnosti in socialni kohezivnosti s pospeševanjem razvoja novih zaposlitvenih možnosti in razvojni prometni infrastrukturi, s poudarkom na krepitvi infrastrukture za javni potniški promet, kar je tesno povezano z našimi visokimi cilji, ki bi tudi morali biti predmet splošnega nacionalnega soglasja o prilagajanju in boju proti podnebnim spremembam.

Dal bom primer enega od teh operativnih programov, vpisanega v resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih 2007 in 2023. Jaz sem o tej resoluciji že večkrat na tem mestu dejal, da se mi zdi, da je imela predvsem predvolilni učinek pred lokalnimi volitvami 2006, ko je Vlada postregla s serijo predlogov, kaj bomo v posameznih lokalnih okoljih naredili. Razen tega, da so bili opredeljeni v resoluciji in da so bile v programskih dokumentih opredeljene precej visoke cifre o tem, kako bomo vlagali v te projekte, vsaj izkušnja v gospodarskem središču Oreh pri Mariboru govori, da ni bilo storjeno ničesar drugega. Da ni bila vzpostavljena niti osnovna infrastruktura za izvedbo tega projekta. Se pravi, da ni bil določen nosilec projektov, kompetentna institucija, ki naj zaradi svojega gospodarskega interesa, ali lokalna skupnost zaradi splošnega interesa razvoja področja, ustvari te projekte. Na tem področju se napovedujejo spremembe operativnih programov, žal, ampak ob razumevanju, da je treba poskrbeti za izvedljivost projektov, ki so zastavljeni. Imamo projekt znanstvenega parka v Mariboru, ki bo, žal, v sklopu gospodarskega središča Oreh očitno izpadel zdaj iz nacionalnega okvira, četudi je pripravljen in je morda vprašanje nekaj dni ali tednov za pridobitev gradbenega dovoljenja, da vzpostavimo infrastrukturo, na katero tudi v času krize ne smemo pozabiti. To so institucije podpornega podjetniškega okolja, ki v Mariboru dobro delujejo in ki lahko posledično povečujejo konkurenčnost celotnega območja. V Mariboru imamo letališče, ki stoji na križišču 5. in 10. koridorja in železnice. To je lokacija, ki jo lahko iščete primerjalno po Evropi - lokacijo s tako ugodno prometno lego, s tako dobro navezavo na Luko Koper, recimo. Hkrati je to območje, ki ima prazen zračni prostor.

Ti projekti niso pripravljeni, vendar želim opozoriti, le država je s svojim razvojnim potencialom sposobna ta projekt uresničiti in ga mora uresničiti v nacionalnem interesu, ker uresničenje takega projekta pomeni bistven dvig konkurenčnosti, ne samo za nove investitorje, ki bodo prihajali na tisto območje, pač pa tudi za obstoječo

mariborsko industrijo, ki ne polni prvih strani časopisov, ker ni v tako veliki krizi, ampak ki ima močno najedene vse rezerve in kjer se bodo kmalu začeli dogajati tudi tisti najbolj črni scenariji, če ne bomo ustrezno reagirali, tudi s tem, da v času krize ne bomo pozabili na tisto, kar nam je srednje- in dolgoročno pomembno. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Mag. Franc Žnidaršič ne bo razpravljaj. Gospod Franco Juri.

FRANCO JURI: Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Pričakoval in upal sem, da bo ta razprava zanimiva in koristna spodbuda Vladi in vsem nam za to, da še enkrat premislimo in izboljšamo sistem financiranja projektov, ki so pomembni za kohezijo naše države, in da bomo pri tej razpravi izhajali iz nekaterih dejstev. Žal, doslej smo s strani predlagatelja in opozicije slišali predvsem politično razpravo. Ali še hujše, slišali smo in bili priče poskusu osebnega diskreditiranja državne sekretarke in povezovanja njene sedanje vloge s takratno vlogo, kar seveda spominja na nekakšno obliko maščevanja, češ, državna sekretarka, ki je pripadala Računskemu sodišču takrat, je pripomogla k temu, da je Računsko sodišče nekaj netransparentnosti oziroma nepravilnosti pri udeležbi nekaterih občin, nekaterih subjektov v evropskih razpisih tudi ugotovilo. Mi za enkrat razpolagamo s podatki in dejstvi, ki so jih podpisali strokovnjaki Računskega sodišča. Zdaj pa govorimo o hipotetičnih neuspehih oziroma neuspehih sedanje vlade, ne da bi razpolagali s podobnimi primerjavami, ne da bi razpolagali z ocenami Računskega sodišča, kar dviguje ali znižuje raven razprave na politično razpravo, na domneve in kot sem že prej rekel na nedopustne oblike diskreditiranja ad personam. To smo slišali od predlagatelja, ki ni prav simbol zanesljivosti. Predlagatelj je nedavno govoril veliko stvari, tudi na televizijskih ekranih. Od njega sem slišal, da je Grčija jadranska država in čisto sprevrženo tolmačenje 86. člena Ustave. In se sprašujem, če si upa trositi takšne neresnice in netočnosti o nekaterih pomembnih temah, koliko resnice in koliko točnosti je v njegovih današnjih ugotovitvah?!

Ampak ne glede na to. Tema je resna. Razpravljamo o vprašanju učinkovitosti in transparentnosti razpisov in relaciji, ki se pri teh razpisih vzpostavlja med lokalnimi skupnostmi, med lokalnimi oblastmi in državo na eni strani, ter med državo in Evropsko unijo na drugi, in seveda med končnimi uporabniki, to so lokalne oblasti, in Evropsko unijo. Žal poteka razprava na zelo lahkotnem, ležernem nivoju. To kar smo slišali danes, izhaja iz nekaterih spoznanj, izkušenj nekaterih županov iz manjših občin, kjer seveda govorimo o nekaj milijonih proračuna in ki bi želeli na zelo ležeren način tolmačiti in razumeti in celo svetovati, kako črpati in kako ravnati do velikih sistemov kohezivnih skladov Evropske

unije, ne da bi razumeli, da pri Evropski uniji, če narediš eno napako, drugič nimaš več nobenih možnosti kandidirati pri razpisih. In to se je žal dogajalo v prejšnjem mandatu. Slišali smo, kako je bila prejšnja vlada uspešna pri črpanju evropskih sredstev, kako smo bili nekje vedno na ravni 60% realizacije, maksimalno 70% realizacije in to zaradi, recimo temu, zaradi šlamparije takratnega kandidiranja na ravni projektov, ki so bili zanimivi predvsem za občine. In danes se tukaj spet pojavlja in poraja ta polarizacija med ozko lokalnimi interesi na eni strani, torej tisti župani, ki niso bili zadovoljni z nekaterimi rezultati, z nekaterimi razpisi, se danes oglašajo, domnevam, da če bi bili, če bi dobili razpis, ki jih je v tistem trenutku zanimal, danes ne bi sploh sprožili te razprave, ker jih ne zanima celoten sistem, ampak jih zanima, kako se bo po hitrem postopku lahko doseglo tisto, kar menijo, da je za njihove volilne interese doma pomembno. In če se to ne zgodi, krivijo gospod Jerino, krivijo Računsko sodišče. Danes je spet Računsko sodišče tarča nekaj zanimivih polemik, češ, oni so interpretirali naše želje, naše potrebe. Ne, Računsko sodišče je tam zato, da zagotovi transparentnost razpisov. In če te transparentnosti ni na nacionalni ravni, ne pričakujte, da bo Evropska unija padla na finto in da ne bo razumela teh nepravilnosti. In ko se to zgodi, je prejudiciran sistem za vsa naslednja leta. Evropska unija zahteva maksimalno transparentnost. Ta eksces transparentnosti verjetno potem vpliva na preudarnost delovanja države. In tako mora biti. In če sedanja vlada ne želi ponavljati istih napak, ki jih je storila prejšnja vlada, vi to imenujete neučinkovitost ali počasnost. Bomo videli. Bomo videli na koncu mandata in takrat bomo imeli parametre za objektivno primerjavo, koliko je bila uspešna prejšnja vlada in koliko bo uspešna ta vlada. Vi po poldrugem letu mandata danes ocenjujete brez podlage. Na podlagi nekaterih izključno lokalnih interesov gospoda, ki seveda trosi neresnice o pomembnih vprašanjih po televiziji in se za to niti ne opravičuje. Danes sem slišal ogromno diskreditacije iz njegovih ust na račun državne sekretarke. Meni se zdi nespodobno, da se na tak način obravnava tako pomembna tema, kot je črpanje in razpisi za črpanje evropskih sredstev, in da se vsa stvar deplasira. Pa je škoda, ker razprava sama po sebi je zanimiva, je pomembna in jaz mislim, da je koristna tudi za Vlado, če bomo utemeljevali in če bomo Vladi sugerirali nekaj, kar ima podlago. Če bomo nadaljevali po tej poti, iz te večerne seje ne vidim nobene koristi. Upam, da na koncu ne bo tako, zato pozivam kolege iz opozicije, da v nadaljnjih razpravah malo depolitizirajo tematiko in naj skušajo biti, ne bom rekel, konstruktivni, ker je obsoletna beseda, ampak vsaj kreativni. Hvala.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Besedo ima gospod Jožef Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi! Bom začel kar tam, ko je govoril omenil, da se je danes tu diskreditiralo državno sekretarko. Reči moram, da vse te navedbe, ki so bile tu podane, so navedene ob znanem pismu ministra gospoda Gjerkeša, s 4. 11., ki ga imamo vsi poslanci, ne glede na to, kakšen status ima to pismo. V tem pismu piše, da državna sekretarka prevzema vso politično odgovornost s tem, kar je naredila, z intervencijo, ki je preprečila 396 milijonov sredstev iz programa razvoja regij in da je to naredila na lastno pest. Če je nek minister to napisal v stiski, ker je ugotovil, da ko je postal minister, je v enaki situaciji kot njegova predhodnica, ministrica Ploštajnerjeva, ki je odstopila zaradi tega, ker so znana omrežja znotraj Vlade krojila usodo dodeljevanja sredstev regionalnim skupnostim in občinam. Šlo pa je za prevzemanje denarja. Saj gre v tej državi izključno in samo za denar vsepovsod! In se mi zdi, da ta vlada bazira odločujoči center moči na tem, kako izpeljati dodeljevanje denarja Evropske unije, recimo, točno določenim, posvečenim krogom. In ko smo imeli primer, da je bilo že izpogajanih 296 milijonov sredstev in so bili vsi sestanki opravljeni, kot iz teh pisem izhaja, je intervenirala državna sekretarka, očitno po naročilu ministra Gasparija. In do teh sredstev ni prišlo. Prepričan sem, da je tudi moja lokalna skupnost na bistriškem območju pri marsikaterem projektu "padla skozi" zaradi tega, ker se je v področje Službe Vlade za lokalno samoupravo vmešalo neko drugo ministrstvo, nadministrstvo, nadminister v tej Vladi in državna sekretarka. In če minister pravi, da prevzema vso politično odgovornost za to, zakaj je ne prevzame danes? Poslušajte, tudi to pismo in s tem povezane zadeve so podobna afera, kot je afera Baričevič, z intervencijami, kdo stoji v ozadju. Teh afer je preveč v tej državi! Tu neke naveze delujejo v tej državi mimo legalnih struktur, absolutno mimo legalnih struktur. In v tej zadevi bi tudi že moral kdo odstopiti, ne samo minister Pogačnik v neki drugi zadevi. Tudi tu bi bila potrebna politična odgovornost in takojšen odstop, kajti te stvari so pošastne. In posledice so potem - veste, kje? Posledice so taki naslovi, kot je "Katastrofalno poslovanje LHB Frankfurt". Tudi tam so vpleteni isti finančni krogi, ki upravljajo z državnim denarjem. Vemo, da so kolega Petka hoteli ubiti - pa jim ni uspelo -, ko je pisal o LHB kreditih gospodu Zakeršniku. Zdaj imamo tu posledice za vse državljane - ponovno bomo sanirali Ljubljansko banko. Iz žepa vsakega državljanca bodo potegnjena nova sredstva zaradi teh finančnih malverzacij. In zaradi teh malverzacij ni bilo razpisa. Kako dolgo še, se sprašujem, bodo vsi tiščali glavo v pesek, pisali poročila, ustanavljali komisije samo zaradi tega, da se ne bo zgodilo nič. In glejte, ta omrežja so katastrofa, so poguba za Slovenijo. Sedaj v teh dneh, in to je treba reči, je aktualno, kaj vse se je dogajalo pri tej aferi

z bulmastifi. Kdo vse je interveniral? Kakšne so te sorodstvene naveze? Danes piše, kdo je nečak od ministra Pogačnika. Saj to je vse povezano. Kakšno vlogo je imela ministrica Kresal? Kakšno vlogo je imelo Združenje Yes? Pa saj to je pošastno.

Te stvari na tak način, da je žrtev stalno lokalna skupnost, da so žrtve mali ljudje, na tak način enostavno ne gre več naprej. Dajmo se danes na tem zasedanju zmeniti, da sprejmemo zavezujoč sklep, da je bila narejena velika napaka. Ne napaka, da je bilo narejeno nedopustno ravnanje in da to, kar je že minister enkrat zapisal, da mora nekdo prevzeti politično odgovornost. V tem trenutku politično. Kaj je še drugega, pa je treba tudi razčistiti. In, gospe in gospodje, če tega nismo sposobni, če tako nazorno napisanih stvari nismo sposobni razbrati in ukrepati, potem ljudje ne bodo imeli zaupanja tudi v delovanje tega parlamenta, potem bodo prepričani, da je marsikje še kaj pod "strogo zaupno" zapisano pa so to ilegalne tajne, ki preprečujejo, ki ščitijo pravzaprav kazniva dejanja. Jaz sem za to, da se te stvari dosledno razčistijo in da ukrepamo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Franco Juri, replika.

FRANCO JURI: Tako je, gospod predsednik. Kolega Jerovšek je zašel v druge sfere, ampak na začetku se je vendarle skliceval na neko mojo ugotovitev, da danes smo bili priče nedopustnemu diskreditiranju neke osebe. In predlagatelj gospod Pukšič je nekajkrat ponovil, da državna sekretarka deluje in blati Slovenijo za lastne interese. Poglejte, to je hudo diskreditiranje, ki bi, če ne bi imeli imunitete, terjalo, verjetno zahtevalo ali omogočilo celo ovadbo zaradi obrekovanja ali razžalitve. Ampak to si mi dovolimo kar tako, brez vseh dokazov. In to od gospoda, od poslanca, ki je na televiziji rekel mirno, da je Grčija jadranska država. Lepo prosim! Poglejte si malo zemljevid. Ali da 86. člen pove to, kar seveda ne pove. In to ste povedali na Odmevih, gospod Pukšič. Vi niste kredibilni. Niste kredibilni in druge blatite kar tako.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Pukšič imate besedo, ampak ne replike.

FRANC PUKŠIČ: Glavno, da so kredibilni iz Zaresa in LDS, sicer se je njihova kredibilnost pokazala sploh z vašim predsednikom, ki pride in laže in je še naprej minister. To je vaša kredibilnost.

Da smo diskreditirali neko osebo. Nismo je diskreditirali, niti slučajno, ampak branimo interese Slovenije, državljanek in državljanov te države. Ta gospa je diskreditirala to državo in je diskreditirala kabinet ministrov, nekaj ministrov, ko je na dan, ko je bilo podpisano

pismo, po telefonski intervenciji poklicala komisarja in mu je povedala, da dobi drugo usklajeno pismo. Da tisto, kar je dobil, bilo pa je usklajeno, torej ni. Ministri so skočili v zrak in rekli, da potem prevzema tudi vso politično in materialno odgovornost. Pa se seveda to ni zgodilo, ker sedi v takšni vladi, kjer je postala vrlina laž, laž ministra, laž predsednika stranke in laži nekaterih drugih kolegov tudi danes tukaj. Za to gre, za skrb te države.

Strinjam se, da nekateri problemi, ki so ob raznih razpisih, nastanejo, ker se izvajalci vsega ne držijo. Na nekaj takega je opozorila gospa Pečanova. Vendar ni za to odgovoren minister. Imam v mislih tistega kmeta, ki je na kmetijskem zemljišču, ki ga je prijavil, dal zgraditi neko trgovino. Ampak za to ni kriv sistem, ki je izpeljal razpise o operativnih programih. V tej državi veljajo zakoni. In tudi v Državnem zboru nismo za kršenje teh zakonov krivi tisti, ki jih sprejemamo. "Klokočovnik zadovoljen, Pečanova na Ustavno sodišče (Izola, 11. januar), zadovoljen nad končnim izidom in poudaril, da je na volitvah zmagal že novembra." Naj se spomni, kaj je delala. In, gospa Pečanova, "župan občine Izola Tomislav Klokočovnik je ovadil nekdanjo županjo Bredo Pečan." Najprej je treba pomesti pred svojim pragom in nato pometati pred pragom drugih.

Vsekakor bi od gospe Pečanove in gospoda Jeriča resnično morali zahtevati, ne prositi, zahtevati, da v Državnem zboru povedo konkretne primere, za katere so rekli, da o njih ne bodo govorili, ker jih očitno nimajo in jih ni, da je Svet regij sprejel program in da so ga na ministrstvu ali na Vladi, kdorkoli že in kjerkoli že, spreminjali. Torej, naj jasno povedo, komu, kdaj in kje se je to zgodilo, sicer je to eklatantna laž, ki je bila ponovno izrečena v parlamentu.

Drugič. Res je to, kar je rekel kolega Jerič, da so bili tisti roki kratki. Bili so seveda taki, kot so bili tudi za koriščenje sredstev na podlagi 23. člena, financiranje občin. In zelo dobro veste, kolegi župani, koliko časa smo imeli, da smo lahko to realizirali in na kakšen način. Da so bili tisti roki kratki, je sicer res, res pa je tudi, da nam je Ministrstvo za lokalno samoupravo dalo možnost oziroma smo zahtevali podaljšanje rokov, kar smo tudi dobili in so se stvari izpeljale. In za konec, kot sem že omenil, na tem 5. razpisu oziroma pozivu, ki so ga pripravili, smo našli 11 oziroma 12 različnih napak oziroma nelogičnosti, ki so nastale. Ena izmed takšnih je, kar sem že omenil, izločitev cest, potem vlog ne bodo pregledovali več zaposleni na SVRL, ampak jih bodo pregledovali neki zunanji strokovnjaki. Kdo bo te strokovnjake plačal, s katerega naslova in s katerih sredstev boste vzeli denar? Pri evidentiranju razpisa za mejo s Hrvaško kako lahko dobijo evidenčno številko projekti po vrsti, če pa jih pride dnevno 10 ali več?

In naj povem samo še eno stvar. Napisano je, da v primeru, če projekt ni večji od milijon evrov, ni treba

pripraviti analize stroškov in koristi. Veste, da je IP minimalni dokument, ki ga je treba narediti. Že po uredbi o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijskega dokumenta ga brez analize stroškov in koristi enostavno ni mogoče narediti. Tako to niso neke posebne olajšave.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod mag. Andrej Vizjak.
Prosim.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Hvala lepa, spoštovani. Lepo pozdrav ministru.

5. razpis, ki smo ga zelo dolgo čakali, je bil praktično povod za to razpravo in zahtevo za sklic. Vzrokov je več. Po mojem je ključni vzrok neučinkovito črpanje evropskih sredstev in določeni znaki, ki kažejo na to neučinkovito črpanje evropskih sredstev. Namen te današnje razprave je predvsem položiti Vladi in pristojnemu ministru na srce sporočilo, da velja res narediti vse, kar je možno, da pride do učinkovitejšega črpanja evropskih sredstev. Zakaj? Črpanje evropskih sredstev je lahko izjemno pomemben instrument tudi v boju zoper krizo na gospodarskem in na socialnem področju ter na področju posodobitve nujne razvojne infrastrukture v naši državi. Sedanja vlada, če želi ali ne želi priznati, je dobila na področju črpanja evropskih sredstev zelo dobro dediščino. Fantastično izpogajano finančno perspektivo, dobrih 5 milijard sredstev na voljo, pri čemer je treba v evropski proračun plačati zgolj 3, kar pomeni, da je v neto poziciji skozi finančno perspektivo v 2 milijardah plusa. In tukaj želim tudi odgovarjati tistim, ki pravite, da je uspešna neto pozicija v višini 155 milijonov v lanskem letu dokaz učinkovitega črpanja. Niti približno, spoštovani! Prav sramotno bi bilo, če ne bi bila neto pozicija tako pozitivna, oziroma še bistveno bolje bi lahko bila pozitivna glede na to dejstvo, da imamo kar 2 milijardi pozitivne bilance na nivoju cele finančne perspektive. Zakaj je potrebno to sporočilo parlamenta Vladi, da se velja potruditi okoli črpanja evropskih sredstev in ne postopke dodatno zbirokratizirati in zapletati? Zaradi tega, ker se prav to dogaja. Če sedaj odmislimo, da smo več kot eno leto zaradi raznih razhajanj med resorji te vlade čakali na ta peti razpis za razvoj regij, ko pa smo ga videli, uvaža neke nove prepreke, ki jih prej ni bilo, in jaz mislim, da so tudi sedaj nepotrebne. Ne vem, zakaj bi moral že ob prijavi nekdo imeti pravnomočno gradbeno dovoljenje, zakaj ni to moč v določenem obdobju si pridobiti pred investicijo in tudi vse te stroške, povezane s pridobivanjem tega, vključiti med upravičene stroške, čeprav je to seveda tudi sedaj možno. Gre pa za likvidnostni problem, ki ga mora nekdo imeti, in pred razpisom vse to financirati. To je ena stvar, ki je dodatno zbirokratizirala, po moji oceni po nepotrebem, in naredila določeno selekcijo med projekti. Marsikatera občina se ne bo

mogla prijaviti z določenim projektom na razpis, ker ne bo imela gradbenega dovoljenja do konca aprila, ko je tisti skrajni rok. V dosedanjih štirih razpisih ni bilo tega pogoja. Nova dodatna birokratska ovira, ko ste pa rekli, da boste debirokratizirali te postopke.

Drugo je tudi ta diskrecija, ki si jo je služba vzela in bo presojala regionalnost občinskih projektov. Tu ministra sprašujem: Ali bo posegala Služba vlade oziroma Vlada v projekte, ki jih bodo za razvoj regij predlagale lokalne skupnosti oziroma prijavitelji, in ugotavljala, ali je nek vrtec, ki se želi financirati iz teh sredstev, ali kak drug projekt pomemben za razvoj občine? Bo prijavljen, pa bo letel ven zaradi te neregionalnosti. In še nekaj, zakaj menim, da je razmeroma zaskrbljujoče stanje na črpanju. Izhajam iz dokumenta, ki ga je sama služba Vlade oziroma Vlada na podlagi Službe Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko poslala nam poslancem. Če pogledate na strani 8, lahko vidite, kako poteka črpanje vseh treh operativnih programov finančne perspektive 2007 in 2013. In če boste tole pogledali, boste ugotovili, da je bilo izplačanih sredstev kohezijske politike do konca lanskega leta zgolj približno 15% od vseh možnosti, zgolj 15% finančne perspektive je bilo izplačano do konca lanskega leta, povračil pa približno 5%, certificiranih povračil. To pomeni, do konca lanskega leta je bilo izplačano iz proračuna Republike Slovenije 15% vseh možnih razpoložljivih sredstev. In če gremo nekoliko v strukturo, ko govorim za vse tri operativne programe, če pogledamo recimo operativni program Razvoj človeških virov, lahko ugotovimo, da je bilo izplačanih sredstev kohezijske politike manj kot 10% in da je bilo certificiranih zahtevkov za povračila nekaj procentov, 2%, 3%, ne da se zbrati, ker je toliko malo. Podobno je pri prometni infrastrukturi in infrastrukturi varstva okolja in podobno. To so podatki, ki so vladni uradni podatki, nič ni izmišljenega, in ki nič drugega ne povedo, kot samo to, da zadeva ni idilična, idealna in da velja tudi s strani poslancev dati eno sporočilo, impulz vladi, da tukaj le malo pohiti in pospeši. To so konkretni podatki iz dokumenta in verjemite, da so točni.

Pa še nekaj. Zelo slabo sporočilo daje Vlada Sloveniji, ko je revidirala resolucijo nacionalnih razvojnih programov in predlaga, da se iz te resolucije izloči cela kopica nekih pomembnih nacionalnih razvojnih projektov, kot so posamezna logistična središča, na primer, pa ne prihajam iz Maribora ali okolice Maribora, logistično središče Oreh je prepoznano kot nacionalno neperspektivno in ga zato predlaga v uvrstitev nekih regionalnih programov.

Najbolj me skrbi, da so razvoj cestne infrastrukture oziroma te nujne razvojne osi, na primer tretja razvojna os, da so te osi črtane iz resolucije nacionalnih projektov, kot da to ne gre za ključne nacionalne projekte. Na primer, tretja razvojna os, ki povezuje Koroško z Belo krajino skozi Posavje,

da to ni več ključni nacionalni cestni projekt. Jaz mislim, da je in da mora biti. Vendar ne, sedanja Vlada ga črta.

Spoštovani, želim povedati, da so slaba sporočila, ki jih dajete gospodarstvu. Namesto da bi črpanje evropskih sredstev bil pomemben inštrument, protikrizni razvojni inštrument, postaja poligon nekih političnih obračunavanj in mislim, da je ta seja namenjena pozivu Vladi, da končno pospeši in da je na tem področju učinkovitejša.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Bogdan Barovič. (Ga ni.) Gospod Anton Anderlič, prosim.

ANTON ANDERLIČ: Spoštovani! Res je vprašanje, kakšen je namen današnje seje. Ali gre za to, da bi ugotovili dejansko stanje na tem področju, torej na področju financiranja projektov s pomočjo sredstev, ki jih črpamo iz tako imenovanih sredstev EU, kar prav gotovo niso, saj gre vendarle za to, da po nekem mehanizmu črpamo denar, ki je tudi naš, ki ga vplačujemo v evropski proračun. Očitno je, da namen te točke presega to, da bi želeli vsi skupaj ugotoviti, ali je kaj narobe ali je kaj mogoče izboljšati in kaj bo kdo naredil pri tem, da se bo izboljšalo stanje, če je slabo. Kar povprek govoriti o tem, kako je bilo vse narobe, kako je ta, kako je oni nekaj zamočil in ni opravil svojega dela. Ne vem, zakaj z eno besedo ne rečemo tega, da smo že imeli ob zaključnem računu za 2007 in 2008 in tako naprej vrsto težav z interpretacijo, kaj se je v preteklosti dogajalo. Nikoli očitno ne bomo prišli do enotnega odgovora, ali je bilo v preteklosti črpanje sredstev učinkovito ali ne. Nasprotno. Ostali bomo očitno vsak na svojem bregu, ampak če ne pridemo do odgovorov, potem tudi ne moremo izboljšati stanja. Gre očitno za to, da je treba dokazati v tem trenutku in sedaj, da je to še eno področje, ki je šibka točka te vlade in zato z vsemi topovi nad to področje. Verjamem, da je smiselno, tudi v politiki, da se problemi, zastoji, rešujejo in odgovornost pri tem, če problemi so, imamo tudi mi, sploh tam, kjer sprejemamo ustrezno zakonodajo in podlage za reševanje. Je pa tudi res, da jih nekateri najraje ustvarjajo in da kažejo s prstom drugam. In še tretja resnica obstaja, da nekaterih problemov sploh ne bi bilo in jih ti isti ne bi mogli reševati, ker jih ne bi bilo, če njih tam ne bi bilo. To je pravzaprav zelo velika resnica. Nekateri problemi se torej vlečejo skozi nekaj let in so nastavljeni mehanizmi, kakorkoli pač že, ki so povzročili tudi nekatere probleme, da jih je treba sedaj reševati. Z gotovostjo vam lahko trdim, da sem se seznanil z nekaj konkretnimi primeri, z nekaj konkretnimi projekti, ki so zastali zato, ker so bili peljani s figo v žepu. Iz omar so padali okostnjaki na način, podpisan papir s strani dveh ministrov, eden se piše Podobnik, eden se piše Žagar, DDV kot upravičen strošek bomo poračunali iz integralnega proračuna v naslednji perspektivi, ker ta projekt se je začel že v

prejšnji perspektivi. Ko pride seveda to na mizo, se ugotovi, da tega denarja za to ni. In kako naj ta projekt gre potem naprej. Ni načrtovan v proračunu, ni načrtovan v okviru projektov oziroma nalog ministrstev itn., in to je seveda treba reševati. Seveda bi lahko tudi rekli, kje vse je odgovornost na strani pripravljavcev razpisov, na strani pripravljavcev dokumentacije za razpise, na strani, itn., itn, ali pač tudi na strani tistih, ki silijo nek razpis za vlaganje v turistično infrastrukturo. Razpis je objavljen. Tako rekoč pisan na kožo dvema potencialnima koristnikoma, na kar se ugotovi, rok poteče, investitorji - v enem primeru je bil Vegrad, Klima Petek in podobni, ne zadostijo pogojem razpisa in razpis pade, denar ostane tam. Verjamem, da so se konkretni ali pa konkreten, tudi poslanec, v tem prepoznali in ni treba konkretno navajati. In sedaj pa, obrniti logiko in reči, kriv je sistem, krivi so vsi tisti, ki s tem denarjem upravljajo, ki sodelujejo z Brusljem itn., brez da bi upoštevali vse okoliščine, in da bi mogoče celo sodelovali pri tem, kako bi bili vsi skupaj uspešnejši, to pa ne. Kazati s prstom. Zahtevajte odgovornost, ampak dokažite, kaj vse je narobe.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Ivan Grill.

IVAN GRILL: Najlepša hvala. Spoštovani predsedujoči, spoštovani gospod minister.

Osebnostno pozdravljam takšno sejo, kot je danes, in verjamem in upam, da bo to predvsem vam, gospod minister, lahko v pomoč pri vašem nadaljnjem delu. Ne samo to, da boste dobili nekaj kritik, verjetno tudi pohval, kajti v tem času ste le naredili korak naprej, da smo prišli do tega petega razpisa. Predvsem pa verjamem, da vam bo Vlada oziroma tisti ministri oziroma tisti resorji, ki so bili do vašega resorja do sedaj nenaklonjeni oziroma zavirajoči, da se le ne bodo tako samopašno obnašali in skušali tista sredstva, ki so skozi vaš resor plasirana v slovenski prostor, da bodo do tega bolj spoštljivi. Zato bi na koncu te razprave pričakoval oziroma bi vas prosil za vaše stališče, mnenje, ali je takšna seja, kot je današnja oziroma ta točka, lahko v korist, ali ne. Sam ocenjujem, da je, pa tudi v koaliciji.

Slišati je bilo kar nekaj očitkov, da je taka seja neproduktivna, izguba časa, da se po nepotrebnem ukvarjamo z nekimi zadevami, namesto da bi se ukvarjali s konkretnimi. Pravim, da je ravno takšna seja zelo zelo konkretna. Nobenega izmed nas ne sme biti tukaj, ki ne bi bil zainteresiran, da uspemo iz Evrope, kar nam je dano na pladnju, počrpati 5 milijard denarja oziroma 2 milijardi več, kot bomo vložili. To je veliko denarja. In za pripravo projektov, da bomo lahko to počrpali, bo treba veliko dela, veliko enotnosti, ne pa, da se drug drugega spotika. Vesel sem, da je nakazal dobro delo

prejšnjega mandata Vlade, kjer je bilo veliko razpisov narejenih, veliko projektov pripravljenih. Na podlagi teh projektov, spoštovani poslanci iz koalicije, ki danes ponovno zatrjujete neko v bistvu neresnico, da so sredstva, ki so v lanskem letu prišla v Slovenijo, zasluga te vlade. Ni res. To je enako kot nekdo, ki prevzame kmetijo od nekoga, ki je v spomladanskem času sejal, v jeseni pa nov lastnik žanje in se bo potem on hvalil, da je to njegov pridelek. To je nepomembno. Pomembno je, da Slovenija dobi čim več sredstev. Brezpredmetno se tudi meni zdi, da se ukvarjamo s tem, kdo je zaslužen, kdo ni zaslužen za nazaj.

Poskušajmo skozi takšne razprave opozoriti, kje se zatika, odstraniti moteče elemente, kot je tudi državna sekretarka na ministrstvu za razvoj, pri gospodu Gaspariju. Kajti, nedvomno je, to je tudi v časopisu oziroma medijih bilo povsem jasno povedano, da je bilo z njeno urgenco kar veliko zapletov. Pomagajmo, da tiste moteče elemente tudi odstranimo od funkcij, kjer se lahko tudi odloča. In če imamo preveč birokracije - imamo jo - to ugotavljajo vsi. Povprašajte malo po razvojnih agencijah, po občinah, kako je zapleteno pripravljati razpise, koliko nepotrebnega balasta je. Poskušajmo odpraviti to stvar. V prejšnjem mandatu se je marsikateri postopek poenostavil, pa smo bili še vedno lahko deležnih kritik, da je treba še marsikaj narediti, da se stvari poenostavijo. Dajmo tem težavam, tem problemom posvetiti napor. Naj to ministrstva, mogoče tudi vaša služba, gospod minister, pripravi neke predloge in rešitve, in da potem tukaj v parlamentu, če bo treba, s kakršnimikoli spremembami stvari skušamo urediti. Ne pa, da se prepiramo, kdo je zaslužen, kdo ni zaslužen za karkoli naprej. To seveda ne bo nobenemu nič prineslo. 2013 bo zelo zelo hitro tukaj, če sredstev seveda ne bo, bo to izgubljena priložnost in seveda tudi vsa strategija, ki jo je ta vlada pripravila, o kateri bomo sicer razpravljali kasneje, se veliko opira ravno na ta sredstva, ki naj bi jih dobili iz Evrope. Bojim se, da bo že v samem začetku ta strategija nerealna, če ne bomo uspeli pripraviti naših institucij, naših projektov, našeo zakonodaje oziroma predpisov na način, da nam bo seveda potem to črpanje sredstev tudi možno. Jaz si seveda želim pa verjamem, da cela Slovenija, vse občine, vsi župani, županje, da bomo ta sredstva seveda tudi čim bolj smiselno pridobili pa tudi uporabili. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod minister.

DR. HENRIK GJERKEŠ: Hvala lepa, gospod predsedujoči. Spoštovane poslanke in poslanci.

Kot je zadnji razpravljavec omenil, jaz dejansko razumem današnjo razpravo kot dobronamerni prispevek k boljšemu in bolj učinkovitemu črpanju evropskega denarja, tako vsebinsko kot količinsko. Tudi na področju razvojne prioritete, razvoja

regij, o katerem bi se morali prvenstveno danes pogovarjati, in tudi moja razprava oziroma moja razlaga je šla v tej smeri, da smo dobili evropsko kohezijsko politiko v nekem stanju, ki ga je bilo treba sicer nadgraditi, ampak je bilo dobro spogajano, je bilo dobro zastavljeno, vendar kot pravim, ne do konca razdelano. Seveda ne more biti nek postopek, ki zahteva večletno implementacijo, že na začetku do konca izdelan. V tem se najbrž strinjamo. To, da smo dobili fantastično izpogajano finančno perspektivo, s katero zdaj delamo bolj slabo oziroma slabo črpamo, kakor slišim desetkrat na dan, pa spet ne more biti res. Ne bom razpravljajal z gospodom Vizjakom na to temo, vendar samo pravim, če poslušam ponavljajoče se trditve, bom tudi sam neargumentirano nazaj povedal, da to enostavno ni res, ker sem danes to že trikrat argumentiral.

Moram se pa odzvati na dve trditvi, ki ju je omenil gospod Vizjak. Prva se nanaša na povečano birokratiziranje in predvsem na nove prepreke - torej, zakaj pravnomočno gradbeno dovoljenje pri 5. javnem pozivu. Analiza prvih štirih je pokazala, da je obstajal relativno visok delež operacij, od katerih so prijavitelji odstopili, in sicer 6%, govorim o prioriteti "razvoj regij", vsi štirje prvi razpisi, in visok delež operacij, za katere je moral biti podaljšan rok izvajanja, to je 23% operacij, ki naj bi se zaključile do 30. 9. 2009. To kaže na slabo pripravljenost operacij ob odobritvi, saj je večina zamud temeljila na pomanjkljivih ali manjkajočih dovoljenjih za poseg v prostor in težavah pri pridobivanju potrebnih zemljišč. Ni dovolj samo dovoljenje za poseg v prostor, treba je pridobiti tudi zemljišča za izvedbo investicije. Zato smo se po eni strani odločili, da damo kot pogoj za uvrstitev nekega projekta v izvedbeni načrt to, da ima projekt gradbeno dovoljenje, s tem da je ta pogoj bil znan že vsaj pol leta. In tisti, ki so se resno pripravljali na 5. javni poziv in ga čakali resda pol leta, mislim, da bi morali biti pripravljeni tudi z dovoljenjem za poseg v prostor. In to ne bi smela biti neka ovira, hkrati pa pospešuje črpanje evropskega denarja, za kar smo pa vsi prisotni zainteresirani, da poteka čim bolj nemoteno. Skratka, to je bil razlog. Poleg tega pa smo komplementarno s tem zahtevkom omogočili tudi več dopolnitev izvedbenih načrtov v letu, in to do maja 2010, 2011 in 2012. Druga trditev, na katero moram odgovoriti, je pa najprej trditev, da ima Vlada oziroma služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko diskrecijo za izbiro vsebine izvedbenih načrtov, čemur je sledilo vprašanje, ali bo država posegala v izvedbene načrte. Torej, najprej trditev in potem vprašanje. Ne, ne bo. Smo pa morali dopolniti postopek potrditve izvedbenih načrtov z dvostopenjskim postopkom vsled pripomb Računskega sodišča in Urada za nadzor proračuna za to, da je sam postopek bolj transparenten in hkrati, da so tisti cilji zajeti v izvedbenih načrtih, ki so zavezani s cilji kohezijske politike. Skratka, Služba Vlade za lokalno samoupravo poda mnenje po pregledu izvedbenega načrta in to

mnenje posreduje svetu regije, ki je edini izključeno pristojen za potrditev izvedbenih načrtov. To veste, župani še najbolj. Mislim, da je ta trditev mimo konteksta in bi pomenila kršitev osnovnih postopkov pri razvojni prioriteti razvoja regij, kjer dejansko potrebe in zahteve po razvoju morajo izhajati iz regije, za katero so sredstva tudi namenjena. In tega se na Službi Vlade in sploh na Vladi držimo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Pukšič. Želite repliko ali kot predlagatelj?

FRANC PUKŠIČ: Kot predlagatelj.

Samo tole, ker je minister sedaj izključno na koncu poudaril, da je svet regij tisti, ki je odgovoren za potrditev projektov. Minister povejte Državnemu zboru, ali je bil kakšen projekt, ki je bil izven tega, da je bil potrjen na svetu regij, financiran. Ali ste te nepravilnosti ugotovili, kot je bilo danes v tej dvorani tolikokrat rečeno?

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod minister, izvolite.

DR. HENRIK GJERKEŠ: Spoštovani gospod Pukšič, sedaj me sprašujete za pristojnosti, ki jih ima Računsko sodišče. To morate v poročilo Računskega sodišča pogledati in tam bo jasno. Mi nismo nadzorni organ samemu sebi. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavcem, kolegice in kolegi.

Proti koncu te razprave bi rekel, lahko tudi upoštevam to, kar nekateri razpravljavci pravite, da je zdaj malo pozno ta razprava, ko ta razpis je. Sam se seveda strinjam, da bi bilo bolje, da bi bila ta temeljita razprava pred približno pol leta. Upam si trditi tudi, da če bi bila takrat, da bi bil ta razpis, ki je predmet tudi te razprave ali pa vzrok za to razpravo, čeprav pravi vzrok je tudi tista slavna intervencija, ki je bila že obravnavana na odboru pa očitno zavrnjena, čeprav sam trdim, da seveda neupravičeno.

Treba je dati, moram v začetku reči, da je treba dati priznanje ministru Gjerkešu z ekipo, da je dobro zagrabila za delo in da daje upanje na to, da bodo ti postopki dobro tekli naprej. Čeprav se seveda ne morem znebiti občutka, da je bilo v začetku tega mandata mišljeno seveda s strani koalicije pa le malo drugače. Tisti, ki smo bili na predstavitvi, na hiringu bodočega ministra Gasparija, smo poslušali takrat razpravo, njegovo predstavitev, ki je bila kot izvleček iz koalicijske pogodbe, da mislijo popolnoma spremeniti sistem postopkov črpanja evropskih sredstev. Tega se verjetno ne da

zanikati. Ravno s strani naše poslanske skupine, kolega Bogoviča in pa njegove razprave in moje razprave, kjer sva opozarjala, še najbolj kolega Bogovič, ki dobro pozna ta sistem, sistem vseh postopkov črpanja evropskih sredstev, da bi z morebitno spremembo, ki je bila predvidena v koalicijski pogodbi in na hiringu tudi predstavljena, da bomo seveda s tem zavlekli vse postopke za leto, leto in pol. Ampak prepričan sem, da se je ta težnja vlekla še naprej tudi za časa ministrice Ploštajnerjeve in da je zagotovo bil tudi to eden od razlogov, da je morala, če je hotela obvarovati ne samo svoje ime, ampak obvarovati to, da bodo ti postopki končno enkrat stekli in da bo Slovenija imela seveda nekaj od tega. Saj konec koncev za to gre. Tu se strinjam z gospodom ministrom, da ne gre za to, katera stranka bo koristila, kateri minister bo koristil sredstva, komu so namenjena, ali Vladi ali komu, ampak namenjena so razvoju pretežnega dela Slovenije, še posebno tistemu, ki je manj razvit, ki ima večje razvojne težave. Kot rečeno, zdaj kakor koli, k sreči se je zadeva glede razpisov uredila, razpis je bil izveden in konec koncev tudi ta razprava, jaz se nič ne bojim, to kar je eden od kolegov prej rekel okrog hiperproduktivnosti s strani opozicije. Jaz bi si zaželel hiperproduktivnost tudi s strani Vlade, da bi pripravljala zdaj na podlagi te jutrišnje razprave, ki bo o izhodni strategiji, tudi dokumente, ki bodo udeležili to izhodno strategijo. To bi si želel od hiperproduktivnosti Vlade in koalicije in vseh nas, ki smo odgovorni za razvoj Slovenije, da bi pomagali predvsem malim podjetjem, da ne bo takšen velik problem tudi teh minimalnih plač in podobnega. Žal se bomo danes razšli sicer brez kakšnega posebnega sklepa, ampak že sama razprava, jaz upam, da bo dala nekaj pozitivnega. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Anton Kampuš.

Prosim.

ANTON KAMPUŠ: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani minister, kolegice, kolegi.

Ja, sem že nekajkrat poslušal to tematiko, sicer na Odboru za lokalno samoupravo in moram si skoraj podati oceno, da sem bil nekoliko zmeden, ker tematika ni bila podana takšna, kot bi jo pričakoval, ampak je bilo vse drugo. Torej res je, kot pravi minister, mešanje hrušk in jabolk oziroma verjetno tudi nekaj tega, da se pač operira z netočnimi podatki, četudi verjetno je namen nekoliko manipulacije vseh teh zadev. Vsi si želimo, da bi razpisi bili takšni, kot morajo biti, torej kot je ta, ki je bil objavljen. Ampak de facto pa je treba reči, če bi generalno poskušal opredeliti, če bi poskušal generalno opredeliti 2007, 2008, negativna bilanca. Negativna bilanca. 2009 je pač pozitivna bilanca. To je zaključek te razprave in jaz se veselim, če bo kdo še iz

tega potegnil kakšno pozitivno razmišljanje, kakšno pozitivno napotilo, da so lahko razpisi in pa nasploh črpanje v naslednjih letih še izboljšani. To je generalno sporočilo. Drugače pa je izključno, če bi povzel to 2007, 2008, negativno poslovanje oziroma negativna bilanca, potem je brezpredmetna razprava in ocenjevanje bivše in pa sedanje vlade. Gremo naprej s skupnimi močmi. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospa Cvetka Zalokar Oražem. Je ni. Gospod Janez Ribič.
Prosim.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo. Spoštovani.

Današnja razprava bo sigurno doprinesla k uspešnejšemu črpanju evropskih sredstev, ni pa tratenje časa, kot so nekateri povedali. Saj mislim, kot sem že prej dejal, da moramo zbrati toliko modrosti pa na nek način pri takšnih pomembnih zadevah stopiti skupaj in se pogovarjati in iskati ugotovitve, kako boljše priti do tega črpanja.

Najprej sprašujem gospoda ministra, zakaj projekt izgradnje kanalizacije, ki je regijskega pomena v Podravju, vreden 49 milijonov, še vedno ni potrjen? Vloga je bila Ministrstvu za okolje in prostor predana že januarja 2008.

Potem bi pa rad samo povedal nekaj gledanj in pa opozoril morda na poenostavitve postopkov pri črpanju evropskih sredstev pri novih pozivih oziroma razpisih, kot jih sedaj imenujemo. Nekaj je že bilo danes povedanega v zvezi z obveznostjo pridobljenega gradbenega dovoljenja ob vlogi na javni razpis. Ta se meni zdi absurdno, sploh, ker je razpis triletni. Občina mora že danes imeti gradbeno dovoljenje za projekt, ki se bo izvajal leta 2012, pri čemer je Služba Vlade za lokalno samoupravo popolnoma zanemarila dejstvo, da gradbeno dovoljenje preneha, če v dveh letih ne pričneš z gradnjo. Občine bodo tako morale v takih primerih obnoviti gradbeno dovoljenje, kar popolnoma izničuje zahtevo po gradbenem dovoljenju že v času vloge. Ali se kdo vpraša, koliko bo to stalo in če bodo to morale plačati občine in delati na zalogo? Na izvedbene načrte bodo morale regije pridobiti pozitivno mnenje Službe Vlade za lokalno samoupravo, sicer občine iz te regije projektov ne bodo mogle pripravljati. Mnenje bo izdano na osnovi presoje zunanjih strokovnjakov. Tudi o tem smo že danes govorili. Kdo in kako bo te strokovnjake imenoval, kdo bo zagotavljal njihovo politično neodvisnost, kdo bo zagotavljal, da ti isti strokovnjaki niso vpeti v samo pripravo projektov? Kdo drugi razen pristojnih organov regije lahko odločala o razvojnih prioritetah regije? Dosedanja praksa določanja prioritet s strani zakonsko določenih, regijskih organov se torej izničuje. Vlog več ne bodo pregledovali zaposleni v Službi Vlade, ampak zunanji strokovnjaki. Kakšni stroški bodo v zvezi s tem nastali in iz katerega vira bodo financirani? Upajmo, da

ne na škodo regij oziroma občin. Kdo bo zagotavljal enakopravno obravnavo vlog, če bo vloge ocenjevalo več strokovnjakov? Dopolnjevanje investicijskega dokumenta praktično ni dovoljeno. V preteklih razpisih, ko je bilo to dopustno, da so lahko občine popravile morebitne "lapse" v investicijskih dokumentih, pa vendar je bila uspešnost vlog na razpisu manj kot 50%. Kakšen izkupiček si obetate sedaj, ko bo vsaka vloga odletela že ob manjši napaki? Ali pa bo morda dopolnjevanje vendarle možno, seveda na neformalni ravni za tiste, ki bodo blizu tako imenovanim zunanjim strokovnim ocenjevalcem?

Sestavni del dokumentacije vloge je tudi izjava vlagatelja občine, da operacija, ki je predmet vloge, ni vključen v operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za 2007, 2013 in tako naprej.

Spoštovani! Ob koncu lahko ugotovimo le to, da sta oba javna razpisa, kljub tako opevanim pomanjkljivostim in neustreznostim prejšnjih šestih javnih razpisov, zelo podobna predhodnim. Spremembe, ki pa so vendarle uvedene, pa niso v korist upravičencem in niti v korist nadaljnjemu skladnemu regionalnemu razvoju naše močno in vedno bolj centralizirane države. Visoko opevane poenostavitve pa so se v teoriji morda lepo slišale, v praksi pa se že zelo jasno kaže, da so prej ovire kot ne. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Vili Trofenik. Ga ni. Gospa Alenka Jeraj.

ALENKA JERAJ: Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem!

V programskem obdobju 2004-2006 je Slovenija iz evropskih skladov zelo dobro črpala in počrpala 95% sredstev kohezijskega sklada in 90% iz ostalih skladov. Prejšnja vlada je v obdobju 2007-2008 objavila štiri razpise za regionalne spodbude in dva za območje ob meji s Hrvaško. Potrjenih je bilo 450 projektov. In danes se nekateri hvalite oziroma ta Vlada pogosto z dobrim črpanjem v letu 2009 in pozitivno bilanco v letu 2009, ne vem, kaj ima s tem ta vlada, ker ni še na tem področju kaj dosti naredila. To je zasluga prejšnjih razpisov, prejšnje vlade in projektov, ki so se začeli pred letom 2009. Za naslednje obdobje 2007-2013 je Slovenija izpogajala zelo dober kolač, odplačala bo le 3 milijarde, počrpala pa 5. In komisarka je na področju Evropske komisije ob koncu mandata prejšnje vlade ugotovila, da je Slovenija ena izmed prvih držav članic, katere programi so bili sprejeti, da je slovenski revizijski sistem ustrezen in da je dobro administrativno sposobna pri implementaciji sredstev kohezijske politike. Na podlagi tega je bilo tudi podpisano pismo o zaupanju za Evropsko komisijo, kjer je Slovenija kot ena izmed redkih držav takšno pismo tudi podpisala. To je ugotovila Evropska komisija, njeni predstavniki, ki vemo, da so zelo natančni pri tem, kako se porabljajo sredstva Evropske

unije. No, ob tem pa naše Računsko sodišče ugotovi cel kup nepravilnosti, ugotovi jih kar sama gospa Jerina, ki je celotno pristopno obdobje v okviru Vlade vodila nacionalno koordinacijo EU pomoči, v tem času je tudi koordinirala pripravo pogajanj z Evropsko komisijo za sklenitev skoraj 30 finančnih memorandumov in nato vodila tudi pogajanja. Leta 2003 je postala državna sekretarka v Službi Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, kjer je bila zadolžena predvsem za področje evropske kohezijske politike. Pričakovali bi, da bo v tem času postavila en zelo močen sistem, kjer bomo stvari odlično črpali. No, po nastopu naše vlade je odšla gospa na Računsko sodišče in tam potem te stvari revidirala, ki naj bi jih prej sama pripravila, in kot sem rekla, ugotovila cel kup nepravilnosti za razliko od Evropske komisije, ki je ugotovila, da je revizijski sistem v redu in da stvari potekajo v redu. In glede na to, da je zdaj gospa državna sekretarka pri glavnem ministru te vlade, pri ministru Gaspariju, kjer je odgovorna za razvoj in evropske zadeve skupaj z njim, bi pričakovali, glede na to, da je velika poznavalka, da bomo v tem času oziroma z njenim prihodom na ministrstvo črpanje evropskih sredstev enormno povečali, ne pa, da smo vsakič slabši. Zraven še, kot pri večini stvari, namesto da bi zadeve razbremenili administracije, jih dodatno obremenjujemo. Omenjeno je bilo, da morajo projekti imeti gradbeno dovoljenje. Standardno za vašo koalicijo - stvari čim bolj zakomplicirati, da bo čim manj treba narediti. In najbrž zato, ker je bilo ogromno strokovnjakov, ki so bili bolj strokovni od ministrice Ploštajnarjeve, ki se najbrž ni dovolila komandirati in je obljubila, da bo razpis 30. junija, 30. septembra, pa se nič od tega ni zgodilo, je najbrž ministrstvo tudi zapustila. Iskreno, novi minister, če ne bi bilo takšnega pritiska opozicijskih strank, predvsem SLS-a in nas, verjetno tudi tega razpisa, teh dveh novih ne bi dočakali. Rezultat te vlade, torej vaše vlade v letu 2009 je nič, ker v lanskem letu ni bilo objavljenega nobenega razpisa, ki so ga občine pričakovale kljub vsem obljubam.

Mi smo predlagali tudi zakon o gradnji prioriternih cestnih in železniških odsekov. Za tretjo in četrto razvojno os je bilo predvidenih 1,3 milijona evrov. Vse to ste črtali. V času krize, ko gradbinci nimajo kaj delati, ko dragi stroji stojijo, ko odpuščajo, vi črpate projekte, ki bi prinesli nova delovna mesta, zmanjšali zaostanek določenih regij in podobno. Zakaj vam stvari ne gredo od rok? Ker je patronat prevzel nekdo drug, ne minister ali ministrica, ki je zadolžena za regionalni razvoj in zmanjšanje razlik med regijami. Evropska komisija vas je opozorila na začetku mandata, da bo reorganizacija zahtevala več ljudi, večjo administracijo, ljudi bo treba šele naučiti, kako naj se tem rečem streže. Namesto tega pa sprejmete interventni zakon za Pomurje, da daste službo enemu članu največje koalicijske stranke, ki ga niste imeli kam dati.

Podprla bom sklepe, ki so predlagani, in predlagam Vladi, da se aktivira na tem področju.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod minister.

DR. HENRIK GJERKEŠ: Hvala lepa.

Spet je bila izrečena trditev oziroma počasi mi zmanjkuje domišljije odgovarjati na takšne trditve. Ampak bom poskusil.

Stanje 31. 12. 2008, certificirani zahtevki za povračilo na Evropsko komisijo, to je črpanje, ko dobimo nazaj povrnjeno nič. Stanje 31. 12. 2009: 206 milijonov 735 tisoč. Tu niti procenta povečanja ne moremo izračunati, ker če nekaj z nič delite, je to neskončno. Lahko pa gremo na posredovane zahtevke za povračilo na organ za potrjevanje, torej na Ministrstvo za finance, stanje 31. 12. 2008: 50 milijonov. Stanje 31. 12. 2009: 434 milijonov 776 tisoč, povečanje 765%. Tako da, recimo, še en moj trud k temu, da pokažem, da se trudimo izboljšati sam proces, da poskušamo počrpati oziroma narediti postopek optimalen, da bomo počrpali maksimalno denarja, ki ga je prejšnja vlada izpogajala. Vendar govoriti neprenehoma o tem, da je črpanje slabo, kot sem povedal že v uvodu, vse, kar človek počne, lahko počne bolje. Vse, kar jaz kot minister počnem oziroma služba Vlade, lahko delamo bolje. In upam, da bomo delali bolje, upam pa, da tudi vidite, da se predvsem strokovno, ne politično, predvsem strokovno trudimo točno v tej smeri. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Tadej Slapnik. (Se odpoveduje.) Gospa Renata Brunskole.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa. Lepo pozdravljeni!

Seveda je današnja razprava po svoje tudi pestra in zanimiva. Namreč, glede na to, da sem bila prisotna pri celotni razpravi o tej točki, sem si lahko zapisala marsikaj, kar se mi je zdelo zanimivo. Predvsem se mi je zdelo zanimivo, da je v navedbah kolega predlagatelja nekajkrat prišlo tudi do konflikta interesov, odvisno seveda, s katere strani je na zadevo pogledal, zato je mu tega ne zamerim; tudi on je ves čas v dvorani.

Kolegico Pečanovo sem želela vprašati, ker je bila na tej seji skoraj nekako obtožena, kaj vse je narobe počela, in mi je sama pred nekaj minutami ponovno povedala, da je sodišče že dvakrat ugotovilo, da ni niti ona v času mandata županje niti kdo drug v njeni občinski upravi počel ničesar nezakonitega. Zato se mi zdi, da je nekorektno diskreditirati kogarkoli v dvorani, še posebej takrat, ko ni prisoten. Zato predlagam, da se tega ne počne, saj je tudi kolega predlagatelj nekajkrat danes izrekel, naj se nikogar ne žali in tako dalje, je pa vse odvisno od konteksta. Nekdo od kolegov je govoril celo o "odstranitvi" gospe državne sekretarke. Menim, da tega - no,

zdajle vidim tudi gospoda ministra v dvorani - na takšen način ni korektno početi, tako napadati ljudi v tej dvorani.

Ko se razpravlja o aferah, je zanimivo tudi to - ker, recimo, tudi sama kot bančnica poznam bančni sistem, se mi zdi, da produciranje nekih afer ali ne vem česa in potem tudi na nivoju debat in razprav o največji državni banki, da je to tudi neke vrste diskreditacija in lahko tudi eden od vzrokov kasnejšega neuspešnega poslovanja banke in bančnega sistema. Zatorej predlagam, da se tukaj tudi pri razpravah dejansko razpravlja o tem, kar drži, ne pa kar tako na počez. Tudi današnje ugotovitve, ki so bile, da je treba nekatere stvari za nazaj pogledati in korektno povedati, če je bil neto primanjkljaj, ni bil presežek, zatorej tukaj ne delajmo zdaj in zatorej tudi to, ko je bilo rečeno, saj to ni rezultat te vlade, dejansko je primanjkljaj še od prejšnjega obdobja in temu tudi ne zamerim in se strinjam s tem, da je potrebno sedaj gledati naprej, ne pa tudi pozabiti na dejstvo, da so obstajali tako pozitivni učinki nekaterih ukrepov, kot tudi negativni. Seveda, recimo, lahko povem, da ko sem si v okviru vse te dokumentacije pregledovala, pogledala in glede na to, da sva s kolegom predlagateljem skupaj v Odboru za lokalno samoupravo večkrat bila prisotna pri razpravah o črpanju evropskih sredstev, se spomnim njegovega celo nekoliko bolj čustvenega nastopa o tem, kako ni bilo možno zaradi težav pri prostorskem načrtovanju in sprejemu prostorskih aktov realizirati projekta in, da je vprašanje, če bo tak projekt sploh lahko zaživel. Zatorej me preseneča ta njegova želja po tej današnji seji in nisem prepričana in ne vem, če je bila današnja razprava ravno zelo produktivna in učinkovita. Posebej se pa strinjam, da je bila neproduktivna za samega gospoda ministra, ki mislim, da ima jasno načrtane cilje in na kakšen način te cilje v okviru svojega resorja in ministrstva skupaj s sodelavci doseči, zatorej mislim, da mu je mogoče celo kakšna od teh tukaj prebitih ur mogoče no ravno koristila, mogoče včeraj bolj z župani, morebiti danes nekatere od žaljivih razprav niso ravno koristne.

Seveda pa sem prepričana, da bo treba tudi v okviru razpisov, ki so, razvoja regij tudi še marsikaj storiti na kriterijih. Kolegica Pačanova je govorila o tem, da kriteriji so bili, ampak so bili pač drugačni ali pa nekako na nek način posebni. Tudi sama se moram strinjati. Namreč, tudi sama vidim v območju jugovzhodne Slovenije, da je število občin kar veliko in potem, ko govorimo recimo o Beli Krajini, je bila Bela Krajina avtomatsko preglasovana in zatorej tudi prikrajšana in kot je ob obisku Vlade v petek lahko ugotovil predsednik Vlade skupaj z ministrsko ekipo, da je to območje, tako Kočevsko-ribniškega kot tudi Bele krajine, "devastirano". Torej gre za to, da če gremo ravno na termin "devastacija", da gre za to, da je to območje, da ne rečem, opustošeno, da je dejansko nekako bilo zapostavljeno. In zdaj, kot je kolegica Jerajeva prej govorila o tem, katera vlada, jaz ne bi rada

krivila, da je za to kriva prejšnja vlada, ampak, da pa ceste nimamo ne v enem območju, ne Kočevsko-ribniškem ne Beli krajini, kvalitetne prometne povezave z Osrednjo Slovenijo, to verjetno jaz in kolega Tanko zelo dobro veva, ko se peljeva. Zatorej, mislim, da tukaj zdaj kakorkoli očitati vladam, ne vem, če je dobro, prav pa je, da smo realni in da si priznamo, da se tukaj korak naprej, žal, ni storil. Mi smo pa vsi tisti, ki se vozimo po teh območjih, žrtve in da pri kriterijih razvoja regij in pri razdelitvi sredstev in razpisih se dogaja tudi nekaj podobnega kar je bilo v preteklem mandatu, da ni bilo možnosti prijavljati, recimo, izgradnje knjižnic, ki bi zaposlovala dodatno tri ali štiri ljudi, da bi na ta način naredili kvalitetnejši premik v nekem območju, tudi sama imam takšen problem, ga ni bilo. In sedaj ta vlada in ta ministrstva ne bodo mogli očitno vsega tega, žal, na nek način zamujenega, popraviti. Zatorej tudi tukaj bodimo realni in jemljimo to učinkovitost črpanja evropskih sredstev v pozitivnem smislu, da očitno ni bilo vedno vse najbolj učinkovito in da tudi sedaj ni bilo. Ampak, sem prepričana, da z ukrepom, kot je sedaj, dva razpisa sta zunaj, sem prepričana, da Zakon o prostorskem načrtovanju in vse ostale prostorske, torej vezano na Ministrstvo za okolje in prostor. Zadržki, ki so bili so nas trenutno pripeljali, da mogoče tudi kateri projekt po vseh območjih v Sloveniji ne bo mogel biti realiziran ravno zaradi te velike pomanjkljivosti. Sama ne morem podpreti predlogov predlagatelja. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Želi gospod minister besedo? Ne. Hvala. Predlagatelj? Gospod Pukšič, prosim.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa. Kolegice in kolegi!

Da pokomentiram nekatere navedbe, ki niso bile točne. Ne vem sicer, v katerem delu bi navajal oziroma bi bil konflikt interesov, res pa je, da pa je bil konflikt interesov s strani zdajšnje državne sekretarke gospe Andreje Jerina, ker je najprej vodila celotni projekt na SVLR-ju za koriščenje za obdobje 2004-2006. In res je, da je bila v tistem času dosti neuspešna, ampak projekt je bil na začetku pri zahtevkih za povračila, potem je kot sodnica na Računskem sodišču ugotavljala vse nepravilnosti, v narekovanju nepravilnosti, ki pa jih pravzaprav ni bilo oziroma nič konkretnega, razen nekaj posamičnih primerov, ki pa ne spadajo v celotni sistemski paket in seveda, konflikt interesov v zvezi s strani je bil, kar se je že videlo iz pisma. Z ministrom Gasparijem je hotela v Bruslju še enkrat komisarko prepričati, da bodo prenesli vse tri operativne programe na posamezna ministrstva.

Nekdo, torej je bilo rečeno, da je nekdo govoril o odstranitvi državne sekretarka. Mislim, da je to bilo sicer nekaj s strani koalicije rečeno, ampak če je bilo z moje strani, pa še enkrat poudarjam, da bi bilo nujno treba to narediti, torej odstraniti državno sekretarko gospo Jerino iz

mesta državne sekretarke, ker seveda na tem mestu res nima kaj iskati. Slovenska nacionalna stranka je celo proti njej napisala ovadbo, kar se mi zdi popolnoma v redu.

Seveda, o tem bomo sicer govorili jutri, o izhodni strategiji. Torej napoveduje se tudi ta moč, sprememba operativnih programov. Minister, ali boste prišli v Državni zbor po soglasje ali bo to zopet naredila kakšna državna sekretarka pod preprogo? Tako, da bomo potem šele izvedeli iz Bruslja, kaj ste naredili. In seveda, če boste šli v spremembo operativnih programov, so vam v Bruslju napisali, da je potrebno od 12 do 18 mesecev, preden boste vse skupaj uredili in seveda dobili soglasje itd. In še danes, in seveda to bom ponavljal vsa ta, dve in pol leti, do konca mandata 2012, januarja, vas bom vprašal, koliko je počrpanih od tiste milijarde 666 počrpanih, torej vrnjenih zahtevkov iz bruseljske blagajne v slovensko blagajno.

Lahko zaključim nekako takole, da ste hoteli očrniti pravzaprav prejšnjo vlado, ugotovilo pa se je, da je bila transparentnost prejšnje vlade pri razpisih več kot očitna, ker niti enega dokumenta nimate, ki bi govoril drugače. Drugič pa, sram vas je resnično lahko, da ste celo leto, vladna koalicija in ne minister, vladna koalicija, celo leto blokirali naslednje razpise in pričakujem, da bo.../Izklop mikrofona./...

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Gospod predlagatelj, gospod Pukšič, rad bi vam povedal na koncu samo nekaj, da ne bo kakšnega nesoglasja. V svoji razpravi, ko je bilo malo poslancev v dvorani, ste se dotaknil dveh poslancev: gospe Pačan, gospoda Jeriča, ki nista bila prisotna. Tudi vaša razprava ni bila popolnoma v tej zvezi, ni bila v zvezi z današnjim dnevnim redom. Zato ni bilo prav, da ste se poimensko obračali do poslancev, ki jih ni v dvorani. Zato sem jaz tudi odklonil repliko, ki jo je zahtevala gospa Pečan. Prosim, drugič se tega držimo, dajmo se držati Poslovnika. Jaz tudi ne morem dati replike nekemu, ki ga ni bilo v dvorani. Prosil bi pa tiste, ki ste, da ne omenjajte tistih, ki jih ni v dvorani. Hvala.

S tem zaključujem razpravo. O predlogu sklepa matičnega delovnega telesa bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes, v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 6. točki dnevnega reda.

Postopkovno, gospod Tanko.

JOŽE TANKO: Hvala lepa. Spoštovani predsedujoči!

V skladu z dosedanko prakso bi morali najbrž podeliti čas, ki ni bil porabljen pri razpravi. Mislim, da bi bilo to korektno, kajti žal, predvsem ministrstvo oziroma Vlada najavljenega časa nista izkoristila, ostala je polovica časa, tudi nekatere druge poslanske skupine, ki se zelo veliko ukvarjajo z regionalnim razvojem, tega časa niso uporabile. In

prav bi bilo, da ta čas, ki je ostal, razdelite. Mislim, da ni to popolnoma nič v neskladju s Poslovnikom. Taka je bila dosedanja razprava, praksa vedno, kadar smo imeli splošno razpravo o zakonih ali o aktih. Potem pa lahko naprej odločite, ko bo ta prvi krog v skladu z dosedanjo prakso razdeljen, tudi odločite na način, kot ste sedaj povedal, sicer pa je smiselno, da ta čas razdelite in da se tudi ostali v tem času, to uro, ki ni izkoriščena, vključimo v razpravo in pač povemo tudi svoje mnenje o teh zadevah, ki jih imamo danes na mizi.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa, gospod Tanko.

JOŽE TANKO: Vsekakor pa moram reči, da nad skromnimi odgovori nisem zadovoljen. Tudi nisem zadovoljen z razpravami nekaterih kolegov poslancev, ker so se tudi v razpravah obračali in imenovali tiste, ki do sedaj niso razpravljali, ne da bi za to imeli kakršenkoli razlog ali argument. In tudi iz teh razlogov predlagam, da razdelite čas, da opravimo še tisto, kar je enostavno zmanjkalo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Tej vaši prošnji oziroma predlogu ne morem ugoditi, ker po 34. členu zakon ni primeren, zato je to tudi tako sklenil Kolegij predsednika Državnega zbora. In prosim, da me ne spravljate sedaj v zadrego. Jaz samo nekaj ugotavljam, da pri tej pomembni točki je bilo v nekem času in to kar dosti časa v dvorani samo 10 poslancev. Gospod Pukšič, kaj želite? Proceduralno, prosim.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Jaz bi samo popravil nekaj navedkov, ki niso...

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Ne, ne, ne gospod Pukšič, nič ne bomo debatirali. Imate proceduralni predlog ali ne?

FRANC PUKŠIČ: Seveda ga imam.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Prosim, povejte ga.

FRANC PUKŠIČ: Gospod podpredsednik, moj proceduralni predlog je, da stvari potekajo v skladu s Poslovnikom. V Poslovniku pa nikjer ne piše, da lahko ali sme poslanka ali poslanec omenjati poslanke ali poslanca, ki ga ni v dvorani. Omenil sem samo toliko in v takšnem kontekstu, kot je gospa Pečanova omenjala nekega kmeta, ki je dal zemljišče neki trgovski mreži.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Ne bom vam odgovarjal. Mislim, da sem vse povedal.

Še enkrat gospod Tanko.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo, spoštovani predsedujoči.

Če je bil na delovnem telesu izglasovan sklep, kot ste ga predložili v razpravo Državnemu zboru, potem v skladu z dosedanja prakso ne bi moglo biti niti razprave poslancev, ampak samo stališča poslanskih skupin. Predlagam zaradi tega, ker je prišlo do neposlovniške odločitve, do določitve pri tej točki, ki ni skladna s sedanjo prakso in Poslovníkom, da opravite tudi naslednji korak in razdelite preostali čas poslancem, ki želijo o tej točki razpravljati. To velja za vse razprave, za vse akte in tako naprej. Ni nobenega razloga, spoštovani predsedujoči, da pri obravnavi te točke uvajate nek unicum samo zato, ker ne želi nekdo slišati določenih zadev, ki so povezane in so pomembne pri obravnavi te točke.

Predlagam, da preostanek časa razdelite tako, kot je dosedanja praksa do sedaj. In da ne zlorablјate Poslovníka in koalicijske većin za to, da preprečujete razprave o pomembnih stvareh za to državo. Gre navsezadnje za pomembna sredstva, za velika sredstva. Prvič imamo neko opazno razliko v tem, kar naj bi iz EU pravzaprav dobili. Ta finančna perspektiva je prva, ki ima pomembno razliko med vplačili in možnostmi črpanja in navsezadnje zamude, ki smo jim priča, niso v ponos tej vladni koaliciji. Predlagam, da čas razdelite in da o tem opravimo razpravo. Gospod minister Gaspari, ki je povzročil ta zamik, da se to ni črpalo do danes, danes ni spregovoril niti besede, da bi povedal o utemeljenih razlogih. Govori neka druga služba, incident, eksces se je zgodil pa v nekem drugem resorju. Treba je o teh stvareh enostavno govoriti in povedati in dobiti utemeljitvene razloge, ne se posluževati te koalicijske pozicije, koalicijske moči, da se preprečuje razprava. To vam ne more biti v ponos. Izredno hitri smo pri izdaji nekih odločb, ne vem, za vrnitev nevarnih živali, ko pa hočemo tu opraviti neko razpravo, pa je proceduralnih zapletov za dva meseca in do uvrstitve te točke na dnevni red sploh ne pride. To je neverjetno, neverjetne zgodbe.

Spoštovani predsedujoči, predlagam, da razdelite čas tako, kot je bilo sedaj vedno v navadi pri obravnavi pri splošnih razpravah, kadar čas ni potekel. Sicer me zanima, zakaj je sploh prišlo do razprave poslancev, ker do sedaj tega ni bilo nikoli pri oblikovanih sklepih delovnega telesa. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Ker ste rekli spoštovani predsedujoči, bi vas prosil, da mi drugič ne rečete, da zlorablјam Poslovník oziroma da uporablјam celo policijske metode, kot sem slišal. Lepo prosim, drugič me ne žalite me na tak način.

Kar se tiče vašega predloga, dovolite gospod Pukšič, da končam, bi rekel tako, že sam predlog tega, kar smo danes obravnavali ne predvideva razprave po Poslovníku. Na Kolegiju, na katerem ste bili prisotni tudi vi, gospod Tanko, je bilo

izjemoma sklenjeno, da bo razprava brez podaljšanja časa ob tej točki. In dovolite mi prosim, ker je tak sklep Kolegija, svetujem vam, da na naslednji seji Kolegija to vprašate. Jaz postopam, kot je bilo sklenjeno na Kolegiju, zato tudi s tem prekinjam to točko in jo zaključujem oziroma prekinjam to točko dnevnega reda. Prehajamo naprej. Prosim, gospod Pukšič, prosim, vi ste bil prej.

FRANC PUKŠIČ: Podpredsednik, hvala lepa.

Predlagam, proceduralno predlagam, da čas, ki je ostal, razporedite. Obrazložitev zakaj to predlagam. Predsednik se sklicuje na 122. člen Poslovnika in na drugi odstavek 128. člena Poslovnika, ki govori, da je sklep v nasprotju s Poslovníkom. Od nas predlagateljev ste zahtevali, da pripravimo predlog. Poslovnik v 122. in 128. členu govori o zakonu. In ker se je zahtevala sprememba od sklepa v predlog, se predsedujoči ne more sklicevati na ta dva člena, ki sta enostavno v nasprotju s Poslovníkom. Zato ni nobenega razloga, če 30 poslancev Državnega zbora po Ustavi ima pravico zahtevati izredno sejo, da ne bi časa, ki je ostal na razpolago, tudi porabili. Sem pa že na začetku povedal, da smo zahtevali sklic izredne seje že 12. januarja tega leta. Zato proceduralno predlagam, da čas, ki je ostal na razpolago, razdelite poslankam in poslancem v skladu s Poslovníkom. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Na tak predlog sem že dvakrat do sedaj odgovoril, če se ne motim, tudi že tretjič in še enkrat odgovarjam, tega ne morem storiti in s tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **3. TOČKO DNEVNEGA REDA - NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O MINIMALNI PLAČI, nujni postopek.** Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Besedo dajem predstavniku Vlade za dopolnilno obrazložitev predloga zakona.

Besedo ima gospod minister dr. Ivan Svetlik, minister za delo, družino in socialne zadeve. Prosim.

DR. IVAN SVETLIK: Spoštovani podpredsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Predlagani zakon o minimalni plači je rezultat potrebe po ustrežnejši ureditvi področja minimalne plače od tiste, ki izhaja iz veljavnega zakona. Med pomanjkljivostmi sedanje ureditve, ki jih odpravljamo, je treba poudariti predvsem neustrezno višino minimalne plače in neustrezen način usklajevanja. V večji meri kot doslej so v predlogu zakonu tudi upoštevane zahteve konvencije in mednarodne organizacije dela o minimalni plači in zahteve drugih mednarodnih dokumentov.

Poglavitne rešitve predlaganega zakona so naslednje. Zakon določa nov znesek minimalne plače na ravni, ki

upoštevaje košarico minimalnih življenjskih potrebščin. Zaposlenemu, ki dela poni delovni čas, zagotavlja dostojno življenje. Predlagani znesek 734,15 evrov v neto znesku, predstavlja 562 evrov, kolikor po izračunih Inštituta za ekonomska raziskovanja znaša vrednost košarice minimalnih življenjskih potrebščin. Na novo je določen način usklajevanja, ki zagotavlja najmanj ohranitev realne vrednosti minimalne plače, saj se pri usklajevanju upošteva dejanska rast cen življenjskih potrebščin v preteklem letu in ne zgolj ocene pričakovane rasti, kot določa veljavni zakon. Z besedico "najmanj" je dana tudi možnost, da se socialni partnerji upošteva gibanja iz 3. člena dogovorijo za morebitno večje povečanje minimalne plače. Kar zadeva vsebino oziroma definicijo minimalne plače, ta ostaja nespremenjena. Tudi to je bila posebej zahteva delodajalske strani. Ohranja se ureditev, da minimalno plačo določa ministrica oziroma minister, pristojen za delo, po predhodnem posvetovanju s socialnimi partnerji. S prehodnimi določbami je dopuščena možnost postopnega prehoda na izplačilo višjih minimalnih plač pri delodajalcih, ki se soočajo z velikimi težavami in bi takojšnje izplačilo zneska minimalne plače lahko ogrozilo obstoj podjetja ali zahtevalo odpuščanje večjega števila delavcev. Tak delodajalec mora z zaposlenimi oziroma z njihovim predstavnikom najkasneje v roku dveh mesecev skleniti pisni sporazum. Ob tem pa mora upoštevati zneske, ki jih zakon določa za prehodno obdobje. Naslednji mesec po uveljavitvi, sme minimalno plačo izplačati najmanj v višini 654,69 evra, od januarja prihodnjega leta pa mora delavcu za opravljeno delo plačati najmanj 685,25 evra, povečani za rast cen življenjskih potrebščin v letošnjem letu. O sporazumu pa mora obvestiti Inšpektorat za delo, ki izvaja nadzor nad zakonom.

Z uveljavitvijo tega zakona preneha veljati tudi zakon o določitvi minimalne plače, torej obstoječi zakon, razen člena, ki govori o zjamčeni plači. Le-ta ostaja v veljavi do spremembe predpisa, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Zjamčena plača, ki je trenutno 237,73 evrov bruto, se namreč po veljavnem zakonu o pokojninsko invalidskem zavarovanju uporablja kot osnova za plačilo prispevkov zavarovancev, ki se želijo zavarovati za najnižje pravice. Zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradne listu, uporablja pa se za izplačilo plač za delo, opravljeno od prvega dne naslednjega meseca po uveljavitvi. To pomeni, da so delodajalci v primeru, da bo zakon sprejet in objavljen v februarju, delavcev dolžni izplačati minimalne plače po določitvi tega zakona že za mesec marec.

Naj ob tem še dodam, da je cilj tega zakona, da se odpravi revščina med zaposlenimi, torej da se njihov dohodek dvigne na raven, da lahko pokrivajo minimalne življenjske stroške, da bo ta zakon vplival tudi na to, da se dvignejo denarna nadomestila za brezposelne osebe, ki so ocenjena kot prenizka. Cena za to pa je, kot je bilo tudi ocenjeno v

razpravi, izguba določenega števila delovnih mest, za katere ocenjujemo, da je v tej fazi razumna in da gre za tista delovna mesta, na katerih so plače tako nizke, da se z njimi zaposleni ne morejo normalno preživljati oziroma pokrivati svojih življenjskih strokov. S tem bomo bistveno izboljšali položaj najnižjih dohodkovnih ravni zaposlenih in...
.../Opozorilni znak za konec razprave./... ...razumemo oziroma pričakujemo, da bodo potem v nadaljevanju pri spremembi druge zakonodaje to upoštevali tudi naši socialni partnerji.

Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Predloga zakona je obravnaval Odbor za delo, družino in socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo.

Besedo dajem podpredsedniku gospodu Ljubu Germiču za predstavitev poročila odbora.

Prosim.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavci, poslanke in poslanci.

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je na 15. nujni seji dne 9. 2. 2010 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o minimalni plači, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada s predlogom za obravnavo in sprejetje predloga zakona po nujnem postopku. O nujnem postopku je odločal Kolegij predsednika Državnega zbora na 52. seji in sklenil, da se Predlog zakona o minimalni plači obravnava po nujnem postopku.

Pri delu odbora so sodelovali predstavniki predlagatelja, Zakonodajno-pravna služba, predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije, Obrtno-podjetniške zbornice, Trgovinske zbornice, Združenja delodajalcev Slovenije in Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, prejel pa je tudi mnenje Komisije za gospodarstvo, turizem in finance Državnega sveta, ki je predlog zakona podprla.

V skladu s 129. členom Poslovnika Državnega zbora so amandmaje k predlogu zakona vložile poslanske skupine SD, Zares, DeSUS in LDS, in sicer k členom, ki so bili pripravljeni na podlagi mnenja Zakonodajno-pravne službe, ter Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke k 8. členu. Odbor je prejel tudi predloge za amandmaje odbora Združenja bank Slovenije k 8. členu in Obrtno-podjetniške zbornice za novi 11. člen, ki ga je kot predlog za amandma odbora za novi 10.a člen povzel član odbora Marijan Pojbič, vendar ga odbor ni sprejel.

V dodatni predstavitvi je predstavnica predlagateljev poudarila, da je cilj predlaganega zakona zagotoviti ustrežnejšo zakonsko ureditev minimalne plače. Z zakonom se zasleduje načelo, da mora biti tudi delavcem, prejemnikom minimalne plače, zagotovljeno dostojno življenje. Predlog

zakona določa vrednost minimalne plače za delo, opravljeno od prvega dne naslednjega meseca od uveljavitvi zakona dalje, v višini 734,15 evra, kar v neto znesku pomeni vrednost košarice minimalnih življenjskih potrebščin, kot izhaja iz raziskave Inštituta za ekonomska raziskovanja pri Ekonomski fakulteti.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je povedala, da je njihovo mnenje šlo v smeri izboljšanja zakonskega besedila, kar je s predlogi za amandmaje odbora, ki sledijo njihovemu mnenju, tudi v veliki meri uresničeno. Ob tem je izpostavila načelo določnosti, ki zahteva, da so predpisi jasni in nedvoumni, česar po njihovem mnenju ni v določbi 3. člena.

Člani odbora so v okviru razprave o posameznih členih največ pozornosti namenili določbam 1., 3., 4., 5. in 8. člena predloga zakona.

V razpravi o 1. členu in vložnem amandmaju je bilo s strani vseh razpravljavcev poudarjeno, da predlog zakona podpirajo. Ob tem so nekateri razpravljavci sicer menili, da je predlog zakona pripravljen slabo, da Vlada ni upoštevala socialnih partnerjev in bi morala poiskati takšne rešitve, ki bi spodbujale gospodarstvenike in podjetnike. Drugi pa so poudarili, da so v okviru možnosti predlagane rešitve dobre.

V razpravi o 3., 4. in 5. členu je bilo izpostavljeno mnenje, da so kazalniki za določanje zneska minimalne plače premalo opredeljeni. Nerešeno ostaja vprašanje obveznosti upoštevanja teh kazalnikov ob usklajevanju o vsebinah pogojev, na kar je v svojem mnenju opozarjala tudi Zakonodajno-pravna služba. Predstavnica Vlade je poudarila, da je vsebina 3. člena določena v skladu s Konvencijo Mednarodne organizacije dela številka 131 o minimalni plači. V zakonu pa je natančno določen način upoštevanja rasti cen življenjskih potrebščin. Vsebina 3. člena daje možnost, da se ministri po posvetu s socialnimi partnerji odločijo o drugačni uskladitvi minimalne plače z rastjo cen, če bi ostali podatki kazali taka gibanja, da zgolj neposredna uskladitev z rastjo cen ne bi bila primerna. Večina razpravljavcev je po daljši razpravi menilo, da določba 3. člena spodbuja socialni dialog, zato je ni treba zapisati določneje. Glede 4. in 5. člena pa so se strinjali, da bosta člena odprta, zato se lahko določbi dopolnita do seje Državnega zbora.

Daljša razprava je potekala tudi o 8. členu in vložnem amandmaju Poslanske skupine SDS, s katerim predlagajo, da je znesek minimalne plače 794 evrov. V izogib odpuščanja delavcev se davki in prispevki, ki se plačujejo od plač, znižajo do zneska sedaj veljavne minimalne plače, s čimer delodajalci ne bodo bolj obremenjeni kot sedaj. Amandma je postal brezpredmeten zaradi sprejetja amandmaja k 8. členu, prav tako pa vsebina ni konsistentna s sprejetim novim 3.a členom.

V okviru predloga za amandma odbora poslanca Marijana Pojbiča je daljša razprava potekala tudi za novi 10.a člen, v katerem je Obrtno-podjetniška zbornica predlagala postopno

usklajevanje osnove za obračun prispevkov za socialno varnost samozaposlenih. Odbor predloga za amandma odbora ni sprejel.

V okviru razprave o posameznih členih predloga zakona in vloženi amandmajih je odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin SD, Zares, DeSUS, LDS k 1. členu, za novi 3.a, 4., 5., 7., 8., 9. in 10. člen. Amandma Slovenske demokratske stranke k 8. členu je postal brezpredmeten. Odbor je sprejel svoj amandma k 5. členu. Odbor je potem v skladu še s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona ter jih sprejel. Z vključenimi amandmaji je predlog besedila predložen v današnjo razpravo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Nekoliko predolgo. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima gospod Tadej Slapnik v imenu Poslanske skupine Zares.

TADEJ SLAPNIK: Spoštovani podpredsednik, minister, kolegice in kolegi. Nizka raven minimalne plače, ki je nižja od vrednosti košarice minimalnih življenjskih stroškov in mnogim v Sloveniji ne omogoča dostojnega preživetja, je poglavitni razlog za obravnavo in sprejem zakona o minimalni plači. S predlogom zakona Vlada odločno odgovarja na vprašanje, kakšna delovna mesta v Sloveniji želimo in dopuščamo. Torej takšna, ki zagotavljajo, da lahko delavec, ki pošteno dela, tudi dostojno in pošteno preživi. Vemo, da obstaja veliko soglasje med zaposlenimi, da je takšna ureditev nujna in potrebna. Ob tem pa je prav, da je med zaposlenimi tudi enako soglasje in zavedanje, da lahko zaradi tega ukrepa na kratek rok tudi izgubijo službo.

Po drugi strani pa ta odločitev pomeni tudi neposreden pritisk k hitrejšemu razvoju in preoblikovanju slovenskih podjetij, da bodo zagotavljala proizvodnost s takšno dodano vrednostjo, ki bo delavcem omogočala ne samo minimalne, ampak predvsem realnemu življenjskemu standardu prilagojene plače. Čas za tako odločne poteze je prejšnja vlada zamudila v obdobju pred gospodarsko krizo, ko bi številna podjetja, ki so uspešno poslovala, veliko lažje prenesla te in tudi ostale potrebne, a neizpeljane ukrepe, ki bi slovenskim delavcem že takrat neposredno omogočali soudeležbo pri uspešnem poslovanju podjetij.

Ugotovitev uglednih državnikov in družboslovnih teoretikov o posledicah aktualne gospodarske krize je, da kapitalizem po tej gospodarski krizi nikoli več ne bo tak, kot je bil. Mnoge samoumevnosti so za njo postavljene pod vprašaj in med njimi je prav gotovo tudi koncept korporativnega upravljanja in potreba po demokratizaciji tudi znotraj podjetij. V svetu se je že nekaj desetletij z izjemno naglico odvijajo velike spremembe v družbenoekonomski realnosti ob prehodu iz postindustrijske v informacijsko družbo in družbo znanja, v kateri se izobrazbena raven zaposlenih strmo dviga. Tako daljnosežne spremembe v strukturi prebivalstva in narava

njihovega dela pa s seboj prinašajo potrebo po drugačni družbeni participaciji v podjetjih. V Sloveniji se te spremembe še niso razvojno odrazile tudi v spremembah in iskanju ustrežnejših konceptov podjetij, načinih upravljanja in odnosih med nosilci dela in znanja ter nosilci kapitala, se pravi, med zaposlenimi in lastniki.

V Poslanski skupini Zares zato opozarjamo, da je ekonomska demokracija eden od odgovorov na te spremembe. Predstavlja namreč način upravljanja v podjetjih, ki temelji na učinkoviti izrabi človeškega kapitala in s polnim angažiranjem človeškega kapitala povečuje tudi učinkovitost in uspešnost poslovanja podjetij. Zaposleni, ki so obravnavani in tudi plačani le kot strošek delovne sile ne pa kot najpomembnejši potencialni poslovni vir, se v poslovnem procesu tudi dejansko obnašajo samo kot delovna sila, brez lastnega interesa za optimalno angažiranje vseh svojih delovnih in ustvarjalnih zmožnosti v poslovne namene. Posebej današnje delavce z znanjem, katerih potrebe v zvezi z delom niso več pretežno, kaj šele izključno materialne narave, ampak v podjetju uresničujejo tudi osebne in societalne potrebe. Torej ni več mogoče učinkovito motivirati ter pridobiti njihovo organizacijsko pripadnost le s plačo. Tovrstne potrebe ljudi v sferi dela je mogoče učinkovito zadovoljiti le z visoko razvitimi oblikami organizacijske oziroma ekonomske participacije zaposlenih, to je tudi s sodelovanjem pri upravljanju, udeležbo pri dobičku in možnostjo notranjega lastništva oziroma solastništva na kapitalu podjetij, ki skupaj tvorijo pojem ekonomske demokracije. Osnovni predpogoj za uveljavljanje ekonomske demokracije pa je zagotovljena ustrezna in dostojna minimalna plača. Šele z njo lahko pri upravljanju podjetij začnemo razmišljati o elementih etike, vključenosti zaposlenih. Šele takrat lahko začnemo iskati odgovore na spremembe v izobrazbeni strukturi prebivalstva in porajajoča se družba znanja, v kateri nastajata tako potreba po drugačnem, ne več zgolj materialnem motiviranju posameznikov, kot tudi potreba po povečani organizacijski in ekonomski participaciji zaposlenih. S temi cilji bomo predlog zakona v Poslanski skupini Zares podprli.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Besedo ima gospod Jakob Presečnik, v imenu Poslanske skupine SLS.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Gospod minister s sodelavcem. Spoštovane kolegice in kolegi.

Povišanje minimalne plače je po našem mnenju nujno za izboljšanje socialnega položaja najbolj ogroženega sloja prebivalstva in seveda daje možnost njihovega preživetja. Ob tem pa smo prepričani, da morajo tej odločitvi oziroma ukrepu slediti še drugi nujni ukrepi, ki bodo omogočili gospodarstvu izhod iz krize. Povečanje minimalne plače vidimo kot kratkotrajen in nujen ukrep, slediti morajo bolj korenite

poteze, če želimo potegniti voz naprej in dolgoročno boljše rezultate. Možne posledice dviga nivoja minimalne plače za 22% povzroči seveda dodatne pritiske na povečanju plač pri višjih tarifnih razredih ter negativne odzive pri delodajalcih, ki bi utegnili proizvodnje kapacitete seliti v druga, prijaznejša gospodarska okolja ali pa zapreti poslovanje. To bi povzročilo obratne učinke od zaželenih, pomenilo bi zmanjšanje števila delovnih mest ter nove izdatke socialne blagajne za brezposelne delavce na zavodu za zaposlovanje. Zato je kljub nujnosti tega ukrepa treba biti previden in takoj narediti še druge ustrezne korake. Kljub dolgoletnim prizadevanjem lahko ugotovimo, da je podjetniško okolje pri nas še vedno neugodno, predvsem za mala in srednja in mikro podjetja, ki bi morala biti potencial za nova delovna mesta. Zagotovo je predlog sprememb zakona o dohodnini eden od teh korakov, ki pomagajo pri razbremenitvi gospodarstva, potrebni pa so še drugi. Postavlja se vprašanje, ali ne bi dosegli večjega učinka, če bi namesto dodatnega obremenjevanja delodajalske strani pristopili k doslednejšemu nediskriminatornemu in predvsem učinkovitejšemu načinu zajemanja davkov pri vseh davčnih zavezancih, vključujoč tudi nekatere privilegirane skupine s posebnim statusom pri plačevanju davkov.

Upamo, da se Vlada zaveda resnosti situacije, v kateri se je znašlo slovensko gospodarstvo, in da bo celoviteje pristopila k pripravi in uresničevanja delovnopravne zakonodaje ter učinkovito podprla podjetniški sektor pri naporih za ustvarjanje dodane vrednosti. Glede na gospodarsko sliko, ki kaže, da se več troši, kot pa se ustvarja obstaja realna nevarnost vse bolj množičnih stečajev podjetij. Naloga Vlade je, da ukrepa.

V Poslanski skupini bomo, kot sem uvodoma poudaril, predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Besedo ima gospod Franc Jurša v imenu Poslanske skupine DeSUS.

FRANC JURŠA: Gospod podpredsednik, hvala lepa za besedo. Lep pozdrav velja ministru s sodelavcem. Kolegice in kolegi. Več kot pravično je, da vsak, ki dela, mora zaslužiti za bolj dostojno in kvalitetno življenje. Ampak, kaj pomeni dostojno živeti? Je mogoče živeti dostojno, če tvoj že tako težko prislužen dohodek pod pragom revščine? Je dostojno to, da si ne moreš privoščiti niti košarice minimalnih življenjskih potrebščin? Višina minimalne plače je danes v Sloveniji takšna, da se njeni prejemniki uvrščajo med socialne kategorije, kar pa ni v duhu nobenega od plačil v poplavi množice socialnih listin in mednarodnih pogodb, katerih podpisnica je tudi naša država. Med dvajseterico evropskih držav, ki imajo zakonsko urejeno minimalno plačo, se Slovenija po njeni višini danes uvršča sicer v zlato sredino, a je še vedno v krepkem zaostanku za tistimi državami, kjer je znesek

minimalnega dohodka nad 1.000 evrov. Minimalna plača je točka, okoli katere se vedno, še za posebej v neugodnih gospodarskih razmerah odvija glavni konflikt v vsaki družbi. Vsaka stran vleče vrv v svojo smer in boj za minimalno plačo se danes, žal, povsod deklarira kot politični boj.

Vlada se je v zvezi s problematiko reševanja vprašanja minimalnih dohodkov iz naslova dela, po naši oceni, odločila v pravi smeri. Ureditev instituta minimalne plače je enakovredno in navkljub še vedno obstoječemu kritičnemu stanju v gospodarstvu prilagodila pričakovanjem tako delavcev kot tudi delodajalcev. Delavci, ki so prejemniki zakonsko najnižjih plač, bodo tako na podlagi tega predloga z določitvijo nove višine minimalne plače mesečno zaslužili okoli 100 evrov več kot doslej in bodo tako dosegli tudi zmanjšanost plačila košarice. Da bi se delodajalci ob tem povišanju izognili hujšim težavam, ki bi ne nazadnje lahko pomenile tudi nelikvidnost in množično odpuščanje, je vključitev možnosti postopnega prehoda na novo določeno višino minimalne plače ustrezna rešitev, ki bo prepričala ali vsaj omilila večanje števila brezposelnih. Tako so vsa vnaprejšnja ugibanja o tem, kolikšno odpuščanj delavcev bo prineslo zvišanje stroškov dela, odveč. Tudi zaradi tega, ker bo država velik del bremena v korist delodajalcev prevzela nase v obliki spreminjanja dohodninske ureditve. Zakon predvideva tudi drugačno rešitev usklajevanja minimalne plače, ki je po našem prepričanju boljša. Uveljavljanje rasti minimalne plače bo pogojeno na realni rasti cen življenjskih potrebščin. Ta primarni način usklajevanja z dejansko rastjo cen pa bo mogoče popraviti oziroma nadgraditi v primeru, če bi drugi podatki kazali takšna gibanja, da samo neposredna ureditev z rastjo cen ne bi bila primerna. Tako se lahko po posvetu s socialnimi partnerji upoštevajo tudi drugi dejavniki - gibanje plač, gospodarska rast, gibanje nezaposlenosti. Finančne posledice tega zakona za državni proračun so upoštevaje vseh transferjev in nadomestil, ki so vezani z minimalno plačo in povečanje plač tistih javnih uslužbencev, ki prejemajo minimalno plačo, ocenjene letos na približno 19 milijonov evrov. Druge posledice, ki jih bo prinesel ta zakon, pa bodo verjetno tudi pritisk za povečanje plač dveh skupin zaposlenih. Tistih zaposlenih, ki imajo višjo plačo, kot je zdaj minimalna, vendar nižjo, kot je predlagana, in tisti, ki prejemajo plačo, ki je nekaj višja od predlagane minimalne plače. Torej, koncentracija prejemkov nizkih plač okoli minimalne plače je že zdaj razmeroma visoka, se bo po uveljavitvi zakona še povečala. Vendar naj ob tem opozorim na dejstvo, da je zaradi davčnega in prispevnega izogibanja delodajalcev realno število tako prejemnikov minimalne plače in plače nekoliko višja od minimalne bistveno manjše, kot kažejo uradni podatki.

Zaradi tega po naši oceni ni odveč, da ob tej priložnosti, ko govorimo o problematiki najnižjih dohodkov,

apeliramo na pristojne, da se aktivno in striktno pristopi k reševanju te problematike.

V Poslanski skupini DeSUS bomo predlagani zakon podprli.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Besedo ima gospod Miran Györek v imenu Poslanske skupine SNS.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo. Spoštovani vsi prisotni! V Slovenski nacionalni stranki smo zelo zadovoljni, da je končno prišlo do zakonodajnega postopka sprejemanja tega zakona. Razlogi za sprejetje in uveljavitev tega zakona so popolnoma utemeljeni. Dosedanja nizka raven minimalne plače ni namreč dosegla niti vrednosti košarice minimalnih življenjskih stroškov, ki so znašali v preteklem letu krepko več, kot znaša vrednost dosedanje zajamčene minimalne plače, to je cca. 460 evrov. Popolnoma se strinjamo s ciljem predlaganega zakona glede načela, da se tudi delavcem z minimalno plačo zagotovi dostojno življenje. Žal glede na visoke življenjske stroške v Republiki Sloveniji dvomimo, da bodo sedaj upravičeni prejemniki minimalne plače začeli živeti v izobilju. Vsekakor pa je res, da lahko tudi neto 100 evrov nekemu vsaj včasih pomaga finančno se prebiti skozi mesec. Pa še to bo s prehodno rešitvijo v zakonu omogočeno le postopno, z usklajevanjem minimalne plače z višino, določeno z zakonom, in to zaradi ogroženosti nekaterih delodajalcev, ki bi se lahko znašli v velikih težavah. Menimo, da bo morala Vlada z ustreznimi ukrepi razumeti in upoštevati takšno nevarnost za obstoj nekaterih delodajalcev, praviloma verjetno manjših obrtnikov, vsekakor pa ne raznoraznih veletrgovcev, požrešnih menedžerjev, lastnikov podjetij, ki izmozgavajo in brezčutno izkoriščajo tisoče nemočnih delavcev, prodajalk po supermarketih in si pohlepno bašejo velike dobičke v svoje žepe. In prav tukaj pričakujemo od aktualne oblasti, da končno naredi konec takšnemu nečloveškemu neoliberalističnemu kapitalizmu in pohlepu novodobnih kapitalistov, bogatašev, od katerih, se ve, je marsikdo izkoristil tranzicijski čas in neustrezno in nedorečeno zakonodajo in pri tem prišel brez kakršne koli kapitalistične tradicije, odgovornostjo ali, če hočete, finančnega lastniškega pedigreja v vlogo, da lahko izkorišča drugega in služi bogastvo na žuljih preprostih delavcev. Dolžnost in odgovornost aktualne oblasti je, da stopi na prste takšnim izkoriščevalcem delavcev, ki gredo v svojem pohlepu tudi, če je treba, čez truplo lastnega naroda. Ne nazadnje ste nekateri dobili po volitvah mandat za oblast prav na račun obljub o striktnem spoštovanju ustavnega načela socialne pravične države, da ne govorimo o obljubljenih 1000 evrih plače in pokojnine za vsakega delavca ali upokojenca.

V Slovenski nacionalni stranki sicer nimamo ravno najboljšega mnenja o vodstvih in vodenju različnih slovenskih sindikalistov, sindikatov, kjer praviloma vodilni sindikalisti prej skrbijo zase kot pa za delavce, ki pridno polnijo

sindikavno blagajno, so se pa končno zganili in ustrezno pritiskali na oblast, ki je pod grožnjo ulice ali dogajanja ljudstva morala popustiti. Od sindikalistov in delodajalcev pa pričakujemo nadaljnje pogovore o plačni politiki pri kolektivni pogodbi, ki ureja usklajevanje plač, regresa in nadomestil z delom povezanih stroškov za delavce, ki nimajo kolektivne pogodbe. Upravičeno se pričakuje največ dilem glede plačnega dela in dejstvo je, da samo s povečanjem izhodišče plače ne bo več šlo v nedogled. Nujno je potrebna namreč kolektivna pogodba, ki bo pokrivala vse. V kolektivne pogodbe je v zasebnem sektorju vključeno cca. 450 tisoč delavcev, povprečna plača je pa lani znašala skoraj 1300 evrov, minimalno plačo pa prejema skoraj 40 tisoč delavcev. Vsekakor pa je zanimiv podatek AJPes-a, da je preko 20 tisoč zaposlenih brez kolektivne pogodbe prejelo povprečno izplačano plačo v višini 3500 evrov. Torej, podatki, ki dajo misliti.

Če zaključim stališče Slovenske nacionalne stranke z besedami, da pozdravljamo dvig minimalne plače in pričakujemo tudi ustrezne ukrepe na pokojninskem področju, kjer je položaj tisočih upokojencev, eksistenčno ogroženih upokojencev, še slabši in res žalosten. Sploh pa, če pomislimo na objektivne slabosti, njihov položaj v primerjavi z mladimi, zdravimi delavci, ki se na nek način še vedno lahko tudi dodatno prebijejo iz meseca v mesec. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Besedo ima gospod Ljubo Germič v imenu Poslanske skupine LDS.

LJUBO GERMIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Vsem še enkrat lep pozdrav.

V Poslanskem klubu LDS Zakon o minimalni plači razumemo kot enega izmed prvih ukrepov tako imenovane izhodne strategije. To je pozitiven ter tako strukturno kot simbolično pomemben korak k temu, da strategija ne bo ostala samo na papirju, čemur smo bili večkrat priča v preteklosti. V Poslanskem klubu LDS smo prepričani, da Zakon o minimalni plači na mikroravni zasleduje po našem mnenju najpomembnejši cilj, in to je zagotavljanje primerne plačila za opravljeno delo, ki zagotavlja človeku dostojno življenje. Tisti, ki ne vidijo, da ljudje težko živijo, si zatiskajo oči. Na makroravni pa dvig minimalne plače neposredno zasleduje cilj povečanja socialne kohezivnosti in posredno cilja ustvarjanje novih, boljše plačanih delovnih mest. V LDS menimo, da je dvig minimalne plače nujen ukrep zato, da delo postane zopet vrednota in da preprečujemo revščino. Človek, ki pošteno dela, ne sme biti revež. Ni pa samo socialni ukrep, temveč bo vplival tudi na določeno prestrukturiranje gospodarstva. Bistveni sestavni deli zakona, ki jih v LDS pozdravljamo in izpostavljamo, pa sta dvig minimalne plače na raven košarice minimalnih življenjskih stroškov, in sicer 562 evrov, kar je občutno več, kot predstavlja 460 evrov minimalne plače, ki se

izplačuje ta trenutek, in drugič, bistveno izboljšanje usklajevanja minimalne plače, kjer se bo le-ta usklajevala enkrat letno, najmanj z rastjo življenjskih potrebščin. V LDS se zavedamo, da ima lahko minimalna plača tudi določene nezaželene posledice in izgubo kakšnega delovnega mesta. Zato menimo in opozarjamo, da mora biti minimalna plača samo eden v nizu ukrepov, ki bo pospešil prestrukturiranje gospodarstva in ugodnejšo gospodarsko klimo. Za doseganje tega cilja pa mora slediti temu tudi sprejemanje drugih ukrepov, tako na strani bolj učinkovite aktivne politike zaposlovanja, usposabljanja, povečanje varne prožnosti na trgu dela kot tudi s pospeševanjem razvojnega gospodarskega zagona in ustvarjanje novih, z znanjem povezanih delovnih mest. Le tako bomo lahko priča uspešnemu prehodu in pričakovanemu gospodarskemu preboju.

V podpori dvigu minimalne plače je na tem mestu treba izpostaviti, da se procesi iz preteklosti, ki so nas pripeljali do te točke, ne smejo in ne morejo več nadaljevati. Izpostaviti je treba dejstvo, kar nas učijo številke. Tako je v letu 2006 minimalna plača zaostajala za nominalo rastjo bruto plače zasebnega sektorja za dobri dve odstotni točki, v letu 2007 za slabe štiri in pol odstotne točke. Leta 2007 je minimalna plača realno celo upadla za več kot odstotek. Zaradi takih gibanj minimalne plače se tudi razmerje do povprečne plače močno znižalo, v obeh letih skupaj za skoraj tri odstotne točke. Posledično je bilo leta 2008 zaradi prevelikega zaostanka minimalne plače z rastjo cen treba spremeniti zakon. Na osnovi teh podatkov je še toliko bolj razumljivo, da danes sprejemamo ta zakon in izpostavimo neka razmerja do tistih, ki so kljub delu, ki ga opravljajo, danes podvrženi tveganju revščine. In za LDS je sporočilo jasno: Slovenija ne sme biti država revnih. Zato v Poslanskem klubu LDS še enkrat poudarjamo, da je kljub zaostrenim razmeram v gospodarstvu tak ukrep nujen, saj bo omogočil minimalno dostojno življenje. Prav tako pa je tak ukrep pomembno sporočilo tudi na simbolni ravni, namreč, da ljudem vrnemo zaupanje in občutek, da se spleča delati, da je delo vrednota, da se od dela lahko živi in ne životari. Zamujenih priložnosti iz preteklosti sicer ne bo mogoče hitro nadoknaditi, vendar pa bomo morali proces vlaganja v raziskave in razvoj, predvsem kakovostno izobraževanje, v povezovanje institucij znanja z gospodarstvom dodelati, preoblikovati in pospešiti. Na tej točki bomo morali vsi državljani narediti miselni preobrat, tudi menedžerji in lastniki. Njihov cilj ne sme biti lastninjenje in izčrpavanje podjetij, temveč pospeševanje razvoja, uveljavljanje novih tehnoloških izboljšav in ustvarjanje delovnih mest. Zato od Vlade v Državnem zboru pričakujemo potrebne ukrepe, ki bodo poskrbeli za ta zagon gospodarstva, tako tiste iz izhodne strategije kot tudi tiste, ki bo jih bo za doseganje tega cilja še morebiti treba oblikovati. Ne nazadnje poslanci Kluba LDS menimo, da je

nujno poudariti, da tudi država prevzema svoj del odgovornosti, in zavriniti očitke, da se prenaša obremenitve povečanja minimalne plače samo na gospodarstvo. Namreč, prav to omogoča možnost za podjetja, da postopno preidejo na minimalno plačo, ter spremembe zakona o dohodnini, kjer se povečuje dodatna splošna olajšava. Zaradi vsega povedanega bomo v Poslanskem klubu LDS zakon .../Opozorilni znak za konec razprave./ podprli.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Besedo ima gospa mag. Majda Potrata v imenu Poslanske skupine SD.
Zdaj dela?

MAG. MAJDA POTRATA: Ja, ampak bi potem vljudno prosila, če bi mi popravili še čas, ki sem ga izgubila zdaj zaradi te težave.

Še enkrat, da bo v magnetogramu. Hvala za besedo gospod podpredsednik, spoštovani gospod minister s sodelavcem, poslanke in poslanci. Socialni demokrati bomo Predlog zakona o minimalni plači podprli, naj pa povem nekaj argumentov in stališč v zvezi z zakonom o minimalni plači.

Letošnje leto je razglašeno za leto boja proti revščini in socialni izključenosti in Socialni demokrati smo za izgon revščine iz družbe vedno dvignili svoj glas. Tudi v tistih časih, ko je bilo leto debelih krav, bi rekli, in že tedaj nismo prezrli podatka, da je pod pragom revščine mogoče zaznati tudi tiste zaposlene, ki za polni delovni čas dobivajo manj, kot je določen prag revščine. Zato smo pozdravili prizadevanje ministra za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je dal na novo preračunati življenjske stroške, prav tako, kot je za določitev zakona o minimalni plači opravil raziskavo Ekonomski inštitut pri Ekonomski fakulteti in določil za potrebno košarico nujnih življenjskih potrebščin 562 evrov neto kot tisto merilo, ki je nujno potrebno za to, da se preživi ena oseba oziroma enočlansko gospodinjstvo.

Veljavni zakon o določitvi minimalne plače je že vse od uveljavitve v letu 2006 doživljal veliko kritik predvsem zaradi neustreznega načina usklajevanja. Takrat je namreč bila uporabljena ocena pričakovane rasti življenjskih potrebščin. Ta pa je lahko zelo sporna zlasti v času ekonomskih pretresov in hitrih sprememb in ker se je to pokazalo kot problematično ne samo takrat, kadar je visoka inflacija, ampak tudi v primeru velikih gospodarskih pretresov, se nam zdi zelo ustrezen predlog Ministrstva za delo, da prihaja s korekcijo višine minimalne plače in drugačnim načinom usklajevanja le-te ravno v tem času.

V javnosti so se zahteve po spremembi višine minimalne plače najbolj očitno pojavile na sindikalnih protestih. Tam je bila postavljena zahteva po 600 evrih kot primerna višina za minimalno plačo. Hkrati s to zahtevo sindikatov pa je bila seveda postavljena tudi zahteva delodajalcev, ki so opozarjali

na to, da bi dvig minimalne plače na 562 evrov neto povzročil tudi dodatno odpuščanje in povečanje števila brezposelnih.

Socialni demokrati menimo, da ni mogoče pristati na tezo, da je na ta način prihranila samo država in prevalila stroške na delodajalce. Gre namreč za to, da gre za vplačilo prispevkov v pokojninsko in invalidsko blagajno in da so ti osnova potem tudi za vse druge pravice. Hkrati opozarjamo tudi na to, da se je z dvigom minimalne plače izboljšal ali se bo izboljšal položaj tudi tistih, katerih prejemki so vezani na višino minimalne plače, mislimo na nadomestila za brezposelnost, na prejemke tistih, ki dobivajo prejemke za delo na javnih delih. To bo imelo ne nazadnje ugoden učinek tudi na štipendije in povečano število štipendistov.

Posebej bo morala država iz svojih financ in iz proračuna pokriti stroške tudi za tiste javne uslužbenke oziroma zaposlene v javni in državni upravi, ki prejemajo minimalne plače. Še posebej pa se Socialnim demokratom zdi pomembno, da je v predlaganem zakonu utrjen tudi socialni dialog. .../Opozorilni znak za konec razprave./... 5. člen predlaganega zakona namreč govori ravno o tem, da usklajevanje je naloženo ministru, ki ga mora doseči v skladu s socialnimi partnerji. Socialni demokrati predlagani zakon podpiramo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Besedo ima gospod Marijan Pojbič v imenu Poslanske skupine SDS.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani! Predlog zakona o minimalni plači, ki ga je v parlamentarno proceduro vložila Vlada Republike Slovenije, želi s tem zakonom zagotoviti višjo minimalno plačo. S tem zakonom se torej želi doseči, da bi zaposleni, ki so prejemniki minimalne plače, imeli zagotovljeno dostojno življenje.

V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da je dvig minimalne plače nujen, saj smo ga tudi sami uvrstili med predlagane protikrizne ukrepe z naslovom Boj proti krizi je boj za nova delovna mesta, zato v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlog zakona podpiramo. Smo pa žal prepričani, da je pristop k dvigu minimalne plače, kot ga je predlagala Vlada, napačen. Po naši oceni praktično celotno finančno breme tega zakona prenaša na delodajalce oziroma gospodarstvo, kar bo imelo za posledico med drugim tudi znatno povečanje nezaposlenosti.

Poleg gospodarske, finančne in socialne krize, na katero se je Vlada odzvala prepočasi in neučinkovito, bo najverjetneje tudi sprejetje tega zakona število brezposelnih, ki je po naši oceni že preseglo število 100 tisoč, še povečalo. Vlada in koalicija s takšnim pristopom ta problem zaradi povečanja obremenitve gospodarstva tako še povečuje, namesto da bi v taki situaciji iskala rešitve v razbremenitvi gospodarstva in vzpostavljala ustrezne podlage za odpiranje

novih delovnih mest z višjo dodano vrednostjo. Nikakor ne moremo razumeti, da Vlada ne razume vseh apelov Obrtniško-gospodarske zbornice in strokovnjakov, ki prihajajo iz gospodarstva, da je pristop napačen in kratkoročno, kakor tudi dolgoročno, škodljiv za razvoj gospodarstva in predvsem obvladovanja brezposelnosti ter reševanja že tako izjemno kritične situacije v smislu preboja skozi gospodarsko krizo.

V Slovenski demokratski stranki se zavedamo, da predlagani zakon ne sledi rešitvam, ki bi na eni strani šle v smeri ohranjanja čim večjega števila delovnih mest, sledi pa, da bo na drugi strani tistim, ki so prejemniki minimalne plače, zagotovljeno, da bo višina minimalne plače zagotavljala normalno preživetje. Zato smo v Slovenski demokratski stranki vložili amandma, s katerim želimo doseči, da se finančno breme tega zakona prenese v celoti na državo in da nikakor dodatno ne obremenjujemo gospodarstva. Le tako lahko dosežemo cilj, da obdržimo delovna mesta in prejemnikom minimalne plače s predlaganim povišanjem zagotovimo normalno preživetje.

Še enkrat povem in poudarjam, da bomo predlog zakona v Slovenski demokratski stranki podprli, hkrati pa pričakujem od kolegov iz poslanskih skupin koalicije, da bodo podprli amandma in s tem izboljšali ta zakon v smislu, kot sem povedal že v stališču poslanske skupine.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členu in vložnemu amandmaju k 3.a členu. V razpravo dajem 3.a člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Prosim za prijavo. Želi kdo o njem razpravljati? Besedo ima Marijan Pojbič. Prosim.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani predsednik!

V Slovenski demokratski stranki smo amandma vložili v smislu, kot sem že prej povedal v stališču Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Mi se zavedamo, da v tej izjemno kritični gospodarsko finančni in socialni situaciji ni mogoče celega bremena, ki je zapisan v tem zakonu, prenesti na gospodarstvo. Ta vlada je s sprejetjem tega zakona storila prav to. Poskušamo zelo poenostaviti, da bodo Slovenke in Slovenci razumeli, kako funkcionira Vlada. In sicer, vzamem v trgovini voziček, grem do polic, ga napolnim do višine, se odpeljem lepo do blagajne in ko pridem do blagajne, povem gospe tam na blagajni, blagajničarki: "Draga gospa, vse to, kar je vsebina tega, in račun bo plačal gospod Bojan Kontič." In kaj se bo zgodilo? Ta blagajničarka bo račun poslala - spoštovanemu kolegu pa se opravičujem, ker sem uporabil ravno njegov priimek in ime - njemu. In veste, izjemno enostavno in preprosto je naložiti poln voziček, priti do blagajne in ga odnesti, ne pa ga plačati. In Vlada je sprejela ravno to; se pravi, sprejela je zakon, ki je še kako potreben in pomemben,

vendar pa celotno obveznost prenese na pleča delodajalcev. To je pa tisto, kar je nesprejemljivo. In še poleg tega znotraj tega je tisto, kar je še dodatno nesprejemljivo, je pa to, da od tistega, kar dobi delavec - se pravi, če se sedaj poveča strošek delodajalca za približno 150 evrov na zaposlenega, dobi delavec samo 100 evrov, 50 evrov gre nazaj v blagajno države. Tega ne razumem! Kako država želi potem pomagati tistim, ki so prejemniki minimalne plače, če polovico tega zneska dobi nazaj v svoj proračun? Se pravi, je pristop popolnoma napačen in zgrešen. To je en vidik.

In drugi. Če želimo peljati gospodarstvo korak naprej in iziti iz te finančno-gospodarske krize v naši državi, moramo zagotovo storiti to, da razbremenimo gospodarstvo. S takimi zakoni zagotovo ne.

Hkrati pa moram poudariti, kot sem poudaril tudi v stališču poslanske skupine, da ljudje z minimalno plačo in z višino te minimalne plače nikakor ne more preživeti. In hvala bogu, da v tej smeri razmišlja tudi Vlada. Povedal sem pa zelo jasno, da se pa v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke nikakor ne strinjamo z načinom, kako je to izvedla. Povišanje minimalne plače je absolutno nujno. Absolutno nujno! S tem se strinjamo v tem parlamentu zagotovo vsi. In amandma, ki smo ga vložili v Slovenski demokratski stranki, gre ravno v to smer, da obdržimo delovna mesta, na kar nas vseskozi opozarjajo delodajalci, na drugi strani pa, da zagotovimo, da bodo ljudje imeli višino minimalne plače, ki bo zagotavljala njihovo dostojno življenje. Prepričan sem, če bi ta naš amandma kolegi iz poslanskih skupin koalicije podprli, da bi potem bil ta zakon takšen, ki bi lahko doprinesel k boljšemu, kvalitetnejšemu in zagotovo bi šel v smer, ki bi zagotavljala vse to, kar sem prej povedal: na eni strani bi bili zadovoljni tisti zaposleni, ki prejemajo minimalno plačo, na drugi strani bi bili zadovoljni delodajalci in na tretji strani država. In to bi moral biti naš skupen in ključen cilj. Naš skupen in ključen cilj!

Mislim, da ta amandma, ki smo ga v Slovenski demokratski stranki predlagali, nikakor ni političen, je izjemno dobronameran, ker se zavedamo, v kakšni situaciji se nahaja država Republika Slovenija, ko govorimo o finančno-gospodarski krizi. In na drugi strani vemo, da imamo že 100 in več tisoč brezposelnih. Prepričan sem, da ga ni gospodarstvenika in tudi politika v tej državi, ki bi lahko razmišljal v smeri, da si lahko privoščimo še sedaj od 5 do 25 tisoč na račun tega zakona brezposelnih. Vprašanje je, ali smo potem tem zakonom dosegli tisti cilj, ki ga želimo s tem zakonom zasledovati. Lahko bi ga seveda dosegli, če bi bil upoštevan amandma Slovenske demokratske stranke, ki smo ga vložili ravno s tem namenom.

Zato, drage kolegice in kolegi, pozivam vse v parlamentu, poslanke in poslance, v upanju, da nismo ujetniki Vlade in da znamo razmišljati s svojo glavo, da ne sprejemamo odločitev,

ki nam jih predlaga Vlada, za katere mislim, da v tej situaciji niso posrečene. Nikoli ne bom rekel, da niso dobronamerne, zagotovo pa niso posrečene. S predlogom našega amandmaja pa bi ta zakon izboljšali v tem kontekstu, da bi bili zadovoljni, kot sem že uvodoma povedal, delodajalci, delojemalci, torej prejemniki minimalne plače, in država. Zato prosim vse prisotne v parlamentu, da ta naš amandma podprete, da pridemo do cilja, ko bomo lahko ugotovili, da smo sprejeli rešitev, ki je v tem trenutku, v dani situaciji za prihodnost države, zaposlenih in delodajalcev optimalna. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Besedo želi minister dr. Ivan Svetlik, nato pa sledi razprava.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Ob predlogu tega zakona se veliko problematizira vprašanje, kaj to pomeni za zaposlovanje in za delovna mesta. Ob pripravi predloga zakona smo slišali zelo različne ocene, tudi v medijih so se pojavljale. Zadnja ocena, ki jo je dal UMAR in ki ste jo lahko spremljali, je - čeprav so to ocene, nezanesljivi izračuni -, da bi utegnili nova višina minimalne plače povzročiti 5.000 novih brezposelnih na račun izgube delovnih mest in do 20.000 v naslednjih dveh letih. To na prvi pogled izgleda velika številka, vendar moramo upoštevati, da so to delovna mesta, na katerih danes ni mogoče zaslužiti za dostojno, normalno življenje. Če hočemo, da se bo slovensko gospodarstvo v prihodnjih letih prestrukturiralo, da bo prišlo na višjo dodano vrednost, da bomo imeli kvalitetnejša delovna mesta, bo takšnih delovnih mest treba še več kot 20.000 v naslednjih dveh letih zapreti. In to se že dogaja tudi v času krize. Sicer smo res dobili precej več brezposelnih v prejšnjem letu, vendar naj povem, da se je v tem istem letu, ko je kriza, z Zavoda za zaposlovanje zaposlilo 48.500 oseb, ki so ponovno sklenili delovna razmerja, na tak ali drugačen način. Se pravi, ti procesi ukinjanja delovnih mest, izgube zaposlitve in zaposlovanje tečejo. In to je tudi proces, ki nas lahko vodi k resni izboljšavi gospodarske strukture, k višji dodani vrednosti. In ta zakon bo v tem smislu ta proces pospešil, nikakor pa nam za takšna delovna mesta sama, ki ne omogočajo preživetja ljudem, ne sme biti žal. Res pa je, in tu se strinjamo, zato imamo tudi ukrepe, da je treba hkrati sprejemati ukrepe za pospeševanje odpiranja kvalitetnejših delovnih mest, kar že deluje v smislu ukrepov, ki sta jih pripravila Ministrstvo za gospodarstvo in Ministrstvo za znanost in tehnologijo, in nekateri ukrepi se tukaj še dodatno pripravljajo. Tako je v tem smislu ta proces pravzaprav logičen in ga s tem zakonom samo pospešujejo.

Kar zadeva vprašanje obremenitve gospodarstva, moram dodati naslednje. Tukaj je nekaj napačnih interpretacij v tem smislu, da gre za to, da s tem zakonom v celoti obremenjujemo

gospodarstvo. Jutri - mislim, da je na dnevnem redu Državnega zbora - zakon o dohodnini, ki uvaža bistveno olajšavo, v tem smislu, da bo država pokrila stroške, ki jih prinaša ta zakon v višini več kot 40 milijonov. Ne moremo pa si privoščiti, to smo že povedali pri pripravi tega zakona, dviga splošne olajšave, ki bi nas ta hip stala več kot 400 milijonov evrov. Ekonomska situacija tega ta hip ne dopušča. Hkrati pa moram dodati tudi, da tukaj ne gre za to, da bi ob dvigu minimalne plače si država polnila blagajno tako, kot je bilo rečeno. Tu gre preprosto za vplačevanje višjih prispevkov na ta račun v pokojninsko blagajno za vsakega posameznika, ki to minimalno plačo prejema, in v zdravstveno blagajno, za vsakega posameznika, ki koristi javne zdravstvene storitve. In to zato, da ne bo potem, ko bo šel v pokoj, imel problemov s prenizko pokojnino. Tipičen primer tega imamo danes v primeru samostojnih podjetnikov. Teh je 27.500, ki so se odločili, da bodo plačevali prispevke na osnovi minimalne plače. Tem se bo strošek teh prispevkov povečal na mesečni ravni za 54 evrov. Če so tako šibki, da jim ta strošek predstavlja prehudo breme, potem ne verjamem, da imajo sicer šanse preživeti. Bodo morali pač nekaj navora več vložiti, da bodo ta prispevek lahko plačali. Vendar opozarjam, da je med njimi veliko število tistih, ki so se zavestno odločili za plačevanje prispevkov na osnovi minimalne plače, medtem ko seveda akumulirajo svoja sredstva na drug način. Bodo pa lahko, potem ko bodo šli v pokoj, imeli težave in bodo zahtevali razne dodatke, ker bo pokojnina prenizka. In cilj tega ukrepa je, da zaščitimo posameznike pred tveganjem za starost v resnici. Tudi to je eden od ciljev. Tako mislim, da to ni ustrezna argumentacija, da gre tukaj za polnjenje blagajne. Gre preprosto za to, da država s tem ukrepom tudi ščiti posameznike in povečuje njihovo dolgoročno socialno varnost.

Rekel pa bi še to, če bi država, kot je predlagano, v celoti želela pokriti te stroške, ki jih prinaša višja minimalna plača delodajalcem, bi seveda ne storili nič v smislu pospeševanja strukturnih sprememb, ker bi samo na drug način pokrivala tiste stroške, ki jih danes pokriva posameznikom, ki to minimalno plačo prejema. Kajti, če je minimalna plača pod ravno minimalnih življenjskih stroškov, to pomeni, da so ti posamezniki upravičeni do dodatnih socialnih transferov, ki jih dobijo iz drugega naslova. Če se bo ta minimalna plača dvignila, bo teh transferov manj, ker bo pač normalno posameznik višjo osnovno plačo tudi prejemal. In seveda, če bi na drug način država pokrila ta strošek, delodajalci ne bi bili v ničemer spodbujeni v taka delovna mesta k strukturiranju. To je pa tista funkcija, ki jo želimo tudi s tem zakonom okrepiti.

Iz teh razlogov, ki sem jih zdaj navedel, se nam tudi zdi, da je predlog amandmaja, ki ga je Socialdemokratska stranka vložila, nesprejemljiv. Je pa še nekaj težav

nomotehnične narave, ki pa jih mora Zakonodajno-pravna služba tukaj pojasniti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Prosim za prijavo. Prosim, če se izklopite, gospod minister. Prosim za prijavo k razpravo. Besedo ima mag. Franc Žnidaršič. Prosim.

MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ: Lepa hvala, gospod predsednik. Spoštovani minister s sodelavcem, kolegice in kolegi! Ta amandma je samo na videz dober in govori o tem, da bi razbremenili gospodarstvo plačevanje prispevkov v polnem obsegu, kot za ta znesek pripada. Vendar je argumentacija problematična, kajti prispevke ne plačujejo delodajalci, pač pa zaposleni iz svojih bruto plač. Delodajalci jih obračunajo. In mi sprejemamo zakon, s katerim ukazujemo delodajalcem, da omogočijo delavcem, ki delajo poln delovni čas, pravico do dostojnega preživetja in nič več. Tisti, ki tega ne morejo zagotoviti, naj zaprejo firmo. Ne smemo biti žalostni, tako kot je rekel gospod minister, za delovna mesta, ki ne omogočajo plačila za dostojno življenje na robu revščine. In tisti delodajalci, ki bi radi, da bi v celoti krila država to razliko, pač nimajo vizije ne za razvoj ne za delovna mesta z višjo dodano vrednostjo in bi radi še naprej tako ali drugače shajali z razmeroma ugodnimi plačami za menedžersko ekipo, lastnika, delavec naj pa naprej ali bo reven ali pa naj država pokrije razliko. To preprosto ne gre več, kajti država ni lastnik proizvodnih sredstev, če se lahko izrazim na ta način, pač pa je to delodajalec. In sprašujem delodajalce, kje so dobički iz preteklosti? Zakaj samo jamranje? Težava je v tem, da vsi jamrajo, da vsi tožijo o tem, kako bodo grozljivo težko izplačali te borne osebne dohodke delavcem, ki delajo poln delovni čas. Nikogar ni ali zelo malo njih je, ki bi rekli, to je najmanj, kar moramo narediti za to, da bomo v tej državi prišli naprej. Razbremenili smo delodajalce razmeroma visokih davkov na izplačane plače. Ni videti veliko vlaganj v razvoj, ni videti novih delovnih mest iz tega naslova, večji del tega prihranka se je prelil v jahte, v mercedese in tako naprej, v "nogavice" delodajalcev. Delavci ostajajo naprej z majhnimi plačami, pokojninska blagajna ne zmore več pokrivati pokojnin - in mi bi radi znižali obremenitev teh nizkih plač za prispevke na še nižje. Toda tem ljudem bomo z zvišanjem najnižje bruto plače zvišali tudi osnovo za pokojnino in za tisto razliko mora priti prispevek v to blagajno, ni mogoče drugače. In kar zadeva očitke, da je država prezadolžena, ja, če bomo zniževali prispevke, bo treba dodaten kredit najeti, da se pokrije vse druge stroške za področje ohranjanja socialne države. Potem pa spet očitek - in tako naprej. Ne morete zahtevati razbremenitve gospodarstva, naložiti državi enake stroške za vse to, kar potrebujemo, in potem očitati, da se je "zapufala". Ni druge možnosti, in s tem je treba pač živeti.

Zato mislim, da je prav, da podpremo zakon, ki ima najboljši namen popraviti krivično delitev ustvarjene vrednosti v državi, zagotoviti osnovno možnost preživetja zaposlenim za polni delovni čas na način, kot je predlagan, ki je vendar s strani države ponudil roko delodajalcem v zadostnem obsegu, ki ga bomo pravzaprav težko pokrili že takega, kakršen je. Zato vsega bremena pač država ne more sprejeti, tudi zaradi tega ne, ker delodajalci z njo ne delijo dobičkov, kadar jih imajo. Kadar je kriza, takrat je država tista, ki naj rešuje; ko so dobički, jih ni nikjer, in še takrat bi najraje govorili samo o izgubah in o tem, kako trpijo.

To sem želel povedati. Amandmaja ne morem podpreti, zakon pa bom. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Besedo ima mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Amandmaja SDS ne bom podprla, tako kot nisem predloga za 600 evrov minimalne plače podprla že na odboru.

Sicer me veseli, da so SDS-ovci v tem primeru uglašeni z zahtevami sindikata, je pa drugače notranje nekonsistenten ta predlog zaradi tega, ker utemeljitev izhaja iz zahtev delodajalcev, ki se hočejo izogniti domnevno previsokim prispevkom in to prevaliti na pleča države. Kar me pri tem amandmaju posebej moti, je, da je enkrat omenjenih 35 evrov, zdaj je v obrazložitvi 50 evrov omenjenih, nobenega preračuna ni, kaj bi to dejansko pomenilo za proračun, kakšni stroški bi bili - ničesar, kar nekaj na pamet. V gradivu, ki ga je posredovala Vlada, imamo ugotovitve Inštituta za ekonomsko raziskovanje pri Ekonomski fakulteti, ki je izračunal 562 evrov kot tisto mejo, ki je potrebna za dostojno preživetje. Ne trdim, da se s tem da lagodno živeti, je pa v tem trenutku tisto, kar državni proračun in javne finance zmorejo. Druge stvari, kakšno je razmerje med vplačili in na čigav računa pravzaprav ta vplačila gredo. Bi bilo pa dobro še enkrat spomniti na razpravo na odboru, ko smo govorili o neizplačanih ali nevplačanih prispevkih delodajalcev na osebnih računih delavcev. Poglejte, če samo na to pomislite, saj država ima ukrepe, s katerimi lahko ob določenih pogojih delodajalce za določen čas razbremenijo ali jim odpusti začasno vplačevanje prispevkov. Bo položaj tudi olajšan z davčnimi oziroma dohodninskimi olajšavami. Tako, da reči, da se nič drugega ne dogaja kot samo minimalna plača in da je to pač nek nepremišljen ukrep, zame ni sprejemljiva trditev, bi bilo treba pa najti kakšen dosti bolj utemeljen in za javne finance preizkušen proračun, da bi lahko amandma SDS-a podprla. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Dejan Levanič.

Prosim.

DEJAN LEVANIČ: Hvala lepa, za besedo spoštovani predsednik.

Jaz moram reči, da je včasih žalostno, da se zaradi stvari, ki so nekako nujne, v Sloveniji vedno znova prepiramo, in to je Zakon o minimalni plači. Imamo ga na mizi, zvišujemo minimalno plačo za okrog 100 evrov, kar je nujen ukrep v naši državi. Vemo, da je pač glede na stroške, življenjske stroške, ki jih ljudje imajo, takšen ukrep ne samo nujen danes, ampak tudi v prihodnje, ko bomo gledali, kako to stanje še izboljšati.

Dejstvo je eno. Edini argument, ki se danes uporablja je, na kakšen način zvišujemo minimalno plačo in govorimo, pač opozicija nekako očita Vladi to, da obremenjuje gospodarstvo in da bo zaradi tega še več brezposelnih. Jaz mislim, da je to preuranjena trditev, da je to mogoče ena številka, ki je bila podana s strani opozicije, nekoliko v zraku in da nihče od nas natančno ne ve, kaj bo prinesel ta ukrep razen tega, da bo zvišal minimalno plačo, da bo zvišal minimalno plačo, ki je potrebna. Tudi vaš predlog, predlog opozicije, ki ga predlagate, torej amandma, ki ga predlagate, popolnoma ne razbremenjuje gospodarstva, ker po vašem predlogu, tudi, če daste nično stopnjo prispevkov delodajalcem, bodo delodajalci morali 100 evrov več plačati, kot so plačevali do zdaj. Pogledajte si vaše izračune. Tako, da ne govoriti, da z vašim predlogom ne obremenjujete gospodarstva. To je narobe.

Po drugi strani je treba pač priznati, da proračun, takšen kot je, ne vzdrži več kot toliko izdatkov. Potrebujemo pa minimalno plačo in če kdo lahko poskrbi za delavce, so to delodajalci in primerjava s košarico in trgovko in kdo komu zdaj poriva voziček, da je treba nekaj plačati, je napačen, ker odgovornost za delavce imajo delodajalci, seveda tudi država, da pomaga, regulira, omogoča, lažje ukrepe in tako naprej, ampak predvsem delodajalci. In če delodajalci na neki toči, pa ne bom govoril, kaj se je dogajalo v preteklosti in kakšne smo imeli zaplete tudi pri menedžerskih odkupih in kam se je kanaliziral denar, ki bi lahko šel v financiranje večjih plač ali razvoj, pustimo to sedaj ob strani. Danes imamo na mizi zakon o minimalni plači, zvišujemo minimalno plačo. To je pozitiven ukrep in skušajmo k temu stremeti. Ker tako, kot se vi mogoče ne strinjate danes s tem načinom, se mi nismo strinjali z načinom, da je leta 2006 minimalna plača zaostajala za rastjo plače zasebnega sektorja za dobri dve odstotni točki, v letu 2007 za slabe štiri in pol odstotni točki. V letu 2007 je minimalna plača realno celo upadla za več kot odstotek. Če govorimo o načinih, potem se je treba vprašati, zakaj smo v času gospodarske rasti glede na rast plač zmanjševali minimalno plačo. Danes jo zvišujemo. Ocenjujemo to kot dober, pozitiven ukrep, ki se bo reguliral tudi v prihodnje. Minister je že povedal, kako se bo pomagalo

gospodarstvu, na kakšne načine se bo mogoče, ne vem, tudi trg delovne sile.

Jutri imamo na mizi zakon o dohodnini, ki bo prihajal nasproti tudi gospodarstvu. To je bila tudi napoved Vlade v preteklosti, ministrstva, ki se trudi. Danes je znak to, kar imamo na mizi, da Vlada skuša po meri možnega, ki danes je, priti tako nasproti delavcem, ki nujno potrebujejo ta zakon, kot tudi delodajalcem v prihodnje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Marjan Križman.

MARJAN KRIŽMAN: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi.

Pet ur smo na odboru razpravljali o tem zakonu in ga na koncu pripravili za razpravo v parlamentu. Tudi o tem amandmaju smo veliko razpravljali in se seveda, tako kot danes teče beseda, poenotili v večini, da ga ne bomo podprli.

Zelo dobro izhodišče za poglobljeno razpravo, če bi jo lahko imeli, je dal minister. Minimalna plača in obremenitev delodajalcev glede na minimalno plačo ni zgodba, o kateri se spleta kregati in prerekati, ali ja ali ne, zgodba je, da je treba ta delovna mesta počasi in vztrajno zapirati in dvigniti raven izobrazbe, s tem tudi plače zaposlenih. Če pogledate med minimalno plačo in peto plačilno skupino, praktično ni neke velike razlike. Se pravi z srednjo izobrazbo ali pa brez izobrazbe ali pa z nižjo izobrazbo dobijo zelo malo razlike v plači.

Če pogledate nekatera podjetja, recimo vzamem za primer Intereuropo Koper, ki skorajda temelji na tej srednji izobrazbi in praktično lahko rečem, da živi večina teh ljudi danes od minimalne plače in še ti so v veliki nevarnosti zaradi tega, ker prejšnji menedžerji oziroma, ne menedžerji, ne bi rad žalil, ker imamo nekaj zelo, zelo dobrih menedžerjev v Sloveniji, nesposobneži so uspeli podjetje spraviti na kolena, da se danes ozira okoli sebe in razmišlja, kako bo vsaki mesec sproti zagotovilo plačo. Ravno tako je v nekaterih drugih podjetjih, ki so jih ti nesposobneži uničili. Če hočete samo eno podjetje, ki je bilo v Izoli, eno podjetje, ki je bilo v Portorožu, droga in tako dalje, paradni konji našega gospodarstva so uničeni, nekateri pa se morajo voziti sto kilometrov daleč do svojega dela, če hočejo zadržati delovno mesto z minimalno plačo. Veliko več stvari je treba urediti prej preden se kregamo in se prerekamo o tej minimalni plači.

Je pa po mojem prepričanju skrajni čas, da nehamo z razpravo in da tem ljudi damo in da se o njih ne pogovarjamo več. Kdo si pa ne zasluži minimalne plače kjer koli na svetu, ne samo v naši državi? Ta minimalna plača je tisto, kar je minimum kar lahko država zagotovi in to država danes seveda počne in upam, da bomo ta zakon jutri sprejeli in da bomo to zadevo dali z dnevnega reda.

In če še dodam, da je ministrstvo v procesu svojega dela predlagalo, posredovalo odboru in kasneje tudi Državnemu zboru največ ukrepov, največ zakonov, ki so šli na roko delodajalcev, da jih ne naštevam, od skrajšanega delovnega časa do skrbi za delavce, ki so odšli na Zavod za zaposlovanje in tako dalje in tako dalje. Tako da, ne moremo obravnavati ene zadeve enostransko in ugotoviti, da je zdaj konec sveta, ker bomo za nekaj evrov obremenili gospodarstvo oziroma delodajalce. In se strinjam s tistimi, ki ste rekli, gospodarstvo se mora zagnati in se zaganja na zdravih osnovah. Na čakanju, da mu bo država pomagala in poskrbela za to, da bo tisti, ki ima najnižjo izobrazbo, ki dela najmanj zahtevna dela, da mu bo država priskočila na pomoč zato, da se bo rešil, potem pa jaz mislim, da to podjetje resnično ni vredno, da funkcionira.

Mislim, da je treba povedati, da se Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in invalide zelo trudi, po mojem tudi zelo uspešno, in je naredilo zelo, zelo velike korake ravno v teh socialnih transferih, če lahko temu tako rečemo, delodajalcev.

Amandmaja seveda ne bom podprl, iz razlogov, ki sem jih naštel in ki so jih našteli tudi moji kolegi. Še posebej se tu lahko sklicujem na razpravo gospe kolegice Majde Potrata, ki je jasno povedala, zakaj tega amandmaja ne bomo podprli. Ne bi rad razširjal in razglabljal pa tudi sam delal kakršnekoli reklame ter izkoriščal časa za televizijo s tem, kaj si mislim o tem amandmaju. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Franco Juri.

FRANCO JURI: Hvala, gospod predsednik.

Tudi sam ne bom podprl amandmaja, ne zaradi tega, ker bi menil, da je namen amandmaja slab, namen je jasen - radi bi razbremenili podjetja in podjetnike, bi pa s tem obremenili državno blagajno. Gre pravzaprav za znano igro kitajskih škatel: če nekje pobiramo, nekje drugje seveda dodajamo. Ali se to zgodi na tak ali drugačen način, je pravzaprav efekt podoben.

Slišali smo, da bomo jutri razpravljali o Zakonu o dohodnini, kjer država že ponuja kompromisno rešitev in prihaja naproti podjetnikom ter omogoča, da bo breme, ki nastaja s povišanjem minimalne plače na raven življenjskih stroškov, tudi dejansko balansirano, da bo to breme obojih, države in kapitala. Vendar, če bi se lotili tega vprašanja samo na način, ki ga predlaga opozicija, bi načeli sistem plačevanja prispevkov. Šlo bi celo za diskriminatorno obravnavanje plač in tega sistema, predvsem pa bi dali potuho tistim podjetjem in podjetnikom, ki ne znajo ali nočejo razumeti, da je prva naloga družbeno odgovornega podjetja in podjetnika tudi omogočiti svojim delavcem, ki so hkrati tudi

kupci, možnost, da kupujejo na tem tržišču. In naše tržišče večinoma pokrivajo nacionalni kupci. Ponekod so se lotili reševanja krize tudi s stimulacijami za nakupe - povsem banalne subvencije, ki pomenijo povečanje kupne moči. Sistem zvišanja/povišanja minimalne plače omogoča, tudi tistim, ki niso mogli biti kupci, ker so komaj preživeli ali niso mogli preživeti, kajti niso dosegli niti tiste ravni mesečnih življenjskih stroškov, da lahko postanejo tudi s tega vidika bolj zanimivi. Skratka, socialno, družbeno odgovorno podjetništvo bo to razumelo in bo razumelo, da jim bo Vlada pomagala z drugimi olajšavami, ne na tak način. Ta način bi bil najbolj napačen.

In če smo že pri paketnem obravnavanju, jaz se osebno veselim, da se je Vlada odločila za rešitev vprašanja minimalne plače ločeno od ostalega paketa. Verjetno je v tem precej simbolne vrednosti, ampak to, kar so zahtevali sindikati, je bilo legitimno. Ne mešati minimalne plače, ki je skoraj, še prej kot ekonomska kategorija humanitarna kategorija. Dejansko gre za zagotovitev na simbolni, zakonski ravni, neke temeljne pravice do preživetja. Vse ostalo je treba razčleniti in urejati v sklopu ekonomskih pristopov, ki naj bodo namenjeni izhodu iz krize, in stimulaciji naše ekonomije. Zato bomo jutri obravnavali Zakon o dohodnini, splošna olajšava, ki se predvideva, je v bistvu podpora in kompromis pri razbremenjevanju podjetništva, po drugi strani pa se bomo prej kot slej soočili z vprašanje odnosa delodajalca do delavca in do razpolaganja z dobičkom. In to je eno ključnih vprašanj, ko se bomo pogovarjali o zakonu o udeležbi na dobičku, se bomo pogovarjali tudi o stimulativnih korakih, ki naj to udeležbo spodbuja. Kajti prej, ko je bilo rečeno, kateri podjetniki naj bi zaslužili boljši tretma - jaz menim da tisti, ki imajo socialno družbeno odgovornost do dela in delavcev. Najprej je treba stimulirati te. Tisti, ki ne bodo pošiljali kar tako na ulico, ampak bodo prej poskrbeli za to, da se razlike znotraj podjetja v takšni kritični fazi zmanjšujejo. In če to pomeni, da se bodo sami odrekli določenemu deležu dobička za to, da se uredi minimalno raven življenja in dela lastnih delavcev, in verjamem, da ne bodo takoj zbežali v druge države zaradi tega ukrepa. To je tudi blef, to je pač del pogajanj, to je del dialoga s sindikati, ampak vemo, da potem ko so postavljeni pred dejstvo in če je kvaliteta slovenskega delavca dobra, kapital ne bo kar tako zapustil dežele in se zatekel v bolj tvegane trge delovne sile. Zato gre razmišljati v smeri stimulacij in ta vaš predlog, kolegi iz SDS-a, bi bil utemeljen, če bi ga povezali recimo s stimulacijami glede razpolaganja dobička, torej z udeležbo na dobičku. Če bi povezali eno tako olajšavo s tistim podjetjem, ki prizna udeležbo na dobičku, potem bi bilo bolj smiselno razmišljati v tej smeri.

Amandmaja ne bom podprl. Razumem, namen je legitimen, ampak ni uporaben. V tem trenutku ne vidim nobene koristi, če

bi ga sprejeli, bi samo obremenili še bolj državne blagajne, ne bi pa bistveno prispevali k temu, da ta podjetja, če so res na takšni stopnji, mislim, da je minister jasno povedal, če res nimajo možnosti in ne bodo preživeli ob taki spremembi, potem ta podjetja so res v kritičnem stanju in niti ta ukrep ne bi pomagal. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima Marijan Pojbič.

Prosim.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani predsednik.

Zelo na kratko. Bilo je rečeno vsega, mislim, da kar veliko takega, ki enostavno ne sodi v sklop tega, o čemer danes tukaj razpravljamo. Bilo je rečeno, da se tukaj v parlamentu kregamo. Mi se tukaj popolnoma nič ne kregamo, ampak zelo jasno povemo, kako vidimo mi v Slovenski demokratični stranki rešitve, ki bi bile pisane na kožo državljanom in državljanom, državi in pa delodajalcem, ki jih je treba še v tej izjemno kritični situaciji še kako upoštevati. Bilo je rečeno, da država s tem, kako funkcionira gospodarstvo, nima nič. To je absurd. Država je dolžna, da zagotovi pogoje, pogoje za to, da bo gospodarstvo lahko kvalitetno funkcioniralo. Kot veste, imamo praktično najbolj obdavčeno delo v Evropski uniji. In, če to ni argument, ki bi ga morali upoštevati, ki bi ga Vlada morala pri svojih rešitvah upoštevati, če želi ustvariti ustrezno podlago za razvoj gospodarstva in za boljšo kondicijo gospodarstva v slovenski državi, potem ne vem, kaj je tukaj naloga države. Kdo izmed poslank in poslancev lahko tako na pamet govori in ne pozna teh osnovnih stvari, ki so še kako pomembne za funkcioniranje države?

Povejte mi, kaj bodo rekli tisti delavci, ki bodo izgubili delo na račun te situacije, ki se bo zgodila? Cel kup je bilo takih razprav, da sploh ni pomembno, 10, 15, 20, 25 tisoč, to so delovna mesta, ki pač niso dostojna, preko katerih ni možno preživeti in zdajle je nam čisto vseeno, da 15 tisoč delavcev ali pa 20 tisoč delovnih mest jutri pade. Ali je kdo izmed vas bil kdaj skupaj s tistimi ljudmi, povprašal te ljudi, kaj pa tisti ljudje mislijo, ko bodo to službo izgubili oziroma delo izgubili? Dajte, na to si odgovorite preden na tak način razmišljate. Predvsem pa, je to nesprejemljivo, da predstavnik DeSUS-a gospod Žnidaršič uporablja tak pristop in tako govori, na drugi strani pa se blokirajo praktično pokojnine itn. In veliko vprašanje je, ali je prispevek za pokojninsko zavarovanje tisti, ki bo določal, kakšne bodo pokojnine v prihodnosti. Jaz sem prepričan, da ne bo. In zato to niso argumenti, s katerimi me boste poskušali prepričati. Argumenti pa so zagotovo v tem, kot je zapisano v amandmaju Slovenske demokratične stranke, da država tukaj mora

ustvarjati pogoje, da lahko gospodarstvo funkcioniira, in da ne potaplja gospodarstva skozi zakonodajo, ki ni pravilno pripravljena, ni pripravljena tako, da bi lahko ta država kvalitetno funkcionirala. In da bi na koncu bili zadovoljni tisti, zaradi katerih je bil ta zakon pravzaprav sploh napisan. In ta amandma je bil vložen ravno s tem namenom, ravno s tem namenom, da dosežemo optimum, in da sledimo tistim ciljem, ki bi za to državo v tej kritični situaciji morali biti ključni.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Gospod Čedež, ne bo možnosti za razpravo, ker je poslanska skupina porabila čas. Cenimo vašo pripravljenost za razpravo, ampak ne bo nič. Gremo, torej Anton Kampuš ima besedo.

Prosim.

ANTON KAMPUŠ: Spoštovani predsednik, hvala lepa za besedo. Spoštovani minister, spoštovane kolegice in kolegi!

Dvig minimalne plače ob tej rasti življenjskih stroškov je nujno podpreti. In bom seveda ta predlog podprl. Ne bom podprl amandmaja.

Zaznati je, da minimalna plača zajema v tem trenutku manjši del zaposlenih v Sloveniji in iz tega je pričakovati, da naj ne bi bil strahoviti dvig stroškov dela v Sloveniji. Je pa ob tem veliko nevarnosti. Prva je že v tem, da se lahko zgodi verižni odziv, to pa pomeni, da bodo vsi ostali razredi, ki so blizu minimalni plači, tudi posegli po tem, da si želijo povečanje plač, kar je tudi običajno. V tem primeru bi slovensko gospodarstvo bilo ogroženo in bi seveda padla konkurenčnost našega gospodarstva.

Cilj v Sloveniji je prestrukturiranje gospodarstva. To kar je bilo sprejeto z Zakonom o Pomurju. V Pomurju si v tem trenutku, želimo samo to; vse tiste firme, posamezniki, obrtniki in podjetniki, ki seveda imajo minimalno plačo, tisti morajo sedaj dobiti največ sivih las, da poskušajo najti različne rešitve za prestrukturiranje gospodarstva; pripeljati nove programe in seveda posodobiti proizvodnjo, da doseže nekoliko drugačno proizvodnjo, kot v tem trenutku je. Leta 2005 je bila Vlada v Pomurju. Ocenilo se je, da je Mura 2005 pripravljena za stečaj. Če bi se takrat resno lotili tega problema, bi seveda ne imeli danes 3.000 nezaposlenih, ampak verjetno samo kakšnih 1.000. To je to. To je to, da se seveda priložnost izgubljena, ne vrne nobena. Takrat je treba reagirati, ko je to potrebno, ko je še pravi čas. Zaradi tega se lotevamo teh.

Nasploh pa strategija v Sloveniji mora biti tista, ki pomeni višjo dodano vrednost in izboljšanje proizvodnje ter tehnološki razvoj. Ni pa pričakovati, da bo v Sloveniji konkurenčnost lahko za tiste, ki imajo nižjo dodano vrednost.

Jaz ocenjujem, da dela, ki so z nizko dodano vrednostjo, bo prej kot slej treba prepustiti še komu drugemu.

Zanimivi so odzivi gospodarstvenikov. Eni pravijo, da je to velik problem za izplačilo plač. Drugi pravijo, da bo treba poiskati še kakšne rezerve, ki v velikem številu podjetij še obstajajo. Tretji pravijo, da ta predlog ne bo pomembno vplival na izplačilo teh minimalnih plač. Jasno pa je, da je vse odvisno od tega, kakšna je struktura gospodarstva, ali je veliko teh z minimalno plačo znotraj ene firme. Ampak skupna ocena pa je, da se je vsekakor treba potruditi in poskušati iti .../Izklop mikrofona./...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo je želel še minister, dr. Ivan Svetlik.
Prosim.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa.

Če dovolite, bi se odzval samo na tri teze, trditve, ki so bile izrečene v tej razpravi. Prvič, je morda ob tej razpravi treba vendarle poudariti to, da se je veliko podjetij pa tudi panog, sindikatov že dogovorilo za višjo plačo od zakonsko določene. Kar pomeni, da tisti deli gospodarstva, ki so trdni, ki so vlagali v razvoj, teh težav pravzaprav sploh nimajo in jih ne morejo imeti. Je pa to seveda pritisk na šibkejši del. Ampak to je seveda cilj, cilj, da se prestrukturira tudi ta del gospodarstva, ki je vseskozi zaostajal in je premalo skrbel za razvojne korake.

Drugič. Mislim, da bi si v tej razpravi želel človek nekoliko drugačen pogled na državo, čeprav tukaj branimo na nek način sami sebe v tem smislu, da je država predvsem redistributivni mehanizem. Država pravzaprav nič ne dobi. Država tisto, kar dobi, naprej razporedi in v primeru, če bomo oprostili plačevanja prispevkov določene kategorije, bo morala druga kategorija zaposlenih toliko več prispevati, da bo lahko vzdrževali socialne programe, ali so to pokojnine ali je to kakšen drug program. Mislim, da je tukaj vloga države zgolj instrumentalna, ne pa kakšna druga. Zato mislim, da ta diskurz pravzaprav sam po sebi ni ustrezen.

In še tretje, nam je žal za vsakega, ki izgub delovno mesto, zato imamo instrumente, da mu pomagamo z denarnim nadomestilom, s programi aktualne politike zaposlovanja. Kot rečeno, nam pa za vsako delovno mesto ne more biti žal, ker bistvena tukaj je kvaliteta teh delovnih mest, kvaliteta z vidika kvalitete dela, zaposlitve, zaslužka in seveda tudi z vidika, ekonomsko gledano, dodane vrednosti, ki jo ustvarja, da lahko akumulira takšno podjetje naprej. In v temu smislu je treba to razločevati, ni vsako izgubljeno delovno mesto isto kot vsak brezposelni. Za brezposelne moramo poskrbeti in ta pretok, če hočemo, da se bo gospodarska struktura spreminjala, pretok iz neakovostnih delovnih mest na kakovostnejša, bo

moral biti še intenzivnejši, kot je bil doslej, sicer bo problem zaostajanja v razvoju še naprej izrazit. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Prosim še enkrat za razpravo. Besedo ima Ljubo Germič.

Prosim.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa, za besedo gospod predsednik.

Prav gotovo bi bilo danes treba izreči pohvalo Vladi za predlog tega zakona. Ob tej pohvali je prav gotovo treba izreči tudi to, da gre za pogum te vlade in jasen odnos te vlade do dela. Kajti ta vlada s tem zakonom dokazuje, da, seveda, naj bo delo vrednota in da, ko se dela, naj ima delo tudi korektno, dostojno minimalno plačilo. Vlada to in tudi danes gospod minister v tej razpravi ponavlja, Vlada se zaveda, kaj bo ta ukrep tudi prinese. Ne samo to, da bodo ljudje tudi z manjšimi dohodki, ki so bili danes na nižji minimalni plači, imeli več zato, da si bo lahko vsak posameznik zagotavljal kolikor toliko dostojno življenje. Ampak jasno se zaveda tudi tega, na kakšno razvojno pot naj vstopa Slovenija. In ta razvojna pot govori o tem, da je treba v tej državi narediti razmislek tam, kjer so delovna mesta, ki so tako slabo plačana, da ne omogočajo dostojnega življenja posameznikov, ki polno in redno delajo. In ta konsenz pravzaprav bi moral biti. S podporo temu zakonu je v tej hiši tudi dosežen. In ni mogoče boljše argumentirati te utemeljitve, kakor to počne danes gospod minister. Jaz ne morem tako dobro ponoviti, lahko pa samo podkrepi to, da je v teh časih zavedanje tega, da seveda ta ukrep bo zahteval posledično ukrepe na marsikaterem drugem področju, nujen in hiter. Posledično je ta zakon razlog v slabi strukturi tega slovenskega gospodarstva. Na to se je opozarjalo že vrsto let prej, ampak interes v Sloveniji ni bil usmerjanje v izboljšanje tehnologij, izboljšanje procesov, izboljšanje znanja, ampak so bili interesi tudi drugje, zato se danes posredno srečujemo tudi s slabimi poslovanji bank. Takrat se noben v povezavi s temi vprašanji, ki so z minimalno plačo povezana, ni spraševal o teh posledic in danes se srečujemo tudi s tem, da bančni sistem ni sposoben "suportirati", ugodno "suportirati" teh procesov prestrukturiranja. Tudi tukaj Vlada s temi shemami poskuša najti zagon temu gospodarstvu. Torej ta ukrep dviga minimalne plače je večplasten. Osnovni in temeljni cilj, za katerega sem temeljno prepričan, da je treba zagotoviti korektno dostojno plačilo za delo v prvi vrsti, ampak posledično se pa tukaj danes z ministrom popolnoma strinjam, da bo to prineslo še marsikateri drugi ukrep za strukturno preobrazbo slovenskega gospodarstva. In ta strukturna preobrazba bo zahtevala miselni preobrat. Konsolidacija lastništva ne more biti temeljna odločilna točka menedžerjev, ampak mora biti vlaganje v podjetje, vlaganje v

razvoj, vlaganje v dolgotrajno stabilnost in prilagodljivost temu, kaj se na svetovnih razmerah pač dogaja. Če k temu dodamo še samo ta element dolgotrajne socialne varnosti, kajti ni nam v interesih, da z majhnimi plačami prihajajo ljudje do upokojitve, imeli bodo zelo nizke pokojnine in takrat bomo zopet izčrpavali to državo v odnosu do zagotavljanja dostojnega življenja s socialnimi transferji.

Odnos do proračuna. Jaz tukaj ne bi ponavljal dejstev, ki so bila tukaj že izrečena. V več deset milijonih evrov bo prizadet proračun zaradi paketa sprejemanja zakona jutri, Zakona o dohodnini. Zdi se mi tudi zelo slabo, ko danes govorimo o tem, da bomo dvignili minimalno plačo, da govorimo na pamet o tem, koliko 10 tisoč delovnih mest bo tukaj izgubljenih, kajti na ta način seveda ustvarjamo zelo nelagodno razpoloženje ljudi v odnosu do te vsebine, ki pa je dobra. Gospod minister je tu jasno povedal, da obstajajo študije, ki govorijo o tem, in zavedanje Vlade o tem, da se bo to lahko zgodilo. Seveda Vlada zelo jasno sledi z inštrumenti temu, na kakšen način bo treba pomagati gospodarskemu delu in tistim, ki bi lahko izgubili delo, ta številka je okrog 5 tisoč, ki ni napovedana absolutno, ampak kot možna, danes tukaj na pamet govoriti o 15 tisoč, 20 tisoč in še več tisoč ljudi, se mi pa zdi.../oglašanje iz klopi./...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim, mir v dvorani! Gospod Pojbič, nimate možnosti razprave, prosim, da ne segate govorniku v besedo.

LJUBO GERMIC: Jaz verjamem, da je lahko v kakšnem intervjuju tudi takšna številka. Jaz danes poslušam tukaj razpravo in poskušam komentirati dejstva, ki so bila tukaj navedena, in težko govorimo na pamet. Zelo neprijetno se počutim, ko je izzvenelo v razpravi enega od poslancev, ali smo bili kdaj skupaj z ljudmi, ki tako težko živijo. Ali vas spomnim na čuden postopek prodaje TDR metalurgije v Rušah, izgubo več 100 delovnih mest v preteklem mandatu. Ali mislite, da bi se ugotovilo, na kakšen način so se dogajali ti postopki tam? In kako zdaj rešujemo te ljudi? Tako, da jim dajemo nove zaposlitve. In če bi bistveno prej v katerikoli vladi mogoče ravnali drugače, bi recimo en gospodarski subjekt, ki je imel v dobrih časih 2500 zaposlenih in je to bilo za naše področje izredno izredno velikega pomena, danes recimo tam lahko gledamo nekaj 10 delovnih mest brez neke perspektive, kaj se bo s tem kompleksom zgodilo. Ne podcenjujete drugih poslank in poslancev, da ne vemo, kaj se v okolju dogaja, in da ne razumemo teh ljudi. Razumemo jih in zato tudi podpiramo te ukrepe, ki so utemeljeni z nekimi študijami, ki so tudi prinesle višino minimalne plače z nekim izračunom in jaz bi si tudi želel, da bi imeli vse plače višje od minimalne plače. In tukaj me hrabri dejstva, da minister govori, da je vrsta gospodarskih subjektov, ki lahko izplačuje plače višje od

minimalne plače. In jaz bi si želel, da bi vse plače v Republiki Sloveniji višje od minimalne plače. Ampak, prag, ki ga pa ta vlada postavlja pod minimum, se mi pa zdi human, etičen v odnosu do teh ljudi, ki delajo in odnos do dela, ki pravi s tem zakonom, da je smiselno delati in da če delaš in korektno delaš, da imaš zagotovljeno z izplačilom tudi dostojno življenje. S tem je povezana tudi motivacija, motivacija na delovnem mestu in ustvarjalnost in motivacija za to, da bodo ti ljudje imeli voljo za izobraževanjem, izpopolnjevanjem in da bodo njihovo ustvarjalno delo znali prenesti v dodano vrednost v višjo dodano vrednost vsega, kar se počne.

Jaz sem že na odboru rekel, da bi bilo zelo neprimerno reči, da licitiramo z zneskom minimalne plače, kdo je bolj dober. Težko pa je reči, da bi bilo 10 evrov več kaj slabega. Ne, nasprotno, bilo bi kaj dobrega. Ampak tukaj je izračun, ki govori o minimalnih stroških cen življenjskih potrebščin kot osnova, za katero se mi zdi, da je v tem trenutku ustrezno izbrana.

Na podlagi vsega tega ne bom podprl amandmaja SDS. Niti ne razumem, da bi bil vložen z nekimi negativnimi nagibi. Razumem ga in prav je, da smo o njem prediskutirali na odboru in danes tukaj. Ampak ga sam zaradi vsega, kar sem povedal v stališču poslanske skupine in sedaj v moji dodatni razlagi, ne bom podprl. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo imam Miran Györek.

MIRAN GYÖREK: Hvala za besedo, gospod predsednik.

Osnovno stališče Slovenske nacionalne stranke v zvezi s to temo sem sicer že povedal. Bi pa tukaj ob tej priložnosti povedal moje osebno mnenje v zvezi s tem amandmajem.

Seveda je namen amandmaja dober. Vem, v katero smer cilja. Edino, kar se mi zdi čudno, je dokaj vsebinsko diktativen in ne vem, če ga bo šlo pravno formalno vključiti v ta zakon. Kajti sama tema oziroma da se Vlada v določanju rokov, relativno kratkem roku pripravi oziroma Državnemu zboru predloži ustrezne zakone, v katerih zmanjša davke in prispevke za minimalno plačo do višine, ki so se plačevali od minimalne plače in tako naprej. Gre za zahtevno spremembo. Mislim, da tudi realno gledano to ni možno kar tako narediti. S tem, da se strinjam in pozdravljam skrb za delodajalce, marsikateri bodo v težki situaciji z uveljavitvijo tega zakona. Da je nujno poznati posledice tega zakona, je bilo danes slišati že v razpravi, čeprav me je malo čudilo. Tukaj z desne je nekdo rekel, da sprejemamo zakon, o njegovih posledicah pa ne vemo nič. To je na nek način ruska ruleta: Bo uspelo, ali ne bo uspelo. Tako se zakoni praviloma ne sprejemajo. Če se pa že sprejemajo, se pa moramo tega zavedati, da bo lahko šlo kaj tudi narobe in je treba to predvideti. Prav tako so takega

mnenja tudi v Združenju delodajalcev Slovenije. Kajti na stanje kot je, da bodo višje plače sprožile val posledic, odgovarja generalni sekretar Združenja delodajalcev Slovenije z vprašanjem, od kod državi denar. Najprej da gospodarstvo državi in država deli, pravi. Delodajalci sicer pogrešajo izračune, kakšne bodo posledice zvišanja minimalne plače. Se pravi, o teh izračunih sploh ne govorimo oziroma sploh ne obstajajo. Minimalne plače so res nizke, to priznavajo vsi, tudi delodajalci in jih je treba zvišati, a to sproži val posledic. Očitno je to dejstvo, da posledice bodo. Sekretar tudi meni, da bi bilo prav odločati šele potem ko se bodo soočili tudi s posledicami. Se pravi, takrat, ko bodo posledice nastale, se bomo odločali, kako bomo ukrepali, se pravi, bomo amandmirali zakon, ki smo ga komaj sprejeli. Se pravi, vse skupaj je malo čudno. Nisem pravnik, ampak ne zdi se mi, da bo to ravno tako, kot je zamišljeno. Da ne govorim o rušenju sorazmerja, ko je tudi eden od predgovornikov govoril, se pravi dejansko s V. izobrazbeno stopnjo so zaposleni tudi delavci, navadni delavci, javni uradniki plačani skorajda toliko, kot bo zdaj znašala minimalna plača. Tukaj bo tudi en določen pritisk na zakonodajalca, da je treba zopet nekaj. To je samo ena od posledic, ki že vemo, da bo, kaj pa še ostale, ki jih še poznamo. Vsekakor bo treba delati na zakonu o zmanjšanju davkov in prispevkov, kajti tukaj je toliko anomalij v naši državi, v tej zakonodaji, da se tujci čudijo. Recimo, samo en primer - taksist v Murski Soboti ima tri taksijske. Zbolita dva delavca taksista, ostane sam, vozi lahko samo en taksi, dva stojita, njima mora na koncu meseca zagotoviti dve plači. Je bankrotiral. Ko sem se pogovarjal s kolegom Amerikancem, sicer o drugi dejavnosti, pravi, kako to, dobi plačano, kolikor je delal. Ko ni delal, ne dobi plačano, saj to je tudi nekje logika. Se pravi, država naj prevzame za tak primer, da zagotovi plačo. Če smo že ali hlinimo to skrb za delodajalce, ali jim bomo res pomagali. In takšnih primerov je še in še. Tukaj so najbolj prizadeti ravno mali obrtniki. V velikem podjetju se vedno najde nekdo, da namesto nekoga lahko dela, po domače povedano, se zakrpa primanjkljaj tistega delavca. Ampak pri malih obrtnikih je pa to dejansko tako, da ga lahko privede v bankrot. In zopet ga ima na koncu država na bremenu. In kup takih zadev bi bilo treba v bodoče premisliti, kako narediti, če res hočemo poskrbeti tudi za delodajalce. Da ne bomo samo hlinili in jih razumeli, storili pa nič za njih. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Silven Majhenič.

Prosim.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani minister, ministrica!

Gotovo je cilj predlaganega zakona, da se zagotovijo pogoji dostojnega življenja delavcem, ki z zdajšnjimi prejemki komaj preživijo iz meseca v mesec. Dvig minimalne plače na 562 evrov je sicer nekaj, kar trenutno stanje izboljšuje, vendar pa to le ni rešitev, ki jo lahko sprejmemo kot dokončno. Razpravljavci na odboru so predlog zakona označili kot slabo pripravljen zakon, saj ne upošteva socialnih partnerjev in ni rešitev, ki bi spodbujala gospodarstvenike in podjetnike.

Ko govorimo o povišanju minimalne plače, se istočasno opozarja, da se bo na ta račun znašlo na borzi še 20 tisoč ljudi, česar si pa nihče ne želi. Premalo je, da zapišemo, da je treba izplačevati višje minimalne plače, če pa podjetja nimajo denarja, da bi preživela in ta denar izplačevala. Še nisem srečal delavca, ki soglaša s tem, da na račun minimalne plače izgubi službo. Najprej je treba v podjetju zagotoviti pogoje za normalno funkcioniranje. Kot vidimo, se ukrepi niso prijeli. Stanje v gospodarstvu se še poslabšuje in bodo pokleknili tudi tista podjetja, ki delo imajo, kjer so delavci doslej imeli plače preko tisoč evrov, uničuje pa jih plačilna nedisciplina, DDV in kreditni krč. Premalo je, da imaš delo, če to delo ni plačano in postaneš nelikviden, ker država ni poskrbela, da se plačila tudi izvajajo, kar pa je v pristojnosti države, zagotoviti zakonito izvajanje plačil. Sicer pa bo ta zakon prinesel verižno dviganje plač v podjetjih, kar bo še dodatno obremenjevalo likvidnost.

S tem zakonom pridobi nekaj delavcev in država, za podjetja pa se ni poskrbelo. In ne vidim načina, kako se bodo iz teh dodatnih finančnih obremenitev izvlekla. Računam, da predlagatelj to ve. Predlog zakona in amandma bom v dobro delavcev podprl. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne.

O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 6. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **5. TOČKO DNEVNEGA REDA - OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O ZAČASNEM ZNIŽANJU PLAČ FUNKCIONARJEV, NUJNI POSTOPEK.**

Predlog zakona je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Besedo dajem predstavnici Vlade za dopolnilno obrazložitev predloga zakona.

Irma Pavlinič Krebs, ministrica za javno upravo.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Hvala lepa. Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Vlada Republike Slovenije je za ublažitev finančne krize in napovedane gospodarske recesije v prejšnjem letu sprejela številne ukrepe. Eden izmed njih je bilo tudi znižanje plač

funkcionarjev za obdobje 12 mesecev. To 12-mesečno obdobje se izteče 31. 3. 2010. Glede na posledice gospodarske recesije ter glede na trenutno ekonomsko oceno stanja Vlada z navedeno novelo zakona predlaga podaljšanje tega začasnega ukrepa znižanja plač funkcionarjev do vključno 31. 12. 2010. V letu 2009 in 2010 bo imelo 1.686 funkcionarjev zakonodajne, izvršilne, sodne in funkcionarjev neodvisnih državnih organov na državni in lokalni ravni za 4% zmanjšane plače. Prihranek v aktualnem letu 2010 bo za 9 mesecev znašal za prej navedeno število funkcionarjev okoli 2 milijona evrov. Ostali ukrepi skupaj s predlaganim bodo v letu 2010 preprečili realizacijo "spontanega scenarija" na področju politike plač v javnem sektorju. Spontani scenarij imenujemo stanje, v katerem bi plače okoli 160 tisoč javnim uslužbencem izplačali v okviru dogovorjenih pravic, predvsem dogovorjene plačne reforme v letu 2008. Ta spontani scenarij bi povzročil 10,3% povišanje plač javnih uslužbencev v letu 2010. Po pogajanjih s sindikati smo spontan scenarij spremenili in bo tako rast plač v javnem sektorju kljub plačni reformi znašala zgolj 3%, prirast po spontanem scenariju smo zmanjšali za okoli 355 milijonov evrov. Za bruto bruto izplačilo plač za vse javne uslužbence porabi ta država štiri milijarde evrov. Po spontanem scenariju za leto 2010 brez kakršnih koli ukrepov bi ta prirast pomenil dodatnih 400 milijonov evrov sredstev. Torej zmanjšanje za 355 milijonov po dogovoru s sindikati javnega sektorja pomeni stabilizacijo na področju politike plač.

Da smo funkcionarji tisti, ki z zmanjševanjem svojih plač seveda pomembno vplivamo tudi na uspešnost dogovorov s sindikati javnega sektorja za področje plač javnih uslužbencev, s tega mesta ni potrebno posebej poudarjati. Kajti javni uslužbenci so se v letu 2010 zaradi uspešnega dogovora odpovedali tako letu 2010, 2011 z željo realizacije odprave plačnih nesorazmerij izplačilo 2% sredstev zakonsko določenih za izplačevanje redne delovne uspešnosti. Odprava plačnih nesorazmerij, ki je bila dokončno dogovorjena v letu 2008 in bi pomenila povečanje sredstev za 200 milijonov, se je po uspešnih pogajanjih dinamično spremenila tako, da bo ta odprava začela učinkovati s tretjo četrtino šele 1. 10. 2010 in zadnja odprava 1. 10. 2011.

Usklajevanje plač z rastjo življenjskih stroškov oziroma z inflacijo je po uspešnem dogovoru s sindikati za javne uslužbence dogovorjeno v višini zgolj polovice uskladitve z rastjo življenjskih stroškov. Skratka, vsi ti ukrepi, tudi stabilno izplačilo regresa, pomenijo izjemno odpovedovanje javnih uslužbencev dogovorjenim pravicam. Zato glede na predlagano oceno stanja, ki je razvidna iz obrazložitve zakona, Vlada ocenjuje, da začasno znižanje plač funkcionarjev glede na uspešne dogovore za dejansko znižanje plač javnih uslužbencev pomeni pomembno sporočilo in ukrep nadaljnjega varčevanja področju politike plač.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje kot matično delovno telo. Besedo dajem podpredsedniku odbora Antonu Colariču za predstavitev poročila odbora.

Prosim.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa, gospod predsednik. Gospa ministrica, kolegice, kolegi.

Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje je na seji 9. februarja letos kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o začasnem znižanju plač funkcionarjev.

Članice in člani odbora smo kot gradivo imeli predlog zakona, mnenje Zakonodajno-pravne službe in pa tudi mnenje Sodnega sveta. Na seji je bila predstavnica predlagatelja, državna sekretarka Ministrstva za javno upravo gospa Tina Tržan, ki je v dopolnilni obrazložitvi predloga zakona pojasnila, da se s predlagano novelo Zakona o začasnem znižanju plač funkcionarjev podaljšuje ukrep začasnega znižanja plač v višini 4% od njihove osnovne plače do vključno 31. decembra 2010, s ciljem prihranka javnofinančnih sredstev, ki so namenjena za plače funkcionarjev. Na seji so sodelovali tudi predstavniki Zakonodajno-pravne službe, seznanili pa smo se tudi s pisnim mnenje Sodnega sveta, iz katerega izhaja, da Sodni svet predloga zakona ne podpira iz razloga, ker ne upošteva meril iz odločbe Ustavnega sodišča.

Člani odbora o posameznih členih predloga zakona nismo razpravljali. Smo pa sprejeli amandma k 2. členu, ki je sledil mnenju Zakonodajno-pravne službe.

Glede na sprejeti amandma je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega je vključen tudi sprejeti amandma. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del tega poročila. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Gvido Kres.

Prosim.

GVIDO KRES: Hvala za besedo gospod predsednik. Spoštovani gospod predsednik, spoštovana gospa ministrica, spoštovani kolegici in kolegi.

Naj že kar na začetku povem, da bomo poslanci Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke ponovno podprli ukrep, ki predvideva začasno znižanje plač funkcionarjem.

Podprli ga bomo zaradi načela solidarnosti, saj je prav, da tudi funkcionarji prispevajo svoj delež k sanaciji finančne krize. Vlada Republike Slovenije predlaga znižanje

funkcionarskih plač zaradi zagotovitve stabilnosti javnih financ v letu 2010 in to podaljšanje ukrepa šteje med nujne varčevalne ukrepe. Zaradi tega se bo obseg javnofinančnih odhodkov znižal za vsega skupaj za 2 milijona in 90 tisoč evrov. Morda ta pot varčevanja ni najbolj učinkovita, vendar jo bomo poslanci Slovenske ljudske stranke podprli. Prava pot bi bila, po našem mnenju, med drugim takojšnja in celovita prenova Zakona o javnih uslužbencih ter drugih zakonov, ki urejajo področje dela javnih uslužbencih in funkcionarjev ter ukinitev nekaterih nepotrebnih birokratskih postopkov in stroškov. Prav bi bilo tudi odpraviti sorazmerja v sistemu plač v javnem sektorju in šele zatem sprejeti varčevalne ukrepe pri plačah v javnem sektorju. Predvsem pa bi bilo prav, da se enkrat za vselej uredijo razmerja med plačami poslancev, ministrov, predsednikom vlade, direktorjev tistih družb, kjer je država lastnica oziroma solastnica. Cilj države bi moral biti, da dolgoročno vzpostavi plačni sistem, v katerem bi sposobni in učinkoviti delavci in funkcionarje ostali oziroma se želeli zaposlovati v javni upravi. Seveda je prav, da je plačni sistem v javni upravi varčen, a mora biti še vedno dovolj stimulativno naravnan, da bi se zaustavil beg najboljših kadrov iz državne in javne uprave. Le s pridobitvijo dobrih kadrov bi namreč državna in javna uprava povečali svojo učinkovitost.

Predlagano podaljšanje ukrepov bomo torej v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke podprli, ker želimo biti solidarni s tistimi, ki so zaposleni v gospodarstvu, z delavkami in delavci v industriji, s tistimi ki jih ta kriza dejansko najbolj prizadene. Moramo pa priznati, da jim ta ukrep ne bo kaj dosti pomagal, saj z njimi ne bomo privarčevali kaj bistvenega. Verjetno bi več privarčevali, če ne bi najemali dragih steklenih prostorov in podobno. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče poslanske skupine Demokratske stranke upokojujencev bo predstavil Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav ministrici! Kolegice in kolegi!

V lanskem letu so sprejeli znižanje plač funkcionarjev, ki je bilo predvideno glede ureditve zakona do letošnje pomladi. V Poslanski skupini DeSUS bomo takrat podprli tudi predlagani podaljšek zmanjšanje plač za 4%. Razlog za predlagano podaljšanje tega ukrepa je vsled gospodarskih razmer in ekonomske ocene stanja v Sloveniji več kot utemeljen. Prispevek prihrankov javnofinančnih sredstev, ki se namenja za plače, 1.686 funkcionarjev bo tako za obdobje devetih mesecev znašal okoli 2 milijona evrov, kar recimo pomeni 2.866 bruto mesečnih minimalnih plač v višini, ki je predlagana na novo. Seveda ni slišati veliko, glede na

podatek, da je prejemnikov minimalnih plač po uradnih podatkih pri nas okoli 17 tisoč, a vendarle je to le eden od varčevalnih ukrepov države v letu 2010 in ukrepov za odpravo oziroma lajšanje finančne krize. Če pa prištejemo še ocenjene znižanje plač funkcionarjev v iztekajočem se letnem obdobju, znižanja, ki je pomenilo 2,8 milijonov evrov prihranka, pa delež, ki ga prispevamo funkcionarji k odpravi finančne krize, le ni tako nepomemben.

V Poslanski skupini DeSUS soglašamo s spremembo zakona, saj nedvoumno v izkaz solidarnosti v prispevku k stabilnosti javnih financ v njem predlagan ukrep zagotovo tudi smiseln in nujen. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skuine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Silven Majhenič.

Prosim.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani gospod predsednik. Spoštovana ministrica.

Vlada Republike Slovenije je za ublažitev finančne krize in napovedane gospodarske recesije v prejšnjem letu sprejela ukrep znižanje plač funkcionarjem za obdobje 12 mesecev, ki se izteče 31. 3. 2010. Poglavitna rešitev predloga zakona, ki je danes v obravnavi v Državnem zboru, je nadaljevanje ukrepa začasnega znižanja plač funkcionarjem v višini 4% njihove osnovne plače do vključno 31. 12. 2010.

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke predlagane novele ne bomo podprli, ker gre namreč za 1.686 funkcionarjev, ki že eno leto prispevajo svoj delež k odpravi finančne krize. Vlada Republike Slovenije enostavno ne more dodatno podaljševati ukrepa, ki je bil točno določen za obdobje v trajanju 12 mesecev. Glede na utemeljitev Vlade, da posreduje obravnavano novelo za sprejem v Državnem zboru zaradi posledic gospodarske recesije ter glede na trenutno ekonomsko oceno stanja v Sloveniji lahko takšna podaljšanje pričakujemo tudi v prihodnje, če krize še ne bo konec.

Načelo solidarnosti, na katerega se Vlada Republike Slovenije vedno večkrat sklicuje, enostavno ni neomejeno. Predlaganega podaljševanja roka ravno tako ne podpira Sodni svet, saj predlog novele ne upošteva meril iz odločbe Ustavnega sodišča z dne 9. 11. 2009. V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke smo prejeli tudi dopis skupnosti občin Slovenije, ki predvidenemu ukrepu ravno tako odločno nasprotuje, pri tem pa opozarja tudi na sistemsko anomalijo, ki jo povzroča navedeno znižanje plač funkcionarjev. Kot navajajo v Skupnosti občin Slovenije, kjer nedvomno razpolagajo z vsemi ključnimi podatki, namreč v praksi prihaja do takšnih anomalij, da predvsem v manjših občinah župan oziroma županja prejema nižjo plačo, kot jo prejema direktor oziroma direktorica občinske uprave z vsemi upravičenimi

dodatki. Tako se s predlaganim 4% znižanjem plač funkcionarjem enostavno poruši sorazmerje med plačami funkcionarjev in ostalih javnih uslužbencev.

Kot že rečeno, v Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke predlagane novele ne bomo podprli. Pri tem pa pozivamo Vlado Republike Slovenije, da izhodne ukrepe iz gospodarske krize poišče tudi kje drugje in ne vedno in zgolj v javnem sektorju. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo. Prijazen pozdrav in dobrodošlica ministrici!

Če je recesija, potem je recesija za vse, tudi za funkcionarje. To lahko rečem v uvodu v imenu Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije in ta predlog za omejitev plač za 4% bomo seveda enotno podprli.

Cilj predlagane novele zakona je prihranek javnofinančnih sredstev, ki so namenjena za plače funkcionarjev. Predlog zakona zasleduje načelo solidarnosti, kar pomeni, da bodo tudi funkcionarji prispevali svoj delež k odpravi finančne krize.

Poglavitna rešitev, ki jo predlaga ta zakon, je nadaljevanje ukrepa začasnega znižanja plač funkcionarjev, in sicer je rok veljavnosti ukrepa do konca decembra letošnjega leta. S to novelo zakona se podaljšuje trajanje znižanja plač vseh funkcionarjev plačne skupine A, ki jih določa Priloga 3 Zakona o sistemu plač javnih uslužbencev. Predloženi zakon znižuje plače funkcionarjev tako, da se jim od plače odšteje vsak mesec znesek v višini 4% njihove osnovne plače.

Vlada predlaga znižanje funkcionarskih plač zaradi zagotovitve stabilnosti javnih financ v letu 2010. Predlagana sprememba je zagotovo v razumnem sorazmerju z upoštevanim ustavno dopustnim ciljem, kajti pri ustavni presoji Zakona o ukinitvi pravice do regresa za letni dopust je Ustavno sodišče Republike Slovenije zapisalo, da so varčevalni ukrepi kot del ekonomske politike države zagotovo dopustni. Obseg javnofinančnih odhodkov se bo zaradi podaljšanja znižanja plač funkcionarjev v obdobju od aprila 2010 do vključno decembra 2010 znižal za dobra 2 milijona evrov, kar morda ne zveni veliko, vendar je vsak prispevek k reševanju težkega javnofinančnega stanja zagotovo pomemben, potreben in dobrodošel. Varčevalni ukrepi države v letu 2010 so nujni predvsem z javnofinančnega vidika in tudi z vidika zagotovitve večje skladnosti predvidenih makroekonomskih gibanj, kajti zlasti razmerja med rastjo plač v javnem sektorju in rastjo produktivnosti dela ter zmanjšanja zelo velikih razlik v predvideni rasti plač v zasebnem in javnem sektorju v tem in tudi v prihodnjem letu.

Pomembno se nam zdi povedati v imenu Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije, da tudi reprezentativni sindikati javnega sektorja podpirajo in razumejo sporočilo podaljšanja tega ukrepa, kar je v tem času potrebno in pomembno sporočilo. Zato bomo v Poslanski skupini Liberalne demokracije Slovenije predlog v celoti podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Anton Colarič.

ANTON COLARIČ: Še enkrat lep pozdrav. Zakon o začasnem znižanju plač funkcionarjev, kot vemo, je bil v osnovi sprejet v lanskem letu, marca 2009. Takrat je bilo določeno, da se plače vseh funkcionarjev plačne skupine A znižajo za 4% od njihove osnovne plače. Tokrat samo podaljšujemo to stanje do 31. decembra letošnjega leta in s tem tudi funkcionarji svoj del prispevamo k razrešitvi finančne krize. Socialni demokrati bomo zakon podprli.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Franci Kek.

FRANCI KEK: Hvala za besedo. Spoštovani! V gospodarski krizi je Vlada Republike Slovenije sprejela številne ukrepe, med katerimi je tudi znižanje plač funkcionarjem za obdobje 12 mesecev od uveljavitvi zakona o začasnem znižanju plač funkcionarjev. To obdobje pa se izteče 31. marca 2010. Vlada tako glede na trenutno ekonomsko oceno stanja v Republiki Sloveniji in posledice gospodarske recesije predlaga, da se omenjeni ukrep podaljša do vključno 31. 12. 2010. Predloženi zakon znižuje plače funkcionarjev tako, da se jim od plače odšteje znesek v višini 4% od njihove osnovne plače. Predlog zakona o spremembi zakona o začasnem znižanju plač funkcionarjev sledi sklenjenima dogovoroma med Vlado in reprezentativnimi sindikati javnega sektorja. S sprejetjem novele zakona se bodo prihranila javnofinančna sredstva, ki so namenjena za plače funkcionarjev.

Dne 9. februarja je Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje sprejel svoj amandma k 2. členu, s katerim je bilo upoštevano mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora in tako se tudi odpravljajo možne posledice nastanka pravne praznine za obdobje od začetka veljavnosti predloga zakona do začetka njegove uporabe.

V Poslanski skupini Zares bomo zakon podprli.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 6. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA - NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SISTEMU PLAČ V JAVNEM SEKTORJU, nujni postopek**. Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Besedo dajem predstavnici Vlade za dopolnilno obrazložitev predloga zakona. Besedo ima Irma Pavlinič Krebs, ministrica za javno upravo. Prosim.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Hvala lepa. Spoštovani, spoštovane! Ponovno predlog novele Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, ki ravno tako poslabšuje položaj funkcionarjev tudi na točki odprave plačnih nesorazmerij. Verjemite mi, da se ni bilo mogoče z javnimi uslužbenci, s katerimi so tekla pogajanja trikrat v letu 2009, korektno dogovarjati o poslabšanju pravic javnih uslužbencev, ne upošteva enakega poslabšanja za funkcionarje. To pač sodi h kulturi socialnega dialoga, torej enaka obravnava vseh. In ta novela predvideva, da se bo zadnja tretjina plačnih nesorazmerij, določena za funkcionarje, odpravila v enako podaljšanem skrajnem roku, o katerem smo se dogovorili s sindikati javnega sektorja za javne uslužbenke, in sicer 1. oktobra 2011.

Ta premik seveda delamo že od leta 2009 naprej v leto 2010 in zdaj naprej v leto 2011. Mislim, da je prav zaradi enakega obravnavanja, da je zadnja odprava za vse, ki smo plačani iz državnega proračuna, skrajno enako neugodna, če hočete, za vse.

Druga sprememba novele pa je posledica dogovora s sindikati, in sicer se plačna lestvica zaradi dogovora sindikata, da se povišajo osnovne plače, vrednost osnovnega plačnega razreda od 1. januarja 2010 dalje, za 0,2%. Ta 0,2% predstavljata do polovice razliko med predvideno in dejansko rastjo cen življenjskih potrebščin iz leta 2009. To slednjo spremembo smo dolžni zaradi dogovora s sindikati javnega sektorja in pomeni tovrstno, sicer minimalno, pa vendarle, za 0,2% ohranitev realne vrednosti plače javnega uslužbenca. drugo pa, kot že povedano, bomo funkcionarji odpravili plačna nesorazmerja v istem skrajnem datumu kot javni uslužbenci. Kljub nasprotovanju prejšnji noveli sodnega društva je vendarle treba na tem mestu povedati, da so se z ukrepom kot kriznim ukrepom znižanja plač tudi pravosodnim funkcionarjem v letu 2009 predstavniki pravosodnih funkcionarjev, s katerimi smo se usklajevali, strinjali. Dogovor, s katerim smo kot Vlada zaključili usklajevanja glede ustavno skladnega plačnega sistema sodnikov, je bil podpisan od zavedanju besedila zakona o zmanjšanju plač za 4% tudi za pravosodne funkcionarje. Tudi pravosodni funkcionarji so se zaradi finančne krize strinjali, da se odloži odprava protiustavnega stanja na področju politike plač pravosodnih funkcionarjev, tako da se le-ta realizira v končni obliki 1.12.2010. Skupina teh ukrepov, ki učinkujejo v letu 2010 skupaj z znižanjem plač funkcionarjev z

neodpravo plačnih nesorazmerij funkcionarjem in zamikom tudi za javne uslužbenke, pomeni v letu 2010 konsolidacijo javnofinančnega stanja na področju politike plač, da pa te konsolidacije ne bo konec, kot je pravilno ugotovil gospod Majhenič, pa je razvidno iz točke dnevnega reda, ki mislim, da jo bomo zelo resno obravnavali jutri, to je o ukrepih za konsolidacijo javnofinančne situacije tudi v letih 2012 in v letu 2013 oziroma tudi 2011. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje kot matično delovno telo. Besedo dajem podpredsedniku odbora Antonu Colariču za predstavitev poročila odbora. Prosim.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa. Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje je kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Predstavnica predlagatelja na seji odbora je bila državna sekretarka na Ministrstvu za javno upravo gospa Tina Tržan, ki je v dopolnilni obrazložitvi členov povedala, da je cilj predlaganega zakona uresničitev določil Aneksa številka 2 h Kolektivni pogodbi za javni sektor, sklenjenega z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja, ter določitev enakega roka odprave plačnih nesorazmerij, kot so določeni za javne uslužbenke tudi za funkcionarje. Na seji je imela Zakonodajno-pravna služba kar nekaj pripomb na novelo zakona, vendar je odbor s sprejemom predloženih amandmajev koalicije le-te saniral.

Kot je že ministrica povedala, se je odbor seznanil tudi z mnenjem Sodnega sveta, glede novele zakona, in v tem primeru so zakon podprli.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del tega poročila.

Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavil Franc Jurša.

Prosim.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo. Še enkrat vsem v dvorani prav lep pozdrav.

Za obravnavo novele zakona o sistemu plač v javnem sektorju sta značilni dve ključni točki. Prvič, z zakonom se bo realiziral dogovor o uskladitvi osnovnih plač v javnem sektorju za 0,2%, kot to izhaja iz aneksa številka 2 h

kolektivni pogodbi za javni sektor. In drugič, v zakonu o sistemu plač, ki je systemske narave v razmerju do celotnega javnega sektorja, se ureja vsebina že sprejetih ukrepov glede zamikov odprave plačnih nesorazmerij pri funkcionarjih. Ti ukrepi so bili vključeni že v Zakon o izvrševanju proračuna za leti 2008 in 2009 bodisi v Zakon o interventnih ukrepih zaradi gospodarske krize, tako da se z obravnavanim zakonom zgolj enotno ureja že sprejeta dinamika dokončne odprave plačnih nesorazmerij javnih uslužbencev. Ker dejansko predlog ne določa nekih novih vsebin, ampak v bistvu koordinira že sprejet dogovor Vlade in sindikatov javnega sektorja ter vsebino ukrepov iz dveh drugih zakonov, ga bomo v Poslanski skupini DeSUS v dopolnjeni obliki podprli.

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Silven Majhenič.

Prosim.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani!

Razlog za predlagano spremembo zakona o sistemu plač v javnem sektorju je uskladitev osnovne plače za polovico nastale razlike med napovedano inflacijo in dejansko stopnjo rasti cen življenjskih potrebščin in dodatno varčevanje države, zaradi česar se predlaga premik odprave zadnje tretjine plačnih nesorazmerij s 1. decembrom 2010 na 1. oktober 2011. Za uskladitev plač se upošteva le polovica razlike med predvideno in dejansko rastjo cen življenjskih potrebščin. Predvidena rast inflacije iz pomladanske napovedi, ki jo je sprejela Vlada Republike Slovenije na svoji seji, dne 2. aprila 2009 in je objavljena na spletnih straneh UMAR, je znašala 1,4%. Rast cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji za leto 2009 glede na december 2008, ki jo je objavil Statistični urad Republike Slovenije, znaša 1,8%. Tako je nastala razlika v višini 0,4%. Zato je na podlagi aneksa treba uskladiti osnovne plače za polovico nastale razlike, to je za 0,2%.

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke ne podpiramo ukrepov zniževanja plač, saj smo mnenja, da je dostojen dohodek nujen za spodbujanje prebivalstva k potrošniki. Zato pa podpiramo predlagano novelo, ki plače vsaj usklajuje glede na rast cen življenjskih potrebščin. S tem zagotovljeno vsaj to, da se kupna moč zaposlenih v javnem sektorju ne manjša. Zaradi finančne krize in gospodarske recesije se je Vlada že v lanskem letu odločila postopati tudi in predvsem na področju plač v javnem sektorju tako za funkcionarje kakor tudi za javne uslužbence.

Vlada Republike Slovenije je s ciljem po varčevanju sprejela že precej ukrepov. Naj navedem le nekatere: znižanje plač funkcionarjev za 4%, zadržanje predvidene uskladitve

osnovnih plač direktorjev v javnem sektorju, neizvedba splošne uskladitve plač, ukinitvev odplačevanja redne delovne uspešnosti, omejitev pri izplačilih povečanega delovnega obsega in tako naprej.

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke zato ocenjujemo, da bi morala Vlada poseči po drugačnih varčevalnih ukrepih, kot je to dohodek ljudi, ki so zaposleni v javnem sektorju. Predlagano novelo pa podpiramo, saj kljub podaljšanju odprave zadnje tretjine plačnih nesorazmerij povečuje osnovno plačo vsaj za 0,2%. Hvala.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Vsem skupaj še enkrat prijazen pozdrav.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju bomo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije podprli, kajti Vlada Republike Slovenije in pa reprezentativni sindikati javnega sektorja so dne 28. 10. leta 2009 podpisali Aneks številka dve, h Kolektivni pogodbi za javni sektor, ki v 1. členu določa uskladitev plač v mesecu januarju 2010, v primeru, če dejanska rast cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji od decembra 2008 do decembra 2009 preseže predvideno rast cen življenjskih potrebščin iz spomladanske napovedi gospodarskih gibanj Urada za makroekonomske analize in pa razvoj.

Cilj predlagane novele je uresničitev določil tega aneksa h kolektivni pogodbi za javni sektor, ki je bil sklenjen z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja, in pa določitev enakega roka odprave plačnih nesorazmerij, kot so določeni za javne uslužbenke in tudi za funkcionarje.

V letu 2010 bo zaradi uskladitve osnovnih plač na podlagi sklenjenega aneksa h kolektivni pogodbi za javni sektor, treba v javnem sektorju zagotoviti dodatnih 7,95 milijona evrov. Predvideno zmanjšanje odhodkov državnega proračuna zaradi zamika odprave nesorazmerij v osnovnih plačah za funkcionarje je bilo prikazano v celoti v okviru sprejemanja zakona o interventnih ukrepih zaradi gospodarske krize in zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije.

Zaradi vsega navedenega bomo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije predlog omenjenega zakona podprli.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališča Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Miran Potrč. Prosim.

MIRAN POTRČ: Dober dan, gospod predsednik, gospa ministrica, kolegice, kolegi!

Poslanska skupina Socialnih demokratov bo podprla Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Podpiramo tudi hitri postopek za sprejem zakona. Predlagani zakon je sestavni del prvega paketa ukrepov za izhod iz krize. Zakon je izvedba aneksa h kolektivni pogodbi za javni sektor, s katero so se socialni partnerji, to je Vlada in sindikati javnega sektorja, dogovorili za počasnejše usklajevanje rasti plač, da bi s tem prispevali k znižani javni porabi, bolj uravnoteženemu proračunu in manjšemu deficitu javne porabe v naslednjih letih. To je pomemben prispevek delavcev v javnem sektorju in znak njihovega zavedanja soodgovornosti za reševanje gospodarske in finančne krize. Usklajevanje rasti plač v javnem sektorju samo za polovico rasti cen in zamik delnega usklajevanja iz leta 2010 v leto 2011 je znak take odločitve in vrednostno pomeni preko 300 milijonov evrov. Ker pa se je inflacija v letu 2009 povečala iz prvotno predvidene 1,4 na 1,8% in zato dejanska uskladitev še ni bila izvedena za polovično razliko, to je za 0,2%, je prav, da se to stori v predvidenih rokih. To je povečanje velja od 1. januarja 2010 dalje, in to je tudi vsa vsebina zakona, ki ga bomo danes sprejemali.

Predlog zakona je usklajen s stališči Zakonodajno-pravne službe. Pisno soglasje k vsebini pa je dal tudi. Sodni svet. Poslanke in poslanci Socialnih demokratov bomo glasovali za predlog zakona.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil mag. Branko Grims. Prosim.

MAG. BRANKO GRIMS: Spoštovani. Vsem tudi v imenu SDS prav lep pozdrav. Zakon, o katerem bomo odločali danes, je zakon, ki pravzaprav odraža dejansko stanje, dejansko sposobnost sedanje oblasti in je odraz vse slabših pogojev za slovensko gospodarstvo, nazadovanja slovenskega gospodarstva ter dejstva, da sedanja vladajoča garnitura na izzive, na iskanje izhoda iz krize nikakor ne najde pravega odgovora. Ravno jutri bomo obravnavali nekaj, kar ima bombastičen naziv, o izhodu iz krize, vendar temelji na povsem napačnih predpostavkah, na veri v vsemogočnost države, zato je v naprej jasno, da bistvenih izboljšav zanesljivo na kratki rok ne bo mogoče pričakovati. Iz tega razloga je, kot sem dejal, ta zakon realen odraz sedanjega stanja v slovenskem gospodarstvu, slovenskih javnih financah in torej v celotni družbi.

Kar pa se tiče iskanja izhoda iz krize, pa je, konec koncev, tudi ta zakon zgolj odraz dejstva, da je edina realna varianta iskanja izhoda iz krize ta edina izhodna strategija, potem ko nas je ob stalno padajoči kvaliteti življenja, ob stalnem večanju števila nezaposlenih sedanja vladajoča garnitura v samo letu dni zadolžila za 6,3 milijarde evrov, kar je več kot polovica tistega, kar je bil nekoč skupni dolg

nekdanje Jugoslavije, zaradi česar je propadla neka država. To, da se čim prej pride do predčasnih volitev in da se sedanja vladajoča garnitura poslovi z oblasti, je edini izhod iz krize, ki bi bil realen izhod za našo državo.

V sedanjih razmerah pa bomo v Poslanski skupini SDS ta zakon podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališče Poslanske skupine Zares bo predstavil Franci Kek.

FRANCI KEK: Hvala za besedo.

Cilj predlagane spremembe je uresničitev določil Aneksa številka 2 h Kolektivni pogodbi za javni sektor, ki je bil dne 28. oktobra 2009 sklenjen z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja.

Nadalje gre za določitev enakega roka odprave plačnih nesorazmerij, kot so določeni za javne uslužbence, tudi za funkcionarje. Omenjeni aneks v svojem 1. členu določa uskladitev plač v mesecu januarju 2010 v primeru, če dejanska rast cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji od decembra 2008 do decembra 2009 preseže predvideno rast cen življenjskih potrebščin iz spomladanske napovedi gospodarskih gibanj Urada za makroekonomske analize in razvoj.

Predlagane spremembe bomo v Poslanski skupini Zares podprli.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Gvido Kres.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Vlada in reprezentativni sindikati javnega sektorja so 28.10.2009 podpisali Aneks številka 2 h Kolektivni pogodbi za javni sektor, ki določa uskladitev plač v mesecu januarju 2010. Za uskladitev plač se upošteva polovica razlike med predvideno in dejansko rastjo cen življenjskih potrebščin in predvideno rastjo inflacije. Predlog določa uskladitev osnovne plače v javnem sektorju od 1. januarja za 0,2%, kar bomo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke podprli. Zakon o interventnih ukrepih zaradi gospodarske krize in Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2008 in 2009 določata, da se zadnji del nesorazmerij v osnovnih plačah za funkcionarje odpravi v roku, ki je določen za dokončno odpravo nesorazmerij v osnovnih plačah javnih uslužbencev.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke bomo podprli predlagano spremembo zakona, s katero se določa konkretni datum te odprave, to je 1. oktober 2011. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k dopolnjenemu

predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili čez pol ure v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prekinjam 19. izredno sejo zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 17.20. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 16.51 in se je nadaljevala ob 17.20.)

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Prehajamo na glasovanje Državnega zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje svojih glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno **1. točko dnevnega reda - obravnava Predloga priporočila v zvezi z neobjavljenimi javnimi razpisi Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko za obdobje 2009-2013.**

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog priporočila v zvezi z neobjavljenimi javnimi razpisi Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko za obdobje 2009-2013 ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 41, proti 31.

(Za je glasovalo 41.) (Proti 31.)

Ugotavljam, da je Državni zbor sklep sprejel, zato je postopek o predlogu akta končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno **3. točko dnevnega reda - obravnava Predloga zakona o minimalni plači, nujni postopek.**

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 11. februarja 2010.

Prehajamo na odločanje o amandmaju SDS k 3.a členu. Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ: Spoštovani gospod predsednik! Mislim, da sem že ob predstavitvi stališča Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke zelo jasno povedal, kaj želi Slovenska demokratska stranka doseči z amandmajem, ki smo ga vložili na ta predlog zakona.

Verjetno je bilo zelo jasno razbrati, da želimo s tem amandmajem doseči, da se obremenitve in posledice zakona, kot ga je predlagala Vlada Republike Slovenije, ne prenašajo v celoti na delodajalce, temveč da obveznosti iz tega zakona prevzame državni proračun. Za to je veliko razlogov.

Prvič, vsi se zavedamo, da je gospodarska, finančna in socialna situacija v državi izjemno problematična. Prav tako se vsi zavedamo, da je že preko 100.000 brezposelnih. S

sprejetjem Zakona o minimalni plači, kot ga je predlagala Vlada, bi brez amandmaja Slovenske demokratske stranke lahko prišli do povečanja brezposelnosti za najmanj 20, 25 ali celo 30.000. To bi bila številka, ki bi poleg tega, kar je že sedaj, bila bistveno prevelika, za prihodnost, gospodarsko prihodnost in razvoj gospodarstva v Sloveniji pa bi imela pretežke posledice, da bi država lahko v tej kritični situaciji s takimi rešitvami stopila iz te gospodarsko finančne krize.

Amandma Slovenske demokratske stranke poskuša doseči cilj, da bi bili na eni strani zadovoljni tisti, ki so prejemniki socialne denarne pomoči s tem povišanjem, na drugi strani delodajalci in na tretji strani država. In če bi dosegli to, bi bil to optimum, ki ga želimo s tem zakonom doseči.

V Slovenski demokratski stranki se zavedamo, da je minimalna plača takšna, kot je, bistveno prenizka. Prav tako pa se zavedamo, da zakon, ki ga predlaga Vlada, prenaša breme iz države v celoti na delodajalce. In to je tisto, kar je najbolj vprašljivo in najbolj problematično. Če boste sprejeli amandma, ki smo ga v Slovenski demokratski stranki predlagali, bomo prišli do rešitve, kot sem uvodoma povedal, da bodo zadovoljni delodajalci, tisti, ki so prejemniki minimalne plače, in pa država.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Obrazložitev glasu v lastnem imenu. Prosim za prijavo. Obrazložitev glasu, mag. Andrej Vizjak. Prosim.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Hvala lepa. Jaz bom ta amandma podprl. Tudi sam delim stališče s praktično vsemi v tem zboru, da sedanja minimalna plača ne omogoča dostojnega življenja, še zlasti ne tistim, ki delajo tudi fizično za to plačo in imajo pri tem kar nekaj stroškov, ki jih morebiti tisti pisarniški delavci nimajo. Zakaj bom podprl ta amandma? Poleg razlogov, ki jih je povedal kolega Pojbič v imenu poslanske skupine, tudi zaradi tega, ker to vsaj delno blaži eno dejstvo in okoliščino pri sprejemanju tega zakona o minimalni plači, ki je presedan in ki se je prvič zgodila in jaz upam, da zadnjič. To je, da ste predlagali, Vlada, zakon o minimalni plači, ki je neusklajen med socialnimi partnerji, ki ni bil usklajevan s socialnimi partnerji. In doslej po mojih podatkih še nobena novela zakona o minimalni plačni ni prišla v parlament, da ne bi bila predhodno usklajena.

Ta amandma vsaj delno blaži in akceptira tudi interese tiste strani socialnih partnerjev, s katerimi se ta rešitev ni uskladila. To je delodajalcev. S tem zakonom prelagate vsa bremena ali večino bremen na njih. Zato je po moje korektno, da popravite ta nedopusten poseg v socialni dialog in v socialno partnerstvo s tem, da podprete ta amandma in da

prevalite breme finančnih posledic tega zakona na državo, ne pa na tiste, s katerimi ta rešitev ni usklajena.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 30, proti 41.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaju in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo predloga zakona**. Ker k drugi obravnavi predlagan amandma ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen. Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, proti nihče.

(Za je glasovalo 71.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s **prekinjeno 5. točko dnevnega reda**, to je z **obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o začasnem znižanju plač funkcionarjev v okviru nujnega postopka**. Ker k drugi obravnavi amandmaji niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen. Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 69, proti 3.

(Za je glasovalo 69.) (Proti 3.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s **prekinjeno 6. točko dnevnega reda**, to je z **obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju v okviru nujnega postopka**. Prosim za pozornost v dvorani! Ker k drugi obravnavi amandmaji niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen. Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 72, proti nihče.

(Za je glasovalo 72.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda. Prekinjam 19. izredno sejo zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob deseti uri. Hvala lepa in lahko noč.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 11. FEBRUARJA 2010 OB 17.30 IN SE JE NADALJEVALA 12. FEBRUARJA 2010 OB 10.00.)

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje.

Pričenjam z nadaljevanjem 19. izredne seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanci: Miro Petek, Milenko Zihherl, Vili Rezman, Franc Bogovič, Srečko Prijatelj, Zmago Jelinčič Plemeniti, Milan Gumzar, dr. Vinko Gorenak od 15. ure dalje, mag. Franc Žnidaršič, France Cukjati po 15. uri, Franco Juri, Zvonko Lah, Franc Pukšič do 14. ure in Branko Marinič.

Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **4. TOČKO DNEVNEGA REDA**, to je na obravnavo **PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O DOHODNINI, V OKVIRU NUJNEGA POSTOPKA**.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Besedo dajem predstavniku Vlade za dopolnilno obrazložitev predloga zakona.

Besedo ima dr. Franc Križanič, minister za finance, prosim.

DR. FRANC KRIŽANIČ: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Pred vami je nov predlog obdavčenja dohodkov fizičnih oseb. Tokrat se nanaša na ukrepe, ki so potrebni, da bi se lahko uresničilo povečanje minimalne plače na znesek 734,15 evra bruto mesečno. Povišanje minimalne plače, ki ste ga že sprejeli, vpliva na povečanje stroškov delovne sile, tega bremena pa v sedanjih razmerah ni mogoče v celoti prenesti na delodajalce. Zato Vlada predlaga, da tudi država prevzame del bremena, ki izhaja iz povečanja minimalne plače, in sicer v smeri davčne razbremenitve teh dohodkov. Razbremenitev je mogoče doseči le s spremembo Zakona o dohodnini, in sicer tako, da bi davčnim zavezancem, ki prejemajo aktivne dohodke do določene višine, povečali dodatno splošno olajšavo. Vsi rezidenti, ki prejemajo aktivne dohodke, uveljavljajo splošno olajšavo, ki je za leto 2010 določena v višini 3.100 evrov. Poleg splošne olajšave, pa lahko zavezanci v nižjih dohodkovnih razredih uveljavljajo tudi dodatno splošno olajšavo. Za leto 2010 to pomeni, da bodo zavezanci, ki bodo imeli skupne dohodke do zneska 8.694 evrov, uveljavljali še dodatno splošno olajšavo v znesku 2.095 evrov. Če pa bodo imeli skupne dohodke nad tem zneskom, vendar največ 10.065, pa uveljavljajo dodatno olajšavo v znesku 1.047 evrov. Dodatna splošna olajšava pomeni dodatno razbremenitev, vendar zavezanec z minimalno plačo in regresom za letni dopust, ki ne uveljavlja drugih olajšav, še vedno plača neko minimalno dohodnino. Zato predlagamo, da se povečata dodatna splošna olajšava in prvi prag dohodkov, ki je določen kot pogoj za

priznavanje dodatne splošne olajšave. Dodatna splošna olajšava bo povečana s sedanjih 2.095 evrov na 3.020 evrov, prvi prag dohodkov pa s sedanjih 8.694 evrov na 10.200 evrov. Zaradi prilagoditve in ustreznega prehoda se bo povečal tudi drugi prag dohodkov, ki je določen kot pogoj za priznavanje dodatne splošne olajšave, in sicer iz sedanjih 10.056 evra na 11.800 evrov. Na ta način bo deloma realizirana tudi ena od zavez iz koalicijske pogodbe, ki določa, da se bo za izboljšanje dohodkovnega položaja najbolj ogroženih skupin proučila možnost popravka splošne olajšave, in sicer tako, da se bo splošna olajšava približala letnemu znesku minimalne neto plače. S predlagano rešitvijo se bodo ob predpostavki zagotavljanja minimalne plače v višini minimalnih življenjskih stroškov, v višini 562 evrov neto mesečno, stroški delodajalcev povečali manj, kot bi se brez te spremembe. Po predlogu bodo razbremenjeni davčni zavezanci, ki prejema aktivne dohodke, med drugim tudi zavezanci, ki prejema minimalno plačo oziroma dohodke iz delovnega razmerja na letnem nivoju do višine 10.200 evrov. Pri navedeni višini letnih prejemkov iz delovnega razmerja ob predpostavki, da gre le za plačo, se bo razpoložljivi neto dohodek teh zavezancev zvišal za 483 evrov letno. Zaradi navedene znižane davčne obremenitve se bodo prihodki državnega proračuna po naši oceni znižali za okoli 46 milijonov evrov. Glede na to, da se predlog zakona, ki spreminja davčno obravnavo nekaterih dohodkov, obravnava že po začetku davčnega leta, predlagamo, da se določbe zakona uporabijo že pri odmeri dohodnine za leto 2010.

Spoštovani predsednik, poslanke, poslanci! Iz vseh zgoraj navedenih razlogov predlagamo, da sprejmete besedilo predloga zakona v predloženem besedilu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Besedo dajem članu Bogdanu Čepiču za predstavitev poročila odbora.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala, gospod predsednik, za besedo. Spoštovani minister! Odbor za finance in monetarno politiko je na 14 seji, 10. 2. 2010 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejem po nujnem postopku predložila Vlada Republike Slovenije. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 52. seji 5. 2. 2010 sklenil, da se predmetni zakon obravnava po nujnem postopku. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je besedilo proučila z vidika skladnosti z ustavo, pravnim sistemom in zakonodajno-tehničnim pogledom in nanj nima pripomb. K zakonskemu predlogu s strani kvalificiranih predlagateljev ni bilo vloženih amandmajev. Seji odbora so prisostvovali minister, pristojen za finance, s predstavnicama s finančnega ministrstva in

predstavnik Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora. Iz dodatne obrazložitve členov v okviru začete obravnave na seji odbora, ki jo je podal minister, pristojen za finance, iz spremembe obrazložitve zakonskega predloga izhaja osnovni cilj besedila, to je znižanje dohodnine pri osebah, ki so prejemniki minimalne plače na podlagi določb novega zakona o minimalni plači, s tem da bo del bremen povišanja minimalne plače prevzela tudi država. V pripravi ustreznih rešitev sta bili kot temelj upoštevani načelo splošne davčne obveznosti in načelo sposobnosti za plačilo davka.

S predvideno ključno določbo 1. člena, ki posega v 111. člen osnovnega zakona, se za leto 2010 znižuje davčna obremenitev fizičnih oseb najnižjega dohodkovnega razreda. Ob predpostavki zagotavljanja minimalne plače v višini minimalnih življenjskih stroškov, to je 562 evrov neto, se bodo po oceni predlagateljice stroški delodajalcev povečali manj, kot bi se brez uvedbe sprememb. Poleg tega se bo po pričakovanjih za cca 46 milijonov evrov znižala bremenitev zavezancev, ki bodo dosegali dohodke do prej navedene višine, kar pomeni znižanje prihodkov državnega proračuna s predvideno kompenzacijo s trošarinami na tobačne izdelke, sicer predlog nima posledic za druga javnofinančna sredstva niti za samo izvajanje. Po oceni Vlade dodatnih proračunskih sredstev ni treba zagotavljati.

V nadaljevanju je odbor na podlagi 126. člena Poslovnika glasoval o obeh členih zakonskega predloga in ju sprejel.

Ker k predlogu zakona na matičnem delovnem telesu niso bili sprejeti amandmaji, Odbor za finance in monetarno politiko Državnemu zboru predlaga, da Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini sprejme v predloženem besedilu.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke bo predstavil Bogdan Barovič.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala za besedo, gospod predsednik. Kolegice in kolegi, gospod minister, že v drugo dober dan!

Dejstvo je, da je za pošteno delo potrebno pošteno plačilo. In dejstvo je, da tistega drugega, poštenega plačila, v preteklosti, v času tranzicije države, Republike Slovenije, od leta 1990 dalje pač ni bilo, pa za to pošteno delo in ljudje, ki ga opravljajo, niso nič krivi. Zato obstajajo tudi drugi mehanizmi za pomoč tem ljudem. Prvega smo izpeljali včeraj, ko smo sprejeli Zakon o minimalni plači. S tem smo dvignili plačo ljudem na življenja dostojen nivo. Drugi predlog zakona je danes pred nami, to je Predlog zakona o spremembi Zakona o dohodnini, kjer je popolnoma jasno, da je potreben zato, ker je povišanje minimalne plače povečalo stroške delovne sile. Včeraj smo veliko govorili o tem, da ob takšnem primeru obstaja velika nevarnost večjega števila brezposelnih ljudi, zato je ta ukrep nujen.

S povečanjem dodatne splošne olajšave bo svoj delež bremena prevzela tudi država in ne samo delodajalci, kar je prav in kar je pošteno. Za tiste, ki jim je zakon namenjen, pa velja, da se bo dohodnina znižala predvsem pri tistih, ki imajo minimalno oziroma ki bodo prejemale minimalno plačo. Povečala se bo dodatna splošna olajšava za 1.000 evrov, povečal se bo prvi prag in drugi prag dohodkov. Stroški delodajalcev se bodo na ta način s tem zakonom povečali manj, kot bi se brez spremembe tega zakona. Določen del bremena gre in bo šel na državo. Toda tudi tukaj vemo, da se država znajde, malo za šalo malo za res, pa ni nobene kritike, bo pa tudi ta del, ki ga bo krila država, pokrila s trošarinami na tobak. In potem bo krog zaključen.

Zanimiva pa je za konec samo še primerjava v sosednjih državah. Glede na to, da je Avstrija država, po kateri se včasih splača ozirati. Avstrija je recimo država, kjer imajo splošno olajšavo določeno kot davčni razred z ničelno davčno stopnjo. Mogoče bo to uspelo tudi kdaj pri nas.

V Slovenski nacionalni stranki bomo podprli omenjeni zakon. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil mag. Borut Sajovic.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa gospod predsednik za besedo. Prijazen pozdrav gospodu ministru Križaniču, kolegice in kolegi! Pred nami je Predloga zakona o spremembi Zakona o dohodnini in poslanci Liberalne demokracije Slovenije ga bomo soglasno podprli. Za kaj gre? Predlagani Zakon o dohodnini je brat dvojček Zakona o minimalni plači, o katerem smo govorili včeraj. Zakaj brat dvojček? Zato, ker gre za zakon, ki znižuje dohodnino pri osebah, ki bodo prejemale minimalno plačo, kot vелеva Zakon o minimalni plači, ki smo ga sprejeli včeraj. Z danes obravnavano spremembo Zakona o dohodnini bomo povečali dodatno splošno olajšavo na več kot 3 tisoč evrov, prav tako pa se bo povečal prvi prag dohodkov za priznavanje te olajšave s sedanjih približno 8 tisoč 700 evrov na kar 10 tisoč 200 evrov. Posledično, povezano s tem, pa se povečuje tudi drugi prag dohodkov iz sedanjih 10 tisoč 55 evrov na 11 tisoč 800 evrov. Taka sprememba dohodninske zakonodaje pomeni, da država prevzema svoj del odgovornosti in hkrati s konkretnimi dejanji ne z besedami zavračamo trditve, da se prenašajo obremenitve povečanja minimalne plače samo na gospodarstvo. Ravno nasprotno. Del stroškov tega ukrepa bo državni proračun obremenil za približno 46 milijonov evrov, kar pomeni tak izpad dohodkov. Za gospodarstvo pa je pomembno, da je ublažitev posledic minimalnega povišanja plače, ki ga je Vlada v zakonu o minimalni plači omogočila, da ta postopnost gre s pomočjo tudi države. Bistveno je to za podjetja, ki naj bi jim olajšalo prehod na povečanje te plače in pa zmanjšalo odhodke.

Ob tem pa bi v poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije še enkrat opozorili, da smo včeraj podprli povišanje minimalne plače iz sedanjih mizernih 460 evrov na 562 evrov, kar omogoča približno človeka dostojno življenje. To pomeni, da tudi današnjemu zakonu dajemo vso podporo. Seveda se pa na drugi strani zavedamo, da so razmere v gospodarstvu težke in zavedamo se tudi določenih nevarnosti, ki jih za gospodarstvo ta dvig prinaša. Vendar je na podlagi podatkov, kako je rast minimalne plače zaostajala, glede na povprečno plačo, danes zagotovo prišel čas, da postavimo neka smiselna, predvsem pa konkretna in pa življenjska razmerja.

Ob tem v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije opozarjamo, da mora biti predlagano povišanje minimalne plače samo eden od ukrepov, ki mu morajo slediti še drugi, predvsem tisti, ki bodo namenjeni zagonu gospodarstva in pa ustvarjanju novih, boljše plačanih delovnih mest, katerih si v tej državi zagotovo vsi želimo. Ne nazadnje pa pred izražanjem dokončne podpore želimo pomembno opozoriti tudi na to, da je ukrep povišanja minimalne plače pomemben na simbolni ravni. S tem se dela velika pomembna razlika med tistimi, ki plačo zaslužijo, in med tistimi, ki jim preživetje omogoča eden od socialnih ukrepov. Želimo si, da v tej državi ljudje živijo od sadov svojega lastnega dela, ne pa od socialnih pomoči.

Poslanski klub Liberalne demokracije Slovenije bo predlog zakona enotno podprl. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil dr. Luka Juri. Prosim.

DR. LUKA JURI: Lep pozdrav! Današnji predlog zakona o dohodnini, ki povečuje splošno davčno olajšavo in na tak način urejuje drugi del, davčni del, včerajšnjega ukrepa, torej dviga minimalne plače, je dokaz, da je ta koalicija in ta vlada pripravljena vzeti znaten del bremena dviga minimalne plače in s tem zagotavljanja višjega socialnega standarda v naši državi. Včerajšnji dvig je najbolj daljnosežen in najbolj pogumen v zelo dolgem obdobju. Nobena vlada si do sedaj ni upala na takšen način poseči v dvig socialnih standardov, a hkrati sama prevzeti, in to v trenutku, ko vemo, da državne finance niso najbolj rožnate zaradi gospodarske krize, velik del bremena tega dviga.

Ne glede na to, si Socialni demokrati si želimo, da v prihodnosti ukrepa dviga minimalne plače ne bomo več potrebovali spreminjati. Zakaj? Zato, ker si želimo, da sploh ukrep oziroma zakonodajno določilo minimalne plače ne bo več potrebno. Vizija Socialnih demokratov je Slovenija, v kateri nihče ne bo prejemal le minimalne plače, in Slovenija, v kateri bo dodana vrednost na delavca tako visoka, ker bo temeljila na znanju, na inovacijah in na tistem, za kar smo lahko v Sloveniji močni in konkurenčni v svetu, takšna, da

bomo vsi naredili toliko, da nam ne bo treba računati na ukrepe države. To je seveda vizija. Vemo, da je vprašanje, kdaj bo dejansko uresničljiva. Ko ima človek vizijo, ve, katero pot mora vzeti za to, da jo lahko doseže. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Zvonko Černač.

ZVONKO ČERNAČ: Spoštovane kolegice in kolegi, vsi ostali prisotni. Zakon o dohodnini, ki ga obravnavamo danes, se navezuje, tako kot bilo že večkrat povedano, na včeraj sprejeti zakon o minimalni plači. Oba zakona sta bila nujna, vendar pa bi jima po mnenju Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke morali slediti še vsi ostali zakoni oziroma spremembe, ki bi jih bilo nujno sprejeti, če ne želimo, da ukrep, ki je nujen in neizogiben, ne bi ogrozil nekaterih obstoječih delovnih mest. Zakon uvaža dodatne olajšave s ciljem davčne razbremenitve zavezancev z najnižjimi plačami. Gre za enega izmed ukrepov, ki ga je Slovenska demokratska stranka skupaj s predlogom za dvig minimalne plače na 600 evrov, predlagala med številnimi ukrepi v začetku leta v sklopu tako imenovanega tretjega paketa ukrepov pod skupnim imenovalcem – boj proti krizi je boj za nova delovna mesta.

Prejšnja vlada je prvi korak k povečanju splošne olajšave že storila s tem, ko je povečala splošno olajšavo za zavezance z najnižjimi dohodki. Še pred tem pa s tem, ko je bil sprejet zakon, ki je do 1. 1. 2009 postopno odpravil davek na izplačane plače in s tem bistveno znižal stroške dela, katerih obremenitev je v Sloveniji, kot vemo, še vedno med najvišjimi v Evropi. To seveda zmanjšuje konkurenčnost našega gospodarstva. Iz tega izhaja, da problem niso plače, katerih minimalna tudi po zadnji spremembi še vedno ne bo dosegla 600 evrov, tudi ne dohodnina, pač pa obremenitve, ki izhajajo iz premalo učinkovite države in predragega birokratskega aparata.

V Slovenski demokratski stranki zakon podpiramo, pogrešamo pa dodatne ukrepe, ki bi z zmanjšanjem obremenitev plač razbremenile delodajalce in s tem preprečile izgubo številnih delovnih mest. Če temu zakonu ne bodo sledile dodatne razbremenitve na področju drugih obremenitev, potem je po nekaterih ocenah ogroženih okoli 20.000 delovnih mest. Razbremenitev pa je seveda mogoča samo s sprejemom medsebojno povezanih ukrepov, ki bodo na eni strani pocenili državo in na drugi strani omogočili odpiranje novih delovnih mest.

V Slovenski demokratski stranki smo zato predlagali drugačen pristop pri omejevanju proračunskih izdatkov. Predlagali smo njihovo limitiranje glede na tisto, kar ustvarimo, in ne na njihovo sidranje na določeni točki oziroma v določenem obsegu, kar je iz več razlogov neproduktivno. Tak pristop bi omogočil po našem mnenju sprejem dodatnih ukrepov, ki smo jih v povezavi s spremembo dohodninske zakonodaje že

večkrat predlagali. Na primer oprostitev plačila dohodnine mladih raziskovalcev, znižanje prispevkov za socialno varnost in omejitve pokojninske stopnje prispevkov, oprostitev plačila prispevkov za novozaposlene in samozaposlene, tako imenovane davčne počitnice za novoustanovljena podjetja, kar vse bi spodbudilo kreiranje novih delovnih mest. Nova delovna mesta so po našem mnenju ključna, če želimo iziti iz gospodarske krize.

Predlagali smo tudi aktivnejši pristop in boljše koriščenje sredstev iz evropskega socialnega sklada in evropskega globalizacijskega sklada in učinkovitejše koriščenje evropskih sredstev nasploh, kot enega izmed ukrepov za povečanje gospodarske aktivnosti, povečanje dodane vrednosti in ustvarjanja novih delovnih mest.

Ukrep, ki ga obravnavamo danes, sam po sebi seveda ne bo bistveno izboljšal položaja zaposlenih. Brez sprejema ostalih ukrepov zna v prvi fazi celo dodatno ogroziti nekatera delovna mesta, zato v Slovenski demokratični stranki to spremembo razumemo kot prvi korak na poti k sprejemu celovitih rešitev, za katere računamo, da jih bo Vlada najkasneje v roku enega meseca obravnavala in posredovala v sprejem Državnemu zboru. Iz tega razloga ta prvi korak na tej poti podpiramo in bomo spremembo zakona podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo predstavil Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Sprememba Zakona o dohodnini, ki je pred nami, je nujna posledica dejstva, da smo včeraj izglasovali povišanje minimalne plače na 734 evrov bruto oziroma 562 evrov neto. Predlagane spremembe, ki so pred nami, dvigujejo dodatno splošno olajšavo in prag dohodkov. S to potezo tudi država prevzema del bremena na svoja pleča in se s tem odpoveduje delu dohodka iz naslova Zakona o dohodnini. Je pa res, da velik del bremena povišanja minimalne plače namreč še vedno nosijo delodajalci. Dejstvo je, če ne bi sprejeli teh dopolnitev Zakona o dohodnini, delavci v žepe ne bi prejeli obljubljenega minimalnega zneska plače, temveč bi ga del takoj v svojo blagajno preusmerila država.

Tako kot včeraj naj tudi danes v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke ponovno opozorimo na odgovornost, ki jo ob prepotrebem in nujnem zvišanju minimalne plače na raven minimalnih življenjskih stroškov prevzema trenutno vladajoča oblast. Dvig minimalnih plač bo vsekakor za seboj potegnil tudi zahteve po ponovnem uravnoteženju plačnih razmerij, breme česar bodo ponovno nosili delodajalci. Nujno je, da temu ukrepu sledijo drugi ukrepi, ki bodo razbremenili slovensko gospodarstvo in delodajalce. Bojimo se, da ob trenutnih

obremenitvah gospodarstva in tako potratni javni upravi, ki jo ta trenutek vzdržujemo, slovensko gospodarstvo ne bo moglo dolgo vzdržati in odgovornost za to prevzimate prav vsi v vladajoči koaliciji in posredno seveda tudi vsi v Državnem zboru.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke bomo torej ta predlog sprememb zakona podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev bo predstavil Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala za besedo, predsednik. Lep pozdrav ministru! Kolegice in kolegi!

Sprememba Zakona o dohodnini je posledično vezana na sprejem Zakona o minimalni plači. Ker dvig minimalne plače pomeni tudi dvig stroškov dela za delodajalce, bo država na podlagi tega zakona prevzela del bremena višjih stroškov delovne sile nase. To bo realizirala s spremembo davčne obravnave najnižjih dohodkov na način, ki dviguje znesek dodatne splošne olajšave in prvega praga dohodkov, ki je določen kot prag za priznavanje dodatne splošne olajšave. Zaradi prilagoditve in ustrežnejša prehoda pa se bo prav tako povečal tudi drugi prag dohodkov, ki je določen kot pogoj za priznavanje dodatne splošne olajšave. Na podlagi novih predlaganih zneskov so opravljeni izračuni oziroma ocene, ki jih je podala Vlada, pokazali, da se bo neto razpoložljivi dohodek fizičnih oseb, ki se uvrstijo v najnižji dohodkovni razred, mesečno povečal za okoli 40 evrov oziroma letno okoli 480 evrov. Tako se znižuje dohodninska obremenitev zaposlenih v najnižjem dohodkovnem razredu, na račun tega pa se bodo znižali iz tega naslova prihodki v državni proračun, ocenjeno na približno 46 milijonov evrov. Če bi se poseglo z dvigom na obstoječo splošno olajšavo, s čimer bi bilo moč preprečiti plačno uravntimer, ki se bo dejansko verjetno zaradi zvišanja plač, ne samo minimalne, tudi tiste, ki so oziroma bodo blizu njih, tudi zgodilo, bi to pomenilo 10-krat večji izpad proračunskih prihodkov. Razumljivo je, da se takšnega izpada v tem trenutku zaradi gospodarskih in javno-finančnih razmer ne smemo privoščiti.

Poslanci DeSUS-a bomo predlagano spremembo zakona, ki navsezadnje sledi tudi realizaciji zavez iz koalicijske pogodbe, zaradi izboljšanja dohodkovnega položaja najbolj ogroženih skupin tudi podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, zaključujem drugo obravnavo predlog zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanja, pol ure po prekinjeni 7.

točki dnevnega reda oziroma najkasneje ob 21.30. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Spoštovani! Vlada nas je obvestila, da se nam bo pridružila ob 10.40, zato prekinjam sejo zбора in jo bomo nadaljevali ob 10.40. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 10.29 in se je nadaljevala ob 10.40.)

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice in kolegi poslanci. Spoštovani predsednik Vlade in ministri, ministrice! Nadaljujemo s prekinjeno sejo.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA**, to je na **OBRAVNAVO SLOVENSKE IZHODNE STRATEGIJE 2010-2013**. Strategijo je v obravnavo zboru predložila Vlada. Besedo dajem predsedniku Vlade Borutu Pahorju za dopolnilno obrazložitev strategije. Prosim, gospod predsednik.

BORUT PAHOR: Hvala lepa, gospod predsednik. Visoki zbor dober dan! Sinoči sem prišel iz Bruslja, kjer je cel dan zasedal neformalni svet EU in obravnaval program Evrope 2020. Naj povem, da gre za poskus regeneracije tako imenovane Lizbonske strategije, ki je bila sprejeta leta 2000. Evropa si je takrat zadala za cilj, da bo letošnje leto, 10 let kasneje, leta 2010 postala najbolj dinamično in konkurenčno gospodarstvo na svetu. To seveda ni postala. Konkurenčnejša so druga gospodarstva na vzhodu, na jugu in v Združenih državah. Poskušali smo najti razloge za ta neuspeh Evropske unije, poiskati nauke za prihodnost in sprejeli načrt Evrope 2020, kjer smo si zadali naloge, kako naj nacionalne vlade in Evropska komisija ter svet reagirajo na izhod iz recesije, zato da bi vendarle približali naše standarde tistim, ki smo jih postavili v Lizboni leta 2000. Pri tem je eden od voditeljev Evropske unije rekel eno stvar, ki se mi je zdela pomenljiva. Rekel je, da je z enim svojih vodilnih akademikov govoril o razlogih za neuspeh Lizbonske strategije. Ta akademik mu je dejal, da so mogoče voditelji leta 2000 pozabili vprašati ljudi, če si želijo sploh živeti v najbolj konkurenčnem in najbolj dinamičnem gospodarstvu na svetu. In to je vprašanje, ki ga zastavljam sedaj vam kot predstavnikom naših ljudi. Ali si želimo razviti slovensko gospodarstvo, socialno-družbeno okolje, ki bo konkurenčno in ki bo odprto ter bo po svojih kazalcih razvoja sodilo v vrh razvitega sveta? To je odločitev, ki jo boste sprejeli tukaj v Državnem zboru, ko boste razpravljali o izhodni strategiji, ki jo je pripravila slovenska vlada. Hočem reči, da je pred vami načrt slovenske vlade, kako po koncu recesije z ukrepi konsolidirati javne finance, zagotoviti gospodarsko rast, okrepiti zaposlenost in z investicijami v zeleno tehnologijo iti med države, ki so po trajnostnem razvoju najnaprednejše. To je

odločitev, ki jo bo sprejemal Državni zbor v tem in prihodnjem letu, ko bo sprejemal predloge zakonov, ki jih bo predlagala Vlada temu visokemu domu. Od vas bo odvisno, ali boste sprejeli ambiciozne načrte ali pa jih boste zavrnil. Zakaj to pravim? Zato, ker vsi niso popularni, niso všečni. Do cilja, ki ga želimo doseči, vodi zelo zahtevna pot. Vaša odločitev je, ali bomo stopali po njej ali ne. Moja ocena po včerajšnji razpravi na Evropskem svetu je, da bo sicer Evropska unija delovala do neke mere skupaj pri zasnovi ukrepov za izhod iz gospodarske krize, vendar bodo nacionalne vlade imele bolj kot doslej vajeti svoje prihodnosti v svojih rokah. In od nas je odvisno, koliko bomo pri tem uspešni in koliko ne bomo. Od politične elite v Sloveniji bo odvisno, ali bomo sprejemali ukrepe, ki bodo zagotavljali cilje, ki smo jih zadali ali ne. Slovenska vlada prihaja pred vas s predlogom ukrepov ali načrtom teh ukrepov in vas sprašuje za stališče glede njih. Ali smo kot politična elita te države odgovorni z različnimi statusi, ki jih imamo v tej politiki, kot, da rečem, reprezentanca odigrati to pomembno nalogo? Danes in v prihodnjih mesecih, morda dveh letih, odločamo o usodi te države za morda dve generaciji. Zdaj se bo odločalo, kje bo Slovenija pristala čez 5, 10 in 15 let. Mislim, da imamo vse performance za to, da nam uspe. Seveda pa moramo vedeti, da se je treba absolutno osredotočiti na ukrepe za izhodno strategijo in druge stvari v slovenski politiki postaviti na rob naše pozornosti. Ne, da bi podcenjevali kateregakoli od problemov, ampak da se osredotočimo na probleme gospodarske stabilizacije, brezposelnosti, konkurenčnosti, investicij, inovacij itn. To je sedaj ključno politično spoznanje in vprašanje, ki zadeva nas vse tukaj, kot predstavnike naših ljudi. Smo odprta majhna ekonomija, smo izpostavljeni globalni situaciji. Če hočemo biti konkurenčni v tej globalni situaciji, moramo, bom rekel, sprejeti nase pogumno odločitev, da sprejmemo tekmovanje z najboljšimi. Če želimo biti med najboljšimi, med najbolj razvitimi.

Ta Državni zbor bo v imenu ljudi, ki jih predstavlja, sprejel odločitev, ali želimo Slovenci živeti dobro in uspešno in torej delati dobro in kvalitetno ali pa nam je več do tega, da ostanemo povprečna družba, ki bo počasi zdrsela na rob razvoja. Zdaj gre za to vprašanje: Ali smo pripravljeni sprejemati ukrepe, ki so potrebni za to, da se blaginja naših ljudi dolgoročno okrepi?

Za mano bodo govorili ministri, ki so pripravili izhodno strategijo in se bodo posvečali posameznim projektom, ki so v tej strategiji pripravljeni. Moja naloga je zbuditi našo kolektivno pozornost in prositi ta visoki dom, da v tem letu, kolikor je mogoče, osredotoči svojo pozornost na predloge, ki jih bomo posredovali Državnemu zboru v okviru izhodne strategije. To bodo zahtevni zakonodajni predlogi. Slovenska vlada je pripravljena na vsa potrebna usklajevanja - tako z opozicijo kot socialnimi partnerji, vendar pa moramo tukaj

upoštevati tudi faktor časa. Do neke meje je usklajevanje nujno in potrebno, po določenem času je čas za odločitev v tem visokem zboru, da poslanci v skladu s svojo vestjo odločite ali menite, da so ti ukrepi pravilni ali ne.

Slovenska politika ima tri jasne cilje. Prvič, konsolidirati javne finance in zmanjšati proračunski primanjkljaj. Drugič, okrepiti gospodarsko rast, mislim, da se potem lahko pridružimo klubu držav, ki bodo v prihodnjih letih imele gospodarsko rast med 1 in 3%, kar zagotavlja neko vzdržnost javnih financ ob omejevanju javne porabe. Tretjič, brezposelnost je treba stalno kontrolirati in paziti na to, da se odpirajo nova delovna mesta, kolikor je mogoče z novo dodano vrednostjo, pogledati, kaj se da storiti na področju inovacij in investicij. To so tri ključne stvari, ki zadevajo naš razvoj. Torej: strukturne spremembe, praktični ukrepi za gospodarsko okrevanje in institucionalne spremembe, prilagoditve, ki so potrebne za to, da v tem obdobju zdržimo to tekmo.

Prepričan sem, da nam to lahko uspe. Slovenska vlada nič ne zamuja pri pripravi te strategije. Smo med tistimi vladami in državami, ki so glede tega v ospredju.

Moram pa na koncu, preden povabim ministra za razvoj k besedi, da podrobneje obrazloži izhodno strategijo, jasno povedati to, kar je na koncu včerajšnjega srečanja povedal tudi predsednik Evropske komisije. Mi lahko imamo velike načrte, vprašanje je, ali imamo politično voljo. Jaz jo imam, Vlada jo ima, tudi Državni zbor bo moral odgovoriti na to vprašanje: Ali imamo politično voljo, da implementiramo ukrepe, ki smo jih dogovorili? Slovenska Vlada jih je pripravila, jih pripravlja, nekateri bodo še pripravljeni. Jaz sem že povedal, da bomo glede tega poskušali ilustrirati premike na teh frontah strukturnih reform, praktičnih ukrepov in drugih stvari s semaforjem teh ukrepov, da bo vizualizacija napredka jasna, da bomo videli, kje nazadujemo. Se pravi, implementacija, implementacija - to je zdaj bistveno - da odpravimo ta deficit, da ne gre zgolj za nek program, za nek načrt, potem pa od njega ni nič. V letošnjem letu bom kot predsednik Vlade posvetil absolutno pozornost temu programu. Menim, zlasti po včerajšnjem svetu, da je zdaj ključnega pomena, da stopimo, kolikor je mogoče skupaj, ob vseh razlikah in razlikah v odgovornostih, ki jih imamo, da stopimo skupaj, da kot politična elita sprejmemo nase tveganje, da se odločimo za pogumen program sprememb, da se pridružimo najbolj dinamičnim državam v Evropi, ki razmišljajo o preboju iz obroča gospodarske konkurence, ki nas stiska za vrat na Daljnem vzhodu, v Združenih državah, na Japonskem. Mimogrede, Google za potrebe svojega razvojnega potenciala in investicij v prihodnost porabi več kot Evropa v okviru sedmega razvojnega programa. Toliko o tem, koliko mi in Evropejci skupaj vlagamo v razvoj. Mi in na nas je, da se odločimo, ali želimo, da s tem končam misel, s katero sem začel, na nas, na Državnem

zboru stoji in pada odločitev, ali želimo Slovenci v naslednjih petih in desetih letih skupaj z vodilnimi državami Evropske unije, ki se želijo prebiti iz obroča gospodarske krize kot bolj konkurenčne družbe, tudi socialno povezane. Tukaj si levica in desnica vse bolj podajata roke, kar se tiče tega vprašanja, Evropa mora zdržati socialno povezanost. Gremo z ukrepi, ki so dolgoročne narave, ki se kratkoročno politično ne bodo obrestovali, ki bodo naleteli na upore, zdaj pri delodajalcih, zdaj pri sindikatih, zdaj pri eni nevladni, zdaj pri drugi nevladni organizaciji, zdaj pri eni politični stranki, zdaj pri drugi. Ampak suma sumarum v paketu pomenijo tisti ključ, ki nas pelje dolgoročno med najboljše razvite ekonomije in družbe na svetu. To je mogoče, če in kolikor bomo pogumni pri implementaciji tega programa. Samo če in kolikor bomo uspešni, ima naše delo smisel. Vsa prerekanja o drugih stvareh so drugorazrednega pomena ta hip. Nočem reči, prosim še enkrat, preden dam besedo naprej, nočem reči, da so druga vprašanja, ki so danes na dnevnem redu slovenske politike, manj pomembna. Mi jih moramo tematizirati in reševati, ampak sedaj gre za vprašanje, čemu bo slovenska politična elita, slovenski politični razred posvetil svojo pozornost. V Evropi bodo tisti, ki gredo naprej, sedaj absolutno fokusirali svojo pozornost na gospodarski preboj. Ali bomo mi z njimi, ali bomo za njimi, to je vprašanje, ki stoji pred tem visokim domom. Slovenska vlada je pripravila načrt ukrepov za to, da bomo z njimi. Ali in koliko bomo, je odvisno tudi od vas. In jaz sem pripravljen o stvareh, ki bodo predmet diskusije v Državnem zboru, diskutirati z vsemi, kot rečeno, tudi z opozicijo, kolikor je to potrebno, da bi kakšne težke stvari spravili skozi Državni zbor, s socialnimi partnerji. Na koncu nam mora uspeti. Nimamo, po moje, druge alternative. Prej sem rekel, da je bil nekdo od naših kolegov, voditeljev Evropske unije, vprašan, ali so sploh vprašali ljudi, ali želijo biti najbolj dinamični in najbolj konkurenčni na svetu. Mislim, da Slovenci druge izbire nimamo. Mi smo premajhni. Če nismo najboljši, nas dolgoročno ne bo. Moramo biti, bom rekel, izjemno žilavi, izjemno živahni, če želimo sedajle preživeti to, kar se tektonsko spreminja v mednarodni skupnosti, ne samo v gospodarskem, tudi v političnem smislu. Gre torej za izjemno občutljiv čas, v katerem živimo. In za stvari, ki so dramatičnega pomena za usodo našega naroda. In sedaj gre za skupno ceno: ali zmoremo to ugotoviti in se skupaj prebiti iz tega obroča ali pa bomo ostali znotraj njega. Vsako leto na kitajski trg delovne sile vstopi 23 milijonov ljudi. Toliko jih ima zaposlenih sosednja Italija, ki sodi med osem najbolj razvitih ekonomij. In sedaj v tem svetu morami mi zmagovati in moramo razviti atmosfero v družbi, ki bo zmagovalce med nami in v naši skupnosti, bom rekel, navdihovala naprej. Samo tako lahko zdržimo. Jaz ne morem skriti, da govorim pod vtisom včerajšnje seje sveta in tudi ne želim skriti. Govorim pod močnim vtisom tega, kar sem včeraj slišal. Na nas, spoštovani

kolegi in kolegice, je, da odločimo, kje bo Slovenija leta 2020, o čemer govori nov dokument Evropske unije. Na nas je, s kom želimo biti in zakaj. Vlada predlaga ukrepe, podrobneje jih bo razložil Mitja Gaspari.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Besedo dajem ministru za razvoj in evropske zadeve, mag. Mitji Gaspariju za dopolnilo obrazložitev strategije. Prosim.

MAG. MITJA GASPARI: Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, gospod predsednik. Glede na omejen čas in možnost sodelovanja tudi v razpravi v nadaljevanju, bi skrčil ta uvod samo na nekaj bistvenih opomb.

Zakaj izhodna strategija? Izhodna strategija zato, ker se celotna Evropa ukvarja z vprašanjem, kako prekiniti ukrepe, s katerimi je želela Evropska unija in posamezne države zaustaviti negativen močan vpliv svetovne finančne in gospodarske krize na evropska gospodarstva. Po ocenah večine strokovnjakov in evropskih ekonomij kriza počasi popušča, čeprav še ni rešena. Zaradi tega se razmišlja o tem, kako ukrepe, ki so bili do sedaj potrebni zato, da se gospodarstvo oživilja s klasičnimi fiskalnimi ukrepi, kako se te ukrepe lahko v bodoče zamenja s kombinacijo delovanja, ki bo po eni strani omogočalo in zagotavljalo finančno stabilnost in fiskalno vzdržnost in na drugi strani spodbujalo gospodarske potencialne za rast. Vendar ne samo za rast, ampak za rast, ki bo na daljše obdobje tudi vzdržna. Zato se govori o tako imenovani izhodni strategiji v ožjem smislu. To je v tistem delu, kjer naj bi se postopoma ukinjali ukrepi, ki so bili sprejeti v preteklih dveh letih več ali manj v vseh državah Evropske unije. Pri tem je osnovno priporočilo, naj države ukrepajo individualno, glede na to, v kakšni situaciji se vsaka od njih posamično nahaja. Torej ne gre za neko generalno pravilo in pa neko generalno časovno omejitev ali pa cilj, v času katerega naj bi se to zgodilo.

Vsi hkrati poudarjajo, da je samo odstranjevanje ukrepov, ki so bili začasno sprejeti zaradi zagotavljanja ustreznega povpraševanja in potrošnje in pa zmanjševanja vpliva krize na brezposelnost, brez drugih ukrepov seveda kratkega daha in bodo povzročili ponoven zasuk gospodarstva v recesivne vode. Zato je tudi element izhodne strategije, ki se ji reče širša izhodna strategija, povezava kratkoročnih ekonomskih ukrepov s tistimi strukturnimi spremembami in institucionalnimi prilagoditvami tam, kjer so potrebni, ki omogočajo poleg kratkotrajnega oživljanja gospodarske aktivnosti tudi njeno vzdržno dolgoročno nadaljevanje. To je osnovno priporočilo vseh mednarodnih organizacij, ki se ukvarjajo s problemi krize, kakor tudi, kot je bilo slišati in videti včeraj, vrha Evropske unije. Kaj je tukaj pomembno za Slovenijo? Glede na to, da smo majhno in odprto gospodarstvo, je pomembno, da na eni strani zagotovimo ustrezno fiskalno stabilnost, brez

katere tudi ne bo oživljanja gospodarske aktivnosti, večje zaposlenosti in socialne kohezivnosti. Torej osnovni cilji, ki naj bi jih Slovenija potrdila tako ali drugače, so: spodbujati gospodarsko aktivnost in zagotoviti postopno odpravo makroekonomskih neravnovesij, ki so prisotne tako v drugih gospodarstvih Evropske unije kot tudi ta trenutek v Sloveniji. Ob upoštevanju socialnih in okoljskih vidikov, ki postajajo pomembni tudi ekonomsko ne samo politično in socialno, mora razvoj omogočiti postopno povečanje potencialne gospodarske rasti na vzdržni osnovi. To so osnovni cilji, ki si jih ne bo postavila samo Slovenija, ampak si jih postavljajo vsi v Evropi. Postavlja si jih na določen način tudi Evropska unija preko tako imenovanega dokumenta o evropski strategiji 2020, ki naj bi v osnovi definirala cilje in prioritete, ki jih bo Evropska unija poskušala spodbujati v obdobju naslednjih 10 let.

Prioritete v slovenski izhodni strategiji naj bi bile, da je zasnovana kot kombinacija ukrepov ekonomske politike in strukturnih sprememb, ki ob zagotavljanju fiskalne vzdržnosti izboljšujejo socialni položaj najšibkejših in krepijo konkurenčnost gospodarstva in ustvarjanja novih delovnih mest. Takšni splošni opredelitvi, ki ji je težko nasprotovati, je bistveno, kako jo opremimo s posameznimi ukrepi oziroma dejanji. Tisto, kar je v tem trenutku po mnenju Vlade in tega gradiva najpomembnejše, je, da so ukrepi pravilno časovno, vsebinsko in strukturno razporejeni. Tisto, kar mora biti prioriteto in prvo v tako zasnovani strategiji, je konsolidacija javnih financ. Kdor širše spremlja mednarodni tisk in dogodke v Evropski uniji, ugotavlja, da postaja to specifična diferenca med državami. Države, ki so v tem trenutku v boljšem fiskalnem položaju, bodo iz te krize lažje izšle, države, ki so v preteklosti poslovale tako, da so zdaj v slabšem položaju, bodo iz te krize izhajale počasneje z bistveno več restrikcij in z manjšimi možnostmi za ustrezno dolgoročnojšo rast in razvoj. Zato je prva prioriteta v našem konceptu, čeprav nismo med državami z zelo slabo fiskalno pozicijo, primerjalno gledano, in to je ta trenutek bistveno, bistveno zato, ker to pomeni podatek, ki ga spremljajo mednarodni investitorji in tisti, ki želijo investirati v državni javni dolg. Če pogledate podatke po Evropi, vidite, da se države že začenjajo med seboj precej razlikovati in so določene države že postavljene v kategorijo zelo rizičnih držav, za katere pomeni pridobitev finančnih sredstev za financiranje javnofinančnih primanjkljajev ali zelo visoko ceno ali pa tudi že druge resne težave za pridobitev teh sredstev na trgu. Ne bi želel nobeno od teh držav imenovati, čeprav so se, jih je oprijelo imeti "pix" v angleščini. Zato je v naši strategiji krčenje javnofinančnih izdatkov primarna naloga pred zniževanjem davčnih obveznosti. Zakaj? Iz preprostega razloga zato, ker je na kratek rok nemogoče zagotoviti javnofinančno stabilnost s krčenjem davčnih

obveznosti oziroma z davčnimi olajšavami, ne da bi se temu prilagodila struktura javnofinančnih in obseg javnofinančnih izdatkov. Sicer končamo v ugodnih potezah na davčnem področju s poslabšanjem javnofinančnega položaja, kar se je izkazalo v mnogih državah v zadnjih petnajstih letih. O tem govorijo izkušnje evropskih držav, ki so šle skozi fiskalno konsolidacijo v 80. in 90. letih, o čemer lahko v nadaljevanju diskusije povemo nekaj več podrobnih podatkov.

Zato je naše pravilo, najprej skrčiti in prilagoditi javnofinančne izdatke. Ob uspešnem procesu krčenja in pa prestrukturiranja javnofinančnih izdatkov je seveda možno tudi nadaljevati z dodatnimi davčnimi razbremenitvami, pri čemer mislimo, da je osnovno in glavno vodilo pri takih razbremenitvah tisti problem, ki je v slovenskem gospodarstvu največji. To pa je breme socialnih prispevkov, ki povečuje stroške dela v večini podjetij in gospodarstva. Ko se bo ustvaril prostor skozi javnofinančno konsolidacijo, je možen korak z davčnimi olajšavami oziroma z zmanjšanjem tega bremena, ki je v slovenskem gospodarstvu strukturno gledano najbolj izrazit. Da bi lahko to krčenje javnih izdatkov bilo kontralabilno in tudi hkrati verificirano, Vlada predlaga v svojih dokumentih, in tudi že izvaja, tako imenovano javnofinančno oziroma fiskalno pravilo, ki določa do leta 2013 nespremenjene javnofinančne izdatke na ravni države. Približno tako se bodo verjetno morale obnašati tudi lokalne skupnosti, ki so prispevale relativno velik znesek javnofinančnega primanjkljaja v preteklih dveh letih. Na osnovi takega pravila je drugi pomemben element določitev javnih prioritet v strukturi javnofinančnih izdatkov, ki bodo spodbujali kot primarne prioritete tiste izdatke, ki zagotavljajo ustvarjanje novih delovnih mest in znanja s spodbujanjem in ustvarjanjem inovativnih podjetij, večjo zaposljivost, aktivnost in pa usposobljenost posameznikov ter razvojne, prometne in pa energetske projekte. Glede na to, da je fiskalno pravilo fiksno, nominalno, pomeni, da bodo izdatki, ki bodo na prioritetenih projektih imeli pozitivno rast, zahtevali, da se drugi izdatki, ki niso v prioritetenih politikah, nominalno zmanjšajo. To je sprememba v logiki razmišljanja v slovenskih javnih financah, ki nikoli do sedaj niso bile soočene s tem, da imajo omejitev na nominalno rast izdatkov. Za doseganje dekonsolidacije kot prioritetenega cilja in pa usposobitve državnega in drugih proračunov za spodbujanje prioritet, ki se bodo ali pa so se že jasno določile tako v proračunu kot tudi v državnem razvojnem programu, ki ga pripravljamo za mesec april, bo učinkovito delovanje institucij financiranja, ki je eden najresnejših problemov ta trenutek, da bi se ta razvojni preobrat lahko zgodil. Pri nas tako finančni sektor, banke in zavarovalnice delujejo relativno podoptimalno in je problem, kako oživiti njihovo dejavnost, resen strukturni problem ne samo v Sloveniji, ampak tudi širše.

Drugič, da razvojne finančne institucije, ki jih imamo v Sloveniji veliko, do sedaj niso bile resno povezane v, če hočete, razvojni grozd, v katerem bi lahko SID banka izvajala najpomembnejšo koordinativno in pa distributivno vlogo. Poleg tega je očitno in to je se je pokazalo, žal, včeraj ni bilo možnosti sodelovati v diskusiji, glede prilagoditev v kohezijski politiki, verjetno bomo danes imeli več časa. Vse evropske države, ki so se soočale s krizo, so ugotovile, da je večina politik, ki so bile oblikovane glede kohezijskih sredstev, politik, ki so bile narejene za obdobje pred krizo in so mnoge pametne evropske ekonomije in države šle v prilagoditev kohezijske politike, da bi spodbudile te osnovne prioritete, ki so v njihovih dokumentih oziroma praksi tudi prisotni. Enako počnemo tudi pri nas z relativno majhnimi predlogi prilagoditev znotraj operativnih programov, pa vendarle s tistimi, ki naj bi povečali večjo konkurenčno sposobnost, razvoj človeških virov in boljšo distribucijo sredstev znotraj operativnih programov, ki govorijo o infrastrukturnih projektih in pa programih.

Tretjič, povečanje konkurenčnosti z zmanjšanjem pritiska socialnih prispevkov na stroške dela, kar sem omenil. To se pojavlja poleg konsolidacije javnih financ kot izjemno pomembna naloga, če želimo ob boljši uporabi sredstev in gospodarjenja na ravni podjetništva in menedžmenta, da se ta konkurenčna sposobnost slovenskega gospodarstva na daljši rok tudi vzdržuje.

Četrtrič, uresničevanja koncepta varne prožnosti, kjer je predvsem pomembno, da se uredijo nekatera področja, ki v tem segmentu v Sloveniji ne delujejo dobro, predvsem področje tako imenovanega sistema malega dela, kjer gre za določene storitve, ki so ta trenutek v sferi sive ekonomije in ureditev delovnih razmerij, ki bodo kot osnovni princip sledile načelu zavarovanja dela, ne pa delovnega mesta. Sicer seveda ni nobene fleksibilnosti in obstajajo velike distorzije med posameznimi oblikami zaposlitve in posameznimi kategorijami zaposlenih. Ne nazadnje izboljšanje instrumentov socialne kohezivnosti, ki zahtevajo prilagoditve na sistemu socialne varnosti, pokojninsko in zdravstveno zavarovanje in pravic iz javnih sredstev. To so osnovni poudarki, ki jih moramo, po našem mnenju, upoštevati in vrstni red ukrepov, ki jih je treba sprejemati, da bi dosegli najprej fiskalno stabilizacijo, ki bo omogočala Sloveniji normalno delovanje v mednarodnem finančnem prostoru, na drugi strani pa določitev tistih priorit, ki bodo dejansko zagotavljale cilje, ki sem jih omenil. Mi vam bomo, če bo taka želja, posredovali predlog 25 zakonskih projektov, ki morajo biti v letošnjem letu sprejeti in so vezani na izvajanje te tako imenovane izhodne strategije. Večina teh dokumentov je že vsebovana v normativnem programu dela Vlade. Nekateri drugi dokumenti so pa nastali v pripravi strategije in bodo s strani posameznih

ministrov v okviru razlage njihovih programov in projektov lahko tudi širše opisani. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Strategijo je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo. Besedo dajem podpredsedniku odbora Antonu Colariču za predstavitev poročila odbora.

ANTON COLARIČ: Hvala lepa za besedo. Gospod predsednik Državnega zbora, gospod predsednik Vlade, ministrici, ministri in drugi predstavniki in predstavnice Vlade, kolegice in kolegi. Odbor za gospodarstvo je 10.2.2010 kot matično delovno telo obravnaval Slovensko izhodno strategijo 2010-2013, ki jo je Državnemu zboru v seznanitev poslala Vlada.

Seji odbora so prisostvovali predstavniki in predstavnice Vlade, Gospodarske zbornice Slovenije, Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, Trgovinske zbornice in Združenja delodajalcev Slovenije.

Odboru so bili na seji posredovani tudi predlog sklepov poslanke Julijane Bizjak Mlakar in poslancev mag. Franca Žnidaršiča in Andreja Magajne, ki naj bi jih odbor predlagal Državnemu zboru v sprejetje ob obravnavi Slovenske izhodne strategije.

Seja je potekala tako, da so uvodoma predstavniki Vlade predstavili izhodno strategijo, pri čemer je dr. Matej Lahovnik, minister za gospodarstvo, podal uvodno predstavitev dokumenta ter predstavil pomembnejše ukrepe s področja gospodarstva. Sledile so dokaj podrobne predstavitve ukrepov po posameznih vsebinskih sklopih s strani drugih predstavnikov Vlade, in sicer dr. Ivana Svetlika, dr. Patricka Vlačiča, dr. Henrika Gjerkeša in gospe Irme Pavlinič Krebs.

Uvodnemu delu seje je sledila razmeroma obsežna razprava, v kateri so člani odbora, pa tudi drugi razpravljavci, izhodno strategijo večinoma podprli. Poudarjali namreč so, da gre za dokument, ki ga Slovenija v tem trenutku nujno potrebuje, ker vključuje vrsto dobrih in za čimprejšnji izhod iz krize nujno potrebnih ukrepov. Bistveno je, da v njej vsi ključni akterji dosežejo konsenz in jo s skupnimi močmi tudi takoj začnejo izvajati. So pa nekateri razpravljavci opozarjali na posamezne pomanjkljivosti strategije, ki jih je treba skrbno proučiti ter strategijo po potrebi tudi korigirati, saj gre za živ dokument, ki ga Vlada lahko sprotno popravlja oziroma dopolnjuje ter prilagaja trenutnim razmeram. Bo pa v Državnem zboru o posameznih ključnih predlogih ukrepov zagotovo še kasneje potekala temeljita in obsežna razprava, in sicer takrat, ko bo Vlada na podlagi usmeritev iz strategije pripravila potrebne zakonske predloge. Takrat bo tudi priložnost, da se nekatere ključne ukrepe dodatno prouči ter po potrebi dodela oziroma ustrezno spremeni.

Strategijo so v načelu podprli tudi predstavniki opozicijskih poslanskih skupin, pri čemer pa so izpostavljali

tiste rešitve, ki so po njihovem mnenju bodisi pomanjkljive, nedodelane oziroma sploh v strategijo niso vključene. Predstavnik SLS je tako med drugim poudaril, da so zadržani do predvidenih prodaj kapitalskih deležev države v posameznih gospodarskih družbah v času krize ter do predvidenih sprememb operativnih programov. Predstavnik Poslanske skupine SDS pa je zlasti poudaril, da gre za dokument, ki ni dovolj strukturiran, zato ga bo težko upravljati in tudi spremljati njegovo uresničevanje. Manjka namreč neka časovnica oziroma jasna opredelitev, kdo in zlasti v kakšnem roku bo uresničil posamezne ukrepe.

V zadnjem delu razprave so stališča do izhodne strategije predstavili tudi predstavnice in predstavniki Trgovinske zbornice, Gospodarske zbornice Slovenije, Obrtno-podjetniške zbornice ter Združenja delodajalcev Slovenije. Ob tem so opozarjali tudi na nekatere druge ukrepe, ki bi jih bilo treba vključiti v strategijo in na katere že dolgo opozarjajo. Veliko pozornosti pa se je na seji posvetilo tudi Predlogu zakona o minimalni plači, ki pa smo ga včeraj že potrdili. Predstavniki in predstavnice Vlade so odgovarjali tudi na vprašanja in pojasnjevali določene zadeve.

Na koncu je odbor prešel tudi na odločanje o predlogih sklepov poslancev Bizjak-Mlakar, Žnidaršiča in Magajne, ki jih je preoblikoval v predlog priporočil, vendar teh predlogov odbor ni sprejel, ker je bila večina članov mnenja, da gre za obravnavo strategije za, .../Opozorilni znak za konec razprave./... dokument Vlade, s katerim se Državni zbor le seznani.

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Stališče Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije bo predstavil Ljubo Germič, prosim.

LJUBO GERMIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani predsednik Vlade, ministri, ministrice, kolegi in kolegice.

Uvodoma naj povemo, da v Poslanskem klubu LDS pozdravljamo pričakovano izhodno strategijo. Kot izhaja iz samega dokumenta, je razvidna njegova kvaliteta, kar je med drugim tudi odraz poglobljene priprave in zahtevnega usklajevanja. Na začetku želimo izpostaviti, da je rezultat strategije tisto, kar smo na nek način pričakovali, to je nabor selektivno izbranih in medsebojno povezanih in usklajenih ukrepov, ki predstavljajo koherentno celoto. Predvsem pa nas glede na v preteklosti znane poplave strategij, razvojnih resolucij, razvojnih programov in načrtov ter podobnega pri izhodni strategiji vodi želja in upanje, da se bo čim več tega, in še več, uresničilo in udejanjilo tudi v

praksi, pričakujemo pa tudi, da bo odprta za dodatne dobre predloge in dopolnila.

In če se osredotočimo na samo vsebino izhodne strategije. Po našem mnenju gre pri izhodni strategiji v prvi vrsti za makro okvir delovanja Vlade za izhod iz krize, pa tudi pokriznega ukrepanja. Na eni strani gre za splošne usmeritve, kam kot družba želimo in kaj zmoremo za to storiti. Na drugi strani pa strategija vključuje tudi konkretne ukrepe, kako do teh ciljev tudi priti. Pomembno je omeniti prioritete strategije, ki so v cilju vsesplošne, dolgoročne, vzdržne gospodarske rasti strnjene v tri razvojne prioritete, in sicer: v podjetništvo in znanje za razvoj, varno prožnost in socialno kohezivnost ter prometno in energetska infrastrukturo. Glede na vsebino prioritet, ki izhajajo iz izhodne strategije, je izbira po našem mnenju ustrezna, in ob učinkoviti implementaciji programov lahko tudi uspešna. Te tri prioritete so ujete v štiri temeljna vodila oziroma smernice, ki jih strategija predpostavlja. To pa so fiskalna stabilnost oziroma konsolidiranje javnih financ, konkurenčnost gospodarstva, socialna povezanost in ne nazadnje tudi vse bolj pomembna okoljska učinkovitost in kohezivnost, ki naj usmerja strukturne spremembe gospodarstva v smeri novih, okolju prijaznih in energetska učinkovitih tehnologij. Pot, ki vodi do doseganja teh ciljev in spoštovanja smernic, pa je zajeta v tri povezane sklope ukrepov. Ti so strukturne narave, institucionalne narave in ukrepi ekonomske politike. Konsolidacija javnih financ seveda ne bo možna brez varčevanja, ob predpostavki, da ne povečujemo davčnih obremenitev. Po naši oceni je velik in pomemben dosežek, da Vlada ni posegla po ukrepih povečanja oziroma dodatnih ukrepih davčnih obremenitev. Namreč, trnova bo pot, da bomo zagotavljali enako raven javnih storitev, a hkrati nedavno obremenjevali ob tem še občutno zmanjševali proračunski primanjkljaj. Vsakršno varčevanje, ki ne vključuje primerne optimizacije, nesporno zadene ob smernico socialne kohezivnosti, čemur pa se Slovenija ne odreka in to v Poslanskem klubu LDS ocenjujemo kot dobro.

V našem poslanskem klubu na področju ukrepov ekonomske politike želimo še posebej izpostaviti ukrepe na področju financiranja za razvoj, ker se nam zdi nujna koordinacija finančnih instrumentov in prilagoditev jamstvenih shem, ki so se velikokrat izkazali za preveč razpršene, za preveč birokratsko zapletene, pa tudi za ne dovolj ciljno usmerjene. Vse te pomanjkljivosti so se v končni instanci izkazale za neučinkovite, ampak ne v intenzivnosti in uspešnosti koriščenja teh sredstev, temveč pri doseganju ciljev in dejanjih oprijemljivih rezultatov. Prav tako pomembni se nam zdijo ukrepi s področja varne prožnosti, kjer pozdravljamo izpostavljeno pomembnost predvsem kakovostnega izobraževanja za zahtevnejša in bolj plačana delovna mesta, kot tudi ukrepe s področja hitrejšega vstopa diplomantov na trg dela, saj smo

v sedanjem sistemu priča vse prevelikim obvodom. S pomočjo teh obvodov pa so v končni fazi prizadeti ravno interesi tistih mladih, ki bi s svežimi idejami morali čim prej konkretno vstopiti na trg dela. Na drugi strani pa je za neobremenjeno študiranje treba poskrbeti z okrepljenim študentskim sistemom, ki je prav tako del te izhodne strategije. Obsežna in zahtevna bo implementacija strukturnih ukrepov. Na to v Poslanskem klubu LDS še posebej opozarjamo. A teh sprememb se je treba lotiti in tu so si edini tudi vsi socialni partnerji. Tako nas tu čakata prenova pokojninskega sistema in potrebne spremembe na področju zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja ter zdravstvene dejavnosti ter prenova sistema dolgotrajne oskrbe. V Poslanskem klubu LDS podpiramo te strukturen ukrepe, ki pa morajo biti predvsem, kar posebej poudarjamo, dobro premišljeni in morajo sovpadati z glavnim ciljem izhodne strategije, da bodo ti sistemi tudi dolgoročno vzdržni.

Zadnji velik sklop ukrepov so tako imenovane institucionalne spremembe. Tu velja izpostaviti predvsem Agencijo za Upravljanje kapitalskih naložb, kjer se v Poslanskem klubu LDS nadejamo končne uveljavitve učinkovitega, odgovornega in transparentnega korporativnega upravljanja. Tu je nujno treba opozoriti tudi na odgovornost menedžmenta in nadzornih svetov. Preveč je bilo sprevrženih postopkov in dvomljivih procesov, takih, povezanih z lastninjenjem, ne pa z odgovornim upravljanjem. Vedno, še posebej pa v kriznem in pokriznem času mora biti glavna naloga menedžmenta skrb za razvoj, za vlaganje v znanje, za tehnološki preboj in ustvarjanje kakovostnih delovnih mest. To še posebej velja za podjetja v javni lasti. Tam je odgovornost še toliko večja, še toliko bolj pomembna. V tem sklopu ukrepov institucionalne narave moramo pozdraviti tudi jasno usmeritev te vlade k razvoju železniške infrastrukture, ki je bila v preteklosti močno zapostavljena, kar je posledično povzročilo tako negativne posledice za gospodarstvo kot tudi za javni potniški promet.

Če povzamemo izhodno strategijo, je le-ta zgrajena na treh, za Slovenijo temeljnih stebrih. To so zagon gospodarstva, sodoben trg delovne sile in ohranjanje socialne države. V teh kriznih časih smo bili priča pozivom k hitremu ukrepanju. Tudi v LDS se pridružujemo mnenju, da bi se včasih dalo hitreje ukrepati, a tematika praviloma ni tako enostavna, da bi se lotili rokohitrsko reševati. Gre namreč za temeljna vprašanja razvoja družbe, razvoja naše države. In v teh primerih instant rešitve praviloma tukaj niso dobre. Tudi enostaven koncept globokih davčnih razbremenitev ni nujno recept za rešitev, še posebej v situaciji, v kateri se nahajamo. Kratkoročna davčna razbremenitev lahko srednjeročno pomeni močno javnofinančno destabilizacijo, ki se lahko konča v dolgoročnem razvojen krču. V tem pogledu je pomemben tudi odnos Vlade do zadolževanja. Iz izhodne strategije izhaja, da bomo z zmanjšanjem proračunskega primanjkljaja stabilizirali

javni dolg ter s tem zagotovili tisto najpomembnejše - da ne bodo naših računov plačevale prihodnje generacije. Ena izmed naših temeljnih odgovornosti namreč je, da ne trošimo na račun prihodnjih generacij. Hkrati pa opozarjamo tudi na temeljit premislek o vseh korakih pri eventualnih prodajah kapitalskih deležev države v posameznih gospodarskih družbah. V izhodni strategiji vedimo še posebno dodano vrednost v tem, da poleg splošnega okvira predstavlja tudi konkretne ukrepe, in sicer po resornih ministrstvih. Velikokrat je bil ravno tukaj očitek, da Vlada nima odgovora. Naša skrb kot zakonodajne veje oblasti je, da skrbno bdimo nad izvajanjem teh ukrepov.

Za zaključek naj povemo, da so izhodna strategija in predlagani ukrepi, ki so predstavljeni, dobra osnova za naše nadaljnje ukrepe. Slovensko izhodno strategijo v Poslanskem klubu LDS podpiramo. Razumemo jo kot nabor preiščanih ter medsebojno povezanih in usklajenih ukrepov, ki ne bodo le zapisane besede, temveč bo strategija uresničena v ustreznih zakonskih predlogih in smelih ukrepih za uresničevanje izhodne strategije. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ: Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi!

Slovenija stopa na pot okrevanja. Svetovna gospodarska in finančna kriza nas je močno prizadela, še posebej najbolj ranljive in šibke med nami. Danes vemo, da je bil sunek krize v Sloveniji tako silovit tudi zato, ker je bil v preteklosti zamujen čas za prestrukturiranje slovenskega gospodarstva v bolj konkurenčno in trajnostno ekonomijo, skupaj z nujnimi prilagoditvami v pokojninskem in zdravstvenem sistemu, v javnem sektorju, javnih financah. Gospodarska in finančna kriza ni vzrok vseh naših težav, ampak je le pospešila razkritje vseh strukturnih problemov slovenske družbe. To ni naš alibi in ne opravičilo. To razumemo kot nauk, da so v Sloveniji potrebne spremembe. Trdno smo odločeni, da te spremembe uveljavimo. Zavedamo se, da bodo nekatere izmed teh tudi boleče in nepriljubljene. Kot odgovorna oblast jih želimo uresničiti, da izboljšamo kondicijo Slovenije in možnosti njenih ljudi. Izzivi pred nami so veliki, velika pa je tudi naša odločenost, da jih ulovimo v dobro vseh.

Poudarjamo, da kot poslanska skupina Slovensko izhodno strategijo podpiramo, s svojimi predlogi, ki jih bodo v nadaljevanju predstavili tudi kolegi in kolegice, pa želimo dodatno okrepiti njeno vrednost, učinkovitost in sposobnost, da z njeno pomočjo Slovenija preseže gospodarsko krizo. Zato se strinjamo, da mora izhodna strategija ostati odprt proces, ki ga bomo ob hkratnem uresničevanju posameznih ukrepov, sprejemanju zakonov lahko dopolnjevali z dobrimi idejami, ki lahko Slovenijo naredijo boljšo.

Nekateri menijo, da nas v tej izhodni strategiji zanima samo reševanje javnih financ. Nasprotno, stabilne javne finance razumemo kot temeljno infrastrukturo, "conditio sine qua nom", za delovanje države, gospodarstva in celotne skupnosti. Izkušnje nekaterih držav, denimo Grčije, jasno kažejo na to, da moramo narediti vse, da saniramo javnofinančni položaj. Zato zagovarjamo uvedbo fiskalnega pravila, ki naj prepreči prihodnje naraščanje odhodkov države, hkrati pa določitev smeri obsega in strukture javne potrošnje s fokusom na povečevanju konkurenčnosti, znanja, tehnološkega preboja in socialne povezanosti. To je naša odgovornost do denarja, ki se mu ga za skupno dobro celotne skupnosti odrekajo državljanke in državljani. To je naša odgovornost, da jim v zameno za njihov denar damo resnično vrednost v razvojno naravnani, spodbujajoči in urejeni skupnosti kakovostnih javnih storitev.

Stabilnost javnih financ moramo zato tudi v tem parlamentu razumeti kot naš nujen in skupen cilj, brez katerega v temelju ogrozimo možnosti za okrevanje in napredek. Zato zagovarjamo znižanje stroškov v javni upravi z zmanjšanjem števila zaposlenih, optimizacijo procesov javne uprave ter racionalizacijo in poenostavitev postopkov. Pozdravljamo nov pristop razvojnega načrtovanja in načrtnega dela na izboljšanju sposobnosti javnega sektorja, da uresniči zastavljene cilje. Nič nam ne pomaga ne dobra zakonodaja in ne dobre strategije, če se ne eno in ne drugo ne uresničuje. V teh ukrepih, ki smo jih začeli že s programskim proračunom, vidimo veliko priložnost za to, da ta država postane pametna, osredotočena na svoje cilje in sposobna uresničevati te cilje. Zato je skrajni čas, da optimiramo procese v javni upravi tako, da bodo cilji, ki si jih skupaj zastavimo, tudi uresničeni.

Močan in dinamičen javni sektor je prav v krizi izjemnega pomena, saj lahko velike in nujne spremembe dosežemo samo kot skupnost. Samo kot skupnost lahko dosežemo velike razvojne premike. V tem je morda tudi temelj razlikovanja med nami in opozicijo, za katero se zdi, da ji je edini posvečeni cilj izhoda iz krize davčna razbremenitev. Ker nočemo nepremišljeno zniževati ravni pravic, na katerih stoji naša družbena pogodba, in ker smo prepričani, da moramo Slovenijo narediti za močno, k razvoju in enakim možnostim za realizacijo vseh potencialov osredotočeno državo, smo do tovrstnih ambicij skrajno zadržani, hkrati pa ne moremo mimo poudarka, da bi ob pametnejšem gospodarjenju v preteklosti, v dobrih časih, danes imeli več manevrskega prostora tudi za tovrstne ideje. Gospodarstvu bomo ob dosedanjih bistvenih krepitvah sredstev za konkurenčnost in tehnološki razvoj pomagali z izboljšanjem instrumentov finančne pomoči ter vzpostavitev skupne platforme za pridobivanje razvojne pomoči za podjetja.

Z izboljšano koordinacijo in povezovanjem institucij bomo maksimirali finančni potencial in povečali sinergije različnih

finančnih instrumentov za učinkovito gospodarsko prestrukturiranje. Podpiramo poenostavitve jamstvene sheme, olajšanje možnosti za dostop do financiranja obratnih sredstev in individualna poroštva ob povečanem osebnem jamstvu lastnikov in menedžerjev. Te cilje zasledujemo tudi s spremembami operativnih programov, da osredotočimo razpoložljiva sredstva Evropske unije v spodbujanje gospodarske rasti, tehnološko prestrukturiranje, nastajanje novih delovnih mest s pozornostjo na izvedljivosti in čim večjem razvojnem učinku evropskih sredstev na skupnost kot celoto. Zato tudi pozdravljamo prilagoditve sistema črpanja po meri uporabnika in ne po meri administracije.

Kot izjemno pomemben del izhodne strategije razumemo tudi vzpostavitev instrumentov za pomoč podjetjem v vseh fazah razvoja, od semenskih finančnih sredstev do zagonskih sredstev in financiranja razvoja podjetij. Zato je strategija naše vlade jasna: povečanje konkurenčnosti gospodarstva, njegovo tehnološko prestrukturiranje in povečanje dodane vrednosti, to pa ne sme ostati samo geslo, ampak del učinkovitega uresničevanja v političnem vsakdanu. Prav tako okoljska, energetska prenova Slovenije ter aktivna pomoč prebivalstvu s ciljem, da naši ljudje zaživijo boljše življenje, da sprostijo svojo ustvarjalnost in dajo Sloveniji nov razvojni polet.

Izjemnega pomena pri tem je sklop ukrepov na področju socialne varnosti in zaposlovanja. Četudi kapico za socialne prispevke razumemo kot ukrep za izboljšanje konkurenčnosti gospodarstva z zniževanjem stroškov dela visoko kvalificiranih delavcev, na katerih temelji naše upanje za razvojni preboj, hkrati s tem pa izenačevanje cele zmede različnih obravnav na trgu dela, bomo ta ukrep, nekoliko zadržano, posebej pozorno spremljali v fazi oblikovanja zakonodajnih rešitev, da razčistimo nekatere upravičene dileme in pomisleke.

Kot enega ključnih ukrepov štejemo vzpostavitev enotne vstopne točke za socialne transferje z zakonom o uresničevanju pravic iz javnih sredstev. Ob večji preglednosti sistema si od tega ukrepa obetamo tudi zahtevno miselno spremembo. Smo zagovorniki socialne države, ki pa mora pomagati ljudem v stiski, a ostri kritiki zlorab teh pomoči, njihovega kopičenja in s tem tesno povezanega dela na črno. Delo je naša vrednota, ki mu nameravamo povrniti ugled in pomen, ki ga ima za polno življenje vsakega izmed nas. Slovenijo vidimo kot deželo pridnih, pametnih in ustvarjalnih ljudi. Dosedanji sistem socialnih pomoči in preslabo delujoč trg dela moramo zato usposobiti, da bo delo za takšno vizijo našega skupnega sobivanja. Tudi zato smo v minulih dneh podprli povečanje minimalne plače in danes tudi dvig splošne dohodninske olajšave kot pogumen ukrep na tej poti.

Brezposelnost razumemo kot problem številka 1. Napovedujemo ji oster boj, zato moramo pristopiti k reformi trga dela in z zakonom o delovnih razmerjih olajšati zaposlovanje in razširiti nadomestila tudi na doslej

zaposlavljene skupine brezposelnih, na prvem mestu mlade, z zakonom o urejanju trga dela pa reformirati Zavod za zaposlovanje in oblikovati delujoč presek med ponudbo in povpraševanjem po delu. V minulem obdobju nerazumno zapostavljeno aktivno politiko zaposlovanja je treba okrepiti, da povečamo zaposlitvene kompetence in možnosti naših ljudi. Z zakonom o malem delu je treba končati neenako obravnavo različnih oblik dela, dati ljudem več varnosti, hkrati pa odpreti možnosti za delo tudi drugim specifičnim skupinam. Nasproti tej ambiciji stojijo študenti z legitimno zahtevo, da se možnosti za študij ne smejo poslabšati. Nasprotno! Študentom je treba dati možnost, da uspešnost njihovega študija ne bo odvisna od dela ob študiju, ampak od učinkovitih instrumentov stipendijske politike, ki naj zagotovi enake možnosti dostopa do znanja. Zato Socialni demokrati pritrjujemo potrebi po več stipendijah, v dilemah o malem delu pa zahtevamo okrepljen socialni dialog, ki mora voditi do pametne rešitve, ureditve trga dela, okrepitve možnosti za študij, ne nazadnje tudi izboljšanje rezultatov našega visokošolskega izobraževalnega procesa. To je, če mislimo resno z našimi stremljenji po razvojnem prestrukturiranju, ena od ključnih prioriteta.

Državni zbor je že naredil prvi korak k novi politiki korporativnega upravljanja. Veliko stavimo na ta proces, ker želimo, da se politika in interesne skupine dokončno umaknejo iz upravljanja državnih podjetij in da se dosledno uveljavi odgovornost za dobro vodenje podjetij, država kot lastnik pa s sprejemom strategije upravljanja v Državnem zboru definira in premisli, kaj pričakuje od teh podjetij. Z novim korporativnim upravljanjem želimo dokazati, da je država lahko dober lastnik podjetij, ki bodo učinkovito upravljana, zasledovala svoje strateške cilje, ki bodo razvojno propulzivna in odgovorna do zaposlenih, skupnosti in okolja. Tudi zato smo zadržani do napovedi o prodaji državnih podjetij. V razpravi o tem bomo pozorni na vprašanje, katera od teh podjetij tvorijo razvojno hrbtenico slovenske ekonomije in kakšna so tveganja ob morebitni prodaji na širše gospodarsko in socialno okolje. Ob tem opozarjamo, da kriza ni čas za doseganje optimalne kupnine in da mora biti privatizacija selektivna in dobro premišljena; privatizacija ne sme biti razprodaja državnega premoženja po diskontnih cenah.

V letošnjem letu bomo s sprejemom zakona o podnebnih spremembah in celovito podnebno strategijo, opredelili našo pot v nizko ogljično družbo. Za zmanjševanje emisij v vseh sektorjih, od energetike in prometa do kmetijstva, gradbeništva in odpadkov. Četudi so konkretne rešitve prehoda Slovenije v nizko ogljično družbo v izhodni strategiji le nakazane, je pomembno, da je ta ambicija del našega soočenja s krizo, saj podobne spremembe in prilagajanje nanje razumemo kot ključen del gospodarskega prestrukturiranja in velikansko priložnost za naše gospodarstvo.

Spoštovani in spoštovane! Naš največji nasprotnik je družbena klima, ki je izničila vesel in optimističen slovenski značaj. Danes je bolj kot kadarkoli prej pomembno, da damo splošno prisotni negativni energiji drugačen naboj, da izzivi, pred katerimi stojijo, ponovno združijo Slovenijo. Da sprostimo ustvarjalnost, da damo polet slovenski pameti, da razvežemo pridne roke slovenskih delavcev, da si zastavimo nove cilje kot država in kot ljudje. Da lahko uspemo, da smo lahko odlični, da lahko zmagamo in da ponovno začnemo sanjati Slovenijo, kakršna bi lahko bila in mora biti, ker to dolgujemo našim ljudem in njihovi prihodnosti. Za to dolgo zimo prihaja pomlad.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil Janez Janša. Prosim.

JANEZ JANŠA: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi. Izhodna strategija, kot se imenuje ta dokument, ki ga danes obravnavamo, je zgolj še eden v seriji deklarativnih dokumentov, ki smo jih v lanskem letu spremljali ali obravnavali že veliko. Tako je Vlada lanskega aprila v parlament poslala papir z naslovom Potrebne strukturne reforme, v katerem je bilo približno tretjina tega, kar piše tudi v danes obravnavani izhodni strategiji, že vsebovano. Takrat smo slišali izza te govornice predsednika in druge predstavnike Vlade, ki so obljubljali, kaj vse od tega, kar so predstavili aprila, bo do konca lanskega leta že realizirano. Do realizaciji ni prišlo. Namesto tega smo dobili, mislim da, dve konferenci tako imenovanega razvojnega dialoga, kjer smo slišali ponovno veliko besed zaklinjanja o tem, kako je treba preiti med zmagovalce. Ampak čez kakšen teden se nihče, niti udeleženci te konference razvojnega dialoga sami, ni več spomnil, kaj se je tam pravzaprav govorilo. Zaradi takšne pozabe smo potem lahko jeseni doživeli presenečenje, ko je Vlada predstavila podoben dokument kot aprila, samo pod drugim naslovom, in sicer se mu je reklo Program dolgoročnih strukturnih prilagoditev, kjer se je ponavljalo obljube iz aprila, ampak od teh obljub ni bilo veliko. Konec lanskega leta smo dobili serviran potem celo dokument, ki naj bi imel še bolj strateške ambicije, z naslovom Kam po krizi. Rečeno je bilo, da se Slovenija že obrača v čas, ko krize ne bo več in ko bomo spet lahko tekmovali za mesto med najboljšimi v Evropi in na svetu. Če vas danes vprašam, ali se spomnite ene same konkretne stvari iz tega tako imenovanega strateškega dokumenta, me boste verjetno razočarali. Po kakšnem tednu, kljub temu da so dnevni časopisi objavili cele strani, te deklaracije ali kakorkoli lahko temu rečemo, kjer je bilo pomešano vse, veliko dobrih idej, pa tudi veliko povsem utopičnih. Skratka, po enem tednu smo na to vsi pozabili, vključno z naročniki in avtorji. Sedaj imamo pred seboj četrti

dokument v slabem letu iste vrste, ki se imenuje Izhodna strategija. Rezultati tega, da smo doslej že trikrat razpravljali o treh strateških dokumentih, ne da bi se vmes kaj posebej zgodilo, so predvsem v negativni dodatni vrednosti k negativnim posledicam oziroma k poglobljanju negativnih posledic gospodarske krize. Tako je brezposelnost v tem času narasla za 60%. Slovenija je v letu 2009 padla najbolj, ko gre za gospodarsko rast oziroma za BDP v celotnem evro območju. V enem samem letu je bil izničen tempo dohitevanja razvitosti Evropske unije in danes smo po nekaterih kazalcih na stanju iz leta 2004, po nekaterih pa še bistveno nižje. Če smo bili ob koncu leta 2008 nekje med povprečjem in vrhom Evropske unije, smo danes nekje med začetjem in povprečjem, kar je velik negativen strateški premik v našem položaju. V lanskem letu je Vlada povečala neto državno zadolženost za 50%, z 22% deleža javnega dolga v bruto domačem proizvodu ob koncu leta 2008 v dokumentu, ki ga imamo pred sabo, prehajamo v letošnjem letu na 40%. Se pravi, da bomo po vladnih napovedih v tej izhodni strategiji v letošnjem letu dosegli dve tretjini manevrskega prostora, ki ga imamo v okviru evropske regulative oziroma Pakta stabilnosti in rasti. Slednje je boleče predvsem zato, ker smo se zadolžili predvsem za porabo, ne vedno upravičeno, ne pa tudi za investicije. V dokumentu, ki ga imate pred sabo, piše, da bomo letos samo za obresti plačali več kot pol milijarde evrov, več kot 500 milijonov evrov, naslednje leto okrog 600 milijonov, samo za obresti, zaradi povečanja neto zadolženosti države. Ob tem pa v vladnih vrstah in javnosti nekaj mesecev bistveno bolj od tega, o čemer pravzaprav ni nobene resne razprave, razpravljamo o tem oziroma razpravljate o tem, kako vzeti dijakom 0,80 evra pri toplem obroku. Če vzamete celotno malico, je to nekaj 10 milijonov evrov, tu pa bomo samo za obresti dali pol milijarde, in o tem ni nikakršne razprave! Če seštejemo neto učinek vseh vsaj približno konkretnih varčevalnih ukrepov v tej tako imenovani izhodni strategiji, je ta neto učinek seštevkom manjši od tega, kar bomo dali za obresti oziroma, točneje rečeno, je manjši od tega, kar bomo dali za obresti za tisti del dolga, ki se je povečal samo v tem zadnjem dobrem letu.

Zaradi vseh teh razlogov smo danes v situaciji, ko bi bilo dejansko treba potegniti nekatere zelo odločne poteze, ko bi moralo biti tu zadaj tudi neko odločno vodenje in tudi velika podpora temu vodenju. Na žalost pa imamo zaradi vsega naštetega situacijo, ko dve tretjini slovenskih državljanov sedanjo vlado vidi kot del problema in ne kot del rešitev, kar tudi pametne stvari, ki so predlagane v tej izhodni strategiji, postavijo pod vprašaj, ker če komu nasploh ne verjameš, boš zelo težko potem verjel tudi stvarem, ki so morda smiselne in je to nek strateški psihološki problem, ki se ga ne da odpraviti s tem, da zdaj rečemo, da je potrebno več pozitivne energije in bo vse v redu.

Če zdaj govorimo konkretno o predlogih v tej izhodni strategiji in primerjamo ta dokument z dokumentom, ki ste ga obravnavali pred kratkim in ki ga je vložila Slovenska demokratska stranka in ki se je imenoval Boj proti krizi je boj za nova delovna mesta, tretji paket protikriznih ukrepov, vidimo, da se oba dokumenta na štirih točkah v svojih namenih delno ujemata. Te točke so: zmanjšanje javne porabe v bruto domačem proizvodu, drugič, reševanje tako imenovanih slabih kreditov, tretjič, zmanjšanje zaposlenosti v administraciji oziroma varčevanje pri stroških dela v administraciji in četrtič, prekonsolidacija javnih financ. Na žalost lahko tukaj v veliki meri primerjamo zgolj načela in lepe želje, manj pa konkretne ukrepe, kajti ključna pomanjkljivost z nekaj častnimi izjemami v tem dokumentu celotnega papirja je v tem, da ni neke jasne časovnice, veliko ukrepov sploh ni razdelanih. Pri mnogih gre za mešanico kratkoročnih in dolgoročnih ukrepov, pri nekaterih gre tudi za temeljno nasprotje med tem, kar naj bi ta izhodna strategija bila, ker piše, Izhodna strategija 2010 - 2013, se pravi, je nekako vse skupaj s splošnim okvirom omejeno na tri leta. Pri eni od treh predlaganih reform, pri pokojninski reformi, pa govorimo in razdeljujemo v tem dokumentu drugo fazo, ki naj bi dala učinke šele leta 2015. Se pravi, je veliko nasprotje med nekim splošnim okvirom in med številnimi, tudi zelo pomembnimi napovedmi v samem dokumentu. Tu gre tudi za neko nerazumljivost oziroma nelogičnost, ki si je ne znam pojasniti in ki ni bila umaknjena tudi potem, ko smo nanjo - ne samo mi, ampak tudi drugi, ki so dokument prebrali - javno in jasno opozorili. V tem pregledu protikriznih ukrepov ali pa ukrepov izhodne strategije, ki je narejena po posamičnih resorjih, so ponekod napisane pravzaprav vse stvari, ki jih posamična ministrstva delajo. Tako lahko med ukrepi, ki nas bodo pripeljali iz krize, najdemo ustanovitev filmske pisarne, spremembo zakona o zasebnem varovanju, ustanovitev nacionalnega preiskovalnega urada. To zadnje je še posebej zanimivo, kajti samo za stavbo te nove institucije bodo slovenski davkoplačevalci dali več kot milijon 600 tisoč evrov neto, ob tem, da ima to isto ministrstvo na razpolago stavbo, ki je tako ali tako državna in je plačana s strani države, kjer se da z enako ceno za kvadratni meter stavbo kupiti, tu pa bo samo v najemu. Če je takšno metanje denarja skozi okno del izhodne strategije, potem se lahko samo vprašamo, kam ta strategija vodi.

Če sem prej naštel štiri točke, kjer lahko najdemo neko načelno ujemanje med ukrepi, ki smo jih predlagali v Slovenski demokratski stranki, in med ukrepi, ki so predlagani v tem dokumentu, je treba opozoriti tudi na temeljno razliko, ki je Vlada pravzaprav ne skriva in ki jo je minister Gaspari jasno izpostavil tudi v svojih javnih nastopih, ne nazadnje na tiskovni konferenci, ko je bil ta dokument predstavljen. Temeljna razlika med obema pristopoma je v tem, da Vlada

gradi, če zdaj govorimo o konkretnih predlogih, na varčevanju, kar je dobro, in na nekih dolgoročnih ukrepih, ki pa za izhod iz krize pravzaprav ne bodo imeli velikega pomena, ker naj bi učinki prišli šele potem, ko naj bi tudi po napovedih iz tega istega dokumenta Slovenija že izšla iz krize. V našem paketu ukrepov Boj proti krizi je boj za delovna mesta smo poleg varčevanja predlagali tudi poudarek na rasti in zaposlovanju. Predsednik Vlade je v uvodu govoril o tem, kaj je bilo včeraj na sestanku Evropskega sveta v Bruslju in o Lizbonski strategiji, ki je temeljni razvojni dokument Evropske unije in ki naj bi dobil svojo nadgradnjo tudi za prihodnje desetletje. Naj ob tem spomnim, da od leta 2005 v Lizbonski strategiji ni več cilja, da naj bi Evropa postala najbolj konkurenčno gospodarstvo na svetu, ker je bila leta 2005 Lizbonska strategija prenovljena in tega, recimo temu utopičnega cilja, v strategiji ni več. Takrat je strategija dobila naslov rast in delovna mesta. Rast in delovna mesta. Evropska razvojna strategija ima poudarek natančno na tisti točki, na kateri smo poudarek dali tudi mi v našem tretjem paketu protikriznih ukrepov. Rast in delovna mesta so tudi osrednja točka predlogov za novo razvojno strategijo Evropske unije za prihodnje desetletje.

Preveč časa bi vzelo, če bi ponovil razpravo, ki je pripeljala do te spremembe leta 2005, v času slovenskega predsedovanja oziroma vodenja Evropske unije. Marca leta 2008 smo ocenjevali učinke te prenovljene Lizbonske strategije in tista ocena je bila pozitivna za to spremembo. In na tej točki je odpadla tudi tista dilema, ali ljudje v Evropi podpirajo tovrstno razvojno strategijo. Tudi javnomnenjske raziskave, ki so bile narejene takrat so pokazale, da je to pravzaprav neka daleč večinska želja Evropejcev. Se pravi, da gospodarska rast ne bi bila zgolj sama sebi namen, ampak da bi generirala nova delovna mesta, ker je to skupaj v povezavi pravzaprav edini realni temelj blaginje. Osebne blaginje, pa tudi splošne blaginje in ne nazadnje tudi blaginje javnih financ. Vse moderne evropske države v glavnem temeljijo na solidarnostnih sistemih, kar po domače povedano pomeni, da ljudje, ki so zaposleni ali ki imajo takšne ali drugačne dohodke, preko različnih prispevnih stopenj in trošarin prispevajo za javne finance, na podlagi katerih, če so te javne finance zdrave potem socialna država ali pa elementi socialne države, ki obstajajo pravzaprav povsod v Evropi, poskrbijo za nujno potrebno solidarnost in kolikor toliko pravično delitev. Ker pa javne finance niso zdrave, se pač vlade zadolžujejo in to je zgodba o razvoju Slovenije ali pa nerazvoju Slovenije v zadnjem letu. Jaz bi priporočal predstavnikom Vlade, kihodijo na sestanke v Bruselj, da nekoliko bolj podrobno proučijo dokumente, ki govorijo o tem, kaj je tisto bistvo, ki lahko pripomore k temu, da se bo Evropa, s tem pa tudi vsi njeni deli s Slovenijo vred, v prihodnosti normalno razvijala. Kot smo že večkrat opozorili pri vseh teh dosedanjih vladnih

dokumentih, vključno s to tako imenovano izhodno strategijo, manjka dinamičen pristop.

Na kratko bom še enkrat ponovil, kaj je tisto ključno, kar v tem dokumentu pogrešamo. Kakorkoli boste sprejemali takšne in drugačne ukrepe s konsolidacijo javnih financ, teh javnih financ ne boste konsolidirali brez tega, da se bo povečala rast, na tej podlagi zaposlenost in da bo več tistih, ki bodo prispevali v različne javne blagajne. Ne obstaja nobena druga čarobna formula za konsolidacijo javnih financ, razen če bi odkrili nafto, ali kakšne druge naravne vire, kar bi bil nek ekstra prihodek. Ker se to ne obeta, je ta konsolidacija odvisna od nas, od tega, koliko novih delovnih mest bo ustvarjenih, koliko več dodane vrednosti bo na obstoječih v prihodnje in kakšna bo makroekonomska slika pri gibanju trendov pri brezposelnosti. Če se bo v letošnjem letu uresničila, v narekovajih, "optimistična napoved" predsednika Vlade, da se bo brezposelnost povečala samo za naslednjih 25% oziroma naslednjih 25.000, bo to za te dobronamerne in tudi hvalevredne želje po konsolidaciji javnih financ v Sloveniji smrtni udarec, ker morate 25.000 najprej pomnožiti z dva, pa potem morda še z dva, da dobite dinamičen izračun vseh negativnih učinkov povečane brezposelnosti na slovenske javne finance, na pokojninsko in zdravstveno blagajno in seveda na proračun, ki pokriva te razlike, kjer so te pravice zagotovljene. Namesto da bi se sedaj skupaj koncentrirali na ključno točko, ki lahko Slovenijo dejansko popelje iz krize, to je na ustvarjanje novih delovnih mest, razpravljamo o vsem mogočem potrebnem in nepotrebnem, tudi o stvareh, ki v tem trenutku ne predstavljajo nikakršne urgentne potrebe - recimo, povečanje delovne dobe. To je ukrep, ki bi ga Slovenija v prihodnosti morala sprejeti. Povečuje se življenjska doba, povečuje se vpliv civilizacijskih pridobitev na same delovne razmere, na sposobnost ljudi za opravljanje dela in tako dalje in to postopoma, seveda skupaj z na drugi strani negativnimi trendi v demografski politiki, ustvarja neko situacijo, kjer bo ta ukrep potreben, vendar ne bo ne vem kako boleč.

Razpravljate pa o tem, da je to treba storiti takoj, pa po mojem mnenju predstavlja zgolj nek izkrivljen pogled na situacijo, kajti dela ni dovolj niti za tiste, ki delajo, brezposelnost se povečuje. Jaz si ne predstavljam, da bi nek razumen menedžer v neki tovarni, kjer so se mu zmanjšala naročila, odločil, da bodo pa zdaj delavci namesto 8 ur, delali 9 ur. Kaj pa? Tukaj prihajamo v nasprotje med nekimi deklarativnimi opredelitvami in nečem, kar bo n, in kar bi imelo tudi takojšnje učinke. Ne vem; razen, če je to neka taktika, da se nekaj predlaga, podraži sindikate, potem pa se od tega odstopi brez kakšne velike trenutne škode, zato da se izpeljejo druge stvari. To bi bilo morda še za sprejeti, čeprav ima to srednjeročne negativne učinke, ker potem ko bo to dejansko treba narediti, pa bodo vezale kakšne stare obljube, obljube vlade.

Ena od razlik med tem, kar smo mi predlagali v našem paketu, in med tem, kar predlaga zdaj Vlada, je tudi vprašanje konsolidacije komercialnega finančnega sektorja oziroma bank. Mi smo v našem paketu predlagali ustanovitev slabe banke, kar bi povečalo po eni strani transparentnost, povečalo bi tudi odgovornost, zato se nekateri temu tako upirajo, po drugi strani pa bi omogočilo obstoječim bankam, ki so zdaj očitno pretežno del problema, ki se mu reče kreditni krč in nelikvidnost, da začnejo normalno funkcionirati. Vlada v svojem gradivu pravi, da ni potrebe po ustanovitvi slabe banke, da pa je treba vse pripraviti za to, če bi se ta potreba pojavila. Ta formulacija je nekoliko čudna. Ne vem, zakaj je to na ta način napisano, to je nekoliko nenavadno. Je pa dejstvo, da po včerajšnji informaciji o tem, da ima največja slovenska in tudi največja državna banka, Nova Ljubljanska banka, izgubo, verjetno odpade potreba po razpravljanju o tem, ali slabo banko potrebujemo ali ne, ker jo imamo. Žal je slaba banka očitno največja državna banka. In se zelo bojim, da podatki, ki so bili sporočeni včeraj, niso vsa resnica. Zakaj? Včeraj je bilo rečeno, da je ključni vzrok za to izgubo - gre za 100 milijonov evrov - Nove Ljubljanske banke v težavah oziroma v pravzaprav kriminalnem poslovanju podružnice te banke v Frankfurtu, to je LHB Frankfurt. In potem so bili sramežljivo omenjeni krediti, ki so se dajali brez pravega pokritja za nekatere prevzeme ali pa nameravane prevzeme. In začuda, ko danes beremo seznam teh slabih najemnikov kreditov, tam manjka omemba kreditiranja prevzema največjega slovenskega gradbenega podjetja, se pravi, SCT-ja, ki je bilo v veliki meri financirano ravno preko pisarne LHB Frankfurt v Ljubljani. Nekaj deset metrov stran od Državnega zbora je baje neka pisarna, vsaj naslov je bil tak objavljen, iz katere se je financiral menedžerski prevzem največjega slovenskega gradbinca. S tem naj bi bili gradbinci tudi sploh glavni problem za slabe naložbe slabe banke oziroma Nove Ljubljanske banke. No, zanimivo je, da so se nepravilnosti v tem konkretnem primeru odkrile že pred leti. Bila je sprožena preiskava, ki je tudi potrdila sume. Ampak, zanimivo, od konca leta 2008 se tu nič ne dogaja, ta preiskava stoji. In tu trdim z vso odgovornostjo izza te gospodice, da administracija gospoda Pahorja to preiskavo načrtno zavira. Ne samo, da jo načrtno zavira, ampak uradniki ministrica za notranje zadeve v zadnjih mesecih preiskujejo tiste, ki so izvajali preiskavo. Jaz sem to že enkrat povedal za to gospodico, pa se ni nič zgodilo. Preiskava tistih, ki so izvajali preiskavo, poteka naprej, in to na nek čuden način, brez nekih uradnih vabil. Zaslišani so bili davčni inšpektorji, ki so opravili davčni pregled, češ kdo jih je sploh tja poslal. In nazadnje je dobil vabilo, ne na formalno zaslišanje z vabilom, ampak po telefonu od nekih kriminalistov, tudi prejšnji minister za finance. In zaslišan je bil tudi prejšnji državni sekretar na ministrstvu za finance. Vprašanje pa je bilo, ali je on politično vplival

na to, da je ta preiskava v SCT-ju bila opravljena. Hkrati ministri te vlade, tudi nekateri, ki sedijo za menoj, hodijo na raznorazna srečanja z lobijem, ki upravlja z gradbenim lobijem v Sloveniji in ki ima korenine v razmerah in v službah, o katerih bomo razpravljali ob neki ustavni obtožbi, ki bo na sporedu prihodnji mesec.

Torej, administracija, ki je danes na oblasti, zavira preiskavo pri menedžerskem prevzemu največjega gradbenega podjetja v Sloveniji, preiskuje tiste, ki so to preiskavo izvajali, hkrati pa tarna nad tem, da je banka, ki je to financirala, nekje v izgubah. V še večjih izgubah bo, če se bo ščitilo tiste, ki so jih povzročali. In ker smo že pri tem, ta banka, ki je včeraj prijavila izgube tudi zaradi poslovanja v preteklosti, ne samo v lanskem letu, zagotovo; tudi ta zadeva, o kateri sem prej govoril, se je dogajala v prejšnjih letih, ampak v glavnem pod vodstvom bivšega predsednika uprave gospoda Kramarja, ki je za vse to dobil tudi milijonsko nagrado. In ker je že priložnost, sprašujem javno predsednika Vlade, ki je gospodu Kramarju dejal, naj dobro razmisli o tem, da bi vrnil tisti milijon in naj hitro razmisli, če je po enem letu že razmislil. In če ni - kaj se je zgodilo? Še posebej sedaj, ko je jasno, da je bilo poslovanje te banke slabo. V nekaterih primerih na meji kriminala. Če predsedniku Vlade zakon preprečuje, da bi karkoli naredil, potem naj ne poziva ljudi, naj razmislijo o tem, ker ima to svoje posledice. S tem da jaz dvomim, da zakon karkoli preprečuje. Če zakon omogoča, da danes poteka preiskava proti tistim, ki so preiskovali prevzem SCT-ja, potem zakon omogoča tudi to, da bi tisti, ki je slabo vodil banko, vrnil neupravičeno nagrado.

Če se vrnem h konkretnosti tega dokumenta, naj opozorim na neko nelogičnost, kajti Vlada je na svoji seji, ko je obravnavala to tako imenovano izhodno strategijo, imela na dnevnem redu štiri dokumente. V Državni zbor smo dobili samo dva: ta splošni del in pregled ukrepov po ministrstvih. Eden od teh, ki ga je Vlada obravnavala in ki v Državni zbor ni prišel, je tudi predlog sprememb v resoluciji o nacionalnih razvojnih projektih. Vlada predlaga, da se iz te resolucije, ki opredeljuje ključne razvojne projekte v Sloveniji do leta 2020 in pri nekaterih tudi naprej, črta 13 nacionalnih projektov. Med drugim je predlagano, da se iz te resolucije črtajo tudi razvojne osi. Črtanje projekta izgradnje omrežja državnih cest na razvojnih oseh, kot se uradno imenuje, kar ni samo infrastrukturni projekt, ampak so to razvojni projekti. To je zelo slabo sporočilo za Koroško, za Belo Krajino, za Ribniško, Kočevsko, Posavje, Zasavje, za Goriško oziroma severno Primorsko, kajti razen te resolucije o nacionalnih razvojnih projektih, ni drugega podobnega strateškega dokumenta na vladni ravni, kjer bi lahko ta projekt ali pa ti projekti dobili ustrezno pravno in politično podlago. Iz dokumenta, ki je bil na seji Vlade, tudi ne izhaja, da bi se ta projekt prenašal v kakšne druge strateške načrte, za

razliko od tega, kar je predlagano pri nekaterih drugih projektih. Tako apeliramo s tega mesta na Vlado, da o črtanju tega in še nekaterih drugih projektov iz resolucije ponovno razmisli. Glede na to, da so bili predlogi pri spremembi tega dokumenta, kjer se konkretno predlaga črtanje 13 projektov z različnimi obrazložitvami, da je bil to najbolj konkreten dokument, ki je bil obravnavan ob tej točki, bi bilo dobro, da bi Vlada tudi to poslala v Državni zbor. Saj končno danes formalno ne odločamo o ničemer. Vlada ni predlagala nobenega sklepa ob tej izhodni strategiji. Tudi težko je nekaj predlagati, ker kot že rečeno, nekateri ukrepi so za podpreti, drugi niso. Nek splošen sklep - ne vem, kaj bi pomenil. Ampak kakorkoli, ta dokument pa manjka, ker bodo očitno te odločitve, če bodo ali če so že bile sprejete, ker tudi to ni jasno, imele neposredne konkretne posledice za vsaj tretjino Slovenije.

Slovenska demokratska stranka se je preko dela našega strateškega sveta konkretno opredelila prav do vseh neposrednih, pa tudi posrednih predlogov, ukrepov ali najav nekaterih reform v tej tako imenovani izhodni strategiji. Nekatera stališča smo javno že predstavili, nekatera bodo predstavili moji kolegice in kolegi v nadaljevanju med to razpravo o dokumentu. Če naredim nek povzetek, lahko rečem, da bomo nekatere ukrepe, če bodo razdelani in poslani v obliki zakonskih predlogov - upam, da čim prej - podprli, tako kot smo podprli večino ukrepov, ki jih je Vlada doslej predlagala, tudi takšne, kjer smo rekli: bolje nekaj kot nič. Vendar pa opozarjamo še enkrat na to, da se danes dogaja zadnja predstava na načelni ravni. Razpravljamo v slabem letu o četrtem splošnem dokumentu, ki ga je izdelala ta vlada; razpravljamo tretjič o istih stvareh, o tem dokumentu, kam po krizi, pač tukaj nismo razpravljali, je bila samo neka splošna razprava. Zdaj je pa čas, da se ukrepa. Zato apeliramo na Vlado - dobro bi bilo, da bi tudi Državni zbor sprejel neko tako zavezo -, da čim prej pripravi ustrezno časovnico, razdela ukrepe, ki niso razdelani, in da končno začne delovati tudi ta tako imenovani semafor. Zaenkrat deluje samo semafor Gospodarske zbornice Slovenije, kjer ta organizacija predstavništva gospodarstva meri izvedbo nekaterih predlaganih ukrepov v prej naštetih dokumentih. No, in ta semafor kaže porazno stanje. Na to sem že zadnjič opozoril in nič bistveno se ni spremenilo tudi po teh sestankih, ki jih je imela Vlada z Gospodarsko zbornico. Vidim, da imate nekateri računalnike pred sabo, pojdite na njihovo spletno stran, kjer imate ta semafor. Upam, da ta ideja na Vladi, da tudi sama predstavi nek tak pregleden način spremljanja izvajanja ukrepov, ni neka piarovska poteza, kjer bo tam prikazano nekaj drugega kot na tem semaforju gospodarstva. V vsakem primeru pa je ta ideja dobra. Vse, kar prispeva k transparentnosti, k temu, da se sproti spremlja izvajanje ukrepov, da se prepreči "copy paste" metoda, ki je bila znana zadnje leto, ko so se poglavja iz

posamičnih dokumentov samo prenašala v druge dokumente in se je tem dalo druga imena; neko tako pregledno spremljanje je dobrodošlo in je to dobra ideja.

Mislím, da danes Državni zbor in tudi sploh zadnjič razpravlja na načelni ravni o teh stvareh. Mislím, da po zaključku današnje razprave ne bo ne tu ne kje drugje nikogar več, ki bi bil pripravljen razpravljati še o 5. strateškem dokumentu, kako iz krize, brez nekih konkretnih ukrepov. Torej upam, da se Vlada tega zaveda. To je zadnji tak dokument na načelni ravni, odslej so potrebni ukrepi, in to ukrepi, ki bodo tudi trajnostno naravnani.

Naj zaključím s tem, da v tem, kar smo predlagali kot opozicija v tretjem paketu protikriznih ukrepov, "Boj proti krizi je boj za nova delovna mesta", in v tem, kar je predlagala Vlada v tej tako imenovani izhodni strategiji, ne gre za neko strateško razliko med nekim liberalnim in socialnim konceptom. Če boste ta tako imenovani socialni koncept tako kot v lanskem letu še naprej financirali s povečanjem neto državnega zadolževanja, potem bo čez leto in pol, najkasneje čez dve leti, Slovenija na meji, ko se v okviru evropske regulative pakta stabilnosti in rasti, ne bo moglo več nekaznovano zadolževati, bo tudi dosegala pri najemanju kreditov težje pogoje in ko bo vsota, ki jo boste morali vsako leto zagotoviti v proračunu samo za pokrivanje obresti, prišla blizu milijarde. Kdorkoli bo potem to situacijo reševal, bo dejansko moral v bistveno bolj zaostrenih razmerah sprejemati neke ukrepe. In kakšna je takrat situacija, si lahko ogledate na televizijskih ekranih, ki poročajo o tem, kaj se dogaja v Grčiji. Dejansko tako, kot je rekel prej predsednik Vlade, je današnja seja pomembna. Ne toliko zaradi odločitev, ker itak ni predlagana nobena, ampak zato, da se ta zavest, da je to zadnja priložnost za razpravo o nekih načelnih dokumentih, dejansko tudi prevlada pri tistih, ki te dokumente stalno producirajo namesto konkretnih ukrepov. Polovica manevrskega prostora je bila v tem letu porabljená, ne da bi karkoli vložili v zagotovila za dolgoročni izhod iz krize.

Čisto na koncu ponoven apel na Vlado, da to strategijo dopolni z ukrepi, ki bodo v realnem času omogočili povečanje zaposlovanja. Nismo predlagali samo davčnih razbremenitev za to, vrsto drugih ukrepov smo predlagali. Vendar pa ti ne bodo imeli kakšnega posebnega učinka, če ne boste gospodarstva stimulirali k zaposlovanju. Gospodarstva ne morete prisiliti v to, da bo zaposlovalo, če za tem ni ekonomske računice. In to, da se ekonomska računica nagne v prid odločitve, da se zaposlijo novi ljudje, tega ni možno doseči samo z bolj fleksibilnim trgom dela. V tem času, ko smo v Sloveniji, tudi času našega mandata, razpravljali o fleksibilnem trgu dela, je ta sam nastal. Iz naših zadanjih pogovorov z zbornicami in tudi s sindikati izhaja ugotovitev, da v zadnjih letih pravzaprav nobeno podjetje ni več zaposlovalo za nedoločen

čas. Vsi zaposlujejo samo še za določen čas. Takšnega delavca ni težko odpustiti. Nek divji, fleksibilen trg dela je nastal v tem času. Velikanska večina, nekateri govorijo o 90% zaposlenih v gospodarstvu v zadnjih letih, je zaposlenih za določen čas. Iz tega izhajajo številne težave posameznikov. Tudi če dejansko stanje zdaj z zakonom priznamo, je to sicer hvalevredno, ampak nekih neposrednih stimulativnih učinkov za večje zaposlovanje to ne bo prineslo. In smo spet pri tem, kako nagniti to formulo odločitev, da bodo gospodarstveniki oziroma podjetniki zaposlovali. In tukaj so davčne olajšave za investicije, ki je prinašajo nova delovna mesta, hočeš nočeš, eden ključnih instrumentov. Ko smo mi ponovili ta predlog v tretjem paketu protikriznih ukrepov, smo z vladne strani slišali očitke, češ, zakaj pa vi niste teh olajšav za investicije za nova delovna mesta uvedli v vašem mandatu ali zakaj tega ni ste uvedli, ko ste leta 2007 implementirali takratno davčno pogodbo. Teh olajšav na investicije nismo uvedli zato, ker to ni bil nikakršen problem. Če bi jih, bi naslovili problem, ki ga takrat ni bilo. V času, ko smo sprejemali zadnjo davčno reformo, ni bil problem brezposelnosti, bil je problem, kje dobiti delavce. Večina slovenskih podjetij je v letih 2006 in 2007 in tudi skozi večino mescev leta 2008 imela problem s tem, kje dobiti delavce. Da bi mi še dodatno stimulirali z davčnimi olajšavami tiste, ki zaposlujejo, ki so itak hoteli zaposlovati, to ni imelo nikakršnega smisla. Takrat ste nam očitali, da se gospodarstvo pregreva in s takšnimi olajšavami bi to samo na nek način povečali.

Kaj hočem reči? Reči hočem to, da različni ekonomski ukrepi pridejo v poštev v različnih časih. Ko ni problemov z brezposelnostjo, se ne lotevajte tega problema s kratkoročnimi ukrepi. Takrat je smiselno sprejemati dolgoročne. Več bi jih lahko v preteklosti. Zaradi različnih razlogov jih tukaj nismo. Govorim predvsem o "flex security" oziroma varni prožnosti, kot vi temu pravite v tem dokumentu. Ko gre za reagiranje na neko situacijo, na krizo, pa je treba sprejeti stvari, ki delujejo. Ne očitati nekomu, zakaj ni naredil nečesa v času, ko to ni bilo aktualno. To je povsem prazen izgovor, ki se ga da zelo enostavno zavrnilo. Zdaj je vprašanje, zakaj ne gremo v to. Zdaj je vprašanje, glede na to, da se tako ali tako zadolžujemo.

Naj še čisto na koncu, glede na to, da je ključni minister Vlade, odgovoren za ta problem, zadnjič dejal, da je ključni cilj te strategije konsolidacija javnih financ. Ko bo to konsolidirano, bodo tudi drugi problemi rešeni, tudi zaposlovanje se bo povečalo itn. Sprašujem celotno Vlado, kako si predstavlja to konsolidacijo javnih financ brez novo ustvarjene vrednosti in tudi brez povečanja zaposlovanja. Od kje bo ta denar prišel? Torej se je treba vrniti na začetek. Najprej je treba sprejeti ukrepe, ki bodo omogočili, da je več prilivov, potem pa se bodo tudi javne finance konsolidirale,

ob seveda v obeh scenarijih nujnega varčevanja. Dvomim pa, da lahko glede na zakonodajo, glede na ustavo, glede na zagotovljene pravice in glede na dosedanje ukrepe in sposobnosti te vlade v tej smeri, privarčujete toliko, kolikor je upada prilivov. Tukaj smo pri naslednji utopiji, ki jih je kar nekaj v teh predlaganih gradivih. In ta utopija je, da boste povečali davčne prihodke za 20%. Če pogledate tabele, ki ste jih predstavili, piše, da bodo davčni prilivi oziroma prilivi v proračun iz davkov, mislim, da že konec leta 2011, 2012, večji za 20%. Ob tem, da se ne načrtuje toliko večja gospodarska rast. In ne govorite o tem, da boste povečali kakšen davek. Radi bi slišali od Vlade, od kod se bo nabralo za 20% več davčnih prilivov, če ne načrtujemo temu ustrezno višje gospodarske rasti niti višjih davkov. Ta formula se pač ne izide. Gre očitno za neko veliko napako v tem dokumentu ali pa za to, da je še nekaj v ozadju, se pravi povečanje davkov, pa se o tem ne govori. Včasih je to razumljivo, ampak v tej situaciji se ne da nikogar prinesti okoli, v vsakem primeru lahko povečate davke samo z zakonom, ki bo v javni razpravi in v razpravi v Državnem zboru. Ob koncu bi želel od Vlade tudi pojasnilo te nejasnosti. Hvala.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospa Cveta Zalokar Oražem bo predstavila stališče Poslanske skupine Zares.

CVETKA ZALOKAR ORAŽEM: Hvala lepa za besedo. Spoštovani gospod predsednik, spoštovani ministrski zbor, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Zares ocenjujemo, da bo oziroma bi moralo biti leto 2010 za Slovenijo prelomno. Do sedaj smo se namreč ukvarjali z napovedmi ekonomistov o tem, v kakšni fazi finančne in gospodarske krize smo, oziroma o tem, kakšno krivuljo bo ta kriza imela in kje na tej krivulji smo. Deležni smo bili tudi napovedi, da naj bi v letu 2010 prišlo do gospodarske rasti, ki pa so se vsaj za zdaj izkazale za preveč optimistične - rast bo na nizkih temeljih, okrevanje pa dolgotrajno. Večina držav ima namreč visoko stopnjo brezposelnosti, velike proračunske primanjkljaje in visoke javne dolgove. Leto 2010 zato predstavlja leto političnih in ekonomskih izzivov. Političnih zato, ker nič več ne bo oziroma ne bi smelo biti tako, kot je bilo doslej, ekonomskih pa zato, ker se je dosednji slovenski ekonomski model, tako kot tudi v mnogih drugih državah, izkazal za premalo razvojnega, trajnostno naravnane oziroma okoljsko vzdržnega, da seveda ne govorimo o njegovi socialni plati.

Slovenija potrebuje izhodno strategijo, ki mora izhajati iz dolgoročnih ciljev. Pri tem pa bo treba biti pazljiv, saj bo vsak napačen ukrep imel dolgoročne posledice, kar bo krizo v Sloveniji samo še poslabšalo. Toda povsem jasno je, da mora dosedanje politiko vzdrževanja statusa quo nadomestiti politika sprememb, reform in prestrukturiranja. Težava pa je v tem, da mora biti vodilo ukrepov izhodne strategije

konsolidacija javnih financ, kar Sloveniji močno zožuje manevrski prostor. Evropska komisija je namreč proti Sloveniji lani sprožila postopek zaradi preseženega primanjkljaja. Nujni so ukrepi za konsolidacijo javnih financ in zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja pod 3% bruto družbenega domačega proizvoda, kolikor je zgornja meja, ki jo določa Pakt stabilnosti in rasti. Slovenski program stabilnosti predvideva javnofinančno varčevanje oziroma restriktivno fiskalno politiko v prihodnjih štirih letih. Osnovna smer teh ukrepov gre v varčevanje pri porabi in v zelo majhni meri v povečanje javnofinančnih prihodkov oziroma davkov. Ukrepi, s katerimi namerava Vlada znižati primanjkljaj do leta 2012 na 2,9% in nato leta 2013 na 1,6% BDP, predvidevajo znižanje mase plač v javnem sektorju pod tisto, ki bi se odvijala v skladu s scenarijem brez ukrepov, zmanjšanje izdatkov za vmesno potrošnjo države, ohranjanje investicij države na visoki ravni, vendar z zamenjavo načina financiranja v korist sredstev iz proračuna Evropske unije.

Poleg tega Vlada predvideva ohranjanje socialnih transferjev s sočasnimi ukrepi racionalizacije tega sistema, davčno razbremenjevanje zavezancev z najnižjimi dohodki, širitev prispevne osnove za obračun prispevka za obvezno zdravstveno varstvo na druge odhodke in dohodke in nadaljevanje pokojninske reforme. Vlada si pušča nekaj odprtih možnosti glede tega kje se bo povečevalo in kje zmanjševalo varčevanje, ter glede same narave ukrepov. To bo reševalo v dialogu s socialnimi partnerji ob zagotovitvi stabilizacije javnih financ.

Druga težava pa je v tem, da so predvsem konkretne prioritete tiste, ki so zaradi mednarodne konkurenčnosti oziroma nekonkurenčnosti Slovenije izpostavljene kot najbolj problematične in bi na kratki rok lahko prinesle največ koristi. Izhodna strategija pa je dolgoročno naravnava in zasnovana kot kombinacija ukrepov ekonomske politike, strukturnih sprememb in institucionalnih prilagoditev. Vlada se je torej znašla pred dilemo: ali potrebujemo kratek, jedrnat dokument z jasno opredeljenimi aktivnostmi ali pa dokument z omenjeno kombinacijo ukrepov ekonomske politike, strukturnih sprememb in institucionalnih prilagoditev.

Kot neke vrste kompromis je sprejela izhodno strategijo, ki vključuje vrsto kratkoročnih in dolgoročnih ukrepov za izhod države iz krize. Vlada je namreč k strategiji kot prilogo dodala tudi zbirnik ukrepov ministrstev z vplivom na premagovanje krize in oživitve gospodarstva. Gre za zbirnik ukrepov ministrstev, ki v okviru sprejetih proračunov najbolj prispevajo k premagovanju krize in oživitvi gospodarstva. Ministrstva so s tem pokazala, s katerimi sprejetimi programi, ukrepi in projekti že lahko podprejo cilje za izhodno strategijo. Z izhodno strategijo želimo spodbuditi gospodarsko aktivnost, zagotoviti postopno odpravo makroekonomskih neravnovesij in ob upoštevanju socialnih in okoljskih vidikov

razvoja omogočiti postopno povečanje gospodarske rasti. Izhodna strategija je določila tri osnovne razvojne prioritete za obdobje 2010 do 2013, in sicer podjetništvo in znanje za razvoj, varno prožnost in socialno kohezivnost ter razvojno prometno in energetska infrastrukturo za učinkovito in stabilno okoljsko ravnatežje. Delež sklopa, ki zadeva podjetništvo in konkurenčnost v bruto domačem proizvodu BDP, se bo povečal iz 0,8% v letu 2008 na približno 1% do leta 2013. Visokemu šolstvu, znanosti, tehnologiji in informacijski družbi se bo delež povečal iz 1,3 na 2%, trgu dela, kot delu varne prožnosti in socialne kohezivnosti, iz 0,5 na približno 1% BDP-ja, socialnemu in zdravstvenemu varstvu naj bi se zvišal iz 5,8 na 6,8%, prometni infrastrukturi pa iz 1,7 na približno 2% BDP-ja. Med pomembnejšimi ukrepi bi pozdravili dejstvo, da bodo javni razpisi na področju razvojnega financiranja stalno odprti, kar pomeni, da bodo interesenti imeli celo leto vedno možnost priti do teh sredstev. Za izboljšanje razmer v bančnem sistemu se med drugim predvideva prilagoditev in dopolnitev jamstvenih shem in državnih poroštev. Za doseg koncepta varne prožnosti so pripravljene spremembe v ureditvi tako imenovanega malega dela in delovnih razmerij s pripravo sprememb zakona o delovnih razmerjih, ki je že v končni zaključni fazi. Po izteku shem subvencij za ohranjanje delovnih mest bodo v ospredju ukrepi aktivne politike zaposlovanja, socialnih programov in politike vseživljenjskega učenja, ki bodo povezani s strukturnimi spremembami. In še bi lahko naštevali.

V Poslanski skupini Zares ocenjujemo, da so v izhodni strategiji predlagane prave prioritete in veliko dobrih ukrepov, sedaj pa je treba operativno in časovno jasno določiti kdaj in kdo bo te ukrepe izvajal, ter se lotiti, tako kot je bilo danes že večkrat povedano, dela oziroma implementacije, udejanjanja tega, kar je zapisano v dokumentu, o katerem govorimo danes.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod Jakob Presečnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod predsednik Vlade, spoštovane ministrice in ministri, državne sekretarke, kolegice in kolegi! V tej razpravi bom poskušal biti čim bolj konstruktiven, kot je bil tudi na seji matičnega odbora naš predstavnik, saj moramo ob razpravah o dokumentih, kakršen je ta danes pred nami, čim bolj prisluhniti drug drugemu.

Naj že na začetku povem, da bomo v Poslanski skupini SLS ta dokument podprli, kljub temu, da strategija predpostavlja, da je finančna kriza mimo in se usmerja na ukrepe prilagajanja gospodarstva po krizi. Poleg tega lahko trdimo, da je strategija presplošna in ne nakazuje konkretnih ukrepov, od

katerih bi si lahko nadejali tudi konkretnih učinkov na gospodarsko rast. Strategija navaja tri temeljne ukrepe ekonomske politike, in sicer: konsolidacijo javnih financ, financiranje za razvoj ter krepitev elementov varne prožnosti. Na področju javnih financ Vlada Republike Slovenije v strategijo zapiše, da se bo javni dolg povečeval skozi celotno obdobje, ki ga opredeljuje strategija, razen v letu 2013, seveda ob pogoju doseganja ciljnega scenarija.

Ob že navedenih pomislekih o strategiji, ki temelji na optimističnem razvoju nadaljnjih gospodarskih razmer, pa smo prepričani, da je dvom glede doseganja ciljnega scenarija strategije večkrat upravičen. Odločnejši ukrepi bi bili nujni, saj glede na velikost javnega dolga, vedno večjo težavo predstavljajo visoki stroški obresti, ki se bodo že naslednje leto močno približali 600 milijonom evrov.

Seveda pa naj v nadaljevanju izrazim svoje mnenje o določenih podrobnostih te strategije. V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke podpiramo prioriteto varne prožnosti in socialne kohezivnosti ter prioriteto razvoja prometne in energetske infrastrukture. Podpiramo ukrep sprememb jamstvenih shem s tem, da bi se to že moralo zgoditi, in vas pozivam, da pohitite. Podpiramo ukrep omejitve zgornje meje zavarovalnih osnov za socialne prispevke, vendar iz strategije izhaja, da bo odločitev o uvedbi zgornje meje zavarovalnih osnov za socialne prispevke sprejeta po preučitvi učinkov in posledic ukrepa, ki bo moral biti fiskalno nevtralen. Nesprejemljivo je, da v celotnem obdobju finančne in gospodarske krize Vlada ne le, da ni sprejela konkretnih in učinkovitih ukrepov za preprečitev negativnih učinkov krize, celo v strategijo zapiše ukrepe, katerih realizacijo veže na proučitev učinkov. Že vnaprej je povsem jasno, da ima konkretni ukrep negativne fiskalne učinke. Reševati primanjkljaj iz tega naslova na račun zviševanja sedanje minimalne osnove za obračun pri s.p.-jih in d.o.o.-jih pa je res nerazumljivo. Na eni strani Vlada v strategiji poudarja pomen drobnega gospodarstva, malih in srednjih podjetij, na drugi strani pa razmišlja o ukrepih, ki bi zmanjševali konkurenčnost teh istih podjetij. Kaj torej zasleduje strategija? Podpiramo posodobitev ureditve trga dela in tako kot smo že mnogokrat povedali, se zavedamo, da so strukturne reforme na področju pokojninskega in zdravstvenega sistema nujno potrebne. Seveda se postavlja ob tem veliko vprašanj, ampak v ta kislja jabolka je preprosto treba ugrizniti. S čim, na primer, ob dvigu upokojitvene starosti doseči sočasno hitrejši oziroma zgodnejši vstop mladih na trg dela. Ta dva ukrepa dosežeta učinek le v primeru, da bi se tudi gospodarstvo v Sloveniji pospešeno krepilo. Tega pa žal strategija ne zagotavlja, saj je v določenih segmentih, na primer pri malem gospodarstvu, celo sama s seboj v nasprotju.

Nadalje, podpiramo uvedbo fiskalnega pravila, kar je nujno. Menimo pa, da je vezava nominalne rasti odhodkov države na rast potencialnega bruto družbenega proizvoda

prekomplicirana. Podpiramo varčevanje v javnem sektorju, na nivoju cca. 400 milijonov letno je sicer premalo ambiciozno. Vlada bi si za cilj morala postaviti zmanjšanje javnofinančnih odhodkov vsaj za 10% oziroma približno 900 milijonov evrov v enem letu. Od tega je potrebno pustiti za razvoj gospodarstva vsaj 2/3 tega prihranka v obliki neposrednega znižanja davčnih stopenj na dobiček in še bolj razbremeniti strošek dela. To je ukrep, ki v kombinaciji z ostalimi ukrepi lahko takoj in neposredno gospodarstvu pomaga prebroditi krizo, da bomo res iz krize izšli kot zmagovalci. Podpiramo znižanje stroškov dela v javnem sektorju, to je zniževanje števila zaposlenih v javnem sektorju za cca. 1600 letno. Menimo pa, da je kljub vsemu ta načrt preskromen. Ob tem se sprašujemo, ali je Vlada upoštevala svoj neodgovoren dogovor s sindikati javnega sektorja, da prihodnjih nekaj let ne bo odpuščanj. Podpiramo tri prioritete ukrepe in projekte za doseganje razvojnih ciljev, čeprav smo znotraj tega razočarani, da se znotraj spodbujanja podjetništva in konkurenčnost ni znašlo tudi kaj bolj konkretnega. Vprašati se je treba, kako lahko država ali vlada spremeni poslovno okolje v Sloveniji, da bo denimo Gorenje konkurenčno Evropi. To je ključno vprašanje. Skeptični smo do nekaterih ukrepov, kot so glede prodaje kapitalskih deležev države v času krize. Če pa že, pa bi se sredstva od prodaje deležev morala namenjati le za razvojne projekte. Seveda pa absolutno nasprotujemo prodaji strateških naložb države, to je finančnih institucij, bank, zavarovalnic in nekaterih drugih pomembnih infrastrukturnih podjetij. Skeptični smo glede prilagoditev operativnih programov in sprememb pravic porabe. S tem se namreč za nek nedoločen čas lahko prekine uspešno črpanje evropskih sredstev. Skeptični smo glede ukrepa koordinacije finančnih instrumentov. Kaj je to pravzaprav? Ali spada v izhodno strategijo? Nadalje, pri aktivni politiki zaposlovanja nimamo pravih rešitev za tisto kategorijo zaposlenih, ki po 50 letu starosti izgubijo zaposlitev; glede malega dela in da je to eden ključnih ukrepov in največjih problemov te države; pri nekaterih institucionalnih prilagoditvah: Agencije za upravljanje kapitalskih naložb, Dars in podobno. Veliko se govori o dodani vrednosti. Katere so tiste dejavnosti, ki to zagotavljajo? In ne govorite, prosim, da bomo sedaj ustanavljali samo tista delovna mesta z visoko dodano vrednostjo oziroma ukinili tista, ki te dodane vrednosti nimajo dovolj.

Pri tem dokumentu pogrešamo in predlagamo, da se v sistemu izobraževanja spodbudijo tehnični poklici. Nadalje, več pozornosti je treba nameniti gospodarstvu. Ta strategija bi se v večji meri morala ukvarjati z gospodarstvom. Nadalje, učinkovitost okoljsko socialne tržne ekonomije je odvisna od uravnovešene mešanice majhnih, srednje velikih in velikih podjetij. Gospodarstvo potrebuje ekonomsko močan sektor majhnih in srednje velikih podjetij, ki temeljijo na inovacijah, iskanju novih idej in rešitev ter ambicij po

doseganju poslovne odličnosti. Vsak ta mikro, mala in srednje velika podjetja igrajo pomembno vlogo pri ohranjanju in ustvarjanju novih delovnih mest in mest za vajence. Mikro, mala in srednje velika podjetja so nujno potrebna za zagotavljanje konkurence. Pomenijo priložnost za preskok iz zaposlenega statusa na samozaposlenost in so bistven predpogoj za decentralizacijo ekonomske moči. Mikro, mala in srednje velika podjetja imajo veliko prednosti, saj so v več pogledih bolj prilagodljiva, lahko hitreje sprejemajo odločitve ter so manj birokratska vendar so v primerjavi z večjimi gospodarskimi družbami pogosto v slabšem položaju glede konkurenčnosti. Iz tega razloga je treba povečati olajšave predvsem glede dajatev in pri oblikovanju lastniškega kapitala. Pogrešamo odgovor na vprašanje, kako povečati konkurenčnost in kako ustvariti poslovno okolje, ki bo omogočalo investicije in nova delovna mesta. Pogrešamo ukrepe razbremenitve gospodarstva. Pogrešamo zavezo k radikalnemu varčevanju v javnem sektorju v vseh segmentih. Zagotovo je 400 milijonov na letni ravni premalo. Pogrešamo spodbujanje investicij v realnem sektorju. Pogrešamo ukrepe večje finančne decentralizacije v Sloveniji, tako da bi izdatki vseh ravni lokalne samouprave, občine in pokrajine, znašali mnogo večji delež v BDP, ne glede na kakršnokoli povečanje državne porabe, ampak za prerazporeditev iz državne na lokalno raven. Zaskrbljeni smo nad ukrepom zvišanja minimalne plače, katerega ne spremljajo nujni ukrepi za razbremenitev delodajalcev.

Toliko za uvod in naj za konec ponovno poudarim, da predlagani dokument v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke podpiramo. Na ravni konkretnih ukrepov pa pričakujemo, kot rečeno, mnogo večjo aktivnost, kot je v tej strategiji napovedana, z jasno predvideno časovnico in spremljanjem priprave konkretnih ukrepov in njihovih učinkov. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod Anton Urh bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev. Prosim.

ANTON URH: Spoštovani gospod podpredsednik! Spoštovani predsednik Vlade, ministrice in ministric, spoštovane kolegice in kolegi! Ob praznih sedežih poslancev in ministrov, vam bom predstavil stališče glede slovenske izhodne strategije 2010-2013.

Slovenska izhodna strategija vključuje 10 ukrepov ekonomske politike, strukturne ukrepe in institucionalne prilagoditve. Ukrepi za zmanjšanje primanjkljaja obsegajo v grobem znižanje mase plač v javnem sektorju, zmanjšanje izdatkov za vmesno potrošnjo države, ohranitev naložb države na visoki ravni s sredstvi Evropske unije, racionalizacijo sistema socialnih transferjev, razbremenjevanje davčnih zavezancev z najnižjimi dohodki, povečanje prispevne osnove za obvezno zdravstveno varstvo, nadaljevanje pokojninske reforme.

Vsi ti ukrepi, ki so rezultat analiz in predlogov posameznih ministrskih resorjev, so nedvomno spodbujevalne in varčevalne narave in bodo po našem mnenju bodo pripomogli k reševanju gospodarske in finančne krize in s tem vplivali tudi na oživitev gospodarstva. Razmere v mednarodnem okolju se že izboljšujejo. Izboljšujejo se tudi slovenske razmere, kar kaže sicer postopno, a opazno krepitev slovenskega izvoza. Tako so tudi napovedi o gospodarski rasti v prihodnjih letih lahko uresničljive. So sicer optimistične in hkrati negotove, a vendarle obstaja možnost, kot sem že rekel, da se uresničijo. Na podlagi te predpostavke so uresničljivi tudi predlagani ukrepi Vlade, ki vsebinsko vključujejo tudi številne protikrizne ukrepe, ki smo jih na pobudo opozicije obravnavali na prejšnji izredni seji. Naša poslanska skupina razloga za nepodporo tem ukrepom praktično ne vidi. Slednje pomeni, da pričakujemo, če se res vsi s temeljnimi usmeritvami strinjamo, da bomo pri podpori in reševanju posledic krize enotni in složni, tako koalicija, kot opozicija. Kar se tiče strukturnih sprememb je Poslanska skupina DeSUS prepričana, da so potrebne, celo več - so nujne! Tu gre predvsem za spremembe na področju zdravstva, pokojnin in trga dela. V pripravi je tako imenovana zdravstvena reforma, tudi pokojninska reforma, modernizacija slednjega sistema je nujna, če naj zagotovimo dolgoročno finančno vzdržnost tega sistema in hkrati tudi primernost pokojnin za posameznike. Za poslansko skupino, za stranko DeSUS in seveda za vso upokojsko generacijo so pokojnine temeljno vprašanje. Pokojnine so zaslužene, zato so ekonomska in ne socialna kategorija, ki bi bila morebitno odvisna od dobre volje posameznih interesnih skupin ali celo političnih strank. Zato je treba poskrbeti tudi za to generacijo, saj se s strahom pred revščino in samo revščino srečuje vse večje število starostnikov.

Tudi zdravstvena reforma je izjemno pomembna in potrebna, nujno je pri tem sprejemanju zakonodaje osredotočiti se na glavni cilj - zaščito šibkejšega - to pa so vsi pacienti. Posebno pozornost je nedvomno treba usmeriti tudi na trg dela. Kazalci kažejo, da ne gre samo za nekatere kazalce, temveč za posameznike, ki so se znašli v nezavidljivem položaju, ko ne morejo preživljati sebe oziroma svoje družine. Kazalci kažejo, da se razmere poslabšujejo in zagotovo se bo število brezposelnih še dvignilo. Na nas in Vladi pa je, da se to število omeji na minimum, posameznikom pa zagotovi vsaj tista socialna raven, ki bo omogočala preživetje. Ne govorim o dostojnem življenju, o tem že nekaj časa ne moremo govoriti, govorim o preživetju!

Naj zaključim. Poslanska skupina načeloma podpira predlagane ukrepe, saj optimistično pričakujemo, da bodo pripomogli k reševanju hudih posledic, ki so nas dolete s to krizo. Vendar opozarjamo, da zgolj ti ukrepi, če bodo ostali samo črka na papirju, ne bodo rezultati v smeri cilja h kateremu težijo. Treba bo pristopiti k oblikovanju zakonskih

določil in sprejemu le-teh. Pa tudi to še ne bo dovolj. Treba bo vse te stvari tudi dejansko udejanjiti.

Poslanci DeSUS-a ta dokument in te ukrepe podpiramo. Seveda pa to ne pomeni, da bomo brezglavo podprli vsak predlog zakona, spisan na podlagi tega. Vse predloge bomo podrobno proučili. Če bodo šle rešitve v smeri, h kateri težimo, se ni bati, da ne bi k njihovem sprejemanju prispevali svoje glasove. Nasprotno pa predlogi nikakor ne bodo podprti z naše strani ponavljam, nasprotno pa predlogi nikakor ne bodo podprti z naše strani, če bodo šli v smeri zmanjševanja socialnih, zdravstvenih pravic posameznikov, če bodo pomenili krnitev pravične, državljanom prijazne, in socialno varne države in družbe. Poslanci DeSUS-a bomo tudi pri sprejemanju aktov, oblikovanih na podlagi teh ukrepov, budno spremljali in težili k varovanju blaginje upokoјencev, delavcev, nezaposlenih, bolnikov in tudi mladih. Trdno bomo nasprotovali vsakršnemu neutemeljenemu in nepotrebnemu zniževanju pravic posameznikov.

Za realizacijo vseh teh ukrepov, za dejanski izhod iz krize, katerega časovni moment bo zagotovo prešel časovni okvir tega mandata, pa bo vsekakor potreben ne samo političen, temveč tudi socialni in ekonomski konsenz. Le ob teh predpostavkah lahko optimistično gledamo naprej. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod Bogdan Barovič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke. Prosim.

BOGDAN BAROVIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi, ministrstvu zbor, premier! Izhodna strategija sama v teoretičnem delu vsebuje 33 strani, s predlogi ukrepov dodatnih 40, jih je 73 in mislim, da ni odveč omeniti še en dodaten dokument, program stabilnosti s 40 stranmi. Osebno, in nekateri od kolegov, sem dodobra proučil in prebral izhodno strategijo in priloge in tudi program stabilnosti. Če ne bi vedel, da je program stabilnosti pravzaprav pisan zgolj in samo za Evropsko unijo, torej za evropski del izhodna strategija pa za slovenski del, bi rekel, da je škoda, da ta dva dokumenta, ker sta zelo podobna, nista združena in analitično razdelana bolj, kot sta. Sam izhajam iz novinarskih vod in predvsem v tistem času, ko smo bili vestičarji in poročevalci, je bilo vedno osnovno načelo dela odgovor na vprašanje: kdo, kdaj in kaj, nato zakaj in kako. Enako bi pričakoval odgovore na zastavljene pet "K-jev", kaj, kdaj, kdo, zakaj in kako iz izhodne strategije in tudi iz programa stabilnosti. Žal ugotavljam, da se že, mislim, tretjič ali četrtič pogovarjamo na načelni in splošni ravni. Verjamem in razumem, da je prav, da se pogovarjamo na načelni in splošni ravni, vendar mislim, da je dovolj, če se enkrat, dvakrat ali trikrat, ker se kriza v enem letu v času teh pogovorov ni veliko spremenila, izhod pa še vedno iščemo.

Mnogi predhodniki so povedali že marsikaj, tako da nima smisla ponavljati, o izhodni strategiji, v kateri so naštet ukrepi, ki so več ali manj podobni ukrepom v nekaterih drugih državah Evropske unije oziroma so pravzaprav ukrepi, ki so zapisani tudi v prenovljenem Paktu stabilnosti in rasti, ki ga pozna Evropska unija. Vsi smo v istem kotlu in vsem se je juha prežgala, več ali manj.

Kot je bilo povedano, nekateri predlogi rešitev, sicer z neodgovorjenimi "kdo" in predvsem "kdaj", niso slabi, so nujni, so obvezni in mimo njih ne morem. Vsi pa iščemo odgovore na osnovna vprašanja: kako oživiti gospodarstvo, kako zaposliti naraščajoče število brezposelnih ljudi, kako omogočiti večjo potrošnjo teh ljudi, da se zažene gospodarski cikel.

V Slovenski nacionalni stranki smo mnenja, da je v izhodni strategiji, gledano seveda z našega stališča, predvsem premalo izvirnih idej, ki so primerne za našo državo. Na primer, da bom konkreten. Ni upoštevan geostrateški položaj Slovenije. Mislim na promet in turizem, ki sta zelo malo omenjena in predstavljata zelo pomemben element. Ne upošteva pomena naravnih bogastev, ki jih ima država Republika Slovenija. Omenjam predvsem gozdove in vode. Pri izhodu iz reševanja ne upošteva možnosti, ki jih ponuja agrarno okolje, razdrobljenost in intenzivna pridelava. Niso upoštevane možnosti sodelovanja v gospodarskih projektih, kar je za nas tudi bistveno, na Balkanu, kjer lahko ob financiranju iz evropskih programov preko Slovenije vključimo slovenske izvajalce. Ni konkretnega plana spodbujanja najboljših podjetnikov in načrta, ki bi pomagal tem podjetnikom vključevati intenzivno v mednarodno ponudbo. Sicer bom izvedel, ampak moti nas izrazje, ki pravzaprav samo po sebi in najbrž po vsebini tudi ničesar ne pove - od "white jobs", "green jobs" in tako naprej.

Pri poglavju 3.1.4, ki govori o prioritetnih ukrepih in projektih za doseganje razvojnih ciljev, pa bi zelo radi povedali, da nikjer niso navedene številne prednosti Slovenije, ki jih Slovenija ima pred vsemi ostalimi drugimi. Da bom konkreten: naša prednost je narava, naša prednost je razgibanost, izhajajoč iz tega je naša gospodarska prednost in najbližji od izhodov iz krize razvoj turizma, je razvoj pridelave bioprehrane, je možnost za alternativno zdravilstvo in številna naravna bogastva, ki bi dala ogromno dodano vrednost, na primer gozdarstvo. Če bi davčno obremenili izvoz hlodovine, bi bil to zelo velik korak naprej k izhodu. Sprostitev trga dela. Ne razumemo, zakaj ne bi vzpostavili najbolj osnovno in enostavno obliko mehanizma dela, to je osebno delo. Enostavno in razumljivo rečeno - osebno delo. To ne bi bilo delo, ki bi bilo osebno dopolnilno, ampak osebno delo - na področju tehnologije, na področju poslovanja, na področju naravoslovja, na področju gospodinje, delavcev v kmetijstvu, mojstrov v proizvodnji, vzdrževalcev. Če bi ta

kategorija obstajala, ne bi bilo treba organizirati podjetij in bi to prineslo veliko zmanjšanje brezposelnosti, izkoriščenost posameznikov bi bila večja, manjša podjetja bi prišla do strokovnjakov. V Slovenski nacionalni stranki smo ničkolikokrat predlagali olajšave za investicije, iz izkušenj za veliko močno investicijo, ničelno stopnjo do nekega obdobja. Nič ni bilo od tega, nihče ni hotel slišati za nižjo davčno stopnjo za investitorje. Velikokrat smo predlagali zaščito domače delovne sile. Veliko držav, ki so vstopile v Evropsko unijo, je uvedlo tako imenovano prehodno obdobje za trg delovne sile. Vsak dan vidimo pri nas primere, kaj se dogaja, ko so naši brez dela, uvažamo in na grd način, kar me je pa sram, izkoriščamo tujce. In drugim tujcem dajemo veliko boljše pogoje kot slovenskim delavcem. Nič od tega ni hotela Vlada storiti, ne prejšnja ne sedanja, pa smo imeli vso pravico priklicati prehodno obdobje. Ničesar v tem programu ni napisano, pa sem sam župan, ampak bom pošten. Irma Pavlinič Krebs ima največ dela in najmanj popularna bo, ampak pri vseh ukrepih in treba jih je povedati, kaj se bo zgodilo, to je vsaj nekaj konkretnega, kaj se bo zgodilo, in sicer, da se bo v letih do 2012 zmanjšalo število delavcev v javni upravi za 6 tisoč 200, da se bodo znižale osnovne plače, da bo ukinjen dodatek za akademski naziv, da bodo znižani položajni dodatki, da se ne bodo izplačevale delovne redne uspešnosti, da bodo omejena sredstva za delovno uspešnost zaradi povečanega obsega dela, da bo zamik izplačila nesorazmerja v osnovnih plačah, da bo ukinjeno nadomestilo za ločeno življenje, da se bo zmanjšal prevoz za delo za 20%, da se bo zmanjšal regres za prehrano za 10%, da bodo odpravnine zmanjšane za 30%. To veste, so boleči ukrepi, ki so zelo nujni, ampak žal, edini konkretni in samo na tem področju. Nihče pa ni omenjal, da bi bil skrajni čas, da začnemo pri nas retrogradni proces pri nastajanju občin, kot smo ga navajeni. Konec je širjenja z občinami. 212 občin v državi Republiki Sloveniji letno porabi 2 milijardi evrov. Od tega 20% ali 400 milijonov evrov samo za svoje delo. 2 milijardi evrov ob predvidevanju, da če bomo šli v regionalizacijo, bomo rabili še letno najmanj 100 milijonov evrov dodatnih za to delo. Tudi to je en ukrep, s katerim bi pridobila ta država ogromno sredstev z združevanjem razdrobljenih občin v manjše število večjih občin. To ve predsednik Državnega zbora, izkušnjo z Danske izpred nekaj dni, kjer je iz 1.300 občin nastalo nekaj več kot 200 občin. Ob seveda ugodnem finančnem učinku.

Resnica je, da je pri nas krivda preteklosti in sedanjosti. Ni res samo to, da so davčni prihodki manjši zaradi slabšega gospodarskega položaja. Resnica je, da je bila davčna izterjava slaba in da je pravno pravna država v tem primeru, tako kot poje tista pesem, umrla, ko so preganjali za 17 evrov davkov navadne ljudi, za sto tisoče ali deset tisoče evrov davkov pa nikogar, ker so jih zatajili. Slaba davčna izterjava. In danes vemo za tiste in sprašujem Vlado v tem

primeru, ali smo tiste ljudi izterjali in s tem pridobili nekaj sto tisoč evrov neizplačanih davkov, ki bi jih takrat morali plačati.

Spremembe na prihodkovni strani, predlagamo v Slovenski nacionalni stranki, javnih financ bodo prinesle le korekcije strukturnih virov. Nova Ljubljanska banka, hočemo ali nočemo, je sistemsko najbolj pomembna banka. In roko na srce, od leta 1990 do danes, katera oblast, katera oblast ni mačehovsko ravnala s to banko. Premalo smo jo cenili, premalo je oblast cenila to svojo veliko banko, premalo poštenega in nadzornega in korektnega odnosa je vsaka oblast imela do te banke. Je sistemsko najbolj pomembna banka in je poligon, na žalost, kar so posledice danes, in je bila poligon ves čas za uveljavljanje političnih interesov. In to je to banko pokopalo. Še danes je poligon za uveljavljanje političnih interesov.

Kolegice in kolegi, v imenu Slovenske nacionalne stranke smo upravičeno povedali, kaj vemo o tej Sloveniji, da ima, pa tega nismo našli v tem programu, v izhodni strategiji. Da ne boste rekli, da nismo sodelovali. Povedali smo, kar vemo in smo prepričani, da je narobe, in se da popraviti. Povedali smo, kje se lahko še pomaga. Toliko lahko, ob spoštovanju seveda, da je res to zadnje splošno načelno govorjenje o dobrem za Slovenke in Slovence, ne za nas 90 in za nekaj sto ljudi ali pa tisoč v Vladi, na pravosodju in pa v Državnem zboru, za celo Slovenijo je ta dokument pomemben. Sklepov ni, tukaj reči, sem za, podpiram, ne podpiram, je neumno sploh o čem takem odločati. Vsi moramo povedati kritično mnenje o tej izhodni strategiji. Vsi moramo tam, kjer smo dolžni, nekaj storiti za to, da bomo skupaj premagali. Ampak vsi smo dolžni opozoriti, da je dovolj splošnega in načelnega pisanja in teoritiziranja, da manjkajo "kdo", "kaj" in "kdaj", da manjka časovnica, da manjkajo konkretni zakoni in da manjka ukrepanje. Verjamem, da je Vlada obljubila veliko skledo svežega sadja, ampak ta trenutek verjamem toliko, da to skledo s sadjem vidim kot tihožitje na sliki na steni. Zaenkrat. Upam, da jo bomo videli kdaj pred seboj. Hvala lepa za poslušanje.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev. Besedo ima gospod Bogdan Čepič.

BOGDAN ČEPIČ: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav ministrom! Dokument z naslovom Slovenska izhodna strategija razumem kot smer Vlade in Državnega zbora, ki bo moral sprejemati zakonodajo, ki bo sledila ukrepom Vlade, da bi Slovenija iz te gospodarske in finančne krize prišla s spodbujeno gospodarsko aktivnostjo in odpravo makroekonomskih neravnovesij. To je odgovorna in težka naloga. Za uresničitev tega, predvidevam skupnega, cilja bo potreben dokaj velik

konsenz, ne samo v tem Državnem zboru, temveč tudi v poslovnem okolju, predvsem pa med socialnimi partnerji in javnostjo nasploh. Tudi najboljša strategija, ki ne bo imela podpore, ne bo uspešna. Zato na začetku razprave poskušajmo iskati tiste povezovalne točke, ki bodo pomenile skupno pot iz gospodarske in finančne krize in opozorimo na tiste elemente, ki bodo pomenili tudi pasti da z izhodom iz krize ne bi uspeli tako, da bomo po krizi še močnejši in pripravljeni na nove gospodarske in razvojne izzive. Slovenija se bo izvila iz krize, pa če sprejmemo kakšen ukrep ali pa ne.

Smo del globalnega gospodarstva in ko se bo to izvilo iz krize, bo potegnilo Slovenijo zraven. Seveda pa se postavlja vprašanje, kakšna bo Slovenija takrat in kaj bo z našo konkurenčnostjo in uspešno socialno državo, ki jo imamo vsi v svojih razvojnih programih, ne glede na to, na kateri strani te dvorane sedimo. Vlada nam je pripravila izhodno strategijo, ki temelji na kombinaciji ukrepov ekonomske politike in strukturnih sprememb, ki ob zagotavljanju fiskalne vzdržnosti lajšajo socialni položaj in krepijo konkurenčnost gospodarstva in ustvarjanje novih delovnih mest. Prav nova delovna mesta z večjo dodano vrednostjo in oživljanje starih delovnih mest, ki so jih podjetja v tej krizi nekako zamrznila, so porok za večjo socialno kohezivnost, kar je eden od pomembnejših ciljev te izhodne strategije. Zato pa je potrebno, da se v novi izhodni strategiji opredelimo tudi do strukturnih ukrepov in institucionalnih prilagoditev. Ni dovolj, da se izkoplremo iz krize, pomembno je, da zagotovimo tudi dolgotrajnejšo stabilnost gospodarskega in javnega sistema.

Dovolite mi, da se v svoji razpravi nekoliko bolj ustavim ob javnih financah, ki so mnogokrat tudi neopravičeno napadene ali pa se išče izhod iz krize samo na področju javnih financ. Seveda se to opravlja nekritično in napačno. Soglašam z vsemi, ki pravijo, da je treba na področju javnega sektorja, ki se financira iz javnih financ, napraviti maksimalno racionalizacijo, ki pa mora biti usmerjena tudi v razvoj. Brez javnega sektorja ne bo možno sanirati gospodarstva. Spoznati namreč moramo, da javni sektor ni samo porabnik, ampak večinoma tudi sopotnik pri premagovanju krize in tudi generator novega razvoja. Nepremišljeno zmanjševanje javne porabe nam lahko pod vprašaj postavlja celotni javni sektor, brez uspešnega in učinkovitega javnega sektorja pa tudi ne bo uspešnega izhoda iz gospodarske krize. Prvi ukrep, ki ga je predlagala Vlada in je že uporabljen pri sestavi proračunov za leti 2010 in 2011 in v projekcijah za leti 2012 in 2013, je fiskalno pravilo, ki limitira odhodke državnega proračuna. Ta limit je danes v integralnem delu proračuna postavljen na dobrih 9 milijard evrov, brez sredstev Evropske skupnosti, ne glede na prihodke. To pravilo je lahko nevarno, če se bo kriza v letu 2010 in nadalje še poglobljala, in bodo prihodki integralnega proračuna manjši, kot so planirani. Takrat se bo verjetno javni dolg na strani države še povečeval, in to je za

sistem javnih financ lahko izredno nevarno. Pravilo, ki ga je predlagala SDS ob obravnavi njihovih protikriznih ukrepov, da bi omejili odhodke proračuna na procent deleža v BDP-ju bi lahko tudi bil učinkovit, a z nevarnostjo, da bi ob hitrejši gospodarski rasti, kot se napoveduje, enostavno porabili več, ob manjši pa bi posegli v tisti del proračuna, ki je namenjen socialnim transferjem in razvoju, ter ne bi zmanjševali primanjkljaja. Sam podpiram fiskalno pravilo fiksnih odhodkov, saj tako vemo vnaprej, kaj nas čaka na področju javnih financ. Se bo pa treba bolj odgovorno obnašati pri sestavi proračunov tudi v prihodnje.

Drug ukrep, ki bi ga želel komentirati, pa je prilagoditev instrumentov garancij, jamstvenih shem in drugih oblik državne pomoči. Jamstvena shema za akreditiranje gospodarstva ni dala pričakovanih rezultatov. Tukaj smo si lahko enotni, in to predvsem zato, ker se ni predhodno analiziralo, ali bo lahko gospodarstvo sploh še najelo kredit pod pogoji, kot so bili zapisani v zakonu o jamstveni shemi. Ko smo sprejemali zakon o jamstveni shemi v začetku leta 2009, smo sicer predvidevali jamstva do 80% s strani države. Dejansko pa so na avkcijah banke ponudile jamstvo države samo do slabih 35% od vrednosti glavnice. S tem so banke dejansko sanirale nekaj svojih slabih kreditov, novih pa skoraj ni bilo. Kje je vzrok takšnega neuspeha pri prvotni jamstveni shemi? Ne pri tem, da je bil celoten postopek dokaj zbirokratiziran, vzroke je treba iskati v prezadolženosti gospodarstva. Ne bi se želel vračati v obdobje 2004-2008, vendar v tem primeru je treba povedati, da se je gospodarstvo prav v tem obdobju prezadolžilo in v bankah in finančnih inštitucijah zastavilo vse svoje prvovrstno premoženje in danes nima več možnosti, da bi se dodatno zadolževalo in zastavljalo svoje premoženje, ki je že ponekod tudi prezastavljeno. Za takšno prezadolženost pa je zagotovo tudi posredno odgovorna takratna oblast, ki je spodbujala takšno zadolževanje in s tem res povečala BDP in gospodarsko rast, a tudi inflacijo. Sprememba načina dajanja jamstva mora biti res pretehtana, saj si ne moremo privoščiti, da bi še eno leto iskali najboljšo rešitev, pri tem pa bi nam gospodarska podjetja propadla. Prezadolženost gospodarstva, pa se v tem obdobju ni zmanjšala. Vprašanje uspeha jamstvene sheme bo v veliki meri tudi vprašanje ali bomo s samo sanacijo gospodarstva uspeli.

V izhodni strategiji je predviden tudi koncept sanacije slabih naložb bank in s tem posledično njihova sanacija. Če danes še ni ogrožena stabilnost bank in je delež bančnih oslabitev še sprejemljiv, se nam lahko že prav kmalu zgodi, da bo to eden od večjih problemov. Kriza v gradbenem sektorju je velika. Delež kreditov, ki jih imajo gradbena podjetja v bankah, je velik in lahko ogrozi stabilnost bančnega sistema. Če so gradbena podjetja v letu 2009 še zaključevala svoja dela na stanovanjskih in poslovnih objektih, jih bo treba sedaj

dati v svojo funkcijo: stanovanja v prodajo ali v najem in prav tako tudi poslovne prostore. Če imamo na stanovanjskem področju kar nekaj interesa za najem, se bojim, da bo pri poslovnih prostorih to težje. Obstaja neka ocena, da imamo v Sloveniji končanih, finaliziranih ali pa so v dokončanju cca. 5000 stanovanj. To je izjemno veliko. Vsa ta stanovanja so zgrajena pretežno s krediti in te kredite bo treba vrniti bankam. Vladi predlagam, da poskuša zbrati podatke o prostih stanovanjih in poslovnih prostorih, povezati banke in lastnike nedokončanih premoženj, ustanoviti nepremičninski sklad, ki bi upravljal s temi stanovanji in poslovnimi prostori in jih dajal v najem. To je lahko tudi model sanacije slabih naložb v bankah v gradbeništvu, ki pa se lahko kasneje izkaže kot dobro. S tem bomo omogočili, da bodo državljani Slovenije prišli do najemnih stanovanj, ali poslovnih prostorov, saj si vsi ne moremo kupiti stanovanja ali poslovnega prostora, banke in lastniki bodo prišli do svojega denarja preko najemnin v nekem daljšem obdobju. Če pa je na voljo kaj denarja, pa ga namenimo za subvencioniranje najemnin in tako omogočimo predvsem mladim in vsem tistim, ki potrebujejo ustrezno stanovanje, da do njega tudi pridejo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod Andrej Vizjak imate besedo.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Hvala lepa. Lepo pozdravljeni člani Vlade.

PODPRESEDNIK FRANCE CUKJATI: Oprostite gospod Vizjak, jaz sem prezrl... Izvolite, gospod Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Tudi predhodnik je veliko govoril o tem, da je za izhod iz krize in tudi za implementacijo takšnih in podobnih strategij potrebna podpora, konsenz. Še posebej verjetno je pri tem mislil na socialne partnerje, manj na opozicijo, kajti z opozicijo se po pravilu ne išče konsenza v tej garnituri. Ampak zaskrbljujoče je, da se ne išče konsenza tudi s socialnimi partnerji. Namreč, Vlada je predlagala izhodno strategijo brez tega, da bi jo kakorkoli usklajevala, ali da bi jo kreirala v sodelovanju s tistimi, na katere najbolj računa pri izhodu iz krize, to je, verjetno, z gospodarstvom.

Vlada je imela kar nekaj podlag za pripravo izhodne strategije. Imela je številne predloge gospodarstva, zajete v takšni in drugačni obliki. Gospodarska zbornica je posredovala svoje videnje, Obrtno-podjetniška zbornica je poslala svoje videnje, Združenje delodajalcev svoje videnje, Trgovinska zbornica svoje videnje. Skratka, gradiva več kot dovolj. Tudi opozicija je pred več kot tednom dni poslala svoj pogled na izhod iz krize in nanizala nekaj deset ukrepov. Vlada je imela pravzaprav idealno situacijo. Imela je zelo jasno sporočilo, kaj gospodarstvo nenazadnje opozicija pričakujeta in kje

vidita izhodno strategijo oziroma potrebne ukrepe za izhod iz krize. Odločila se je za svojo pot, bolj ali manj akademsko načelno pot, in predlagala mešanico srednjeročno dolgoročnih ukrepov, želja in usmeritev, ki ni strukturirana in ima veliko težavo, da se jo da zelo težko upravljati. Tak dokument se ne da upravljati, ne da se mu slediti, ali se bo izvajal v praksi ali se ne bo izvajal v praksi, vsaj v pomembnih delih ne. V nekaterih se da to kontrolirati kasneje, tam, kjer so jasni cilji. Nekje so jasni cilji, na primer pri konsolidaciji javnih financ, in to pozdravljamo. Medtem ko je pa za oživitve gospodarstva, za povečevanje gospodarske aktivnosti ukrepov bistveno bistveno premalo ali jih sploh ni in jih bo izjemno težko preverjati in meriti čez čas. Pa naj bom konkreten, in tu bi tudi opozoril na tisto bistveno razhajanje med Vlado in opozicijo. Torej kje v opoziciji vidimo tiste ključne instrumente, vzvode za kreiranje delovnih mest in posledično dvig gospodarske aktivnosti in rasti? Vidimo jo v razbremenitvi gospodarstva, torej ne samo davčni, temveč tudi administrativni razbremenitvi gospodarstva. Vidimo jo v številnih nacionalnih projektih, ki jih je treba zagnati, se pravi dati gospodarstvu delo. Z nacionalnimi projekti, ki so lahko pretežno financirani tudi z evropskimi sredstvi, to so od razvojnih osi, posodabljanja železniške infrastrukture, gospodarsko-logističnih središč in tudi še številni drugi projekti, ki so navedeni v resoluciji o nacionalnih projektih ali podobnih dokumentih. Danes se sklicevati, da ti projekti niso pripravljeni za izvedbo, je verjetno prozorno ob tem, da imate več kot leto dni krmilo te države v rokah in da ste lahko tudi pospešili kakšne priprave prostorskih in izvedbenih dokumentov. In kje vidimo poleg tega še potrebne ukrepe, ki jih ni? V zagotavljanju likvidnih sredstev gospodarstvu. Predlagamo ustanovitev tako imenovane slabe banke - zakaj - da očistimo bilance komercialnih bank in seveda največje slovenske banke, da bodo lahko servisirale gospodarstvo. Vi tega ne ocenjujete za primerno in teh ukrepov pri vas ni, vendar bi tu opozoril na veliko težavo, ki se dogaja. Več kot očitno je, gospodarstvo kriči po tem, da ima, če že pride do posojila, to posojilo neprimerljivo slabše pogoje, kot v drugih državah. Se pravi, krediti so dražji, kajti potrebno je bistveno višje zavarovanje, tudi obresti so višje in podobno. In, glej ga zlomka, vaša celotna podpora gospodarstvu pa temelji na neke vrste podpori gospodarskim subjektom preko subvencioniranja povratnega kapitala, kar pomeni, da gospodarstvo, ki že tako ali tako ne more dobiti kreditov ali so le-ti dragi in pravzaprav tudi nedostopni, jim samo skozi ta kanal v ključni meri želite pomagati, namesto, da bi stopili tudi z nepovratnimi sredstvi, da bi predvsem aktivirali ključne in nujne projekte.

Poglejte, na enem primeru bom navedel, kako se je ustavil en projekt povsem po nepotrebnem in bi lahko zaposloval kar precej gradbene operative, pa ne samo te tudi raznih

podizvajalcev in vsega tistega, kar sodi zraven. Ključen nacionalni projekt, ki ga tudi vi podpirate, to je projekt izgradnje hidroelektrarn na spodnji Savi, ki je zastal v izvedbi, ne v projektiranju. V projektiranju tudi. Ampak v izvedbi. Zakaj? Zaradi tega, ker Ministrstvo za okolje in prostor do junija lanskega leta ni sprejelo finančne konstrukcije financiranja vodne infrastrukture. Sklep Vlade je bil, da ga mora do junija preteklega leta, torej do leta 2009 sprejeti finančno konstrukcijo. Do danes le ta ni sprejeta. Projekt ima vsa dovoljenja in čaka na razpis za izgradnjo akumulacijskega bazena hidroelektrarne Krško. Tega razpisa ni, ker ni zaprte finančne konstrukcije, ker Vlada ni opravila ali pa ministrstvo svojega dela in projekt stoji. Namesto, da bi se seveda razvijal. Stoji projektiranje izgradnje oziroma hidroelektrarne Brežice, stoji projektiranje hidroelektrarne Mokrice. Zakaj, čemu? To so ključni projekti in tu vam želim povedati, da bi lahko s pospešitvijo takih projektov in podobnih projektov še kako pomembno vplivali na oživitve gospodarske aktivnosti in v Sloveniji zagotavljali delovna mesta in zagotavljali prihodke v proračun namesto odhodkov, ki jih imate preko socialnih transferjev zaradi tega, ker ljudje nimajo dela. In tu so, spoštovani člani Vlade, te ključne razlike med vašimi načrti, usmeritvami in našimi konkretnimi predlogi, elaboriranimi v tretjem paketu.

Da je seveda problematika še večja, predlagate tudi črtanje cele kopice izjemno pomembnih projektov iz resolucije nacionalnih razvojnih projektov do leta 2023. Čemu črtati posodobitev cestne infrastrukture oziroma razvoje osi? Čemu črtati, recimo, tretjo razvojno os, ki je ključen nacionalni projekt? Spoštovani minister Vlačič, vam bom prebral, v vaši strategiji piše: "Črtati iz resolucije." Če je kaj nacionalni projekt, je nacionalni projekt povezava Koroške z Belo krajino preko, praktično, cele Slovenije. To ni regionalni projekt, ne more biti regionalni projekt. Regionalni projekt je lahko cestna povezava med Brežicami in Krškem, ne more biti pa tretja razvoja os. Na zadnji seji Vlade, 10. februarja ste sprejeli poročilo Službe Vlade za razvoj in evropske zadeve, iz katerega predlagate črtanje teh projektov iz resolucije in naložili tej isti službi, da pripravi spremembo resolucije v določenem obdobju. Tako ste sprejeli. Predlagate še črtanje cele kopice drugih, da ne govorim o gospodarskih središčih. Tri ohranjate za, ostalih šest pravite, da niso izvedljivi, čeprav se lahko v delu z vami strinjam, v pretežnem delu pa ne. Nekateri so izvedljivi, samo se ni nič na njih naredilo, zato niso izvedljivi. Torej uspešnost podpore, uspešnost tudi neke konkretizacije te izhodne strategije bi bila zelo odvisna od dialoga usklajevanja in stopnje usklajenosti zlasti s slovenskim gospodarstvom.

Ko smo obravnavali to izhodno strategijo na Odboru za gospodarstvo pred dvema dnevoma, so vsi predstavniki zbornic povedali, da sploh še niso, kako bi rekel, preverili svojih

stališč do te strategije na organih zbornic, ker za to pač ni bilo časa, ker so soočeni s to strategijo dan ali dva. Torej tudi gospodarstvo, na katerega verjetno računate pri izhodu iz te krize, ni sodelovalo pri nastajanju. Še več. Niste ga seznanili s to izhodno strategijo, preden ste jo sprejeli na Vladi. To ni v redu. To je očitek tej izhodni strategiji in zato se bojim, spoštovani, da je to zopet ena izmed mrtvih črk na papirju.

PODPREDSEDNIK FRANCE CUKJATI: Hvala. Gospod Gaspari, izvolite, imate besedo.

MAG. MITJA GASPARI: Hvala lepa gospod podpredsednik. Najprej bi rekel nekaj, ker gospodu Vizjaku se običajno zareče v trditvah, kaj se je zgodilo, da najprej to razčistimo. Vlada ni razpravljala, niti ni sprejela nikakršne odločitve o resoluciji o razvojnih projektih, niti ne o nacionalnih razvojnih projektih, ampak je to priloga ob diskusiji o strategiji. Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih je dokument Vlade in je indikativen dokument, kot veste. Ker, če ne bi bil indikativen dokument, bi se človek vprašal, kako je mogoče naštetati noter projekte, ki so v vrednosti 23 milijard, od katerih je 7 milijard zagotovljenih v državnem proračunu za obdobje do leta 2023. Torej gre za čisto indikativen nabor možnih projektov, o katerih ste celo vi, ko ste sprejemali ta dokument, zapisali: "Vlada bo glede na dejansko dinamiko priprave izvajanja projektov v naslednjih letih predlagala ustrezne dopolnitve, če se bo ugotovilo, da posamezen projekt ni izvedljiv." Ravno to mi v tem trenutku tudi počnemo. Pregledujemo izvedljivost teh projektov, kot ste vi zapisali, in ko bomo ugotovili, kaj bo s temi projekti, z njihovio dejansko izvedljivostjo, se bomo odločili, kaj je s tistimi projekti, ki so izvedljivi v obdobju, ki je kontrolabilno. To je pa recimo do leta 2013. Do leta 2023 noben projekt ni kontrolabilen, ker ne vemo, kaj bo do leta 2015. Kdor ve kaj bo do 2023, ta je prerok. Vi ste takrat napisali pred lokalnimi volitvami nek relativno zanimiv spisek, med katerimi so se znašle stvari, ki najbrž v to ne sodijo, kot so razni otoki in Megalaksije, ki bodo verjetno izpadli iz tega, predvsem pa ne bo šlo za popravljjanje resolucije, ampak bo šlo za pripravo državnega razvojnega programa investicij, ki bo sestavni del proračunskih dokumentov. Torej, da bomo enkrat dobili zvezo med razvojnimi dokumenti in tistim, kar se dejansko v proračunskih dokumentih tudi finančno potem zgodi. Če pogledate proračune od leta 2000, ta dokument je bil narejen leta 2007, in če pogledate dokumente, že vaše, 2008 in 2009, ki jih boste še pripravljali, tako rekoč nobenega od teh razvojnih projektov iz resolucije v načrtu razvojnih programov ni, niti finančno ovrednoteno. Se pravi, ali ste na njih pozabili ali pa ni bilo dovolj finančnih sredstev, da bi jih vključili v te projekte. Tisto, kar smo kot služba zapisali,

najbrž ste naredili zaključek na to temo zato, ker ste pač videli med dokumenti, ki so bili predloženi za Vlado, ta dokument, ki pa ni bil predložen za sprejemanje, ampak kot priloga. Toda, če je že naša služba pregledala vse te stvari in mnogi moji sodelavci so sodelovali tudi pri nastajanju tega dokumenta, če se boste spomnili, pred leti, ugotavljamo, da nekateri od teh projektov ne sodijo v načrt, če hočete, resolucije o nacionalnih razvojnih projektih, ampak sodijo v druge dokumente, kar ne pomeni, da se ne bodo izvajali. To, kar ste danes poskušali izjemno potencirati, tretjo os, ker se tudi politično dobro sliši, ni res, da jo kdorkoli zaustavlja ali pa odpravlja. Konec koncev bo na to lahko odgovoril prometni minister. Res pa je, da je pa tako rekoč nemogoče ob naši slovenski maniri doseči lokalno soglasje, kje bo ta os potekala; to je pa res. /Oglašanje v dvorani./ Ne, ne, to ni res. Ja, žal ne, žal ne, ker bodo potem vedno lokalne skupnosti trdile, da je to proti njihovim interesom, kar se že dogaja, mimogrede. Dobro veste, na katere relacije v tem kontekstu mislim.

Kar se tiče energetskih objektov, bo lahko komentiral predstavnik Ministrstva za okolje.

Zdaj pa nekaj o tem, kar je tudi predhodno rekel gospod Janša, ko je imel uvodno predstavitev. Najprej glede ponavljanja starih predlogov. Jaz sem si vzel veliko časa in zelo detajlno pregledal tudi dokumente Gospodarske zbornice in Obrtne zbornice, pa tudi vaš dokument, ki je bil januarja predložen. Moram reči, da ta vaš dokument, ki je bil januarja predložen, do katerega imam relativno pozitiven odnos v posameznih segmentih, ni nov dokument, je bolj ali manj ponovljen dokument iz lanskega meseca julija. Ker je to zdaj tretji paket, kot ga imenujete, prej je bil tisti prvi, drugi, in prvi naj bi bil novembrski paket, tako ste ga imenovali leta 2008, ki smo ga delali skupaj. Konec koncev je bila zavarovalna shema za varčevalce narejena po predlogih Evropske komisije, ker so vse druge države v naši okolici to sprejele pred nami. Mi smo novembra 2008 to sprejeli zaradi tega, da ne bi prišlo do, če hočete, arbitraže na področju varčevalcev. Zakon o jamstvenih shemah in pa Zakon o zagotavljanju finančnih sredstvih za dokapitalizacijo kreditiranja in pa garancije sta bila narejena skupaj z Ministrom za finance, ki je takrat prihajal na svojo funkcijo. Govoriti zdaj, koliko paketov ste že predložili inovativnih, v tem času in da mi stalno ponavljamo stare predloge, je, najmanj kar je, nekorektno, če to dvoje korektno primerjamo. Najmanj nekorektno.

Glede vaših ukrepov moram reči, da glede sistematike, ki jo nam očitata, in nedodelanosti ta dokument, čeprav ima čez 70 predlogov, tudi sistematično ni obdelan. Ampak to ni bistveni problem. Kaj ste vi želeli s tem dokumentom povedati, čeprav ima zelo ambiciozen naziv - povedali ste recimo, v javnih financah - kaj je predlog? V javnih financah je predlog

omejitev javne porabe zadolževanj države. To ni ukrep. To je opis nečesa, kar bi bilo treba z nekaterimi ukrepi še doseči. Recimo kot primer. Recimo drug primer, ki naj bi bil ukrep za izhod iz krize, je ukrep poostritev nadzora nad vozili, ki nimajo sklenjenega obveznega zavarovanja. Nam očitajte kopico nekih ukrepov, ki nimajo zveze z izhodom iz krize, ta dejansko s tem tudi nima ne kakšne bližnje zveze. Potem recimo subvencioniranje zavarovanj, to mislim, da je že star ukrep, najmanj 5 do 10 let je že v razpravi na vladah in so ga različne vlade že sprejemale glede zavarovanja, to je predvsem pri kmetih in subvencioniranja. Recimo kot primer, za 2010 je subvencioniranje zavarovalnih premij v kmetijstvu predvidenih 13,5 milijonov evrov. Torej ne gre za nek dodaten neukrep, ker nam stalno očitajte, da enostavno ne znamo povedati nekih novih originalnih ukrepov za izhod iz krize. Če želite, v nadaljevanju gremo lahko tudi malce bolj podrobno skozi to.

Ena od stvari je bila tudi, se mi zdi, zelo resna, kako ustvariti nova delovna mesta. Z rastjo fiskalnega primanjkljaja bodo kakršnekoli davčne olajšave denar v brezno. Ker teh novih delovnih mest preprosto ne bo iz osnovnega razloga, ker bodo morali biti fiskalni ukrepi restriktivne narave toliko močnejši. In tukaj je osnovna dilema, kaj je prvi ukrep in kaj je drugi ukrep v vrstnem redu ukrepanja, ko gre za ne situacijo, kjer so stvari uravnotežene, ampak, ko gre za situacijo, kjer je fiskalni primanjkljaj prisoten. Če bi se želeli vračati nazaj, jaz danes tega namena nimam, čeprav je gospod Janša to sicer kratko omenil, kdo je vse prispeval k temu dolgu in kako je ta dolg sedaj z obrestmi obremenjen, podatki, ki niso stvar Vlade, ampak so stvar statistike in pa inštitucij, ki spremljajo ta pojav, je približno tretjino ukrepov, ki so pripeljali k lanskoletnem primanjkljaju, ukrepov iz leta 2008. Tretjina so bili tako imenovani stabilizatorji. Med drugim tudi to, kar je kot avtomatizem uveljavljeno v socialnem sistemu, da se za brezposelne ob njihovem povečanju števila ob enakih pravicah znesek za ta namen povečuje. To je bila druga tretjina, ki je prispevala k temu, približno k nekaj manj kot 6% primanjkljaja lansko leto. In tretja tretjina so bili ukrepi, o katerih je tudi deloma sklepal Državni zbor, kadar je šlo za zakonske in podobne zadeve. Se pravi, najmanj tretjina tega povečanja zneska obresti, povečanje je 200 milijonov, približno, malo manj, iz 300 in nekaj na 500 in nekaj, so prispevali ukrepi, ki so bili sprejeti leta 2008, čeprav je to izjemno, bom rekel za mene, neprimeren način razprave o tem problemu. Enako kot je to, kako ugotavljati, kam je ta dodatna zadolžitev šla, ali v potrošnjo ali v investicije. Tega ne boste nikoli ugotovili, ker denar ni pobarvan in mu ne morete tako enostavno slediti, kot bi se zdelo na prvi pogled. Pa vendar je situacije fiskalna v Sloveniji in tisto, kar je bistveno s tega stališča, je primerjava znotraj evroskupine. Če govorimo o gospodarski rasti, je res, da bo ta gospodarska rast ali pa

padec, če želite, v tem letu 2009 večji kot v povprečju evroskupine, čeprav počakajmo na vse tiste dodatne popravke, ki jih običajno statistika naredi v septembru in potem še dvakrat do trikrat v naslednjih letih za leto, v tem primeru za leto 2009. Takrat bomo lahko dali končno sodbo, kakšen je bil dejanski padec družbenega proizvoda v letu 2009. Enako, če boste šli pogledati za leta nazaj, od leta 2001, 2002, 2003 in naprej, pogledajte prvo oceno, drugo oceno, tretjo oceno, četrto oceno Zavoda za statistiko in boste videli, da obstajajo precejšnji popravki v času. Ampak ne glede na to smo v tem pogledu dejansko glede na povprečje slabši. Smo pa boljši, če že govorimo na tak način, kot je bilo tudi izpostavljeno, smo pa boljši glede primanjkljaja, smo boljši glede brezposelnosti in smo boljši še po nekaterih drugih kazalcih. Kaj vse to skupaj pomeni? Nič veliko, če iz tega ne potegnemo osnovnega poduka, da če izberemo ukrepe na način, da začnemo z davčnimi olajšavami kot osnovnim ukrepom za spodbujanje gospodarstva, potem moramo biti zelo prepričani in empirična praksa nas v to ne prepričuje, da se bo zaradi tega izboljšal fiskalni položaj in zaradi tega bodo nastala nova delovna mesta takoj, ne pa čez tri, štiri, pet, šest let. Ker če bodo takrat nastala, se bo medtem časom tako poslabšala, da o tistih delovnih mestih ne bomo več mogli na takšen način razmišljati. In zato je, kot sem že enkrat rekel, razlika med nami, če je kakšna razlika v tem, da mi ne predpostavljamo začetka ukrepanja z davčnimi olajšavami, dodatnimi, in če pogledam vaše gradivo, je približno 16 razlogov na to temo. Mislim, da jih je šestnajst. Ampak, da najprej zahtevamo tisto, kar je umanjalo leta 2007 ob prvi davčni reformi, ki ni bila slaba. To pa je, da se takrat struktura javnofinančnih izdatkov nameravani oziroma izvedeni v strukturi davčni reformi ni prilagodila. Če bi se, bi tudi, takrat se ni moglo govoriti o krizi, ampak o poslabšanju položaja, seveda pričakali z manj težavami, kot smo jih imeli kasneje. Torej, mi ne gremo ponovno v ta koncept, ki je znan sicer v svetu kot peganomika, ker je bil prvič izveden, preizkušen v Združenih državah Amerike pred 20 oziroma 30 leti in ki je naslednjim predsednikom po dobi osmih let te regonomike prinesla ogromen primanjkljaj in velike težave s fiskalnim neravnotežjem. Torej ta predpostavka, da bo zgolj samo z davčnimi olajšavami, in če pogledamo neto učinek ukrepov, ki ste jo tudi vi predlagali, je ta v tem smislu negativen, se prvi, je več olajšav kot pa dejanskih prihrankov skozi ustrezne javnofinančne prilagoditve. Potem seveda je vprašanje, ali ta koncept prinese rezultat. In če ga ne prinese, smo še v slabši situacijo kot danes. Zato pravimo, da je treba najprej postoriti tisto osnovno nalogo na področju javnofinančnega prilagajanja in šele potem iti v dodatne prilagoditve. Konec koncev je vaša reforma, ki je, kot pravim še enkrat, bila, kar se mene osebno tiče, ustrezna, je takrat postavila en osnoven postolat, ki je celo v literaturi, če govorimo o akademskih papirjih in načinu pisanja, tudi

pozitivna, to pa je, da se zmanjšujejo selektivne olajšave za različne namene, in da se zato lahko zmanjša splošna davčna stopnja za posamezen davčni zajem. In to ste takrat naredili na začetku. Potem pa že v letu 2008 začeli ta koncept sami spreminjati in podirati s kopico davčnih selektivnih olajšav, ki ste jih pred enim letom ukinili. Recimo, tipičen primer je investicijska olajšava. Ste šli v znižanje davka na dobiček oziroma davek od pravnih oseb, na kar ste v 2008, ponovno začeli zviševati selektivno investicijsko olajšavo. Na to ni pametnega odgovora, zakaj je to potrebno. In tudi seveda ni jasno, ali take olajšave prinašajo dejansko gospodarski učinek, ki ga predvidevajo, ker o tem ni verificiranih dokazov. Dolgotrajna davčna olajšava na investicije 40% pred leti, to se pravi v drugi polovici 90. let in prvi polovici tega desetletja, je pretežno prinesla investicije v trgovske centre v Sloveniji. To je preverljivo zdaj naknadno, ko se to lahko tudi vidi. To seveda ni bil osnovni namen te olajšave, ki naj bi šla v tehnološko napredne proizvodnje in projekte. Trgovski centri so sicer koristna stvar, niso pa v tem smislu zelo pomembni za kvaliteten delovni prostor - s tem se pa, mislim, strinjamo -, vsaj glede na to, kaj delavci, zaposleni v teh centrih, pravijo o svojih plačah. Torej, to je, kar se tiče starih, novih, dobrih, slabih predlogov različnih predlagateljev.

Praviloma ste v svojih predlogih sledili - to je tudi res in mislim, da ni to nič slabega - predlogom Obrtne in deloma Gospodarske zbornice. Čeprav so predlogi Obrtne in Gospodarske zbornice, če jih boste primerjali med seboj, v marsičem tudi konfliktni, se pravi, niso združljivi po svojih intencah in ciljih, ki jih želijo uveljaviti.

Kar se tiče tega, kar je gospod Janša tudi omenil, kam po krizi. To ni uraden vladni dokument, to je dokument skupine, ki se je pod ta dokument podpisala; toliko in nič več od tega. Priprava Strategije Republike Slovenije za naslednje obdobje se je začela in ta bo vsebovala zelo različne dokumente različnih zainteresiranih skupin, pri čemer Vlada ne bo vsiljevala koncepta, ki ga morajo ti zastopati, bo pa zagotovo nastalo precej gradiv, papirjev, ki bodo med seboj različni v posameznostih ali tudi konceptualno. In šele na osnovi tega, kar se bo zbralo skozi ta način delovanja, se bo Vlada odločila, ko bo vse to imela na razpolago, s kakšnim končnim predlogom, če hočete, strukture tega osnovnega dokumenta, strategije, bo šla v vladno proceduro in potem v nadaljevanje priprave tega dokumenta. Torej je to v bistvu neke vrste trditve, ki nima realne oziroma dejanske podlage.

Glede obresti sem že nekaj rekel in ne bi ponavljal, glede ekonomskih kazalcev prav tako.

Zanimivo je, če boste želeli, si pogledajte gradiva, ki govorijo o fiskalnih reformah v evropskih državah v 80. in 90. letih prejšnjega desetletja. Praviloma so imele to skandinavske države, Irska in Nizozemska, ki so imele

relativno velike primanjkljaje, kako so se oni takrat lotili ukrepov po vrstnem redu in njihovi strukturi. Da vam ne bi vsiljeval lastnega mnenja, gradivo je pa na razpolago, mislim, da ga je izdala mednarodna organizacija OECD.

Glede tako imenovane slabe banke. V osnovi ni razlik. Razlika je ena sama in to zelo velika. Mislim osebna razlika. To je, da mi ne vidimo nobene potrebe, da se oblikuje posebna inštitucija, ki bo na sebe prenašala tako imenovane slabe terjatve. Vi nič ne govorite v vašem gradivu ob tem predlogu pod kakšnimi kriteriji in na kakšen način, kar sta dve bistveni determinanti tega, da se lahko opredelimo o tem predlogu. Mi smo napisali načeloma dve stvari. Prvič. Da po podatkih Banke Slovenije do trenutka, ko se je ta dokument pripravljal, ni bilo opozoril, da je nemudoma treba izpeljati ta postopek zaradi tega, ker bi to izrecno oviralo normalno delovanje bank. Regulator ima tukaj, bi rekel, vse razpoložljive informacije, na katere se seveda drugi lahko se naslonimo oziroma na osnovi teh tudi delujemo. Osnovni principi, ki jih sam zagovarjam in jim je tudi Vlada sprejela pa so, da je glede na to, da je treba slabe terjatve ovrednotiti. Če jih bomo poskušali ovrednotiti po tržnem principu, bomo uveljavili osnovni problem, to je tako imenovanega moralnega hazarda. To pa je, da nam bodo banke ponujale več terjatev kot dejansko slabih terjatev je v bančnih bilancah. Ker je preprost izračun, da je z odprodajo takih terjatev državi, seveda potencialni zaslužek lahko večji, kot bi sicer bil. Izkušnje sanacije Ljubljanske banke v začetku devetdesetih let so pokazale, da so slabe terjatve, ki so bile takrat prenesene na posebno agencijo iz preprostega razloga, ker je bilo sistemsko tveganje tako veliko, da ga ne bi mogli drugače rešiti, ta trenutek pa tega sistemskega tveganja ni v takem obsegu, da so te terjatve v povprečju na koncu bile unovčene približno od 10 do 12%. Danes ne vemo, ali bi bile te terjatve, ki bi jih zdaj prenašali po kriterijih, ki jih ne poznamo, v posebno bilanco posebne inštitucije, res brezvredne ali bi na koncu prinašale recimo 30, 40, 50 ali več % izterjave. Zato je pomembno, da država vztraja najmanj na treh kriterijih. Prvič. Da so banke dolžne take terjatve prenesti zunajbilančno in lahko mirno ostanejo v banki, ampak zunajbilančno. Da so dolžne najprej za tako terjatev, ki jo želijo prenesti v zunajbilančno evidenco, odpisati vse rezervacije, vse slabitve, ki so jih do sedaj naredile in če je še zmeraj premalo sredstev za pokritje take terjatve, odpisati kapital privatnih ali državnih lastnikov, ni bistveno koga. Šele po tem trenutku lahko država vstopi, dokapitalizira banko, če bi sicer prihajalo do sistemskega tveganja v državi oziroma gospodarstvu in na osnovi tega pridobi navadne, upravičene kot vsak drug delničar. Vsak drugačen postopek bo favoriziral zdajšnje lastnike in deprivilegiral kvaliteto bančne bilance. In to je morda vsa razlika med nami, ko govorimo o tem posebnem vprašanju. In če bo Banka Slovenije

ugotovila, da je ta trenutek nastopil, bo o tem prav gotovo razpravljaj Državni zbor, ne pa zgolj Vlada.

Glede pokojninske reforme moram reči, da se ne strinjam z gospodom Janšo v tem smislu, da strašimo z nekimi zahtevami znotraj pokojninske reforme danes, stvari pa so potrebne morda čez pet ali šest let. Že danes je zamujen rok, že nekaj let, za začetek druge faze pokojninske reforme - to dobro veste tudi vi. In že danes vemo, da je glede na populacijsko strukturo slovenskega prebivalstva nemogoče vzdržati s takšnimi kriteriji, parametričnimi kriteriji pokojninske reforme, kot jo imamo ta trenutek. In da bodo posledice tega prihajale pred letom 2020 na javne finance, zaradi tega med drugim predlagamo, da se z ustrezno politiko aktivnega upravljanja s premoženjem države ustvari prostor, ki bo omogočil, da bo parametrična reforma pokojninskega sistema toliko blažja, kolikor bo deloma potreba pokojninske reforme povečala javni dolg. Sicer se bomo pogovarjali še o bistveno bolj zahtevnih spremembah v prvem stebru pokojninskega sistema. Torej, nobenega časa ni ostalo na razpolago, žal, kriza ga je samo še močno približala, še bolj kot se je zdelo pred tem, čeprav je bilo že prej jasno, da zamujamo z začetkom te faze reforme. Torej, ne gre za strašenje javnosti in poskus zavajanja, ampak za krucialno vprašanje. Jaz vam danes ne bom navajal, kaj je recimo Evropska komisija ob pregledu poročila o izvajanju Lizbonske strategije v lanskem letu zapisala v svojem dokumentu, ki ga je poslala Sloveniji, ki je na razpolago tudi javnosti in vam. To so te osnovne razlike.

Zdaj pa, kaj je možno od te naše strategije oziroma strategije Vlade reči glede konkretnosti. Ta strategija vsebuje 25 zakonskih projektov, ki morajo biti sprejeti najkasneje do oktobra letošnjega leta. Lahko vam jih naštejem po vrsti: Zakon o delovnih razmerjih, ki naj bi bil ob koncu februarja v obravnavi na Vladi, Zakon o urejanju trga dela, ki naj bi bil na Vladi v mesecu maju in s tem hkrati tudi v parlamentu, Zakon o malem delu, da zdaj ne navajam, vam bomo lahko kasneje predstavili posamezne roke za pripravo teh zakonov. Vsi ti zakoni so pomembni zato, ker brez zakonskih sprememb določenih ukrepov ni mogoče izvesti. Če pogledamo vaših 70 in nekaj ukrepov, ki so zapisani v vašem dokumentu, večina teh ukrepov ni izvedljiva brez spremembe zakona. Torej je enak problem. Tudi v vašem dokumentu ni nobenega roka ali kakršnegakoli časovnega, terminskega plana, kako bi vi vaše ukrepe predlagali Vladi v sprejem. .../Oglašanje iz dvorane./... Ne, niste predlagali zakonov.. Tam, kjer ste pa to predlagali, je pa učinek tistega, kar ste predlagali brez... ne, ne gospod Vizjak, treba je biti toliko uravnotežen v predlaganju posameznih ukrepov, da se hkrati zagotovi tisto, kar tudi vi pravite na prvem mestu, fiskalna stabilnost. Z ukrepi, ki ste jih vi do sedaj predlagali, te fiskalne stabilnosti ne zagotavljate, žal. Empirično ugotovljeno ne. Po tej plati je tisto, kar bo dejansko pokazalo, ali izpolnjujemo

ta prvi kriterij in cilj, ki ga zdaj v vsej Evropi bodo morale izpolnjevati tudi druge države, tudi Nemčija in druge, ker je tudi osnovna dilema celo znotraj iste koalicije, ali z davčnimi olajšavami ali iti z ukrepi, ki bodo uravnotežili javno finančno pozicijo. Tisti, ki to spremljate, to tudi dobro poznate. Zaradi tega Nemčija tudi še ni sprejela nobenih dodatnih davčnih olajšav v svojem sistemu, ker se pač ukvarja in se še ni dokončno odločila, kako bi zagotovila v naslednjih dveh letih tisto fiskalno stabilnost, ki ne bo zahtevala ukrepanja po maastrihtskih kriterijih. Torej smo približno na isti ladji vsi.

Kot sem rekel, še enkrat, in s tem bi potem končal. Mi se strinjamo z določenimi davčnimi ukrepi, potem ko bodo sprejeti in začeli delovati tisti ukrepi na področju javno finančnih odhodkov, ki bodo ta prostor zagotavljali ob zagotovitvi fiskalne stabilnosti, ne pa na račun fiskalne stabilnosti.

Nemogoče je trditi, da se bodo ukrepi davčne narave izkazali v nemudnem povečanju davčnih virov in gospodarski rasti. Tega žal ni bilo, tudi ob davčni reformi, ki ste jo izpeljali leta 2007. Takrat je gospodarstvo rastlo, ne zaradi davčne reforme, ampak zaradi velikega vzgona gospodarske aktivnosti v Evropski skupnosti. In je bil ta presežek v Sloveniji, samo deloma rezultat ukrepov doma, pretežno pa posledica izjemno in neobičajno visoke konjunktore v Evropski uniji, ki je zdaj žal ni več. In tudi, če danes pogledate, kaj je z davčno osnovo, kjer naj bi te dodatne davčne olajšave stabilizirale in jo omogočale - v lanskem letu smo izgubili približno milijardo evrov davčnih virov zaradi gospodarske krize. Torej same davčne olajšave in spremembe v davčnem sistemu niso žal prinesle tistega, kar je bilo željeno. To se tudi ni zgodilo v zadnjih fiskalnih reformah, ki so jih izvajale države, ki sem jih prej omenil, vse skandinavske, Norveška, Švedska, Finska, Irska in pa Nizozemska. To so najbolj, bi rekel, znani primeri fiskalnih prilagoditev, ki so bile potrebne zaradi krize, ki so jih imele te države v drugi polovici 80-ih let in pa prvi polovici 90-ih let. Sam mislim, da seveda tisto, kar strategija mora povedati, ni naštevanje ukrepov, ampak v osnovi način, kako se bodo ukrepi kombinirali in časovno med seboj povezovali. V tem kontekstu je strategija jasna, da se začneja s fiskalno konsolidacijo. Ta bo vidna letos spomladi in poleti ob predložitvi proračunov za 2011 in 2012, tudi vsi tisti elementi, ki sodijo v konsolidacijo javnih financ, ker se med seboj sicer veliko ne razlikujemo, pa vendarle ste vi omenili samo element plač v javnem sektorju. Mi se bomo do tega, in tudi nekoliko širše na večih segmentih in upam, da bomo v tem primeru tudi uspešni in seveda to bo preverljivo, kot sem rekel, ob dokumentih, ob nastajanju teh dokumentov, ki jih bo sprejemala Vlada in konec koncev tudi ob potrjevanju teh dokumentov v Državnem zboru. Ne gre torej za neko obljubo, bi rekel, nekih gradov v zraku, ampak bo šlo za konkretne predloge ukrepov, ki bodo vidni v

državnem proračunu. Hkrati bo v državnem proračunu tudi vidno, da se znotraj strukture državnega proračuna, upajmo, da se bo kaj tega preneslo tudi v lokalne proračune, da se bo v tem proračunu videlo, kaj so osnovni prioritetni sklopi, ki bodo imeli zaradi tega v finančnih sredstvih drugačen tretma kot pa neprioritetni izdatki. Čeprav neprioritetni izdatki še ne pomeni, da niso nepotrebni, nimajo pa te prednostne vloge, kot jo imajo tisti, ki so tudi v strategiji zapisani, jih bo tudi država preko svojih ukrepov izvajala.

Glede kohezijske politike, o kateri je bilo včeraj veliko govora, pa je del tega, tudi te strategije oziroma ukrepov, ki so nujni, pa naslednje. Prebral vam bom samo en odstavek iz tega dokumenta, ki ga je poslala Evropska komisija ob branju našega poročila o Lizbonski strategiji lansko leto ob koncu leta. Tukaj piše, da - zdaj bi moral prebrati v angleščini, pa bom poskusil prosto prevesti: "Treba je urediti absorpcijski proces evropskega financiranja, ki bi prispeval k bolj vzdržnim javnim financam in zagotavljal več sredstev Sloveniji za implementacijo strategije rasti. Finančni inženiring bi moral izpopolniti učinkovitost in povečati ekonomijo obsega in hkrati povečati tudi nacionalne ukrepe za evropsko financiranje." Kaj to v praksi pomeni? To pomeni, da smo mi, ko smo šli pregledovati, znotraj Vlade predvsem pa Služba za lokalno samoupravo in razvoj, dejansko izvajanje posameznih operativnih programov, ugotovili, da se nekateri izvajajo boljše, drugi pač slabše v času in kvaliteti in po obsegu. In da so vse države ali večina držav Evropske unije, z začetkom krize šle v enak postopek preverjanja, da bi, kolikor je to mogoče, v kratkem času razpoložljive programe kohezijske politike prilagodile potrebam, ki jih zahteva krizni čas oziroma reševanje tega vprašanja. Eden od takih ukrepov, za katerega smo znotraj, brez da bi delali velike spremembe v operativnih programih, zagotovili dodatna sredstva, ki ga celo vi omenjate v vašem dokumentu, ko govorite v eni točki o evropskih sredstvih, to je tako imenovana de minimis shema. De minimis shema je shema, ki je omogočala s prerazporeditvijo sredstev znotraj kohezijske politike, da so lahko gospodarski subjekti, podjetja pridobili pod ugodnejšimi pogoji dodatna finančna sredstva za njihov obratni kapital. Več sredstev ni bilo mogoče zagotoviti znotraj tega ukrepa, čeprav je načeloma to mogoče, ker bi morali najti dogovor in tudi konec koncev še kaj drugega, da bi lahko znotraj ali med operativnimi programi dodatna sredstva tudi še zagotovili. Torej, kar se tiče te politike kohezije, gre za to, da znotraj teh programov najdemo tiste možnosti, ki bodo do konca tega obdobja zagotovila, da bo prišlo do kvalitetne realizacije celotnih razpoložljivih sredstev. In na tem dela tudi ta služba in pri tem nima nobenih posebnih ovir kogarkoli drugega, čeprav ste včeraj nekateri od vas navajali različna netočna dejstva oziroma dejstva niso bila, ampak so bile netočne informacije.

Če zaključim, kar se tiče te strategije, se bo prav gotovo zgodilo to, da bomo zagotavljali fiskalno stabilnost, da bomo znotraj tega zagotovili prioritete izdatke za tiste programe, ki so prioritetni po vseh razvojnih dokumentih, ki jih Slovenija ta trenutek ima, in tudi deloma usklajeni s tistimi, ki jih ima kohezijska politika, čeprav kohezijska politika v celoti ni usklajena z dokumenti razvojnega načrtovanja Republike Slovenije. Glede na to, da se bodo ti ukrepi sukcesivno sprejemali tudi v Državnem zboru, bo lahko Državni zbor, posamezne poslanke in poslanci v Državnem zboru, to izvajanje tudi konkretno spremljal. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAJČ: Hvala lepa. Besedo ima gospod Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ: Hvala za besedo. Spoštovani ministri, spoštovane gospe poslanke in poslanci!

Po besedah predlagatelja je cilj izhodne strategije dolgoročno vzdržna gospodarska rast, ki naj bi jo dosegli z ukrepi ekonomske politike, s strukturnimi ukrepi in institucionalnimi prilagoditvami. Vse lepo in prav. Vendar v celotnem besedilu izhodne strategije ne zasledim niti besede o skladnem regionalnem razvoju in decentralizaciji. Pa naj samo spomnim na včerajšnjo razpravo o črpanju evropskih sredstev.

V Slovenski ljudski stranki razumemo fiskalno decentralizacijo Slovenije kot nujen in ključen pogoj za uspešno izvedeno politično, administrativno in siceršno decentralizacijo, povezano s procesom regionalizacije Slovenije. Proces finančne decentralizacije bi moral vzpostaviti optimalno, vertikalno in horizontalno fiskalno strukturo, tako da bi davčni (dohodnina, davek od dohodkov pravnih oseb, trošarina, davek na dodano vrednost, premoženjski davek in tako dalje) in nedavčni (upravne takse, kazni in tako dalje) prihodki in tudi transferji ostale ravni oblasti Evropske unije in tako naprej ter ostali lastni prihodki omogočili občinam in pokrajinam zadostno in primerno porabo tako, da bodo izdatki znašali najmanj 20% bruto družbenega proizvoda. Ne govorim o kakršnemkoli povečanju državne porabe, ampak o prerazporeditvi z državne na lokalno raven. Vsi namreč vemo, da občine veliko racionalneje trošimo državni denar.

Po drugi strani ugotavljam tudi, da je delež javne porabe v bruto družbenem proizvodu še vedno previsok. Zaustaviti bo treba nadaljnje zadolževanje države, zmanjšati birokracijo ter povečati učinkovitost javne uprave. Ker so prihodki državnega proračuna omejeni, je treba večjo pozornost posvetiti odhodkovnemu delu proračuna, predvsem z zmanjševanjem javne porabe na vseh področjih. Tudi v javno upravo je treba uvesti elemente, ki so za uspešnost delovanja gospodarskih subjektov v privatnem sektorju že dolgo znani. Vzpostavitev analize stroškov in koristi je tudi v javni upravi več kot potrebna,

seveda na svojstven način. Predvsem pa je treba v praksi upoštevati ugotovite teh analiz. Tudi v javni upravi moramo spodbujati menedžerski pristop k vodenju. Zato se mi zdi zelo pomembno, da se danes pogovarjamo in razpravljamo o teh področjih, še bolj pomembno pa bi bilo, da bi znali drug drugemu prisluhniti in izluščiti tiste dobre predloge, ki bi nam pomagali iz situacije, v kateri smo se znašli, ne glede, ali pripadamo koaliciji ali pa opoziciji. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav vsem, ki smo v dvorani. Kot je povedal že moj kolega, bomo poslanci naše poslanske skupine predlagane ukrepe Vlade potrdili, saj smatramo, da predstavljajo kvalitetne smernice za oblikovanje nadalje zavezujočih aktov, katerih realizacija bo oziroma naj bi prispevala k odpravljanju posledic gospodarske krize. Razlog, da sem na tem mestu uporabil pogojnik pa je samo eden, in sicer o pozitivnih učinkih na odpravo teh posledic bomo lahko govorili le, če bodo predlogi aktov dobro in kvalitetno pripravljeni ter usmerjeni v blagostanje državljanek in državljanov ter s tem celotne Republike Slovenije. Zaenkrat nas Vlada s kakšnimi osnutki oziroma delovnih gradivih še ni seznanila. Izjema so predlogi zakonu, ki jih obravnavamo na tej seji. Če bodo ti predlogi k zakonu sledili cilju, h kateremu so namenjeni, po moji oceni ni nobene bojazni, da ne bi bili potrjeni tako s strani koalicije kot s strani opozicije, vendar bomo primernost in smotrnost vsake predlagane rešitve presojali posebej. V tem trenutku je tako še vedno neznan obseg spremembe pokojninskega sistema, ki predstavlja tudi enega izmed strukturnih ukrepov Vlade. Znale so nam sicer neke smernice, kaj več pa ne. Vemo, da je odvisnost med plačili in izplačili v tem sistemu nujna zaradi spremembe starostne strukture prebivalstva. Vendar moramo pri tem poskrbeti, da bodo zagotovljene primerne pokojnine. Ukrepi, kako doseči modernizacijo pokojninskega sistema, so različni. Katera varianta pa bo oblikovana in poslana v Državni zbor, se pa še sedaj ne ve. Poslanci naše poslanske skupine pa vemo, da je treba vlagati v solidarnost in preglednost pokojninskega sistema, ker se lahko zagotovi z izločitvijo pravic, ki imajo socialno naravo. S tem bi očistili pokojninsko blagajno in tako zagotovili večjo preglednost, predvsem pa vzdržnost pokojninskega sistema. Pomembne so tudi spremembe sistema dolgotrajne oskrbe in sistema zdravstvene dejavnosti, kakor tudi zdravstvenega zavarovanja, glede katerih velja enako, kot sem omenil že pri pokojninskem sistemu, in sicer ga bomo v Poslanski skupini DeSUS izjemno pozorno spremljali, kako bodo te spremembe implementirane v konkretne predloge zakonov. In še enkrat ponavljam, če bodo šli ti zakonski predlogi in sledili

ukrepom, s katerimi se danes seznanjamo, v smeri naših prizadevanj, jim bo naša poslanska skupina seveda njih tudi podprla.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Silven Majhenič.

SILVEN MAJHENIČ: Spoštovani prisotni!

Jaz bom kratek. Kajti v dolgih govorih je bolj malo produktivnega in konkretnih razlag. Gre bolj za populizem. Bistvo je povedal že kolega Barovič v predstavitvi poslanske skupine.

Ne vem, ne vidim razloga, da ne bi verjeli v predlagano izhodno strategijo Vlade. Menim, da je nesmiselno že vnaprej kritizirati program, ki je sigurno dobronameran. Počakajmo, da se predlogi začnejo izvajati, kajti le takrat bomo ugotovili, ali je bila zadeva zastavljena dobro in kje so slabosti. V bistvu je to dolgoročni program in ga je v tem hipu treba zagnati. Za polemike bo še čas, ukrepati je potrebno takoj in zdaj. Kar je v predlogih dobrega, se bo sigurno prijelo in obdržalo. Za odpravo slabosti pa računam, da bo dovolj prostora tudi za predloge iz opozicije, ki so vedno dobronamerni, ki se jih le redko upošteva - če je že želja Vlade, da se izkopljemo iz krize, kot je poudaril predsednik Vlade mora biti to naš skupni projekt, projekt vseh predstavnikov ljudstva v tej državi in le to je rešitev za državo. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Samo Bevk.

SAMO BEVK: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani zbor!

Pred nami je slovenska izhodna strategija za obdobje 2010-2013, ki je po besedah njenih snovalcev, to je ministrskega zbora, zasnovana kot kombinacija ukrepov ekonomske politike strukturnih sprememb in institucionalnih prilagoditev. Vlada Republike Slovenije želi s to strategijo spodbuditi gospodarsko aktivnost, zagotoviti postopno odpravo makroekonomskih neravnovesij ter ob upoštevanju socialnih in okoljskih vidikov razvoja omogočiti povečevanje gospodarske rasti.

Danes je bilo s strani predsednika največje opozicijske stranke rečeno, da gre zgolj za še enega od serij deklarativnih dokumentov, ki jih je predlagala Vlada. Toda, rad bi spomnil, da je samo Vlada od novembra 2008 do novembra 2009 sprejela 1258 predpisov, in sicer 159 iz pristojnosti Državnega zbora, 389 iz pristojnosti Vlade ter 710 iz pristojnosti ministrstev. Težko bi se strinjal, da je šlo zgolj za deklarativne dokumente. Poleg tega naj povem, da sta Vlada in Državni zbor ob poglobljanju največje svetovne finančne in gospodarske krize po drugi svetovni vojni lansko

leto sprejela kar dva rebalansa proračuna za leto 2009, poleg tega pa še 60 protikriznih in varčevalnih ukrepov pod okriljem tako imenovane skupine kriznih ministrov, ki so bili namenjeni finančnemu sektorju, gospodarstvu in prebivalstvu. Sprejeti so bili ukrepi, ki so še posebej pomagali pri ohranitvi številnih delovnih mest in zagotovili pomoč socialno najšibkejšim. Poleg tega sta Vlada in Državni zbor sprejela tudi proračuna za leti 2010 in 2011. Se pravi, vrsto ukrepov, ki še daleč od tega, da bi bili deklarativni. Dejstvo je, da vsaj po nekaterih optimističnih kazalcih in napovedih, gospodarska in finančna kriza kaže prve znake okrevanja. Zato države Evropske unije, kot je bilo danes že rečeno, pospešeno načrtujejo ukrepe za izhod iz krize. Pohvalno je, da je ena prvih držav Evropske unije, ki je pripravila tako imenovano strategijo, prav Slovenija. Že takoj po sprejetju strategije na Vladi je bilo še posebej izpostavljeno, da je ena njenih ključnih nalog zagotoviti skladnost kratkoročnih protikriznih ukrepov s cilji dolgoročnih strukturnih sprememb. S tem bo Vlada preko spodbujanja ustvarjalnosti in inovativnosti zagotovila prehod v konkurenčno, socialno in okoljsko odgovorno, na znanju temelječe gospodarstvo ter posledično omogočila kakovost življenja.

Na področju ekonomske politike je prav gotovo prva naloga konsolidacija javnih financ in s fiskalnim pravilom omejiti odhodke državnega proračuna do leta 2013 na ravni iz leta 2009. Po oceni finančnega ministrstva bo proračunski primanjkljaj v letošnjem letu znašal 5% BDP-ja, primanjkljaj širšega sektorja države pa 5,4%. Evropska komisija seveda od vseh držav evropske monetarne unije zahteva spoštovanje pakta stabilnosti in rasti, tako mora tudi Slovenija do leta 2013 znižati presežni primanjkljaj na raven pod 3% BDP do leta 2013. Ti prihranki pa ne bodo majhni, saj bo treba na letni ravni prihraniti 400 milijonov evrov. Kako zahtevno bo uresničevanje slovenske izhodne strategije, pove že podatek, da bodo strukturne prilagoditve v naslednjih letih potekale na štirih področjih, to pa so nujne institucionalne prilagoditve na področju upravljanja javnih institucij, spodbujanje podjetništva, konkurenčnosti in preglednosti trga dela, prilagoditve v prometni in energetski infrastrukturi za učinkovito okoljsko in podnebno politiko ter prilagoditve sistema socialne varnosti pokojninskega sistema in zdravstvenega varstva. Vse napovedi pa žal kažejo, da se bo kljub gospodarski rasti stopnja brezposelnosti še naprej povečevala, zato bi bil prehiter umik državnih ukrepov na tem področju, korak v napačno smer. Zato je treba protikrizne ukrepe ohranjati dokler ne bo jasnih znakov trajnega okrevanja. Prav ukrep delnega subvencioniranja krajšega delovnega časa ter subvencioniranje plač delavcev poslanih na čakanje je ohranil na tisoče delovnih mest po podjetjih. Prav zaradi tega je ena ključnih nalog izhoda iz krize tudi ali

predvsem ustvarjanje novih delovnih mest. V izhodni strategiji je vrsto ukrepov, ki lahko k temu pripomorejo.

Ne bom se spuščal na številna druga področja. Dotaknil se bom samo enega segmenta, to je področje prilagoditev v prometni in energetske infrastrukturi z učinkovito okoljsko in podnebno politiko. Pohvalno je, da je tu tudi ukrep bolj učinkovitega in hitrejšega umeščanja prometne in energetske infrastrukture v prostor ter bolj učinkovito črpanje evropskih sredstev ter razvoj železniškega sistema. Žal pa je slovenska izhodna strategija za obdobje od 2010 do 2013 popolnoma prezrla investicije v tako imenovane razvojne osi. Nikjer ni ne duha, ne sluha o investicijah v tretjo, tretjo A in četrto razvojno os. Dejstvo je, da te razvojne osi nujno potrebujemo. Po mojem mnenju bi morale biti sestavni del izhodne strategije iz krize. Zakaj? Dejstvo je, da je velik del Slovenije za izgradnjo avtocestnega križa postal hitreje dostopen. Prišlo je do koncentracije gospodarskih subjektov, koncentracij znanja in poselitve. Drugi deli Slovenije, naj jih nekaj naštejemo, severna Primorska, Koroška, Kočevska, Kozjansko in Obsootelje ter Bela krajina pa zaradi slabše prometne povezanosti vztrajno izgubljajo razvojne potenciale, tako da je v teh okoljih že prišlo do razvojnih težav. Iz teh pokrajin je znaten odliv kadrov, rast večjih prodornih podjetij oziroma njihovo dolgoročno delovanje v teh pokrajinah pa je bolj izjema kot pravilo. Težava pa nastopajo tudi pri poselitvi, saj se ljudje vse bolj preseljuje v večja mesta. Razvojne osi, razvojna vprašanja regij in krajev ob teh trasah razvojnih osi. Poglejte, Vlada je bila pravkar na obisku na Kočevskem in v Beli krajini. Kaj je bilo prvo in glavno sporočilo tega obiska? To, da je prometno odmaknjeno od avtocestnega križa, od središča države, da ima katastrofalno državno cestno infrastrukturo, kar je eden glavnih elementov za nazadovanje v razvoju, za veliko število brezposelnih in tako dalje. In kaj je sledilo? To, da 3., 3.a in 4. razvojne osi v izhodni strategiji ni zaslediti. Da so vse pokrajine in obrobna območja, ki sem jih malo prej naštel, da ne rečem pregrobo, skoraj odpisana. Sodobna prometna infrastruktura je namreč predpogoj za razvoj teh območij. Celotni državni vrh je bil 14. septembra lani na državni proslavi v Kobaridu, na severnem Primorskem. Vsi, ki so se pripeljali po trasi 4. razvojne osi, so negodovali nad nemogočo cestno infrastrukturo vključno s predsednikom republike. Nekaterim pokrajinam niti predvidena posodobitev Slovenskih železnic ne bo prav nič pomagala, saj tam ali ni železnice ali pa gradnja ni predvidena. To še posebej velja za območje 4. razvojne osi. Tako je na Idrijsko-cerkljanskem prva železniška postaja v Logatcu, druga pa na Mostu na Soči, vmes pa je 70 kilometrov železniške proge. Za uspešna podjetja v Idrijsko-cerkljanskem industrijskem bazenu, za Kolektor, za Hidrijo, za Eto, za podjetja v Tolminu, za razvoj turizma v Posočju, je posodobitev cestne infrastrukture prva prioriteta. Tudi zaradi tega morajo biti razvojne osi

sestavni del tako imenovane izhodne strategije iz današnje krize. Nikakor se ne strinjam s prerazporeditvijo evropskih sredstev, ki so bile s posebno odločbo evropskega sveta v višini 189 milijonov evrov odobreni za projekte na razvojnih oseh in s tem, da teh projektov v izhodni strategiji ni. To mora Vlada popraviti in to je moj glavni očitek k izhodni strategiji.

Sicer pa, kot rečeno, izhodno strategijo Slovenije za obdobje 2010 - 2013 podpiram. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Zvonko Černač, imate besedo.

ZVONKO ČERNAČ: Spoštovani! Prej, ko sem poslušal gospoda Gasparija, sem na trenutke dobil občutek, da smo zamenjali vloge in da smo v opoziciji kritizirani, ker nismo predlagali dobrih rešitev. Kakorkoli že, z zelo velikimi napori in s stopnjevanjem pričakovanja se je končno rodilo to vladno dete, ki je dobilo zveneče ime "Izhodna strategija". Gre za še enega v vrsti neoperativnih dokumentov, kjer uresničevanja ciljev ne bo mogoče meriti. Očitno pa predstavlja ta dokument nekako skrajni domet sedanje Vlade pri odgovoru tako na kratkoročne kot dolgoročne izzive, pred katerimi je Slovenija. Poleg tega, da gre za dokument, ki je povečini deklaratorne narave, je tisto, kar najbolj skrbi, razkorak med besedami in dejanji. Pri tej vladi namreč nikoli ni bil problem velikih besed, odlične retorike, manjkala pa so dejanja. Kar nekaj primerov je bilo v zadnjem letu dni in dovolite, da vas spomnim samo na nekatere, ki se tudi nanašajo na ta dokument, ki ga imamo danes v obravnavi. Ni dolgo tega, ko je premier pred gospodarstveniki izjavil, da je zaposlenih v javnem sektorju 50% preveč. Polovica preveč zaposlenih in v Izhodni strategiji je zelo optimistična napoved, da se bo ta zaposlenost zmanjševala za eno odstotno točko na letni ravni. Se pravi, da bi ta vlada potrebovala 49 let, da bi uresničila napovedi svojega premierja.

Druga zadeva, o kateri je veliko govora, je tudi zadolževanje, ki je gotovo eden izmed ključnih problemov, ki bodo Slovenijo pestili ne samo v tem obdobju, ampak tudi v obdobju naslednjih vlad, in kjer tega problema ni mogoče rešiti brez tega, da se več ustvari. Zanimivo je bilo danes poslušati gospoda Gasparija, strokovnjaka, ki je načeloval Banki Slovenije, centralni banki, v obdobju, ko se je enormno povečalo zadolževanje prebivalstva in gospodarstva. V tem istem obdobju je Vladi načeloval gospod Janša in v tistem obdobju se je bistveno zmanjšalo zadolževanje države, javnega dela države, z 28 na približno 23% bruto domačega proizvoda. Zanimivo je bilo poslušati strokovnjaka danes tudi zaradi tega, ker je govoril, da je velik del tega problema glede zadolževanja na občinah. Zanimivo. 450 milijonov znaša celoten dolg vseh slovenskih občin, ob tem da se je kumulativa

zadolževanja države samo v letu dni skupaj s poroštvi povečala za preko 6 milijard evrov in od tistih 450 milijonov dolga občin je polovica dolga Mestne občine Ljubljana. Ampak to je po mnenju gospoda Gasparija problem. Zanimivo je bilo te besede poslušati tudi zaradi tega, ker v obdobju, ko je gospod Gaspari načeloval Banki Slovenije, je Slovenija izgubila nekaj 10 milijonov evrov na obveznicah propadle banke Lehmann Brothers. In zanimivo je poslušati te besede zaradi tega, ker je občutek, da so tudi na tem področju močne predvsem besede, umanjala pa bodo dejanja. Posledice bomo pa občutili in jih čutimo vsak dan bolj vsi Slovenke in Slovenci.

Deklaratorno spodbujanje manj razvitih območij se razblini v trenutku, ko pogledamo konkretne ukrepe. Na deklaratorni ravni smo poslušali v Državnem zboru velike besede, ko smo sprejemali zakon o razvojni pomoči Pomurju. Kaj je od tega zakona uresničenega do danes, vas vprašam. Razen neke nove službe ali nekaj novih služb za nekaj uradnikov? Nič. Eden izmed projektov, ki bi moral biti osnovna hrbtenica tega zakona in ki naj bi kreiral v tistem okolju nova delovna mesta, razvojno središče oziroma gospodarsko središče OKO Pomurje, se predlaga za črtanje med resolucijskimi projekti. Od devetih predvidenih gospodarskih središč, katerih namen je bil ravno krepitev regionalnih potencialov po posameznih območjih na ta način, da se v okoljih po celi državi ohrani znanje in omogoča kreiranje novih delovnih mest, od devetih se predlaga črtanje najmanj petih. Najmanj petih. Da ne govorimo o tem problemu, o katerem je govoril že moj predhodnik, o črtanju projekta modernizacija državnega cestnega omrežja po prioritetenih razvojnih oseh, ki govorijo o 3., 3A. in 4. razvojni osi, kjer gre za pomemben projekt, infrastrukturno povezavo Slovenije, in s tem omogočanje prebivalcem enakomernih možnosti za njihov razvoj in za dostopnost do delovnih mest in ostalega. Ta projekt se predvideva za črtanje iz resolucije, kjer je navedenih 35 projektov in 13 oziroma tretjina je po predlogu te izhodne strategije predvidenih za črtanje.

To mislim, da niso dobri obeti in govorijo o tem, da usmeritve te Vlade glede ukrepov, ki bi jih bilo treba nemudoma sprejeti za izhod iz krize, niso najbolj jasne. Glede evropskih sredstev dovolj pove podatek, da je ta vlada načrtovala presežek, neto finančni učinek v letu 2009, v višini 360 in nekaj milijonov evrov, realiziran je bil v višini 150 in nekaj milijonov evrov. Se pravi polovica manj, kot je bilo načrtovano v obdobju, ko so bile vse poti utečene in ko bi bilo treba samo izkoristiti obstoječe mehanizme, poenostavljeno povedano, objaviti nek razpis, ki ga v letu 2009 ni bilo. Gotovo Slovenija, ne samo zaradi razmer v katerih se je znašla, ampak zaradi njenega nadaljnjega hitrejšega razvoja potrebuje spremembe, ki jim radi rečemo strateške spremembe. Za take spremembe je pa seveda v prvi vrsti potrebna vizija in v drugi vrsti zaupanje. Žal menim, da

ne enega, ne drugega v tem trenutku ni mogoče zagotoviti, ker je potrebno predvsem zaupanje v Vlado, ki naj bi te spremembe inicirala in jih uresničila in za to zaupanje javnosti vemo, da je v najnižji točki doslej merjeno, odkar je Slovenija postala samostojna država.

Kako naj javnost Vladi zaupa, da bo sposobna uresničiti nekatere strateške spremembe in sprejeti ukrepe, ki naj bi pomenili nek razvojni preboj, če v letu dni ni bila sposobna rešiti enega zelo enostavnega problema, ki se imenuje falcon. Tukaj se vsa umetnost konča. In vse besede, ki so zapisane v številnih dokumentih po sistemu copy-paste izgubijo vso težo. Gospodarstvo, ki je edino zmožno popeljati tako našo družbo kot našo državo iz krize, potrebuje takojšnje ukrepe za izboljšanje likvidnosti, za razbremenitev cene dela, ukrepe za investicijski impulz, če želi obstati na domačih in tujih trgih. Samo obstoj in razvoj našega gospodarstva lahko zagotovi nova delovna mesta, manjšo nezaposlenost in večje davčne prihodke. Izhodna strategija, ki nima spodbujevalnih davčnih ukrepov za večje investiranje in večjo zaposlenost, bo postala samo napisana deklaracija na papirju. Ta strategija žal tudi ne temelji na konceptu, da je ustvarjanje delovnih mest z večjo konkurenčnostjo, večjo dodano vrednostjo, večjo gospodarsko rastjo in večjo blaginjo ljudi osnovna predpostavka strategije, to je strategije, s katero bi lahko Slovenija izšla iz kriznih razmer. In to je tudi temeljna konceptualna razlika med tistim, kar smo pred časom predlagali v Slovenski demokratični stranki in kar imamo na mizi danes. Ob oslabljeni vladi, ministrih, ki se ukvarjajo sami s seboj in z lastnimi aferami, obstaja velika verjetnost, da se Slovenija, žal, vedno bolj približuje grškemu scenariju. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa ministrica in državna sekretarja, spoštovane kolegice in kolegi!

Jaz sem že prej v mnenju poslanske skupine nakazal, v katerih smereh podpiramo ta dokument, ki je danes v obravnavi, v katerih delih dvomimo v pravilnost ukrepov in katere stvari pogrešamo in tudi predlagamo ustrezne usmeritve pri posameznih poglavjih. Zato bom samo na nekatere dele še sam poskušal opozoriti v sklopu celotnega dokumenta. Tako bi rekel, da je pri poglavju - povečanju zaposlenosti, se mi zdi, da so v tej situaciji zgolj pobožne želje, da gre bolj za pobožne želje kot pa za dejanski namen ustvariti nova delovna mesta in povečati zaposljivost ob seveda zmanjšanju zaposlenosti v javnem sektorju. Za ta presežek je nujno treba ustvariti pogoje v gospodarstvu in podobnih dejavnostih.

Nadalje se mi zdi, da preveč pričakujemo od prihodkov v naslednjih letih. Pričakujemo v tem dokumentu, da bodo ti

prihodki v državni proračun naraščali, pa zagotovo ne bodo. Kot sem že poudaril prej v poročilu, v mnenju poslanske skupine SLS, pričakujemo večje znižanje odhodkov predvsem v tem javnem sektorju. Dal bi še nekaj predlogov v razmišljanje, ki se mi zdijo zagotovo za v prihodnje potrebni. Kot prvo, področje izobraževanja je zagotovo potrebno za premagovanje te strukturne brezposelnosti, potrebne so korenite spremembe v strukturi izobraževanja, srednješolski in višješolski. Še vedno izobražujemo preveč družboslovnih profilov, brez realnih omejitev vpisa, medtem ko imamo pa v sistemu višje in visokošolskem sistemu pa mnogokje omejitve vpisa tam, kjer so realne potrebe pa bistveno večje.

Drugo, kar se mi zdi pomembno, kar sem tudi že s poslanskimi vprašanji poskušal, ne toliko vplivati, opozarjati na probleme, in sicer je to problem, ki je trenutno izredno pereč v Sloveniji. Gre za del gospodarstva, ki se mu reče gradbeništvo. Zagotovo je gradbeništvo eden od ključnih kazalcev stanja v gospodarstvu. V konjunkturi gradbeništvo prosperira in obratno. V času krize beleži ta sektor nadpovprečno izgubo, padec prodaje, odpuščanje, stečaje. Gradbeništvo je zagotovo indikator gospodarskega stanja tako v primeru konjunktуре, kot v primeru recesije, in kaže smer tudi za druge dejavnosti. Zagotovo bi bil eden od ukrepov, ena od spodbud, da vse te velike zaloge, ki jih ima gradbeništvo v tem trenutku na področju predvsem stanovanjske gradnje, bi bilo treba dati primerne spodbude za to, da ima država in občine pokupijo stanovanja na nek način, da so zainteresirane za nakup teh stanovanj in da bolj poživimo ta najemniški sistem stanovanj, ki je praktično že od 1990. oziroma 1992. leta izničen. s tem bi zagotovo rešili marsikateri stanovanjski problem predvsem mladih družin, na drugi strani pa dali veliko spodbudo za ta izjemno pomemben del našega gospodarstva.

In ozrl bi se še na tretjo stvar. To so investicije v razvojne osi. Tudi danes so že kolegi iz ene in druge strani že večkrat nakazali ta problem. Zagotovo jih v tem dokumentu, ne samo praktično, ni, jaz mislim, da je celotna zadeva usmerjena v to, da jih zagotovo tudi v naslednjih letih ne bo. In to se kaže že predvsem v zadnjem obdobju enega leta, ko so praktično vse aktivnosti na področju umeščanja, na področju priprave ustreznih dokumentov tako rekoč zastale. Moram biti objektiven, že prejšnji mandat so bile prepočasne, zdaj pa so, imam občutek, popolnoma zastale. Osebnost od novega ministra za okolje in prostor, ki ga bomo danes zagotovo potrdili oziroma imenovali na tej današnji seji pričakujem mnogo več aktivnosti in osebnega angažiranja na tem področju. Jaz mislim, da marsikateri del Slovenije to pričakuje od nas, da ti deli Slovenije, ki so dobesedno zaostali v razvoju, da dobijo nov razvojni impulz.

Naj za konec ponovim to, kar sem rekel v zaključku pri mnenju poslanske skupine. Pričakujem konkretne izvedbene

dokumente, to je samo neka pot, pričakujem konkretne izvedbene dokumente s predvideno časovnico in ustrezno spremljanje njihovih učinkov. To se mi zdi še posebno pomembno.

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Dušan Kumer.

DUŠAN KUMER: Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovani kolegice in kolegi!

Že včeraj sem se spraševal in tudi danes, zakaj toliko neučakanosti in nervoze, ki se kaže skozi to kritiko in ta negativni naboj do sedanje vlade. Včeraj sem slišal celo o predčasnih volitvah. Vedno imate priložnost, 46 poslancev vas lahko vrne mandat in imamo predčasne volitve, če si že to želite.

Ampak danes bi za izhodišče vzel kritiko tega dokumenta izhodne strategije, kjer ga je že lider največje opozicijske stranke v svojem uvodnem nastopu opredelil kot deklarativni dokument, potem v nadaljevanju tudi njegovi poslanski kolegi, da gre za neoperativen dokument, da gre za nedinamičen pristop, da Vlada ni dinamična in priporoča več dinamičnosti tej vladi in tem ministrom, da predstavlja večji del problemov pri reševanju te krize in tega izhoda iz te krize Vlada in da Vlada ni del teh rešitev in tako dalje.

Gre za neko psihoanalizo, ki smo je že vajeni od največje opozicijske stranke, zato bom še jaz poskušal z eno kvantitativno analizo njenega hvaljenja v tem letu, kaj vse je predlagala in kako dobre zakone, predloge, ki so operativni, izvedljivi je pripravila tej vladi, do katere ima tak negativen odnos. Skoncentriral se bom na 45 zakonov, ki jih je predlagala v tem preteklem letu ta sedanja tako učinkovita opozicija. Od teh 45 zakonov je bilo 12 zakonov, kjer je šla za novelacijo samo v enem členu. Samo en zakon je imel 18 členov, ki so se spreminjali, ali od 45 je bilo 5 zakonov, ki so imeli več kot 10 členov. Ampak tukaj se zgodba še ne konča. Ko gre za teh 45 zakonov, so od teh 45 pri 35 bile predlagane splošne razprave, se pravi prva obravnava teh zakonov. In povedal sem, da skoraj polovica teh predlaganih zakonov je imela enega, dva ali pa največ tri člene spremembe. To je vaša angažiranost, to so vaši konkretni, implementirani, bogati, spreminjevalni predlogi zakonov, to je vaša operativnost. In mislim, da se morate pri tem sami malo zamisliti in sami videti to svojo dinamičnost konstruktivne opozicije do sedanje vlade.

Zdaj pa naj grem na predlog izhodne strategije. Sam podpiram opredelitev Vlade, da kljub velikemu znižanju javnofinančnih prihodkov v srednjeročnem obdobju ne bo gradila konsolidacije na povišanju davkov. Tu gre za bistveno razliko od predlogov, s katerimi se opozicija hvali, da jih je v prvem, drugem in tretjem paketu predlagala tej Vladi ali tej

koaliciji. Ostane le to, da se strategija fiskalne konsolidacije izvaja na strani odhodkov. Ta opredelitev je v teh razmerah edina smiselna, saj bi dodatno obdavčevanje še bolj prizadelo že tako skrhano gospodarstvo. Upam, res srčno upam, da bo pa Vlada pri tej svoji strategiji vztrajala do konca in da ne bo od te strategije, ki je zapisana v tem dokumentu, odstopala. Skrajni čas je, da Vlada - in to je del moje pozitivne, konstruktivne kritike - prevzame odgovornost in naredi tisto, kar meni, da je prav, in da pri tem do konca tudi vztraja.

Sam bi imel dva predloga na dveh področjih, z implementacijo katerih, menim, da bi se lahko strategija nadgradila in pomagala pri tako imenovanem, kot večkrat slišim iz opozicijskih vrst, odpiranju novih delovnih mest. Prvo je, kot je zapisano v izhodni strategiji, da je poleg kmetijstva gozdarstvo eno ključnih področij v strategiji oživitve gospodarske aktivnosti, ki je v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. V predlagani izhodni strategiji je opredeljen tudi cilj spodbujanja konkurenčnosti gozdarske proizvodnje, predvsem s poudarkom na višji kakovosti proizvodov, višji dodani vrednosti, višji produktivnosti, inovativnosti, s ciljem povečanja tržnega deleža doma in v tujini. Prav tako je med temi cilji kmetijsko ministrstvo zapisalo, da je cilj spodbujanja obnove in nege gozdov. Temu preprosto ni kaj dodati. Sam pa menim, da je eden pomembnih zaviralnih momentov ali dejavnikov, da se ta cilj že do sedaj ni učinkovito uresničeval, v dejstvu, da se nočemo ničesar naučiti ali pa povzeti po nekaterih rešitvah, ki veljajo v sosednjih državah. Dal za primer Avstrijo in pa Italijo. Zato predlagam, da pri implementaciji teh ciljev in teh konkretnih korakov sprejmemo zakon ali pa normative, ki bo prepovedal izvoz hlodovine izven države Slovenije. Tako kot imajo to urejeno v Italiji in v Avstriji. To bo imelo za posledico ponovno oživljanje vrste delovnih mest, ki so nekoč že bila pri nas v Sloveniji in se bodo nekatere žage in ti proizvodni obrati ob minimalnih vlaganjih sredstev ponovno obnovili. Ta moj občutek, ko se pojavim v Bauhausu, me vedno navdaja, ko kupim neko stensko oblogo, da je ta stenska obloga narejena iz smreke, ki je bila posekana v kočevskih gozdovih ali pa na Pokljuki.

In drugo področje, ki je zapisano v strategiji, je zapisala Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Ministrstvo namreč v tej strategiji ugotavlja, da obstoječi sistem socialnih transferjev omogoča precejšnje zlorabe in anomalije ter ne omogoča ustrezne stimulacije ljudi za delovno reaktivacijo. To popolnoma drži. To ugotavljamo že nekaj časa, že nekaj let. To ugotovitev naj bi odpravljali z novelacijo zakona o uveljavljanju pravic iz javnih financ, in sicer tudi na način, da bo vzpostavljena tako imenovana enotna vstopna točka za uveljavljanje socialnih transferjev. Sam menim, da je skrajni čas, da vzpostavimo to točko, kjer bo možno v vsakem

trenutku preveriti in ugotoviti materialni položaj tako posameznika ali pa posamezne družine. Pri tem pa tudi menim, da to seveda ni dovolj in da center za socialno delo ni tista edina ali pa enotna vstopna točka v sistemu socialnih pravic, kajti zlorab pri koriščenju javnih proračunskih sredstev je več vrst in je na več področjih, ne samo pri uveljavljanju tako imenovanih socialnih transferjev. Gre za celo vrsto možnosti in pravic, ki jih posamezniki lahko uveljavljajo iz tako imenovanih javnih sredstev ali proračunskih sredstev. Zato seveda menim, da bi bilo dobro, da bi vzpostavili to točko tam, kjer bi bili evidentirani vsi prihodki, stanje premičnega in nepremičnega premoženja posameznika in posamezne družine. Vse tiste službe, ki odločajo na podlagi veljavne pozitivne zakonodaje in ne nazadnje tudi delijo sredstva in obveznosti iz tega, torej delijo ta javna sredstva, naj imajo možnost vpogleda v to skupno točko materialnega položaja posameznika in posamezne družine.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Kumer, dovolite mi samo nekaj. Na balkonu je delegacija Republike Albanije. Jaz bi jih v imenu vseh vas prav lepo pozdravil! .../Aplavz./... Hvala lepa.

DUŠAN KUMER: Ta skupna točka bi tudi omogočala, da bi lahko obveznosti, ki jih imajo nekateri posamezniki ali pa ne nazadnje tudi družine, pa bom dal primer do davčne uprave, bi le-za imela možnost tudi na podlagi tega od teh posameznikov stvari izterjati. Zato predlagam, da je ta skupna točka tista točka, ki zagotovi ves materialni položaj posameznika družine, država, ko posameznik ali posamezna družina uveljavlja svojo pravico, mora pri tem navajati njeno materialno stanje. To naj bo standard, ki bo veljal za vse državljanke in vse skupine v Sloveniji. In to naj zagotovi država.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Dejan Levanič.

DEJAN LEVANIČ: Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči. Izhodna strategija po mojem mnenju odgovarja konkretno na vprašanje, kaj hočemo in kam gremo v prihodnje. Velikokrat v tej dvorani pogrešam odgovor na to vprašanje ali pa se vsaj sprašujemo, ali poznamo konkretno vizijo, smer, pot. To je Vlada sedaj pripravila, položila na mizo pred poslanke in poslance, in to je odgovor na vprašanje, kakšno smer nameravamo ubrati v prihodnje. Je pa res, da bo na drugi strani za realizacijo tega potrebno ogromno truda, medsebojnega usklajevanja, potrpljenja. Pomembno pa je, ne glede na vse, da ne sprejmemo nekaterih ukrepov kar tako ad hock, brez nekih konkretnih izračunov, ampak da imamo jasno sliko, katere spremembe so nujne, ne samo, da krizo preživimo,

ampak da iz te krize pridemo čim močnejši. Z izhodno strategijo, ki je pred nami, imamo to možnost. Upam, da jo bomo izkoristili. Sam bom seveda izhodno strategijo podprl. Opozicija je pri predlogih, ki prihajajo s strani Vlade, normalno kritična in na koncu koncev je prav tako, navsezadnje več glav več ve. Pogrešam edino malo več iskrenosti pri predlaganju dodatnih ukrepov, ki tudi s strani opozicije ne prihajajo z določenim nekim časovnim obdobjem, niso dovolj konkretni, predvsem pa ne pokažejo s prstom na to, kje vzeti finančna sredstva za takšne ukrepe. Predvsem pa je v vseh nas potrebno vzbuditi neko zavest, da delujemo v okviru finančnih sredstvih, ki so nam na voljo v proračunu in da je Vlada v preteklosti sprejela ogromno konkretnih rešitev, ki bodo omogočale realizacijo konkretnih zakonov, ki bodo uveljavili izhodno strategijo.

Vsi ukrepi, ki jih je Vlada predlagala lansko leto, so bili osnovani na neki realni osnovi. Pokazali so rezultate in pomagali pri stabilizaciji javnih financ, kar je navsezadnje na neki točki tudi zelo pomembno. Že to je dokaz, da Vlada dela dobro. V to sem toliko bolj prepričan, ker z izhodno strategijo ve, kaj hoče narediti v prihodnje. Ima načrt, ki je ambiciozen, in vsi vemo, da gre za ukrepe, ki niso nujno všečni, ampak so potrebni, da lahko čim bolje prebrodimo te trenutke in na koncu nastavimo takšen sistem, da bo vse napake, ki so se v preteklosti nekako nabirale, pometale pod preprogo, da se ne bodo več ponavljale. In očitek opozicije na tej točki, da gre za premalo konkretne ukrepe, ki so zajeti v izhodni strategiji, žal, ni na mestu. Predvsem zaradi tega, ker gre za strategijo, gre za neko usmeritev, ki ji bodo sledili konkretni zakoni in bodo eden za drugim prihajali tudi v Državni zbor. To je jasno povedal tudi minister za razvoj Gaspari. 25 konkretnih zakonov, ki bodo implementirali izhodno strategijo do meseca oktobra. To je ambiciozen načrt, in Vlada mora imeti čim večjo podporo pri svojem delu. Pomembno pa je, da vztraja pri implementaciji teh zakonov, da bomo lahko uveljavili to izhodno strategijo.

Še nekaj drži. Vsi se verjetno strinjamo, da Vlada vodi državo v zelo težkih časih. Pustimo argumentacije enkrat za vselej ob strani, kdo je za kaj kriv in v kakšnem stanju, recimo, smo prevzeli državo takrat, ko smo prišli na oblast. Dejstvo je, da država ni bila v najboljši kondiciji, ampak za razčiščevanje sedaj ni več časa. Čas je, da stopimo korak naprej. Povezati moramo vse tiste kratkoročne ekonomske ukrepe, ki so že bili uveljavljeni in ki so že zajeti v nekaterih zakonskih aktih, z vsemi tistimi strukturnimi spremembami, ki bodo omogočili nek razvoj naprej.

In ker več glav več ve, bi rad na tej točki izkoristil to priložnost in podal Vladi tri konkretne pobude, ki so se oblikovale nekako skupaj s pogovori z volivci in tistimi, ki delajo na terenu in občutijo mogoče to finančno krizo malo bolj realno. Prvo je zagotovo delo na črno. Sami obrtniki

ugotavljajo, da je to velik problem. Govori se o 30% sredstev, ki ostajajo na trgu, in bi lahko država z regulacijo, s postopnim zmanjševanjem ali pa vsaj vzpostavljanjem neke kontrole nad delom na črno pripomogla k temu, da bi se več finančnih sredstev stekalo v državni proračun, kar bi navsezadnje omogočilo državi pridobiti sredstva, ki se jim sicer mora odrekati ali pa jih kakorkoli drugače pridobivati. Zelo pomembne pripombe s strani obrtnikov in vseh tistih, ki opažajo delo na črno, prihajajo predvsem v smislu, da vsi tisti, ki delajo po črki zakona in izdajajo račune, niso tako konkurenčni kot tisti, ki delajo na črno, ker jim seveda tega ni treba in lahko kakorkoli drugače funkcionirajo. In to v neki državi, ki tega ni uspela urediti vsa ta leta, ne sme biti pravilo. Če imamo zakone, potem je to treba čim bolje urediti, priti naproti obrtnikom in vsem tistim, ki čutijo te posledice veliko bolj.

Naslednja pobuda je ureditev stanovanjske problematike. V Sloveniji imamo kar nekaj potreb po praznih stanovanjih. Imamo veliko mladih družin, ki imajo nerešen stanovanjski problem, in na koncu koncem imamo kar nekaj možnosti, da to stvar rešimo. Pred časom smo poslanci Socialnih demokratov dali pobudo Vladi, da sprosti prazna stanovanja, ki so v okviru raznih ministrstev in niso v uporabi, ki so bila sicer predvidena za kadrovska stanovanja. Nekaj teh stanovanj je bilo prenesenih na Stanovanjski sklad, upam, da jih bo v prihodnje še več.

V Sloveniji imamo tudi situacijo, kjer se na neki točki gradbena podjetja soočajo z veliko krizo, nimajo dela, na drugi strani pa imajo veliko investicij, objektov, tudi praznih stanovanj, pa njihove cene še vedno presegajo cene, ki so v normalnih okvirih. Govorim o stanovanjih, ki še danes, ne glede na krizo, držijo ceno za kvadratni meter okrog 2 do 3 tisoč evrov, kar je zagotovo preveč, da bi si neka mlada družina, ki komaj začinja samostojno življenje, kakorkoli sploh zamišljala, da bi prišla do svojega lastnega stanovanja. Zato je mogoče državi ta trenutek na voljo razmislek, da ponudi gradbenim podjetjem, recimo, 900 evrov za kvadratni meter, odkupi prazna stanovanja, uredi stanovanjski problem, prenese prazna stanovanja na Stanovanjski sklad, vzpostavi najemniški nepremičninski trg, ki bo omogočal vsem tistim, ki bi želeli pridobiti prvo stanovanje, da to tudi storijo, ne po tržnih najemninah ampak po neprofitnih najemninah, ki bodo seveda lažje omogočale dostop mladim družinam do teh stanovanj. To je ena izmed variant, ne vidim drugačne možnosti reševanja gradbenih podjetij z nekimi reprogramiranimi krediti ali finančnimi injekcijami. To je konkretna zadeva, pomagajmo jim tako, da jim odkupimo stanovanja. Ampak ne po tržni ceni, dva, tri tisoč evrov na kvadratni meter, ampak po devetsto evrih, pri čemer verjamem, da bodo še vedno zaslužili, glede na to, koliko dela so vložili v ta projekt.

In tretja pobuda je aktivna politika zaposlovanja. Znotraj Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve je bilo veliko ukrepov sprejetih ki že funkcionirajo, ohranilo se je veliko delovnih mest. Izziv za to leto in verjetno prihodnje pa ostaja še vedno brezposelnost, vse je treba usmeriti v iskanje novih priložnosti, kako bomo to uredili. Z minimalno plačo standard delovnih mest že nekoliko zvišujemo, s spremembami zakona o dohodnini prihajamo naproti delodajalcem, treba pa je narediti pravičen sistem med tistimi, ki so zaposleni za določen čas, in tistimi, ki so zaposleni za nedoločen čas. Sistem ni pravičen, veliko ljudi oziroma vsi ljudje, ki so zaposleni za nedoločen čas, imajo pravico do odpravnine, lahko pridejo do dolgoročnega kredita. Na drugi strani pa ljudje, ki so zaposleni za določen čas, te možnosti nimajo, zato je treba v okviru zakonodaje, ki se pripravlja, predvsem pa fleksibilnega trga delovne sile, to sigurno upoštevati.

Ministrstvo je že opravilo velik del naloge na tem področju, pomemben je aktiven pristop. Jaz imam veliko zaupanja v Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ki je že v preteklosti, ko so se nekako gasili ukrepi oziroma so bili predlagani tisti ukrepi, ki so gasili situacijo v Sloveniji, da bo sedaj narejen tudi korak naprej, kar se tiče aktivne politike zaposlovanja.

In najbolj pomembno, če bomo uspeli znotraj petindvajsetih zakonov, ki bodo predlagani do meseca oktobra, predlagati vse to, kar piše v izhodni strategiji potem jaz mislim, da smo na dobri poti in samo vztrajati je treba, da do tega tudi pridemo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Rado Likar.

RADO LIKAR: Hvala za besedo gospod predsedujoči, lep pozdrav sem prisotnim.

Dokument, kot je slovenska izhodna strategija, je vsekakor potreben in seveda aktivnosti v zvezi s tem smo tudi nestrpno pričakovali od slovenske vlade. Prav zaradi pasivnosti vlade in zamud na tem področju, je Poslanska skupina SDS že pred časom vložila svoj predlog protikriznih ukrepov, katerih rdeča nit je bila zaustaviti rast brezposelnosti oziroma trend obrniti upadanje, nadalje zagotavljanje boljših pogojev za ustanavljanje in rast predvsem malih in srednjih podjetij ter konsolidacija javnih financ in zmanjšanje javne porabe.

Po našem mnenju je vendarle na prvo mesto treba postaviti novo delovno mesto. Mi verjamemo in trdimo, da so za izhod iz krize ključnega pomena podjetja, saj lahko samo ta ustvarjajo nova kvalitetna delovna mesta in njim velja pozornost predvsem v smislu davčne razbremenitve. Pravi podjetniki bodo znali sami usmeriti prosta sredstva v razvoj, in to na mnogo boljši

način in racionalneje kot pa državna birokracija z razporejanjem sredstev iz državnega proračuna. Predlog seveda ni dobil potrebne podpore, češ da bo to ustreznejše, celoviteje in sistemsko rešeno z izhodno strategijo.

Cilj izhodne strategije, kot pravi, je dolgoročna vzdržna gospodarska rast, ki jo bomo dosegli z ukrepi ekonomske politike, strukturnimi ukrepi in institucionalnimi prilagoditvami. Vodilo za oblikovanje takšnih ukrepov, za oblikovanje ukrepov ekonomske politike, pa je konsolidacija javnih financ. S tem se moramo vsi strinjati in v tem delu tudi podpreti. Ti cilji in ta vodila pa bi morala zasledovati vsaka resna vlada in če je to zapisano v strategiji, O.K., toliko boljše.

Veliko je v tem dokumentu napisanega in težko bi bilo to kar tako na počez nasprotovati temu. Že sam pojem "strategija" pomeni zgolj neko usmeritev, brez nekih konkretnih časovnih opredelitev, zlasti kar se tiče kratkoročnih ukrepov. In prav ta časovna opredelitev je ena izmed komponent, ki jo v tem dokumentu pogrešamo. V situaciji kakršni smo, je po mojem mnenju ta časovna opredelitev izvajanja ukrepov vsekakor potrebna. Vlada je že pripravila pakete protikriznih ukrepov, kot so denimo zakon o delnem subvencioniranju polnega delovnega časa in jamstvena shema. V Poslanski skupini SDS smo opozarjali, da bi bilo bolj smiselno ta sredstva nameniti za odpiranje novih delovnih mest oziroma jih nameniti za davčno razbremenitev podjetij, kajti le ti ustvarjajo dodano vrednost, ki jo potem država preko pobranih davkov lahko nameni za povečanje socialne varnosti državljanov.

Dopuščam možnost, da sem v zmoti, vendar upam, da to ni tako, vendar mi ne gre skupaj to, da se govori o varčevanju v javni upravi, po drugi strani pa smo priča razsipni porabi sredstev za recimo najemnine prostorov državnih organov, kot so enormne najemnine za prostore Kosove protikorupcijske komisije, za prostore novoustanovljenega nacionalnega preiskovalnega urada in prostorov Ministrstva za notranje zadeve. Po našem mnenju bi se morali odhodki državne uprave bolj radikalno zmanjševati, če hočemo biti v boju s krizo biti uspešni. Vsi smo si enotni, da moramo na tak ali drugačen način čim prej najti pot iz te krize, kajti v obratnem primeru se bomo znašli v situaciji, kakršna je recimo danes Grčija. Cilj imamo isti, nekoliko se razlikujejo poti. Sicer pa je odgovorna ta vlada, kako bo ravnala in kakšni bodo rezultati.

Na koncu bi samo vprašal, ali mogoče ima Vlada pripravljen tudi plan B, če se zadeve iz te strategije ne bi "prijele", kot je bilo tudi že v preteklosti bilo zaznati, Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Anton Kampuš.

ANTON KAMPUŠ: Spoštovani predsednik, spoštovani minister, spoštovane kolegice in kolegi! Res je, vse več je nezaposlenih, nemiri v Evropi, nekonkurenčno gospodarstvo. To je znak za alarm. To je čas za streznitev in strnitev vrst. Torej konec je šale in tudi konec je šale v Sloveniji.

Tudi na račun tega in še na veliko drugih dejstev imamo danes pred seboj izhodno strategijo Republike Slovenije 2010-2013. To je celovit dokument, ki nam predstavlja nabor strateških ciljev in njihov imperativ je, prvič, stabilizacija javnih financ. Veliko je bilo govora, zaradi tega ne bom našteval posameznih alinej; povečanje mednarodne konkurenčnosti slovenskega gospodarstva. Pri tej alineji bi povedal samo to, da je za vsako delovno mesto treba vložiti veliko truda. Vsako delovno mesto je pomembno, še posebej za tisto osebo, ki ga zaseda ali bi ga naj zasedala, ker za njo to pomeni preživetje. Socialno povezano in za .../Nerazumljivo./... družbo, tudi o tej alineji ne bom kaj veliko govoril, ker je bilo veliko povedanega. Ocenjujem, da je Vlado na račun priprave izhodne strategije treba pohvaliti. Kje smo zdaj, kam gremo? Pripraviti je treba zakonodajo. Slišali smo od evropskega ministra, da se zadeve pripravljajo in bodo prišle vsak mesec na mizo. Pripraviti je treba vse podzakonske akte, ki so za to izhodno strategijo potrebni. Najbolj pomembna pa je, kot zdaj že vsi poudarjamo, implementacija. Spodbudno je, da je v tej ali pa ob tej strategiji izrečene kar precej podpore. Zasledil sem podporo s strani gospodarstvenikov, seveda predvsem tistih, ki nimajo veliko zaposlenih z najnižjo plačo. Vsi ostali pa so razumeli, da je treba vložiti veliko navora za prestrukturiranje. Torej ta beseda je dnevno na mizi. Tudi presenečen sem nad tem, da je bilo izrečeno kar precej pozitivnega s strani opozicije. Danes sicer nekoliko manj. Ampak za izvedbo izhodne strategije moramo najti konsenz v Republiki Sloveniji. Javnost pričakuje, da bomo tudi v parlamentu poiskali skupno pot z upoštevanjem vsakega pozitivnega predloga vsakogar od nas. Ne samo pozicije ali pa opozicije.

Nisem pa še danes slišal tega, kar bom poskušal obelodaniti zdaj. Napake, nepravilne odločitve iz preteklosti se ves čas akumulirajo in jih bo prej ko slej treba plačati. Kaj tu mislim? Menedžerski prevzemi. Kdo so bili botri, kje se je pričelo? Neizvedba že pripravljenih reform bivše vlade, predvolilni bombončki, ki so bili ocenjeni na okoli 800 milijonov evrov, ampak s tem ne želim povedati in prevaliti krivde na predhodno vlado, niti ne na predhodno vlado, pa še najmanj na tisto vlado, ki je bila tri mandate nazaj. Zavedati pa se moramo, da smo v tem trenutku že vsi skupaj odgovorni za implementacijo tega zapisanega. Dolgoročno se ne bo mogel nihče izvleči iz te odgovornosti, tudi tisti ne, ki danes mislijo, da so brez odgovornosti.

Vidimo in imamo rešitve, samo skupaj jih lahko rešimo in čas je za ukrepanje. Strategijo bom podprl.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospa mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa, gospod predsedujoči za besedo. Spoštovani prisotni! Najprej pohvala Vladi za tiste predloge strategije, ki so v korist trajnostno naravnane rasti, ohranjanju in ustvarjanju novih delovnih mest, večji socialni pravičnosti in vključenosti. Pri ukrepih iz strategije pa je potrebna previdnost in seveda socialni dialog. Brez podpore vseh socialnih slojev ne bo uspešnega izhoda iz krize. V razpravo o strategiji še niso bili vključeni predstavniki zaposlenih, upokojencev in bolnikov, čeprav naj bi prav ti nosili največje breme predlaganih ukrepov strukturnih reform. To ni dobro. V strategiji, ki naj bi nas ponesla iz krize, ne bi smelo biti predlogov, ki spominjajo na Super Hika iz Alana Forda. Ne bi smelo biti ukrepov, ki ne morejo prispevati k izhodu iz krize. Takšen je predlog ukrepa, po katerem bi se najbolj premožne oprostilo dela plačil za zdravstvene in socialne prispevke. Pri tem bi nastala luknja v socialni in zdravstveni blagajni v višini 235 milijonov evrov, ki bi jo bilo treba pokriti z novimi sredstvi. Tako imenovano "kapico za bogate" pri zdravstvenem prispevku se utemeljuje s tem, da naj bi bili stroški zdravljenja navzgor omejeni. Naslednji razlog naj bi bila sedaj krivična obremenitev bogatih za zdravstvo. Vendar nobena od teh utemeljitev ne drži. Stroški zdravljenja, ki jih krijeta obvezno in dopolnilno zdravstveno zavarovanje, niso navzgor omejeni. Prav tako ni res, da so premožni v Sloveniji pretirano obremenjeni z zdravstvenimi prispevki. Svetovna zdravstvena organizacija je Slovenijo uvrstila med najmanj pravične države po pravičnosti financiranja zdravstva. Manj premožni in revni plačujejo bistveno večji delež svojega prihodka po odbitku najnujnejših življenjskih stroškov, kot bolj premožni. Oprostitev plačila dela socialnih prispevkov najbolj premožnim pomeni nižjo solidarnost in manj pravično družbo. Nobenih dokazil ni za trditev v strategiji, da so bolj plačani tudi bolj produktivni. Poznamo veliko izjemno dobro plačanih ljudi, ki so inovativni na dvomljive načine, ki koristijo najbolj njim. Ti so nas tudi pripeljali v to gospodarsko krizo. Utemeljitev za takšen ukrep je v strategiji pomanjkljiva. Ni na primer povedano, da je povprečni davčni primež v Sloveniji približno enak povprečnemu davčnemu primežu v državah EU 15, da je nižji kot je na Češkem, Poljskem, Madžarskem in podobno, da je v mnogih najbolj razvitih državah Evropske unije tudi višji. Marsikaj, kar koristi premožnim, ni dobro za gospodarsko rast in za blaginjo ljudi. Obstaja veliko znanstvenih dokazov, da prav vlaganje v ljudi, ko gre za zdravstvo, izobraževanje in podobno, poleg blaginje za ljudi prinaša tudi gospodarsko rast. Prav tako obstajajo dokazi, da privatizacija in komercializacija teh področij dejavnosti

prinašata koristi za najbolj vplivne in premožne posameznike ter negativne učinke na dostopnost do javnih storitev, povzročata dražje javne storitve ter vplivata slabo na gospodarsko rast in na blaginjo ljudi. Zato ni ustrezno, da bi se sredstva, ki bi jih pridobili z upravičeno širitvijo osnov za prispevke, porabila za pokrivanje "socialne kapice" najbolj premožnih. Ta sredstva bi morali nameniti zapolnitvi sedanje nesprejemljive vrzeli v sistemu socialne in zdravstvene varnosti prebivalstva. Za večjo vključenost ljudi v družbo gospodarski preboj namreč ni možen z lačnimi, revnimi in bolnimi državljani in državljankami, na eni strani, in ozko elito, na drugi strani.

Zato naj Vlada resno premisli glede predlogov v obeh ključnih zakonih na področju zdravstva, ki prinašata privatizacijo, komercializacijo zdravstvene dejavnosti in še nadaljnje krčenje pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Koliko ljudi si bi še sploh lahko privoščilo operacije v bolnišnici, če bi plačevali hotelske usluge bolnice, za hrano in nastanitev, razen tistih 47 tisoč najrevnejših, za katere naj bi to plačevala država? Kdo bi si še sploh lahko privoščil zdravljenje in rehabilitacijo, če bi morala družina ob poškodbi na smučanju plačati 60% stroškov zdravljenja? Vlada naj dobro premisli tudi o predlogu preoblikovanja javnih zavodov in javnih skladov v pravne oblike, kot jih določa zakon o gospodarskih družbah. Vnos tržnih mehanizmov v javne zavode je neposredna pot v privatizacijo teh zavodov. Učinki so znani. Zakaj bi morali v Sloveniji ponavljati napake, ki so v svetu poznane že najmanj 15 let? Razmisli naj se o uporabi novejših teorij upravljanja z javnim sektorjem, ki so kakovostno povsem drugačne od tržnih oblik ali podjetniških principov zasebnega sektorja, ki jih najdemo med predlogi v strategiji. Zato upam, da Vlada na bo prelila v zakone tistih predlogov iz strategije, ki so predvsem v korist ozkih elit in kapitala, ki zmanjšujejo solidarnost, ki koristijo le najbolj premožnim, ki bi revščino le še povečali, pahnili množice ljudi v zdravstveno in socialno stisko, krizo pa kvečjemu poglobili v smer še socialne krize. S krčenjem zdravstvenih ali socialnih pravic tudi višje plače in pokojnine ne bi pomagale.

Z večino ostalih predlogov strategije pa se lahko samo strinjam. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Peter Verlič.

DR. PETER VERLIČ: Hvala lepa. Če se ozrem samo na področje prometa in izhodno strategijo, potem lahko rečem, nič novega, kajti vse to, kar je v izhodni strategiji napisano, se že dolgo časa obljublja. In prvi je ta, sedaj bom rekel že kar famozni zakon o umeščanju prometne infrastrukture v prostor, ki ga je Vlada obljubljala že mimo izhodne strategije, pa ga

ni. Pa je danes v izhodni strategiji spet napisan kot tisti, ki bo čudežno pospešil izhod na področju prometa iz krize tako, da se bodo postopki umeščanja v prostor skrajšali. Ob tem, da zakon, ki bi moral biti sprejet že konec leta 2009, praktično bi moral biti že napisan, potem sigurno pripravljavci, Vlada sigurno ve, za koliko bi se ti postopki lahko skrajšali. V tej izhodni strategiji to ni napisano, pa bi lahko bilo. Da bi bile vse te prometnice bile umeščene v prostor ne leta 2013, tako kot so razlagali zadnjič na Odboru za okolje in prostor predstavniki ministrstva, ampak morda leto do dve leti prej. To nikjer ne piše, tega ni v izhodni strategiji, tega ni v tem zakonu kot delu izhodne strategije. Očitno pa izhodna strategija predvideva zaradi tega kar črtanje teh projektov, da gredo razvojne osi iz resolucije o nacionalnih razvojnih projektih, da se črta dodatni avtocestni program. Ali je to izhod iz krize? Ko pa smo predlagali zakon o prioritetni gradnji odsekov železniških prog in pa odsekov javnih cest, pa ste temu nasprotovali. Sedaj pa se to črta. Iz tega sledi, da pravzaprav v izhodni strategiji prometna infrastruktura, razvojne osi nimajo svojega mesta. In to je pravzaprav zelo dobro povedal tudi gospod poslanec Samo Bevk. In to je kritika Vlade celo iz koalicijskih vrst. Jaz upam, da boste to popravili. Tudi če grem naprej: v tem dokumentu o izhodni strategiji piše, da bo razvoj železniške infrastrukture, da bo gradnja železniških odsekov dobila svojo prioriteto samo tam, kjer se bo izkazala dodana vrednost projekte. Poglejte, jaz mislim, da že študentje vedo, da prometna infrastruktura zelo težko izkazuje ekonomsko upravičenost, gledano čisto z ekonomskimi parametri. S tem, da tukaj sploh ne vemo, kaj je mišljeno kot dodana vrednost, ker se ne pojasni. Lahko vam pa zdaj zagotovim, da noben železniški projekt, tudi evropski, ne pokaže nobene dodatne in dodane vrednosti. Kaj to pomeni? Da je sploh ne bomo gradili? Ne, seveda ne, nerodno je napisano. Predlagam, da to takoj Vlada popravi. Potrebujemo železniško infrastrukturo. Ampak če boste iskali samo dodano vrednost po ekonomskih kriterijih, potem tukaj spet črtamo tudi vse železniške projekte iz te izhodne strategije.

Zelo zanimivo pa je, da v izhodni strategiji ni nikjer opisana logistična platforma. To je bil stavek, ki sta ga oba, verjetno tudi avtorja, ki danes zasedata visok položaj, eden je minister, drugi je državni sekretar Vlačič in Jakomin, sta govorila v Sloveniji kot o logistični platformi, v izhodni strategiji logistične platforme ni. Kje pa je? Ni je.

Razvojne cestne osi ste črtali, predlaga se črtanje iz resolucije o nacionalnih razvojnih projektih, gradnja železniških prometnic je samo tistih, ki bodo izkazale dodano vrednost, logistična platforma sploh ni omenjena, omenjeno pa je, to pa zelo dobro, pa mislim, da to v izhodno strategijo sploh ne sodi, in to je lepo z zavitimi stavki napisano, razbitje Slovenskih železnic: prodaja tovarnega dela tujcem,

to je zapisano, to ste napisali, ker želite uskladiti z reorganizacijo Slovenskih železnic s prvim paketom evropske direktive, medtem ko je danes napovedan že četrti, se pravi prvi paket vrača odprodajo tovarnega prometa, ki je edini dobičkonosen, tujcem, infrastruktura in pa potniški promet pa ostaneta na plečih davkoplačevalcev in verjetno tudi v nadaljevanju, ne samo začasno napoteni na čakanje, ki jih je danes 1000, ampak kar za stalno. Pa ne samo 1000, morda še celo nekaj več.

S tega vidika jaz mislim, da bi morali na Vladi zelo dobro premisliti, ko se kot enega izmed ukrepov izhoda iz strategije tako lotimo razvoja prometa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima dr. Luka Juri.

DR. LUKA JURI: Hvala lepa. Škoda bi bilo izgubiti priložnost dobre krize. Ta rahlo ciničen pragmatično realen stavek je že od začetka dojemanja razsežnosti trenutne finančne krize bil rdeča nit planiranja, ne toliko interventnih, ampak predvsem strukturnih sprememb, ki morajo posameznim državam pomagati ob izhodu iz krize in ponovnem zagonu. Predlagana izhodna strategija poskuša definirati prav to: kako najbolje oblikovati tiste reforme, tiste strukturne reforme, ki bodo spremenile ne le naše gospodarstvo, ampak tudi našo družbo, da bomo lahko trajnostno uspešni. Da ne bomo torej ponovno polnili balona, ki bo spet prej ali slej počil. V okviru teh strukturnih sprememb moramo nadaljevati na poti dinamičnega trga dela, predvsem pa urediti bolj pravično razmerje med tistimi, ki delajo v privatnem, in tistimi, ki delajo v javnem sektorju. Občutek, da namreč slednji preveč slonijo na plečih prvih, namesto da bi jih podpirali, je včasih, žal, utemeljen. Poleg tega skuša ta izhodna strategija poudariti pomen trajnostnega razvoja gospodarstva in družbe, razvoja, ki bo vsako leto še bolj podpiral samega sebe, ne pa vsako leto čedalje bolj napenjal nit, da bo ta spet počila. Drugačen koncept bogatenja in drugačen koncept uspešnosti je tako ali tako potreben v naši celotni družbi. Ta kriza, mislim, da nas je tukaj dobro streznila - kaj pomeni biti uspešen, kaj pomeni rasti in kaj pomeni samo se napihniti. Se napihniti ali pa rasti, no, to je bistvena razlika. V tem okviru, mislim, da je ambicija, da se držimo fiskalnega pravila, da omejujemo izdatke, da ciljamo na varčevanje tam, kjer se da, hkrati pa realno definiramo tisto, kar želimo razvijati, in tisto, v kar želimo investirati, od tistega, kar je morda lahko všečna želja, ni pa gotovo, da bo tudi prineslo razvoj, ne pa samo napihnjeno, je dobro. Sicer je treba še definirati določene konkretne odločitve. Bilo je že napovedano, da je dilema o umiku države iz gospodarstva še vedno odprta dilema. Umik ni vedno in vselej najboljši recept. Niti ni rečeno, da je država vedno in vselej najslabši gospodar. Odvisno od tega, kako gospodari.

Vsi skupaj bomo morali definirati, katera so tista podjetja in tisti sektorji, kjer želimo kot država ostati. S tem, da imam v mislih maksimo, da če se pa nekomu kaj splača kupiti, potem pa zakaj se to ne bi izplačalo državi. Upam, da bomo znali te ambiciozne in realne, včasih morda celo realno boleče zaključke izhodne strategije, ki pa so zdravi zaključki, združiti s to potrebo po socialdemokratski viziji razvoja naše države, kjer bo država ostala aktiven "plejer" tako v družbi, kot v gospodarstvu in da bomo dejansko leta 2012 in potem naprej tudi leta 2016 močnejši, kot smo bili kadarkoli doslej. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Gvido Kres.

GVIDO KRES: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice in kolegi! V tej splošni krizi, s katero se v realnem sektorju spopadamo ali spopadajo, imam občutek, da se spopada vsak po svoje, kakor kdo zmore in zna. Mi pa vendarle bi potrebovali učinkovite ukrepe. V Slovenski ljudski stranki smo že takoj na začetku predlagali, da se sprožijo investicije na lokalni ravni. Tam so projekti pripravljeni, in sem prepričan, da bi kriza, ki bo doletela gradbeništvo kaj kmalu, zagotovo ne bila takšna, kot bo.

Vlada je z dosedanjimi ukrepi sicer nekoliko pomagala, ne smemo biti krivični, saj smo tudi mi podprli tiste ukrepe takrat, pričakovali pa smo bistveno več. Takrat smo si rekli, bolje nekaj kot nič. Na to zadevo smo gledali tako, ko pride do nečesa, je treba slediti tem ukrepom, delati analize in če zadeva ni takšna, kot bi morala biti, se ukrepa in se zadeve peljejo naprej. Sicer podpiramo strategijo, ki je pred nami, zopet v skladu z mojim nepopoljšljivim optimizmom. Jaz upam, da ne bom razočaran.

Ko že govorimo o gradbeništvu in stanovanjski gradnji, je gospod Levanič pred mano dal dober predlog, dajmo ta stanovanja odkupiti ali sprostiti ugodne kredite, pomagajmo gradbeništvu. Vendar malo moramo pa tudi kdaj stopiti iz teh tržnih zakonitosti. Če smo v tem trenutku v takih problemih, lahko sprejmemo tudi administrativne ukrepe. Seveda, če imamo denar, sam nisem na strani Vlade, tudi tu moram biti pošten, ali je to možno ali ne. Je pa zagotovo pot, ki bi pomagala. Iz prakse vam lahko povem, da osebe, ki so izgubile službo v tem času, imajo stanovanjske kredite, hodiyo od vrat do vrat, iščejo zaposlitev. In to je tisti stimulans, ki ti da odgovornost za to, da se boriš, da si poiščeš delo, in to bi bila zagotovo tudi dobra poteza, če bi to naredili, kajti mlade družine lahko dobijo kredite za bistveno daljši rok kot pa ljudje srednje starosti.

Gospod Brulc je tudi lepo spregovoril o razvojnih oseh. Med razpravo se je dotaknil svojega območja, s katerega prihaja. Sam se bom dotaknil našega, litijskega. Moram

povedati, da je cesta v Zasavje, Litija-Ljubljana-Trbovlje-Hrastnik-Rimske Toplice-Zidani most, je cesta smrti. Če se po tej cesti peljete, boste na vsakih pet, deset kilometrov opazili sveče, ki gorijo ob cesti. To je tudi velika škoda. Velika škoda! In če bi tudi to lahko človek ovrednotil, bi videli, da bi se vsak vložek v to cesto zelo, zelo izplačal.

Pa še nekaj ne pozabimo. V tej strategiji imamo strukturne ukrepe. Seveda je strategija naravnana v smer ekonomije, v smer prihrankov in tudi dodane vrednosti. Ničesar pa pri tej strategiji nismo še spregovorili o pravni državi. V zadnjem času imam občutek, da je ta pravna država zelo načeta. Če ne bo zaupanja v to pravno državo, če ne bomo tudi tukaj naredili reda, mislim, da tudi takšne strategije, ki so lahko še tako dobre, ne bodo peljale k uspehu, ki si ga vsi skupaj sigurno želimo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVERA: Besedo ima gospod Ivan Grill.

IVAN GRILL: Najlepša hvala, gospod predsedujoči, spoštovani gospod minister. Očitno je ta dokument nekaj, ki je namenjen predvsem tistim poslancem, ki smo tukaj, Vladi pa očitno ne, saj že več kot uro, uro in pol je tukaj v bistvu prisoten samo minister za delo in njegova sekretarka, kar seveda tudi kaže resnost in pa tudi odnos Vlade in ministrstev do tega pomembnega dokumenta. Vsaj tako ga oni deklarirajo. Vendar pogledajte, ta dokument gledajo, spremljajo, se zanimajo tudi mladi, tisti ki jih skrbi njihova prihodnost. Naj navedem, da sem dobil po e-mailu nekaj dni nazaj prošnjo od enega študenta višjega letnika ekonomije, če imamo poslanci dokumente, ki to tematiko tudi obravnavajo. Seveda sem poslal to, kar sem tudi imel. In čez dan ali dva sem dobil čisto eno konkretno vprašanje. Spoštovani gospod poslanec, ali vi razumete, na kakšen način bo vse te cilje, ki jih tukaj tudi navaja, Vlada naredila? Študent ekonomije, ki ga verjetno zadeva tudi iz teoretičnih vidikov zanima, iz tega ni znal razbrati na kakšen način se bo tega Vlada lotila. In verjamem, da tudi Vlada tega ne ve, pa tudi sami teh odgovorov do sedaj nismo dobili. Je pa seveda res, da današnja razprava ni odveč. Vse je dobrodošlo. Sicer je to več ali manj namenjeno eden drugemu, da se prepričujemo, pa mogoče tisti, ki gledajo, Vlada pa je več ali manj za to nezainteresirana.

Tukaj se govori, da je to dokument, neka strategija, nek strateški dokument, ki ga jaz sicer pozdravljam, vendar žal je tukaj najbolj konkreten samo naslov, Slovenska izhodna strategija 2010 do 2013, vse drugo, kar je pa tukaj zapisano, pa zdaleč ne odraža tistih potrebnih področij vpisov in ne nazadnje tudi nekih projekcij, ki bi ta dokument pokazale za verodostojen, predvsem pa, da bi lahko v njega vsi skupaj tudi verjeli. Tukaj je veliko stvari notri navedenih, predvsem iz nekih teoretičnih razprav, podlag, znanosti, ki jih ekonomija

že zelo dolgo seveda tudi pozna, in to je bilo danes že nekajkrat slišati, "copy-paste" je očitno tudi tukaj prevladalo. Zato tudi očitki predvsem gospoda ministra Gasparija, ko je komentiral predloge SDS-a, da so bili to predlogi, ki niso bili nič novega, niso upravičeni. Nikoli nismo sami trdili v Slovenski demokratični stranki, da so bili to ukrepi, ki bi bili plod samo našega znanja ampak so bili to predlogi gospodarske zbornice, obrtne zbornice, gospodarstvenikov in ekonomistov, ki smo jih mi povzeli pa nekako opredelili po prioritetah, za katere mi ocenjujemo, da jih je tudi treba tukaj zasledovati. In to je ključna pomanjkljivost vseh teh dokumentov, ki jih je tudi Vlada pripravila za to obravnavo. Tukaj je bilo večkrat rečeno, ni nobene časovnice, ni nobenih konkretnih predlogov zakona, kajti zakoni bodo tisti, ki bodo te cilje, te želje tudi uresničili.

Minister Gaspari je navedel, da je predvidenih petindvajset zakonskih ukrepov do konca leta. To je sicer ambiciozen cilj, danes je že sredina februarja skorajda, vendar če bo učinkovitost Vlade takšna, kot je bila v letu 2009, ko so številna ministrstva od svojih načrtov na koncu leta realizirala tiste svoje cilje 12%, 15%, 30%, 40%, se bojim, da bo od te strategije ali pa od teh zakonov zelo malo takšnih, ki bodo tudi dobri ali pa da bodo ugledali luč sveta obravnave v našem zboru. Še posebej, ker so to zakoni, za katere bo treba doseči socialni dialog. Tega mislim da v takšnem času ne bo moč doseči.

In zato mislim, da razpravljati zdaj samo o temu dokumentu, je po svoje lahko izguba časa. Bolje bi bilo, da Vlada, namesto da se sedaj v Državnem zboru razpravlja "gore, dole", konkretno razpravlja oziroma išče ali pa pripravlja konkretne zakone, pa da se o teh zakonih potem že tudi razpravlja, da vidimo, ali bodo pri nas prinesli te pričakovane učinke.

In tukaj s strani predvsem koalicijskih poslancev, ki hvalijo, koliko je bilo realiziranih načrtov, s kakšnimi učinki preteklega leta s strani Vlade... Jaz tega nisem nikjer prepoznal v pozitivnem smislu. Ali so bili to pričakovani učinki, da imamo sto tisoč nezaposlenih? Ali so bili pričakovani učinki, da imamo v bistvu najbolj strmo upadanje bruto družbenega proizvoda? Da imamo dolg, iz druge najmanj zadolžene, smo zdaj že v samem vrhu. Če so to tisti učinki, se bojim, da bo ta izhodna strategija, kot je bilo rečeno, samo črka na papirju in nič več. Nimam nekih ambicij, da bi sedaj nasprotoval podpori takšne strategije. Kot sem rekel, nič ne škodi, ampak spoštovana Vlada, spoštovana koalicija, daleč daleč premalo je, čas pa ni naš zaveznik. Z enim stavkom, čim prej dajmo oziroma začnite delati, saj imate odgovornost, mandat, in čim manj govoričenja in konkretnih akcij. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospa mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister in druga predstavnika Vlade, poslanke in poslanci! Začela bom tam, kjer je gospod Grill končal. Res je izguba časa, ko bomo razpravljali o šestih zakonih, navezanih na regionalizacijo, ki so še iz prejšnjega mandata. Res je izguba časa razpravljali v drugo ali v tretje o predlogih zakonov, ki so že bili kdaj zavrnjeni. Res je pa, da je mogoče o dokumentu, ki nam ga je Vlada poslala v informacijo v Državni zbor, razpravljati poglobljeno in ga sprejemati kot usmeritev za izhod iz krize. To je slovenska izhodna strategija, ki ji lahko sedaj izrekamo načelno podporo, kako pa mislimo o njej in kako ji bomo izrekalo podporo, se bo pa videlo ob konkretnih zakonskih predlogih. Napovedanih je 25 takih, domnevam, da tistih, ki so ključnega pomena za usmeritev v izboljšanje stanja v državi Sloveniji. Berem pa izhodno strategijo tudi tako, da vidim v njej neke konkretne mednarodne primerjave, zakaj smo v takem položaju in kako gledati na tisto, kar se nam je dogajalo. Pogosto slišimo, kako je Vlada v enem letu vse pridobljeno zapravila, in smo v področju črno-belega slikanja. Ampak če gledate osmo stran dokumenta, vidite mednarodno primerjavo, kakšna je pravzaprav bila gospodarska rast Slovenije v obdobju od leta 2005 do leta 2008. In ko te kazalnike pogledate, lahko dobite informacijo o tem, ali je šlo v resnici za izjemno, izredno in kvalitetno gospodarsko rast in kam se Slovenija v primerjavi z drugimi državami po teh kazalnikih uvršča.

Mogoče se je zdaj na drobno vsakega segmenta posebej dotikati. Jaz se bi dotaknila samo enega. Za uspešen izhod iz krize in za uspešen razvoj slovenske družbe vidim bistven poudarek v prioriteti, ki se ji reče uveljavljanje znanja kot temeljni vzvod sodobnega razvoja, kot naložba v razvoj. Želela bi, da bi se poenotili. In k soglasju k podpori nas je pozvala tudi predsednik Vlade, ko nam je strategijo uvodoma razlagal, da bi se poenotili v spoznanju, da je znanje naložba, ne pa strošek. Nedavno tega sem na enem od delovnih teles slišala, da zapravljamo denar za raziskave. Če pogledamo nekatere države, pa ne glede na to, ali v to, družbo inovacij in inovacije investira kapital, ko kot na primer v Ameriki, ali če so naložbe v znanje, v raziskave, v razvoj, v inovacije plod konsenza v družbi konsenza, kot je denimo, Finska, saj poznate tisto vprašanje, zakaj Finci letijo dlje. Če se na ta način oprem, potem je mogoče izhod videti ravno v tem. In ni Sloveniji ravno v prid podatek, da je 72% srednjih in majhnih podjetij na listi tistih, za katere lahko rečemo, da so neinovativna.

Kam je treba vlagati, kako je treba vlagati? Mislim, da je tisto, čemur rečemo celostno znanje, kjer se povezujejo izobraževalni sistem, usposabljanje, raziskave, razvoj,

informacijska komunikacijska tehnologija, da je to tista pot, ki bi jo morali podpirati. Če hočem konkretizirati samo z eno stvarjo, ki nas čaka v letu 2010, je priprava denimo resolucije o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih. Mi smo zdaj gledali poročilo za leto 2008. Po kazalnikih udeležенosti in zajemanju populacije v sistemu se Slovenija lahko pohvali in reče, da smo med državami Evropske unije zelo visoko. Ko pa pogledamo, za kakšno izobraževanje odraslih gre; da gre v glavnem za šoferske izpite in za pridobivanje različnih higienskih standardov, potem pa ne moremo biti zadovoljni, ker ne sledimo tistemu cilju, ki mu sledimo: zviševanje splošne izobrazbe, odpiranje družbe zato, da posrka in vključi vse potenciale, ki jih ima, kar je za tako majhno državo, kot je Slovenija, bistvenega pomena in potem bomo vsaj v tem na dobri poti, da postanemo kdaj tudi mi namesto države lastniškega kapitalizma oziroma konsenzualna družba, v kateri imajo vsi segmenti družbe možnost soodločati o temeljnih vprašanjih razvoja in javnega interesa. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Anton Anderlič. (Ga ni.) Gospod Marijan Križman.

MARIJAN KRIŽMAN: Hvala, gospod podpredsednik. Spoštovani gospodje ministri, gosa sekretarka! Kolegice in kolegi!

Danes je bilo kar nekaj besed izrečenih na račun dokumenta, ki ga imamo danes pred seboj. Na račun dokumenta, ki je, ne samo po mojem, po našem prepričanju odlično pripravljen, ki so ga pripravili ministri, ki ne potrebujejo obrambe poslancev, ker so svojo nalogo opravili odlično in ne potrebujejo obrambe od nikogar, kajti iz opozicijskih strani smo slišali nekaj pikrih, predvsem zmanjševanja pomena tega dokumenta, s tem pa bi radi javnost prepričali, da je to mrtva črka na papirju. Tako je bilo razumeti tudi vašega vodjo današnjega uvodničarja z vaše strani.

Pravzaprav lahko ugotovimo, da se je ta strategija začela že prvi dan, ko je ta vlada nastopila in začela z vladanjem. Če pogledamo samo nekaj področij, ki so bila zelo zelo aktivna. Vsa so bila aktivna ampak, če se omejim na področje ministra, ki pokriva delo, družino in socialne zadeve, bomo kaj hitro ugotovili, da je prav to ministrstvo v parlamentu predlagalo v sprejem veliko dokumentov, zakonov, s katerimi se je državljanom Republike Slovenije, ki so v najhujši stiski, pomagalo in še se pomaga. Včeraj smo sprejeli zelo pomemben zakon, kjer smo ljudem pomagali vsaj toliko, da lahko dostojno, to bolj v navednicah, da lahko sploh preživijo. V prejšnji vladi jih je gospod Virant privil na tla tako močno, da si ne bi še dolga leta opomogli po lestvici, pa kateri je predvidel njihovo rast plač. Ravno tako na področju zdravstva, kjer se pripravljajo korenite spremembe. Tu so zapisane in nekaj jih je že v obravnavi. Jaz sem prepričan, da bomo s tem zdravstvo ponovno vrnili javnosti, ne zasebnosti, in da bo

zdravstvo ponovno zaživel tako, kot si ljudje želijo, predvsem da ne bo zdravstvo samo plen nekaterih, ki tu vidijo priložnost za kovanje svojih dobičkov. Zakon o zdravstveni dejavnosti bo uredil nekatere stvari, ki so bile v prejšnjem mandatu popolnoma porušene. Če samo pogledamo, kaj se je do sedaj dogajalo v zdravstvenih domovih, in če pogledamo, na kakšen način so bile podeljene koncesije in tako dalje. Ta dokument, izhodna strategija, je zajel prav vsa področja, ki so potrebna za normalno vitalno življenje naše države in njenih državljanov. Tu notri je vse tisto, kar bo prav gotovo do konca tega mandata naši državi dvignilo ugled, dvignilo standard in še marsikaj drugega. Da pa opozicija kritizira ta dokument, je jasno. In tudi to je njeno delo. Kritika je vedno dobrodošla, ni pa vedno dobrodošlo poniževanje, zafrkavanje, kritizerstvo in vse drugo, kar si velikokrat v tej opozicijski stranki privoščijo brez dlake na jeziku, in so včasih začuden, če dobijo kakšno pikro nazaj v nos.

Ob tej priložnosti bi zaželel naši vladi, da to strategijo, ki jo že udejanja, jo korajžno udejanja še naprej, do konca tega mandata in tudi naprej, kajti s koncem tega mandata se ne bodo končali ti ukrepi. Kriza traja in bo trajala še nekaj časa. Ampak tukaj imamo garancijo, da bodo ljudje v tej državi bistveno bolje živeli, odkar je ta vlada začutila, da je treba v prvi vrsti pomagati ljudem in za to nekaj narediti. To je tudi napisano. To je tudi napisano. To je dokument, ki je dostopen vsakomur, in to je dokaz, da Vlada misli resno, in je dokaz, da Vlada ne prihaja v parlament z všečnimi zakoni, zdaj enim zdaj drugim, ampak je pokazala svojo osebno izkaznico, v kateri piše, kaj bo počela do konca mandata. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS: Hvala za besedo. Moram reči, da sem zelo vesel zlasti zadnjih dveh razprav spoštovanih poslancev SD. Opozarjajo na zelo pomemben premik: spoznanje, da bi bilo mnogo bolj pošteno, če bi spoštovani gospodje iz koalicije šli namesto z geslom "Slovenijo je mogoče voditi bolje" na volitve z geslom "Slovenijo je mogoče voditi prepočasi in prepozno ter z napuhom". Zato seveda smo tam, kjer smo. Najboljši dokaz za to je prav ta strategija, bombastično ime papirja, ki ga v enem delu morda zasluži, v drugem delu zagotovo ne, vendar prihaja prepočasi in prepozno, gospe in gospodje. Leto in pol po volitvah je že! Leto in četrt je minilo od tega, ko ste tudi formalno kot vlada prevzeli oblast. In šele sedaj dobimo zgolj teorijo izhodne strategije, medtem ko nobenega ukrepa, niti nekega konkretnega vsebinskega sklepa pri tej strategiji sploh ni. Pa je to tisto, kar zagotovo vsi težko pričakujejo. Pri tem smo bili v uvodu deležni govorjenja o istem čolnu. Kaj pa je zaznamovalo to leto in pol? To, da je bil pravi

paradoks, da je predloge paketov, konkretnih ukrepov, zakonov, pripravljala in vedno znova ponujala opozicija, vladajoča koalicija pa vse po vrsti zavračala, ali iz prestiža, političnega napuha, neznanja, česarkoli. Ampak izid tega, gospe in gospodje, je bil pa uničujoč. In gospa, ki je prej govorila, da je treba narediti primerjavo, to z veseljem tudi storimo. Kaj je bilo značilno za obdobje minulega mandata? Da je bila rast - to modro je rast Evrope, povprečje Evropske unije, to rumeno je bila naša rast v istem obdobju. In lahko si vsi ogledamo, da je bila slovenska rast mnogo višja, mnogo hitrejša, kot je bila v povprečju rast Evrope. Lahko torej rečemo, da gre tu za dodano vrednost znanja in strokovnosti oblasti v minulem obdobju. Medtem ko imamo v sedanjem obdobju bistveno hitrejšo, bistveno bolj uničujočo nazadovanje in lahko rečemo, da imamo dodano nestrokovnost in neznanje, ki se odraža v rdečih številkah, v simbolni barvi, ki je hkrati tudi simbol sedanje oblasti. Tako je s tega vidika vsaj na nek način pravici zadoščeno. Če govorimo o istem čolnu, ob vsem tem zavračanju, ki smo mu bili priče, vseh predlogov s strani opozicije v minulem obdobju, je treba reči, da to ni bil isti čoln. Dejansko je šlo za rdečo podmornico, ki je delovala zgolj na levi pogon. In če gre plovilo samo na levi pogon, se začne v spirali v levo vrteti navzdol in navzdol in navzdol in konča tam, kjer je, žal, ta trenutek Slovenija. Ko se zdaj analizira ta tekst, ki se imenuje po vašem predlogu Izhodna strategija, pa se postavi vprašanje prioritete. In prvo in osnovno, na kar opozarjam, pa danes mislim, da temu še nismo bili priče, je, da ni učinkovitega gospodarstva, in še manj - dobre, kvalitetne, učinkovite gospodarske rasti, brez dobro delujočega in učinkovitega pravosodja. In tu, gospe in gospodje, so rezultati po letu in četrt vaše vladavine, zdaj govorim o Vladi, koalicija je že nekoliko dlje, uničujoč. Število sodnikov se je zmanjšalo, plače ste v nekaterih primerih povečali celo za več kot četrtno, ampak obenem se znova marsikje kopičijo sodni zaostanki, projekt Lukenda je ogrožen. To pa pomeni manj pravne varnostni ne samo za državljanke in državljane, ki jim je to ustavna pravica, ampak tudi za podjetja, podjetnike, zlasti mala in srednja podjetja, ki so najbolj ranljiva. Neplačniki so tisto, kar v tem trenutku najbolj duši nova oblikovana podjetja, novonastala podjetja, podjetniško pobudo. Marsikdo prav zaradi tega, ob tem ko je Slovenija itak po Forbesovi lestvici najbolj davčno obremenjena država na svetu, pod vašo vladavino, razmišlja o tem, da bi pač svojo dejavnost preselil v tujino, da bi nas torej zapustil najbolj ustvarjalen sloj ljudi. To so učinki leta in še nekaj vaše oblasti. Obenem se postavlja vprašanje prioritete, tudi ko gre za konkretna dejanja. Recimo eden od največjih razvpitih uspehov je bil obisk zunanjega ministra in predsednika države v Srbiji, kjer se je podpisal nek poseben sporazum o dajanju denarja. In kaj se je izkazalo? Tam gre zdaj v Srbijo v dveh mesecih več denarja, kot bi ga

potrebovali za tople obroke vseh slovenskih srednješolcev. In če k temu dodamo še to, da so dobra delovna mesta, nova delovna mesta edina rešitev in edina socialna varnost, potem naj opozorim, da se je dolg v tem času povečal za več kot polovico tistega, kar je bil .../Opozorilni znak za konec razprave./... skupni dolg nekdanje Jugoslavije, v enem samem letu vaše oblasti. Zato je ključno sporočilo, da je samo ena realna izhodna strategija za Slovenijo: čim prejšnje volitve in vaš odhod z oblasti!

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Bojan Kontič.

BOJAN KONTIČ: Hvala lepa. Saj ni enostavno nadaljevati, po tem nastopu, ampak res si ne želim, da bi veslala v istem čolnu, ker bi iz tega resnično nastala podmornica.

Zelo težko je nekomu, ki ne sprejme zdravila, ki ima stranske učinke, reči da je simulant zaradi tega. In ravno to nam vi hočete skozi vso razpravo dopovedati. Jaz se zavedam, da velike dodane vrednosti danes ne bo. Jaz sem zelo skrbno poslušal opozicijske predstavnike. Predstavniki največje stranke je celo v preteklem letu zaznal, sem si nekje zapisal, strateški negativni premik. Tega si sicer ne znam razložiti, ampak to tudi ni pomembno. Gospod Vizjak, govorim bom brez vašega soglasja, sem v preteklosti in bom tudi v nadaljevanju, ne bom pa ocenjeval vaših izjav, ker jih ni smiselno ocenjevati, ker ste kot bivši minister imeli čas, da bi sodelovali aktivno vsaj pri pripravi strategije, kako se obnašati v krizi, v katero smo prišli v času vašega ministrovanja. Seveda je potem težko tiste, ki so nas spravili v krizo brez vsake strategije, pripraviti do tega, da nam iz te krize pomagajo. To je verjetno pričakovanje, ki ne bo obrodilo dodatnih sadov. Ukrepi, ki smo jim bili priča kot pompozne rešitve iz krize, so bili ukrepi, ki so na eni strani govorili o davčni olajšavi, o razbremenitvah, na drugi strani o tem, da je treba poskrbeti za tiste pomoči potrebnim, torej zmanjšati prihodke, povečati odhodke, pri tem se ne zadolževati, ampak varčevati. Ta formula se vam po mojem nikakor ne izide. Glede strateških oziroma razvojnih osi, na katere sem tudi sam posebej občutljiv, in tudi na čas njihovega umeščanja v prostor in napovedane realizacije, sem razumel predstavnike Vlade, da v izhodni strategiji tega ni, ampak da tudi ni nikjer v nobenem dokumentu črtano to iz programov za naslednje obdobje. Vsekakor je pretekli čas dokazal, da trg ni vsemogočen. Pri tem bi opozoril, da moramo tudi v prihodnje biti zelo pozorni pri prodaji državnega premoženja. Pri tem se strinjam z opozorili. Čeprav se strinjam, da lastnike kapitala zelo težko ločimo po dobrem in slabem na način, da so eni tujci eni pa domači. Imamo bogate izkušnje, časa, tranzicije, kjer tudi domače lastnike kapitala lahko uvrstimo na seznam tistih, ki niso skrbeli za kvalitetna

delovna mesta, za dodano vrednost, ampak predvsem za to, kako bi čim več bogastva strpali v svoje žepe. Je pa zelo neprijetno poslušati učinke, ki jih nekateri napovedujejo. Ti včasih prihajajo tudi iz vrst koalicije, ker je možno zaznati, da se pripravlja zakonodaja, ki pa bo posledica te izhodne strategije. Izhodna strategija se bo dejansko pokazala v zakonih, ki bodo v naslednjih mescih prihajali v Državni zbor. Ampak ti zakoni verjetno ne bodo pripeljali do tega, kar sem danes slišal, da bodo ljudje ostali brez zdravstvene oskrbe, da bo otrok z zlomljeno nogo, če starši ne bodo imeli denarja, ostal z zlomljeno nogo in podobne neumnosti, ki sem jih slišal v tej dvorani. Prepričan sem, da tako daleč ne bomo šli z reformami, ki se napovedujejo.

Naj povem, da imam tudi sam nelagodne občutke pri tako imenovani socialni kapici. Se mi zdi, da je to poseg na polje solidarnosti. Še vedno mislim, da tisti, ki imajo več, ki zaslužijo več naj tudi prispevajo več, tudi nad tisto mejo, ki jo zdaj opredeljujemo s socialno kapico, ker to gre za neke vrste solidarnost.

In na koncu, da ne bom predolg, ker časa zmanjkuje. Še enkrat povem, nikoli nisem pričakoval, da bi opozicija pohvalno govorila o ukrepih Vlade, pričakoval pa sem nekoliko bolj korektne ocene. In naj povem, da ko sem poslušal tiste, ki so izhodno strategijo ocenjevali in prihajajo iz opozicijskih vrst, naj povem, da nisem zaznal niti enega ukrepa, za katerega bi lahko dejali, "poglejte, ta ukrep sprejmimo, pa se bomo rešili krize". Bile so kritike na splošno in pri tem je tudi ostalo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Besedo ima Franc Pukšič, prosim.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa. Kolegice in kolegi, gospodje ministri s sodelavkami in sodelavci!

Pred to izhodno strategijo bi mogoče kazalo razmisliti o vrednostnem sistemu v naši državi. Kam nas je pripeljal ta vrednostni sistem? Dejansko lahko govorimo tako o krizi vrednot, krizi politične odgovornosti, in to še kako, ter sigurno lahko govorimo tudi, da smo ostali brez politične higiene.

Če se samo spomnimo nekaj dogodkov nazaj. Začelo se je s tem, ko ste vsi povprek in tudi neposredno izvoljeni predstavniki naše države opravičevali neko dejanje predsednika stranke, ministra in govorili, da je to nekaj, kar se je pač zgodilo, ker se je zmotil in tako dalje. Torej politične higiene ni. Kriza vrednot se je resnično v tem primeru pokazala kot ena od večjih. Če se spomnite, je sicer nekaj časa nazaj, belgijskega primera, ko je s sodišča pobegnil eden od obsojencev, pedofil. Kaj imajo s tem opraviti pravosodni minister, policijski minister in zdravstveni minister? Pri nas v Sloveniji nič. V Belgiji pa so v dveh urah odstopili vsi

trije ministri. Kolegice in kolegi, kje smo? Kje je naš vrednostni sistem? Minister Pogačnik, po vsem tem, kar se dogaja, bi že zdavnaj moral potegniti črto, če bi se vsaj malo primerjali z evropskimi državami in ne bi govorili o popolni politični nehigieni. Ali na finančnem področju - kako lahko vendarle minister...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim za mir v dvorani.

FRANC PUKŠIČ: ... postavi med največjimi slovenskimi tajkuni za nadzornike državnih bank? Zgodi se pa, kot da bi dal volkovom ovce čuvati. Posledica tega je, kot vemo, torej izpadajo, Ljubljanska banka je zopet v minusu, v krizi, davkoplačevalci bomo morali zopet to poplačati in tako dalje. Kriza vrednot, kako lahko neka državna sekretarka blati državo v Bruslju in se nič ne zgodi. Danes mogoče v Delu novinarka piše, kaj se bo iz tega izcimilo, če ne bo minister Pogačnik potegnil poteze, ki jo slovenska javnost pričakuje. Kolegice in kolegi, kaj je narediti? Pred to strategijo bi bilo treba vzpostaviti sistem zaupanja. Sistem zaupanja v prvi vrsti med delodajalcem in delojemalcem. Da se ne bi dogajalo to, kar je bilo včeraj v Tedniku rečeno: "Vrnili smo se v sužnjelastniški odnos." Delavci so v sužnjelastniškem odnosu! Kje so institucije, kje so instrumenti pravne države? Kot je bilo rečeno: v posameznih centrih moči, kjer celoten sistem izkoriščajo določeni posamezniki za sebe. Torej, vrnitev človeškega dostojanstva, to je... /Opozorilni znak za konec./

Ker nimam več časa, predsednika Vlade sprašujem: Ali bo nadaljeval števec koriščenja evropskih sredstev tako, da jih ne bomo izgubili, kot je že... /Izklop mikrofona./

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Besedo ima Breda Pečan.

BREDA PEČAN: Dober dan! Hvala za besedo, gospod predsednik.

Moram povedati, da sem s stališča tistega področja, ki ga pokrivam ne samo po službeni dolžnosti, pač pa tudi sicer, osebno, po osebнем zanimanju, še posebej zadovoljna s to izhodno strategijo, ker posebej poudarja, da je uvajanje zelene davčne politike, zelenih naročil, spodbujanje novih tehnologij, ki povečujejo dodano vrednost prav na osnovi uvajanja tehnologij za razvoj brezogljične družbe ali vsaj nizkoogljične družbe. Da posebej poudarja gospodarjenje z gozdovi, izboljšanje gospodarjenja z gozdovi, in, sicer med vrsticami, vendar se pa zelo dobro razume, da gre za usmerjanje tudi naše lesarske in lesne industrije v tako smer, da bo dodana vrednost tako visoka, da bo omogočala tudi višje plače v tem sektorju in predvsem ponovno zaposlovanje, se pravi, revitalizacijo in prestrukturiranje dosedanjega lesnega gospodarstva. Prepričana sem, da za nekoga, ki je pozorno prebral izhodno strategijo, nikakor ne pridejo v poštev izrazi

v smislu, da gre samo za prazne obljube, spet nek splošen dokument, ki ne zavezuje k ničemur, ker moram reči, da tisti, ki trdi, da ta dokument k ničemur ne zavezuje, seveda ni prebral izrecnih zavez te Vlade, kam bo usmerjena. Moram reči, da me še posebej veseli to, da je izhodna strategija naravnana tudi v smeri povečevanja in izboljševanja javnega potniškega prometa, kar pomeni, da bo usmerjena v zmanjševanje prometa z osebnimi vozili, da bo usmerjena tudi v prestrukturiranje in izboljšanje železniškega omrežja ter s tem zagotovo tudi zmanjšanje porabe energije za tovarne cestne prevoze. Mislim, da več kot toliko si pravzaprav skorajda ne bi mogli želeli. Zato se mi zdi nesmiselno, da ob razpravi o tako pomembnem dokumentu, ki leto za letom, vse do leta 2013, jasno pove, kakšne so prioritete, torej ni res, da prioritete ni. Tudi napoveduje spremembe v operativnih programih in usmerjanju evropskih sredstev zlasti v naložbe, ki bodo omogočile ne samo prestrukturiranje samih podjetij, samega gospodarstva, ampak predvsem tudi razvoj novih znanj in usposobljenosti ljudi za to, da bodo lahko pri svojem delu ustvarjali višjo dodano vrednost in s tem tudi omogočili sami sebi in delodajalcu, da bo zagotovil višje plače, da bo možno izplačevati višje plače. Moram povedati, da na obisku, ki smo ga opravili do srede na Danskem, moram reči, sem z osuplostjo opazila nekaj takih zelo značilnih in za nas, za našo državo, že tudi v preteklosti lahko rečemo, nenavadnih načinov gospodarjenja oziroma javnega sektorja, ki ga ta država izvaja. Izjemno visoki davki na avtomobile, in to 120 do 200% davek na osebne avtomobile, kar pomeni, da imajo iz katerega lahko brez nadaljnjega usmerjajo javna sredstva v izboljšanje potniškega prometa, na 10 tisoče koles s katerimi se ljudje vozijo na delo, v šolo in vse povsod. Ko take stvari vidiš, šele vidiš, da je pravzaprav ta izhodna strategija šele prvi korak k generalni preusmeritvi naše družbe. Jaz sem prepričana, da ta vlada bo uspela s to izhodno strategijo našo državo potegniti iz težav in jo usmeriti v, bom rekla na zmagovito pot. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. K besedi se je javil dr. Ivan Svetlik, Minister za delo, družino in socialne zadeve. Prosim.

DR. IVAN SVETLIK: Hvala lepa, gospod predsednik. Poslanke, poslanci! Ker je bilo v dosedanji razpravi večkrat omenjeno vprašanje delovnih mest, zaposlovanja, mi dovolite nekaj komentarjev.

Veliko primerjav je prav v času in z drugimi državami Evropske unije in področju zaposlovanja, kjer se jemlje eden glavnih kazalcev stanja na tem področju stopnja brezposelnosti, lahko rečemo, da Slovenija drži visoko mesto, kar zadeva raven brezposelnosti, saj je med prvimi petimi državami z najnižjo stopnjo brezposelnosti v Evropski uniji.

Ob tem bi pa rad poudaril posebej to, da v teh razmerah pravzaprav ne kaže gledati na temu področju samo tega kazalnika, ampak je zelo pomemben predvsem v tem, koliko in kako močan je pretok sicer med brezposelnimi, ampak tudi iz skupine brezposelnih nazaj v zaposlitev. Če bomo hoteli v prihodnje doseči večje strukturne spremembe v gospodarstvu, potem bo nujno, nujno, da bo ta pretok večji, kot je bil. Nujno bo, da se bo tudi raven brezposelnosti, če hočete, ohranjala na nekoliko višji ravni, da bi dosegli prehod med delovnimi mesti, med podjetji pa tudi med sektorji gospodarstva. To je nekaj kar spremlja strukturne spremembe, brez tega bomo samo ščitili nekakovostna delovna mesta tam, kjer ta še obstajajo. In kazalec tega, da ta pretok poteka, je pravzaprav to, da smo v lanskem letu, ko je bila kriza imeli tudi odtoka iz skupine brezposelnih 48.500 oseb. Toliko se jih je zaposlilo iz registra Zavoda za zaposlovanje, kar je znatna številka.

Se pravi ta strukturna sprememba, ta pretok delovne sile se uresničuje tudi v najzaostrenejši situaciji in mi moramo seveda s to politiko nadaljevati tudi v prihodnje. Da bi to pospešili, pripravljamo spremembe zakona o delovnih razmerjih, ki bi naj prožnost povečal, in kot tudi zakona o malem delu. In drugi bistveni pogoj za to, da se bo ta strukturna sprememba lahko odvijala, pa je krepitev aktivne politike zaposlovanja, ki smo jo krepili v prejšnjem letu in jo bomo krepili tudi naprej. Poudarek je predvsem na višji stopnji usposabljanja, izobraževanja zaposlenih, da bi lahko prehajali med delovnimi mesti in prevzemali ta zahtevnejša delovna mesta, ki jih pričakujemo, da jih bo generiralo gospodarstvo v prihodnje.

Druga značilnost te politike pa je odzivnost na posamezne skupine, ki je prihajala zdaj ena zdaj druga v težji položaj. In če je bila navedena skupina starejših, je njej že posvečeno veliko pozornosti s posameznimi ukrepi pospeševanja aktivnega staranja, ki so bili nedavno sprejeti, pa tudi že sicer je v aktivni politiki zaposlovanja veliko ukrepov, ki delujejo v prid ljudem, ki so starejši od petdeset let. Hkrati pa, ko poudarjamo prožnost, se pa zavedamo, da mora biti ta prožnost varna in zaradi tega spreminjamo tudi zakon o delovnih razmerjih, ki je naveden v tej izhodni strategiji, ki naj zagotovi večjo stopnjo varnosti tistih, ki je danes nimajo. To so že omenjeni zaposleni za določen čas, ki težko pridejo do denarnih nadomestil, pa jih bodo skozi spremembe tega zakona v večji meri prejemale. Mimogrede, ker je bilo navedeno, da se vsi zaposlujejo za določen čas, to ni res. Zaposluje se za določen čas večina tisti, ki prvič iščejo zaposlitev, to je nekaj manj kot 80%. V celotnem deležu zaposlenih pa je ta odstotek stabilen v zadnjih letih in se giblje okoli 17%. K varnosti v tem primeru sodi pa tudi včeraj sprejeti zakon o minimalni plači, ki dokazuje, da smo iz tega programa nekaj že naredili, preden smo ga v resnici potrdili. Trditve, da se nič

ni storilo ali da se nič ne bo storilo, skozi ta primer kažejo, da nimajo utemeljene podlage.

Omenil bi še posebej strukturne spremembe, ki jih načrtujemo na našem področju, kjer gre za to, da naj bi odpravili ta nakopičena neskladja, ki so nastala v socialnem sistemu in povzročajo vse večjo ekonomsko nevzdržnost teh socialnih sistemov in tudi socialno nepravilnost ker pač ni bil sistem dovolj odziven v preteklosti, ker so se ta neskladja zanemarjala in ker ni bil odziven na take spremembe, kot so demografske spremembe, staranje prebivalstva in podobno. Tukaj je zadnji čas, da se ne odlaša, ampak se začnejo zelo hitro, in to pripravljamo zdaj pospešeno, spremembe v pokojninskem sistemu, pa tudi v socialnem sistemu, sistemu socialnih transferjev, kjer je že na mizi zakon o upravičenosti iz javnih sredstev, ki bo spremenil način in upravičenja do javnih sredstev ter način njihovega uveljavljanja, kakor tudi zakon o dolgotrajni oskrbi in študentski zakon. Vsi ti zakoni naj bi bistveno spremenili položaj posameznih skupin. Po eni strani tako, da se bo zmanjšala stopnja tveganja tistih, ki so danes v najmanj ugodnem socialnem položaju in ki padajo pod prag revščine. Po drugi strani pa tudi, da bodo tisti, ki več prispevajo v ta sistem, iz njega tudi določena upravičenja lahko črpali. Vsi ti zakoni, ki jih omenjam, bodo predstavljeni javnosti, nekateri že prihodnji teden in potem bo sledila predstavitev v naslednjih nekaj mesecih, tako kot je bilo najavljeno. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Besedo ima mag. Milam Martin Cvikel, generalni sekretar Vlade.

MAG. MILAN MARTIN CVIKL: Gospod predsednik, poslanke in poslanci! Dovolite mi, da v mojem kratkem nastopu kot generalni sekretar omenim tri stvari, ki so mogoče pomembne za današnjo razpravo. Prvič, v čem je temeljna razlika med programi SDS-a, tudi tistim, kar smo nekaj tednov obravnavali v Državnem zboru, in izhodno strategijo. Drugič, v čem je temeljna razlika razumevanja okolja, v katerem smo se znašli. In tretjič, kaj Vlada Republike Slovenije dela od takrat, ko je novembra 2008 prevzela odgovornost z odločitvijo Državnega zbora.

Vi ste predlagali z zadnjim paketom nadaljnjo milijardo in pol različnih olajšav, ne da bi povedali, kje, na kakšen način, s kakšnimi ukrepi naj bi se ta milijarda in pol davčnih olajšav v državnem proračunu prihranila. In če bi Državni zbor sprejel to, kar ste naredili, potem bi bili mi danes ena od tistih naslednjih držav tipa Grčija. Imeli bi 12, 13% deficit javnih financ. Mi predlagamo z izhodno strategijo in s programom stabilnosti, ki je tesno povezan dokument, fiskalno konsolidacijo. V naslednjih treh letih za približno milijardo 200 milijonov evrov zmanjšanje odhodkov, zato ker je

situacija, v kateri smo, popolnoma drugačna, kot je bila situacija iz zlatih časov prejšnje vlade. Zlate čase prejšnje vlade pa sta označevali dve temeljni značilnosti. Leta 2004 smo imeli 5,7 milijard davčnih prihodkov. Leta 2008 smo jih imeli dve milijardi evrov več. In v takšnih časih je lahko deliti in pisati raznorazne programe, resolucije in tako dalje. S krizo, ki jo je povzročilo predvsem previsoko zadolževanje povsod po svetu, vključno v Sloveniji, in zlate čase v Sloveniji je omogočalo veliko zadolževanje Slovenije v tujini, je bilo s septembrom 2008, s propadom Lehman Brothers z zavijanjem stanj ol papričkov, kot pravi Mencinger in drugi, preprosto konec. Treba se je bilo ustaviti na tistih virih, ki jih posamezne države imajo. V letu 2009 je Vlada, ki je nastopila v novembru 2008, znašla v situaciji, ki se je zgodila prvič v samostojni Sloveniji, da imamo nominalno manjši obseg javnofinančnih prihodkov kot leto poprej. Če smo imeli, v obdobju vaše vlade povečanje davčnih prihodkov, kot sem prej povedal, za 2 milijardi, smo jih imeli v letu 2009, glede na leto 2008, padec za točno 1,1 milijardo. In treba se je bilo prilagajati. Ta vlada je s prvim, drugim in tretjim paketom ukrepov, povezanih tudi s sprejemom dveh rebalansov, privarčevala že v letu 2009 približno pol milijarde evrov. Nekaj 100 milijonov zaradi resnih pogajanj, ki smo jih izvajali s sindikati, da smo preprečili negativne učinke Virantove reforme. In drugo, s prilagoditvijo dveh rebalansov in z zmanjševanjem pravic porabe, ki ste si jih še vi v proračunu za leto 2009 zadali v zlatem času, ob sprejemanju proračuna novembra 2007, ko ste vi predlagali proračun za leto 2009. Če vlada Boruta Pahorja ne bi zmanjševala obsega javnofinančnih odhodkov, bi v letu 2009 porabili 961 milijonov za materialne stroške, porabili smo jih za 140 milijonov evrov manj. V celem letu 2009 smo ta izpad javnofinančnih prihodkov za približno 50% tega izpada zmanjšali javnofinančne odhodke. Materialni stroški, manj investicijskih odhodkov, predvsem seveda tistih, ki niso bili povezani s financiranjem EU-sredstev in dogovor s sindikati. In Vlada, ki je to naredila v letu 2009 je prva, ki je nekaj takšnega morala narediti in se je prilagodila okolju, ki je drugačno. Izhodna strategija pripoznava, da v letih 2010, 2011, 2012 in 2013 ni mogoče zgolj s kratkoročnimi varčevalnimi ukrepi zagotavljati javnofinančne odhodke na ravni, ki jo določa fiskalno pravilo, ki je povedalo, da smo se nominalno zafiksirali. Zakaj smo se nominalno zafiksirali? Zato, da z resnimi strukturnimi prilagoditvami še bolj krčimo nepotrebne pravice, nepotrebno porabljanje javnega denarja in to je vsebina izhodne strategije in strukturnih prilagoditev.

Jaz obžalujem, da danes nismo slišali od predsednika največje opozicijske stranke, da ne namerava podpreti izhodne strategije. Slišali smo en stavek, ki je bil indikativen, danes smo slišali vse mogoče o raznih bankah, povedal je da ni treba podaljševati delovne dobe, da ni potrebna pokojninska

reforma, da niso potrebne strukturne prilagoditve. In to spominja na tisti čas, ki ste ga opisovali kot "zlati čas". Zlati časi zadolževanja, ki jih je Slovenija imela v obdobju 2004-2008, in zlati časi povečevanja javnofinančnih prihodkov, predvsem davčnih prihodkov, so preprosto minili. In slovenska izhodna strategija želi, upam seveda, tudi z vašo pomočjo, sprejemati ukrepe, s katerimi se bomo prilagodili tej situaciji. In to je temeljna razlika med vašimi predlogi in našimi predlogi. Predlagati za milijardo in pol dodatnih davčnih olajšav, ne pa povedati, kje se prihrani, je preprosto preveč enostavno. In to je temeljna razlika.

In kaj dela Vlada od svojega nastanka, od svojega oblikovanja 21. novembra 2008: izvaja ukrepe, s katerimi se prilagamo situaciji, ki je na žalost doletela ne le Slovenijo, ampak celoten razviti kapitalizem, zato da bi iz te krize izšli boljši. Če bi to pripoznali, potem bi tudi vaši ukrepi bili drugačni.

Predlagam, da kolegi v nadaljevanju še pojasnijo elemente programa stabilnosti, kaj delamo na ministrstvih, kot je javna uprava, kaj narediti na področju prometa, da bomo v polni meri angažirali razpoložljiva evropska sredstva. Seveda upam, da boste v nadaljnjih mesecih dali podporo zakonom, ki jih bomo predlagali. In še to: zakoni, ki smo vam jih danes predstavili, so zakoni, ki so v Državnem zboru na seznamu normativnega programa dela Vlade na voljo že od lanskega božiča. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Besedo ima Irma Pavlinič Krebs, ministrica za javno upravo.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Spoštovani gospod predsednik, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

Na odboru sem z vso resnostjo nagovorila kolege poslance opozicijskih strank in resno opozorila, da varčevanje v javnem sektorju terja družbeni konsenz, in to iz razloga nepriljubljenosti kakršnihkoli ukrepov, ki posegajo v obstoječe pravice. Zato me pravzaprav ob današnji razpravi, ki sem ji prisluhnila, na nek način skrbi in na drugi strani v smeri cilja, torej vsaj soglasja pri pomembnih točkah, ki so pomembne za državo, ne glede na to, kateri politični opciji pripadamo, da spet zavestno spregledate in ne poveste, da ukrepi, ki smo jih predstavili na področju konsolidacije javnofinančnega stanja na področju javnega sektorja, vendar niso pavšalni, kot ste rekli, pa da ni dinamičnega pristopa, ne vidi se pravzaprav ne roka realizacije ne neke resnosti pristopa, da se bo to vendarle zgodilo.

Predlog ukrepov, ki jih je pripravilo naše ministrstvo, ima ne samo opis ukrepov, predvideni so finančni učinki tako v letih 2010, 2011 in 2012 in dejansko posegajo na vsa področja, in to s pomembnimi, tudi strukturnimi, spremembami, ki se jih do zdaj zaradi politične nepriljubljenosti ni bilo treba

lotiti nikomur. In konsenz za realizacijo takšnih ukrepov, ki jih bom hitro nanizala v nadaljevanju, bo seveda trda pogajanja že v okviru vladnih strank, kar pravilno ugotavljate. In ne nazadnje, če ne bo širše politične podpore, bo to seveda problem, ko bo takšen predpis prišel v parlament in bo iz tega razloga se v očeh ljudi zdel nepomemben, manj pomemben, pa bo izjemen.

Tako smo predloge, ki jih imate na straneh dvajset do triindvajset med ukrepi, katerih cilj je zagotoviti konsolidacijo javnih financ, nanizali najprej systemske in organizacijsko kadrovske ukrepe, potem ukrepe v smislu zmanjševanja števila zaposlenih v javnem sektorju vsako leto za 1% in posege na področju politike plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja. Tukaj so vsi predvideni ukrepi natančno navedeni, v delu že predstavljajo predmet socialnega dialoga s socialnimi partnerji in ne nazadnje pomenijo poseg v obstoječe pravice javnih uslužbencev na način, ki bo na točki, ko bi lahko opozicijske stranke to lahko izkoristile za političen prestiž, pomenile tudi socialne nemire v državi. V letu 2011, 2012, ko bo vendarle treba na področju stroškov, potrebnih za delo javnega sektorja, rast le-teh ustaviti za konsolidacijo javnofinančne situacije.

Tu v današnji razpravi nasprotovanj tem ukrepom nisem slišala, tako da v bodoče, ko bodo zakoni, ki bodo te ukrepe racionalizirali, upam seveda, deležni podpore vseh, tudi opozicijskih strank.

Pomemben ukrep, katerega realizacija bo vidna v letu 2011 je ustanovitev javnega sklada za ravnanje z nepremičnim premoženjem države. Ko vse zgodbe, ki so danes, ki danes ljudi v Sloveniji zaskrbljujejo in kažejo na neracionalno ravnanje posameznih proračunskih uporabnikov, ko iščejo prostore za svoje delo, ko plačujemo najemnine, ko je razpršeno upravljanje s tem nepremičnim premoženjem neracionalno, drago, in če hoteče, postalo je že škodljivo, smo ugotovili na Vladi in sprejeli tudi strategijo že sredi leta 2009, da bomo upravljanje z nepremičnim premoženjem centralizirali. To pomeni, da posamezna ministrstva več ne bodo s svojimi podpornimi službami iskala in zagotavljala pogoje za svoje delovanje. Računamo, da v letu 2011 in dolgoročno bo 10% zmanjšanja števila zaposlenih na tem področju, kajti te podporne službe bodo šle iz ministrstev na to enotno osebo javnega prava in dolgoročno jih bo potrebno manj in ta boljša organizacija dela bo pomenila manj dolgoročno zaposlenih na eni strani in na drugi strani, kar je bistveno, bolj racionalno ravnanje s poslovnimi prostori, stanovanji v lasti Republike Slovenije in danes razpršeno v upravljanje posameznih državnih organov. Do sedaj politične volje za tovrstno koncentracijo, centralizacijo in transparentnost delovanja na tem področju ni bilo. V letu 2011 sem prepričana, da z operacionalizacijo tega ukrepa v programu dela Vlade so

vsi ti predpisi. S tem delom bomo dosegli neko pomembno združevanje, optimizacijo procesov na tem področju.

Vprašanje oblikovanja Agencije za javno naročanje. Tako s strani gospodarstva kot s strani posameznih ministrstev so enostavno dozorela spoznanja, da je treba večja javna naročila izvajati racionalno v eni osebi javnega prava pod ingerenco, seveda, Vlade Republike Slovenije, da se bodo postopki poenotili, da bo manj možnosti za korupcijo, da bo dosežena boljša cena, enotno poslovanje, tipske pogodbe, kataloško naročanje, če hočete. Ljudje, ki se danes ukvarjajo v pomembnem delu na resornih ministrstvih, se bodo na podlagi zakona o Agenciji za javno naročanje v pomembnem delu v okviru le-te združili, združili bodo ta najboljše znanja za delovanje na tem področju in dolgoročno v letu 2011, ko računamo, da bo ta centralizirana enota za večja naročila in tudi ostale naloge, to smo jih opisali že v strukturnih spremembah in napovedi ukrepov za racionalizacijo dela državne uprave, predstavili prihranek najmanj deset in več milijonov v nadaljnjih letih zaradi tovrstnega optimiziranja teh procesov. Tudi za tovrstno racionalizacijo do sedaj ni bilo politične volje. Zdaj smo v tovrstne centralizacije prisiljeni zaradi zmanjšanja sredstev za delovanje podpornih služb, ki so danes v vseh državnih organih organizirane samostojno.

Na področju elektronskih storitev, ki po naši oceni pomenijo pomembno optimizacijo delovanja javne uprave ugotavljamo na podlagi strategije, ki je bila lansko leto sprejeta in je pokazala dejansko stanje, kar pomembno zaostajanje. Vsaj dve področju v letu 2011 pričakujemo, da bosta zaživel, to je projekt "e-Sociala" katerega akcijski načrt je že sprejet v sodelovanju z Ministrstvom za delo, ki pripravlja pravne zakonodaje in optimizacijo teh procesov s strani ministrstva zagotavljamo elektronsko podporo povezovanju baz, ki bodo omogočale bistveno bolj optimalno odločanje o teh pravicah in bodo pomenile tudi za državljanke in državljane bolj prijazno odločanje o teh pravicah. Enotna kontaktna točka in implementacija storitvene direktive, kjer bi morali že do konca leta 2008 oziroma 2009 implementirati to storitveno direktivo, ker smo sprejeli od prejšnje vlade to stanje popolnoma nepripravljeno, sistematično delamo na tem. Ob tem pa smo se zavezali, da bomo pretirano regulacijo poklicev in dejavnosti - Sloveniji je namreč dvesto-petdeset reguliranih poklicev. Povprečje v državah članicah evropske unije je sto poklicev najbolj v tistih, ki želijo spodbujati vstopanje samostojnim podjetnikom, malim podjetjem na trg, jim še manj zaprejo vrata. Cilj in ambicija te vlade je, da ponovno pregledamo vse te poklice, ali so regulacije nujne in obvezne za zagotavljanje javnega interesa, in potem informacijsko odpremo tako očiščene in deregulirane postopke.

Tudi s pripravo informacijske podpore priprave predpisov obnove resolucij, kjer bodo strokovne javnosti lahko sodelovale preko spleta najmanj mesec dni, računamo, da bo

sodelovanju ljudi pri oblikovanju politik v letu 2010 bistveno bolj omogočeno. Ne nazadnje projekt poenostavitve postopkov, mi smo celo leto 2009 iskali način, kako realizirati program zmanjšanja birokratskih bremen za 25%, kajti zavezali smo se Evropski komisiji, da bomo to storili. V letu 2010 v sodelovanju z zunanjimi strokovnimi javnostmi in z njihovim delom opravljamo pregled 66 zakonov, 3.200 podzakonskih aktov, merimo bremena v teh predpisih, da bomo lahko v letu 2011 razbremenili gospodarstvo nepotrebnih postopkov, nepotrebnih poti, ki jih stanejo, in nepotrebnih dovoljenj, ki jih rabijo danes pridobivati za svoje delovanje. S to realizacijo, kako so zadolžena vsa resorna ministrstva, da vsak na svojem področju opravi to pomembno nalogo razbremenjevanja, menimo, da bomo gospodarstvu dolgoročno prihranili od leta 2012 na letni ravni skoraj 15 milijonov evrov prihrankov zaradi poenostavitve njihovega poslovanja.

To so konkretni ukrepi, ki pomenijo finančne posledice, ki pomenijo upoštevanje ne nazadnje najboljših možnih praks, ki jih uporabljajo tudi države članice EU na poti razbremenitvi gospodarstva, pomoči gospodarstvu, in ne nazadnje je to pot, ko javni sektor deli usodo realnega gospodarstva na način, da mu s svojim delovanjem tudi pomaga in zagotavlja ustavno načelo, hkrati poleg vsega tega Slovenija je socialna država in ob vseh teh ukrepih je to tudi vodilo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Ostal je še en razpravljavec, to je mag. Borut Sajovic. Najprej bom dal besedo njemu, potem pa bo dobila besedo mag. Helena Kamnar, državna sekretarka Ministrstva za finance, in dr. Matej Lahovnik, minister za gospodarstvo, in naprej dr. Partick Vlačič.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Prijazen pozdrav tudi ministrici in ministrom. Danes smo o strategiji veliko govorili. V poslanskem klubu smo povedali, da jo podpiramo. Predvsem pa si želimo treznih, realnih razmislekov in pa mogoče nekaj informacij, ki so drugačne narave kot pa tiste, ki so nam jih cel dan trosili prijatelji iz opozicije. Predvsem dokazuje, da je v Sloveniji mogoče slišati ravno na današnji dan tudi številne prave, pozitivne informacije. Minister, gospod Svetlik, je povedal, kako je z brezposelnostjo, kako je z zaposlovanjem in na katerem mestu v evropskem merilu je Slovenija. Biti med petimi najboljšimi državami, kar se tiče brezposelnosti, je zagotovo nekaj, kar ni prišlo samo od sebe... /Oglašanje v dvorani./ Gospod Tanko, želite besedo? Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospod Sajovic, jaz dajem besedo, ni vam treba skrbeti.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa. Mislim, da je to vsekakor dosežek, ki ni prišel sam od sebe, ampak je rezultat tudi številnih zakonov, ukrepov in intervencij Vlade, ki so ta delovna mesta uspele zadržati.

Danes lahko tudi preberemo, da so sindikati pohvalili dvig minimalne plače. Predvideva se, da se bo na trgu znašla večja količina denarja, kar bo delovalo proticiklično in bo imelo tudi določen vpliv na slovensko gospodarstvo. Predvsem pa se mi zdi pomembno povedati, da smo se Slovenke in Slovenci odločili, da si želimo delovna mesta z višjo dodano vrednostjo, in sem prepričan, da jih bo ta ukrep prinesel kar nekaj.

Mogoče ste danes vsi tisti, ki iščete pozitivne novice, prebrali razpis Ministrstva za gospodarstvo. 3,5 milijona evrov sredstev se razpisuje, in sicer v podjetniškem skladu za inovativna podjetja, nove ideje, in tudi to je pomembna novica.

Naslednja od pomembnih pozitivnih novic je tudi poročilo s trga stanovanj. Promet s stanovanji se je v zadnjem četrtletju lanskega leta okrepil, večina prometa je vezana na največji mesti, Ljubljano in Maribor. Vendar dejstvo je preprosto, stanovanj na trgu je veliko in cena stanovanj je že padla, kar je tudi trg zaznal.

Tisti, ki prebirate novice, ste lahko prebrali tudi, da je minister za zdravje, gospod Miklavčič, v proceduro vložil tudi zakon. Ta v prvi fazi ni idealen, zagotovo pa vsi skupaj zmoremo in si zaslužimo, da tekom zakonodajnega postopka zakon nadgradimo, da bomo imeli zakon, ki bo namenjen pacientkam in pacientom v prvi vrsti, da bo omogočal tudi stimulacijo in zadovoljstvo zdravnikov. In da v tej državi dajemo ključno pozitivno in glavno sporočilo, da zdravstveni domovi še vedno ostajajo center osnovne zdravstvene dejavnosti in da je na teh zgodbah treba graditi.

Mislim, da je tudi čas za neke druge, čisto realne življenjske premisleke tudi na področju energetike, energije. Na eni strani je prav, da v prostor umeščamo nove potrebne energetske objekte, na drugi strani se je pa treba zavedati, da ravno z energetske potratnimi stavbami zgubljammo na milijone in milijone evrov, ki jih bomo lahko prihranili. Tudi je čas, da razvijemo strategijo in o tem smo se tudi pogovarjali in dogovarjali, recimo, slovenskelesno predelovalne industrije. Sramota za eno od najbogatejših držav v Evropi po gozdnatosti je, da se hvalimo z vgradnjo sibirske cedre, afriškega tika in skandinavskega bora, medtem ko številni les resonančne kvalitete slovenske gozdove zapušča, v krogu gredo v tujino, nam pa pušča poškodovane in pa prizadete ceste. Slovenke in Slovenci bi se morali zediniti in pa vgradnjo slovenskega domačega lesa in njegovo uporabo umestiti v našo zakonodajo in v naše gradbene projekte.

Veliko smo govorili v teh dneh tudi o črpanju evropskih sredstev. Slovenija je ta trenutek uspešna, lahko je pa še

uspešnejša. Ta trenutek za realno izvedbo, poleg programov, načrtov, potrebujemo domačo zakonodajo, ki omogoča implementacijo teh objektov v prostor.

Prepričan sem, da se ta trenutek še kandidat, zvečer pa že bodoči oziroma minister, aktualni za prostor in okolje, teh problemov zaveda. Številni projekti, če ne bomo zanje pridobili ustreznih gradbenih, uporabnih dovoljenj, tiste svoje vloge, ki bi si jo želeli, ne bodo opravili. Zato nas tudi na vzporedni implementaciji zakonskih rešitev čaka še veliko dela. Stroka si je danes edina, iz vseh političnih opcij, da tisto, kar smo naredili na področju prostorske zakonodaje v letu 2007, vodi desetletje nazaj, ne korak naprej.

To so tiste osnovne zadeve, o katerih mislim, da moramo Slovenke in Slovenci razmišljati pozitivno in potem ta izhodna strategija ne bo samo misel, ne bo papir in bo postala dejanje, predvsem pa se zavedati tudi tega, da moramo živeti v okviru financ in možnosti, ki jih imamo. Tipičen primer, ki smo mu bili priča zadnje dva, tri dni so seveda številne kritike tudi na račun zimskih služb. Tisti, ki pozna primerjavo s sosednjimi evropskimi alpskimi državami, ve, da takšnih nadstandardov, kot jih imamo Slovenke in Slovenci, da si jih ne morejo privoščiti niti bistveno bolj bogate evropske države. Količine peska in soli v Sloveniji, porabljene na dolžinski kilometer ceste, so res rekordne. Te, večina od njih tudi jedkih snovi, nam potem račun izstavlja - ne danes, ta trenutek, ampak računi pridejo spomladi, ko bo treba ta številna preveč soljena cestišča spraviti v prvotno stanje, da o posledicah soli na kanalizacijskih sistemih, meteornih in marsikje tudi fekalnih kanalizacij ne naštevam. Enostavno, v tej državi se je treba zavedati, da je v izhodno strategijo treba umestiti tudi zavest sloge, enotnosti, pozitivnega razmišljanja in največjo težo pri sprejemanju zakonov dati "zakonu zdrave pameti".

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Helena Kamnar, državna sekretarka Ministrstva za finance.

MAG. HELENA KAMNAR: Hvala lepa, gospod predsednik.

Dotaknila bi se fiskalne konsolidacije. Mislim, da je bilo v razpravi na več točkah omenjeno troje stvari. Prvič, da so sami cilji v fiskalni konsolidaciji nekoliko premalo ambiciozni. Drugič, da ni v strategiji ukrepov, ki bi zagotavljali, da bomo te fiskalne cilje lahko realizirali. In tretjič, postavljena je bila nekako trditev, da zaradi tega, ker ne zmanjšujemo davčnih bremen, ni moč pričakovati, da bi ta fiskalna konsolidacija v zadostni meri delovala v podporo gospodarstva.

Rada bi pojasnila oziroma komentirala vse tri trditve. Morda najprej trditev v zvezi s fiskalnim okvirom, ki je postavljen in ki smo ga začrtali tudi v programu stabilnosti. Ambicioznost ciljev, ki smo jih postavili in izvirajo tudi iz postopka presežnega primanjkljaja in dolga pred Evropsko komisijo, nedvomno postavlja pred državo, najprej pred Vlado potem pa nedvomno tudi pred Državni zbor, sprejemanje odločitev, ki bodo pripeljale do bistvenega krčenja na odhodkovni strani. Dejstvo namreč je, da smo z davčno reformo, ki je bila izvedena v letu 2007, povzročili izpad davčnih virov v državni blagajni v višini dobrih dva in pol odstotka bruto domačega proizvoda. To seveda pomeni razbremenitev predvsem gospodarstva, delno pa tudi zasebnikov. Tega se pravzaprav ne zavedamo oziroma nočemo sprejeti zaradi tega, ker je nastalo v letu 2007, pa čeprav so učinki nastopili šele leta 2009 v polni meri oziroma na nekaterih segmentih nastopajo šele v letu 2010, kot, recimo, zniževanje davčnih stopenj pri davku na dobiček. Mi davčnih bremen ne povišujemo. Delež davkov v bilanci javnih financ bo pravzaprav skozi celotno štiriletno obdobje ostal na približno enaki ravni blizu 22% bruto domačega proizvoda. Praktično noben davčni vir se naj ne bi povečal, vsaj tako je zapisano v dokumentu, zmanjšujejo pa se odhodki. Da pogledamo dimenzijo tega zmanjševanja, ki bo izjemno izjemno težka in jo bomo morali doseči, ker smo se zavezali tudi z limitiranjem skupne ravni odhodkov v prihodnjih štirih letih, praktično na nominalno nespremenjeni ravni. Transferji v pokojninsko blagajno naj bi se do leta 2013, če ne storimo nič, povečali za dobrih 400 milijonov. Socialni transferji naj bi se povečali za 100 milijonov. Sredstva v javne zavode naj bi se povečali za 250 milijonov. In plače, brez da zaposlimo enega samega novega v državni upravi in v celotnem javnem sektorju, naj bi se zaradi veljavne zakonodaje iz preteklosti povečala za približno 300 milijonov. Vseh teh povečanj preprosto ne bo moglo biti, če želimo odhodke zadržati na nominalno nespremenjeni ravni. Zato bodo seveda potrebni ukrepi, nekateri so nakazani kot kratkoročni ukrepi, o katerih je govorila že ministrica pred menoj, nekateri so nakazani kot strukturni ukrepi, o katerih je govoril že tudi v uvodu gospod minister Gaspari. Zato je tudi dinamika tega zmanjševanja odhodkovne strani različna in se pomika bolj v drugo polovico obdobja, ker preprosto strukturne reforme prej učinka dajati ne bodo mogle.

Kar se tiče drugega vprašanja, da so edino dodatna zniževanja davčnih virov tisti vzvod, ki bo pripeljal do oživitve gospodarstva, vam bom pa prebrala citat iz članka o strategiji izhoda iz krize prof. Štiblerja: "Program SDS bolj kot vladni program podpira dolgoročne ukrepe ekonomije ponudbe, upajoč, da bosta gospodarstvo in prebivalstvo vzdržala do oživitve povpraševanja prek večjih dohodkov, ki pridejo iz večje proizvodnje. Vendar zasebni sektor v krizi ni nagnjen k trošenju, ker je bil prezadolžen, varčuje."

To je pravzaprav tisto, zakaj poleg omejitev, ki jih fiskus in poraba na drugi strani določa, zakaj Vlada tudi ne verjame v tak način izhoda iz krize. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Besedo ima dr. Matej Lahovnik, minister za gospodarstvo. Prosim.

DR. MATEJ LAHOVNIK: Hvala lepa. Spoštovane poslanke, poslanci, spoštovani gospod predsednik!

Vladna izhodna strategija je koncipirana na treh bistvenih sklopih. Prvi sklop se nanaša na zagotavljanje stabilnosti javnih financ in je zajeta v stabilnostnem programu, ki smo ga do konca januarja morali poslati v Bruselj Evropski komisiji; drugi del se nanaša na ukrepe, s katerimi spodbujamo kratkoročno oživitev gospodarstva, tretji vsebinski sklop pa se nanaša na strukturne ukrepe, s katerimi poskušamo povečati konkurenčnost slovenskega gospodarstva na srednji in dolgi rok. Če pogledamo sedaj vsakega izmed teh sklopov, je bistveno, da v prvem sklopu, ko govorimo o stabilnosti javnih financ, predvidevamo, da do leta 2013 se delež primanjkljaja zmanjša pod 3% BDP, kar je maastrichtski kriterij in kar pomeni, da bomo do takrat vsako leto privarčevali 400 milijonov evrov oziroma 1,2 milijardi evrov. Drugi del te stabilnosti javnih financ pa podpira ključno fiskalno pravilo, ki se nanaša na nominalno nepovečevanje odhodkov. Mislim, da je to zelo pomembno in da smo s tem delom izhodne strategije preprečili, da bi se Sloveniji dogajal scenarij, kot se je v najhujšem primeru po najbolj črni luči v Grčiji ali v bistveno blažji obliki na Portugalskem in Španiji, kjer imajo precej večje težave s stabilnostjo javnih financ, do neke mere tudi na Irskem. To se mi zdi pomembno, ker je stabilnost javnih financ z vidika bonitete, ki jo gospodarstvo dolgoročno potrebuje in seveda tudi država, ker boljšo boniteto, kot jo imaš, z boljšo boniteto lahko dobiš tudi cenejše in ugodnejše kredite. Ker pomeni, da je gospodarstvo konkurenčnejše, ker ima na voljo cenejše vire. Zato je ta del izhodne strategije pomemben.

Ko govorimo o drugem delu, o ukrepih za kratkoročno oživitev gospodarstva, gre predvsem za neke infrastrukturne projekte, na kar ste v opoziciji tudi mnogi opozarjali, tudi v poslanskih vprašanjih - gospoda Presečnika vidim, ki je večkrat na to opozoril, pa tudi mnogi drugi poslanci tako opozicije kot koalicije. Ta del se mi zdi pomemben in dober. Naj povem, da smo se osredotočili, denimo, na področju energetike imamo izgradnjo in dopolnitev izgradnje plinovodnega omrežja, kjer gre za investicije v višini 70 milijonov evrov kot neka predpriprava na velik infrastrukturni projekt južni tok, ki je ključnega pomena za Slovenijo in s katerim Slovenijo umeščamo na zemljevid kot eno izmed središč na energetskega področju v EU. Drug takšen projekt, ki teče, je nadomestni blok v šoštanjski termoelektrarni. Kot veste,

intenzivno potekajo priprave, ki so potrebne za gradnjo drugega bloka nuklearke, seveda v tem trenutku še v začetni fazi. Del tega je zagotovo izgradnja odlagališča nizko - in srednje radioaktivnih odpadkov, kjer je, recimo, projektna vrednost okrog 150 milijonov evrov, kar je za gradbene izvajalce pomemben dodaten impulz. Takšni projekti so nadaljevanje izgradnje hidroelektrarn na spodnji Savi, gre za hidroelektrarni Krško in Brežice. Tako tam, kjer se že dela, se bodo dela pospešila kot tudi priprava ostalih projektov. Ključen takšen infrastrukturni projekt, na katerega nujnost se opozarja že več let, je daljnovod Beričevo-Krško, ki je ključnega pomena za zagotavljanje stabilnosti oskrbe z električno energijo v Sloveniji. Elektrodistribucijska podjetja in Eles bodo vložili dodatnih 200 milijonov evrov v izgradnjo in posodabljanje električnega omrežja. Skratka, naštevam samo nekatere projekte, ki so pomembni.

Hočem reči, da se v tem delu strinjam z vsemi tistimi, ki ste opozarjali, da so ti projekti za kratkoročno oživitev gospodarstva pomembni. V ta namen smo pripravili tudi program učinkovite rabe energije, kjer bomo investirali 20 milijonov evrov v celovito prenovo gradbenega fonda, kjer gre za zamenjavo streh, fasad, oken in podobnega, v skupni višini, kot sem dejal, sofinancira država 20 milijonov evrov, s čimer bo lahko po naših izračunih okrog 20 tisoč gospodinjstev celovito prenovilo objekte. In tudi to so dodatni impulzi.

V sektor obnovljivih virov energije bo država v letu 2010 investirala 70 milijonov evrov. Gre predvsem za izgradnjo elektrarn na fotovoltaike in biomaso. Tu načrtujemo precejšnje število novih elektrarn, imam podatek: iz naslova obnovljivih virov energije do 200 novih elektrarn na obnovljive vire energije. Se pravi, to so vendar podatki, da poskušamo tudi na tem področju čim bolj spodbuditi gospodarsko aktivnost. Če nadaljujem seveda s tistim problemom, ki je najbolj pereč, to je kreditni krč, na katerega ste mnogi opozarjali. Na temu področju seveda Vlada, poleg drugih instrumentov, lahko, je dolžna in tudi je spodbudila delovanje dveh ključnih institucij, eno je Slovenski podjetniški sklad, druga je pa SID banka. Obe sta v 100% lasti države. SID banka je v letu 2009 dodatno investirala oziroma kreditno podprla projekte slovenskih podjetij v višini 1,5 milijarde evrov. Ta aktivnost se načrtuje tudi v leto 2010, medtem ko bo slovenski podjetniški sklad dodatno investiral preko razpisov sto devetnajst milijonov evrov v okviru treh linij. Gre predvsem za kreditno garancijske linije, za spodbujanje malih in srednjih podjetij, potem za projekte subvencioniranja obrestne mere in dodatno še za linijo lastniškega financiranja malih in srednjih podjetij. Slovenski podjetniški sklad je usmerjen torej na problematiko malih in srednjih podjetij, kjer je problem velik, vemo, da likvidnostni problem obstaja in ga seveda poskušamo reševati.

Problem, ki je posebej pereč trenutno v Sloveniji, je, da so obrestne mere, kadar podjetja skušajo pridobiti dolžniške vire, sorazmerno visoke. To je deloma posledica tudi dejstva, da je bila rast depozitov v slovenskih bankah manjša od pričakovane in da se za razliko banke zadolžujejo v tujini. In ko na to pribijejo marže, pridemo do tega, da so dejansko krediti v temu trenutku sorazmerno dragi. Moramo vedeti, da so tudi pasivne obrestne mere, torej obrestne mere, po katerih prebivalstvo nalaga svoje prihranke v slovenske banke v Sloveniji, v temu trenutku bistveno višje kot v nekaterih drugih državah. Se pravi, ta medalja ima vendarle dve plati. Ampak, ker vemo, da ta problem obstaja, Slovenski podjetniški sklad odpira linijo in ima odprto linijo za subvencioniranje obrestne mere malim in srednjem podjetjem, ki ta problem najbolj čutijo.

Kot sem dejal, računamo, da bomo v letu 2010 skupaj preko vseh treh linij nekako podprli šesto projektov v skupni vrednosti dvesto dvaindvajset milijonov evrov. Mi računamo, da vsak projekt zagotavlja nekje, to kažejo izkušnje, dve do tri kakovostni delovni mesti s sorazmerno visoko dodano vrednostjo, kar je, bom rekel, samo v temu sektorju iz teh spodbud nekje med tisoč petsto do dva tisoč novih delovnih mest v naslednjem triletnem obdobju. Govorim iz teh virov, ki bodo porazdeljena v letu 2010.

Tukaj je treba vedeti, da po projekcijah pričakujemo, da imajo ta podjetja in ta delovna mesta rast dodane vrednosti na zaposlenega nekje med 7 do 10% na letni ravni. To pomeni, da se investira v delovna mesta z višjo dodano vrednostjo in s tem že sledimo tistemu tretjemu sklopu, ko sem rekel, da temelji dejansko izhoda strategija na treh sklopih, se pravi prvi je bil zagotavljanje stabilnosti javnih financ, drugi je bil kratkoročno oživljanje gospodarstva s prednostnim zagonom nekaterih infrastrukturnih projektov, tretji so pa ti strukturni premiki, s katerimi zasledujemo dolgoročno konkurenčnost slovenskega gospodarstva. Se pravi, to spodbujanje odpiranja novih delovnih mest v sektorju malih in srednjih podjetij že spada dejansko v to strukturno prestrukturiranje, pri čemer moramo dodati vsaj še tri instrumente. Eden je subvencije za zagon inovativnih podjetij, kjer novonastala inovativna podjetja pridobijo sredstva v fazi razvoja ideje, proizvoda in storitve, kjer načrtujemo podpreti vsaj 120 projektov v skupni vrednosti tri in pol milijona evrov, kot je bilo že danes povedano. Poleg tega pa sta še dva ključna razpisa za spodbujanje delovanja interdisciplinarni skupini mobilnosti kadrov. Gre za to, da se v podjetjih oblikujejo razvojna jedra različnih strokovnjakov, predvsem naravoslovno-tehničnih ved, ki seveda pomembno prispevajo in omogočajo to, da podjetja postopoma prehajajo na produkte z višjo dodano vrednostjo. V namen spodbujanja delovanja interdisciplinarnih skupin v podjetjih bomo namenili 5

milijonov evrov za mobilnost kadrov, spodbujanju mobilnosti še dodatno milijon in pol.

Tisto, kar bi mogoče želel izpostaviti ob koncu, da ne bom predlog, sta še, ko govorimo o strukturnih ukrepih, je vprašanje tudi te kapice, ki jo predvidevamo uvesti. Ta kapica omejevanja plačevanja prispevkov nad določeno mejo je bistvena zato, ker jo imajo uvedene vse članice Evropske unije. Slovenija je edina država, kjer je to plačevanje socialnih prispevkov neomejeno navzgor. S tega vidika se pojavlja problem, mnogi ste tudi v tem zboru nanj opozarjali, da Slovenija postaja nekonkurenčna z vidika stroškov obremenitve dela visoko kvalificiranih kadrov, predvsem inženirjev. Zato je ta strukturni ukrep pomemben, ker nas postavlja v enak položaj kot druge države v regiji. Skratka, omogoča, da bo neko slovensko podjetje, ki je visoko tehnološko, kar se tiče zaposlovanja inženirjev, v enakem ali boljšem položaju kot podobno podjetje, zdaj govorim v Avstriji, Nemčiji in drugje, kjer imajo to kapico že uvedeno.

Drugi takšen ukrep, ki pa sega tudi na naše področje delovanja Ministrstva za gospodarstvo, pa je seveda oblikovanje samostojne neodvisne agencije za varstvo konkurence. Temu področju se namenja v bistvu premalo pozornosti in dejansko je včasih malo v senci drugih področij, je pa ključno z vidika zagotavljanja konkurence na notranjem trgu. Zato smo predvideli, da se temu organu dodeli večja pristojnost, še večja neodvisnost kot doslej. Preoblikovali ga bomo tudi v neodvisno agencijo in ne bo več organ v sestavi ministrstva. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Besedo ima dr. Patrick Vlačič, minister za promet.

DR. PATRICK VLAČIČ: Hvala, predsednik. Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Predlog ukrepov Ministrstva za promet za oživljanje gospodarske aktivnosti je relativno skromen, zato ker številni projekti že tečejo. In ker številni projekti ne pomenijo kaj bistveno novega, bi rad predvsem povedal, da se moramo kot država, Vlada in potem tudi parlament na neki točki odločiti, da moramo to, kar so ponekod bili seznamili želja, spraviti v realne okvire, v to, kar ta država zmore. Zaenkrat smo samo veliko odločitev sprejemali, kaj vse je treba narediti, in se je teh odločitev zbralo v preteklih letih za približno 15 milijard evrov ali pa še več. Brez revalorizacije govorim, znesek je 15 milijard evrov. Če vemo, da smo do tega trenutka za avtoceste porabili 4 milijarde evrov in pol in praktično prenehali financirati iz proračuna, ker tega manevrskega prostora znotraj proračuna za avtoceste ni več. Čaka nas še kompleten železniški program, ki je bil zapostavljen vse od osamosvojitve dalje, in čakajo nas tudi razvojne osi. Tega ne govorim zato, da bi kakorkoli izgubili pogum pri teh

projektih, samo pri smelosti govoriti o tem, kaj vse bomo naredili, moramo biti do te mere pazljivi in odgovorni, da moramo skupaj najti vire in potem na ta način zagotoviti izgradnjo infrastrukture. Zato smo tudi zapisali v predlog ukrepov Ministrstva za promet za oživitvev gospodarske aktivnosti, da je smiselno graditi tiste odseke, ki ustrezajo dejanskim potrebam, kjer lahko pričakujemo dolgoročne prometne tokove, kjer lahko pričakujemo dolgoročne potniške tokove, pa seveda tiste, pri katerih je dodana vrednost na odsek za nacionalno gospodarstvo pozitivna, seveda ob pomembni okoliščini, da ne pozabimo na tista območja v Republiki Sloveniji, kjer bi zaradi slabše infrastrukture prišlo do odrezanosti in zaradi tega morda gravitiranja h kateri drugi državi. Te odgovornosti se zavedamo. Zato je ta zapis, čeprav je splošen, zelo pomemben.

Tudi sam ne maram biti nekonkreten, zato bom zelo konkreten in bom naštel nekaj projektov, ki so ta trenutek v teku na železniškem področju. Vem, da so ceste precej bolj popularne, vendar sem vseeno pogrešal nekoliko več debate o železniškem delu, zato jo bom izvedel sam.

Najprej, v teku je modernizacija SV naprav na progi Divača-Koper; projekt bo končan letos in je težak 45 milijonov evrov. Potem imamo modernizacijo SV naprav na progi Pragersko-Ormož; projekt je težak 46 milijonov evrov in bo končan marca 2010. Potem imamo projekt modernizacije obstoječe železniške proge Divača-Koper. Prvi del je že bil opravljen v višini 60 milijonov, drugi bo dokončan do leta 2014 v višini približno 70 milijonov. Pogodba je podpisana, dela so v teku. Potem je daljinsko upravljanje stabilnih naprav električne vleke, projekt je težak 50 milijonov evrov in se bo po različnih dinamikah končal do leta 2010. Potem je nova železniška povezava Divača-Koper - o tem bom kasneje nekaj besed povedal. Potem je rekonstrukcija in elektrifikacija in nadgradnja proge Pragersko-Hodoš v višini 240 milijonov evrov. Dokončana bo do decembra 2015 po planih. Potem je implementacija GSM-R sistemov, in sicer naj bi bila dokončana do leta 2011. To je dokumentacija, sama izvedba programa je še nekoliko daljša. Potem je razvoj ERTMS sistema do decembra 2013 v višini 74 milijonov evrov. Potem je čezmejna proga Trst-Divača, kjer gre za dokumentacijo, preliminarne študije in drugo, kar predhodi gradnji v višini 57 milijonov evrov. Skupni projekti na železniškem področju do naštetih let, vključno do leta 2016 nova proga Divača-Koper - milijardo in pol. Če sem vam naštel samo tiste projekte, ki so ta trenutek v teku na železnicah, vidite, da je kar zajeten del programov, ki bo pripomogel gospodarski rasti in ki je kar nekaj. Naj povem samo še, da ta trenutek zamujajo trije projekti, eden je še iz časov prejšnje vlade - razpis. Sicer je bil v preteklih dneh izbran, torej eden izmed tistih ponudnikov, in upajmo, da bo stvar tudi stekla. Drugi, ki je v zamudi, je takšen, da je povezan z Republiko Italijo in nekateri novi predlogi iz Republike

Italije prihajajo, mi jih poslušamo, ampak zaenkrat je za nas pogodba podpisana in se okoli tega še nismo na najvišji ravni pogovarjali, ampak se ta trenutek na tehnični in poslušamo njihove predloge, kot seveda prijateljski državi tudi počneta. Eden je projekt modernizacije GSM-R naprav v Divači-Koper, ki tudi nekoliko zamuja, zato sem ga tudi osebno obiskal in zagotovili so mi, da bo v nekaj mesecih končan.

Projekt Divača-Koper, ki je tukaj notri zapisan, je po moji oceni ta trenutek podcenjen in bomo pravo ceno za ta projekt dobili do sredine tega leta, ko bodo pripravljene tudi podlage za gradbeno dovoljenje, zato bo ta cifra vlaganj v železniško infrastrukturo še precej višja, kot je ta trenutek ocena. Skupna primerjava tega z avtocestnim programom vam že ta trenutek pove, da je kar veliko zagona na samem železniškem omrežju.

Kar se tiče razvojnih osi, smo danes kar precej slišali, ker nekateri poslanci ste tudi člani Odbora za promet in Odbora za okolje in prostor. Nedavno smo imeli skupno sejo Odbora za promet in Odbora za okolje in prostor, na kateri smo prikazali presek stanja. Prikazali smo vam, kje smo, čeprav gre ta trenutek za prostorske ureditve, gre za ureditve tega, kar opravlja Ministrstvo za okolje in prostor, in smo vam prikazali presek stanja, kje ta trenutek smo, na 3., 3A. razvojni osi, 4. razvojni osi. Vlada do tega trenutka ni sprejela nikakršne odločitve, da se razvojne osi ne bi gradile. Zato vas prosim, da ne zavajate slovenske javnosti, ko govorite, da so takšne odločitve bile sprejete - niso bile sprejete! Vsi projekti gredo naprej. Še enkrat ponavljam, vsi projekti gredo naprej in še enkrat ponavljam, da se moramo pa kot država, mi, Vlada in vsi akterji obnašati pri tem racionalno, ker ta spisek želja moramo spraviti tudi v življenje s tem, da zagotovimo za vse te projekte sredstva.

Mogoče bi lahko v predlog ukrepov ministrstva za oživitve gospodarske aktivnosti vključili tudi ustanavljanje agencij in podobnih organov, ki bodo tudi precej pripomogli; ena k varnosti v prometu, druga k - ali pa mogoče skupna - boljšemu letalskemu prometu, vendar smo ocenili, da bomo raje v tem smisli minimalistični, pa da bomo več naredili. Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Besedo ima še Alenka Kovšca. 36 sekund imate na razpolago. Želite porabiti 36 sekund? Hvala lepa. Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo. Še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati? Želi! Zato prosim za prijavo. Obveščam predstavnike Vlade, če se želijo prijaviti, se prijavijo pri meni. Prijavljeni so štirje poslanci in trije predstavniki Vlade. Besedo ima najprej mag. Andrej Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani. Ko smo v opoziciji pričakovali izhodno strategijo, ki jo je Vlada dolgo napovedovala, smo pričakovali strategijo izhoda iz krize, s katerimi konkretnimi kratkoročnimi ukrepi - nič nimamo tudi o posebnem delu dolgoročnih ukrepov, strateških usmeritev, ampak predvsem kratkoročnih ukrepov za izhod iz te krize v večih segmentih. Nekaj od tega v tej izhodni strategiji je. In to smo večkrat poudarili. Ni res, da nič v tej izhodni strategiji ni uporabnega. Je. Še posebej je uporaben tisti del - makroekonomski cilji po letih, ki bodo tudi opoziciji prav prišli, ko vas bomo spremljali pri uresničevanju. Problem je, da ni ukrepov, kako te cilje doseči. Večine od teh ukrepov ni.

Spoštovani, ni ukrepov, kako ohranjati gospodarsko aktivnost oziroma zagotavljati to planirano gospodarsko rast, ki ste jo načrtovali. Iz napisanega in iz dejanj Vlade se vidi, da povečuje davčne obremenitve gospodarstvu. Sprejeli smo novelo zakona o trošarinah, ki je razširila manevrski prostor Vladi, da povečuje trošarine tudi na pogonska goriva in na kurilno olje. Vlada je pred nedavnim uveljavila novo dajatev na kurilno olje, ki podražuje le-to tako za gospodinjstva kot za gospodarstvo. Skratka, povečujejo se obremenitve in s tem se dela Slovenija po eni strani za gospodarstvo manj konkurenčna, po drugi strani pa tudi za prebivalce dražja.

Spoštovani, v tej izhodni strategiji pogrešamo predvsem ukrepe, kako konkretno zagotavljati na kratek rok doseganje teh ambicioznih ciljev gospodarske rasti, ki so notri napisani. Ne poznamo jih. Teh ukrepov notri ni. To, kar je minister Lahovnik našteval, to so tekoče naloge ministrstva. Ti razpisi, ki so bili naštet, so tekoče naloge ministrstva. To se je delalo prej in to se dela zdaj in to ni noben del izhodne strategije. Tudi določeni projekti, ki so bili naštet, južni tok, gradnja prenosnega omrežja Krško-Beričevo, to so tekoči stari projekti. Južni tok je pravzaprav nov in ne bo dal nobenega učinka na protikrizni ravni, saj se bo začel graditi, če se bo, čez 5 ali še več let, saj se gre najprej v proučevanje trase, se pravi, najprej se gre v ta načrtovalski del in bo zaposlil kakšnega projektanta, ki pa so tako ali tako že preko obstoječih firm angažirani. Torej, to niso protikrizni ukrepi, zato, spoštovani, je bil del kritike namenjen temu. Tam, kjer bi se pa dalo ravnati in pospešiti projekte, tam se pa stoji. Bom še enkrat ponovil enega, to je gradnja hidroelektrarn na spodnji Savi. Vse je pripravljeno, izdano gradbeno dovoljenje, vse je pripravljeno za gradnjo akumulacijskega bazena na HE Krško, gradnja čaka zaradi tega, ker Ministrstvo za okolje in prostor še do danes ni pripravil finančne konstrukcije tega projekta, čeprav je bilo to dolžno narediti do sredine preteklega leta. Sama Vlada je sprejela sklep, da mora ministrstvo pripraviti finančno konstrukcijo za to. Ministrstvo to ni naredilo in razveljavljen je bil nekaj milijonski razpis, ki bi zaposlil slovensko gospodarstvo ta

trenutek in takoj. Pa ne samo gospodarstvo! Tudi dobavitelje opreme itn. in bi imel nek učinek. Poglejte, tukaj vam želim povedati, da to manjka, ta del, kako kratkoročno zaposliti gospodarstvo, ustvarjati delovna mesta, kajti le to bo plačevalo davke in le tako boste zagotavljali planirano gospodarsko rast. O tem je, žal, res veliko veliko premalo. V opoziciji smo prelagali davčno razbremenite in smo vam povedali, da če gledate statično, to res pomeni v določenem trenutku določen izpad, ker je davčna olajšava, ampak dinamično pa pomeni prihodek, kajti davčna olajšava pomeni novo delovno mesto, novo delovno mesto pomeni novega davkoplačevalca, ne tistega, ki je sedaj na transferjih, ampak novega, ki plačuje v blagajne, ki plačuje prispevke itn. In se to v blagajni z multiplikatorjem pozna. Pozitivno! Dokazi za to so že davčna reforma leta 2007, da se je to izplačalo, da je bilo več prilivov v proračun kljub nižji davčni stopnji. Torej, mi verjamemo, da je ključni del izhodne strategije, ki manjka - kako ustvariti delovna mesta v času krize, to manjka!

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Jože Tanko, prosim.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo.

Poglejte, to, kar imamo danes na mizi, je dokument. Je tudi dokument za diskusijo, žal te diskusije je bilo danes relativno malo, ker je bila Vlada veliko časa odsotna, razen zdaj na koncu so prišli.

Rad pa bi opozoril na naslednjo stvar, da se skozi način obravnave tega dokumenta na delovnem telesu kaže pravzaprav to, da ta koalicija v sebi nima nobene samozavesti. Kajti, ni sprejet nikakršen sklep na delovnem telesu, ki bi kakorkoli podprl predloge Vlade pri tej izhodni strategiji ali ji karkoli naložil v smislu vsebine, v smislu dopolnitve vsebine ali v določitvi dinamike. Tu smo slišali, da naj bi do meseca oktobra bilo 25 zakonov, ki bodo pripomogli k temu, da bi Slovenija lažje izšla iz krize. Vendar, zakaj takšnega sklepa potem ne sprejmemo, da bi to dejansko potem imeli na mizi, da bi dejansko pred seboj imeli semafor in ugotavljali: je dinamika ali ni dinamike. Mislím, da bi delovno telo pač moralo imeti toliko distinkcije, nekega odnosa do Vlade, da bi tak sklep dejansko sprejelo. Tudi ko smo mi predlagali naš paket ukrepov, ki smo jih specificirali, navedli in noter dali tudi zavezo, predlagali Vladi, da pripravi te zakone, ki jih tam navajamo, v 30 dnevih, ste na delovnem telesu ta predlog Vladi pravzaprav "povozili" z nekim drugim sklepom. Škoda! Ker, na tak način pravzaprav ni mogoče storiti ničesar dobrega.

Prej je gospod minister Vlačič našteval številne projekte na železnicah. Zanima me, kaj bo s progo Grosuplje-Ortnek, ki je niste navedli. Proga se obnavlja že leto ali dve, obnova do Ortneka naj bi bila končana in ni nadaljevanja obnove v

nobenem aktu, recimo, do Kočevja. V nobenem aktu niste - pač našteali ste vse, kar je, a tega niste navedli. Čudi me tudi, da Vlada oziroma Služba Vlade za evropske zadeve predlaga črtanje določenih pomembnih projektov. Med njimi se črtajo tudi razvojne osi. To je dokument, ki je bil na Vladi obravnavan junija letos ali pa je bil predlagan za obravnavo na Vladi letos, ampak rebalans tega je narejen. To so strateški projekti iz resolucije 2007-2023 in tu so črtani pomembni projekti, ki se nanašajo na razvojne osi. Zdaj je tudi jasno, zakaj niste uspeli podpreti zakonov, ki smo jih predlagali, ki rešujejo določene komunikacijske probleme predvsem na območjih z omejenimi dejavniki, kot je, recimo, Bela krajina, Ribniško ali Kočevsko, kot je, recimo, Posotelje, kot je, recimo, problem med Kamnikom in Gornjim Gradom. Se pravi, ko smo predlagali, da se tudi te vmesne povezave naredijo med območji, ki imajo težave. Tudi tega niste podprli! Niste podprli zakona, ki bi prinesel določene druge železniške povezave in tako naprej. Na tak način, mislim, brez zavez, brez projektov, tega ni možno realizirati. Tudi ko smo predlagali amandmaje k proračunu, jih Vlada ni podprla in jih tudi koalicija ni podprla, pa so se specialno nanašali na določene projekte, ki pomenijo in bi pomenili nek razvoj na teh območjih.

Ko govorimo o razbremenitvi stroškov dela, bi rad povedal, da temeljni ukrep, kar zadeva znižanje stroškov dela, je bil sprejet - to je ukinitev davka na izplačane plače. Približno 400 milijonov evrov na letni ravni, 600 milijonov evrov, če se ne motim, na letni ravni pomeni ta davek. In tega smo v prejšnjem mandatu sprejeli. Pričakoval bi, ker je bil ta glavni, temeljni ukrep sprejet, da bi sprejeli za gospodarstvo še dodatne olajšave, ki bi omogočile dinamičen razvoj, o katerem je prej govoril kolega Vizjak. Vendar, žal, koalicija tega ne zmore, zato ker se pač na ta proračun gleda samo spet s formalnih vidikov; se pravi: imam in nimam. In pri milijardi in pol, kolikor ste povečali odhodke proračuna, bi lahko našli tudi marsikateri evro za te projekte. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Besedo ima Samo Bevk.

SAMO BEVK: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani zbor!

Naj najprej povem, da podpiram Slovensko izhodno strategijo za obdobje 2010-2013. Uresničevanje te izhodne strategije bo ključno za ocenjevanje uspešnosti te vlade. In ob koncu mandata bomo morali narediti temeljito analizo in mislim, da lahko uspemo. Moja kritika je šla predvsem v tisti del te izhodne strategije, ki se dotika prilagoditev na področju prometne politike. Kot prioriteta je na področju prometne politike v izhodni strategiji izključno zapisana prioriteta usmeritev za razvoj železniškega prometa in infrastrukture. Poleg tega pa je bilo rečeno, zapisano, da bo

pripravljen tudi program državnih razvojnih prioritet in investicij, kamor bodo smiselno uvrščene tudi prioritete iz sprejetih regionalnih razvojnih programov, če bodo prepoznane kot nacionalne, in posamezni projekti resolucije o nacionalnih razvojnih projektih v obdobjih 2007 - 2023.

Se pravi, da je sedaj trenutno v izhodni strategiji kot prioriteta edina v okviru prometne politike zapisana železniška infrastruktura. Druge prioritete iz resolucije pa bodo lahko še postale del teh državnih razvojnih prioritet in investicij. Danes je bilo sicer rečeno in zagotovljeno s strani ministrov, dr. Gasparija in dr. Vlačiča, da razvojne osi ostanejo. In ostajajo, vendar moja kritika je v tem, da jih ni v izhodni strategiji. Kajti po mojem mnenju, kar sem že prej v moji glavni razpravi povedal, bi morale zaradi svojega razvojnega potenciala, ki ga imajo te razvojne osi, postati del te izhodne strategije, če ne, bo res to strategija za izhod iz krize, posebej za ta obrobna področja v naši državi in jih ne bom našteval, kajti danes smo jih že velikokrat slišali. Namreč, želel bi si in bom podprl, da bi razvojne osi postale sestavni del državnih razvojnih prioritet in investicij, tako tretja razvojna os, 3.A razvojna os kot tudi 4. razvojna os.

Imam pa v bistvu eno vprašanje, namreč za financiranje projektov na področju cestne infrastrukture je bilo s posebno odločbo Evropskega sveta v tej finančni perspektivi zagotovljenih sto devetinosemdeset milijonov evrov. Kolikor sem informiran, lahko tudi napačno, pa naj bi iz teh projektov sto milijonov evrov prerazporedili na druge projekte. Zato se mi ne zdi prav iskrena obljuba, da razvojne osi vsaj za to obdobje ostajajo, ampak da jih bomo zelo zelo upočasnjeno uresničevali v prihodnje. Danes bomo imeli še eno točko dnevnega reda, in sicer imenovanje novega ministra za okolje in prostor. Tudi pri tej točki bom izpostavil problematiko umeščanja razvojnih osi v prostor, saj je to tudi eden izmed razlogov, da kar velik del teh projektov še ni pripravljen za direktno izvedbo, marsikakšen projekt v okviru četrth razvojnih osi oziroma vseh teh treh razvojnih osi pa bi lahko že začeli bolj ambiciozno uresničevati, če bi začeli črpati evropska sredstva, ki so nam bila na razpolago in so nam sedaj, kolikor vem, skoraj pol manjšem znesku. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Besedo ima Janko Veber.

JANKO VEBER: Hvala za besedo. Zagotovo potrebujemo izhodno strategijo. Sam pa pričakujem, da bo izhodna strategija tudi v veliki meri usmerjena prav na območja, katerih je gospodarska in finančna kriza transparentno v tem obdobju tudi najbolj prizadela. Konkretno imam v mislih tudi samo Kočevsko, kjer rezultati dobesedno analitično dokazujejo, da se gospodarska in finančna kriza tam res odrazila prav v vseh svojih

elementih. Do leta 2007 gospodarska rast, po letu 2007 pa se že čuti izguba trgov pri podjetjih ali zmanjševanje naročil pri podjetjih, ki so bila vezana na zahodni trg. Seveda pa so zelo velike težave imela pa podjetja, ki so bila prezadolžena in z izgubo trgov niso uspela servisirati teh obveznosti več in so morala v stečaj. Temu je sladila stopnja brezposelnosti, ki je več kot 18% in sledi ne nazadnje tudi Pomurju. Pričakujem, da bodo ukrepi izhodne strategije usmerjeni na območja, ki kjer jih je gospodarska in finančna kriza dejansko prizadela. Tega sicer v sami strategiji ni eksplicitno zapisano, vendar resnično mislim, da je pričakovati v polni meri, da se bo to dejansko tudi tako zgodilo.

Seveda tudi ta območja, ki so bila prizadeta, niso ostala ravnodušna, ampak so pripravila svoje programe. Tudi ti programi se nanašajo prav na učinkovito prometno in energetska politiko, katere sestavni del je tudi zelo pomembno vpisan v izhodno strategijo. Gre za podporo centrom odličnosti in kompetenčnih centrov za posamezna področja, in še posebej gre za okoljsko učinkovito in nizko ogljično družbo, ki bi jo lahko ustvarjali, v kolikor bomo dejansko v teh centrih odličnosti in kompetenčnih centrih tudi pripeljali tehnologijo tako daleč, da bodo lahko gospodarske družbe to tehnologijo spravile v svoje programe in tudi poskušale ustvariti dodatno vrednost potem na trgu. Eden od takih kompetenčnih centrov odličnosti ni uspel na Kočevskem, je predviden v podjetniškem inkubatorju v Kočevju. Bil je tudi prijavljen na javni poziv Ministrstva za gospodarstvo in vsebuje prav programe hibridnih vozil, vsebuje programe obnovljivih virov energije, predvsem vezane na lesno biomaso, in to je tisto, kar pravzaprav v tem okolju tudi pričakujemo, da bomo lahko naredili korak naprej iz tega, kjer je gospodarstvo končalo do trenutka gospodarske in finančne krize.

Pri ostalih programih, ki so nekoliko širši, pa se navezujejo tudi na razvojne osi, vendarle bi mogoče opozoril samo na trenutek v Darsu; izjemno pomembno in potrebno je, da se cestninski sistem spremeni, in se spreminja v to smer, da bomo cestninili resnično v prostem prometnem toku...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Prosim za mir v dvorani.

JANKO VEBER: ...čim več sredstev za to, da lahko servisiramo dolg, ki ga Dars ima, da lahko poplačuje svoje obveznosti.

Nekoliko pomislekov imam, da bi, recimo, zasebni sektor prevzel javni dolg, potencialni javni dolg Darsa. Mislim, da bi bilo primerneje ali mogoče lažje dobiti nekoga iz zasebnega sektorja, da bo financiral v nadaljnji razvoj, tudi recimo razvojnih osi in te razvojne osi bi potem morale imeti tudi elemente cestninskega cestnega omrežja. To se mi zdi, da je ena od rešitev, sicer bomo dejansko prišli v položaj, ko bodo razvojne osi pravzaprav zastale, ker ne bo virov. Tukaj pri Darsu je možnost poiskati tudi dodatne vire, ob jasni

odločitvi, kako bomo gradili in financirali in na kakšen način pristopili k izgradnji razvojnih osi. To je tisto, kar ta hip manjka pri teh odločitvah, pri preoblikovanju družbe Dars, mislim pa, da Dars je sposoben, da prevzema tudi to nalogo in bi moralo biti nekoliko bolj ambiciozno zapisano, kot pa recimo, da bo Dars nadaljeval razvoj omrežja cestninskih cest v okviru razpoložljivih virov. Torej, mislim, da moramo tukaj dejansko bolj ambiciozno poseči.

Glede železniške infrastrukture, ki jo je minister omenjal, moramo izpostaviti, da je dejansko nanizal tiste tire, ki se financirajo iz kohezijskih sredstev Evropske unije. Omenjena je bila tudi kočevska proga. Če bi gospod Tanko natančno prebral odgovor Vlade pri proračunu, bi lahko ugotovil, da so sredstva zagotovljena do Ortneka in tudi od Ortneka do Kočevja, in sicer v programu Vzdrževanje železniške infrastrukture iz naslova javne koristi in vlaganja v to železniško infrastrukturo.

Torej, .../Opozorilni znak za konec razprave./... proračunske postavke so, jih je pa seveda treba tudi poiskati.

Hvala.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Besedo ima Irma Pavlinič Krebs ministrica za javno upravo.

IRMA PAVLINIČ KREBS: Hvala lepa.

Zaključna gotovo gospoda Vizjaka in gospoda Tanka sta me pravzaprav po celodnevni ali več kot poldnevni razpravi razžalostila. Težko je reči razočarala, kajti tako enostavno, lahkotno uporabljanje stavkov, ko se ukvarjamo z vprašanji ukrepov, ki jih je Vlada predstavila, in v delu, ki jih že usklajuje s socialnimi partnerji, pa nam očitata umanjkanje tega čuta po socialnem dialogu, ko se vendar z njimi že usklajujemo in jih zelo skrbijo ti ukrepi, ste zmogli na koncu te razprave tri zaključke: da nimamo samozavesti, da pravzaprav bi moral Državni zbor to nesamozavestno Vlado zavezati s sklepom, naj v 30 dneh pripravi 30 zakonov, da bi torej vendarle kaj naredila, pa točno priznavate sami, da veliko stvari že počnemo, da se nam stvari ponavljajo, da vedno znova pišemo eno in isto. Ja, seveda! Če varčuješ v letu 2009, ko je prvo leto krize, in nadaljuješ z novimi varčevalnimi ukrepi v letu 2010, se ponavljamo! Ampak ponavljanje teh pristopov k varčevanju je vedno bolj kruto in vedno bolj zateguje pas ljudem, ki pravijo, da kriza mora biti za vse. In če ta spoštovani zbor ne zmore skupnega sporočila, da ta država dolgoročno mora varčevati, da se prav vsi začnemo resno varčevalno obnašati, je to za ljudi sporočilo, ki jih samo zmede. Opozicija sporoča: nekaj ste napisali, nekaj od tega pravzaprav že je, ampak vi ne boste tega izvršili. Ja, moramo to izvršiti, to smo dolžni realizirati zaradi naših državljanov. Toda ko nam hkrati rečete: več trošite, podpiramo

pa vaše ambicije po zmanjševanju javnofinančnih odhodkov, ljudem ne sporočite, da ob istem kolaču ni mogoče trošiti in zmanjševati. Zato je ravnotežje, o katerem boste tudi vi odločali, ko vam bomo proračune dali na mizo, tako zahtevno iskati - kje vzeti, da bo potrošnja korektna. Mislim, da so vam danes vsi ministri predstavili, da je ta potrošnja šla v smeri zagotavljanja novih delovnih mest. Predvsem v tej smeri! Ker če očitata tej vladi umanjkanje zavedanja, da nam bo samo povečevanje gospodarske rasti, ki je vključena kot element v letih 2011, 2012 in 2013, z razumno oceno, vsi ukrepi so temu namenjeni, varčevalni del je problem, ker ni bilo še nikoli tako treba varčevati v tej državi in se tudi ni varčevalo. Če ne drugače, pred volitvami se je več, kot je država zmogla, običajno zapravilo. In ta trenutek 400 milijonov na letni ravni zmanjšati javnofinančnih odhodkov se sliši kot enostavna zadeva, celo z željo, da to povečamo na 900 milijonov. Jaz sama sem v letu 2009 iskala prihranke, da se je del prostih sredstev transformiral v gospodarstvo za aktivno politiko zaposlovanja na področju plač v javnem sektorju. Pa je presneto težko! In v dveh mesecih pogajanj je tej vladi to uspelo, da smo lahko ta del sredstev transformirali tja, kjer je zaradi krize bilo potrebno. Nov nagovor uslužbencev, nov nagovor za zmanjšanje javne potrošnje bo povzročal konflikte in vi to dobro veste. Roko vam dajemo, ker je za državo nujno, prosimo, pomagajte nam, da bodo ljudje to razumeli, da je to nujno in potrebno. In danes te resnosti, se opravičujem, .../Opozorilni znak za konec razprave./... na vaši strani nisem videla. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Besedo ima mag. Mitja Gaspari, minister za razvoj in evropske zadeve. Prosim.

MAG. MITJA GASPARI: Hvala lepa, gospod predsednik. Sam bi samo dve ali tri zaključne misli povedal. Če se lahko strinjamo glede vrstnega reda pomembnosti ukrepov, potem se v marsičem strinjamo; če se v tem ne strinjamo, potem se skoraj v ničemer ne strinjamo.

To, kako se lahko pride iz te splošne težave, ki jo ima celotna Evropa. Tukaj zelo veliko različnih konceptov ne bo, še posebej ne v državah, ki so članice istega valutnega območja, to je evro območja. In kdor si bo vzel čas in pogledal poskuse ukrepov proti krizi v teh državah, bo ugotovil, da velikih inovacij ne v Nemčiji, ne v Franciji, ne v Italiji, ne v manjših državah evra ni. Vsi bodo šli približno po enakem postopku. Tisto, kar moramo mi paziti, je, da je naša davčna konkurenca s temi državami vzpostavljena. V tem trenutku po podatkih, ki so na razpolago, po nobenem od glavnih elementov obdavčitve v delu, kapitalu ali potrošnji Slovenija ne odstopa od povprečja evro skupine, razen morda v enem in to je v davku na potrošnjo, kjer je naš DDV višji od povprečnih stopenj v evro območju.

Drugič, bila je tudi dodatna misel, da z dodatnimi davki dejansko potihoma povečujemo davčno obremenitev. Vsaka dodatna davčna obremenitev v tem trenutku prihaja na področju zelene davčne politike, kar naj bi bila razvojna prioriteta. Da bodo dejavniki, energetske in naravni, dobili ekonomsko ceno, je eden od elementov, ki omogoča, da bodo investicijski projekti bazirali na realnih predpostavkah in da bodo zadeve, ki omenja okoljsko in prostorsko skladen razvoj in trajnostni razvoj, zato je pomembno, da posamezni investitorji v gospodarstvu svojih stroškov ne povzročajo kot eksternih, ampak jih internalizirajo. Vsako povečanje teh obremenitev bo upoštevano pri zmanjšanju obremenitev glede stroškov dela. Tukaj se z nekaterimi razpravljavci glede obremenitev prispevkov ne strinjam iz preprostega razloga, ker solidarnost ne pomeni neomejene večje obveznosti na dane pravice, to ni solidarnost, to je nesorazmerna obremenitev.

Drugič, glede razvojnih ciljev in predvsem je bilo danes zelo velikokrat omenjena resolucija. Do zdaj skoraj nikoli, tudi v razpravah v parlamentu, konec koncev to ni bil dokument parlamenta, ampak vlade in je še vedno dokument vlade, ker ga tudi sedanja vlada ni preklicala. Tisto, kar imamo namen narediti in je tudi v programu dela Vlade, je, da se ta dokument dejansko pretvori v operativno verodostojen dokument za delovanje Vlade. Operativno dostojen dokument je pa takšen dokument, v katerem je povezava med dokumentom razvojne narave in državnim proračunom neposredna. Resolucija in državni proračuni v preteklih letih niso imeli nikakršne neposredne zveze. To kažejo seveda zelo preprosto, če pogledate in kdor ima čas si to lahko ogleda, nacionalni razvojni programi, ki so priloga državnega proračuna. Pojdite pogledat te nacionalne razvojne programe in poiščite projekte iz resolucije in jih boste našli bistveno manj kot morda pet od dvaintridesetih.

Torej je bila inkorporacija dobre ideje v prakso zelo slaba, po eni strani, po drugi strani je bila narejena kot finančni projekt izjemno nekorektno. Vi ne morete priti s projektom, ki je vreden triindvajset milijard evrov, in reči, da se bo štirinajst milijard evrov financiralo iz javno - privatnega partnerstva. To je nekorektno. Sedem milijard pa iz proračuna. Če pogledate zdaj, kaj se je zgodilo: tako rekoč niti evra ni bilo iz javno-privatnega partnerstva. In ga tudi v mnogih primerih ne bo, ker ga ne more biti v tistih projektih, ki jim je prisojeno javno-privatno partnerstvo. Recimo, razne osi, ki bodo seveda ostale kot prioritete, jih boste zelo težko našli v javno-privatnem partnerstvu, kjer je intenzivnost prometa, recimo, pod dvajset tisoč avtomobilov ali pa prevoznih sredstev na dan. Tam javno-privatnega partnerstva ne bo ali pa bo takšno, kot ga je imela Madžarska z avtocesto proti Dunaju, ki ga je po nekaj letih vzela nazaj v državni proračun in odpovedala pogodbo, ker je morala odplačevati kanale zaradi premajhnega prometa za koncesionarje na tej cesti. Torej, ne igrajmo se s koncepti in javno-

privatnim partnerstvom tam, kjer mu ni mesta. Iščimo ga tam, kjer nas čaka, pa ga ne uporabimo

Toliko o tem in mislim, da bo .../Opozorilni znak za konec razprave./... državni program investicij in projektov, ki bo sestavni del razvojnega načrtovanja od letošnjega aprila, skupaj s strategijo razvoja Slovenije, popolnoma kvalitetno nadomestil dobre intence, ki so bile izražene .../Izklop mikrofona./... v resoluciji...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod minister, čas je potekel. Hvala lepa. Zaključujem razpravo in ugotavljam, da se je Državni zbor seznanil s Slovensko izhodno strategijo 2010 - 2013. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 7. TOČKO DNEVNEGA REDA - TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOG KANDIDATA ZA MINISTRA ZA OKOLJE IN PROSTOR.

Predsednik Vlade Borut Pahor je 2. februarja 2010 Državnemu zboru predlagal, da za ministra za okolje in prostor imenuje dr. Roka Žarnića. Prosim, besedo dajem predsedniku Vlade za dopolnilno obrazložitev predloga. Prosim.

BORUT PAHOR: Spoštovani visoki zbor, predsednik! Državnemu zboru sem pred časom predlagal kandidata za ministra za okolje in prostor profesorja dr. Roka Žarnića. Z njim sem, potem ko mi je ta predlog predložil predsednik koalicijske stranke, opravil več pogovorov in, kar se mene tiče in moje sposobnosti ocene kandidata, brez slehernega dvoma poslal kandidaturo v parlament v prepričanju, da dobivamo po dolgem času na položaj ministra za okolje in prostor strokovnjaka. Doslej je bilo tako, da sta dvakrat zapored ta položaj opravljala karierna politika, ki nista bila strokovnjaka za to mesto, kar je včasih dobro, včasih pa slabo. Imamo različne izkušnje in nič ne pravim, da so izkušnje nujno slabe, če na položaj pride nekdo, ki ni strokovnjak, je pa močan in vpliven politik. Tudi drugje je tako. Ampak mislim, da bo dobro za to ministrstvo, da po določenem času pride strokovnjak, ki ima vizijo razvoja tega ministrstva in se z okoljem tako in drugače praktično ukvarja celo kariero.

Dr. Žarnić je prepričan, da lahko s svojim znanjem, s svojim videnjem vloge urejanja prostora in okolja pripomore k temu, da Slovenija uveljavi politiko trajnostnega razvoja. Prof. Žarnić ima vizijo, kako okolje umestiti v razvojno strategijo Slovenije v prihodnjih letih in v prihodnjem desetletju. To se mi zelo pomembno. Ima občutek za to, ima znanje za to, predvsem pa, in to bi rad posebej izpostavil ob koncu, ima voljo. Danes ni tako enostavno prepričati ljudi, ki so ugledni strokovnjaki, da prevzamejo vlogo v politiki. Vedo, da veliko zadoščenja za opravljanje naloge ni, razen tega, da nekaj dobrega pustiš kot dediščino za seboj. Prof. Žarnić je pripravljen dati na razpolago svoje znanje, avtoriteto, da bi po svojih najboljših močeh pustil nekaj dobrih sledi na

Ministrstvu za okolje in prostor. To je težko in zahtevno ministrstvo. Vsi, ki so opravljali delo na tem ministrstvu, vedo, da javnost to ministrstvo tako volumen obveznosti, kot volumen ali pa globino odgovornosti podcenjuje, da je delo, ki zahteva hitre, dostikrat težke odločitve. Profesor Žarnić je pripravljen dati svoje znanje za to, da se to ministrstvo vodi tako, kot od njega pričakujem kot predsednik Vlade in moji kolegi v Vladi. Zato ga z najboljšimi nameni predlagam Državnemu zboru v imenovanje.

Prof. Žarnić bo, to sem prepričan, po svojih najboljših močeh poskušal storiti vse za to, da bo opravičil vaše zaupanje. Vsekakor je moje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. V skladu z 273. členom Poslovnika Državnega zbora se je kandidat predstavil Odboru za okolje in prostor ter odgovarjal na vprašanja članov odbora. Mnenje odbora ste prejeli. Iz njega izhaja, da je bila predstavitev predlaganega kandidata ustrezna. Besedo dajem podpredsedniku odbora Francu Jurši.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav predsedniku Vlade, ministrici, ministrom. Kolegice in kolegi! Predsednik Vlade je 2. februarja 2010 predsedniku Državnega zbora poslal predlog, da Državni zbor za ministra za okolje in prostor imenuje prof. dr. Roka Žarnića, univerzitetnega diplomiranega inženirja gradbeništva. Prof. Žarnić se je v skladu s 112. členom Ustave Republike Slovenije in 230. členom Poslovnika Državnega zbora 9. februarja 2010 predstavil Odboru za okolje in prostor. V predstavitvi je predlagani kandidat za ministra za okolje in prostor uvodoma predstavil svojo akademsko kariero, dosedanje vodstvene izkušnje, predstavil je tudi vodenje začete razvojne skupine za okolje in gradbeništvo, ki jo je imenoval Svet Vlade za konkurenčnost v februarju 2008. V nadaljevanju je povedal, da iz pridobljenih podatkov Ministrstva za okolje in prostor vidi izzive do leta 2010 na področju okolja, prostora, javnih služb, investicij. Izpostavil je večanje učinkovitosti ministrstva in vizijo do leta 2012. Do takrat bi želel rešiti problem odpadkov in vodnih virov ter tretje prometne osi. Kandidat je omenjal tudi zniževanje kadrov na ministrstvu, kar bo po njegovem mnenju zelo težko, saj je Ministrstvo za okolje med najbolj obremenjenimi glede uvajanja evropskega pravnega reda v slovenski pravni red. Ocenil je, da je treba povečati učinkovitost organiziranosti ministrstva in načrtovanje sredstev, ki so mu na razpolago.

Kot izziv je izpostavil ravnanje s komunalnimi in nekomunalnimi odpadki, izvajanje sanacij kakovosti zunanjega zraka, priprava načrtov upravljanja z vodami in program izgradnje javne vodne infrastrukture do leta 2020, intenzivno izvajanje kohezijskih projektov za področje okolja in proaktivno sodelovanje z lokalnimi skupnostmi. Izpostavil je

tudi protipoplavno ureditev ter območje Nature 2000. Na področju prostora je izpostavil intenziviranje priprave prednostnih državnih prostorskih načrtov, aktivno sodelovanje z občinami za pripravo občinskih prostorskih načrtov ter dokončanje projekta množičnega vrednotenja nepremičnin kot osnove za pripravo obdavčitve nepremičnin.

Kandidat je poudaril tudi pomen izvajanja kohezijskih projektov, odpravo posledic naravnih nesreč in organiziranje preventivnih ukrepov. Izpostavil je tudi pomen izvedbe popravljalnih ukrepov revizij Računskega sodišča.

Kot je pojasnil, bi rad do leta 2012 rešil problematiko odpadkov in vodnih virov. Pokazal je tudi na trajnostni turizem, ki je po njegovem mnenju velik potencial za Slovenijo.

Članica in člani odbora so predlaganemu kandidatu za ministra za okolje in prostor postavili številna vprašanja, ki so se nanašala na opredelitev prioritet na ministrstvu, odpravo težav pri sprejemanju občinskih prostorskih načrtov, stališče glede ustanavljanja pokrajin in vpliva na področje urejanje prostora, problematiko izdajanja gradbenih dovoljenj in nedovoljeno gradnjo objektov, umeščanje prometne infrastrukture v prostor, prenovo stanovanjske zakonodaje, vlogo države pri dokončanju lokacij za regijske centre za ravnanje s komunalnimi odpadki, problematiko termične obdelave odpadkov, ukrepe za učinkovitejše upravljanje z vodami, ukrepe za hitrejšo podeljevanje koncesij za izkoriščanje voda ter za prehrambene kot energetske potrebe, namembnost sredstev Sklada za vode, stališče do varovanih vodnih pasov ob rekah, realizacijo projekta pomurskega vodovoda, možnosti izrabe reke Mure, izpolnjevanje zavez za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, odziv na opomine in tožbe Evropske komisije zaradi nezadostnega izvajanja IPPC direktive, področje obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije, način vključitve Ministrstva za okolje in prostor v prestrukturiranje gozdno-lesnega sektorja v povezavi z gradbeništvom, stališče do nameravane izgradnje plinskih terminalov v Tržaškem zalivu in njegovem zaledju, stališče glede gradnje drugega bloka nuklearne elektrarne Krško, delovanje Službe Vlade za podnebne spremembe, obravnavo Predloga zakona o Triglavskem narodnem parku, Naturo 2000 in še nekatere druge.

Na zastavljena vprašanja je predlagani kandidat za ministra za okolje in prostor v večji meri odgovoril ter seznanil s svojimi stališči in pogledi, kako pristopiti k reševanju posameznih vprašanj izpostavljenih problematik s področja delovanja Ministrstva za okolje in prostor.

Po končani predstavitvi predlaganega kandidata je odbor z 10 glasovi za in 2 glasovoma proti sprejel naslednje mnenje: Predstavitev prof. dr. Roka Žarnića, univerzitetnega diplomiranega inženirja gradbeništva, kot kandidata za ministra za okolje in prostor je bila ustrezna.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin. Stališče Poslanske skupine socialnih demokratov bo predstavil Bojan Kontič.

BOJAN KONTIČ: Hvala lepa. Spoštovani prisotni! V Poslanski skupini Socialnih demokratov zaupamo izbiri koalicijske stranke DeSUS in pritrujemo izbiri predsednika Vlade, ki ima v naši ureditvi možnost predlagati kandidata za ministra. Kljub nekaterim trditvam ali morda ugibanjem, ki so bila izrečena v preteklih dneh, da je to vedno bil resor, kamor so imenovali kandidate, ki so jih postopki sklepanja koalicije pač morali umestiti kot del vladne ekipe, se mi s tem ne strinjamo. To je eden izmed resorjev, ki ga v Poslanski skupini Socialnih demokratov uvrščamo glede pomembnosti blizu vrha te lestvice. Iz vprašanj kandidatov za ministra na pristojnem delovnem telesu je moč razbrati širino in nabor vprašanj, za katera pričakujemo, da bo današnji kandidat v vlogi ministra našel ustrezne odgovore. Tudi ali predvsem strokovne. Med svoje izzive je kandidat navedel tako projekte na področju okolja, področju prostora, področju javnih služb in investicij. Pomemben poudarek tudi glede na včerajšnjo razpravo v tej dvorani je intenzivno izvajanje kohezijskih projektov za področje okolja, ob proaktivnem sodelovanju z lokalnimi skupnostmi ter revidiranje območij Natura 2000, ki zahteva prav posebno pozornost in predvsem tudi občutljivost. Prav tako je pomembno intenziviranje priprave prednostnih državnih prostorskih načrtov in aktivno sodelovanje z občinami pri pripravi občinskih načrtov, kjer se lokalne skupnosti soočajo z velikimi težavami. Na seznam svojih izzivov je kandidat poleg ostalih tem navedel tudi dimnikarsko problematiko in seveda izvedbo popravljalnih ukrepov, revizij Računskega sodišča. Smelo so zastavljene tudi njegove vizije do leta 2012. Navaja rešitev problema z odpadki, urejen odnos do izkoriščanja naravnih virov, tretjo prometno os, ki naj bi do takrat bila uvrščena v prostor, pri tem seveda gre dodati, da bodo potrebne usklajene aktivnosti za doseg vseh razvojnih osi, ki so izražene kot pogoj za nadaljnji, pa naj temu tudi rečemo skladnejši regionalni razvoj. Veliko pozornost namenja tudi projektu Prehitimo naravne nesreče, torej preventivi na tem področju, gradnji javne vodne infrastrukture, urejenem odnosu glede prometnih povezav, tudi s turističnimi območji, postavljene osnove za revitalizacijo manjših zgodovinskih jeder in njihovo pretvorbo v varovana naselja za starejše občane. Pomembno delo ga seveda čaka tudi na projektu, na katerem je tudi bivši minister bil zelo aktiven in, menimo, tudi uspešen, to je terminal za utekočinjenje zemeljskega plina v Žavljah. Vemo, da bo že naslednji teden pomembno odločanje o sklepu medresorne komisije oziroma predlogu tudi na seji Vlade, kjer upamo, da bo današnji ministrski kandidat že v vlogi ministra za okolje in prostor.

V Poslanski skupini Socialnih demokrati skupini bomo glasovali za imenovanje prof. dr. Roka Žarnića na mesto ministra za okolje in prostor, mu izrekamo svojo podporo, svoja velika pričakovanja in mu pri tem želimo uspešno delo. Hvala.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Besedo ima gospod Jože Tanko v imenu Poslanske skupine SDS.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo. Vsem prav lep pozdrav. Danes pač imamo pred seboj popolnjevanje vladne ekipe z novim ministrom. V uvodu bi morda nekako opozoril, da ta predlog pravzaprav ni konsistenten s tistim, zaradi česar se je zgodila razrešitev prejšnjega oziroma odstop kasneje prejšnjega ministra. Temelj, zakaj je prišlo do tega postopka menjave na tem resorju, je bil poziv Računskega sodišča predsedniku Vlade, da zaradi neizvrševanja zahtev iz poročila Računskega sodišča oziroma iz slabih popravljalnih ukrepov nekaj stori na tem področju. Obrazložitev za zamenjavo prejšnjega ministra je pač temeljila na ugotovitvah Računskega sodišča, ker sanacija ni bila izvedena v predpisanem 90-dnevem roku. Ne glede na to, da se je kasneje predsednik Vlade skliceval na to, da gre za politično dejanje, je pač v obrazložitvi bilo tako zapisano in sedaj, ko je predlagal novega kandidata, bi pričakovali tudi, da bi tudi temu kandidatu predpisal nek rok za ureditev razmer, ki jih prinaša poziv Računskega sodišča. Tukaj se postavlja sedaj temeljno vprašanje, ali bo ta novi kandidat za ministra dobil s strani predsednika Vlade 30 dni, da sanira to zadevo, ki jo zahteva Računsko sodišče, ali bo dobil 90 dni, ali bo dobil ves čas do konca mandata. To v tej obrazložitvi predloga za kandidaturo prof. dr. Roka Žarnića ni napisano, v tej utemeljivi ne. Napisano je veliko drugih zadev, veliko drugih stvari, ki so pomembne, ki kažejo na to, da je biografija tega kandidata bogata, vendar tega temeljnega argumenta oziroma temeljnega razloga za razrešitev prejšnjega ministra v tej utemeljitvi kandidature ni. Mislim, da je to ena od pomanjkljivosti ali temeljna pomanjkljivost tega predloga predsednika Vlade.

Drugo, kar bi ob tem morda opozoril, je to, da je v sedanji vladni ekipi pravzaprav še nekaj ljudi, ki bi si zaslužili tak akt, tako dejanje predsednika Vlade. Med sedanjo garnituro imamo v ekipi ministre, ki so osumljeni koruptivnih dejanj. Nekateri so celo v istem dnevu dvakrat ali celo večkrat zapravili podarjeno drugo priložnost. V tej vladni ekipi imamo ministre, ki pritiskajo na neodvisne institucije, recimo na regulatorje, ki pritiskajo na nadzorne svete, ki preprečujejo, da bi prišlo do pravočasnega črpanja sredstev iz evropskih skladov in tako naprej. Imamo tudi ministre, ki ne spoštujejo zahtev Računskega sodišča, podobno kot minister, ki je bil predlagan za razrešitev, pa se v tem primeru ni popolnoma nič zgodilo. Imamo ministra, ki je interveniral na

fakulteti, pravzaprav v instituciji civilne družbe zato, da bi se tam zgodila določena sprememba, pa to ni bil zadosten razlog za kakršenkoli korak. Imamo tudi ministra, ki je objektivno odgovoren za tragično zadevo, ki se je zgodila pred 10 dnevi, kjer so vsi indici, da je prišlo v tem postopku do kršenja zakona, da je prišlo po nekaterih izjavah do pritiskov, tudi na politično stranko, da bi se določene stvari iz tega postopka umaknile, da se ne bi ukvarjali več s temi bulmastifi in podobnimi zadevami, pa se ne zgodi ničesar. Imamo ne nazadnje primer, ko je prišlo do intervencije policije oziroma do akcije policije na tem tragičnem dogodku, da ni bil pozvan na to lokacijo tudi, recimo, državni tožilec ali preiskovalni sodnik, pa bi policija najbrž v tem primeru morala pozvati eno ali obe instituciji ali člane te institucije, da bi proučili in ugotavljali okoliščine tega tragičnega dogodka. Nič od tega se ni zgodilo in nihče za to pomanjkljivost, za to napako, najbrž pa tudi za kršitev v tem postopku ni - ne objektivno ne subjektivno - odgovoren. Mi menimo, da bi v tem primeru takšne zadeve morale biti izpeljane tako, kot je to običajno v vseh drugih primerih.

Imamo tudi protikrizno skupino ministrov, ki ni pravočasno pripravila ukrepov za izhod iz krize. Tudi danes smo obravnavali samo strategijo, samo nek načelni dokument in, žal, ne Vlada in ne koalicija nista predlagali nikakršnega sklepa, s katerim bi zavezali Vlado in tiste ministre, ki imajo obveznosti pri tej izhodni strategiji, da bi pravočasno pripravili ukrep, ki naj bi jih sprejela Vlada in Državni zbor, da bi se ta korak izhoda iz krize tudi dejansko storil.

Skratka, smo v neki zanimivi situaciji, predsednik Vlade je dejal, da mora politika delovati kot reprezentanca, da mora biti to dejansko neka selekcija, nek izbor najboljših oseb, ki bodo pomagale pomakniti voz Slovenije naprej iz krize in tudi nad krizo, se pravi v področje pozitivnih kazalcev. Vendar se postavlja temeljno vprašanje: Kakšno reprezentanco imamo in kdo je za takšno reprezentanco, takšno ekipo tudi odgovoren? Mislím, da smo prišli do točke, ko je na tem področju dejansko potreben nek drugačen razmislek, ko je treba te pomanjkljivosti drugače presoditi in najbrž je težko z nekimi parcialnimi, posamičnimi ukrepi doseči, da se bo ta voz, ki naj bi se premaknil naprej, dejansko premaknil naprej. Z neko parcialno menjavo na področju, kjer najbrž ne bo neke bistvene dodane vrednosti k izhodni strategiji, bo težko doseči ta korak. Mislím, da bi bilo treba, da predsednik Vlade, če želi doseči ta tektonski premik iz brezna na površje in narediti nadaljnje korake, da bi bilo treba spremeniti marsikaj tudi v tej ekipi.

Skratka, razmere, v katerih smo, niso enostavne in bilo bi treba tako na personalnem kot na drugih področjih nekatere zadeve postaviti na druge temelje, na druge osnove, priti tudi s širšimi kadrovskimi rešitvami in tudi dejansko z bolj konkretnimi zavezami. Mislím, da bi bilo treba zadeve

opredeliti čvrsteje z roki, vsebinami, obveznostmi in na koncu tudi s sankcijami. V tem primeru, ko se dogajajo takšne zgodbe, takšni primeri tudi s kadrovskimi sankcijami in zamenjavami.

Koalicija je že pred časom povedala, da prepuščajo odločitve o morebitnih zamenjavah ministrov predsedniku Vlade, premierju gospodu Pahorju. Mislim, da bi bil čas, da se po letu in še nekaj mesecev delovanja te koalicije naredi neka dobra revizija, neka dobra ugotovitev, se naredi neka "swot analiza" delovanja posameznih resorjev in posameznih ministrov in se potem predlagajo ustrezne rešitve na tem področju. Brez zamenjave ljudi je zastoj, da sprejemamo kakršnekoli ukrepe, ker vse konča v istem mlinu in na isti način, prioritete pa ostajajo pravzaprav enake. Najuspešnejši so naši ministri tam, kjer se ukvarjajo z zadevo za hobi, ne pa profesionalno.

Mi, kar zadeva kandidata za novega ministra, na hiringu nismo glasovali za gospoda Žarniča. Mnenja smo, da je vladna koalicija tista, ki pač mora predlagati in sprejemati te kadrovske odločitve in tudi danes ne bomo glasovali ne "za" ne "proti" pri predlaganem kandidatu. Vsekakor pa pričakujemo, da bo predsednik Vlade tudi pri presoji drugih svojih ministrov enako kritičen in bo meril njihova dejanja, ravnanja z enakimi vatli, kot je ministra, ki ga je predlagal za razrešitev v začetku letošnjega leta. Mi nismo za to, da se do katerihkoli oseb pristopa na tak dvoličen način, da za nekatere so usodne majhne pomanjkljivosti in to usodne tako, da se jim zapre popolnoma vse možnosti, drugim pa se marsikaj in velikokrat pogleda skozi prste, in to za bistveno hujše pomanjkljivosti, napake in kršitve, kot so bile ugotovljene pri gospodu Erjavcu. Menim, da je treba dejansko to kadrovske paradigmo in ta odnos do kadrov, do oseb, do ljudi postaviti na tisti nivo, o katerem je bilo veliko povedanega, o katerem se je veliko govorilo in ki naj bi postal pravzaprav na tem kadrovskem področju temelj, koncept delovanja te koalicije. Žal ugotavljamo, da stvari tečejo v popolnoma drugačno smer. Temeljne postajajo drobne zadeve, pri ključnih stvareh pa se članom Vlade, ministrom, največkrat spregleda skozi prste. To ni dobro ne za slovensko javnost, ne za razvoj te države in ne za izvajanje nalog ter obveznosti, ki jih imajo člani ministrske ekipe. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Besedo ima gospod Franci Kek v imenu Poslanske skupine Zares.

FRANCI KEK: Hvala za besedo. Ta točka sicer ni namenjena različnim razpravam o celotnem ministrskem zboru niti ne polemiki. Sploh nisem imel namena polemizirati, vendar če si je predhodnik vzel več kot deset minut časa, da je obdelal celotno Vlado, pri tem, kot ponavadi vedno rad omenja, omenil tudi ministra, ki je v proceduri zaradi korupcije in klientelizma, v preiskavi, bom tudi sam povedal stavek. Seveda

je v preiskavi, ampak v preiskavi komisije, ki ste si jo vi izmislili. Eden izmed vaših poslancev pa je v resni preiskavi, saj ga preiskujejo resni organi, tudi mednarodni.

Kandidata za ministra za okolje in prostor bomo v Poslanski skupini Zares podprli. Glede na njegovo predstavitev na Odboru za okolje in prostor lahko pričakujemo od njega nek nov način upravljanja, več dialoga, hitrejša odločanja, s kar dobršnim delom poudarka na ureditvi inšpekcijskih služb.

Ministrstvo za okolje in prostor ni enostavno ministrstvo, je pomembno, z daljnoročnimi učinki. Tu je mnogo interesov, tudi znotraj Vlade. Pričakujemo, da bo minister za okolje in prostor spoštoval tudi odločitve Državnega zbora, na primer, Resolucijo za severni Jadran. Podprli smo jo skoraj v celoti, z enim glasom proti. Računamo, da bo imel pri podpori tej resoluciji podporo tudi predsednika Vlade. V Poslanski skupini Zares želimo podpirati to vlado, vendar pričakujemo obojestransko podporo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Besedo ima gospod Jakob Presečnik v imenu Poslanske skupine SLS.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovane ministrice in ministri (predsednik Vlade je ravnokar odšel), spoštovane kolegice in kolegi! V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke smo v predstavitvi kandidata za ministra prisluhnili z vso odgovornostjo do trenutne situacije in problematike, ki trka na naša vrata. Ob predstavitvi gospoda Žarnića ter iz dodatnih vprašanj in odgovorov smo pridobili večino potrebnih informacij in usmeritev za naše odločanje. Kandidata za ministra smo ocenjevali kot osebo, kot strokovnjaka in kot politika. Priznati moram, da nas je ob svoji predstavitvi ter odgovorih tudi pozitivno presenetil, predvsem pa dokazal, da bo sposoben reševati probleme, kar nas veseli, saj se zdi, da je od začetka tega mandata pa vse doslej delo na Ministrstvu za okolje zastalo. Nabralo se je precej problemov in veliko dela, ki se ga bo treba nemudoma lotiti, probleme pa začeti odpravljati. Konec koncev, okoljski resor ni mačji kašelj. Minister za okolje se ukvarja z zadevami, ki močno posegajo v življenje vsakega posameznika in družbe kot celote, tako na lokalnem, nacionalnem in globalnem nivoju, zato potrebuje dobrega in strokovnega vodjo, predvsem pa vodjo, ki želi prispevati k reševanju problemov.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke se torej nadejamo, da bo novi minister za okolje in prostor z vso vnemo začel opravljati svoje delo in da bo le-to opravljeno na visoki strokovni ravni. Želimo si, da bi naš življenjski prostor predstavljalo čisto okolje, saj je tudi to predpogoj za zdravo in človeka dostojno življenje. Upamo, da se bo novi minister zavzemal za ohranjanje okolja, smotrno rabo prostora, sonaravno urejanje prostora, varstvo voda, zraka in tal, za

obnovljive vire energije in podobno. Poslanci Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke menimo, da mora okoljska politika in etika graditi na simbiozi med človekom in naravo, ki jo je treba spoštovati in varovati. Od ministra torej pričakujemo, da bo v ospredje postavil prizadevanja za zdravo kakovostno življenje ljudi v čistem okolju, ki mora imeti prednost pred materialističnim potrošniškim vzorcem, in prav tako naj imajo prednost mednarodne okoljske pogodbe pred trgovskimi pravili, da se bo zagotovila odgovornost velikih podjetij za okoljske in socialne vplive, ki jih imajo v Sloveniji in širom po svetu.

Ne glede na to, da mora sicer kandidatu za ministra dati podporo predvsem vladajoča koalicija, smo se v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke odločili, da imenovanju dr. Roka Žarnića na funkcijo ministra za okolje in prostor ne bomo nasprotovali. Ne dvomim, da kandidat prof. dr. Roko Žarnić ne bi bil izvoljen, zato mu v imenu Poslanske skupine SLS želim uspešno opravljanje te zahtevne naloge v tej težki situaciji, v kateri se nahajamo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Besedo ima gospod Franc Jurša v imenu Poslanske skupine DeSUS.

FRANC JURŠA: Hvala lepa za besedo. Še enkrat prav lep pozdrav vsem v dvorani, še posebej ministrskemu zboru! Kolegice in kolegi v Poslanski skupini DeSUS bomo seveda podprli kandidaturo za okoljskega ministra, prof. dr. Roka Žarnića, univerzitetnega diplomiranega inženirja gradbeništva.

Po naši oceni gre za strokovnjaka, ki bo znal prevzeti, uspešno voditi zahtevno in široko področje, ki ga predstavlja resor Ministrstva za okolje in prostor. Menimo, da bo s svojim širokim horizontom znanja, talenti in bogatimi izkušnjami znal srečno krmariti med težkimi nalogami, ki ga čakajo. Pričakujemo, da mu bo uspelo uresničiti svoje vizije vodenja ministrstva, kot je predstavljeno na matičnem delovnem telesu, na Odboru za okolje in prostor. Predvsem si želimo, da mu bo uspelo povečati učinkovitost ministrstva, rešiti problem odpadkov in vodnih virov ter tretje prometne osi. Kot zelo dobro ocenjujemo njegovo videnje, kako se bo lotil reševanja naslednje problematike; ravnanja s komunalnimi odpadki, nuklearnimi odpadki, izvajanje sanacije kakovosti zunanjega zraka, priprave načrta upravljanja z vodami, program izgradnje javne vodne infrastrukture do leta 2020, intenzivno izvajanje kohezijskih projektov za področje okolja, ob proaktivnem sodelovanju z lokalnimi skupnostmi. Želimo si tudi, da bi mu uspelo skupaj z dobro ekipo prevetrili protipoplavno ureditev, območje Nature in seveda tudi izgradnja pomurskega vodovoda. Pozdravljamo tudi njegov namen, intenziviranja priprave prednostnih državnih prostorskih načrtov in še posebej aktivno sodelovanje z občinami za pripravo občinskih prostorskih načrtov ter dokončanje projekta množičnega vrednotenja

nepremičnin kot osnove za pripravo obdavčitve nepremičnin. Strinjamo se tudi z njegovo oceno velikega pomena izvajanja kohezijskih projektov, odprave posledic naravnih nesreč in organiziranja ustreznih preventivnih ukrepov. Še posebej pa mu želimo, da bi mu uspelo izvesti popravljalne ukrepe revizij Računskega sodišča.

Na koncu pa bi rad v imenu Poslanske skupine DeSUS izrazil razočaranje in ogorčenje nad žaljivimi izpadi posameznikov, ki smo jih bili priča v času pred in seveda tudi med predstavitvijo kandidata prof. Roka Žarnića. V Poslanski skupini DeSUS ne dvomimo v izvolitev profesorja za ministra za okolje in prostor, zato mu tudi že vnaprej iskreno čestitamo.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Besedo ima gospod Bogdan Barovič, v imenu Poslanske skupine SNS.

BOGDAN BAROVIČ: Še enkrat hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kolegice, kolegi, ministrski zbor.

V Slovenski nacionalni stranki spoštujemo vse ljudi, ki so ponosni na svojo domovino, ki so patrioti in ki se svoje domovine ne sramujejo. Zato gre kandidatu za ministra vse spoštovanje za njegovo stoičnost in njegov ponos, ob tem ko je jasno povedal, da je tudi hrvaški državljani. Tudi v Slovenski nacionalni stranki smo patrioti in ponosni, da smo Slovenci in državljani Republike Slovenije, zato za Slovensko nacionalno stranko ne more biti v slovenski vladi slovenski minister nihče, ki je državljani katerekoli druge države. Gospod ministrski kandidat se bo pri svojem delu kot minister za okolje in prostor soočil kar z nekam nerešenimi problemi med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško. Ko bo potrebna njegova odločitev, bo, pa če bo on hotel ali ne, v nasprotju interesov. Za nas, Slovensko nacionalno stranko, pa so pomembni samo eni interesi: poštene interesi Slovenk in Slovencev in slovenskih državljanov.

V Slovenski nacionalni stranki bomo zaradi obeh omenjenih razlogov glasovali proti imenovanju dr. Žarnića za ministra.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa. Besedo ima gospod mag. Borut Sajovic v imenu Poslanskega kluba LDS.

MAG. BORUT SAJOVIC: Hvala lepa, gospod podpredsednik, za besedo. Še enkrat dober večer ministrici in ministrom. Lepo je, da pride ekipa podpreti svojega bodočega kolega, kajti tudi v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije smo prepričani, da bo gospod Roko Žarnić dobil podporo in da bo to pomembno, eno ključnih ministrstev v tej državi, čim prej začelo delovati tako, kot se spodobi in ta država zasluži, da se okoljski problemi ažurno rešujejo.

Pred nami je predlog kandidata za ministra za okolje in prostor. V poslanskem klubu bomo, tako kot sem že povedal, kandidatu dali enotno podporo, saj smo prepričani, da je glede

na predstavitev kompetenten strokovnjak in pravi človek za prevzem tega izjemno zahtevnega in pomembnega resorja.

Gospoda bodočega ministra, ta trenutek še kandidata, zagotovo čaka obilica dela. Če gremo najprej k zgodbi, ki je omajala zaupanje v njegovega predhodnika, je na področju recikliranja nekaterih odpadkov v tej državi veliko problemov. Sama strategija za vso Slovenijo ni enotna, ni dodelana. Očitno ima 2 milijona prebivalcev, ki v tujini marsikdaj pokrivajo ali pripadajo enemu samemu velikemu sodobnemu regijskemu centru na področju ravnanja z odpadki, 7, 8, 10, po nekaterih podatkih tudi 15 odgovorov ali 15 regijskih centrov. Pogovarjali in dogovarjali smo se, da je za celotno Slovenijo zadosti ena, dve sežigalnici odpadkov. Ta trenutek delujejo že trije manjši centri, ki opravljajo to dejavnost, večino problemov pa še nimamo rešenih. Potrebovali bi tudi enotno strategijo na področju ločevanja, zbiranja in recikliranja odpadkov. Znotraj države imamo že nekaj primerov dobre prakse in te, mislim, je treba razširiti na vso državo. Poleg tega je treba tudi ugotoviti, ali je sistem prevzemnikov odpadkov, embalaže, tak, kot si ga želimo, ali imajo nekateri na tem trgu privilegiran, monopolen položaj, učinkovitost recikliranja, nadaljnja obdelava odpadkov pa ni taka, kot so jo želeli.

Tudi na področju urejanja prostora je obilica problemov, s katerimi se bo moral soočiti gospod Žarnić. Veseli smo, ker smo, recimo, v današnjih Financah prebrali njegovo zelo pomembno izjavo, da računa na večjo učinkovitost zaposlenih na ministrstvu, ki je izredno obsežno, saj je na tem ministrstvu skoraj 2.000 ljudi.

S sprejetjem Zakona o prostorskem načrtovanju iz leta 2007 so se pogoji za urejanje prostora skrajno zaostрили, lahko bi rekel, tudi poslabšali. In ta država od svoje samostojnosti naprej na področju umeščanja objektov v prostor, kakršnihkoli, še ni imela toliko težav, toliko zbirokratiziranih, nerazumnih postopkov kot ta trenutek, na drugi strani pa ravno nasprotno, tudi toliko pozidanih opuščenih najboljših kmetijskih zemljišč. Prepričan sem, da vsi skupaj z ustrezno zakonodajo, skupaj z ministrom in ministrstvom lahko najdemo prave odgovore.

Zakon, o katerem govorim, se je tudi s svojim imenom osredotočil predvsem na načrtovanje posegov v prostor in slikovito odraža dejstvo, da smo se v Sloveniji odrekli urejanju prostora kot nizu usklajenih dejavnosti, ki vodijo ravnanje družbe s prostorom. Odsotnost volje in sposobnosti za usklajevanje politik, programov in posegov je ključni izvor vseh ostalih problemov, ki jih v prostoru zaznavajo tako občani kot investitorji in nosilci razvojnih programov. Po dveh desetletjih družbenoekonomskih sprememb je v Sloveniji sposobnost sistema urejanja prostora, zavarovanje pravic skupnosti in uveljavljanje javnega dobra ena ključnih nalog urejanja prostora in zato je naša ocena, da je nazadovala. Ker

tudi v naši državi med posameznimi nosilci urejanja prostora, ki so svoje vloge v sistemu utrdili z zakonodajo, ni posebej pristojnega za urejanje prostora in tistega, ki bi prevzel ključno, končno odgovornost za usklajevanje različnih interesov. Ocenjujemo, da je dozorel čas za spremembo na tem področju, in verjamemo, da je možno skozi odprto razpravo, kritično oceno razmer v prostoru in presojo celotnega zakonodajnega okvira in predvsem operativnosti sistema urejanja prostora preseči neučinkovite prakse in preusmeriti politiko urejanja prostora tako, da bo skladna in z duhom trajnostnega razvoja in njim povezanimi pričakovanji. Prepričani smo, da je gospod Žarnić po dosedanjih mnenjih, odgovorih, ki jih je dal, in postavljenih vprašanjih pravi človek za to zahtevno nalogo, zato še enkrat povem, da mu bomo v Poslanskemu klubu Liberalne demokracije pri teh ravnanjih stali ob strani.

Prepričani smo tudi, da je v Sloveniji možno dvigniti raven prostorske ozaveščenosti in zagotoviti pogoje za sprejemljivejši model rabe prostora, z višjo stopnjo prostorske kulture, kot smo mu priča danes. Začetek tega procesa pa vidimo tudi v današnjem imenovanju gospoda Žarnića za ministra za okolje in prostor.

Spoštovani kandidat. Pri vašem delu vam želimo veliko uspehov, zadovoljstva. Resor, ki ga prevzimate, je eden najpomembnejših, saj v praksi vsak dan vidimo pomen, ki ga ima čisto okolje in prostor za našo družbo kot celoto.

Na koncu bi želel v imenu Poslanskega kluba Liberalne demokracije Slovenije povedati še dve malenkosti. V Liberalni demokraciji Slovenije smo prepričani, da je ocenjevanje in kategoriziranje posameznikov na podlagi njihove nacionalnosti, njihovega priimka zavrženo in necivilizirano ravnanje. Če povem na kratko - nekaj izrazito neplemenitega.

Gospod kandidat, ne jemljite si tega k srcu, sodbo o vas in vašem delu si bodo ljudje ustvarili na podlagi vašega ravnanja in rezultatov vašega dela, za katerega smo v Poslanskem klubu Liberalne demokracije Slovenije prepričani, da bo uspešno in pri tem zahtevnem in odgovornem delu boste na področju zakonodaje imeli vso našo pomoč in podporo.

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Besedo dajem poslankam in poslancem.

Besedo ima gospa Silva Črnugelj.

SILVA ČRNUGELJ: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Lepo pozdravljeni ministri in ministrica, dragi kolegi! Predlaganega kandidata prof. dr. Roka Žarnića bom podprla tudi zaradi tega, ker zaupam kolegom iz koalicijske stranke in njihovem izboru. Seveda ga bom pa podprla zaradi tega, ker občudujem njegov pogum in občudujem njegov ponos, na kakšen

način in kako je predstavil svojo dejavnost in svoje poglede na eno tako občutljivo in zelo kompleksno področje, kot je urejanje in varstvo okolja. S svojim nastopom na odboru, je izkazal spoštovanje do vseh nas poslancev in poslank, do vseh tistih, ki so nekoč v preteklosti in še vedno delajo na tem področju, in skozi besede, da se ne bo loteval revolucionarnih sprememb in da bo evolutivno delal na ministrstvu in tudi ne bo revolucionarno spreminjal okolja in tudi ne predpisov, ampak da jih bo na en način izpopolnjeval, dopolnjeval, izboljševal in tudi ne nazadnje usklajeval, pa spreminjal. Kar je pomembno; to je človek, ki ima vizijo in zna to vizijo tudi sanjati in skozi sanje tudi uresničevati. On je skozi svoje delo pokazal, da te sanje živi in redno tudi izkazuje in dokazuje. Kje je ta garancija, da bo on te svoje sanje in vizijo, ki jo ima in ki nam jo je predstavil, tudi znal uresničiti? Človek, ki je bil mentor 60 mladim diplomantom, človek, ki je bil mentor šestim magistrrom in štirim doktorjem znanosti, je moral zelo veliko delati s temi ljudmi in ne nazadnje je s tem pokazal, kako zelo veliko zaupa ljudem in v človeške vire. Zato tudi lahko jaz, in verjetno tudi drugi, zaupamo, da bo s svojim znanjem in s svojimi izkušnjami, ki jih ima, na nek način tudi to uresničil v svojem nadaljnjem delu, seveda če bo potrjen.

Zakaj bom podprla predlaganega kandidata? Predlaganega kandidata bom podprla tudi zaradi tega, ker je delal na področju kulturne dediščine. Tisti, ki ste do sedaj delali na področju kulturne dediščine, veste, kako je izrazito kompleksno delo, kako veliko potrpljenja, kako veliko tolerance in veliko distance je treba delati na tem področju dejansko in koliko vztrajnosti in koliko dobre volje pokazati, da se vendarle nekateri projekti končajo. On bo pokazal na tem področju, kako bo dejansko vrsti kulturnih objektov iz kulturne dediščine na en način dal življenje in kako bo pokazal, da ta kulturna dediščina ne bo samo en del mrtvih kapitalov, ki stojijo kar tako, ne bodi jih treba.

Zakaj bom podprla tega kandidata? Tega kandidata bom podprla zaradi tega, ker v cobissu kar mrgoli njegovih člankov in prispevkov. To se pravi, da je človek, ki rad pokaže in izkaže vsem ostalim drugim svoje mnenje in način, kako razmišlja, in tudi uči ostale. Mislím, da bo na ta način pokazal in izkazal zaupanje vseh nas, in verjamem in upam, da mene in tudi vas oziroma nas ne bo razočaral. Skozi svoje izvajanje je pokazal, kako visoko stopnjo svojega vedenja in znanja ima tudi na področju ohranjanja in trajnostnega razvoja, kako in na kakšen način trajnostno razmišlja, in zato pričakujem, da vse nas ne bo razočaral. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Franc Pukšič.

FRANC PUKŠIČ: Hvala lepa. Kolegice in kolegi. Delo ministra bomo ocenjevali po njegovem delu, ko bo ministrstvo prevzel in začel delati. Definitivno je na tem področju ogromno narejenega. Tudi včeraj pri šesturni razpravi o koriščenju oziroma nekoriščenju evropskih sredstev, kijih ta vlada žal v letu 2009 ni izkoristila. Ugotovilo se je, da je na tem področju velika praznina. Tako kot je pač običajno, koalicija je tista, ki ministra izvoli. Naš vodja poslanske skupine je povedal, da v Slovenski ljudski stranki temu ne bomo nasprotovali, bomo pa spremljali in ocenjevali njegovo delo kasneje.

Bi pa ob tej priložnosti vendarle rad spregovoril nekaj besed, predvsem o celotni ekipi, ki jo vodi in predstavlja. Tega kandidata je predlagal premier Vlade, gospod Pahor, to je tudi njegova avtonomna pravica. Sprašujem predsednika Vlade, ali je res, da ne vidi dalje, kakor do konca Dunajske, ker menda bi bila nacionalna katastrofa, če bi se slučajno obrnil tudi na koga iz mariborskega bazena, na koga z mariborske univerze. Ali je v tej državi še tudi kakšna univerza in še kadri iz kakšnega drugega dela, razen iz osrednje ljubljanske regije in centra moči, ki se pač dogaja tukaj? Ne nazadnje je predsednik Vlade ob svojem nastopu govoril o enem najpomembnejših projektov, to je regionalizacija. Danes v prejšnji točki, ko smo govorili o nekih papirjih, ki jih pa Vlada imenuje izhodna strategija, piše tudi Okvirni program strukturnih reform, pa nikjer ni bilo zaslediti, da bodo vendarle regije nastale. Čeprav vsi vemo v tej državi, razen Pahorjeva ekipa ne, da bi z regionalizacijo pravzaprav naredili bistveno več, bistveno ceneje in to državo vodili bolje. Ostaja odprto vprašanje, ali ne bo mogoče celo prišlo od spodaj navzgor, kaj bo pa potem okoli regionalizacije, ker tako, kot se sedaj ignorira ostali del, ki ni v centru, je enostavno nepojmljivo. Mimogrede, župan Maribora, drugega največjega slovenskega mesta, je pred kratkim rekel, da ob takšnem vodenju bo država v roku desetih let razpadla. Izgleda, da se bo to zgodilo prej. Mimogrede, evropska prestolnica kulture bi le naj bil slovenski projekt, v katerega je vključeno ogromno, torej več slovenskih mest. V zadnjem času je šest projektov na ministrstvu za kulturo padlo iz nerazumljivih razlogov. Menda je celo nekdo na ministrstvu izjavil, češ, če bi to bilo v Ljubljani, pa bi "šlo skozi". Skratka, zlorabe, ki se dogajajo tudi na tak način, so enostavno nepojmljive. Ali celo več. Vse svetniške skupine v drugem največjem mestu so še kako ogorčene, razen seveda SD-ja, vse ostale pa, tudi glede kadrovanja v nadzorne svete, ki jih pošiljate iz Ljubljane tako v vse državne institucije...

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Pukšič, bi povedali, prosim, kaj mislite o kandidatu za ministra?

FRANC PUKŠIČ: Ja, gospod podpredsednik, to je vse povezano z ekipo in predlogi, ki jih vodi predsednik Vlade, gospod Pahor. In na to opozarjam zato, da novi minister, ki bo danes izvoljen, ne bi ponavljal istih napak, kot jih dela torej večina Pahorjeve vlade. Želel bi pa od kandidata, sicer ne sedaj, ampak v prihodnosti slišati, ali bo nastavil na ministrstvu tudi tako imenovani števec koriščenja evropskih sredstev. Sicer sem danes pri tako imenovani izhodni strategiji že zaprosil za odgovor s strani predsednika Vlade; seveda nobeden od ministrov, ki so porabili sicer ves predvideni čas, na to ni odgovoril. Upam, da bo do tega prišlo čim prej.

Torej, kar se mene osebno tiče, ne bom nasprotoval imenovanju in čas bi bil, da bi tudi ta ekipa s predsednikom Vlade vendarle videla kakšen meter preko in na drugi strani plota Ljubljane in Zorana Jankovića.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Matjaž Zanoškar.

MATJAŽ ZANOŠKAR: Hvala, spoštovani predsedujoči. Spoštovana gospa ministrica, gospodje ministri, kolegice in kolegi! Po vsem tem turbulentnem političnem obdobju, ki se je rešilo od trenutka, ko je bila predlagana razrešnica gospoda Viktorja Erjavca, pa vse do danes, ko imamo na dnevnem redu imenovanje novega ministra za prostor in okolje, sem pravzaprav zadovoljen, da ta sedež v dvorani ni namenjen meni. Sicer pa to zadovoljstvo delimo v poslanski skupini in tudi v naši stranki, Demokratični stranki upokojencev Slovenije, zadovoljstvo zato, ker smo zopet pokazali vso odgovornost pri kadrovanju v ekipo Vlade, s tem da predlagamo dobrega kandidata.

Prof. dr. Roko Žarnić je zanesljivo kandidat, ki si zasluži danes ta prostor, prostor za prisego in podpis. Dr. Žarnić nas je prepričal na matičnem odboru in tudi na drugih sestankih, da je širok poznavalec problematike prostora in okolja, da je širok poznavalec tudi problematike v širši Sloveniji, da pozna tudi problematiko lokalnih skupnosti, ki se neposredno ukvarjajo s problemi prostora in okolja. To nas silno veseli in nas prepričuje, da bo gospod Roko Žarnić dober minister za prostor in okolje. Danes je bilo slišati marsikaj. Nekatere moti to, da je dr. Roko Žarnić dvojni državlján. Vsi vemo, da je v Sloveniji mnogo vrhunskih športnikov, ki imajo dvojno državljánstvo, vendar za nobenega od teh športnikov ne moremo reči, da z vsemi svojimi silami, svojim znanjem in športnimi spretnostmi ne zastopajo Republike Slovenije tako, kot se spodobi. Tako nas ne moti, da je gospod Roko Žarnić dvojni državlján, ker ne nazadnje bo danes prisegel kot slovenski minister za prostor in okolje. Dal bo prisego, v kateri bo navedel, da si bo z vsem svojim znanjem in sposobnostmi

prizadeval za rast, razvoj in napredek ter blaginjo v naši državi. In prav zaradi tega je to tudi ena od potrditev, pri čemer nas ne bi smelo strašiti, tudi če je kako mišljenje drugačno.

Danes ob tej prisegi lahko izrečemo še enkrat iskreno zahvalo gospodu Erjavcu za vodenje tega ministrstva, z obžalovanjem, da se je zgodilo, kar se je zgodilo. Vendar smo prepričani, da je tudi to kadrovanje Demokratske stranke upokoјencev Slovenije bilo dobro, da si je gospod Viktor Erjavec prizadeval z vsemi svojimi močmi in znanjem, da je kvalitetno vodil to ministrstvo. Naj rečemo, da je kandidatura dr. Roka Žarnića kar nek obliž tudi za našo stranko s strani premiera Boruta Pahorja, obliž v tem smislu, da je poslušal naš predlog, da je v kandidatu spoznal dobrega kandidata in dobrega sodelavca. In prepričani smo, da bo na tak način tudi gospod prof. dr. Roko Žarnić kvalitetno opravljal delo, ki mu bo zaupano. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Hvala. Besedo ima gospod Silven Majhenić.

SILVEN MAJHENIČ: Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovana ministrica, spoštovana ministra. Ponovil bom stavek iz hiaringa, ki je nekaterim našim kolegom dvignil pritisk. Zagotovo je kandidat sprejemljiv za ministra po strokovnosti, vendar državljanstvo je pa le eden od segmentov, ki nas, v Slovenski nacionalni stranki ne prepriča, da bo odločen, ko se bo treba postaviti na stran Republike Slovenije. Zato je razlog jasen, zakaj bomo glasovali proti.

Politika EU je namreč usmerjena proti podeljevanju dvojnega državljanstva. Maja 1963 je bila v Strasbourgu podpisana konvencija o omejitvi dvojnega državljanstva, leto zatem pa konvencija o izmenjavi informacij o pridobitvi dvojnih državljanstev. Slovenija dvojno državljanstvo svojih državljanov tolerira in ga skladno z zakonodajo tudi podeljuje brez sklenjenih bilateralnih sporazumov. Kandidat za položaj generalnega direktorja policije mora poleg pogojev izpolnjevati pogoj, da nima dvojnega državljanstva, in mora dati izjavo, da je državljan Slovenije in da ni dvojni državljan. To je to! Kandidat za pridobitev štipendije za potrebe Ministrstva za obrambo in policije mora prijavi na javni natečaj priložiti tudi izjavo, da nima dvojnega državljanstva. To je to! Kandidat za policista ne sme imeti dvojnega državljanstva. Za ministre to očitno ni pomembno, verjetno tudi za ministra za notranje zadeve in obrambo. Velja le za nižje po rangu, kot vidimo, in za študente. Ministri, ki imajo vpogled v vse zaupne dokumente, pa imajo lahko po vaši logiki vsa možna državljanstva in to nikogar ne moti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Lazslo Göncz.

LAZSLO GÖNCZ: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi. Uvodoma želim povedati, da bom kandidata za ministra za okolje in prostor podprl. Razlogov je več. Predvsem bi se osredotočil na dejstvo, ki je bilo danes večkrat poudarjeno, da gre za ministrstvo, ki je zelo zahtevno glede kompetenc in dejavnosti, interdisciplinarno, o tem ni nikakršnega dvoma, zato je nedvomno pomembno, da to ministrstvo v tem obdobju in dani situaciji zaseda strokovnjak. Dr. Žaniča sicer ne poznam osebno, vendar na osnovi izjav, ki jih je dal v zadnjih tednih, in na osnovi literature, ki sem jo uspel pregledati, ocenjujem, da bo primeren. Izziv bo velik in težak. Omenil bi zgolj dva problema iz moje ožje pristojnosti, bom rekel. In sicer ena zadeva je, ki zelo buri duhove v pomurski regiji, predvsem pa v obmejnem območju. Gre za nesrečno umestitev v prostor bioplinarne Motvarjevci. Ta projekt je bil velikokrat tukaj tudi že v Državnem zboru omenjen. Ne bi rad o tem zdaj na dolgo in široko govoril. Dva ministra sta v zvezi s tem izrekla sorazmerno kritično oceno, vendar dejansko se nič ni dogajalo v prid tamkajšnjega življa. Kakorkoli, menim, da se bo gospod novi minister s to problematiko seznanil čim prej, vsaj eno vprašanje: nedvomno je v tem primeru le prevladal interes kapitala, nasproti interesu lokalne skupnosti, čeprav je bilo tudi v lokalni skupnosti zaslediti določenih napak, vendar menim, da je zadeva sorazmerno kompleksna.

Pri tej zadevi pa gre opozoriti na eno splošno zakonsko problematiko in na pomanjkljivost v zvezi s tem, da emisije smradu v pravnem sistemu Republike Slovenije niso regulirane, To se je izkazalo tudi v primeru Motvarjevcev, zato dejansko inšpektorji za okolje ne morejo izvajati nadzora nad temi vrstami emisij. Menim, da je to pomembna naloga tudi za novega ministra in sorazmerno ažurna.

Za konec bi omenil samo še eno zadevo, in sicer tudi gospod Žarnić kot kandidat je v svoji izjavi omenjal določene nedoslednosti v okviru ministrstva, ki ga bo zdaj prevzel. Sam bi omenil samo eno pomanjkljivost, ki se da verjetno sorazmerno hitro popraviti, in sicer velikokrat se ni odgovarjalo na pisma lokalnih skupnosti. Navajam zgolj en primer, sicer zelo akuten tudi za območje, od koder prihajam. Gre za gradnjo manjkajočih delov obnove visokega vodnega obrambnega nasipa ob reki Muri. V zvezi s tem sta s strani občine Beltinci že pred enim letom tako rekoč prišli na ministrstvo dve pismi. Žal do današnjega dne odgovorjeno ni, zadeva je pa, bom rekel, izredno pereča. To sta samo kot mozaička dva problema, ki sta tako rekoč periferna, ampak kljub temu pomembna. Upam, da bo novi minister dejansko kos nalogam. Želim mu veliko sreče pri tem, in kot sem že rekel -

pridružujem se tistim, ki ga bomo podprli za to, da dobi to možnost.

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Miran Potrč.

MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Kandidata za ministra za okolje in prostor, ki nam ga je predlagal predsednik Vlade, bom podprl.

Prof. dr. Roko Žarnić je po oceni poslank in poslancev in tudi javnosti, več kot uspešno opravil predstavitev pred matičnim delovnim telesom. Njegovo strokovno znanje in zavzetost nam dajeta podlage za optimizem, da bo zelo zapleten in vsebinsko zahteven resor lahko uspešno vodil. Da bo znal in zmogel oblikovati in uveljavljati načelno politiko v interesno tako zelo konfliktnem resoru, od katerega po eni strani pričakujemo uspešno varovanje narave in ohranjanje še dokaj dobrih resursov, hkrati pa prizadeti in zainteresirani pričakujejo zase, za svoja podjetja, za svoje občine, energetske in prometne lobi in še kdo hitre in za njih ugodne rešitve. Slovenija je enako kot ves svet, kljub nekaj boljši startni poziciji glede stanja v okolju, pred pomembnimi odločitvami na področju prometne infrastrukture in politike, na področju energetike, urejanja voda in ravnanja z odpadki, politike poselitve in še mnogo kaj. Na vseh teh področjih bo moral minister oceniti, kje in kakšne so prednostne naloge, kje je treba že sprejeto politiko le dosledno izvajati, česar ne bo ravno veliko, kje pa je treba politiko in cilje postaviti na novo. Želim mu veliko uspeha.

Naj si ob iskreni želji za uspeh dovolim pripomniti, da bo ta odvisen ne le od ministra, temveč v veliki meri tudi od ekipe, s katero bo delal. Ne samo ožjega kabineta, temveč vseh organizacijskih enot, po mojih podatkih z več kot 1400 zaposlenimi, in naj mi bo dovoljeno izraziti mnenje vsaj dela teh zaposlenih, da delovno vzdušje in medsebojni odnosi doslej niso bili vedno najboljši, da so si zaposleni želeli več medsebojnega sodelovanja, ustvarjalnejše vzdušje in mnogo manj spoštovanja samo formalne hierarhije. Prava motivacija za delo in dobra organizacija ter pravične ocene dela, ki spodbujajo, ne pa demotivirajo, so namreč pol uspeha.

V svojem poslanskem delu se nisem intenzivno in poglobljeno ukvarjal z mnogimi področji dela ministrstva. Z enim vprašanjem pa se, vsaj občasno, zelo zavzeto in prizadeto ukvarjam že petnajst let. To je področje stanovanjskih razmerij in v njihovem okviru tudi položaj in pravice najemnikov stanovanj, posebej najemnikov v denacionaliziranih stanovanjih. Ne vem, če bodoči minister pozna to problematiko in še soglaša z mojimi ugotovitvami, da je denacionalizacija in stanovanjska reforma osebno prizadela in povzročila krivice tisočim bivšim nosilcem stanovanjske pravice na družbenih

stanovanjih, tudi hišnikom, ki zaradi vrnitve teh stanovanj denacionalizacijskim opravičencem niso mogli uveljaviti enakih pravic kot najemniki drugih družbenih stanovanj. S tem so postali mnogokrat na milost in nemilost, bolj slednje, prepuščeni novim lastnikom, ki so hoteli v kratkem času na račun najemnikov nadoknaditi ekonomske cilje, ki so bili prizadeti v drugačnem družbenem redu. Tako so postali nesigurni celo v uživanju svoje stanovanjske pravice, tudi legalno se jim je povečevala najemnina, niso jim bila povrnjena velika vlaganja v posodobitev stanovanj, pravica varnega najema je bila zagotovljena le nosilcev stanovanjske pravice v času spremembe lastništva in njegovemu zakoncu, vsem ostalim družinskim članom pa ne. Malo poenostavljeno, vsaka sodba Ustavnega ali Vrhovnega sodišča jim je vzela del prej obljubljenih pravic in vedno bolj so postajali brezpravni.

Moja poslanska skupina in jaz osebno smo v vsakem mandatu in pod vsemi ministri vlagali zakone ali amandmaje za ureditvijo njihovega statusa in pravic, praviloma z malo uspeha. Pomagala niso niti vsakoletna poročila varuha človekovih pravic. Bomo videli, ali bo tokrat kaj zalegla ocena evropskega odbora za človekove pravice pri Svetu Evrope, ki je na podlagi kolektivne pritožbe Evropske zveze nevladnih organizacij ob vse možnostih naše vlade, da pojasnjuje in ugovarja, ugotovil, da Slovenija s položajem najemnikov v denacionaliziranih stanovanjih resno krši mnoga določila Evropske socialne listine. Zato je bila Slovenija tudi pozvana, da ukrepa. Upam, da se bo to res tudi zgodilo in da ne bodo tudi pod novim ministrom predlagali formalen pristop in birokratski odnos, ki ne razume in ne upošteva stiske ljudi, ki že 18 let iščejo rešitve za krivice, ki so jim bile povzročene. Za Slovenijo kot državo morda to res ni najpomembnejše vprašanje, toda za nekaj tisoč posebej prizadetih, mnogi so zaradi storjenih krivic tudi resno oboleli, in za ugled Slovenije kot pravne in socialne države je tudi to pomembno vprašanje. Ni edino, je pa med pomembnimi eksistenčnimi ne pa političnimi vprašanji, s katerimi se nekatere stranke tako rade ukvarjajo.

Ob želji po uspešnem imenovanju in začetku dela novemu ministru sporočam, da mu bom prav v zvezi s temi problemi kmalu postavil poslansko vprašanje. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Danijel Krivec. Prosim.

DANIJEL KRIVEC: Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi, spoštovana ministra!

Ne dvomim v to, da bomo danes prof. dr. Roka Žarnića potrdili za novega ministra za okolje. Tudi sam menim, da je primeren kandidat. Tudi na hiaringu je zelo konkretno odgovarjal in mislim, da je tudi po strokovni plati eden redkih, ki so v svoji predstavitvi imeli neko vizijo, ki je

bila v smeri, ki je potrebna za ta resor. Bi mu pa na začetku položil na srce, da postane minister že od prvega dne, da se mu ne zgodi podobna zadeva kot ministru pred njim, ki si tega mesta ni želel, in takrat, ko je postal minister za okolje in prostor, je bilo na žalost že prepozno, kajti problemi so se nakopičili in težave so postale preresne, tako da je zaradi tega tudi moral, žal, odstopiti, čeprav je po mojem mnenju v nekaterih zadevah svojo nalogo dobro opravil, za kar se mu tudi zahvaljujem. Vendar je tisti začetni del, ko bi lahko določene stvari postoril na ministrstvu, na nek način po mojem mnenju zamudil.

Mislím, da je kandidat za ministra prof. dr. Roko Žarnić primeren kandidat tudi zato, ker izhaja iz neke stroke in izkušenj, ki si jih je pridobil v preteklem obdobju kot gradbeni inženir, ki je posvečal precej dela tako materialom, analizam, konstrukcijam, kar piše v njegovem življenjepisú, sanaciji, vzdrževanju objektov, gospodarjenju z odpadnimi snovmi in skozi to tudi trajnostnemu razvoju. Vse to so pozitivne prednosti, ki jih bo lahko uporabil, ko bo sedel na sedež tega ministrstva. Tudi njegova predstavitev, kjer je dal velik poudarek področju ohranjanja kulturne dediščine v povezavi s prednostjo, ki jo to ohranjanje pomeni tudi za razvoj turizma na našem območju, se mi zdi pozitiven znak, da človek ve, o čem govori. Tudi njegovo delovanje v dosedanjem obdobju na projektih znotraj gradbene stroke in ostalih me prepričuje, da je na tem področju strokovnjak. Tudi njegova ideja o varčni in racionalni rabi energije skozi nove napredne materiale, izrabo lesa, se mi zdi v tem trenutku v smislu trajnostne rabe pravilen pristop.

Odgovori, ki jih je dal glede zmanjšanja emisij CO₂ in v tej povezavi glede problematike s prometom, sicer niso bili zelo konkretni, vendar se tega problema zaveda, kar je dobro. Tudi vpeljava novih tehnologij, o katerih je bilo veliko govora ob njegovi predstavitvi, in obnovljivih virov energije, tudi z uporabo sekundarnih surovin, kar je bil problem odpadkov in ostalega, česar se novi kandidat zaveda, me prepričuje, da bo znal to težavo korektno reševati. Govoril je tudi o ukrepih za omejitev porabe energije, kar mislim, da je pravilen pristop, kajti preveč se govori samo o novih virih energije, premalo pa o ukrepih za omejitev porabe in kvalitetno izrabo obstoječih virov energije.

Velik poudarek je bil dan tudi kulturni in naravni dediščini glede uporabe v trajnostnem smislu, tako za turizem kot ostale panoge. Tako mislim, da je to področje pravilno. Tudi njegovo razmišljanje, o katerem berem v nekaterih časopisih, da ga skrbi neučinkovitost zaposlenih in da vidi največjo težavo v tem, da je Ministrstvo za okolje in prostor preveliko in s svojimi agencijami težko obvladljivo, mislim, da je ta prva ugotovitev pravilna. In tudi v razpravi na odboru smo ga opozarjali na to, da je znotraj Ministrstva za okolje in prostor posameznih agencij že toliko, da so

odgovornosti posameznih subjektov znotraj ministrstva tako razpršene, da so posamezne aktivnosti neuspešne, nedorečene in predolgotrajne. Tako me veseli, da se tudi minister teh opozoril zaveda in da jih tudi resno jemlje.

Predlagal je plan znižanja za 1%. Treba se je zavedati, da ima Ministrstvo za okolje in prostor v tem trenutku 1.486, se pravi, skoraj 1.500 zaposlenih, kar je po mojem velika številka, če vemo, da ima samo ožji del ministrstva 300 zaposlenih.

Pomemben del, ki se mi je vtisnil v spomin, je bila njegova razprava glede preventivnega delovanja na vseh področjih. Že dolgo časa se na Odboru za okolje in prostor, pa tudi v Državnem zboru odvija razprava o tem, ali preventiva ali kurativa na določenih področjih, ki povzročajo velike škode v primeru naravnih nesreč. Upam, da bo gospod kandidat za ministra resno uveljavil tudi princip nekaterih preventivnih ukrepov predvsem na vodnem področju, kjer so zadeve res v nekem, lahko rečemo, tudi razsulu. Tako da ta koncept preventiva:kurativa, mislim, da je z njegove strani zelo pravilen.

Tudi razmišljanje o tem, kako se lotiti težav z odpadki, me na nek način preperečuje, da bo znal poiskati tudi rešitve, ki jih do sedaj na nek način ni bilo mogoče. Skrbi me oziroma zelo bom pozoren na to, kako bo poskušal to, kar tudi sam navaja, vzpostaviti neko povezavo znotraj resorjev Ministrstva za okolje in prostor, predvsem odgovornost posameznih resorjev, kar bo ključno za delovanje tega resorja za naprej. Predvsem pa bo pomembno tudi, kako bo vzpostavil povezavo med ministrstvi, kajti vemo, da za določena prostorska umeščanja je pomembno sodelovanje vseh resorjev, in mislim, da je tega do sedaj tako v Vladi kot v tem resorju bistveno premalo. Kajti umeščanje tako prometnic kot nekih gospodarskih projektov v prostor je multidisciplinarno. Minister za okolje in prostor je lahko tukaj ključen, ki poveže vse vplivne strukture, da so ti projekti hitreje pripravljeni za izvedbo.

Omenjena je bila stanovanjska problematika. Tudi na tem področju ga čaka veliko veliko dela. Pomembno je, da se bo odločil, in to bomo vsi pozorno spremljali, predvsem v tej smeri, in ugotovil zelo hitro, ali je problem same zakonodaje ali je predvsem izvajanja te zakonodaje. Kajti, če se bo takoj na začetku začel ukvarjati s tem, kako je treba vse zakone spremeniti, se bojim, da bo v tem mandatu zelo malo stvari postoril. Mislim, da je bolj pomembno, da se na nek način začne ukvarjati z učinkovitim izvajanjem posamezne zakonodaje in z manjšimi popravki, kot da postavi vso zadevo na glavo. Mislim, da je tudi v svojih izjavah govoril o tem, da je za tak pristop. Mislim, da bo s seznanitvijo, ki jo bo na nek način opravil takoj, ko bo postal minister, lahko hitro ugotovil, kaj se mu v nekem trenutku bolj obrestuje oziroma izplača. Ugotavljamo vsi, ki izvajamo zakonodajo na prostorskem področju, da je na nek način večji problem v samem

izvajanju posameznih podzakonskih aktov v posameznem izvajanju določenih uredb kot pa samega neustreznega zakona. Veliko dela ga, po mojem mnenju, čaka na vzpostavitvi pozitivne klime na tem ministrstvu in da bo znal s tega prostora, ki ga bo zasedel, na nek način to znanje, ki obstaja, tudi učinkovito uporabiti. In da bo te birokratske ovire, ki so dejansko velika težava na tem ministrstvu, na nek način uspelo presekati. Če mu to uspe bo, po moje, zelo hitro se povečala ta učinkovitost tega resorja.

Seveda ga čaka precej problemov, na katere ni imel odgovora, predvsem kar se tiče občinskih prostorskih načrtov, državnih lokacijskih načrtov in podobnih zadev, vendar je bil, po mojem mnenju, v odgovorih korekten, ko je dejal, da se bo s tem seznanil in poskušal maksimalno pospešiti zadeve. In verjamem, da jih bo čisto na praktičen način tudi uspel.

Kar se mene osebno tiče, lahko rečem, da je bila njegova predstavitev uspešna in da ne nasprotujem njegovi izvolitvi.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod dr. Pavel Gantar.

DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Odločitev predsednika Vlade, da na predlog DeSUS-a, da za ministra za okolje in prostor predlaga dr. Roka Žarniča, je izvrstna in jo podpiram in bom seveda podprl tudi njegovo imenovanje.

Prof. dr. Roka Žarniča poznam že dolgo. Bil je dejaven pri popotresni obnovi Posočja. Srečeval sem ga v različnih akademskih in strokovnih krogih, običajno v povezavi z znanostmi, ki se ukvarjajo z urejanjem prostora. Po naravi njegove ožje profesije je tudi sodelovanje s številnimi drugimi strokami in ima zato izrazito multidisciplinarno znanje in tudi izkušnje. V svojem delu je sodeloval s prostorskimi planerji, vodarji, z okoljskimi strokovnjaki, tako da okoli tega, da pozna širše področje delovanja Ministrstva za okolje in prostor, ne more biti dvoma. Zelo dobro je, kolikor sem lahko spremljal njegove izjave in tudi predstavitev pred odborom, naštel glavne naloge, s katerimi se sooča slovenska okoljska in prostorska politika.

K temu, kar je dodal moj predhodnik gospod Danijel Krivec, pravzaprav ne bom dodajal, bi pa vendarle dodal še eno stvar - upam, seveda brez zamere, na Ministrstvu za okolje in prostor. Namreč, po mojem mnenju je največji okoljski problem v Sloveniji v tem trenutku samo Ministrstvo za okolje in prostor. Predvsem mislim, da se je v zadnjih petih letih zgodila neke vrste strokovna devolucija in razgradnja stroke na ministrstvu in tudi upravnih struktur. Vse to je pripeljalo do tega, da je nekdo moral plačati ceno, čeprav pravzaprav bivši minister Erjavec ni bil prvi v vrsti, ki bi to ceno tudi moral plačati. Zato je zelo pomembno, da je ukrepanje in delovanje na področju strokovne in kadrovske obnove

ministrstva. Danes, po petih letih, srečujemo kadre, ki so delovali bolj uspešno in mogoče tudi manj uspešno, ljudi, povsod. Najdemo jih kot svetovalce Evropske unije po balkanskih deželah, najdemo jih v institucijah Evropske komisije. Ko smo bili na Danskem, smo se imeli priložnost srečati z izvrstno strokovnjakinjo, ki jo seveda poznam, ko sem tudi jaz bil tam, ki je seveda pomembna sodelavka na Evropski agenciji za okolje itn. Najdemo jih povsod, najdemo jih v industriji, v slovenski industriji, v Sloveniji in v tujini, samo na Ministrstvu za okolje in prostor jih je čedalje manj. Zato seveda želim ministru, ko bo izvoljen, prepričan sem, da bo, dejansko seveda to, da bo s srečno roko pri kadrovskih izbirah; in te bodo v začetku najbolj pomembne. Ponovna utrditev in oživite večje kompetentnosti ministra za okolje in prostor in njegove operativne učinkovitosti je v tem trenutku seveda najbolj pomembna in najbolj pereča naloga. Dejansko bo treba sprejeti neke odločitve, da ni več mogoče voditi politike od danes do jutri, predlagati odločitve in čakati, da se bo zgodilo nekaj, kar bo bremenilo tok dogodkov. Tok dogodkov se ne bo obrnil sam, ampak samo s trdno in dobro zasnovano politiko. S tega vidika vsakdo, ki vstopa v ta posel, tudi sam za sebe ve, da sprejema določeno tveganje in prepričan sem, da s predlogom predsednika Vlade je to tveganje razmeroma majhno, in sem prepričan tudi, da je to, kot sem že omenil, ustrezna in dobra izbira.

Vseeno bi rad, ker je bilo rečeno, rekel nekaj okoli dvojnega državljanstva. Roko Žarnić bo danes, če bo izvoljen, prisegel pred tem državnim zborom; bo prisegel, da bo delal v korist vseh, torej dobro in v korist ljudi, in ta prisega je simbolna in je pravno zavezujoča hkrati in je dosti bolj pomembna od navadne državljanske lojalnosti. S tega vidika vsem tistim, ki bi dvomili o tem, seveda moramo takšne dvome zavriniti in jih moramo oceniti kot politično in tudi drugače človeško nekorektne. Tisti, ki bo tukaj danes prisegel, bo prisegel s svojim lastnim zavedanjem in s tem, kaj sprejema kot obveznosti in breme, ki ga sprejema. Tako moram reči, da je takšen očitek neutemeljen. Sam, kot sem rekel, sem zadovoljen s tem predlogom in ga bom seveda tudi z veseljem podprl. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Samo Bevk.

SAMO BEVK: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani zbor! Prof. dr. Roka Žarnića bom seveda danes, ko bo na vrsti glasovanje, z veseljem podprl. Želim mu dobro delo na zelo zahtevnem resorju. Bi pa izpostavil tri probleme, in sicer problematiko svetlobnega onesnaževanja, problematiko umestitve razvojnih osi v prostor in pa problematiko strategije Evropske unije za živo srebro, sicer zelo na kratko.

Pred tremi leti je Vlada Republike Slovenije sprejela Uredbo o preprečevanju in nadzoru svetlobnega onesnaževanja. Kar 10 let je bilo potrebnih od moje prve pobude leta 1997, da je končno ta predpis zagledal luč sveta. Bil pa je to prvi predpis na državni ravni o preprečevanju svetlobnega onesnaževanja v svetovnem merilu, zato imamo nek primat na tem področju. Prav bi bilo, da se sedaj po treh letih uveljavitve te uredbe naredi neka analiza in da vidimo, kako se ta uredba o preprečevanju svetlobnega onesnaževanja v resnici tudi izvaja. Ta uredba ima prav gotovo številne pozitivne vidike, od tega, da lahko zelo veliko prihranimo pri javni razsvetljavi, do estetskih in drugih pozitivnih lastnosti. Bi pa povedal še en vidik te uredbe. Namreč, v Sloveniji imamo astronomski observatorij, ki je četrti referenčni observatorij za opazovanje kometov oziroma asteroidov v Evropi. Strokovnjaki tega astronomskega observatorija sodelujejo s strokovnjaki vesoljske ameriške agencije NASA. Pretirano svetlobno onesnaževanje bi lahko pomenilo tudi to, da bi zaprli slovensko okno v vesolje. Namreč, v Črnem Vrhu nad Idrijo je lociran ta observatorij in zaradi pretiranega onesnaževanja svetlobnega lahko grozi, da bodo ta opazovanja motena ali pa celo onemogočena.

Naslednja pomembna zadeva, ki čaka prav gotovo Ministrstvo za okolje in prostor in seveda v prvi vrsti novega ministra prof. dr. Žarnića, pa je bolj učinkovito in hitrejšo umeščanje razvojnih osi oziroma prometnih in drugih infrastrukturnih objektov v prostor. Naj povem samo en primer. V četrti razvojni osi imamo del trase med Cerknim in Gorenjo vasjo, kjer se predvideva tudi izgradnja predorske povezave; projekt, ki čaka na umestitev že od leta 2006. Septembra leta 2006 je bila prva prostorska konferenca o umestitvi tega objekta v prostor, pa do danes še nismo naredili niti drugega koraka, da bi strokovnjaki predstavili in se odločili za eno izmed tras, ki so tukaj na voljo. Tako tukaj čaka ministrstvo veliko delo. Naj povem, da tudi v prejšnjem mandatu, v celotnem mandatu prejšnje vlade, ni bila v prostor umeščena niti ena nova državna cesta, niti ena trasa razvojnih osi in ne bi bilo prav, da bi končali ta mandat z enakim rezultatom, kajti to po drugi strani pomeni tudi to, da ne moremo koristiti evropskih sredstev, ki so za te projekte že odobrena.

Na koncu še strategija Evropske unije za živo srebro. Marca leta 2006 je Evropska unija sprejela strategijo za živo srebro, ki prepoveduje izvoz in uporabo živega srebra do leta 2010. Ta strategija govori tudi o skladiščenju živega srebra, o sanaciji okolij, ki so obremenjena z živim srebrom in zavezuje tudi Republiko Slovenijo. Vlada se je ravno konec prejšnjega leta odločila, da bo likvidirala idrijski rudnik živega srebra, je pa tako hitro pripravila vse te dokumente, da je pozabila napisati v svojem prvem osnutku, kaj se bo s tem rudnikom in s to dediščino zgodilo tudi po dokončni

likvidaciji tega rudnika. Zato smo imeli velike napore, da smo v ta sklep Vlade vrinili še dodaten sklep, ki zavezuje, da se v štirih mesecih naredi program, kaj po zaprtju in likvidaciji idrijskega rudnika storimo s to dediščino, z okoljskimi vprašanji, ki so vezani na ta rudnik na živo srebro, in tako dalje.

Naj povem tudi to, ali pa spomnim bodočega novega ministra, da je njegov predhodnik, minister Janez Podobnik, 22. junija leta 2008, v Idriji prav v skladu in v duhu evropske strategije za živo srebro odprl informacijsko-raziskovalni center za živo srebro; informacijsko-raziskovalni center, ki ga je ustanovila Vlada Republike Slovenije, ni pa zagotovila ne prejšnja vlada, in tudi ta vlada ne, sredstev za sistemsko financiranje tega informacijskega centra in tudi po likvidaciji rudnika ni še točno določeno, kakšna bo usoda tega informacijsko-raziskovalnega centra. Zato bom apeliral na pristojnega ministra, da se resno začne ukvarjati tudi s tem problemom, z oživitvijo informacijsko-raziskovalnega centra za živo srebro. In tako kot je že kolega Miran Potrč napovedal poslansko vprašanje, bo tudi moje poslansko vprašanje ministru šlo v smeri treh vsebinskih področij, o katerih sem govoril danes. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospa Breda Pečan.

BREDA PEČAN: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Če gospod Roko Žarnić to razpravo posluša zunaj, mislim, da je lahko vedno bolj prestrašen. Zaradi tega, ker smo mu oziroma ste mu, moji predhodniki, pa tudi sama bom verjetno še kaj prispevala zraven, našteji toliko problemov in težav, ki jih bo moral kot minister reševati, da verjamem, da bo verjetno malo slabo spal danes po tej prisegi, o kateri je govoril predsednik Državnega zbora. Mislim pa, vsaj po tistem, kar sem uspela v pogovoru z njim izvedeti oziroma si narediti vtis, da ni človek, ki bi bil cagav, da ni človek, ki ne bi vedel, kaj ga čaka, tudi brez naših napovedi, in tudi ni človek, ki ne bi imel vizije, kako težave, ki so se nakopičile v preteklih dveh desetletjih v Ministrstvu za okolje in prostor, postopoma in z zdravo pametjo, pa tudi z dobro mero potrpljenja in razumevanja ljudi, ki delajo na Ministrstvu za okolje in prostor, ter ob ministrskih institucijah, kot so Agencija Republike Slovenije za okolje, Geodetska uprava in inšpekcijske službe.

Žal mi je, da nisem mogla prisostvovati seji Odbora za okolje in prostor, na kateri je kandidat za ministra odgovarjal na vprašanja. Vendar po tem, kar sem slišala od kolegic in kolegov, kako je sama seja potekala, menim, da smo dobili iz odgovorov kandidata za ministra nek pogled v bodočnost. Dejstvo je, da je Ministrstvo za okolje in prostor zlasti na področju urejanja prostora doživelo, ob vsem

spoštovanju gospoda Erjavca, najnižji nivo izvajanja oziroma urejanja prostora, ker smo, na koncu koncev, leta 2007 ob sprejetju Zakona o prostorskem načrtovanju se urejanju prostora na nek način odrekli. Prepričana sem, da bo eden, čeprav smo slišali, da naj se ne bi loteval generalnih sprememb zakonodaje, sem pa prepričana, da bo treba zakonodajo na področju prostora temeljito urediti. Posebej sem vesela njegove izjave, ki smo jo danes lahko brali v Financah, to je, da bo poskrbel za to, da bo službo v ministrstvu usmeril kot odprto službo, ki bo sprejemala in spremljala vse reakcije javnosti, strokovne in laične javnosti, v zvezi z okoljskimi in prostorskimi problemi. Se pravi, da bo ministrstvo odprl v duhu Aarhurške konvencije vsem, ki želijo aktivno in v pozitivnem smislu sodelovati pri urejanju vprašanj na področja varstvo okolja, okolja na sploh in urejanja prostora.

Kolega Sajovic je prej povedal nekaj zelo tehtnih besed okoli tega, na kar nas opozarjajo strokovnjaki s področja urejanja prostora, arhitekti, krajinski arhitekti, geografi in še cela vrsta drugih, urbanisti seveda, ki trdijo, da je konec koncev ta zakon o umeščanju infrastrukturnih objektov v prostor, ki se pripravlja, še zadnja stopnica kapitulacija naše vlade in države, naših vlad in države na področju urejanja prostora. Zardi tega, ker ne glede na to, da dobro vidimo, da smo z zakonodajo in predvsem tudi z izvajanjem zakonodaje na področju urejanja prostora zašli v slepo ulico, ne rešujemo stvari tako, da bi ulico odprli ali pa obrnili smer in šli na neko normalno cesto, raje gremo in se slepe ulice lotevamo tako, da delamo še en majhen slepič na tej slepi ulici, zaradi tega ker mislimo, da se s takimi kratkoročnimi rešitvami da rešiti dolgoročne in zelo globoke probleme. Rada bi opozorila na to, da bo treba zlasti na področju Ministrstva za okolje in prostor se lotiti izvajanja Resolucije o normativni dejavnosti, ki nas zavezuje k temu, da sproti spremljamo, kaj pravzaprav pomenijo novi zakoni in kakšni so njihovi učinki. Če bi se pri Zakonu o prostorskem načrtovanju lotili preverjanja učinkov tega zakona po šestih, sedmih mesecih, bi ugotovili, da je bil ta zakon velika luknja v vodo in da se je ta voda, kakor hitro smo prst potegnili iz nje, spet zgrnila in se zavnala. Ničesar nismo naredili s tem zakonom, samo še bolj smo zapletli postopke in prišli do tega, da imamo sedaj veliko večino občin v Sloveniji, ki nimajo občinskih prostorskih načrtov, občin, ki tega področja nimajo urejenega, in tudi, po mojem globokem prepričanju, ne bodo imele teh dokumentov do konca letošnjega leta.

Kandidatu za ministra želim veliko, veliko sreče in veliko energije, ki, kot kaže, mu je ne manjka. Mislim pa, da bo Odbor za okolje in prostor že po dosedanjih izkušnjah, ki kažejo na to, da v tem odboru zagotovo nismo opozicija in koalicija, ampak smo kolegi in kolegice, poslanci in poslanke, ki smotrno in z nekim zelo poenotenim ciljem želimo izboljšati stanje na področju, ki ga pokrivamo. Tako bomo bodočemu

ministru zagotovo v oporo in mu bomo pomagali pri postopkih, ki bodo potekali tudi pri nas skozi zakonodajne dejavnosti v Državnem zboru. Vso srečo mu želim in zelo bom vesela, če bo dobil soglasno podporo. Hvala.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ: Splošen vtis danes je dober. Mislim, da smo vsi bili deležni dobrega vtisa o ministrskem kandidatu dr. Žarniću. To včasih pomeni mogoče tudi kaj drugega. Dr. Gjerkeš, ki je danes tu z nami, in sam to ve, je name v svojih prvih medijskih odzivih naredil izrazito slab vtis. Vendar je s svojim ministrskim delovanjem dokazal, da je več kot le kompetenten in dober minister za lokalno samoupravo in regionalni razvoj. Verjamem, da bo enako tudi pri dr. Žarniću in da bo dober član naše vladne ekipe.

Tudi sam želim izpostaviti njegovo napoved, da bo oblikoval Urad za komunikacije kot tisto, kar smo doslej na Ministrstvu za okolje in prostor izrazito pogrešali, ker prizadeti, bodisi takrat ko se je govorilo o posegih v naravno okolje, bodisi takrat ko so bile zaradi umeščanja v infrastrukturo prizadete njihove pravice, niso bili v celoti vključeni v postopke v skladu z Aarhuško konvencijo, ki zahteva - ne samo sodelovanje, ampak tudi pravico soodločanja za vse tiste, ki jih takšni postopki države prizadenejo.

To ministrstvo je izjemno zahtevno ministrstvo. V dneh, ko se je iskal kandidat za ministra, smo to večkrat slišali. Zahtevno je tudi zato, ker v svoji vsebini združuje tri izjemno zahtevna področja, ki so mestoma med seboj tudi v izrazitem sistemskem konfliktu: področje stanovanj, kjer vemo, da je bilo v preteklosti storjenega premalo, da se je Slovenija opredelila za izrazit lastniški model stanovanjske gradnje, saj imamo kar 94% vseh stanovanj lastniških, kot posledico privatizacije nekdanjega družbenega premoženja po stanovanjskem zakonu. Tolikšna količina lastniških stanovanj onemogoča pametno razvitje najemnega trga stanovanj in to mora biti naša prioriteta, ker nove generacije nimajo več ugodnosti svojih staršev, ko so lahko za 10 tisoč nemških mark odkupili nekdanje družbeno premoženje, danes so zneski, investicije v rešitev stanovanjskega problema bistveno bistveno višje in zahteva zadolževanje za 20 ali celo 30 let. Na ta izziv moramo kot socialdemokratska vlada v tej državi najti učinkovit odgovor z izrazitim posegom in krepitvijo najemnega trga v naši državi.

Drugič. Prostor in tisto, kar se pogosto zahteva na področju prostora, je pogosto v izrazitem konfliktu s tistim, kar želimo narediti na področju okolja. Kandidat bo nedvomno opazil, da v Državnem zboru velikokrat o področju okolja in prostora govorijo predvsem župani med nami. In to samo po sebi ni nič slabo. Moram reči, da mnoge od njih na tem področju

izrazito cenim, ker izkazujejo visoko kompetentnost, ker se morajo pri vodenju svojih občin vsak dan srečevati in ukvarjati s temi problemi. Vendarle pa je ta vidik, naravni vidik vsakega politika, ki želi svojemu kraju zagotoviti čim bolj dinamičen razvoj, veliko manj pa vprašanje, kako bomo pri teh posegih ustrezno zavarovali tudi naše naravno okolje.

Ministru oziroma ministrskemu kandidatu želim dati opozorilo, da je morda eden od sistemskih problemov, ki ga imamo vgrajenega v zakonodajo, vprašanje presoje vplivov na okolje. Te naročajo investitorji, seveda pa investitorji sami izbirajo tistega, ki to študiji pripravi. Zato so te študije pogosto - če milo rečem, jim manjka ustrezne objektivnosti pri resničnem odgovoru na vprašanje, kaj bo nek poseg v prostor pomenil na kakovost okolja.

Strinjam se s tistim, kar je dejal starešina naše poslanske skupine Miran Potrč, ko je opozoril na to, da bo treba znotraj Ministrstva za okolje in prostor zgraditi novo kulturo sodelovanja in tisoče uradnikov na tem ministrstvu ustrezno vključiti v proces za to, da uresničimo velike izzive, ki so na tem področju pred nami. Moja izkušnja s tem ministrstvom je po tej uradniški plati izrazito slaba. Pokazala je tisti tipičen, birokratski obraz uradnika, ki pogosto noče razumeti problemov in vztraja na vejicah, pikah in paragrafih zato, da nekatere stvari, ki danes močno degradirajo ali utegnejo degradirati kakovost našega okolja, ne rešijo.

Minister dr. Žarnić, ko bo minister, bo nedvomno zaznal velik interes tako mene kot mnogih izmed nas za podnebne spremembe. 70% Slovencev meni, da so podnebne spremembe največja grožnja 21. stoletja. 66% Slovencev po raziskavah Evrobarometra meni, da imajo podnebne spremembe lahko pozitiven učinek na slovensko gospodarstvo. Tudi sam sem med temi. Menim, da je pred nami izjemno zahteven proces, če želimo uresničiti cilje, ki si jih kot del mednarodne skupnosti zastavljamo, zato da preprečimo nadaljnje segrevanje našega planeta, čim nižje pod 2 stopinjama nad povprečnimi temperaturami v predindustrijskem obdobju. V Državnem zboru smo sprejeli deklaracijo o podnebnih spremembah in v zadnjem poglavju te deklaracije je zapisana vrsta ukrepov, ki jih želimo ob sodelovanju z Vlado narediti, zato da opredelimo učinkovit prehod Slovenije v nizkoogljično družbo, da po sektorjih onesnaževalcev - od prometa, energetike, odpadkov, kmetijstva - se lotimo načrtnega zmanjševanja emisij. Prepričan sem da je to res izjemna priložnost za slovensko gospodarstvo, da lahko tudi s slovenskim znanjem na tem področju - ne nazadnje je dr. Žarnić sodeloval v projekti skupini, ki se je ukvarjala z gradbenimi materialih, ki imajo ključno vlogo pri tem, da zmanjšamo izgube energije pri ogrevanju zgradb; torej da je to lahko eno tistih področjih, na katerih lahko bistveno okrepimo svojo globalno konkurenčnost.

Skratka, sam mu želim biti zaveznik pri ambicioznih načrtih in njegovi ministrski poti. Želim mu veliko sreče in upam, da bomo na področju njegovega dela skupaj uspešni.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod dr. Peter Verlič.

DR. PETER VERLIČ: Hvala lepa. Spoštovana koalicija! Nekaj pa je le treba priznati. Tudi, če ima kandidat vse strokovne kompetence, in vidim, da tukaj nihče v dvorani mu tega ne oporeka, je pa en problem. To pa je problem menjave ministra in to na resorju, ki je problematično. Če je bil prvi minister izrazito politično imenovan, kot predsednik ene izmed koalicijskih strank, so bila vsaj moja vprašanja na hiaringu za kandidata takrat, še ministra Erjavca, praktično enaka, kot sem jih postavil sedaj. Takrat sem vprašal: Kako bo z umeščanjem prometnic v prostor? Ali bo to postala ustrezna prioriteta? In: Kako se bo razreševala problematiko odpadkov? Po enem letu se zgodi to, da se mora minister, izraziti politik, posloviti zaradi odpadkov. Podobno sem vprašal takrat tudi ministra za promet, Vlačiča, ki ga sedaj ni, kako bosta sodelovala z ministrom za okolje in prostor, kajti umeščanje prometnic v prostor, to ponavljamo sedaj že kot jara kača vseskozi, pa se nam letnice prvih uredb o državnih prostorskih načrtih za razvojne osi, danes pa celo slišimo, da letijo ven iz resolucije o nacionalnih razvojnih projektih, kako bosta to uskladila, je, če boste pogledali magnetogram, minister Vlačič rekel, da "če naloge ne narediva, midva z ministrom - takrat še Erjavcem - "obadva letiva iz vlade" No, izgleda, da moraš biti verjetno, naj mi kolegi poslanci z DeSUS-a oprostijo, da moraš biti minister v DeSUS-u, pa se potem posloviš, če si pa minister v SD-ju, pa ostajaš.

No, jaz novemu kandidatu za ministra, ki pa je sedaj strokovnjak, želim, da bo nadoknadil vse to kar se sedaj tukaj dogaja. Veste, niso samo, tako kot je prej povedal eden izmed predhodnikov, kolega Gantar, niso samo uradniki na ministrstvu za okolje in prostor, tudi vodenje je pomembno, ne glede na to, da se še vedno oziramo po prejšnjem mandatu in da poslušamo, da do leta 2008 ni bila nobena prometnica na razvojni osi umeščena v prostor, kar drži, ampak drži pa tudi, da je bila sprejeta resolucija o nacionalnih razvojnih projektih, ki je umestila razvojne osi, da je bil sprejet operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture in da so bila izpogajanja evropska sredstva, da pa problem umeščanja v prostor ostaja. In na skupni seji Odbora za okolje in prostor in Odbora za promet so strokovnjaki iz obeh ministrstev povedali prvo letnico, letnico 2013, ko naj bi bila prva uredba sprejeta za prvo od razvojnih osi. In sedaj vsi čudežno pričakujemo novi zakon o umeščanju prometnic v prostor, ki - sam mislim, da je njegov osnovni namen - naj bi določil, da bi se - kaj? - ti postopki skrajšali. Takrat sem

vprašal strokovnjake in tudi državnega sekretarja, ki je bil prisoten, kaj bo to pomenilo. Koliko hitreje bodo prometnice na račun tega zakona umeščene v prostor? Ni bilo konkretnega odgovora. Vprašal sem tudi sedanjega kandidata za ministra za okolje in prostor kot strokovnjaka, pa tudi ni dal odgovora. Ampak dobro vemo, da ko pride do menjave ministra, če se to razreševanje, imenovanje povleče za en mesec, vam sedaj povem, da to ustavi delo ministrstva za tri do štiri mesece samo zato, da se pravzaprav ministrstvo privadi na novo vodstveno ekipo. In tukaj se bo zgodilo popolnoma enako. Torej bo moral novi kandidat za ministra, ko bo izvoljen, ko bo postal minister, hitro začeti z delom. Ampak glede na to, da je njegova predstavitev bila lepa, jasno, ima bogate izkušnje iz prakse, vendar pa mi kljub vsemu le dovolite, da če pogledamo magnetogram in če pogledamo odgovore, je pa na mnogo vprašanj, ki so bila konkretna, pa le odgovoril: sem na hitro prišel, bom proučil, bom preštudiral, bom premislil, se bom dal podučiti. Na koncu pa tisto, kar mu lahko morda štejemo tudi v plus. Rekel je: "Se bom odločil odločati pa se znam". Upam, da se bo odločil na način, da ga potem Računsko sodišče ne bo predlagalo za razrešitev.

Torej, problemi tega resorja so veliki in niso samo problemi ministrstva, mislim, da so problemi Vlade in sedaj problemi tudi koalicije. Kajti to, da se šteje za uspeh, da bodo prve uredbe o državnih prostorskih načrtih za razvojne osi umeščene šele leta 2013 in da predlagate zakon o umeščanju prometnic v prostor, ki naj bi to umeščanje v prostor pospešile, zraven pa nihče ne zna odgovoriti, koliko hitreje naj bi se to zgodilo - pogledajte, jaz tega ne razumem. Bojim, da se bo letnica 2013 tudi zaradi te menjave se pomaknila še v kakšno daljšo prihodnost. In to, kar smo v razpravi poslušali, tudi prej o izhodni strategiji, da razvojne osi gredo ven iz resolucije o nacionalnih razvojnih projektih. Da ste zavrnila oba zakonska predloga o umeščanju železniške infrastrukture, prioriteten odsekov, v zakon, da ste zavrnila predlog zakona, po katerem bi odseki javnih cest postali obveznost te države in to predstavili v neko resolucijo, v nek nacionalni program, ki ga še ni in že zamuja tako kot zakon; glejte, to so problemi, ki verjetno razvojni preboj Slovenije na področju prometne infrastrukture zopet premikajo nekam v prihodnost. Veste, kako premikajo? Na področju železnic tako, da bodo evropska sredstva vrnjena nazaj v bruseljsko blagajno, tako da bodo evropski železniški koridorji očitno namesto po Sloveniji šli po Italiji in po Avstriji, da bodo razvojne osi postale tema za debatne krožke na obiskih poslancev in Vlade po regijah ljudje pa od teh razvojnih osi, razen obljub, ne bodo imeli nič. In to je problem.

Danes ni bilo slišati tukaj nič o odpadkih. Mislim, da je to pomembna še ena izmed pomembnih nalog, ki so na nek način tudi odnesle bivšega ministra, ki je bil politik. Upam, da tega ministra, ki je strokovnjak, ne bodo odnesle. Vendar pa,

kje so rešitve za regijska odlagališča? Ali je jih zdaj 15 ali je 10? Kaj se na tem področju dogaja? Čas teče in to, spoštovane kolegice in kolegi, ni več samo problem tega kandidata za ministra, ki bo od jutri naprej minister, ni več samo problem Vlade, mislim, da je problem kar koalicije, seveda pa se bo delo ocenjevalo ob koncu mandata.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Besedo ima gospod Joško Godec.

JOŠKO GODEC: Spoštovani predsedujoči, spoštovana gospoda ministra, spoštovane kolegice, kolegi, spoštovani ostali prisotni! Z največjim veseljem in zadovoljstvom bom podprl kandidaturo gospoda Roka Žarniça za kandidata za ministra za okolje in prostor, kajti pozna se že dolgo časa in tudi z največjim veseljem sem sodeloval v stranki DeSUS v kadrovskem procesu izbiranja kandidata za to mesto, za katerega je pač dal soglasje tudi gospod predsednik Vlade, gospod Pahor. Vem, da bo v svojem prvem navalu, če ne bo danes kakšnih kadrovskih zapletov, dobil vsaj 214 čestitk iz vseh občin, da bo dobil vsaj 90 čestitk od vseh poslancev, da bo dobil 17 čestitk od vseh ministrov, da bo dobil v štirinajstih dneh pa še 5 tisoč vprašanj pa želja, kam je treba kakšno stvar umestiti in kako narediti, da bi se ta star prej in bolje končala. Sam mu obljubljam, da mu ne bom prinesel vprašanja, da je treba začeti tretjo razvojno os delati v Litiji, ne bom prinesel vprašanja, da naj se postavi v naslednji savski verigi prva elektrarna v Litiji na polju, kjer sem doma. Pač mu želim, da se sam odloči in najprej pospravi tisto evropsko zadevo, ki je in mora biti na prvem mestu, kot prioriteta. Pri njegovih, smatram, da ima dovolj strokovnih nazivov in izobrazbe, je pa tudi zelo močna psihična osebnost in bo znal kot trmast in deloven človek premagati vse te spremljevalne težave, ki lahko nastopijo pri reševanju teh problemov. Sem prepričan, da je tudi človek za na pravo mesto, in mislim, da ne more priti do teh vprašanj, pa da bi zopet rekli, da koga odnesejo smeti. Tudi gospoda Karla Erjavca niso odnesle smeti, odnesel ga je 13. člen Zakona o vladi in 112. člen Ustave, ki pa čisto nekaj drugega govori kot o smeteh, in ni ga odneslo tudi Računsko razsodišče. Vsi vemo, kako se je ta postopek tukaj zaključil, on je sam odstopil. To je velika razlika.

Jaz pa gospodu Žarniçu kot prijatelju želim, da bo to ekipo, armado strokovnjakov, bi rekel, ali pa vsaj brigado na ministrstvo le spodbudil s svojim trdnostnim načelom poštenega delovnega človeka do takšne oblike, da bodo vestno in zavestno, s polno voljo pričeli s tistim delom, za katero pač tukaj vsi sedimo in da ne bomo izgubili teh evropskih sredstev in da bomo pametno in dosledno končali ta mandat. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod Miran Györek. Ga ni. Gospod Janko Veber.

JANKO VEBER: Hvala za besedo. Seveda bom podprl prof. dr. Roka Žarniča za ministra za okolje in prostor, hkrati bi pa dal nekaj opozoril, ki se po mojem mnenju nikakor ne smejo ponoviti; torej dogodki, ki so se zgodili v prejšnjem mandatu, se na tem resorju nikakor ne smejo ponoviti. Gre za dejstvo, da v trenutku, ko umeščamo razvojne osi v prostor, minister Podobnik na to isto območje, kjer se umešča os v prostor, hkrati razglasi tudi za Naturo 2000. To je neko nenormalno videnje vodenja Ministrstva za okolje in prostor, ki se nikoli v zgodovini vodenja tega resorja po mojem mnenju ne sme več ponoviti.

Glede Nature same pa bi dal še to opozorilo, da tudi ni prav, da je komisija, ki se v Bruslju pogaja o tem, koliko Nature bomo imeli v Sloveniji, sestavljena samo iz strokovnjakov, ki zagovarjajo habitate in ptice, in je tudi predstavnik lastnikov v tej komisiji iz Slovenije direktor krajinskega parka. Torej sestava, ki v svojem moštvu nima predstavnika, ki bi zagovarjal tudi posledice za socialni razvoj nekega območja, kjer se razglasi Natura, in nekoga, ki bi znal predstaviti posledice za gospodarski razvoj območja, kjer se nahaja Natura. Torej, to komisijo je treba revidirati in dopolniti z ljudmi, ki bodo znali predstaviti tudi socialni in gospodarski vidik širitve Nature v Sloveniji.

Glede nizkoogljične družbe pa bi izpostavil samo to dejstvo, da je lesna sekcija pri Gospodarski zbornici Slovenije že pred kratkim na Kabinet predsednika Vlade naslovila pobudo, da se poskuša tudi v teh časih gospodarske in finančne krize veliko pozornosti dati prav uporabi lesa v gradnji. Gre za to, da s tem spodbudimo lesno proizvodnjo, da spodbudimo tudi gradbenike, da uporabljajo les, ter da tudi investitorje prepričamo z ustreznimi ukrepi, da je les tisti material, ki ga bodo v večji meri želeli vgraditi v svoje objekte. Namreč, les je tisti, ki tudi v procesu svoje rasti veže CO₂ in nikoli potem, ko ga vgradiš, ne oddaja CO₂ v okolje in tudi, ne nazadnje, ko ni več uporaben in dovolj všečen v objektih, ta material še vedno lahko uporabimo koristno za energetske potrebe. In ker je prof. dr. Roko Žarnić strokovnjak in gradbenik ravno s tega področja, sem prepričan, da bo v ekipi, ki jo morajo sestavljati, kot je bil tudi odgovor Kabineta predsednika Gospodarski zbornici Slovenije, bo zelo pomemben dejavnik skupaj s kolegi Ministrstva za gospodarstvo, Službe Vlade za razvoj in za lokalno samoupravo, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. In to je tista ekipa, ki lahko dejansko pripravi rešitve, da postanemo nizkoogljična družba in s tem tudi konkurenčna in napredna družba. Gospod Roko Žarnić je zagotovo lahko eden vodilnih ministrov v tej ekipi in bo k temu lahko veliko prispeval. Zato mislim, da je resnično kandidat izjemno primeren, da zasede to mesto. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Besedo ima gospa Renata Brunskole.

RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa. Lepo pozdravljeni! Prof. dr. Roka Žarnića bom podprla. Že na samo zaslišanje je prinesel nek nov veter, svež zrak in novo energijo, pa tudi politično neobremenjenost, zato pa tudi toliko bolj strokoven pogled na energetska in okoljska varčna vizija vodenja Ministrstva za okolje in prostor. Ker je bilo danes veliko debate o področju, odgovornem resorju, ki ga bo prof. dr. Roko Žarnić vodil, o tem ne bi govorila, sem pa prepričana, da tako razvojne osi, ravnanje z odpadki, kot tudi njegovo razmišljanje, da bi morebiti tudi v Sloveniji uvedli zbiranje in odkup plastenk po vzoru Republike Hrvaške. Mislim, da to ni nek negativen predlog in nima, tudi v povezavi z nekaterimi dilemami nekaterih o dvojnem državljanstvu, nobenega negativnega predznaka. Zatorej sama ocenjujem, da so morebiti takšne razprave nekaterih mogoče premalo premišljene. Dajmo profesorju doktorju priložnost. Sama mu želim veliko uspeha v novem izzivu, njegovi poslovno-strokovni in tudi znanstveni karieri in verjamem, da bo uspešno peljal ta izredno zahteven in odgovoren resor, in menim tudi, da so koalicijski kolegi iz skupine DeSUS, skupaj in pod vodstvom predsednika Vlade, tukaj dobro razmislili in da bo gospod profesor uspešno vodil resor.

Hvala.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Luka Juri.

DR. LUKA JURI: No, prav z veseljem bom tudi jaz izrazil svojo podporo novemu ministru za okolje in prostor. Na resorju, ki je, ne glede na percepcijo, v zadnjih letih postal čedalje pomembnejši in danes skupaj z resorjem, ki vodi državne finance, po mojem mnenju predstavlja s strateškega vidika najbolj pomemben resor za prihodnost določene države. Od podnebnih sprememb do onesnaževanja z embalažo, do svetlobnega onesnaževanja, do klasičnih področij varovanja okolja in načrtovanja s prostorom bo imel minister polne roke dela. Po pogovoru s kolegi vem, da ga že prihodnji teden pričakujejo poslanska vprašanja, in pobude in sem prepričan, da bo prav užitek sodelovati z njim.

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa.

Gospod Bogdan Barovič ne bo razpravljajal.

Gospod Anton Anderlič.

ANTON ANDERLIČ: Hitro je prišlo. Saj do 7. zjutraj bo že prišel v Gorico, tudi če burja piha. A ja, saj jutri je sobota, jutri nimaš dela.

Ja, težko bi človek rekel, da bi predsednik imel bolj srečno roko, kot jo je imel v tem primeru. Če je v preteklosti mogoče veljalo, da ko se omenja, da naj bi na ministrska mesta prišli strokovnjaki, naj bi prišli ljudje z voditeljskimi sposobnostmi in še politično usposobljeni in tako naprej, potem bi človek rekel, da tukaj, ko sem bil na odboru in še prej, ko sem prebiral utemeljitev, sem pravzaprav bil presenečen, ali je sploh mogoče, da se strokovno tako utemelji nek predlog z vsemi referencami, kot je bil ta utemeljen. Voditeljske sposobnosti skozi vse tisto, kar je že do sedaj počel, so bile tako rekoč izstopajoče. Da je pravzaprav vse lahko to počel, je moral biti pa tudi politično spreten glede na to, da v vsem tem času je bilo veliko sistemov. Začel je tako rekoč v socializmu, pa preko ene vlade, druge vlade, tretje in tako naprej, do tega, da je sedaj prišel v situacijo, da "je živ", v narekovajih, preživel vse to kot ugleden strokovnjak z vodstvenimi izkušnjami in tako naprej in da lahko to kariero nadaljuje tudi kot minister. Težko bi predsedniku Vlade uspelo kaj bolj, ne bom rekel posrečenega ali bolj utemeljena odločitev kot je ta. Prepričan sem, da ministrom sploh, ki vstopajo - in ministricam seveda, če bo tudi kakšna še prišla vmes - , ki nastopajo med mandatom, ni mogoče in tudi ni hudo korektno, da jim nalagamo ali izražamo svoje želje, svoja pričakovanja, kaj naj naredi prvo, kaj drugo, kaj peto, ampak da se loti posla tam, kjer je zastal oziroma tam, kjer ga je končal prejšnji minister, in da ga s svojo energijo, s svojimi sposobnostmi nadgradi in da svoj pečat temu delu. Drugega se ne da. Imamo program vlade, imamo koalicijsko pogodbo, imamo dolgoročne načrte, kaj vse bomo naredili, pa konec koncev tudi danes smo imeli dolgo diskusijo o tem, kaj so prioritete in bodo morale biti prioritete ne samo za njega, ampak za vse ministre, za celotno vlado in za daljše obdobje, kot bo segel ta mandat. Upam, da ne bo segel daleč čez povprečje in da bi zaradi tega, ker bi se lotil kakšne stvari, ki ne bi bila hudo popularna, ne bi prehitro začeli loviti na kakšnih stvareh in da bo imel možnost, da to tudi naredi.

Pred dnevi sem gledal neko oddajo o Vancouvru oziroma o Kanadi. Vancouver je tako ali tako mesto, ki je najbolj liberalno, pravijo, na svetu. Kanada je prijazna država, bogata država. In je govoril Slovenec, doktor, znanstvenik, ukvarja se z nekimi stvarmi v boju proti raku in tako naprej. Prišel je, ko je bil star že krepko čez 30 let, v Kanado. In ga vpraša novinarka: "Kako je tu, v Kanadi?" Pravi: "Odlično. Tu smo vsi s celega sveta, samo jaz sam sem kriv, da nisem predsednik vlade." Ampak zato, ker ni kandidiral in ker ne želi kandidirati. Pravi: "Če bi pa hotel, bi pa to lahko bil." Zato sem že na odboru rekel, da ni prav in ni korektno, da se kakorkoli reče človeku, ki je po materi Slovenec oziroma je mati Slovenka, oče je Hrvat, da je on Hrvat. Jaz ne vem, če je, ali se je opredelil za Hrvata ali ne, in me to tudi ne

zanima. On je slovenski državljani in hrvaški državljani. Ampak kam s takimi ljudmi, kam jih razvrstiti ter kaj smejo in česa ne smejo početi?! Mene te stvari motijo in ni prav, da se na tak način razvrščamo. Zato sem dal za primer Kanado, ki je ne boste nikjer našli v kakšnih problemih, v "špetirjih" in tako naprej, nestrpnostih in podobno. Zato bi rad, da tudi pri nas resnično sodimo ljudi samo po tistem, kar počno, za kar se opredelijo in za kar, konec koncev, imajo vse verifikacije. Res ni prepovedi v slovenski zakonodaji, da ne smeš imeti dvojnega državljanstva. Zakaj je taka ureditev, zakaj je to tako, kakšne interese ima kdo še poleg tega. Gotovo. In verjamem tistemu, kar je bilo povedano na odboru, kjer so bile stvari postavljene čvrsto, in sem bil prav vesel, ko je tudi kandidat povedal, kako gleda na te stvari. Pustimo priložnost, pustimo času čas, in verjamem, da bodo slej ko prej tudi iz naših vsakodnevnih potreb in govoranc izginile nekatere nepotrebne diskusije. Že na odboru sva se s kolegom na nek način spopadla glede tega, ko se vendar pri čisto vsaki stvari izpostavlja ta nacionalistična nota. Lahko bi celo rekel, da bi lahko kdo čutil, da je tudi nestrpna do drugih. In kako lahko v tem svetu kdo prisega samo na to, da je samo čistokrvnost, in tako naprej, tista, ki lahko daje nekemu legitimacijo, da se kvalificira za katerekoli službo v tej državi. Stvari so jasne, so pogoji, so kriteriji in v tem primeru ni kaj dvomiti. In kot sem rekel na odboru, ne glede na to, da kandidat prihaja iz Grosuplje, ga bom danes z veseljem podprl.

PODPRESEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa. Gospod Zvonko Lah. (Ne bo razpravljajal.) Gospod Anton Urh.

ANTON URH: Hvala za besedo. Spoštovani gospod predsednik Vlade, spoštovana ministrica, ministri, kolegice in kolegi! Seveda bom z veseljem dal podporo prof. dr. Roko Žarniću za ministra za okolje in prostor. Predvsem zato, ker minister oziroma kandidat za ministra je strokovnjak na svojem področju, da pa to ministrstvo zahteva tudi politika, pa verjamem, da bo tudi to postal. Kolega Anderlič je dejal, da je imel premier srečno roko, ko je predlagal takega kandidata. Seveda jo je imel, saj je ja kandidata predlagala stranka DeSUS, in to je zelo pomembno! Ne bom se spuščal v sovražne govore nekaterih poslanskih kolegov, namreč to ni bil prvi sovražni govor kandidatu za ministra iz stranke DeSUS. Če se malo spomnimo nazaj, tudi minister Gjerkeš, ki je eden boljših ministrov, je bil popljuvan, preden je sploh lahko vedel, kje je parlament. Ministrstvo, ki ga bo prevzel gospod Roko Žarnić, je eno najbolj zahtevnih ministrstev v tej državi. Zato je to ministrstvo tudi najmanj priljubljeno. Pa vendar, minister na temu ministrstvo včasih mora delati tudi oziroma zmanjka mu 24 ur na dan, če je to potrebno. Je pa nekaj popolnoma res, vsak minister, pa tudi novi minister, ki bo

prevzel to ministrstvo, bo moral slej kot prej oklestiti ves odvečen, slab kader in na ta delovna mesta postaviti strokovnjake. Lahko se mu zgodi, da bo - oziroma če tega ne bo naredil - šel po poti predhodnega ministra.

Jaz bi samo to želel, da novemu ministru zaželim dobro vodenje tega ministrstva, Slovenija ga potrebuje, seveda pa tudi to si želim, da bi ministru bila politika bolj naklonjena, kot je bila dosedanjemu. Ob tem bi se Karlu Erjavcu tudi zahvalil za vodenje tega ministrstva seveda novemu ministru, pa želim vse najboljše. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala. Poslanski klub LDS je porabil čas za razpravo. Cvetka Zalokar Oražem ne bo razpravljala. Vili Trofenik - ne bo razpravljajal. Gospod Franci Kek? Ne bo razpravljajal. Franc Jurša? Ne bo razpravljajal. Gospod Jože Tanko. Izvolite.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo. Vsem še enkrat lep pozdrav! Očitno bo imel novi minister na okoljskem področju veliko dela, saj če smo poslušali razprave koalicijskih poslancev, ki so kar naštevali, kaj vse bo treba storiti na tem področju. Moram reči, da so se tukaj potrudili bolj kot opozicijski, in upam, da naloge, ki jih obešate novemu, sedanju kandidatu, bodočemu novemu ministru, ne bodo prevelike in pretežke in da bo lahko to z ekipo, ki mu bo pač ostala od prejšnjega ministra, pač te zadeve lahko uspel urediti.

Dejstvo je, da gre za zelo zahtevno področje, zelo kompleksno področje, zelo povezano področje, tudi z drugimi področji znotraj dela Vlade. In pravzaprav ta resor posega neposredno tudi v mnoge, ki so zapisani tudi v strategiji oziroma v izhodni strategiji Vlade Republike Slovenije. Eden od projektov, ki je izredno pomemben, je zagotovo umeščanje tras v prostor, predvsem pri razvojnih oseh, tudi pri drugih pomembnih odsekih na nekaterih drugih državnih cestah. Tukaj bo potrebna velika spretnost. Mi smo imeli v mandatu pred vlado, ki ste jo vi nasledili, tudi primer, ko smo sprejemali nacionalni program izgradnje avtocest, resolucije, kjer smo na en amandma, ki je še ostal, zaradi vztrajnosti enega poslanca, v tej resoluciji na njega obesili celoten dodatni program cest. Kolegica Pavlinič, ki je bila takrat pod strašnim pritiskom koroških in drugih poslancev, se zagotovo tega primera spomni. To je bilo aprila leta 2004. To je bilo v obdobju Ropove vlade. Vendar se je takrat pač zgodilo tudi nekaj oziroma se je sprejel na Vladi nek akt, ki se mu reče Natura 2000. In ne boste verjeli, točno ta amandma, ki je bil podlaga za ves dodatni program izgradnje avtocest, je tedanja koalicija prekrila z Naturo 2000 in ga eliminirala. .../Oglašanje iz klopi./... Škofljica. Eliminiran je bil z Naturo 2000 kompleten koridor avgusta leta 2004. Tukaj je treba biti pri teh zadevah zelo natančen in precizen in bi bilo dobro, če bi tisti, ki ste takrat bili v tej koaliciji,

te zadeve pogledali. Gospod Podobnik je pač kasneje morda Naturo 2000, mogoče v tistem delu, malo razširil območje. Vendar temeljni del tega je bil sprejet avgusta 2004. Takrat ni bil noben problem izločiti iz tega območja celotno planoto Vremščico. Tudi v Naturi 2000 najbrž ne bi bilo nobene težave, saj se je tukaj zelo ozek koridorček izločil zaradi biotske raznovrstnosti, vendar se to ni storilo, kar je velik problem. Bilo je veliko možnosti, tudi zelo možno je na tem območju dobiti nadomestne habitate, nadomestne površine. Mislím, da to ne bi bil noben poseben problem, če bi se v sklopu kmetijskih operacij, se pravi komasacije tega območja, dela Ljubljanskega barja, naredili tudi rezervati, habitati za tiste živali, ki tam živijo in si zaslužijo posebno zaščito. Žal ukrepi, ki jih je .../Nerazumljivo./ Natura 2000 v veliki meri to onemogočajo.

Prav tako nekako moti tudi datum oziroma hitrost umeščanja teh tras. Leto 2013 je leto po tem mandatu. Mislím, da ni pametno nalagati in predvidevati nekatere roke, ki sežejo preko, sploh če ne gre za nek dolgoročen projekt, če ne gre za neke aktivnosti, ki niso vnešene v neke dokumente, in so bili pravzaprav vneseni, ampak ste jih potem izločili. To je, po moje, zelo velika škoda. Prav tako so veliki problemi z okoljskimi zadevami. Najbrž vam je znano, da bo Slovenija plačala približno 80 milijonov evrov kazni zaradi neizpolnjevanja določenih zavez, ki jih je sprejela. Bili smo v Kopenhagenu, v začetku leta ali konec lanskega leta, tam je Slovenija pristala še na ostrejšše zaveze. Ponudila je v bistvu sama še neke težje pogoje za Slovenijo. In že teh, ki so bili nekako ohlapni, nismo v tem dolgem obdobju uspeli realizirati. Mislím, da bo to eden pomembnih problemov, sploh ker se najbrž ne zavedamo dovolj, tudi na nekaterih področjih, kot je, recimo, energetika, kako resno pristopiti, da bomo izpolnili tudi te zaveze po zeleni energiji. Mislím, da je ta zadeva izredno kontradiktorna - to, kar se dejansko dogaja, in to, kar smo sprejeli, neke načelne zaveze, kar zadeva razmejitve oziroma določitev kvot glede zelene energije. Mislím, da bo na ta način, kot to teče, izredno težko doseči. Mi deleža v strukturi zagotovo na tak način ne bomo dosegli.

Me pa bega še eno vprašanje, ki je ostalo iz stališča poslanske skupine in nanj predsednik Vlade še ni odgovoril. Zdaj se je predsednik Vlade vrnil. Vem, da je bilo rečeno, za hrbtom, da se bo problema urejanja zavez iz poročila Računskega sodišča lotil takoj, vendar to je en del, to je ena naloga. Problem je pa čas, v katerem mora biti ta problem rešen. In jaz sem v tem stališču govoril predvsem o tem. Jaz vem, da se bo minister takoj lotil reševanja tega problema, samo zanima me, v katerem roku bo ta zadeva rešena. Ali bom kandidatu dali teh 90 dni, ali bomo kandidatu dali na razpolago pol leta, da bo rešil ta problem, ali .../Opozorilni znak za konec razprave./... bo to lahko reševal do konca svojega mandata; to se pravi, dve leti in še tisto, skoraj tri

leta, kar je ostalo do konca. Mislim, da smo dolžni dobiti odgovor tudi na to zadevo.

Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod Tanko.

Besedo ima predsednik Vlade gospod Borut Pahor.

BORUT PAHOR: Najprej, da kasneje ne pozabim, odgovor na vaše vprašanje.

Malo prej sva s prof. Žarničem govorila o času, ki bo potreben za odpravo nepravilnosti, zaradi katerih je Računsko sodišče pozvalo mene, kot predsednika Vlade, da predlagam razrešitev prejšnjega ministra Karla Erjavca. Novi minister, če boste danes tako odločili, se bo tega problema, kot sem dejal, lotil nemudoma. In pričakujem, da bo izpolnil pričakovanja Računskega sodišča in problem rešil v 90-ih dneh. Domnevam, da je Računsko sodišče pravilno ocenilo čas, v katerem je mogoče ta problem rešiti, in sem prepričan, da je novi minister kos tej nalogi. Bo zelo težko, to vem iz odkritega pogovora s prejšnjim ministrom Erjavcem, ki se mu ob tej priložnosti tudi zahvaljujem za vse, kar je dobrega ali v dobri veri storil za Vlado in državo. Tu je bilo prof. Žarniču izrečenih nekaj spodbudnih besed, kar precej za slovenske razmere. Rad bi se zahvalil vsem, ki ste izrekli novemu ministru - upam, da boste tako odločili - neko zaupanje. To ni ravno značilnost trenutka, v katerem živimo. Bolj smo nekako vpeti v atmosfero nekega splošnega nezaupanja, sumov, dvomov. Premalo je nekih drugih značilnosti, ki so tudi znale odsevat v našem narodu, in to je samozavest, priznanje uspeha tistemu, ki ta uspeh doseže, spodbuda, atmosfera pozitivizma. Kot predsednik Vlade se dostikrat zvečer sprašujem, kolikšna je moja osebna odgovornost, da je atmosfera taka, kot je. Koliko je za to kriva politika, ki jo vodimo, tudi politika tega, da se ne vtikamo v medije, zato da se razpišejo tako, kot se, in ustvarijo skupaj z mano, z vami in vsemi drugimi mnenje, kot pač je. Na koncu se mi zdi, da bo vendarle na dolgi rok vzpostavljeno neko ravnovesje. Mislim, da tisti, ki bo dobro opravil svoje delo, bo na koncu tudi nagrajen. In tisti, ki slabo opravi svoje delo, nagrade ne more dobiti. In tako bo pri meni, pri mojih kolegih, ministricah in ministrih, ter nazadnje tudi pri vas kot poslancih in poslankah Državnega zbora.

Torej, hvala za ta kratek utrinek pozitivnega ozračja v Državnem zboru, ki je poskušal dati spodbudo novemu ministru, da se loti svojih zelo težkih nalog z neko ambicijo, z neko voljo, kot pravi sam, tudi s kančkom distance in humorja. Tega potrebujemo več, potrebujemo malo več samozavesti, kot jo ta hip izkazujemo kot skupnost. Drugi nam jo priznavajo, sami sebi si jo pa odrekamo. Mislim, da bomo premagali krizo tisti hip, ko bomo preskočili v tej atmosferi. Ta preskok bo težak, očitno, ampak zdaj moramo pokazati vso politično

potrpežljivost, da nam to uspe, ne da bi silili, ker tega z zakonom ni mogoče oktroirati. Počasi, ampak s potrpežljivostjo je treba pokazati, da se tudi v teh dostikrat nemogočih razmerah z neko trmo, vztrajnostjo, pridnostjo, vizijo da doseči rezultate. Zdaj je to zelo težko. Za svoje kolegice in kolege ministre moram reči, da jih občudujem v volji, da delajo za praktično zelo malo zadoščenja. Ampak preprosto zato, ker želimo pustiti za seboj nekaj dobrega v prid tej skupnosti. Zato prosim Državni zbor, da ministru oziroma kandidatu za ministra prof. Žarniću z glasovanjem v prid nameni neko zaupanje in pokaže eno pričakovanje, da bo sposoben opraviti zelo težke naloge, ki ga čakajo na ministrstvu, kot spodbudo nekemu, ki ni karierni politik, strokovnjak, da v politiki doživi tudi eno satisfakcijo, kar je za vse nas in za vse naše ljudi, kjerkoli že delajo in živijo, tudi pomembno. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MIRAN POTRČ: Hvala lepa, gospod predsednik. Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker pa čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika še kdo razpravljati. (Ne želi.) Zaključujem razpravo. O predlogu sklepa in o odločitvah bomo glasovali danes, pol ure po prekinitvi seje; to se pravi ob 20.55, če dovolite. 20.55 je nadaljevanje seje in glasovanja. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 20.29 se je nadaljevala ob 20.55.)

PREDSIEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje. Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Prosim, da zasedete svoja mesta. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalne naprave.

Nadaljujemo **prekinjeno 4. točko dnevnega reda**, to je **obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o dohodnini v okviru nujnega postopka**. Prehajamo na **tretjo obravnavo predloga zakona**. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Glasujemo. Navzočih je 56 poslank in poslancev, za je glasovalo 56, proti nihče.

(Za je glasovalo 56.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

V zvezi s to točko dnevnega reda Vlada predlaga Državnemu zboru, da na podlagi 153. člena Poslovnika zbora sprejme naslednji sklep: Zakonodajno-pravna služba pripravi uradno prečiščeno besedilo Zakona o dohodnini. Glasujemo. Navzočih je 49 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti nihče.

(Za je glasovalo 47.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.
S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo **prekinjeno 7. točko dnevnega reda**, to je **obravnavo Predloga kandidata za ministra za okolje in prostor**. Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Za ministra za okolje in prostor se imenuje dr. Roko Žarnić. Glasujemo. .../Aplavz./ Prosim za trenutek pozornosti, da ugotovim formalni izid glasovanja. Navzočih je 56 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti 2.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je dr. Roko Žarnić imenovan za ministra za okolje in prostor.

Ministru Vlade čestitam k imenovanju in mu želim uspešno opravljanje dolžnosti. Počakali ga bomo, da pride v dvorano. Prosim novoimenovanega ministra, da v skladu s 113. členu Ustave Republike Slovenije priseže pred Državnim zborom.

Prosim.

DR. ROKO ŽARNIČ: Prisegam, da bom spoštoval ustavni red, da bom ravnal po svoji vesti in z vsemi svojimi močmi deloval za blaginjo Slovenije.
.../Aplavz./...

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa.

Želi minister spregovoriti pred Državnim zborom? Če želi, prosim, gospod minister.

DR. ROKO ŽARNIČ: Spoštovani gospod predsednik Državnega zbora dr. Gantar! Spoštovani predsednik Vlade! Spoštovani ministrski zbor! Spoštovane poslanke in poslanci, dame in gospodje!

V izredno čas mi je, da se vam lahko zahvalim za zaupanje in izvolitev na izredno odgovorno mesto ministra za okolje in prostor.

Danes imam samo eno željo: prosim vas, da mi z vašim znanjem in izkušnjami pomagate pri bodočem zahtevnem delu v korist vseh državljanov Slovenije. Pričakujem vašo dobronamerno kritiko, ki mi bo pomagala iskati odgovore na težka vprašanja in najti rešitve za probleme, ki so pred mano.

Hvala za izvolitev.

.../Aplavz./...

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Zaključujem tudi 19. izredno sejo Državnega zbora.
Hvala lepa.

(Seja je bila zaključena 12. februarja 2010 ob 21.00.)

VSEBINA

Določitev dnevnega reda.....	2
1. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI Z NEOBJAVLJENIMI JAVNIMI RAZPISI SLUŽBE VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN REGIONALNO POLITIKO ZA OBDOBJE 2009 --2013, EPA 866-V.....	3
VILI TROFENIK.....	3
FRANC PUKŠIČ.....	4
FRANC PUKŠIČ.....	7
DR. HENRIK GJERKEŠ.....	8
DR. HENRIK GJERKEŠ.....	9
ZVONKO ČERNAČ.....	10
ALOJZIJ POTOČNIK.....	14
JANEZ RIBIČ.....	15
MATJAŽ ZANOŠKAR.....	16
BOGDAN BAROVIČ.....	17
MAG. BORUT SAJOVIC.....	21
RENATA BRUNSKOLE.....	23
FRANC PUKŠIČ.....	25
DR. HENRIK GJERKEŠ.....	27
FRANC PUKŠIČ.....	28
DR. HENRIK GJERKEŠ.....	30
JANKO VEBER.....	31
ZVONKO ČERNAČ.....	33
DR. HENRIK GJERKEŠ.....	34
SAMO BEVK.....	36
DANIJEL KRIVEC.....	38
BOJAN KONTIČ.....	42
FRANC PUKŠIČ.....	43
MAG. RADOVAN ŽERJAV.....	45
BREDA PEČAN.....	47
FRANC PUKŠIČ.....	48
BREDA PEČAN.....	48
MILAN ČADEŽ.....	49
MIRAN JERIČ.....	50
MIRAN GYÖREK.....	51
BREDA PEČAN.....	53
MATEVŽ FRANGEŽ.....	53
FRANCO JURI.....	56
JOŽEF JEROVŠEK.....	58
FRANCO JURI.....	59
FRANC PUKŠIČ.....	59
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	61
ANTON ANDERLIČ.....	63
IVAN GRILL.....	64
DR. HENRIK GJERKEŠ.....	65
FRANC PUKŠIČ.....	67
DR. HENRIK GJERKEŠ.....	67
JAKOB PRESEČNIK.....	67
ANTON KAMPUŠ.....	68

JANEZ RIBIČ.....	69
ALENKA JERAJ.....	70
DR. HENRIK GJERKEŠ.....	72
RENATA BRUNSKOLE.....	72
FRANC PUKŠIČ.....	74
JOŽE TANKO.....	75
JOŽE TANKO.....	76
FRANC PUKŠIČ.....	76
FRANC PUKŠIČ.....	76
FRANC PUKŠIČ.....	76
JOŽE TANKO.....	77
FRANC PUKŠIČ.....	78
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O MINIMALNI PLAČI (ZMinP), NUJNI POSTOPEK, EPA 872-V.....	78
DR. IVAN SVETLIK.....	78
LJUBO GERMIČ.....	80
TADEJ SLAPNIK.....	82
JAKOB PRESEČNIK.....	83
FRANC JURŠA.....	84
MIRAN GYÖREK.....	86
LJUBO GERMIČ.....	87
MAG. MAJDA POTRATA.....	89
MARIJAN POJBIČ.....	90
MARIJAN POJBIČ.....	91
DR. IVAN SVETLIK.....	93
MAG. FRANC ŽNIDARŠIČ.....	95
MAG. MAJDA POTRATA.....	96
DEJAN LEVANIČ.....	97
FRANCO JURI.....	99
MARIJAN POJBIČ.....	101
ANTON KAMPUŠ.....	102
DR. IVAN SVETLIK.....	103
LJUBO GERMIČ.....	104
LJUBO GERMIČ.....	105
MIRAN GYÖREK.....	106
SILVEN MAJHENIČ.....	107
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O ZAČASNEM ZNIŽANJU PLAČ FUNKCIONARJEV (ZZZPF-A), NUJNI POSTOPEK, EPA 874-V.....	108
IRMA PAVLINIČ KREBS.....	108
ANTON COLARIČ.....	110
GVIDO KRES.....	110
FRANC JURŠA.....	111
SILVEN MAJHENIČ.....	112
MAG. BORUT SAJOVIC.....	113
ANTON COLARIČ.....	114
FRANCI KEK.....	114
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SISTEMU PLAČ V JAVNEM SEKTORJU (ZSPJS-M), NUJNI POSTOPEK, EPA 877-V.....	115
IRMA PAVLINIČ KREBS.....	115

ANTON COLARIČ.....	116
FRANC JURŠA.....	116
SILVEN MAJHENIČ.....	117
MAG. BORUT SAJOVIC.....	118
MIRAN POTRČ.....	118
MAG. BRANKO GRIMS.....	119
FRANCI KEK.....	120
GVIDO KRES.....	120
Glasovanje k 1. točki dnevnega reda.....	121
Glasovanje k 3. točki dnevnega reda.....	121
MARIJAN POJBIČ.....	121
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	122
Glasovanje k 5. točki dnevnega reda.....	123
Glasovanje k 6. točki dnevnega reda.....	123
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2F), NUJNI POSTOPEK, EPA 873-V.....	124
DR. FRANC KRIŽANIČ.....	124
BOGDAN ČEPIČ.....	125
BOGDAN BAROVIČ.....	126
MAG. BORUT SAJOVIC.....	127
DR. LUKA JURI.....	128
ZVONKO ČERNAČ.....	129
JAKOB PRESEČNIK.....	130
FRANC JURŠA.....	131
2. točka dnevnega reda: SLOVENSKA IZHODNA STRATEGIJA 2010 – 2013, EPA 880-V.....	132
BORUT PAHOR.....	132
MAG. MITJA GASPARI.....	136
ANTON COLARIČ.....	140
LJUBO GERMIČ.....	141
MATEVŽ FRANGEŽ.....	144
JANEZ JANŠA.....	148
CVETKA ZALOKAR ORAŽEM.....	158
JAKOB PRESEČNIK.....	160
ANTON URH.....	163
BOGDAN BAROVIČ.....	165
BOGDAN ČEPIČ.....	168
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	171
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	171
MAG. MITJA GASPARI.....	174
JANEZ RIBIČ.....	183
FRANC JURŠA.....	184
SILVEN MAJHENIČ.....	185
SAMO BEVK.....	185
ZVONKO ČERNAČ.....	188
JAKOB PRESEČNIK.....	190
DUŠAN KUMER.....	192
DUŠAN KUMER.....	194
DEJAN LEVANIČ.....	194
RADO LIKAR.....	197
ANTON KAMPUŠ.....	199

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	200
DR. PETER VERLIČ.....	201
DR. LUKA JURI.....	203
GVIDO KRES.....	204
IVAN GRILL.....	205
MAG. MAJDA POTRATA.....	207
MARIJAN KRIŽMAN.....	208
MAG. BRANKO GRIMS.....	209
BOJAN KONTIČ.....	211
FRANC PUKŠIČ.....	212
FRANC PUKŠIČ.....	213
BREDA PEČAN.....	213
DR. IVAN SVETLIK.....	214
MAG. MILAN MARTIN CVIKL.....	216
IRMA PAVLINIČ KREBS.....	218
MAG. BORUT SAJOVIC.....	221
MAG. BORUT SAJOVIC.....	222
MAG. HELENA KAMNAR.....	223
DR. MATEJ LAHOVNIK.....	225
DR. PATRICK VLAČIČ.....	228
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	231
JOŽE TANKO.....	232
SAMO BEVK.....	233
JANKO VEBER.....	234
JANKO VEBER.....	235
IRMA PAVLINIČ KREBS.....	236
MAG. MITJA GASPARI.....	237
7. točka dnevnega reda: PREDLOG KANDIDATA ZA MINISTRA ZA OKOLJE IN PROSTOR, EPA 878-V.....	239
BORUT PAHOR.....	239
FRANC JURŠA.....	240
BOJAN KONTIČ.....	242
JOŽE TANKO.....	243
FRANCI KEK.....	245
JAKOB PRESEČNIK.....	246
FRANC JURŠA.....	247
BOGDAN BAROVIČ.....	248
MAG. BORUT SAJOVIC.....	248
SILVA ČRNUGELJ.....	250
FRANC PUKŠIČ.....	252
FRANC PUKŠIČ.....	253
MATJAŽ ZANOŠKAR.....	253
SILVEN MAJHENIČ.....	254
MIRAN POTRČ.....	256
DANIJEL KRIVEC.....	257
DR. PAVEL GANTAR.....	260
SAMO BEVK.....	261
BREDA PEČAN.....	263
MATEVŽ FRANGEŽ.....	265
DR. PETER VERLIČ.....	267
JOŠKO GODEC.....	269

JANKO VEBER.....	270
RENATA BRUNSKOLE.....	271
DR. LUKA JURI.....	271
ANTON ANDERLIČ.....	271
ANTON URH.....	273
JOŽE TANKO.....	274
BORUT PAHOR.....	276
Glasovanje k 4. točki dnevnega reda.....	277
Glasovanje k 7. točki dnevnega reda.....	278
DR. ROKO ŽARNIČ.....	278
DR. ROKO ŽARNIČ.....	278

SEZNAM GOVORNIKOV

A

ANDERLIČ, ANTON..... 63, 271

B

BAROVIČ, BOGDAN..... 17, 126, 165, 248

BEVK, SAMO..... 36, 185, 233, 261

BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA..... 200

BRUNSKOLE, RENATA..... 23, 72, 271

C

COLARIČ, ANTON..... 110, 114, 116, 140

CVIKL, MAG. MILAN MARTIN..... 216

Č

ČADEŽ, MILAN..... 49

ČEPIČ, BOGDAN..... 125, 168

ČERNAČ, ZVONKO..... 10, 33, 129, 188

ČRNUGELJ, SILVA..... 250

F

FRANGEŽ, MATEVŽ..... 53, 144, 265

G

GANTAR, DR. PAVEL..... 260

GASPARI, MAG. MITJA..... 136, 174, 237

GERMIČ, LJUBO..... 80, 87, 104, 105, 141

GJERKEŠ, DR. HENRIK..... 8, 9, 27, 30, 34, 65, 67, 72

GODEC, JOŠKO..... 269

GRILL, IVAN..... 64, 205

GRIMS, MAG. BRANKO..... 119, 209

GYÖREK, MIRAN..... 51, 86, 106

J

JANŠA, JANEZ..... 148

JERAJ, ALENKA..... 70

JERIČ, MIRAN..... 50

JEROVŠEK, JOŽEF..... 58

JURI, DR. LUKA..... 128, 203, 271

JURI, FRANCO..... 56, 59, 99

JURŠA, FRANC..... 84, 111, 116, 131, 184, 240, 247

K

KAMNAR, MAG. HELENA..... 223

KAMPUŠ, ANTON..... 68, 102, 199

KEK, FRANCI..... 114, 120, 245

KONTIČ, BOJAN..... 42, 211, 242

KRES GVIDO..... 110, 120, 204

KRIVEC, DANIJEL..... 38, 257

KRIŽANIČ, DR. FRANC..... 124

KRIŽMAN, MARIJAN.....	208
KUMER, DUŠAN.....	192, 194
<i>L</i>	
LAHOVNIK, DR. MATEJ.....	225
LEVANIČ, DEJAN.....	97, 194
LIKAR, RADO.....	197
<i>M</i>	
MAJHENIČ, SILVEN.....	107, 112, 117, 185, 254
<i>P</i>	
PAHOR, BORUT.....	132, 239, 276
PAVLINIČ KREBS, IRMA.....	108, 115, 218, 236
PEČAN, BREDA.....	47, 48, 53, 213, 263
POJBIČ, MARIJAN.....	90, 91, 101, 121
POTOČNIK, ALOJZIJ.....	14
POTRATA, MAG. MAJDA.....	89, 96, 207
POTRČ, MIRAN.....	118, 256
PRESEČNIK, JAKOB.....	67, 83, 130, 160, 190, 246
PUKŠIČ, FRANC... 4, 7, 25, 28, 43, 48, 59, 67, 74, 76, 78, 212, 213, 252, 253	
<i>R</i>	
RIBIČ, JANEZ.....	15, 69, 183
<i>S</i>	
SAJOVIC, MAG. BORUT.....	21, 113, 118, 127, 221, 222, 248
SLAPNIK, TADEJ.....	82
SVETLIK, DR. IVAN.....	78, 93, 103, 214
<i>T</i>	
TANKO, JOŽE.....	75, 76, 77, 232, 243, 274
TROFENIK, VILI.....	3
<i>U</i>	
URH, ANTON.....	163, 273
<i>V</i>	
VEBER, JANKO.....	31, 234, 235, 270
VERLIČ, DR. PETER.....	201, 267
VIZJAK, MAG. ANDREJ.....	61, 122, 171, 231
VLAČIČ, DR. PATRICK.....	228
<i>Z</i>	
ZALOKAR ORAŽEM, CVETKA.....	158
ZANOŠKAR, MATJAŽ.....	16, 253
<i>Ž</i>	
ŽARNIČ, DR. ROKO.....	278
ŽERJAV, MAG. RADOVAN.....	45
ŽNIDARŠIČ, MAG. FRANC.....	95

